Martin Prudký

Cvičebnice biblické hebrejštiny

KALICH 2014

Druhé, opravené a rozšířené vydání
(1. vydání: Scriptum spol. s r. o., Praha 1992, ISBN 80-85528-17-7)

Tato kniha je vydána v rámci Operačního programu Praha – Adaptabilita
reg. č. CZ.2.17/3.1.00/34153, Inovace studijního programu Teologie ETF UK,
a byla publikována s jeho finanční podporou.

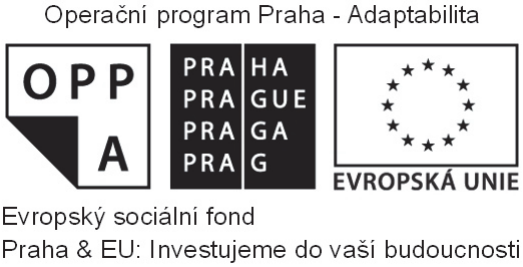

Copyright © Martin Prudký 2014

ISBN: 978-80-7017-200-1

Obsah

Obsah.....1

Předmluva.....7

Seznam zkratek.....11

LEKCE 0.....15
Abeceda – grafické znaky souhlásek (K 1–2; W A; S 1.1–3).....15
Moderní tvar a psací kurzíva týchž písmen:.....17
Abeceda – grafické znaky samohlásek (K 8; W A; S 1.2).....19
Pravidla přepisu do latinky.....20
LEKCE 1.....21
Abeceda – souhlásky a samohlásky.....21
a) souhlásky a plné samohlásky (K 7–9; W C; S 2–4).....21
b) pahlásky (K 11–12; W 5; S 4.1).....21
c) nehláska – šewaʿ quiescens (K 11; W 5.1; S 4.2).....22
d) qāmeṣ ḥatuf (K 8.1.B; W 7; S 8.4).....22
e) pataḥ furtivum (K 10; W 12; S 9.4).....22
Souhlásky jako podklady samohlásek – matres lectionis (K 7; W 1; S 3.1).....22
Artikulační značky.....23
Dageš (K 13; W 8; S 5.2).....23
a) dageš lene.....23
b) dageš forte.....23
Grafické značky.....24
Mappīq (K 14.1; W 9; S 5.1).....24
LEKCE 2.....27
Masoretské poznámky k textu.....27
qərēʿ – kətîb (K 15; W 15; S 7.1).....27
qərēʿ perpetuum (K 15; W 15; S 7.2).....28
Slabiky (K 18; W 2; S 8).....29
Základní pravidlo o slabikách.....29
Značky.....31
a) meteg (K 14.5; W 3; S 6.1).....31
b) maqqef (K 14.3; W 6; S 6.2).....31
Přízvuk, akcenty (K 16–17; W 13; S 6.3).....32
Osobní zájmena samostatná (K 27; W 28; S 11.1).....32
LEKCE 3.....34
Spojka ו (K 85.2; W 21; S 13.1).....34
Gramatický člen (K 35; W 16; S 12.1).....34
Nominální tvary.....35

Koncovky (K 36–40; W 19, 20, 23; S 16)....35
Zbytky pádů – akuzativ směrový (K 41; W 35; S 16.3)....36
Nepravidelná nomina (K 45; W 30; S 21)....37
LEKCE 4....40
Zájmena osobní přívěsná – suffixy (K 28 a 30; W 28; S 11.2 a 17)....40
Ostatní zájmena (K 31–34; W 32; S 11.3–4)....41
Nomina segolata (K 44.6; W 44; S 18)....42
Proklitické předložky (K 84; W 17; S 12.3.1–12.4.1)....43
Adnominální vazba, determinace (K 42; W 23; S 45.1–2)....43
Adnominální vazba a přístavek – aposice (S 45–46)....44
Adjektiva (K 46–47; W 18 a 36; S 47.1)....44
LEKCE 5....48
Úvod do syntaxe: nominální věta....48
Souhrnné opakování....49
LEKCE 6....52
Kmenosloví (K 36; S 24.1)....52
Sloveso (verbum) – úvod (K 51–53; S 24)....54
Afformativní konjugace – koncovky osoby, čísla a rodu (K 53–54; W 29; S 27)....54
Qal – afformativní konjugace (perfectum) (K 53–54; W 29; S 27)....54
Qal – infinitivy (K 64; W 42; S 28.1)....55
Užití infinitivu constructu (S 49.3)....55
Qal – participium (K 65; W 34 a 46; S 28.2)....56
Užití participia (S 49.1)....56
LEKCE 7....59
Pravidelné sloveso (verbum firmum)....59
Praeformativní konjugace (imperfectum) obecně (K 53; W 39; S 25.2)....59
Slovesné kmeny – qal....59
Qal – praeformativní konjugace (imperfectum) (K 53; W 39; S 25)....59
Qal – imperfectum consecutivum (narrativ) (S 25.4)....60
Qal – imperativ (K 63; W 40; S 26.1)....60
Qal – jussiv (K 61; W 48; S 26.2.1)....60
Qal – kohortativ (K 62; W 48; S 26.2.2)....61
Qal – slovesa stativní (stavová) (W 50)....62
Formativy určitých tvarů slovesných – obecný přehled....63
LEKCE 8....66
Slovesné kmeny – nifʿal (K 52; W 52; S 30)....66
Vyšší slovesné kmeny – intensivy: piʿel, puʿal, hitpaʿel....68
LEKCE 9....74
Vyšší slovesné kmeny – kausativy: hifʿīl a hofʿal (K 52; W 55–56; S 32)....74
Morfémy důležité k analýze slovesného kmene (přehled):....78

LEKCE 10 ..... **81**
Užití slovesných tvarů určitých (S 48.1; ST 4.7) 81
Přehled základních vztahů (bez zahrnutí vazeb): 82
Souhrnné opakování 84
LEKCE 11 ..... **88**
Laryngální slovesa (K 69–71; W 69.71–72; S 34) 88
Slovesa primae laryngalis – פ״ר (K 69; W 69; S 34.1-2) 88
Číslovky (K 48–50; W 83; S 22) 90
LEKCE 12 ..... **96**
Slovesa mediae laryngalis – ע״ר (K 70; W 71; S 34.3) 96
Slovesa tertiae laryngalis – ל״ר (K 71; W 72; S 34.4) 98
LEKCE 13 ..... **104**
Slabá slovesa – třída פ״א (K 73; W 70; S 35) 104
Slabá slovesa – třída פ״ן (K 72; W 67–68; S 36) 105
LEKCE 14 ..... **113**
Slabá slovesa – třída פ״יו (K 75; W 75; S 37–38) 113
sloveso ידע 114
sloveso הלךְ 115
LEKCE 15 ..... **122**
Slabá slovesa – třída ל״א (K 74; W 73; S 40) 122
Vícenásobně slabá slovesa נשׂא יצא ירא 123
Souhrnné morfologické opakování 125
LEKCE 16 ..... **130**
Slabá slovesa – třída ל״ה (K 76; W 79; S 39) 130
slovesa ל״ה a současně פ״ר 132
slovesa חנה עשׂה חרה 132
sloveso ראה 132
slovesa היה + חיה 132
sloveso חוה (hištafel) 132
LEKCE 17 ..... **140**
Slabá slovesa – třída ע״יו (K 77; W 76; S 41) 140
pomocné kmeny intensivů: polel, polal, hitpolel 141
sloveso מות 141
sloveso בוא 141
sloveso בושׁ 142
LEKCE 18 ..... **150**
Slabá slovesa – třída ע״ע (K 78; W 81; S 42) 150
laryngální slovesa צרר רעע 151
LEKCE 19 ..... **158**
Syntax imperativu (K 63; S 48.5 50.3.1.3) 158
Syntax infinitivu 159
a) infinitiv constructus (K 64.5nn; W 42.2; S 49.3 50.5) 159

b) infinitiv absolutus (K 64.1nn; S 49.2 50.4)....160
Slabá slovesa – celkový přehled (S 43)....162
Zvlášť podobné slovesné tvary....163
Souhrnné opakování....165
LEKCE 20....168
Nominální vazby....168
a) Aposice (přístavek) (S 46)....168
b) Adnominální vazba (K 41–42; S 45)....169
c) Předložkové vazby (K 84; S 47)....170
Analýza nominálních tvarů a nominálních vazeb (S 23; ST 3.1–6)....171
LEKCE 21....173
Slovesné tvary se zájmennými suffixy (K 68; W 58–59; S 33)....173
a) Perfectum a imperfectum se suffixy....173
b) Imperativ a infinitiv se suffixy....173
c) Participium a infinitiv se suffixy....173
d) Souhrnně....174
e) Nun energicum (K 68; W 59.4; S 33.7)....176
LEKCE 22....180
Dvojnásobně slabá slovesa (verba duplicite infirma)....180
a) Slovesa ל״ה & פ״ר: עלה עשׂה (K 79; W 80.2; S 39.4)....180
b) Slovesa ל״ה & פ״א: אפה אבה (K 79; W 80.3)....180
c) Slovesa ל״א & פ״ן: נשׂא נבא (K 79; W 74.3; S 36.5)....180
d) Slovesa ל״ה & פ״ן: נטה נכה נסה....181
e) Slovesa ל״ה & פ״ו: ירה ידה....181
f) Slovesa ל״א & פ״ו: ירא יצא....181
Nepravidelná slovesa (verba defectiva)....182
a) pasivní qal (K 72.3; W 83; S 36.3.2)....182
b) nepravidelné kmeny (pilpel, hištafel)....182
c) sloveso נוח....183
d) sloveso יכל....183
LEKCE 23....186
Typy vět....186
a) Verbální věta (S 44.5)....186
b) Nominální věta (S 44.3)....187
c) Složená nominální věta (S 44.4)....188
Srovnání typů větné struktury NV, SNV a VV:....189
LEKCE 24....192
Narativní texty – vyprávění (S 48.1–2 a 54.2)....192
LEKCE 25....199
Diskursivní texty – promluva (S 48.3, 48.5, 54.1)....199

LEKCE 26 ..... **204**
Slovesné tvary v opozitním druhu textu (S 48.4) 204
LEKCE 27 ..... **208**
Pojednávající vyprávění 208
Performativní mluvení 217
LEKCE 28 ..... **220**
Modus výpovědi 220
Zápor (K 93; W 41; S 51.2) 220
Otázka (K 91; W 43 a 22; S 51.3) 221
Přání, záměr, odhodlání (S 51.4) 222
Důraz (S 51.1) 223
LEKCE 29 ..... **230**
Skladba textové jednotky – makrosyntax 230
LEKCE 30 ..... **236**
Stylistika a poetika – formální prvky a prostředky 236
a) Paralelismus 236
b) Chiasmus 236
c) Koncentrická stavba 237
d) Alliterace 237
e) Asonance 237
f) Akrostich 238
LEKCE 31 ..... **241**
Sémantika (S 52) 241
LEKCE 32 ..... **245**
Makrosyntaktická analýza rozbor narativního textu 245
LEKCE 33 ..... **263**
Diskursivní texty – orientace v rétorické stavbě 263
Analýza promluvy – subjektivní domény 265
LEKCE 34 ..... **268**
Příklady nebiblických textů 268
Epigrafika (nápisy) 268
Starověké rukopisy (Kumrán) 270
Texty antického židovství (Talmud) 273

Paradigmata **275**
Přehled základních morfémů 275
Jména – nomina: koncovky rodu, čísla a stavu 275
Zájmena osobní – pronomen personale 276
Jména se zájmennými suffixy 277
Předložky se zájmennými suffixy 278
Sloveso – verbum (obecně) 279
Celkový přehled tvorby slovesných tvarů 279
Morfémy osoby, čísla a rodu u slovesných tvarů určitých 280

Morfémy slovesných kmenů....281
Silné sloveso – verbum firmum....282
Silné sloveso se suffixy – verbum firmum suffixum....286
Silné sloveso s laryngálou....288
Slabá slovesa – třída פ״ן....294
Slabá slovesa – třída פ״ו a פ״י....296
Slabá slovesa – třída ע״ו....298
Slabá slovesa – třída ע״ע....300
Slabá slovesa – třída ל״ה....302
Slabá slovesa – třída ל״א....304
Třídy slabých sloves – celkový přehled....306
Slabá slovesa – pomocné a nepravidelné kmeny (polel, polal, hitpolel, hištafel)....308
Přehled nejčastějších tvarů slabých sloves....309

Stručný přehled gramatiky....313
A. HLÁSKOSLOVÍ (fonologie)....313
I. Elementárka (nauka o hláskách a písmu)....313
II. Kombinatorika (nauka o slabikách)....315
III. Systematika – nauka o soustavách slabik a pravidlech důrazu....315
B. KMENOSLOVÍ....316
I. Struktura hebrejského slova (elementy tvaru, větného členu) (K 36; S 24.1)....316
II. Typy kmenů:....316
III. Typy augmentace kmenů:....316
C. TVAROSLOVÍ (morfologie)....317
I. Jméno (nomen)....317
II. Přídavné jméno (adjektivum) (K 47; S 47.1)....318
III. Zájmeno (pronomen)....318
IV. Číslovky (numeralia) (K 48–49; S 22)....319
V. Sloveso (verbum) (K 52nn; S 24nn)....320
VI. Příslovce (adverbium)....322
VII. Předložky (praepositiones) (K 84)....323
VIII. Spojky (coniuctiones) (K 85)....323
IX. Citoslovce (mezislovce, interjectiones) (K 86)....323
X. Částice (particulae) (K 82)....323
D. SKLADBA (syntax) (S 44—54)....324
I. Druh mluvního projevu....324
II. Druhy vět....324
III. Větné členy....325
IV. Větný způsob (modus)....326
V. Skladba textu (textová syntax, makrosyntax)....327

Hebrejsko-český slovníček....329

Předmluva

Tato cvičebnice vznikala koncem osmdesátých let při výuce biblické hebrejštiny na někdejší Komenského evangelické bohoslovecké fakultě v Praze. Dva roky poté, co byla tato fakulta jako Evangelická teologická fakulta začleněna do svazku Univerzity Karlovy, pak vyšlo tiskem její první vydání. Bylo limitováno tehdejšími možnostmi elektronického zpracování textu, nedostupností elektronické edice hebrejského textu bible, a zejména po grafické stránce nedopadlo příliš dobře.

Předkládané druhé vydání nenabízí jen lepší čitelnost a opravy chyb, nýbrž také výraznější doplnění. Text byl celkově upraven na základě zkušeností učitelů i studentů. Doplňky se dotkly jak lekcí, tak přehledů a tabulek. Zejména byly v lekcích připsány stručné anotace probírané látky. Tyto anotace sice nemohou nahradit ani výklad látky při kontaktní výuce, ani studium pomocí standardních učebnic či gramatik, uvádějí však alespoň nejdůležitější pravidla, jež jsou pro probíranou látku podstatná. Mohou sloužit k opakování studované látky.

Pojetím gramatických jevů v biblické hebrejštině staví tato cvičebnice na přístupu, který jako první představil ve své učebnici biblické hebrejštiny *Wolfgang Schneider.*[1] Při popisu funkcí gramatických tvarů uplatnil hlediska synchronní lingvistiky, zejména zaměření na funkce tvarů (jevů) v příslušném kontextu. Největší přínos tohoto pojetí je v zásadní orientaci na problematiku funkce výpovědi, v rozšíření tradičního filologického obzoru hebraistiky na doménu literárně-skladebnou a rétorickou. Nejvýrazněji se tento přístup projevuje v nové typologii hodnocení funkcí slovesných tvarů, podstatné je také pojednání jazykových jevů, jež určují funkci celých vět i delších textových jednotek (vyprávění, promluvy). Tím je dáno, že i některé ze základních mluvnických kategorií a jazykových jevů jsou v této cvičebnici definovány jinak než v gramatikách vycházejících z přístupů klasické filologie (v českém prostředí zejména klasická práce Otakara Klímy a Stanislava Segerta, stejně jako přeložená učebnice Jacoba Weingreena).[2]

Tato cvičebnice je psána „na míru" konkrétní podobě výuky biblické hebrejštiny, jak je již dlouhodobě pěstována na ETF (čtyřtýdenní intenzivní jazykový kurz a dvousemestrové cvičení). Svým materiálem i způsobem zpracování však samozřejmě může sloužit všem dalším zájemcům o studium tohoto biblického jazyka. Způsob podání látky počítá s určitou jazykovou průpravou, zejména se znalostí jazykovědné terminologie a gramatických kategorií. Předpokládá se, že biblická hebrejština není prvním cizím jazykem, kterému se zájemce učí.

Prvních osmnáct lekcí je určeno pro měsíční intenzivní kurz s jeho specifickou metodou výuky. Každá z těchto lekcí zahrnuje látku jednoho dne výuky a počítá s osvojením látky ve vysokém tempu. Gramatická látka je vždy nejprve vysvětlena a demonstrována, pak procvičována a nakonec opakována spolu s dosud probranými jevy. Cvičebnice spolu se stručnými anotacemi základních pravidel odkazuje na příslušné paragrafy gramatik a učebnic – Klímovy (K), Weingreenovy (W) a Schneiderovy (S). Zejména při samostudiu doporučuji pročíst

1 W. Schneider, *Grammatik des biblischen Hebräisch*, 8. Auflage, München: Claudius Verlag 1993.

2 O. Klíma a S. Segert, *Mluvnice hebrejštiny a aramejštiny*, Praha: Nakladateství Československé akademie věd 1956; J. Weingreen, *Učebnice biblické hebrejštiny*, 2. vyd., Praha: Karolinum, 2003.

příslušné pasáže Schneiderovy gramatiky; u problematiky čistě morfologické (u tvoření a odvozování v tvarosloví) lze užít učebnic Klímy a Weingreena. Každá z úvodních lekcí je opatřena soupisem nejčastějších slovíček, která se buď bezprostředně týkají probíraných gramatických jevů, nebo se často vyskytují v cvičném materiálu a patří ke slovům s vysokou frekvencí. Lekce 5, 10 a 15 jsou výrazněji zaměřeny na souhrnné opakování dosud probrané látky.

Lekce 19 až 32 vycházejí svým pojetím vstříc volnějšímu tempu semestrální výuky. Věnují se většinou dílčím okruhům gramatických a zejména syntaktických problémů, které je možné probírat samostatně, případně i selektivně. Neuvádějí již slovíčka, předpokládají především vlastní práci s texty a individualizovaný postup při osvojování jednotlivých složek jazyka.

Celkové rozvržení látky se snaží spojovat hledisko logické návaznosti a strukturální přehlednosti s potřebou vhodného postupu při výuce, při osvojování a procvičování jazykových znalostí.

K žádným cvičením neuvádíme klíč správných řešení, kontrolní funkci však do jisté míry plní rozsáhlé citáty biblických textů, u nichž je možné pomocí standardních příruček výsledky vlastní jazykové analýzy ověřovat.

Cvičebnice je opatřena paradigmaty a přehledy gramatické látky. Snadnému osvojení jevů a opakování chtějí sloužit zejména tabulky formativů a přehled nejfrekventovanějších tvarů slabých sloves. Stručný přehled gramatiky je pokusem přehledně představit nejzákladnější jevy a elementární pravidla, na nichž stojí gramatika biblické hebrejštiny. Tento přehled má sloužit spíše systematizaci probrané látky a opakování, v žádném případě nechce a nemůže vlastní gramatiku nahradit (odkazuje k příslušným paragrafům uvedených mluvnic). V oddílech A, B a části oddílu C je tento přehled přepracováním materiálu prof. Jana Hellera (pro potřeby KEBF sestavil v roce 1958, později několikrát upravil); zbývající části jsou nově zpracovány na základě podnětů Schneiderovy gramatiky.

Rozhodnutí opatřit cvičebnici stručným hebrejsko-českým slovníčkem plyne ze snahy poskytnout studentům v první fázi výuky alespoň základní lexikální příručku. Hebrejsko-český slovník ke Starému zákonu z pera *Blahoslava Pípala*[3] působí začátečníkům potíže tím, že neuvádí gramatické tvary lexémů a neumožňuje tak bezprostřední ověření gramatické analýzy (má ovšem rejstřík častých nepravidelných tvarů).

Slovníček zpracovaný pro tuto cvičebnici zahrnuje přibližně všechny lexémy frekvencí s vyšší než dvacet a u slov s nepravidelnou či obtížnější morfologií uvádí typy tvarů. Neklade si za cíl být úplným slovníkem biblické hebrejštiny, chce jen posloužit při úvodním jazykovém kurzu.

Lexémy nejsou v tomto slovníčku řazeny vždy abecedně. Pokud se jedná o odvozeniny, jsou zařazeny u svých řídících hesel (např. u slovesných kořenů). Jakkoli je tento postup poněkud znesnadněn výběrem materiálu a začátečníku se může zdát obtížnou komplikací, považuji toto uspořádání hesláře za důležité – nevede k mechanickému vyhledávání tvarů podle abecedy, nýbrž k analytickému přístupu, který uvádí uživatele slovníku do etymologických souvislostí a do zásad gramatického odvozování. Pro snadnější nalezení lexémů, jež

3 B. Pípal, *Hebrejsko-český slovník*, Praha: Kalich 1997 (3. vyd.).

jsou řazeny pod abecedně vzdálenějším řídícím heslem, je slovníček opatřen systémem odkazů.

Při osvojování slovní zásoby je vhodné orientovat se podle frekvence daných výrazů. Slovníček je proto opatřen také informací o absolutní frekvenci v textu Starého zákona (v případě sloves, jejich tvary spadají do více kmenů, také frekvenci relativní).[4]

Významnou pomocí při přípravě opraveného vydání této cvičebnice byly podněty a návrhy kolegů, zejména Petra Slámy, Filipa Čapka, Jana Rückla a Petra Tomáška. Poslednímu ze jmenovaných patří také mimořádný dík za převedení elektronické podoby textu z původní sazby do tvaru, který bylo možné dál utvářet současnými nástroji pro elektronické editování. Za pečlivou práci na korekturách a při edičním zpracování patří dík také Tereze Halasové.

Základním cílem této cvičebnice je uvádět do čtení Starého zákona, resp. uvádět do pečlivého naslouchání Slovu, které nám chce Bible v hebrejštině prostředkovat. Morfologické a lexikální znalosti jsou branou, orientace v syntaxi a ve specifických důrazech daných formulací pak bezprostředně navazujícím kouskem cesty při naslouchání a porozumívání biblickým svědkům. Na dobrodružné výpravy po těchto cestách přeji každému poutníkovi vytrvalost a zdar, a ovšem také radost a mnohý užitek (Ž 119,27–32).

Martin Prudký

V Praze, 26. ledna 2014

4 Ze statistiky slovní zásoby Starého zákona vyplývá, že 26 nejfrekventovanějších slov (každé o více než 2.000 výskytech) tvoří úhrnem více než polovinu textu Starého zákona. Věta וַיֹּאמֶר יהוה („i řekl Hospodin“), kterou tvoří pouhá tři slova, představuje součtem absolutní frekvence všech tvarů těchto lexémů dokonce 4 % všech „slov“ Starého zákona.

Seznam zkratek

1. 2. 3.	osoba (u slovesných tvarů určitých)
abs	(*status*) *absolutus*, absolutní
acc	*accusativ*, 4. pád
act	*aktivum*, aktivní
akk	akkadsky, akkadský
apel	(*nomen*) *apellativum*, obecné (jméno)
aram	aramejsky, aramejský
col	*kolektivum*
conj	spojka
cs	(*status*) *constructus*, vazební
dat	*dativ*, 3. pád
denom	*denominativum*, odvozené od jména
deverb	*deverbativum*, odvozené od slovesa
du	*duál*, číslo podvojné
f	*femininum*, rod ženský
fig etym	*figura ethymologica*, vazba *inf a* s tvarem téhož slovesa (důraz, zesílení)
gen	*genitiv*, 2. pád
hi	*hifʿīl* (slovesný kmen)
hit	*hitpaʿel* (slovesný kmen)
hitpo	*hitpolel* (slovesný kmen)
ho	*hofʿal* (slovesný kmen)
imp	*imperativ*
impf	*imperfektum* (tradiční označení preformativní konjugace)
inf	*infinitiv*
interog	*interogativum*, tázací
intj	*interjectiones*, částice
jus	*jussiv*
koh	*kohortativ*
kral	kralická, znění Bible kralické

lat	latinsky, latinský
m	*maskulinum*, rod mužský
nar	*narativ* (*impf konsekutivní*, hlavní čas vyprávění)
ni	*nifʿal* (slovesný kmen)
neg	negace, zápor
nom	*nomen*, nominální, jméno, jmenný
os	osoba
part	*particula*, částice
pas	*pasivum*, pasivní
pers	*persona*, *personale*, osoba, osobní
pf	*perfektum* (tradiční označení afformativní konjugace)
pi	*piʿel* (slovesný kmen)
pl	*plurál*, číslo množné
po	*polel* (slovesný kmen)
poet	poetický výraz, poetismus
prep	*prepositiones*, předložky
prokl	*proklisis*; prokliktická částice
pron	*pronomen*, pronominální
propr	*(nomen) proprium*, vlastní jméno
pt	*participium*
pu	*puʿal* (slovesný kmen)
q	*qal* (slovesný kmen)
ř	řecky, řecký
sg	*singulár*, číslo jednotné
sig	signál (makrosyntaktický, rétorický)
srv	srovnej, viz
st	*status*, stav
stat	*stativní* (*verba*), slovesa stavová
suf	*suffix*, tvar se suffixem
vb	*verbum*, sloveso
vet	*vetitiv*, zabraňovací rozkaz
voc	*vocativ*, zvolací způsob, zvolání

Značky:

*	(v hebrejských textech) odkaz k textové poznámce
!	(v popisu analyzovaného textu) zesílení, tvar v důrazu
x-	(v popisu analyzovaného textu před jinou zkratkou) předřazený tvar
✓	(ve slovníčku) důležité slovíčko, základní slovní zásoba
×	(ve slovníčku, za číslem) údaj o frekvenci, počet výskytů
::	opositum, protiklad, rozpor, zásadní rozdíl

Odkazy na gramatiky a učebnice:

K	Otakar KLÍMA a Stanislav SEGERT, *Mluvnice hebrejštiny a aramejštiny*, Praha: Nakladateství Československé akademie věd 1956.
S	Wolfgang SCHNEIDER, *Grammatik des biblischen Hebräisch*, 8. Auflage, München: Claudius Verlag 1993.
W	Jacob WEINGREEN, *Učebnice biblické hebrejštiny*, 2. vyd., Praha: Karolinum, 2003.
Ges–K	Wilhelm Gesenius a Emil Kautzsch, *Hebräische Grammatik*, Leipzig 1909 (29. Aufl.; repr. Nachdruck Darmstadt 1985).

LEKCE 0.

Abeceda – grafické znaky souhlásek (K 1–2; W A; S 1.1–3)

- Znaky hebrejského písma uvádějí v zásadě pouze souhlásky.
- Užívá se tzv. *kvadrátní písmo*, u něhož jsou základní linie písmen určeny čtvercovým formátem.
- Znaky samohlásek pocházejí z mnohem pozdější doby, spolu s dalšími značkami pro výslovnost doplňují souhláskový text (tzv. punktace — systém bodů, čárek a dalších značek).

kvadrát	jméno		přepis	moderní typ	psací kurzíva	číslo
א	אָלֶף	*ʾālef*	ʾ	א	א	1
ב	בֵּית	*bêt*	***b***	ב	ב	2
ג	גִּימֶל	*gîmel*	***g***	ג	ג	3
ד	דָּלֶת	*dālet*	***d***	ד	ד	4
ה	הֵא	*hêʾ*	***h***	ה	ה	5
ו	וָו	*wāw*	***w***	ו	ו	6
ז	זַיִן	*zajin*	***z***	ז	ז	7
ח	חֵית	*ḥêt*	***ḥ***	ח	ח	8
ט	טֵית	*ṭêt*	***ṭ***	ט	ט	9
י	יוֹד	*jôd*	***j***	י	י	10
כ / ך	כַּף	*kaf*	***k***	כ / ך	כ / ך	20
ל	לָמֶד	*lāmed*	***l***	ל	ל	30

מ / ם–	מֵים	*mêm*	***m***	ם– / מ	ם– / א	40
נ / ן–	נוּן	*nûn*	***n***	ן– / נ	ן– / ן	50
ס	סָמֶךְ	*sāmech*	***s***	ס	ס	60
ע	עַיִן	*ʿajin*	***ʿ***	ע	ע	70
פ / ף–	פֵּא	*pê’*	***p***	ף– / פ	ף– / כ	80
צ / ץ–	צָדֵי	*ṣādê*	***ṣ***	ץ– / צ	ץ– / ג	90
ק	קוֹף	*qôf*	***q (ḳ)***	ק	ק	100
ר	רֵישׁ	*rêš*	***r***	ר	ר	200
שׂ	שִׂין	*śîn*	***ś***	שׂ	ש	300
שׁ	שִׁין	*šîn*	***š***	שׁ	ש	300
ת	תָּו	*tāw*	***t***	ת	ת	400

Cvičení:
Určuj písmena (pojmenovávej nahlas):

א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר שׂ ש ת מ ט ק ך ד ר ז ו נ ן י א שׂ ע ב
ד ר ת ח ה נ מ ו ן ס ץ ף ע פ י ו ן ץ ף א ע מ צ ב ד ר כ ל ף ס ם כ ב פ ף ד ק י ז
נ ו ן צ ע א שׂ ה ח ת ש ט מ פ כ ב ד ה א ג ב ה ו ט ח ל מ ס נ ר ת י ו כ צ א ס
ד ף ג ה ט ח ל מ נ ב ו כ ך צ ץ ז פ ע י ת ר שׂ ש ק

Pozor na podobná písmena:

נ–ג ו–ז ד–ר ן–ך(=ךְ) ס–ם א–ע–צ–ץ מ–ם ש–ע–א פ–ט ח–ה פ–ס–מ ב–ד–ר ת–ח ג–ז ף–ק א–ש ב–ד
ג–נ ט–מ ד–ו ש–שׂ ע–ג ץ–ל ן–ו–י ם–ס פ–ב ר–ו ת–ה ך–ף–ץ ח–ת ק–ך ז–ו ט–ע י–ו–נ ה–ד ש–ט ג–ד
כ–ב ע–ץ א–ע נ–ג ק–ץ ט–ס

ש–ע מ–ם–ט א–ט א–ש א–ע ב–כ–פ ב–צ–פ ע–ב–צ ג–ו–ן נ–ג–ו ז–ג–ו ג–נ–ז ד–ר ס–ם–ט ד–ת–ח
ה–ת–ח

Moderní tvar a psací kurzíva týchž písmen:

נ ג ו ז ד ר ן ך ס ם א ע צ ץ מ ם ש ע א פ ט ח ה פ ס מ ב ד ר ת ח ג ז ף ק א ש ב ד ג
נ ט מ ד ו ש ע ג ץ ל ן ו י ם ס פ ב ר ו ת ה ך ף ץ ח ת ק ך ז ו ט ע י ו נ ה ד ש ט ג ד כ
ב ע ץ א ע נ ג ק ץ ט ס ש ע מ ם ט א ט א ש א ע ב כ פ ב צ פ ע ב צ ג ו ן נ ג ו ז ג ו ג נ
ז ד ר ס ם ט ד ת ח ה ת ח

נ ג ו ז ד ר ן ך ס ם א ע צ ץ מ ם ש ע א פ ט ח ה פ ס מ ב ד ר ת ח ג ז ף ק א ש ב ד ג נ ט מ ד ו ש ע ג ץ ל ן ו י ם
ס פ ב ר ו ת ה ך ף ץ ח ת ק ך ז ו ט ע י ו נ ה ד ש ט ג ד כ ב ע ץ א ע נ ג ק ץ ט ס ש ע מ ם ט א ט א ש א ע ב כ
פ ב צ פ ע ב צ ג ו ן נ ג ו ז ג ו ג נ ז ד ר ס ם ט ד ת ח ה ת ח

K procvičování:
Biblická vlastní jména – pojmenuj znaky, zkus doplnit samohlásky, vyslovit a určit jméno:

1. אברהם תרח דוד דן המן ירדן מרים נתן סדם שׁמשׁון שׁם קין רבקה בשׁן אסתר לאה אשׁקלון נחמיה אדם אבימלךְ יוסף הושׁע חם יהודה אפרים לבן המן גלגל דניאל משׁה נפתלי רחל עמוס גלעד חבקוק כלב אביתר בבל ישׂראל יבק בית־לחם ברוךְ גרזים יואל אחז ירושׁלם בעל חזקיהו דן חרמון חברון

2. אברהם תרח דוד דן המן מרים גלעד חבקוק כלב אביתר חזקיהו דן יואל שׁמשׁון בית־לחם ברוךְ המן גלגל רבקה בשׁן אסתר לאה אשׁקלון נחמיה אדם אבימלךְ דניאל משׁה נפתלי רחל עמוס קין גרזים שׁם יוסף הושׁעאחז ירושׁלם חרמון חברון בבל ישׂראל יבק חם יהודה אפרים בעל נתן סדם

3. אברהם תרח יוסף גלעד חבקוק יואל אחז ירושלם בעל כלב אביתר בבל ישראל יבק
הושע חם חזקיהו דן חרמון חברון יהודה אפרים לבן בית־לחם ברוך המן גלגל דניאל משה
נפתלי רחל עמוס מרים נתן סדם שמשון שם קין רבקה בשן אסתר לאה אשקלון נחמיה אדם דוד
דן המן ירדן

Přepiš psací kurzívou:

רחל עזה עמוס שׁמואל קין רבקה גרזים בשׁן אסתר חרמון לוט נעמי חברון בבל צדקיהו
עקרון עיבל זבולן דניאל שׁמשׁון בית־לחם ברוך גרזים שׁם יוסף הושׁע זכריה גבעה יהושׁפט
חזקיהו סיני יריחו אלעזר גלעד חבקוק כלב אביתר חזקיהו דן ישׂראל אשׁרלון יבק חם
יהודה ציון ויעל בעשׂא מלך והערים הארץ אמין לך בנו וישׁכב כוכבים עשׂא צבא דר למלכי
בשׁנת שׁתים גוג עמי יען יוסף ספר ותלהטהו אנכי תשמור אחור מעקשים יהודה מעכה דוד
ראובן אסא נגיד ונתתי דבר איש זרעו ורעב ויהי יחדו חיה תחת אפרים דרך ועוד נחליף
הזנב ויצדקו בכם וממערב אקבצך ועתה ידע מסביב היו אבו טוב

Přepiš psací kurzívou slova jednotlivých řádků v abecedním pořadí:

דן המן מרים גלעד חבקוק יוסף הושׁעאחז טוב אשׁקלון נחמיה קין גרזים שׁם בבל לילה דם
ירדן ירושׁלם חרמון חברון כלב רע אביתר משׁה נפתלי רחל עמוס אסתר לאה לבזזים
אבימלך ומי דניאל ישׂראל יבק צבא חם יהודה חזקיהו דן יואל שׁמשׁון קול בית־לחם ברוך
אברהם תרח ועור דוד המן גלגל רבקה בשׁן אפרים טובה בעל תמר נתן סדם שׁמשׁון
בית־לחם ברוך גרזים שׁם יוסף הושׁע גלעד חבקוק כלב אביתר חזקיהו דן חרמון חברון בבל
ישׂראל יבק חם יהודה אפרים לבן המן גלגל דניאל משׁה נפתלי רחל עמוס קין רבקה בשׁן
אסתר לאה אשׁקלון נחמיה אדם אבימלך

Abeceda – grafické znaky samohlásek (K 8; W A; S 1.2)

Přehled:

Grafémy zde uvedené patří k systému tzv. Tiberiadské punktace; značka ◌ zde zastupuje libovolnou souhlásku (kvadrátní znak).

grafém	jméno		přepis[5]	příklady
◌ָ	קָמֶץ	*qāmeṣ*	*a, ā*	דָּבָר לָבָן דָּם בָּרָק מָשָׁל יָשָׁר אָדָם חָדָשׁ
◌ַ	פַּתַח	*pataḥ*	*a*	תַּחַת מַעַן עַל פַּחַד חַי עַם גַּם
◌ֵ	צֵרֵי	*ṣērê*	*e, ē*	בֵּן חֵן יֵשֵׁב לֵב אֵל מֵאֵת אֵם בֵּית הֵם
◌ֶ	סְגוֹל	*s^{ə}gôl*	*e, ē*	מֶלֶךְ אֶרֶץ נָשֶׁר יֶתֶר גֶּפֶן אֶת מֶה דֶּרֶךְ
◌ִ	חִרֵק	*ḥīreq*	*i, ī*	אִם כִּי מִן בִּי אִתִּי לִי בִּן רִיב עִם
◌ֹ	חוֹלֶם	*ḥôlem*	*o, ō*	מֹשֶׁה כֹּל כֹּהֵן כֹּה טֹב סֹב לֹא רֹב
וֹ	חוֹלֶם	*ḥôlem (magnum)*	*ô*	לוֹט מוֹת לוֹ טוֹב אוֹתוֹ יוֹד סוֹף הוֹי קוֹל
◌ֻ	קִבּוּץ	*qibbûṣ*	*u, ū*	קֻם חֻק שֻׁק שֻׁב יָמֻת
וּ	שׁוּרֶק	*šûreq*	*û*	קוּם שׁוּק סוּף שׁוּב יָמוּת הוּא

5 V této cvičebnici nejsou v přepisech hebrejských tvarů rozlišovány znaky *qāmeṣ a pataḥ*, pokud jsou vyslovovány jako samohláska *a*, ani znaky *ṣērê* a *s^{ə}gôl*, které označují samohlásku *e*.

Pravidla přepisu do latinky[6]

- Vokály dlouhé se označují *ā ē ī ō ū* (např. כְּתַבְתְּ → *kātabtā*).
- Vokály s podkladem[7] (viz 1. lekce) se v přepisu označují *â ê î ô û* (např. מִי → *mî*; מָה → *mâ*; לֹא → *lô*; בֵּין → *bên*; לוּ → *lû*).

Cvičení:

Pojmenuj všechny grafické znaky a nahlas přečti každé slovo:

• vlastní jména:

אָדָם חַוָּה קַיִן הֶבֶל אַבְרָם לוֹט שֵׁם חָם יֶפֶת תֶּרַח שָׂרַי יִצְחָק לָבָן יִשְׂרָאֵל רָחֵל מֹשֶׁה מִרְיָם כָּלֵב
בִּלְעָם בָּלָק יִפְתָּח שִׁמְשׁוֹן אֶלְקָנָה עֵלִי יִשַׁי יְהוֹנָתָן דָּוִד בַּת־שֶׁבַע צָדוֹק יֵהוּא יוֹתָם שָׁאוּל בָּרוּךְ
שְׁלֹמֹה גְּדַלְיָהוּ הָמָן יוֹאֵל אֶסְתֵּר רוּת בֹּעַז עֻזָּרָא נוֹן רְאוּבֵן לֵוִי דָּן נַפְתָּלִי שַׁדַּי בֵּית־לֶחֶם עֶקְרוֹן

• další tvary:

מֶלֶךְ יָד לֹא לוֹ אָהַב חֶרֶם יָגוּרוּ תּוֹךְ אֹהֶב הָעָם יָקֻמוּ שָׁלוֹם עֶבֶד יֹרֵם בָּא אִם עֻשָּׂו לָהֶם נָשׁוּב
יוֹם כֵּן אָב יוֹד לָכֶם יִטַב הֵן קֹדֶשׁ אָלֶף מֵעַל קֻמוּ לֶחֶם שָׁם רִאשׁוֹן הֵם קוּם עוֹד שֶׁמֶשׁ אוֹת רָם
בָּהֶם בֵּן נָחַם אֹהַב פֶּרֶשׁ נָשָׂא זֶרַע שֹׁמֵר זַיִן הָלַךְ דֶּרֶךְ יָקוּם מֵעַל תָּסֵרוּ צַו כִּחַד לָכֵן עוֹלָם כֶּסֶף
בְּנֵי בֵּן נִחַם שָׁנֵא תָּקוּמוּ יָבֵשׁוּ יוֹרֵשׁ חָמָס אֶרֶץ יַעַל רָצוֹן עֵץ יָשַׁב שֵׁם חֶרֶם נִחַת טוֹב חֵפֶץ עָלַי
פֶּן לוּ פָּנַי נֵצֶר יָבוֹא קוּמוּ גֶּפֶן אָז יָסוּר לֵב יַד לָהֶם הָאָדוֹן תָּקֻמוּ לָתֵת מִן יֶגֶל בָּנוּ לָקַחַת כַּהֵן
יִרֵת בֶּן הָעֹמֶד אֵל שֻׁבוּ עָנָף לָנוּ לָבֶטַח סוּסַיִךְ תָּסוּרוּ כֹּהֵן אֹתָם הָאָרֶץ טִהַר כָּמוֹנוּ יָתוֹם בָּבֶל
רָעוּ נֵכַר שֶׁבֶט אַל יִגֶל סוֹסַי אָקוּם יוֹרֵד הָרַע נָטוּי אֵשֶׁת כֹּהֵן בָּעַל אֶחָד גּוֹאֵל יָפֵר אוֹ גַּשׁ כָּמוֹהוּ
גָּדוֹל אֵשׁ גּוֹי תָּקוּם מָקוֹם עֵד הָיוּ גַּם מַהֵר כָּבוֹד גֹּעַר יִבֶן מוֹרָא חֵפֶץ לֶקַח תּוֹרַת כֹּל כָּתוּב גֵּר
דַּעַת סֵפֶר כָּבוֹד אוֹר בֹּעַר בַּת חֹרֵב יִשַׁי סָרוּ יִשֹּׁב עַד נַחֵם עֹשׁוֹת יֶלֶד עָשׂוּ עַל שִׁטֵּף

6 Pravidel přepisu je řada, vždy záleží na účelu potřebné transkripce či transliterace (přepisu výslovnosti či přepisu znaků). k jednotlivým typům srv. M. Prudký, „K transkripci hebrejštiny“, *Teologická reflexe* 1/1, 1995, 69–74. V této cvičebnici používáme způsob přepisu, který umožňuje jednoznačně identifikovat všechny souhlásky (včetně zdvojení). U souhlásek skupiny *b-g-d-k-p-t* nadto rozlišujeme také znělou a neznělou výslovnost. U samohlásek rozlišujeme barvu tam, kde se projevuje foneticky (nerozlišujeme *qameṣ* / *pataḥ* ani *ṣere* / *segol*). U pahlásek (tzv. *ḥatefů*) barvu uvádíme, fonetický rozdíl je sice malý, ale z hlediska tvarosloví není zabarvení bezvýznamné. V případech, kde neběží o přepis, nýbrž použití jména hlásky v kontextu výkladu, nejsou délka samohlásky ani *ḥatef* vyznačovány. V přepisech se až na výjimky uvádí délka plných vokálů, případně existenci konsonantních podkladů.

7 Vokály s podkladem jsou vždy dlouhé.

LEKCE 1.

Abeceda – souhlásky a samohlásky

a) souhlásky a plné samohlásky (K 7–9; W C; S 2–4)
Viz lekce 0. (přehledy, cvičení).

Opakovací cvičení:

אָדָם הֶבֶל תַּחַת מֶלֶךְ כֹּל שָׁמַיִם אֹתָם לָמוּת הָאָרֶץ הֵם אֶל גֶּפֶן אַחַת שֹׁפֵט שָׁפַי יוֹם אֵשׁ לָכֶם עֶבֶד עֹד מוֹלֵדוֹת אוֹר מָוֶת יַיִן בַּעַל דָּבָר יָתוֹם שָׁם אִם הָרְשָׁע גֵּר לוֹ הָשֵׁב לוֹ לֹא שָׁכַב שֶׁמֶשׁ נָתַן מוֹת רֵעֶךָ הוֹלַד יָמוּת יוֹשָׁפָט נָתָן נֹתֵן רָכֶב הֵן לָשׁוּב מֵת לֹא שָׂרַי רַע יוּכַל בּוֹ דֶּרֶךְ זָכוֹר עַד רַחַיִם עַל קָמַת מָצָא חוֹרֹן חָלַם זַיִת גּוֹרָל יָמוּת לָהֶם אֶבֶן יָרַד נֶגֶב רָעָב בַּעַל סֵפֶר יוֹסֵף הָיוּ עֶבֶד חֵלֶק אָקוּם הָבוּ אֶת יָבֹאוּ לָכֶם עַד אֶחָד יַעַל

b) pahlásky (K 11–12; W 5; S 4.1)

- bez barvy – *šewaʿ mobile* (K 11; W 5.1; S 4.1.1)

značka	*jméno*	*přepis*
ְ (בְּ)	*šᵊwaʿ*	ᵊ

מְלָכִים וְהָיוּ שְׁלֹמֹה לְשָׂרַי בְּרִית זְבוּלֶן כְּתֹב לְמִינֵהוּ בְּהַר רְאוּבֵן וְכָתַב נְעוּרוֹתֵנוּ סְדֹם בְּרַע וְיָרַד בְּנֵי דְּבוֹרָה יְהוֹשָׁפָט וְאֵת לְךָ בְּנוֹת

- s barvou – *ḥatef* čili *šewaʿ mobile compositum* (K 12; W 5.2; S 4.1.2)

ḥatef pataḥ	ֲ	אֲ
ḥatef segōl	ֱ	אֱ
ḥatef qāmeṣ	ֳ	אֳ

הֱיוֹת אַחֲרֵי אֲשֶׁר אֲדָמָה בַּאֲבוּר עֲצֵי מֶחֱלִי אֲלֵיהֶם הָחֱרֵב אֱלֹהִים תַּעֲשֶׂה אֲנִי וַהֲקִמֹתִי אֱלֹהֵי וַיִּשְׁתַּחֲווּ עֲבָדֶךָ עַד־הַצָּהֳרַיִם וַיַּעֲמֹד הֱיוֹת הֲלֹא הֵחֵשׁוּ הַחֲמִשִּׁים בְּאָהֳלֵיהֶם אֵעֱלֶה וַיַּעֲנֵה אֱדֹם הַקְּדָשִׁים לֵאֶכֹל בְּהַעֲלוֹת לְאָהֳלוֹ אֱמָר־נָא וַיַּעֲבֹר הַיָּדַעְתָּ חֲדָשִׁים לֵאֶכֹל בְּרוּחַךְ וַיְחַזֵּק

c) nehláska – *šewaʿ quiescens* (K 11; W 5.1; S 4.2)

מִקְצֵה נֶגְבָּה בִּנְיָמִן אַשְׁלִיךְ יִשְׂרָאֵל יַרְדֵּן נַפְתָּלִי בַּרְזֶל מָשַׁכְתִּי מִנְחָה בִּטְנוֹ אַרְצָה אַחְאָב שִׁמְרוֹן

d) *qāmeṣ ḥatuf* (K 8.1.B; W 7; S 8.4)

עָמְרִי יֶרְבְעָם וַיָּקָם חָפְנִי אָהֳלוֹ עָתְנִיאֵל וַיָּשָׁב עָרְלַתְכֶם בְּאָהֳלֵי לְאָכְלָה בָּחֳרִי וַיָּמָת אָהֳלִיבָמָה

e) *pataḥ furtivum* (K 10; W 12; S 9.4)

מַדּוּעַ מָשִׁיחַ אֱלֹהַּ נֶפְתּוֹחַ הַגְּבִיעַ פֹּתֵחַ לִשְׁמֹעַ לְהִתְמַהְמֵהַּ וְרוּחַ זֶרַע יָדוֹעַ שִׂיחַ רָקִיעַ נַח גְּבֹהַּ זֶרַע תַּצְמִיחַ הַשֹּׁמֵעַ כִּשְׁמֹעַ שְׁבֵעַ מַפְתֵּחַ מַדּוּעַ וְרָקִיעַ

Souhrnné cvičení:

כְּמַחְלְקֹתָם וַיְהִי אֱלֹהֵי וַיִּשְׁתַּחֲווּ יִשְׂלְכוּ לְמִשְׁפְּחֹתָם וְיָצָא מַאֲכָלֶת חָגְלָה מִזְרָחָה אֶשְׁלָחֵם אֱלֹהִים תַּעֲשֶׂה אֲנִי פִּלְשְׁתִּים בְּעֵמֶק אֶפְרַיִם וְיִתְהַלְּכוּ אֱדֹם הַקֶּדָשִׁים לֵאָכֶל יִמְכְּרֵם מַעְבְּרוֹת שִׁפְטָה תִּשְׁלַח שְׁעַר תֶּחֱרַץ וַיַּעֲבֹר הַיָּדַעְתָּ חֲדָשִׁים לֵאָכֹל לְהַעֲלֹת חֲדָשָׁה תִּשְׁלְחוּ דְּבוֹרָה תִּפְאַרְתְּךָ עֶגְלָה אֱדֹם זְבֻלוֹן נִמְלַט מְצֻדַת אַחֲרֵיהֶם בְּשָׁמְעֲךָ צְדָקָה הָאֱלֹהִים אֲחֵרִים מָצְאָה מָנוֹחַ תַּעֲלֶה לַחֹדֶשׁ חֲמֵשׁ מְאֹד אֱלֹהֶם בְּזֹאת מִצְרַיְמָה מְשַׁחֲקִים הָרָעָב פַּרְעֹה בְּפִילַגְשׁוֹ

Souhlásky jako podklady samohlásek – matres lectionis (K 7; W 1; S 3.1)

- Souhláska ה – pouze na konci tvaru pro samohlásky *â, ê, ô* :

  מָה שֶּׁה הִנֵּה כֹּה פַּרְעֹה בַּלַּיְלָה יִהְיֶה עָשָׂה הִנֵּה לְאָכְלָה חַיָּה אִשָּׁה הַשָּׂדֶה בְּהֵמָה

- Souhláska ו – pro samohlásky *û, ô* :

  סוּס לוֹט הַיּוֹם כּוֹכָבִים וְעוֹף וּמִלְאוּ וַיְכֻלּוּ וּרְדוּ אֹתוֹ פְּרוּ וְיִרְדּוּ תָּמוּת כְּנֶגְדּוֹ

- Souhláska י – pro samohlásky *ê, î* :

  בֵּין רִיב עִיר בֵּית הֵיטִיב לְעָדֶיךָ הָאִיר יְהִי פְּנֵי חֲמִישִׁי כִּי עֵינֵיכֶם וְהִיִּיתֶם יְדֵעִי לָעֵינַיִם

- Souhláska א – pro všechny dlouhé samohlásky *â, ê, î, ô, û* :

  תֹּאמֶר יִבְרָא תּוֹצֵא בָּרָא וָאֶחְבֵא נָא רֹאשׁ רִאשׁוֹן רֵאשִׁית וַיִּתְחַבֵּא נֹאכֵל זֹאת יִקְרֵא

Souhrnně:

נוֹתָרִים לִרְאוֹת לֹא וַיֹּאמֶר לָמָּה הִנֵּה בְּבוֹא מֹשֶׁה סִינַי שָׂרֵי לְצֵאת הַזֶּה בְּקָצֵהוּ מוֹת תֹּאכְלוּ

צִוִּיתִיךָ לָעֵינַיִם וֶאֱלִיפָלֶט תֹּאמֶר יְהֶיה יִבְרָא נָתַתִּי עָשָׂה וּמִלְאוּ תוֹצֵא בָּרָא וְאֶחָבֵא יוּמַת לֵאמֹר רְקִיעַ צֵרֵי גָּלִיתִי מֹשֶׁה הֶעָרִים לֹא הַחוּצָה אַחִים אָנֹכִי תָּשִׁיב הַכּוֹכָבִים לְהָאִיר תּוֹצֵא נַעֲשֶׂה נְקֵבָה מָצָא וְלֹא מִפְּנֵי הִגִּיד לָאִשָּׁה וְאֶחָבֵא וְהָיִיתֶם לְעֵינֵי בְּדַבְּרִי דִּבְרֵי תִּהְיוּ לִי וְגוֹי וְתַגִּיד קָדוֹשׁ צִוָּהוּ לַיּוֹם יָבִיאוּ אֵלֶיךָ מֵאוֹת נַעֲשֶׂה תֹּאמַר יֵצֵא הָיָה פַּרְעֹה וֶאֱלִישָׁמָע צַוָּארוֹ אֹתָהּ רְאֵה אֹתוֹ אָבִי אוֹן יוֹסֵף מְנַשֶּׁה אֶרָצוֹת אֵין הֵאָסְרוּ כִּי חֵי תֵּצְאוּ בְּנֵי אִישׁ אֲנַחְנוּ הָיוּ עֲבָדֶיךָ וֶאֱלִישׁוּעַ

Artikulační značky

Dageš (K 13; W 8; S 5.2)

- Ve všech souhláskách kromě laryngál א ח ע a souhlásky ר může být umístěna diakritická značka (bod), který naznačuje jejich „ostrou“ výslovnost (*dageš* = „ostrý“).

a) dageš lene

- Šest souhlásek skupiny בגד כפת (*bᵊgad kᵊfat*) má dvojí výslovnost – raženou (*explosivní*, ostrou) a třenou (*frikativní*): *b/v, g/ḡ, d/ḏ, k/ch, p/f, t/ṯ*.
- *Dageš lene* označuje u těchto hlásek raženou výslovnost, a to v těch případech, kde otevírá slabiku.

תֵּלֵד בְּשַׂר הִרְבֵּיתִי וּנְמַלְתֶּם יַרְדֵּן תִּשְׁמְרוּ וְנוֹדַעְתִּי גּוֹיִם כָּבוֹד כִּכְבוֹד בְּשֶׁבֶת כְּפִרְיָהּ תַּעֲלֶה אֶלְגָּבִישׁ כִּי בְּיִשְׂרָאֵל קַשְׁתְּךָ יַרְכְתֵי גּוֹג בְּמָגוֹג גֵּיא וְשִׁבַּרְתִּיךָ כָּנָף פְּלִשְׁתִּים דָּוִד אֲכַלְכֵּל בֵּיתִי כֹּל לִקְבֹּר כֵּסֶף כַּסְּפֵךְ אִשְׁתְּךָ וּבֵרַכְתִּיהָ תִּקְבְּרֵנִי אַרְבָּעִים פָּנִים גָּמַלְנוּ כֹּה פֶּשַׁע גַּם רְפָאִים מִפְּנֵי בְּנֵי חָכְמָה כְּחָכְמָתֶךָ

b) dageš forte

- *Dageš forte* označuje zdvojení souhlásky.
- Zdvojená souhláska je vždy vyslovována raženě. Tato hláska uzavírá slabiku a současně otevírá slabiku další (דִּבֵּר *dib-ber*, וַיְדַבֵּר *waj-dab-ber*, הִתְקַדְּשׁוּ *hit-qad-dᵊ-šû*).

הִמּוֹל לַאֲחֵזַת מֵעַמֶּיהָ נָתַתִּי עַמִּים וַיִּפֹּל אַתָּה יָלְדוּ צָוָה וְחַטָּאתָם מִכֹּל מִזַּרְעֲךָ הַשָּׂדֶה מִמֶּנָּה הַנֹּגֵעַ וַיָּבֹאוּ מִכֹּל הַדָּבָר וַיִּצָּלֵם עִמָּךְ וּמִיַּד אַתֶּם וַיַּעֲנוּ הִשָּׁמְרוּ וְכִבְּסוּ צִיּוֹן כַּבֵּד

Cvičení (urči typ dageše):

הַמַּכְפֵּלָה כַּסְּפֵךְ בְּדַבְּרָם וְהִנָּנוּ הַיַּרְדֵּן כַּיּוֹם פְּקֻדַּת הַמּוּשִׁי דַּבֵּר צַדִּיק הַמִּזְבֵּחָה בַּשֶּׁמֶן וְהִתְגַּדַּלְתִּי בַּגִּבְעָה טַפְּכֶם וַיְדַבֵּר בִּרְכִּי פָּקֹד יִשְׁפּוּטוּ בַּיּוֹם וְקִדַּשְׁתָּם בְּדַבְּרִי יַחְדָּו הִצִּיל לְבַדֶּךָ וְשָׁפַטְתִּי תִּבֹּל וְצִוּךָ הַדֶּרֶךְ הַמִּשְׁכָּן כְּהֻנָּתָם וְאַרְבַּע שִׁשִּׁים גִּדְעֹנִי הַפְּדֻיִּים לְמִשְׁפְּחֹתָם הַגֵּרְשֻׁנִּי וּמִשְׁמַרְתָּם

בְּמִצְרַיִם וַיִּשְׁבַּע וְאֶקְבְּרָה וַיִּבְכּוּ דִּבֶּר עַמִּי בַּמְּעָרָה הַמִּטָּה צוֹם בַּדֶּרֶךְ וְזָבַחְתָּ הַסְכֵּת מְצוּדָּה וַתִּשַּׁק אֵלֶּה בַּסֵּתֶר וַיִּנָּטְשׁוּ עִוֵּר מִזְבַּח בְּשִׁגָּעוֹן אָמַרְתָּ אַלּוּף בַּמִּדְבָּר דִּבַּרְתִּי וַיִּלְכֹּד וּבַקַּדַּחַת וּבַדַּלֶּקֶת מֵאַשּׁוּר דַּרְכֵּךְ בַּשָּׂדֶה פָּרַץ לִמַּדְתִּי כֻּלְּכֶם פְּשַׁעְתֶּם מִסְפַּר מִמֶּנִּי יְשַׁלַּח נְשֵׁא וְהִתְקַדַּשְׁתִּי וְנוֹדַעְתִּי בְּאַפִּי דִּבַּרְתִּי תִּפּוֹל צִיּוֹן אֶלְגָּבִישׁ וַנִּשְׁכַּב הַנְּבִיאִים הַקָּלָעִים תִּסְתֹּמוּ לְהִלָּחֶם בַּקִּיר וַיַּכּוּ גְּמַלִּים בַּשַּׁעַר שִׁלַּחְתִּיהָ תַּחְתִּיךְ בְּעִתּוֹ הִשְׁבִּיעַנִי כָּרִיתִי גָּדוֹל

Grafické značky

Mappīq (K 14.1; W 9; S 5.1)

- *Mappīk* je diakritická značka (bod), která se píše pouze v souhlásce *hê* na konci tvaru, a to v těch případech, kde se jedná o znělou souhlásku ה (nikoli podklad dlouhé samohlásky).

וַיִּמְצָאָהּ שְׁמָהּ אִתָּהּ חֲשָׁבָהּ לִרְשָׁתָהּ בְּנָהּ אֲחוֹתָהּ וּלְרָחְבָּהּ שִׁפְחָתָהּ גְּבִרְתָּהּ וַיִּמְצָאָהּ בְּקִרְבָּהּ בְּשִׁכְבָהּ אֶת־בְּנָהּ וְכַדָּהּ עַל־שִׁכְמָהּ אֵת־קֹלָהּ יְדָעָהּ לְמִינָהּ עִמָּהּ כֹּחָהּ אִתָּהּ שְׁמָהּ לָהּ זְנוּתָהּ

Souhrnná cvičení

1) čti nahlas, analyzuj a pojmenuj všechny grafémy těchto slov:

1. וְהִתְחַלְּקוּ לִכְתֹּב הִנֵּה מָצָא בִּמְאֹד נְשִׂיאִים וַיִּמְצָאָהּ אָהֳלוֹ שָׂדֶה הוֹלִידוּ מָה מֶה מִי אֵלִי וּנְתַתִּיו אָקִים צֵאת זְרַע שִׁלֹּה מַלְכֵי עָרִים יַשְׁלִיחַ וַיָּקָם וַיִּקַּח הַזֶּה אֱלֹהִים וַתָּנָס הַהֹלְכִים מוֹצִיאֵינוּ שִׁלַּח מִתְמַהְמֶהַּ בֵּרַכְתִּי וְאַבְרָהָם בְּהִמֹּלוֹ לִקְרָאתָהּ בֵּיתְךָ כַּסְפֶּךָּ יֵאָסֵף וַתִּשְׁמְרוּ אֲשֶׁר שָׂרֵי שָׂרָה מִמֶּנָּה עַל־אַפָּהּ אִשְׁתְּךָ נָתַתִּי חֲדָשִׁים תֵּלֵד בַּשָּׁנָה וַיּוֹלִידוּ יִשְׁמָעֵאל נַפְשָׁהּ וּרְאוּבֵן גְּבוּלָם

2. יִשְׂרָאֵל מָקוֹם כֶּסֶף אֱנוֹשׁ לָהּ קֹדֶשׁ שָׁמִיר עַזָּה מִצְרַיִם בָּבֶל צִיּוֹן מִשְׁפָּט בְּהַקְשׁוֹתָהּ נֶפֶשׁ זַיִן בִּנְיָמִין אִשָּׁה אָמוֹן שַׁמְגַּר וַיַּכִּירָהּ נָבִיא גֵּרְשׁוֹן בַּיִת אֶלֶף לֵב גָּדוֹל בְּשִׁכְבָהּ דֶּרֶךְ נָכוֹן רַב יָרְבְעָם כֹּל תַּחַת יִצְחָק פֶּה אִתָּהּ סָבִיב עֵץ רוּחַ אֶלְעָזָר יִשְׂרָאֵל כְּנַעַן בְּצִדָּהּ שֹׁמְרוֹן דַּמֶּשֶׂק לְבָנוֹן תָּבוֹר עַיִן מִזְבֵּחַ עֲשָׂרָה אַבְשָׁלוֹם עוֹלָם אֲדֹנַי צָבָא אֶחַד אֱלֹהִים חֲמִשָּׁה מַיִם שָׂדֶה נוּן אֹהֶל בַּעַל אָחָז אֶלְעָזָר בָּלָק חָם בֹּעַז הוֹשֵׁעַ קוֹל שֵׁם דָּבָר

2) přepiš tato slova v abecedním pořadí:

אָב לָמֶד תָּו קִישׁ אָח אֵם מִיכָה צָדֵי חֵית בֵּן בַּת אֵל גַּן הַר מִי עַם שַׂר אֶל אָדָם טוֹב בְּנָהּ צָדָקָה פֵּה קוֹף חוֹלֶם צַר שָׁאוּל דָּגֵשׁ פַּתַח זַיִן אֶרֶץ טוֹב יוֹם מֶלֶךְ אָסָא נָבוֹת שׁוּרֶק נַפְשָׁהּ פָּארָן שִׁין

3) vlastní jména – čti nahlas a nahlas také pojmenovávej všechny jednotlivé grafické znaky:

1. בְּאֵר־שֶׁבַע יְהוּדָה דָּן אַחְאָב בִּנְיָמִן חֹרֵב רִבְקָה יַעֲקֹב עֵשָׂו יִצְחָק זְבוּלֻן הָמָן יְרוּשָׁלַיִם סְדֹם עֲמֹרָה תָּבוֹר יוֹנָתָן נְבוּכַדְנֶצַּר הֶבֶל לֵוִי מִדְיָן אַבְנֵר לָבָן יַרְדֵּן עֻזְּרָא גִּדְעוֹן רְחַבְעָם עֻקְרוֹן בֹּעַז הוֹשֵׁעַ מַלְאָכִי יֵשׁוּעַ כַּרְמֶל שְׁלֹמֹה נְחֶמְיָה שִׁמְעוֹן לֵאָה יוֹאָשׁ אַבְשָׁלוֹם הָמָן שִׁמְשׁוֹן חֶבְרוֹן יוֹאָב יוֹסֵף צָדוֹק שְׁמוּאֵל יְהוּדִי יִשַׁי שָׁאוּל יְהוֹשָׁפָט יוֹנָה גָּד אֲמַרְיָ יְשַׁעְיָהוּ בָּרוּךְ אֶסְתֵּר אֶפְרַיִם בַּת־שֶׁבַע אַשְׁדּוֹד שְׁקֶם צֹר יֵהוּא נַחוּם קַיִן אָדָם אֱדֹם יִרְמְיָהוּ גִּלְגָּל יוֹאֵל גִּלְעָד רָחֵל אַהֲרֹן יְהוֹיָדָע

2. בִּלְעָם צְפַנְיָה אַשְׁקְלוֹן זְכַרְיָה נָתָן מִרְיָם רוּת מֹשֶׁה חֶרְמוֹן שֵׁם כָּלֵב עָמוֹס מוֹאָב עֹבַדְיָה אֶבְיָתָר יִשְׂרָאֵל כְּנַעַן שֹׁמְרוֹן דַּמֶּשֶׂק לְבָנוֹן בָּבֶל אַבְרָם אַבְרָהָם שָׂרָה תֶּרַח לוֹט רְאוּבֵן יְהוֹשֻׁעַ בַּעַל קַיִן אָדָם אֱדֹם אָחָז אֶלְעָזָר בָּלָק חָם דָּוִד אַבְרָם בְּאֵר־שֶׁבַע יְהוּדָה צֹר יֵהוּא זְכַרְיָה נָתָן מִרְיָם רוּת מֹשֶׁה נְבוּכַדְנֶצַּר עֻזָּרָא יְהוּדִי שְׁקֶם חֶרְמוֹן שֵׁם דָּן אַחְאָב בִּנְיָמִן גִּדְעוֹן שְׁלֹמֹה יוֹאָב יוֹסֵף צָדוֹק שְׁמוּאֵל חֹרֵב רִבְקָה יַעֲקֹב עֵשָׂו יִצְחָק זְבוּלֻן נַחוּם נְחֶמְיָה שִׁמְעוֹן לֵאָה יוֹאָשׁ

Slovíčka:

בְּרֵאשִׁית	na počátku (první tvar Gn 1,1; označení knihy Gn)
שְׁמוֹת	jména (první termín Ex 1,1; označení knihy Ex)
אֵל	bůh, božstvo (*sg*)
אֵל אֶל	*prep* k, ke, směrem do / proti, vůči
אֱלֹהִים	bohové, božstva (*pl*) / Bůh
אָדָם	člověk, lidský tvor
אֱנוֹשׁ	člověk (*poet*)
אָדוֹן	pán
אֲדֹנָי	Pán, Panovník (pouze o Hospodinu)
מלךְ	kralovat, být králem
מֶלֶךְ	král
דבר	mluvit, promlouvat, oslovovat
דָּבָר	slovo / událost / čin / záležitost
אָב	otec

בֵּן	syn	
אֶרֶץ	země	

osobní zájmena (samostatná)**:**

אָנֹכִי / אֲנִי	já	(*pron pers*)
אַתָּה	ty	(*pron pers m*)
אַתְּ	ty	(*pron pers f*)
הוּא	on	(*pron pers*)
הִיא	ona	(*pron pers*)
אֲנַחְנוּ / נַחְנוּ	my	(*pron pers*)
אַתֶּם	vy	(*pron pers m*)
אַתֶּן / אַתֵּנָה	vy	(*pron pers m*)
הֵמָּה / הֵם	oni	(*pron pers m*)
הֵנָּה / הֵן	ony	(*pron pers f*)

LEKCE 2.

Masoretské poznámky k textu

qᵊrēʿ – kᵊtîb **(K 15;** W 15**; S 7.1)**

V masoterském textu se vyskytují tvary, u nichž je malým kolečkem nad textem[8] označeno, že písařská tradice (tzv. *masora*) nzde navrhuje opravu, úpravu či vypuštění konsonant. Správné „čtení“ souhlásek (tzv. *kᵊtîb*) je uvedeno na okraji (tzv. marginální masora). Samohlásky správného čtení jsou ovšem vepsány k původně psaným souhláskám (tzv. *qᵊrēʿ*, co je „psáno“).[9]

Příklady:

masora / qᵊrēʿ	*text / kᵊtîb*
	1. וְאֵלֶּה הָיוּ בְּנֵי אָהֳלִיבָמָה בַת־עֲנָה בַּת־צִבְעוֹן
אהלו	1. וַיֵּלֶךְ ... עַד־בֵּית־אֵל עַד־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־הָיָה שָׁם אָהֳלֹה (Gn 36,14)
במתי	2. יַרְכִּבֵהוּ עַל־בָּמֳותֵי אָרֶץ... (Dt 32,13)
כשמעו	3. וַתִּצְלַח רוּחַ־אֱלֹהִים עַל־שָׁאוּל בְּשָׁמְעוֹ אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה (1S 11,6)
לו	4. לֹא צָר וּמַלְאַךְ פָּנָיו הוֹשִׁיעָם... (Iz 63,9)

(dále např. Gn 8,17; 12,8; 33,4; 49,10; 1Kr 12,7.21; 15,15.18)

8 Tzv. *circellus masoreticus.*

9 V celém biblickém textu se jedná o 1314 případů.

qᵊrēʿ perpetuum (K 15; W 15; S 7.2)

Tři případy jevu *qᵊrēʿ – kᵊtîb* se v textech vyskytují natolik často, že se „zvláštně vokalizované“ tvary ani neoznačují, ani se v marginální masoře neuvádějí jejich variantní souhlásky.

Jedná se o tyto čtyři frekventované tvary:

	kᵊtîb	*qᵊrēʿ*	výslovnost	význam	frekvence
1.	יְהוָה	אֲדֹנָי	*ʾᵃdōnāj*	Hospodin / Panovník	5658×
2.	יְהוִה	אֱלֹהִים	*ʾᵉlōhîm*	Hospodin / Bůh	271×
		(pouze ve spojení אֲדֹנָי יְהוִה „Panovník Hospodin“)			
3.	הִוא	הִיא	*hîʾ*	ona	128×
4.	יְרוּשָׁלַם	יְרוּשָׁלַיִם	*jᵊrûšālajim*	Jeruzalém	205×

Příklady:

1. אוֹי לִי ... כִּי אֶת־הַמֶּלֶךְ יְהוָה צְבָאוֹת רָאוּ עֵינָי ... (Iz 6,5)

2. כִּי אָנֹכִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֵל קַנָּא ... (Ex 20,5)

3. אֵלֶּה הַמִּצְוֹת אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּהַר סִינָי: (Lv 27,34)

4. כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה (Iz 7,7)

5. וַיִּקְרָא הָאָדָם שֵׁם אִשְׁתּוֹ חַוָּה כִּי הִוא הָיְתָה אֵם כָּל־חָי: (Gn 3,20)

6. בָּעֵת הַהִוא יִקְרְאוּ לִירוּשָׁלַם כִּסֵּא יְהוָה (Jr 3,17)

7. וּרְאִיתֶם אֶת־הָאָרֶץ מַה־הִוא (Nu 13,18)

Slabiky (K 18; W 2; S 8)

- Každá slabika začíná jednou souhláskou.
- Samohláska může být plná, redukovaná či vyprchaná.
- Slabika může ale nemusí být uzavřena další souhláskou (až na výjimky jen jednou).

Slabiky dělíme na:

otevřené ↔ zavřené
přízvučné ↔ přízvučné
krátké ↔ dlouhé

Pravidla vztahů:

	přízvučná	*nepřízvučná*
otevřená	dlouhá	dlouhá
	יְהוּדָה *jᵊ-hû-dâ*	בָּנָה *bā-nâ*
		Pozor však na výjimky, například:
	נַעַר *nā-ʿăr*	פָּעָלְכֶם *pō-ʿol-chem*
zavřená	dlouhá či krátká	krátká
	זָהָב *zā-hāv*	יִשְׂרָאֵל *jĭś-rā-ʾēl*
	מָלַךְ *mā-lăch*	

Základní pravidlo o slabikách

Následující schéma popisuje libovolný tvar v přepisu do latinky:

x = libovolná souhláska, *o* = libovolná samohláska, z = souhláska uzavírající slabiku

ŏ = krátká samohláska, *ō* = dlouhá samohláska, *ô* = dlouhá samohláska s podkladem

ø = krátká samohláska

obecné schema tvaru:		*xo/ xo/ xo/ xo(z)*
slovo v plném důrazu	(*status absolutus*):	*xŏx/ ø/ xō/ xṓ(z)*
slovo ve vedlejším důrazu	(*status constructus*):	*xø/ xŏx/ ø/ xō̆(z)*

Příklady:

דְּבַר	*dᵊ-băr*	דָּבָר	*dā-vār*
בְּצִדְקַת	*bᵊ-ṣĭd-qăt*	צְדָקָה	*ṣᵊ-dā-qâ*
פְּנִים	*pā-nîm*	פְּנֵי	*pᵊ-nê*
לְפָנָם	*lᵊ-fā-nām*	לִפְנֵי	*lĭf-nê*

מֶלֶךְ מְלָכִים מַלְכֵּינוּ מְלָכָה מַלְכַת מְלָכוֹת מַלְכוֹת מַלְכֵיכֶם מַלְכֵי מַמְלָכָה מְלוּכָה מְלֶכֶת מַלְכֵּינוּ

Tomuto pravidlu nepodléhají tzv. neproměnné slabiky, to jest:

- slabiky zavřené nepřízvučné
- slabiky s podkladem (*mater lectionis*)
- slabiky s polohláskou (*ḥatefem*), tj. tzv. vypáčené slabiky

Příklady:

אַשּׁוּרִים	*ʾăš-šû-rîm*	בָּאֲדָמָה	*bā-ʾᵃ-dā-mâ*
הָאֲרָצוֹת	*hā-ʾᵃ-rā-ṣôt*	כּוֹכָבִים	*kô-kā-bîm*
כְּסֵאנוּ	*kĭs-sêʾ-nû*	כְּתוּבֵי	*kᵊ-tū-bê*
אֲבָנִים	*ʾᵃ-bā-nîm*	הוֹלִידוּהוּ	*hô-lî-dû-hû*

הַבְּהֵמָה וּלְאָדָם אֲחַרֵי־שֶׁבֶת אֱלֹהִים מֵהַתִּיכוֹנוֹת קִדְמַת־אַשּׁוּר וְאֶת־כָּל־פְּנֵי־הָאֲדָמָה הֲקִימוֹת נַחֲלַת־בָּנִים כּוֹכָבִים לִשְׁלֹמֹה בְּיַרְכְּתֵי־בֵיתֶךָ תַּרְדֵּמָה עֲרוּמִים עֵינֵי־שְׁנֵיהֶם בְּרֵאשִׁית

(viz též souhrnná cvičení 3. lekce)

Opakování elementárky a kombinatoriky

Určuj všechny grafické znaky a druh, délku a přízvučnost slabik:

1 וַיְהִי כָל־הָאָרֶץ שָׂפָה אֶחָד וּדְבָרִים אֲחָדִים: 2 וַיְהִי בְּנָסְעָם מִקֶּדֶם וַיִּמְצְאוּ בִקְעָה בְּאֶרֶץ
שִׁנְעָר וַיֵּשְׁבוּ שָׁם: 3 וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ הָבָה נִלְבְּנָה לְבֵנִים וְנִשְׂרְפָה לִשְׂרֵפָה וַתְּהִי לָהֶם
הַלְּבֵנָה לְאָבֶן וְהַחֵמָר הָיָה לָהֶם לַחֹמֶר: 4 וַיֹּאמְרוּ הָבָה נִבְנֶה־לָּנוּ עִיר וּמִגְדָּל וְרֹאשׁוֹ בַּשָּׁמַיִם
וְנַעֲשֶׂה־לָּנוּ שֵׁם פֶּן־נָפוּץ עַל־פְּנֵי כָל־הָאָרֶץ: 5 וַיֵּרֶד יְהוָה לִרְאֹת אֶת־הָעִיר וְאֶת־הַמִּגְדָּל אֲשֶׁר
בָּנוּ בְּנֵי הָאָדָם: 6 וַיֹּאמֶר יְהוָה הֵן עַם אֶחָד וְשָׂפָה אַחַת לְכֻלָּם וְזֶה הַחִלָּם לַעֲשׂוֹת וְעַתָּה
לֹא־יִבָּצֵר מֵהֶם כֹּל אֲשֶׁר יָזְמוּ לַעֲשׂוֹת: 7 הָבָה נֵרְדָה וְנָבְלָה שָׁם שְׂפָתָם אֲשֶׁר לֹא יִשְׁמְעוּ אִישׁ

שְׂפַת רֵעֵהוּ׃ 8 וַיָּפֶץ יְהוָה אֹתָם מִשָּׁם עַל־פְּנֵי כָל־הָאָרֶץ וַיַּחְדְּלוּ לִבְנֹת הָעִיר׃ 9 עַל־כֵּן קָרָא שְׁמָהּ בָּבֶל כִּי־שָׁם בָּלַל יְהוָה שְׂפַת כָּל־הָאָרֶץ וּמִשָּׁם הֱפִיצָם יְהוָה עַל־פְּנֵי כָּל־הָאָרֶץ׃ (Gn 11)

Značky

a) meteg (K 14.5; W 3; S 6.1)

- Meteg označuje dílčí důraz, zejména v případech, kde se vyskytuje otevřená slabika před slabikou s vyprchaným vokálem (před *šᵊwa' mobile*).

Příklady:	הַכֹּהֲנִים	*ha-kō-hᵃ-nîm*		
	הָיְתָה	*hā-jᵊ-tâ*		
	הַמְדַבְּרִים	*ha-mᵊ-dab-bᵊ-rîm*		
	הָאֲנָשִׁים	*hā-'ᵃ-nā-šîm*		
	כָּתְבָה	*kā-tᵊ-vâ*		
	הַלְלוּ־יָהּ	*ha-lᵊ-lû jah*		
sr. podobné tvary:	יִרְאוּ	*jir-'û* (2 slabiky)	oni vidí	(ראה)
	יִרְאוּ	*jī-rᵊ-'û* (3 slabiky)	oni se bojí	(ירא)

b) maqqef (K 14.3; W 6; S 6.2)

אֶל־דָּוִד בַּת־שֶׁבַע גַּם־אָנִי וַיִּחַר־אַף אֶל־אֶרֶץ שַׂר־צְבָאוֹ אֲשֶׁר־אָהַבְתָּ אַל־תִּשְׁלַח כִּי־יֵרֵא אִם־תַּעֲשֶׂה עַבְדֵי־יִצְחָק אֶל־הַנַּעַר וְלֹא־יָדַע אַף־יְהוָה גַּם־הוּא לֹא־יֹאבֶה אֲשֶׁר־אָנֹכִי מִבְּנוֹת־חֵת מִי־אַתָּה עַד־מְאֹד

- Změnou přízvuku dochází u některých slov ke změně vokalizace:

אֵת ← אֶת־ (*nota accusativi*)

אֶת־מֹשֶׁה אֶת־שְׁבוּתְךָ אֶת־הַחַיִּים וְאֶת־הַטּוֹב אֶת־יָדוֹ וְאֶת־הַמָּוֶת וְאֶת־הָרָע אֶת־יְהוָה וְאֶת־הַנֶּגֶב

כֹּל ← כָּל־ (celý, všechen, každý)

כָּל־הָרָעָה לְכָל־הָאֹתוֹת כָּל־אַרְצוֹ בְּכָל־לְבָבְךָ כָּל־אִישׁ בְּכָל־הַגּוֹיִם

někdy naznačuje *enclisis* –

שְׁכַב־נָּא יִהְיֶה־לִּי לֶךְ־לְךָ אֲמַר־לוֹ שְׁבוּ־לָכֶם וַיִּמְצְאוּ־שָׁם לֶךְ־נָא וַיִּתֶּן־לְךָ לָקַחַת־לוֹ

může spojovat v jeden přízvučný celek i více tvarů –
אֶת־כָּל־מִצְוֹתָיו אֶת־בֶּן־הָאָמָה אֶל־כָּל־יִשְׂרָאֵל אֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ אֶת־כָּל־דִּבְרֵי־הַתּוֹרָה

Přízvuk, akcenty (K 16–17; W 13; S 6.3)

Tabulka značek a jmen přízvuků je uvedena ve standardních vydáních biblického textu.
V této cvičebnici jsou příležitostně užívány pouze tři z nejdůležitějších děličů:

sillûq	׀	אָדָם	הַמֶּלֶךְ	לֵאמֹר	יִשְׂרָאֵל
ʾatnāḥ	֑	אָדָם	הַמֶּלֶךְ	לֵאמֹר	יִשְׂרָאֵל
zaqēf	֫	אָדָם	הַמֶּלֶךְ	לֵאמֹר	יִשְׂרָאֵל

Cvičení – viz věty a texty následujících lekcí.

Osobní zájmena samostatná (K 27; W 28; S 11.1)

	singulár		*plurál*	
1.	אֲנִי / אָנֹכִי	já	אֲנַחְנוּ נַחְנוּ וְאָנוּ	my
2. m	אַתָּה	ty	אַתֶּם	vy
2. f	אַתְּ	ty	אַתֶּן	vy
3. m	הוּא	on	הֵם / הֵמָּה	oni
3. f	הִיא	ona	הֵן / הֵנָּה	ony

• Cvičné věty:

1. וַיֹּאמֶר יִצְחָק (אֶל־יַעֲקֹב) מִי־אַתָּה וַיֹּאמֶר אֲנִי בִּנְךָ עֵשָׂו: (Gn 27,32)
2. הִיא הָעִיר הַגְּדוֹלָה:
3. וְעַתָּה | אֲדֹנָי יְהוִה אַתָּה־הוּא הָאֱלֹהִים וּדְבָרֶיךָ יִהְיוּ אֱמֶת ...: (2S 7,28)
4. בַּיּוֹם הַהוּא כָּרַת יְהוָה אֶת־אַבְרָם בְּרִית ...: (Gn 15,18)
5. הִיא ... אֵם כָּל־חָי: (Gn 3,20)

6. וַיֹּאמֶר אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃
7. יְהוָה הוּא הָאֱלֹהִים׃
8. כִּי־עָפָר אַתָּה׃
9. וְאַתֶּם יִשְׁבִים בִּירוּשָׁלַם׃
10. כִּי אִשָּׁה יְפַת מַרְאֶה הִוא׃
11. הִוא אֵם כָּל־אֶרֶץ מִצְרַיִם׃

Slovíčka:

וַיֹּאמֶר	„a řekl“ (אמר *q impf 3. sg m*)
יהוה	JHWH, *nom propr* Boha Izraelského, „Hospodin“
יְהוָֹה ⟶ אֲדֹנָי	(vyslov *’ᵃdōnâj*; *qᵊrē’— kᵊtîb*)
יְהוִֹה ⟶ אֱלֹהִים	(vyslov *’ᵉlōhîm*; *qᵊrē’ — kᵊtîb*)
מִצְרַיִם	Egypt *nom propr*
כֹּל כָּל־	celý / každý / všechen
אֵת אֶת־	*nota accusativi* (označuje 4. pád)
בַּת	dcera
אֵם	matka
רוּחַ	duch / dech / vítr
שֵׁם	jméno
כִּי	1. zajisté, vpravdě (stvrzující částice) 2. že, protože, neboť (ve vedlejších větách)
יְרוּשָׁלַיִם	Jeruzalém *(nom propr)*

LEKCE 3.

Spojka וְ (K 85.2; W 21; S 13.1)

Základní tvar:

- Spojka וְ (*waw copulativum*) se podobně jako prokliktické předložky בְּ, כְּ a לְ připojuje na začátek slova a tvoří s ním jeden tvar. Vytváří vyprchanou slabiku s pahláskou *šewa‘ mobile.*

וְאִם וְהוּא וְהָיָה וְהָעָם וְאַל־תַּגְדֵּל וְאִישׁ וְאֶת־מִי וְאַתֶּם וְגָלֶת וְעָלוּ וְלֹא־יִהְיֶה וְשָׁתוּ וְזַרְעוֹ וְעָשָׂה
וְאוֹתִי וְאַחַר וְהַמְּזוּזָה וְדַעַת וְשִׁנְאַת־חָמָס וְאָמַרְתִּי וְשׁוֹב וְאַתְּ וְחֵיל וְעַתָּה וְשָׁב וְרַחוּם

Zvláštnosti napojování:

- Pokud tvar, k němuž se spojka *waw* připojuje, začíná souhláskou י s vyprchanou samohláskou (*šewa‘*), mění se vokál slabiky na dlouhé *î* (např. יְהוּדָה → וִיהוּדָה).
- Pokud slovo začíná slabikou s polohláskou (*ḥatefy*), má vokál slabiky tutéž barvu jako následující vypáčená slabika (např. וֶאֱמֶת).
- U tvarů začínajících konsonantem א se tato souhláska může stát podkladem dlouhé samohlásky (např.: וְאֱלֹהִים).
- U retních souhlásek na počátku tvaru má spojka podobu וּ (např. וּבֹקֶר), totéž může nastat také u tvarů začínajících slabikou s *šewa‘ mobile* (např. וּשְׁמוּאֵל).

וֶאֱכֹל וְהֵלִי וּבְרִיתוֹ וָבֹהוּ וְאֹתָנוּ וּשְׁמוֹ וּירוּשָׁלַם וַהֲשִׁבֹתִים וּבַדָּבָר וְצִדְקִיָּהוּ וּמַעֲשֶׂה וְהַבְּהֵמָה
וּגְמַרְיָהוּ וּבַיָּמִים וְרַב־חֶסֶד וּבַיהוָה וַאֲנִי וּבְרוּדְ וְעַל־כָּל־עֲדַת־יִשְׂרָאֵל וּבֵן וָרָע וּלְשִׁמְדְ וְהָאָרֶץ
וְעַד־אֶרֶץ וַאֲנָשׁוֹ וְהֵמָּה וּקְרָאֶנָּה וְהַמֶּלֶדְ וּמָה־אַתָּה וְכָזֶה וַאֲנִי וּבִפְסִילֵיהֶם וֶאֱמֶת וַאֲדֹנָי וּבֵית
וְנֵדָעָה וּבִטֵּחַ וַחֲמֹרִים וְהָרִשָׁעִים וּבְגָדִים וֵאלֹהִים וְהֶאָחֲזוּ וַחֲצִי וּשְׁמוּאֵל וְשָׁאוּל וְיִשְׂרָאֵל וַיהוָה
וְדָבָר וְאֶל־חֲצִי וְהָיָה וּמָחָר וְאַדְּ וְכֶסֶף וְירַחוֹ וְיהִי וָלַיְלָה

Gramatický člen (K 35; W 16; S 12.1)

- Základním tvarem gramatického členu (determinační prefix) je slabika *ha-* uzavřená první souhláskou daného tvaru, jež je proto zdvojena (obecně ◌◌◌הַ , např. הַדָּבָר).

הַשָּׁמַיִם הַמֶּלֶדְ הַנַּעֲרָה הַיָּמִים הַדְּבָרִים הַבַּיִת הַבִּרְזֶל הַבַּיְתָה אֶת־הַלְּבָבוֹת הַזֹּאת וְהַשִּׁמְעָה הַגּוֹיִם
כָּל־הַנְּעָרִים הַצֹּפֶה הַנַּעַר הַקְּדָשִׁים הַדֶּלֶת הַיֶּלֶד אֶת־הַנּוֹתָרִים הַמִּדָּה הַגִּלְגָּלָה אֶל־הַשָּׂדֶה

Zvláštnosti napojování:

- Před laryngálními hláskami (א ה ח ע ר), které se nezdvojují, zůstává slabika členu uzavřena. Dochází buď k náhradnímu či virtuálnímu prodloužení samohlásky, případně i jejímu zabarvení do *e*. Zdvojení první souhlásky tvaru odpadá také v případech, kde nese vyprchanou slabiku (*šewa' mobile*).

הַיְלָדִים הָאָדָם הָרָקִיעַ הָעֶרֶב הָעָרִים הֶהָרִים הַיְשִׁימוֹת הַהוּא הַחֹשֶׁךְ הֶחָזָק הֶחֱזָרָה הָרַע הַחִיצוֹנָה אֶת־הָעִבְרִים הָאֱלֹהִים וְהֶחֱטִיאָם הַיְאֹר הָרֹאשׁ וְהָרָעָב הֶחֱלִי הָרִשׁוֹנִים הַהֶבֶל הָעִיר הַהֵיכָל הַחֶרֶב הָהָר מִן־הָאֲרָצוֹת הֶעֱבִיר הַחָכְמָה הָהֵם הָהֵנָּה הָאָרֶץ הָהָר הֶחָג הָעָם הָאָרוֹן אֶת־הָאֲרָיוֹת

Nominální tvary

- U nominálních tvarů (substantiv, adjektiv a číslovek) se v hebrejštině morfologicky rozlišuje stav (*status absolutus* a *status constructus*), rod (*masculinum* a *femininum*) a číslo (*singulár*, *plurál* a u některých slov také *duál*).

Koncovky (K 36–40; W 19, 20, 23; S 16)

Tvarosloví nominálních tvarů se tvoří koncovkami (a vokalizací slabik):

	masculinum		*femininum*	
	st abs	*st cs*	*st abs*	*st cs*
sg	–	–	◌ָה	◌ַת
			◌ָת	
			◌ַת	
			◌ִית	
			◌וֹת	
du	◌ַיִם	◌ֵי	◌ַתַיִם	◌ֵתֵי
pl	◌ִים	◌ֵי	◌וֹת	

Cvičení:

• věty (určuj podle koncovek rod, číslo a status):

מֶלֶךְ הַמֶּלֶךְ מְלָכִים מַלְכֵי מַלְכִּים מַלְכוּת וּמַלְכֵי הַמַּלְכוּת מַמְלָכָה הַמְּלָכִים מַמְלֶכֶת מַמְלָכוֹת הַמַּלְכָּה מַלְכַּת מְלָכוֹת הַמַּמְלָכוֹת מַמְלְכוֹת מְלֶכֶת וְהַמַּמְלָכָה וּמַלְכַּת כֹּתֶב הַכְּתוּבָה וְכֹתְבִים הַכֹּתְבִים כֹּתְבֵי הַכָּתוּב כְּתוּבִים כְּתוּבָה כְּתוּבוֹת וְכֹתְבֵי שֹׁמֵר שֹׁמְרִים שֹׁמְרֵי וּשְׁמֶרֶה מְשַׁמְּרִים אַשְׁמֶרוֹת וְשֹׁמְרֵי הַשֹּׁמְרִים שְׁמֶרוֹת הָאַשְׁמֹרֶת מִשְׁמָר מִשְׁמֶרֶת מִשְׁמָרוֹת מִשְׁמְרוֹת שְׁמָרִים

וְאַשְׁמוּרָה שְׁמֶרֶת פְּקֻדָּה פְּקֻדַּת פְּקֻדּוֹת פְּקֻדֹּת פֶּשַׁע פְּשָׁעִים פִּשְׁעֵי מִלְחָמָה מִלְחֶמֶת מִלְחָמוֹת מִלְחֲמוֹת בְּתוּלָה בְּתוּלַת בְּתוּלוֹת בְּתֻלַת אֶרֶץ אֲרָצוֹת אַרְצוֹת אִמְרָה אִמְרַת־הַמֶּלֶךְ אִמְרֵי־אֵל פֶּתַח פְּתָחִים פִּתְחֵי בָּשָׂר בְּשַׂר בְּשָׂרִים כָּל־בָּשָׂר כָּל־הַבָּשָׂר כָּל־בְּשַׂר־קֹדֶשׁ אֱמוּנָה אֱמוּנַת אֱמוּנוֹת גָּבַהּ גְּבַהּ גְּבֹהִים גְּבֹהוֹת אֹרַח אָרְחוֹת אָרְחוֹת גּוֹי גּוֹיִם גּוֹיֵי בָּקָר בְּקַר בְּקָרִים בְּרָכָה בִּרְכַּת בְּרָכוֹת בִּרְכּוֹת חָכְמָה חָכְמַת שֹׁמֵעַ שֹׁמַעַת נִשְׁמָעִים נִשְׁמַעַת נִשְׁמְעוֹת
שִׁפְחָה אַחֲרִית אַתְּ־שֹׁאֶלֶת הַיָּמִים לָיְלָה הַגִּבֹּרִים לָעֵינַיִם הַדַּעַת לִפְנֵי הָאַחֲרֶת תּוֹלְדוֹת שִׁבְעָתַיִם בְּרִית שָׂפָה פְּלִשְׁתִּים נִשְׁאֵי קִדְמַת נֶפֶשׁ־חַיָּה לְדַלְתֵי־הַבַּיִת וְמִצְרַיִם סֹכֶנֶת כָּל־חַיַּת־הַשָּׂדֶה בְּנוֹת שְׁנֵי דְמוּת־אֱלֹהִים נַהֲרַיִם הָאֲנָשִׁים מָאתַיִם בְּהֵמָה אָחוֹת אִיבֵי זֶעַת וְזֹאת־אֹמֶרֶת מִלְחָמָה יָדַיִם גָּפְרִית וּמְאַת־שָׁנָה מֵאָרְיוֹת הַזֹּחֶלֶת שְׁנַיִם מֵרַאֲשֹׁתֵי־שָׁאוּל בְּכָל־שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל פַּעֲמַיִם שְׁלֹשִׁים מֵאוֹת לְשִׁבְעַת מִנַּעֲרֵי־יוֹאָב מֵהַנִּעָרִים הַכֹּתֶרֶת מַלְכוּת נְקֻמוֹת תַּרְדֵּמָה שָׁנִים יְהוּדִית וּמָאתַיִם וְחֵמַת־מַיִם שְׁמוֹת יִשְׁבֵי מְדַבֶּרֶת מְעָרַת רַבִּים אֶפְרַיִם שִׁפַּת שְׁאֵרִית עִבְדִים הַמַּעֲלוֹת דִּבְרֵי מַמְלְכוּת שִׁפְחַת וּשְׁלֹמִים תָּמִים וּבְכֹרוֹת הַשֵּׁנִית עֶשְׂרֶת לַאֲחֻזַּת הָיוֹת חִטִּים זָכָר וּנְקֵבָה זַעֲקַת־סְדֹם הַפָּרָשִׁים נִמְרֶצֶת

• věty (rozpoznávej a určuj nominální tvary):
יְהוָה הוּא הָאֱלֹהִים בְּיִשְׂרָאֵל: וְהֵם מְלָכִים רָעִים בְּעֵינֵי כָּל־אֲנָשֵׁי יְהוּדָה: וַיַּצְמַח יְהוָה אֱלֹהִים מִן־הָאֲדָמָה עֵץ הַחַיִּים וְעֵץ הַדַּעַת טוֹב וָרָע: וַיֹּאמֶר יִצְחָק הַקֹּל קוֹל יַעֲקֹב וְהַיָּדַיִם יְדֵי עֵשָׂו: וַיְהִי אָדָם שְׁלֹשִׁים וּמְאַת שָׁנָה: וַיַּעַל דָּוִד עֹלוֹת לִפְנֵי יְהוָה וּשְׁלָמִים: כִּשְׁמֹעַ עֵשָׂו אֶת־דִּבְרֵי אָבִיו וַיִּצְעַק צְעָקָה גְּדֹלָה וּמָרָה עַד־מְאֹד: וַיְהִי עֵשָׂו בֶּן־אַרְבָּעִים שָׁנָה וַיִּקַּח אִשָּׁה אֶת־יְהוּדִית בַּת־בְּאֵרִי הַחִתִּי וְאֶת־בָּשְׂמַת הַחִתִּי וַתִּהְיֶיןָ מֹרַת רוּחַ לְיִצְחָק וּלְרִבְקָה: וַיַּרְא יְהוָה כִּי רַבָּה רָעַת הָאָדָם בָּאָרֶץ וְכָל־יֵצֶר מַחְשְׁבוֹת לִבּוֹ רַק רַע כָּל־הַיּוֹם:

Zbytky pádů – akuzativ směrový (K 41; W 35; S 16.3)

מִצְרַיִם ← מִצְרַיְמָה / אֶרֶץ ← אַרְצָה / חוּץ ← הַחוּצָה / שָׁמַיִם ← שָׁמַיְמָה / שָׁם ← שָׁמָּה

• věty:
וַיִּשְׁתַּחֲווּ־לוֹ אַפַּיִם אַרְצָה: וַיהוָה אָמַר אֶל־אַבְרָם שָׂא־נָא עֵינֶיךָ וּרְאֵה מִן־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־אַתָּה שָׁם צָפֹנָה וָנֶגְבָּה וָקֵדְמָה וָיָמָּה: וַיּוֹצֵא יְהוָה אֶת־אַבְרָם הַחוּצָה: וַיֹּאמֶר הַבֶּט־נָא הַשָּׁמַיְמָה וּסְפֹר הַכּוֹכָבִים:

Nepravidelná nomina (K 45; W 30; S 21)

• tvary:

אָב אֲחֵי אֲבִי בָּנוֹת אָח אֲחוֹת בֶּן־ אָבוֹת עִיר אֵשֶׁת מַיִם אִישׁ בְּנֵי עָרִים מֵי אַחִים נְשֵׁי בַּת בָּנִים אִשָּׁה בְּנוֹת אֲנָשִׁים אֲבוֹת רָאשִׁים אָחוֹת בֵּן אַנְשֵׁי שָׁמַיִם נָשִׁים

• věty:

1. וַיִּקַּח אַבְרָם וְנָחוֹר לָהֶם נָשִׁים שֵׁם אֵשֶׁת־אַבְרָם שָׂרַי וְשֵׁם אֵשֶׁת־נָחוֹר מִלְכָּה בַּת־הָרָן אֲבִי־מִלְכָּה וַאֲבִי יִסְכָּה: (**Gn 11,29**)

2. מִסְפַּר אַנְשֵׁי עַם יִשְׂרָאֵל ... בְּנֵי פַרְעֹה אַלְפַּיִם מֵאָה שִׁבְעִים וּשְׁנָיִם בְּנֵי שְׁפַטְיָה שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שִׁבְעִים וּשְׁנָיִם ... בְּנֵי עֵילָם אֶלֶף מָאתַיִם חֲמִשִּׁים וְאַרְבָּעָה: (**Ezd 2,2n**)

3. יוֹסֵף רֹעֶה אֶת־אֶחָיו ... אֶת־בְּנֵי בִלְהָה וְאֶת־בְּנֵי זִלְפָּה נְשֵׁי אָבִיו: (**Gn 37,2**)

4. וַיִּקַּח דָּוִד אֶת־אֵשֶׁת אוּרִיָּהוּ הַחִתִּי לִהְיוֹת לוֹ לְאִשָּׁה: (**2S 12,10**)

5. וַעֲמָשָׂא בֶּן־אִישׁ וּשְׁמוֹ יִתְרָא הַיִּשְׂרְאֵלִי אֲשֶׁר־בָּא אֶל־אֲבִיגַל בַּת־נָחָשׁ אֲחוֹת צְרוּיָה אֵם יוֹאָב:

6. וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־אַנְשֵׁי יִשְׂרָאֵל ...: (**1S 8,22**)

7. אָז תָּבֹאנָה שְׁתַּיִם נָשִׁים זֹנוֹת אֶל־הַמֶּלֶךְ ...: (**1Kr 3,16**)

8. וְהָאֲנָשִׁים טֹבִים לָנוּ מְאֹד ...:

9. לָכֵן כֹּה־אָמַר יְהוָה אֶל־יְהוֹיָקִים בֶּן־יֹאשִׁיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה ... הוֹי אֶחִי וְהוֹי אֲחוֹת: (**Jr 22,18**)

10. וַיִּוָּלְדוּ לְאַבְשָׁלוֹם שְׁלוֹשָׁה בָנִים וּבַת אַחַת וּשְׁמָהּ תָּמָר הִיא הָיְתָה אִשָּׁה יְפַת מַרְאֶה:

11. וַיּוֹלֶד אָדָם בָּנִים וּבָנוֹת: (**Gn 5,4**)

12. וַיֵּצֵא חִירָם ... לִרְאוֹת אֶת־הֶעָרִים: (**1Kr 9,12**)

13. הִנֵּה אָנֹכִי נִצָּב עַל־עֵין הַמַּיִם וּבְנוֹת אַנְשֵׁי הָעִיר יֹצְאֹת לִשְׁאֹב מָיִם: (**Gn 24,13**)

14. וְיָצָא אֶל־עָרֵי הַר־עֶפְרוֹן: (**Joz 15,9**)

15. לֹא יָדַעְתִּי אָנָה הָלְכוּ הָאֲנָשִׁים: (**Joz 2,5**)

Souhrnné cvičení:

1. וַיֵּצְאוּ אַרְצָה כְּנַעַן: 2. הַלְלוּ עַבְדֵי יְהוָה הַלְלוּ אֶת שֵׁם יְהוָה: 3. הִנֵּה אָנֹכִי בָּא אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: 4. וַיָּבֹא מֹשֶׁה אֶל־הַר הָאֱלֹהִים חֹרֵבָה: 5. וַיְהִי דְּבַר־יְהוָה אֶל־הַמֶּלֶךְ לֵאמֹר בֶּן־אָדָם הִנֵּה בֵית־יִשְׂרָאֵל ... נֹאֶם אֲדֹנָי יְהוִה: 6. וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מְגוּרֵי אָבִיו בְּאֶרֶץ כְּנָעַן: 7. כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֶל אֶרֶץ יְהוּדָה: 8. וְיֶתֶר דִּבְרֵי אֲבִיָּם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יְהוּדָה: 9. וַיִּקַּח אַבְרָהָם אֶת שְׁנֵי נְעָרִים אִתּוֹ וְהִנֵּה שָׁם מְקוֹם הַמִּזְבֵּחַ: .

10 עִבְרִים אֲנַחְנוּ מִבֵּית־לֶחֶם יְהוּדָה: 11. וְהִנֵּה אַנְשֵׁי בְנֵי הָעִיר אַנְשֵׁי בְנֵי בְלִיַּעַל: 12. וַיֹּאמֶר
אָנֹכִי אֱלֹהֵי אָבִיךָ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב: 13. רַבִּים גִּבֹּרֵי עָרֵי יִשְׂרָאֵל: 14.
בִּימֵי שְׁמוּאֵל אֵין מֶלֶךְ בְּיִשְׂרָאֵל: 15. מִי הָאִישׁ הַקָּטֹן: 16. מִי כָתַב אֶת־סֵפֶר הַתּוֹרָה: 17.
הָלַכְנוּ אֶל־מְקוֹם הָאֹהֶל: 18 . לֹא נָבִיא אֲנִי וְלֹא בֶּן־נָבִיא: 19. מִכֹּל עַמֵּי־הָאָרֶץ בָּאוּ
אֶל־שְׁלֹמֹה מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל כִּי הָיָה חָכָם מְאֹד בְּעֵינֵי־כָל־הָעַמִּים: 20. וְאִשָּׁה אַחַת
מִנְּשֵׁי־בְנֵי־הַנְּבִיאִים עָמֶדֶת לִפְנֵי שְׁמוּאֵל: 21. עֵינֵי יְהוָה אֶל־הַטּוֹבִים וְלֹא אֶל־הָרָעִים: 22.
וּבְנֵי־יִשְׂרָאֵל כַּעֲפַר־הָאֲדָמָה וּכְכוֹכְבֵי־הַשָּׁמַיִם בְּאֶרֶץ־כְּנָעַן: 23. מִי כַיהוָה בַּשָּׁמַיִם: 24. טוֹבִים
וַחֲכָמִים דִּבְרֵי שְׁלֹמֹה: 25. בָּעִיר הַהִוא הַקְּדוֹשָׁה אִשָּׁה זְקֵנָה וַחֲכָמָה: 26. לֹא אִישׁ טוֹב
הוּא: 27. מִי אֲבִי יִשְׂרָאֵל: 28. קָדוֹשׁ הַיּוֹם לַיהוָה: 29. בַּגָּן הַהִוא עֵצִים גְּדוֹלִים וְטוֹבִים: 30.
טוֹבָה הָאִשָּׁה: 31. וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־כֹּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־דִּבְרֵי בְּרִית־יְהוָה:

Slovíčka:

gramatický člen	הַ ◌◌◌		
dům	בַּיִת	בֵּית	בָּתִּים
otec	אָב	אֲבִי	אָבוֹת אֲבוֹת
bratr	אָח	אֲחִי	אַחִים אֲחֵי
sestra	אָחוֹת	אֲחוֹת	אֲחָיוֹת
syn	בֵּן	בֶּן	בָּנִים בְּנֵי
dcera	בַּת	בַּת	בָּנוֹת בְּנוֹת
muž	אִישׁ	אִישׁ	אֲנָשִׁים אַנְשֵׁי
žena	אִשָּׁה	אֵשֶׁת	נָשִׁים נְשֵׁי
den	יוֹם		יָמִים יְמֵי
nebesa	שָׁמַיִם	שְׁמֵי	
voda	מַיִם	מֵי & מֵימֵי	
město	עִיר		עָרִים עָרֵי
rok	שָׁנָה	שְׁנַת	שָׁנִים & שָׁנוֹת

שֵׁם			jméno
שָׁם			*adv* tam
פֶּה	פִּי		ústa
מָקוֹם		מְקוֹמוֹת	místo
בַּיִת	בֵּית	בָּתִּים בָּתֵּי	dům
כְּלִי	כְּלֵי	כֵּלִים	náčiní, nástroje, předměty
רֹאשׁ		רָאשִׁים	hlava / vrchol / začátek
כּוֹכָבִים			hvězdy
שֹׁמֵר			strážce
אִמְרָה			slovo / řeč / výrok
סוּס		סוּסִים סוּסֵי	kůň
חוּץ			venku, ulice
עֵץ		עֵצִים עֲצֵי	dřevo / strom
קוֹל			hlas
יַד			ruka
עַם		עַמִּים עַמֵּי	lid
גּוֹי		גּוֹיִם גּוֹיֵי	národ (ČEP: „pronárod“)
יִשְׂרָאֵל			Izrael

LEKCE 4.

Zájmena osobní přívěsná – suffixy (K 28 a 30; W 28; S 11.2 a 17)

	singulár		*plurál*	
1.	◌ִי	můj	◌נוּ	náš
2. m	◌ְךָ	tvůj	◌כֶם	váš
2. f	◌ְךָ	tvůj	◌כֶן	váš
3. m	◌וֹ	jeho	◌הֶם ◌ָם	jejich
3. f	◌ָהּ ◌ָה	její	◌הֶן ◌ָן	jejich

Cvičení:

Tvary suffixů:

נוּ – ◌ִי – ◌ֵי –◌ֶן – ◌ָן – ךָ – ךְ – ◌ֶיךָ – ◌ָם – ◌כֶם – ◌ִי – ◌ַיִךְ – וֹ – ◌ָם – ◌ָהּ – ◌ָיהָ – ◌ָיו – ◌ָן – ◌ֵי – ◌כֶן – ךָ – ךְ – ◌ָיהָ – ◌ִי – נוּ – ◌ַי – ◌ֶן – ךָ – ךְ – נוּ – וֹ – ךְ – ◌ָהּ – ◌ָם – ◌ָיהָ – ◌ֶם – ◌כֶם – ◌ִי – וֹ – ◌ָיו – ךָ – ◌ָיהָ – ◌ָן – ◌כֶן – ◌ָם – ◌ָיִךְ – ◌ַיִךְ – ◌כֶם – ךָ – ◌ָהּ – ◌ָן – ◌ַי – נוּ – ◌כֶן – ◌ִי – ךָ – ◌ָיהָ – ◌ָיו – וֹ – ◌ָה – ◌ָם – ◌ָיִךְ – ◌ִי – ◌ָיהָ –ךָ – ◌ָהּ – נוּ – ◌ָיו – ◌ָם – ◌ַי – ◌כֶם – ◌ָיִךְ – ךָ – ◌ַיִךְ – וֹ – ◌ָן – ◌ָיהָ – ◌כֶם – נוּ – ◌כֶן – ◌ָיו – ◌ַי – ◌ִי – ◌ָן – ךָ – ◌ָהּ – ◌ָיִךְ – ◌ַיִךְ – ◌ָיהָ – ךָ – ◌ָם – ◌ַי – ◌ָיו – ◌כֶם – וֹ – נוּ – ◌כֶן – ◌כֶם – ◌ָן – ◌ָיִךְ – ◌ָם – ◌כֶם – ◌ָיו – ךָ – ◌ָהּ – ◌ָיהָ – ◌ִי – ◌ַיִךְ – נוּ – ךָ – ךְ – נוּ – וֹ – ךְ – ◌ָיו – ◌ָיהָ – ◌ִי – ◌ַיִךְ – נוּ – ◌כֶן – ◌ָיִךְ – ◌ִי – ךָ – וֹ – ◌ָיו – ◌ָיהָ – ◌ָם – ◌ַי – ◌ַיִךְ

Nomina se suffixy:

דְּבָרוֹ דְּבָרֶיךָ דִּבְרֵיכֶם דְּבָרַי דְּבָרֶיךָ דְּבָרְךָ דִּבְרֵי עַבְדּוֹ עַבְדְּךָ עֲבָדָיו עַבְדֶּיךָ עַבְדֵּיכֶם רַאשִׁי רָאשַׁי רֹאשֵׁינוּ רָאשֵׁינוּ רֹאשְׁךָ רֹאשָׁהּ רָאשָׁיהָ רֹאשֵׁךְ רֹאשָׁם רָאשֵׁיהֶן רָאשָׁיו רֹאשְׁכֶם רָאשֵׁיהֶם רֹאשׁוֹ רֹאשָׁן רָאשֵׁיכֶם מֵרֹאשׁוֹתֵיכֶם בְּרָכָה בִּרְכַת בְּרָכוֹת בִּרְכוֹת בִּרְכָתִי בִּרְכָתֶךָ בִּרְכוֹתָם בִּרְכָתוֹ בִּרְכוֹתָיו וּבִרְכָתִי בִּרְכוֹתֵיכֶם בִּרְכוֹתֶיהָ בְּרִית בְּרִיתִי בְּרִיתְךָ בְּרִיתְכֶם בְּרִיתוֹ בְּרִיתֵךְ בְּרִיתָהּ | קֹדֶשׁ קָדְשִׁי קָדְשָׁם קָדְשֵׁנוּ קָדְשֵׁיכֶם קָדְשְׁךָ קָדְשׁוֹ קָדְשֵׁיהֶם קֶדֶשׁ צְדָקָה צִדְקַת צִדְקָתוֹ צִדְקָתְךָ צִדְקָתָם צִדְקָתֵךְ צִדְקָתִי צִדְקָתָהּ אִישׁ אִישִׁי אִישֵׁךְ אִשָּׁהּ אַנְשֵׁי אֲנָשֵׁיכֶם אַנְשֵׁינוּ אֲנָשֵׁיהֶן אֲנָשֶׁיךָ אֲנָשַׁי אֲנָשָׁיו אֲנָשֶׁיהָ אֲנָשֵׁיהֶם אֱלֹהִים אֱלֹהָיו אֱלֹהֵיכֶם אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהַיִךְ אֱלֹהֵיהֶם אֱלֹהֶיךָ אֱלֹהֶיהָ אֱלֹהֵיהֶן אֱלֹהֵימוֹ מֶלֶךְ מְלָכִים מַלְכֵי מַלְכִּי מַלְכֵּנוּ מַלְכָּם מַלְכֶיהָ מַלְכֵינוּ מַלְכָּהּ מַלְכֵּךְ מַלְכֵיכֶם מַלְכֵיהֶם מַלְכֵּךְ מַלְכּוֹ בַּיִת בֵּית בָּתִּים בָּתֵּי

בֵּיתִי בֵּיתוֹ בֵּיתָיו בֵּיתְךָ בֵּיתֵנוּ בֵּיתָם בֵּיתָךְ בֵּיתְכֶן בֵּיתְךָ בֵּיתֵנוּ בֵּיתְכֶם בֵּיתָיִךְ בֵּיתְכֶם בֵּיתֵיהֶם אִשָּׁה אֵשֶׁת אִשְׁתּוֹ אִשְׁתְּךָ אִשְׁתִּי נְשֵׁי נָשַׁי נָשֵׁינוּ נְשֵׁיכֶם נָשֶׁיךָ נָשָׁיו נְשֵׁיהֶם
בְּרִיחַיִךְ סִתְרִי זְקֵנָתָהּ יוֹשְׁבֶיהָ עֲבָדָיו נַפְשִׁי דְּבָרָיו אָבִי אֲבֹתַי יָדָיו קִרְבָּהּ חַרְבֵּינוּ נֶגְדּוֹ כַּפָּיו כַּרְמֵנוּ כַּרְמֵינוּ כְּרָמֶיהָ חַרְבּוֹ רַגְלַיִךְ סִתְרוֹ מִסְפַּרְכֶם נַפְשָׁהּ פֶּחָתֶךָ מִסְפָּרָם פַּחוֹתֶיהָ חַסְדֵּךְ חַרְבָּהּ מַלְכוּתִי מְקוֹמוֹ כַּרְמִי סָרִיסָיו פָּעֳלֵךְ כַּרְמוֹ חַרְבָּם

• věty:
אֲנַחְנוּ שֹׁמְרֵי עִירֵנוּ יְרוּשָׁלַם: אֲנַחְנוּ יוֹשְׁבֶיהָ: דָּוִד מַלְכָּהּ: מַלְכֵּנוּ דָּוִד טוֹב וְיָשָׁר לִפְנֵי יְהוָה מַלְכּוּתוֹ טוֹבָה לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהָיו: יְהוָה הוּא מַלְכֵּנוּ וֵאלֹהֵינוּ וְדָוִד עַבְדּוֹ עֶבֶד יְהוָה: לְאַבְרָהָם שְׁתֵּי נָשִׁים שָׂרָה אִשְׁתּוֹ וְהָגָר פִּילַגְשׁוֹ:

.1 וְעַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל שְׁמֹר לְעַבְדְּךָ דָּוִד אָבִי: .2 בְּנֵי יְהוּדָה לֹא הֶלְכוּ בְדַרְכֵי לַעֲשׂוֹת הַיָּשָׁר בְּעֵינַי וְחֻקֹּתַי וּמִשְׁפָּתַי כְּדָוִד אָבִיהֶם: .3 חַי יְהוָה אֱלֹהֵיךְ: .4 חַנֵּנוּ יְהוָה אֱלֹהֵי צְבָאוֹת כִּי־עָזְבוּ בְרִיתְךָ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֶת־מִזְבְּחוֹתֶיךָ הָרָסוּ וְאֶת־נְבִיאֶיךָ הָרְגוּ בְּחֶרֶב: .5 הִנֵּה אָבִיךָ וְאִמֶּךָ וְאֶרֶץ מוֹלַדְתֶּךָ: .6 וְאִשָּׁה אַחַת מִנְּשֵׁי בְנֵי הַנְּבִיאִים צָעֲקָה אֶל־אֱלִישָׁע לֵאמֹר עַבְדְּךָ אִישִׁי מֵת וְאַתָּה יָדַעְתָּ כִּי עַבְדְּךָ...: .7 וַתֹּאמֶר רוּת עַמְּךָ עַמִּי וֵאלֹהַיִךְ אֱלֹהָי: .8 אָז אָמַר אֲחַזְיָהוּ בֶּן־אַחְאָב אֶל־יְהוֹשָׁפָט יֵלְכוּ עֲבָדַי עִם־עֲבָדֶיךָ בָּאֳנִיּוֹת: .9 וַיָּעַד יְהוָה בְּיִשְׂרָאֵל וּבִיהוּדָה לֵאמֹר שֵׁבוּ מִדַּרְכֵיכֶם הָרָעִים וְשִׁמְרוּ מִצְוֹתַי וְחֻקּוֹתַי כְּכֹל־הַתּוֹרָה אֲשֶׁר צִוִּיתִי אֶת־אֲבֹתֵיכֶם וַאֲשֶׁר שָׁלַחְתִּי אֲלֵיכֶם בְּיַד הַנְּבִיאִים ... וְלֹא שָׁמְעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּקְשׁוּ אֶת־עָרְפָּם כְּעֹרֶף אֲבוֹתָם אֲשֶׁר לֹא הֶאֱמִינוּ בַּיהוָה אֱלֹהֵיהֶם: .10 וַתֹּאמֶר רוּת אֶל־נָעֳמִי אַל־תִּפְגְּעִי־בִי לְעָזְבֵךְ לָשׁוּב מֵאַחֲרַיִךְ כִּי עַמֵּךְ עַמִּי וֵאלֹהַיִךְ אֱלֹהָי: .11 וַתֹּאמֶר נָעֳמִי לְכַלָּתָהּ בָּרוּךְ הוּא לַיהוָה ... קָרוֹב לָנוּ הָאִישׁ מִגֹּאֲלֵנוּ הוּא: .12 וַיִּשְׁכַּב יְהוֹשָׁפָט עִם־אֲבוֹתָיו וַיִּקָּבֵר עִם־אֲבֹתָיו בְּעִיר דָּוִד אָבִיו:

Ostatní zájmena (K 31–34; W 32; S 11.3–4)

zájmena ukazovací (*pronomina demonstrativa*)

זֶה	tento (sg m)	זֹאת	tato (sg f)
		אֵלֶּה	tito (pl)

zájmena tázací (*pronomina interrogativa*)

מִי	kdo	מָה מֶה	co

מִי זֹאת – מִי אַתָּה – מִי אֵלֶּה – בַּת־מִי הִיא – בֶּן־מִי הוּא – לְמִי־אַתָּה – אֶת־מִי – מָה הוּא – מָה סִפְרִי מָה שְׁמוֹ – זֶה שְׁמוֹ – מִי הַמֶּלֶךְ בְּיִשְׂרָאֵל – מִי הָאִישׁ הַזֶּה / מִי הָאִישׁ הַהוּא – אֵלֶּה שְׁמוֹת מַלְכֵי יְהוּדָה – מָה שֵּׁם הַמֶּלֶךְ הַזֶּה – מִי הָאִשָּׁה הַזֹּאת / מִי הָאִשָּׁה הַהִיא

• věty:

1. וַיֹּאמֶר וּמֶה לָּהּ וַיֹּאמֶר בֵּן אֵין־לָהּ וְאִישָׁהּ זָקֵן וַיֹּאמֶר לַמּוֹעֵד הַזֶּה כָּעֵת חַיָּה אַתְּ חֹבֶקֶת בֵּן׃
2. אָז יָשִׁיר מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־הַשִּׁירָה הַזֹּאת לַיהוָה ... יְהוָה הוּא הָאֱלֹהִים יְהוָה שְׁמוֹ...
מִי כָמֹךָ בָּאֵלִם יְהוָה מִי כָּמֹךָ נֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ׃
3. וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה כְּתֹב זֹאת זִכָּרוֹן בַּסֵּפֶר׃
4. אֵלֶּה רָאשֵׁי בֵית־אֲבֹתָם ... וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי־לֵוִי וְאֵלֶּה רָאשֵׁי אֲבוֹת הַלְוִיִּם לְמִשְׁפְּחֹתָם׃
5. וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־הָעֲבֹדָה הַזֹּאת עַד הַיּוֹם הַהוּא׃
6. וַאֲנָחְנוּ שֹׁמְרִים אֶת־הָעֲבֹדָה הַזֹּאת עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃
7. וּמֹשֶׁה וְאַהֲרוֹן עָשׂוּ אֶת־כָּל־הַמֹּפְתִים הָאֵלֶּה׃

Nomina segolata (K 44.6; W 44; S 18)

- typ a : מֶלֶךְ → מַלְכִי
- typ i : סֵפֶר → סִפְרִי
- typ u , resp. *á* : קֹמֶץ →קָמְצִי , resp. קֹדֶשׁ → קָדְשִׁי
- typ trikonsonantních nomin se střední souhláskou י : זַיִת → זֵית *(st cs)*

(בַּיִת → בֵּית / לַיִל → לֵיל / עַיִן → עֵין / מָוֶת → מוֹת)

מֶלֶךְ מְלָכִים מַלְכֵי מַלְכֵי מְלָכֵיהֶם מַלְכֵּךְ מַלְכּוֹ סִפְרְךָ סְפָרִים לַיִל בְּלֵיל קֹדֶשׁ קָדְשִׁי קָדְשֵׁנוּ קָדְשְׁךָ בְּקָדְשׁוֹ הַקְּדָשִׁים קָדְשֵׁיכֶם זַיִת זֵיתְךָ זֵיתִים וְהַזֵּיתִים זֵיתֵיכֶם

• věty:

1. וְיֶתֶר דִּבְרֵי יָרָבְעָם כְּתוּבִים עַל סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃ 2. וַאֲנִי בְּרֹב חַסְדְּךָ אָבוֹא בֵיתֶךָ אֶל־הֵיכַל קָדְשְׁךָ בְּיִרְאָתֶךָ׃ 3. כִּי יְהוָה שֹׁפְטֵנוּ יְהוָה מַלְכֵּנוּ הוּא יוֹשִׁיעֵנוּ[10]׃ 4. הִנֵּה־נָא מָצָא עַבְדְּךָ חֵן בְּעֵינֶיךָ וְחַסְדְּךָ עִמָּדִי׃ 5. כִּי־טוֹב יְהוָה וּלְעוֹלָם חַסְדּוֹ וְעַד־דֹּר וָדֹר אֱמוּנָתוֹ׃

10 יוֹשִׁיעֵנוּ = „(on) spasí nás“

Proklitické předložky (K 84; W 17; S 12.3.1–12.4.1)

מִן – לְ – כְּ – בְּ

napojování:

בְּמָלְכוֹ בִיהוּדָה לָשׁוּם לַעֲשׂוֹת כִּצַּל בִּשְׁתֵּי בָּאֵשׁ מִכֹּל־יִשְׂרָאֵל בְּעֵינֵי כַּסֵּפֶר לַיהוָה לֵאלֹהִים כָּאָרֶץ וּבְמִלְחֲמוֹת בְּאֶרֶץ בָּאָרֶץ מִפְּנֵי בַּשָּׁנָה לַמֶּלֶךְ וּבִשְׁנַת בַּיָּמִים לְיָרְבְעָם לַאֲבוֹתָם כְּדָוִד כַּאֲשֶׁר וּמִכַּף מֵאַרְבַּע לְאַשֵּׁרָה לְאָסָא כִּשְׁמַע כְּצִפֳּרִים וְכַהוּץ לַאֲשֶׁר מִבְּנוֹת בְּתִרְצָה בִּירוּשָׁלַם בַּשֶּׁבֶט בְּחֶרֶב מִמָּגוֹר בַּמִּדְבָּר כְּפַלְגֵי לְמַלְכֵי בַּיּוֹם בַּחֶרֶב לְבֵיתֶךָ לַעִבְרִים מִכָּל־בָּנִים לָדַעַת לְמִלֶּכֶת לָגוּר בְּאֱמֶת וּבְלֵבָב בַּשָּׁמַיִם בָּאָרֶץ בֶּעָפָר לַהֹשֶׁךְ מִן־הָאֲדָמָה וּלְכָל־הַתּוֹרָה

se suffixy:

בִּי כָּהֶם לוֹ כָּמוֹךָ בְּךָ לָהֵן מֵהֶם בּוֹ כָּמוֹהוּ מִמֶּנִּי בָּךְ לִי כָּמוֹנִי בָּכֶם מִמֵּךְ כָּמוֹהָ בָּהּ לָךְ מִמְּךָ בָּנוּ בָּכֶן מִמֶּנּוּ מִכֶּם בָּהֶם לְךָ לָהַנָּה לָנוּ כָּמוֹכֶם בָּהֵמָּה בָּהֶן מִכֵּן מֵהֶם כָּמוֹנוּ מִמֶּנָּה לָכֶם בָּהֵנָּה לָהּ כָּכֶם מֵהֵנָּה מִמֶּנּוּ

POZOR na podobnost tvarů לוֹ „/k/ němu“ (předložka + suffix) a לֹא „ne“ (záporka)!

• věty:

1. זֶה־לְּךָ הָאוֹת מֵאֵת יְהוָה[11]: 2. בַּחֲצִי הַלַּיְלָה הִכָּה יְהוָה כָּל־בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם: 3. בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ בָּעֶרֶב תֹּאכְלוּ מַצּוֹת: 4. וְיִקְחוּ לָהֶם אִישׁ שֶׂה לְבֵית־אָבֹת שֶׂה לַבָּיִת: 5. וַיֹּאמְרוּ מֹשֶׁה וְאַהֲרוֹן לִפְנֵי פַּרְעֹה וְהוּא לֹא שִׁלַּח אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵאַרְצוֹ: 6. כֹּה אָמַר יְהוָה לְבֵית יַעֲקֹב לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְעַמּוֹ מֵהַר סִינָי: 7. וַיֵּלֶךְ הָאִישׁ כִּדְבַר יְהוָה כָּאֲשֶׁר אָמַר לוֹ יְהוָה אֱלֹהָיו וְאֵין בְּדַרְכּוֹ הָרָעָה:

Adnominální vazba, determinace (K 42; W 23; S 45.1–2)

- V adnominální vazbě je poslední tvar tvarem řídícím (*st abs*), jemu předcházející tvary jsou na něm závislé (*st cs*). Determinace je tvořena (a) gramatickým členem, nebo (b) suffixem, nebo (c) vlastním jménem. V adnominální vazbě nelze determinovat vícenásobně:

דָּבָר – דְּבַר מֶלֶךְ – דְּבַר הַמֶּלֶךְ – דְּבַר מַלְכֵי – דְּבַר דָּוִד – דְּבַר מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל – בַּיִת – בֵּית עֲבֹדָה – בֵּית יְהוָה – בֵּיתוֹ – בֵּית הָעֲבֹדָה – בַּבַּיִת – בְּבֵית יְהוָה – בְּבֵיתִי – לְבֵית אֱלֹהִים – לְבֵית אִישׁ הָאֱלֹהִים – אֶת־בַּיִת – וְאֶת־הַבַּיִת – וְאֶת־בֵּיתָהּ – וּמֵאֶת־בֵּית רָחָב

11 אוֹת = „znamení“

Cvičení

רוּחַ אֱלֹהִים בְּנֵי־הַמֶּלֶךְ בֵּית אָב נְשֵׂי הַגּוֹיִם אֶת־בֵּית אַהֲרוֹן יְדֵי אָדָם דְּבַר הַכֹּהֵן בֶּן יִשְׂרָאֵל עַד מְקוֹם שְׁכֶם יְמֵי הָרָעָב עָרֵי יְהוּדָה אַנְשֵׁי הַמִּדְבָּר אֵשֶׁת מֹשֶׁה עַבְדֵי יְהוָה בֵּית־אֵל רְקִיעַ הַשָּׁמַיִם אֲבִי הָעֵבֶד בְּשֵׁם יְהוָה יִשְׂרֵי לֵב אֶת־יְדֵי אָב וְכָל־אֲשֶׁר־לוֹ בֵּית פַּרְעֹה אֶת־כָּל־הַדְּבָרִים אֵם־הַבָּנִים אֶת־כָּל־דִּבְרֵי תּוֹרַת אֱלֹהִים עֲשֶׂרֶת־הַדְּבָרִים וְכָל־בָּשָׂר בְּשַׂר־קֹדֶשׁ דְּבַר־יְהוָה דִּבְרֵי־שְׁלֹמֹה פְּקִידֵי הַסּוּסִים מַלְכַּת הָאָרֶץ

Adnominální vazba a přístavek – aposice (S 45–46)[12]

זֶה הַדָּבָר – מָה הַדָּבָר הַזֶּה – דְּבַר מֶלֶךְ – דְּבַר הַמֶּלֶךְ הַהוּא – דְּבַר מַלְכֵי דָוִד – דְּבַר דָּוִד מַלְכֵי –זֶה דְּבַר דָּוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל מַלְכֵּנוּ וּבְבֵית יְהוָה אֱלֹהֵינוּ – לְבֵית אִישׁ הָאֱלֹהִים הַהוּא – וּמֵאֶת־בֵּית רָחָב הָאִשָּׁה הַהִיא – וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶת־כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה – וְכָל־אַנְשֵׁי בְּנֵי יַעֲקֹב הָאֵלֶּה וְכָל־נְשֵׁיהֶם וְכָל־אַרְצָם הַזֹּאת אֶרֶץ אֲבֹתָם וְכָל־רְכוּשׁ בְּנֵי יַעֲקֹב נָתַן יְהוָה בְּיַד נְבֻכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל אֹיְבָם׃

Adjektiva (K 46–47; W 18 a 36; S 47.1)

- Je-li adjektivum užito v přístavku, platí pravidlo kongruence (shoda v čísle, rodu a stavu):

בַּיִת גָּדוֹל	velký dům	
בָּתִּים גְּדוֹלִים	velké domy	
הַבַּיִת הַגָּדוֹל	[*ten*] velký dům	(dosl.: ten dům [*totiž*] ten velký)
בֵּיתוֹ הַגָּדוֹל	[*ten*] jeho velký dům	
בֵּית יְהוָה הַגָּדוֹל	[*ten*] velký dům Hospodinův	

- POZOR – srovnej s nominálními větami, kde rozdíl v determinaci vyznačuje předěl mezi oběma částmi výpovědi (např. *subjekt – predikát*; viz 5. lekce):

וְהוּא גָּדוֹל מֵאָבִיו	on je větší než jeho otec
וְהוּא גָּדוֹל מִכֹּל אַנְשֵׁי הָעִיר	on je větší než všichni mužové toho města on je největší ze všech mužů toho města

12 Viz též lekce 28.

- Předložka מִן ve spojení s adjektivem vyjadřuje komparativ, případně superlativ:

בֵּית יְהוָה גָּדוֹל	Dům Hospodinův [*je*] velký.
גָּדוֹל בֵּית יְהוָה	Velký [*je*] dům Hospodinův.
בֵּיתוֹ גָּדוֹל	Dům jeho [*je*] velký.

Cvičení – vazby:

מֶלֶךְ גָּדוֹל – מְלָכִים גְּדֹלִים – הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל – מַלְכָּה גְּדוֹלָה – אֶת־הַמַּלְכוּת הַהִיא הַגְּדוֹלָה – אֶרֶץ גְּדוֹלָה – נִינְוֵה הָעִיר הַגְּדוֹלָה – וְגוֹי קָדוֹשׁ – אָכֵן עַם קָדוֹשׁ אַתָּה לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ

• věty:

1. וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה מָה הַמַּרְאֶה הַגָּדֹל הַזֶּה: 2. מִי אֲחִיכֶם הַקָּטוֹן: 3. בְּנוֹת הָאָדָם טֹבוֹת הֵנָּה: 4. כִּי־גָדוֹל יְהוָה מִכָּל־הָאֱלֹהִים: 5. וְהָאֲנָשִׁים טוֹבִים לָנוּ מְאֹד: 6. כִּי אִישׁ גָּדוֹל הוּא מְאֹד: 7. הֵמָּה אַנְשֵׁי הָעִיר הַזֹּאת מִקָּטֹן וְעַד־גָּדֹל: 8. הַמָּלָךְ הַגָּדוֹל מֶלֶךְ אַשּׁוּר: 9. וְעָרִים גְּדֹלוֹת בָּאָרֶץ הַהִיא: 10. וְהָאָרֶץ הַזֹּאת מֵיהוָה אֶרֶץ טוֹבָה הִיא:

Souhrnné cvičení:

Určuj morfémy tvarů (nominální koncovky, suffixy, člen, předložky) a typ vazby mezi nominálními tvary (adnominální vazba ~ přístavek):

נְשֵׁיכֶם נָשֶׁיךָ לְנָשַׁי בְּאִשְׁתּוֹ הַטּוֹב טוֹבָה טוֹבַת הָאִשָּׁה הַזֹּאת לְטוֹבָתָהּ דְּבַר מַלְכִּי לְאֶשֶׁת לְאִשְׁתּוֹ מַלְכֵּנוּ מִן־הֶעָרִים הָאֵלֶּה מַלְכַּתָּם גְּדוֹלָה מִכָּל־מַלְכוּת הַגּוֹיִים בַּשָּׁמַיִם הָאֱלֹהִים יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֶרֶץ בְּאַרְצָם אֱלֹהֵי־אֲבוֹתֶיךָ לִירוּשָׁלַם אֶת־דַּרְכָּם נְשֵׁי־בְנֵי־יְהוּדָה אַנְשֵׁינוּ וּמַלְכֵּנוּ לַכְּרֻבִים אֶת־אֲרוֹן־בְּרִית יְהוָה ־צְבָאוֹת יֹשֵׁב־הַכְּרֻבִים

• věty:

1. הֵנִיחַ יְהוָה אֱלֹהַי לִי מִסָּבִיב: 2. אַשְׁרֵי אֲנָשֶׁיךָ אַשְׁרֵי עֲבָדֶיךָ אֵלֶּה הָעֹמְדִים לְפָנֶיךָ תָּמִיד הַשֹּׁמְעִים אֶת־חָכְמָתֶךָ: 3. לֹא טוֹב הַדָּבָר הַזֶּה: 4. וַתֹּאמֶר נָעֳמִי אֶל־רוּת הִנֵּה שָׁבָה יְבִמְתֵּךְ אֶל עַמָּהּ וְאֶל־אֱלֹהֶיהָ שׁוּבִי גַּם אַתְּ אַחֲרֵיהָ אַחֲרֵי יְבִמְתֵּךְ*[13]: 5. גָּדוֹל וְטוֹב יְהוָה מִכָּל־הָאֱלֹהִים: 6. וַיְהִי בִּהְיוֹת יְהוֹשֻׁעַ בִּירִיחוֹ ... וְהִנֵּה־אִישׁ עֹמֵד לְנֶגְדּוֹ וְחַרְבּוֹ בְּיָדוֹ ... וַיֹּאמֶר לוֹ מָה אֲדֹנִי מְדַבֵּר אֶל־עַבְדּוֹ: 7. גּוֹיִם גְּדֹלִים בָּאָרֶץ הַזֹּאת: 8. וַיָּבֹא בֵּית־אָבִיו עָפְרָתָה וַיַּהַרֹג אֶת־אֶחָיו בְּנֵי־יֶרַבַּעַל שִׁבְעִים אִישׁ עַל־אֶבֶן אֶחָד: 9. יוֹם גָּדוֹל לָנוּ הַיּוֹם זְכֹר רַחֲמֶיךָ יְהוָה וַחֲסָדֶיךָ כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה יְהוָה כְּחַסְדְּךָ זְכָר־לִי אַתָּה אֲדֹנִי וֵאלֹהַי: 10. וַיִּשָּׂא אַבְרָהָם אֶת־עֵינָיו וַיַּרְא אֶת הַמָּקוֹם הַזֶּה: 11. וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה אֶל מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן לְכוּ עִבְדוּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם מִי לָמִי

13 יְבָמָה = „švagrová“

הַהֹלְכִים וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה בִּנְעָרֵינוּ וּבִזְקֵנֵינוּ נֵלֵךְ בְּבָנֵינוּ וּבְבֹנוֹתֵנוּ בְּצֹאנֵנוּ וּבְבְקָרֵנוּ נֵלֵךְ׃

• texty:

1. וַיֹּאמְרוּ*[14] אֵלֶיהָ הָאֲנָשִׁים נְקִיִּם* אֲנַחְנוּ מִשְּׁבֻעָתֵךְ* הַזֹּה ... אֶת־אָבִיךְ וְאֶת־אִמֵּךְ וְאֶת־אַחַיִךְ וְאֶת כָּל־בֵּית אָבִיךְ תַּאַסְפִי* אֵלַיִךְ הַבַּיְתָה וְהָיָה* כֹּל אֲשֶׁר־יֵצֵא* מִדַּלְתֵי* בֵיתֵךְ הַחוּצָה* דָּמוֹ* בְרֹאשׁוֹ וַאֲנַחְנוּ נְקִיִּם וְכֹל אֲשֶׁר יִהְיֶה* אִתָּךְ* בָּבַּיִת דָּמוֹ בְרֹאשֵׁנוּ׃ (**Joz 2,17–19**)

2. זֹאת בְּרִיתִי אֲשֶׁר תִּשְׁמְרוּ*[15] בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם וּבֵין זַרְעֲךָ אַחֲרֶיךָ* הִמּוֹל* לָכֶם כָּל־זָכָר*׃ וּנְמַלְתֶּם* אֵת בְּשַׂר עָרְלַתְכֶם* וְהָיָה* לְאוֹת* בְּרִית בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם׃ וּבֶן־שְׁמֹנַת* יָמִים יִמּוֹל* לָכֶם כָּל־זָכָר לְדֹרֹתֵיכֶם* יְלִיד* בָּיִת וּמִקְנַת־כֶּסֶף* מִכֹּל בֶּן־נֵכָר* אֲשֶׁר לֹא מִזַּרְעֲךָ הוּא׃ הִמּוֹל* יִמּוֹל* יְלִיד בֵּיתְךָ וּמִקְנַת כַּסְפֶּךָ וְהָיְתָה* בְרִיתִי בִּבְשַׂרְכֶם לִבְרִית עוֹלָם*׃ (**Gn 17,10–13**)

3. קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְהוָה צְבָאוֹת מְלֹא כָל־הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ׃ (**Iz 6,3**)

Slovíčka:

		osobní zájmena ve tvarech suffixů (viz tabulka)
	מִי	kdo
מֶה	מָה	co?
זֶה / זֹאת / אֵלֶּה		ten / ta / tito, tyto
בְּ	בִּי	v
לְ	לִי	k / ke
כְּ	כָּמוֹנִי	jako / podle
מִן	מִמֶּנּוּ	z / od
אֲשֶׁר		*nota relationis* co, což / který, jenž

14 וַיֹּאמְרוּ = „a /oni/ řekli“ | נְקִי = „nevinný“ | שְׁבוּעַ= „přísaha“ | תַּאַסְפִי = „/ať/ shromáždíš“ | וְהָיָה = „a bude“ | יֵצֵא = „/on/ vyjde“ | דֶּלֶת = „dveře“ | חוּץ = „ulice“, „venku“ | דָּם = „krev“ | יִהְיֶה = „/on/ bude“ | suf + אֵת > אִתָּךְ

15 תִּשְׁמְרוּ = „budete střežit“ | אַחֲרֵי = „po“ (prep.) | הִמּוֹל = „být obřezán“ | זָכָר = „mužský“ /samec/| וּנְמַלְתֶּם = „a obřežete“ | עָרְלָה = předkožka | וְהָיָה = „a bude“ | אוֹת = znamení | שְׁמֹנָה = sedm | יִמּוֹל = „bude obřezán“ | דּוֹר = pokolení, generace | יְלִיד = narozený | מִקְנָה = majetek | כֶּסֶף = stříbro | נֵכָר = cizinec, proselyta | הִמּוֹל יִמּוֹל = „obřezáním obřežeš“ (zajisté obřežeš!) tzv. *figura ethymologica* | וְהָיְתָה = „a bude“ עוֹלָם = trvání, věčnost

בֵּין		mezi
בְּרִית		závazek / smlouva
בָּשָׂר		maso / tělo
סֵפֶר	סִפְרִ֫	svitek, kniha
לַיִל	לֵיל	noc
עַיִן	עֵין	oko / pramen, zřídlo
מָוֶת	מוֹת	smrt
דֶּרֶךְ	דַּרְכִּ֫ דְּרָכ֫[16]	cesta / obyčej, mrav
עֶבֶד	עַבְדִּ֫ עֲבָדִ֫	sluha
אֶבֶן	אַבְנִ֫ אֲבָנִ֫	kámen
עֵזֶר		pomoc
רֶגֶל	רַגְלִ֫ רְגָלִ֫	noha
נֶפֶשׁ	נַפְשִׁ֫ נְפָשִׁ֫	duše / živá bytost
דֶּלֶת	דַּלְתִּ֫	dveře
צֶדֶק	צִדְקִ֫ צְדָקִ֫	spravedlnost
גָּדוֹל		*adj* velký
קָטֹן		*adj* malý
טוֹב		*adj* dobrý
טוֹבָה		dobro / dobrota
קֹדֶשׁ		svatost / svatyně
קָדוֹשׁ		*adj* svatý

16 Apostrofem ′○○○ se v hebrejském tvarosloví zkracují tvary, které mohou mít zbývající část variantní (např. různé koncovky, suffixy aj.), jejich uváděná část je však z daného hlediska podstatná.

LEKCE 5.

Úvod do syntaxe: nominální věta

Pro hodnocení funkce věty je v hebrejštině výhodné klasifikovat typy nominálních a verbálních vět pouze podle formálního hlediska – podle druhu prvního členu ve větě. Stojí-li na začátku věty sloveso ve tvaru určitém, jedná se o **verbální větu** (VV), v níž běží o líčení děje nebo činnosti. Tvoří-li začátek věty nominální tvar (skupina nominálních tvarů), jedná se o **nominální větu** (NV), jejíž základní funkcí je vypovídat o tomto jmenném tvaru. K větám nominálním řadíme i takové, v nichž se o daném jménu (předřazeném nominálním tvaru) vypovídá predikátem slovesným (tzv. složená věta nominální, SNV). Podrobněji viz S 44.1–3.

VV	וַיֹּאמֶר יְהוָה לְאַבְרָם	„i řekl Hospodin Abramovi“
verbální věta	וַיְהִי דְּבַר יְהוָה לְאַבְרָם	„i stalo se slovo Hospodinovo Abramovi“
NV	וְזֶה – דְּבַר יְהוָה לְאַבְרָם	„a toto [*jest*] slovo Hospodinovo Abramovi“
nominální věta	כִּי טוֹב – דְּבַר יְהוָה	„vždyť dobré [*jest*] slovo Hospodinovo“
SNV složená nominální věta	וַיהוָה – אָמַר לְאַבְרָם	„a Hospodin řekl Abramovi“, „a Hospodin [*to byl, kdo*] řekl Abramovi“, „a co se Hospodina týče, ten řekl Abramovi“
	וְהָאָרֶץ – הָיְתָה תֹהוּ וָבֹהוּ	„a země[, *ta*] byla pustá a prázdná“, „avšak co se země týče, ta byla pustá a prázdná“

Souhrnné opakování

• věty:
Určuj grafické znaky a morfémy jednotlivých tvarů, nominální vazby; větu přelož.

אֲנִי יְהוָה – אַתָּה יְהוֹה אֱלֹהֵינוּ– עָפָר אַתָּה – וְזֹאת רִבְקָה אֶשֶׁת יִצְחָק – וַיֹּאמְרוּ* לָהּ אֲחוֹתֵנוּ אַתְּ – וַיְסַפֵּר הָעֶבֶד לְיִצְחָק אֵת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה – אָנֹכִי יְהוָה אֱלֹהֵיךְ אֱלֹהֵי אֲבֹתֶיךְ – וְאֵת כָּל־הַמְּלָכִים הָאֵלֶּה וְאֶת־אַרְצָם לָכַד* יְהוֹשֻׁעַ – וַיְהִי* הַמֶּלֶךְ בִּירוּשָׁלַיִם בַּיּוֹם הַהוּא – זֶה הַדָּבָר הַטּוֹב בְּעֵינֵי יְהוָה – וּדְבוֹרָה אִשָּׁה הִיא אֶשֶׁת שִׁפְטָה אֶת־יִשְׂרָאֵל בָּעֵת הַהִיא – בֵּית־אֵל עִירֵנוּ הָעִיר בְּהַר אֶפְרַיִם – אֵלֶּה אֲנָשֵׁי הָעִיר הַגְּדוֹלָה – וַיְהִי דְבַר־שְׁמוּאֵל לְכָל־יִשְׂרָאֵל – וּבְנֵי עֵלִי רָעִים הֵם מְאֹד לִפְנֵי אֱלֹהִים – הִנֵּה אֲדֹנִי עַבְדְּךָ אֲנִי – מָה הָעִיר הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת יְרוּשָׁלַם הִיא עִיר קָדְשֶׁה* – אַבְרָם יֹשֵׁב בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וְהַכְּנַעֲנִי אָז בָּאָרֶץ – וַיֵּרֶד* אַבְרָם מִצְרַיְמָה הוּא וְשָׂרַי אִשְׁתּוֹ – וּמִי אַתָּה בֶּן־אָדָם מָה־דַּרְכְּךָ וּמִי־אֱלֹהֶיךָ – וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֶל־שָׂרַי אִשְׁתּוֹ הִנֵּה שִׁפְחָתֵךְ בְּיָדֵךְ עֲשִׂי־לָהּ* הַטּוֹב בְּעֵינַיִךְ:[17]

• texty:
1. וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־הָאֱלֹהִים הִנֵּה אָנֹכִי בָא אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתִּי* לָהֶם אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיכֶם שְׁלָחַנִי* אֲלֵיכֶם וְאָמְרוּ־לִי* מַה־שְּׁמוֹ מָה אֹמַר* אֲלֵהֶם: וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־מֹשֶׁה ... כֹּה תֹאמַר* לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתֵיכֶם אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב שְׁלָחַנִי אֲלֵיכֶם זֶה־שְּׁמִי לְעֹלָם וְזֶה זִכְרִי* לְדֹר דֹּר:[18] (Ex 3,13–15)

2. וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ מִי עָשָׂה* הַדָּבָר הַזֶּה ...וַיֹּאמְרוּ גִּדְעוֹן בֶּן־יוֹאָשׁ עָשָׂה הַדָּבָר הַזֶּה: וַיֹּאמְרוּ אַנְשֵׁי הָעִיר אֶל־יוֹאָשׁ הוֹצֵא אֶת־בִּנְךָ וְיָמֹת כִּי נָתַץ* אֶת־מִזְבַּח הַבַּעַל וְכִי כָרַת* הָאֲשֵׁרָה אֲשֶׁר עָלָיו:[19] (Sd 6, 29–30)

3. וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם כֹּה אָמַר הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל מֶלֶךְ אַשּׁוּר מָה הַבִּטָּחוֹן הַזֶּה אֲשֶׁר בָּטָחְתָּ: ...וַיֹּאמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בָּטָחְנוּ (2Kr 18, 19.22)

4. וַיִּתֵּן אַבְרָהָם אֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ לְיִצְחָק: וְלִבְנֵי הַפִּילַגְשִׁים אֲשֶׁר לְאַבְרָהָם נָתַן אַבְרָהָם מַתָּנֹת

17 וַיֹּאמְרוּ = „a řekli“ | לָכַד = „zajal“ | וַיְהִי = „a byl“ | קָדְשָׁה = „svatá“ | וַיֵּרֶד = „a sestoupil“ | עֲשִׂי = „učin!“

18 וְאָמַרְתִּי = „a řeknu“ | שְׁלָחַנִי = „poslal mne“ | וְאָמְרוּ = „a řeknou mně“ | אֹמַר = „řeknu“ | תֹּאמַר = „řekneš“ | זִכְרִי = „připomínka“, „památka“

19 עָשָׂה = „učinil“, „udělal“ | נָתַץ = „strhnul“, „zbořil“ | כָּרַת = „pořezal“, „pokácel“

וַיִּשְׁלְחֵם מֵעַל יִצְחָק בְּנוֹ בְּעוֹדֶנּוּ חַי קֵדְמָה אֶל־אֶרֶץ קֶדֶם: וְאֵלֶּה יְמֵי שְׁנֵי־חַיֵּי אַבְרָהָם אֲשֶׁר חַי מְאַת שָׁנָה וְשִׁבְעִים שָׁנָה וְחָמֵשׁ שָׁנִים: ... וַיָּמָת אַבְרָהָם בְּשֵׂיבָה טוֹבָה זָקֵן וּשְׂבַע יָמִים ... וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ יִצְחָק וְיִשְׁמָעֵאל בָּנָיו אֶל־מְעָרַת הַמַּכְפֵּלָה אֶל־שְׂדֵה עֶפְרֹן בֶּן־צֹחַר הַחִתִּי אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי מַמְרֵא: (Gn 25, 5–9)

5. וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה כְּתָב־לְךָ* אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה כִּי עַל־פִּי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה כָּרַתִּי אִתְּךָ בְּרִית וְאֶת־יִשְׂרָאֵל: ... וַיִּכְתֹּב מֹשֶׁה עַל־הַלֻּחֹת אֵת דִּבְרֵי הַבְּרִית עֲשֶׂרֶת הַדְּבָרִים: וַיְהִי בְּרֶדֶת מֹשֶׁה מֵהַר סִינַי וּשְׁנֵי לֻחֹת הָעֵדֻת בְּיַד־מֹשֶׁה בְּרִדְתּוֹ מִן־הָהָר ...[20] (Ex 34, 27–29)

6. וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־אַבְרָהָם שָׂרַי אִשְׁתְּךָ לֹא־תִקְרָא אֶת־שְׁמָהּ שָׂרַי כִּי שָׂרָה שְׁמָהּ (Gn 17, 15)

7. אַשְׁרֵי* הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא הָלַךְ* בַּעֲצַת רְשָׁעִים
בְּדֶרֶךְ חַטָּאִים לֹא עָמָד וּבְמוֹשַׁב לֵצִים לֹא יָשָׁב*:
כִּי אִם בְּתוֹרַת יְהוָה חֶפְצוֹ וּבְתוֹרָתוֹ יֶהְגֶּה* יוֹמָם וָלָיְלָה:[21] (Ž 1,1–2)

20 כְּתָב־ = „napiš!“

21 אַשְׁרֵי = „blahoslaven“ | הָלַךְ = „chodí“ | יָשָׁב = „přebývá“, „je usazen“ | יֶהְגֶּה = „medituje“ (doslova: „mumlá si“, „brumlá si“)

Slovíčka:

וַיְהִי	„a stalo se“ / „a byl...“	(1953×)
וַיֹּאמְרוּ	„a řekli“	(301×)
אֵת, אֶת־; *suf* אִתִּי אִתְּךָ	*prep* s, spolu s ; k, ke	(900×)
לֹא	*nota negationis* ne	
עַל	na, nad / proti / kvůli / při	
כֹּה	tak / takto	
עֵת	doba, lhůta, (určitý) čas	
אָז	tehdy	
הַר	hora	
רַע	zlý	
מְאֹד	velmi, velice	
פָּנִים	obličej, tváře	
לִפְנֵי	*prep* před (časově i lokálně)	
הִנֵּה	hle!	
קֶדֶם	východ	
שִׁפְחָה	služebnice / otrokyně	
דּוֹר	pokolení, generace	
מִזְבֵּחַ	oltář	
בַּעַל	majitel, pán / manžel / Baal	
עוֹלָם	trvání (věčnost)	
לְעֹלָם	navěky	
תּוֹרָה	učení / pokyn, pravidlo / Tóra, Zákon	

LEKCE 6.

Kmenosloví (K 36; S 24.1)

- Gramatické tvary hebrejských slov (resp. větných členů; nominálního i verbálního základu) jsou strukturovány, resp. komponovány takto:

popis:	příklad:
1. **kořen** (*radix*) = tvaroslovný základ slova (většinou trojkonsonantní; nositel významu)	דבר
2. **kmen** (*stirps*) = kořen + *formativ* / *augment* kmenotvorný	דבר הִתְדַּבֵּר
3. **tvar** = kmen + *fix* (*praefix, affix*); augment tvarotvorný	יְדַבֵּר דִּבַּרְתֶּם
4. **větný člen** = tvar + příklonka (např. *suffix*, předložka, spojka)	וּמִדַּבְּרֵיהֶם

Příklady:

1. kořen	מלך	שמר	שפט	כתב	אמר
2. kmen	הִמְלִיךְ	שִׁמֵּר	שָׁפַט	נִכְתַּב	נֶאֱמַר
	הָמְלַךְ	נִשְׁמַר	נִשְׁפַּט	כָּתַב	יִתְאַמַּר
3. tvar	מְלָכִים	מְשַׁמְּרוֹת	שָׁפַטְתִּי	יִכְתֹּב	יֹאמַר
	מֹלֵךְ	תִּשָּׁמֵר	שֹׁפֵט	אֶכָּתֵב	יִתְאַמְּרוּ
4. větný člen	וּמַלְכֵיכֶם	וּלְשֹׁמְרֵינוּ	וּשְׁפַטְתִּיךְ	וַיִּכְתְּבוּהָ	וַיֹּאמֶר
	הַמֶּלֶךְ	וְשֹׁמְרָיו	לְשֹׁפְטִים	לָכְתּוּבִים	הֶאֱמִירְךָ
	לְמַלְכֵּינוּ	שָׁמְרֵנִי	מִשְׁפָּט	בְּכָתְבוֹ	אֲמָרִים
	וַיִּמְלֹךְ	הַשֹּׁמְרִי	בְּמִשְׁפְּטֵיהֶם	וְהַכָּתוּב	וּבְאִמְרֵיכֶם
	הַמֹּלְכִים	בְּמִשְׁמַרְכֶם	וּלְמִשְׁפָּתֶיךָ	כְּתוּבֵינוּ	וְאִמְרָתוֹ
	וַיַּמְלִיכֻהוּ	מִשְׁמֶרֶת	שְׁפַטְתֶּם	וַתִּכְתְּבֶנָה	וַתֹּאמַרְנָה

Porovnej tvary:

צדק	צָדַקְתִּי	יִצְדַּק	תִּצְדַּקְנָה	הִצְדִּיקוּ	מַצְדִּיקִים	být spravedlivý
צֶדֶק	צִדְקִי	בְּצִדְקוֹ	מִצִּדְקָהּ			správný, správnost
צְדָקָה	צִדְקַת	בְּצִדְקָתְךָ	צִדְקָתוֹ	כְּצִדְקָתוֹ	צְדָקוֹת	spravedlnost
צַדִּיק	וְצַדִּיקִים	לַצַּדִּיק				spravedlivý
צִדְקִיָּהוּ	(*nom propr* „Spravedlnost má *jest* Hospodin“ =)					Sidkijáš

שמר	שְׁמַרְתֶּם	וַיִּשְׁמֹר	נִשְׁמַרְתָּ	הִשָּׁמְרִי	וָאֶשְׁתַּמְּרָה	střežit
מִשְׁמֶרֶת	מִשְׁמַרְתִּי	וּמִשְׁמַרְתָּם		מִשְׁמָרוֹת	בְּמִשְׁמְרוֹתָם	strážní služba
אַשְׁמוּרָה	אַשְׁמֶרוֹת	בְּאַשְׁמֶרוֹת				vigilie, noční stráž
מִשְׁמָר	בְּמִשְׁמַר	בְּמִשְׁמָרוֹ	לְמִשְׁמָר	הַמִּשְׁמָר		strážnice
שָׁמִיר	לַשָּׁמִיר	כְּשָׁמִיר				trní, křoví
שֹׁמְרוֹן						Samaří („Strážov“)
שְׁמַרְיָהוּ	(*nom propr* „Stráží / Opatruje Hospodin“ =)					Šemarjáš

שכן	שֹׁכֵן	וְאֶשְׁכְּנָה	לִשְׁכֹּן	שִׁכַּנְתִּי	וַיַּשְׁכִּינוּ	usadit se, přebývat
מִשְׁכָּן	וּבְמִשְׁכְּנוֹת	מִשְׁכָּנוֹ	הַמִּשְׁכָּן	מִשְׁכְּנוֹתֵנוּ		příbytek
שָׁכֵן	שְׁכַן	שְׁכֻנַי	וּשְׁכֵינֶיהָ	הַשְּׁכֵנוֹת	לִשְׁכֵנֵינוּ	obyvatel, soused
שְׁכַנְיָהוּ	(*nom propr* „Přebývá / Zde pobývá Hospodin“ =)					Šekanjáš

Sloveso (*verbum*) – úvod (K 51–53; S 24)

Silné sloveso (*verbum firmum*) má ve všech svých tvarech vždy zachovány všechny tři souhlásky kořene (tzv. *radikály*). Slabá slovesa oproti tomu v některých tvarech některou ze souhlásek kořene ztrácejí.

Z morfologického hlediska vznikají dva základní typy určitých slovesných tvarů tím, že se morfém osoby připojuje buď před kořen nebo za něj. Proto mluvíme o *praeformativní konjugaci* (označované též termínem *imperfectum*) a *afformativní konjugaci* (označované též termínem *perfectum*).

Afformativní konjugace – koncovky osoby, čísla a rodu (K 53–54; W 29; S 27)

	maskulinum	*femininum*
3.sg	○○○	○○○ָה
2.sg	○○○תָּ	○○○תְּ
1.sg	○○○תִּי	
3.pl	○○○וּ	
2.pl	○○○תֶּם	○○○תֶּן
1.pl	○○○נוּ	

Qal – afformativní konjugace (*perfectum*) (K 53–54; W 29; S 27)

Tabulka tvarů:

vzor: קטל

	maskulinum	*femininum*
3.sg	קָטַל	קָטְלָה
2.sg	קָטַלְתָּ	קָטַלְתְּ
1.sg	קָטַלְתִּי	
3.pl	קָטְלוּ	
2.pl	קְטַלְתֶּם	קְטַלְתֶּן
1.pl	קָטַלְנוּ	

Cvičení – určuj osobu, rod, číslo a kořen:

קָטַלְתִּי קָטַל קָטְלָה קָטְלוּ קָטַלְנוּ קְטַלְתֶּם קָטַל קָטְלוּ קָטְלָה קָטַלְתִּי קָטַלְנוּ קְטַלְתֶּן קְטַלְתֶּם
קָטַל קָטַלְנוּ קָטַלְתָּ קָטְלָה קָטְלוּ קָטַלְתִּי קְטַלְתֶּן קְטַלְתֶּם קָטַלְתָּ קָטַל קָטְלָה קָטַלְתִּי קָטַלְנוּ

זָכַר זְכַרְתֶּם שָׁרַפְתִּי בָּתְבוּ סְקַלְתֶּן וְשָׁמַרְתָּ שָׁבְרָה שְׁמַרְתֶּן שָׁרַף סָקַלְנוּ זָכַרְתְּ בָּתְבָה וְזָכַרְתָּ שְׁרַפְתֶּם שָׁבַרְנוּ שָׁמְרוּ זָכַרְנוּ סָקַלְתָּ שָׁמַרְתִּי שָׁבַרְתְּ כָּתַב שָׁבַרְתָּ זָכְרוּ זָכְרָה סָקַלְנוּ סָקְלוּ כְּתַבְתֶּם שָׁמַר שָׁבַרְתְּ שָׁרַפְנוּ שָׁרְפוּ כָּתַב שָׁרַפְתְּ שָׁבַרְנוּ סְקַלְתֶּם

Qal – infinitivy (K 64; W 42; S 28.1)

infinitiv absolutus	קָטוֹל
infinitiv constructus	קְטֹל

Užití infinitivu constructu (S 49.3)

- Vazba infinitivu constructu často vyjadřuje adverbiální určení (jako větný člen; překládáme obvykle vedlejší větou):

1. s předložkou לְ určení účelu („aby“): לִמְלֹךְ = „aby kraloval“; וּלְשָׁמְרָהּ = „a aby ona střežila“ [dosl.: „a k jejímu střežení“]
2. s předložkou בְּ určení času („když“): בִּכְתֹּב = „když psal“; בְּשָׁמְרָם = „když oni střežili“ [dosl.: „při/během jejich střežení“]
3. s předložkou כְּ určení času („jakmile“, „tehdy když“): כִּשְׁכַב = „jakmile ulehl“; כְּמָלְכוֹ = „jakmile se ujal kralování“ [dosl.: „s jeho kralováním“, „podle chvíle kralování jeho“]

• příklady:

לִשְׁפֹּט לִשְׁכַב בִּשְׁמֹר מְלֹךְ מָלְךְ־ בְּמָלְכוֹ לְשָׁפְטֵנוּ וְלִשְׁכַב בְּשָׁכְבְּךָ לִלְבֹּשׁ כִּזְכֹּר בְּשָׁפְטְךָ מָלְכוֹ לְלָכְדֵנִי לִשְׁמֹר בְּמָלְכוֹ וּבְשָׁכְבְּךָ בְּזָכְרֵנוּ לִשְׁמָרְךָ לְלָכְדָהּ בְּשָׁכְבוֹ כְּשָׁכְבָהּ לְמָלְכוֹ כִּשְׁכַב לְשָׁמְרָם

• věty:

1. וּבַעְשָׁא מָלַךְ בְּיִשְׂרָאֵל וַיְהִי כְּמָלְכוֹ קָטַל אֶת־כָּל־בֵּית יָרָבְעָם: 2. בֶּן־שְׁלֹשִׁים שָׁנָה דָּוִד בְּמָלְכוֹ: 3. וַיְהִי כִּשְׁמֹעַ כָּל־מַלְכֵי הָאֱמֹרִי וְכָל־מַלְכֵי הַכְּנַעֲנִי אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה...: 4. וְלָמַדְתָּ אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לִשְׁמֹר אֶת־כָּל־דִּבְרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת: 5. אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֲנִי מָלַכְתִּי בָּאָרֶץ לִשְׁמֹרְךָ בְּכָל־דְּרָכֶיךָ: 6. יְהוָה אֱלֹהֶיךָ שָׁמַר עָלֶיךָ בְּשָׁכְבְּךָ וְהָלַךְ יוֹסֵף לִקְבֹּר אֶת־אָבִיו וְהָלְכוּ אִתּוֹ כָּל־עַבְדֵי פַרְעֹה זִקְנֵי בֵיתוֹ וְכֹל זִקְנֵי אֶרֶץ מִצְרַיִם: 7. וַיְהִי כִּשְׁמֹעִי אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה...

Qal – participium (K 65; W 34 a 46; S 28.2)

- *Qal* je jediný slovesný kmen, v němž existuje dvojí participium:

1. participium aktivní: קֹטֵל קֹטְלִים קֹטֶלֶת קֹטְלוֹת קֹטְלָה קֹטְלִי
2. participium pasivní: קָטוּל קְטוּלִים קְטוּלָה קְטוּלוֹת

Užití participia (S 49.1)

- Participia mohou zastávat funkci všech větných členů. Často tvoří predikát nominálních vět (překládáme prézentem): אָנֹכִי כֹּתֵב = „já [*jsem*] píšící (já píšu)“.

• příklady:

1. וְהַכְּנַעֲנִי וְהַפְּרִזִּי אָז יֹשְׁבִים בָּאָרֶץ: 2. הִנֵּה לַמּוֹעֵד שָׁמוּר־לְךָ הַיּוֹם הַזֶּה: 3. יְהוָה שֹׁמְרֶךָ:
4. עֶזְרִי מֵעִם יְהוָה עֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ: 5. אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אָבִיךָ וֵאלֹהֵי יִצְחָק הָאָרֶץ
אֲשֶׁר אַתָּה שֹׁכֵב עָלֶיהָ הִיא לְךָ וּלְזַרְעֶךָ: 6. הַמֶּלֶךְ וְכָל־עֲבָדָיו הַשֹּׁמְעִים אֶת כָּל־הַדְּבָרִים
הָאֵלֶּה: 7. אֲנִי יְהוָה עֹשֶׂה חֶסֶד לַאֲלָפִים לְאֹהֲבַי וּלְשֹׁמְרֵי מִצְוֹתַי: 8. וְגַם אֶל־שִׁפְטֵיהֶם לֹא
שָׁמְעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

Souhrnné cvičení:

• určuj tvary:

שָׁכַב וְזָכַרְתָּ הַשֹּׁכֵב שָׁרַף וְכֹתְבִים שֻׁכְבָּה סָקַלְנוּ זָכַרְתְּ כֻּתְבָה זָכְרוּ זָכְרָה סָקַלְנוּ וְכָתַב סָקְלוּ
שָׂרַפְתֶּם כָּתוּב לִכְתֹּב וְרָדַפְתִּי שָׁבַרְנוּ שָׁמְרוּ וּרְדַפְתֶּם כָּתַבְתִּי בִּרְדֹף פִּקְדֵי זָכַרְנוּ שֹׁכֶבֶת סָקַלְתָּ
כֹּתֵב שָׁמַרְתִּי שָׁבַרְתְּ כָּתַב רוֹדֵף שָׁבַרְתָּ זָכַר זְכַרְתֶּם וְהַכָּתוּב שֹׁמֶרֶת סְפֹר שָׁכַנְתָּ זָכְרוּ שָׂרַפְתִּי
הָרֹדֵף וְרֹדְפִים כֻּתְבוּ סָקַלְתֶּן שָׁכַבְתִּי וְשָׁמַרְתָּ כְּתוּבִים שֻׁבְרָה וְהַשֹּׁכְבִים שָׁמַרְתֶּן כָּתַבְתֶּם
כְּתוּבָה וְשָׁכַבְתָּ שָׁמַר מִשְׁכֶּבֶת שָׁבַרְתְּ וּכְשֹׁכֵב הַכְּתוּבוֹת שָׂרַפְנוּ שֻׂרְפוּ כָּתַב וְלִשְׁכַּב רִדְפִי
רִדְפֵינוּ רִדְפֵיכֶם רִדְפֶיהָ לִרְדֹּף

• věty:

1. וְיָדַעְתָּ כִּי־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הוּא הָאֱלֹהִים הָאֵל שֹׁמֵר הַבְּרִית וְשָׁמַרְתָּ אֶת־הַמִּצְוָה:
2. וּדְבוֹרָה אִשָּׁה נְבִיאָה הִיא שֹׁפְטָה אֶת־יִשְׂרָאֵל בָּעֵת הַהִיא:
3. וּמָה עָשָׂה* יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם לְחֵיל* מִצְרַיִם לְסוּסָיו וּלְרִכְבּוֹ* בְּרָדְפָם אַחֲרֵי* בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל:[22]
4. כִּי־שֹׁמְרִים אֲנַחְנוּ אֶת־מִשְׁמֶרֶת יְהוָה אֱלֹהֵינוּ:

22 עָשָׂה = „on učinil“ | חַיִל = „síla“; „vojsko“ | רֶכֶב = „vůz“ | אַחֲרֵי = *prep* „za, vzadu, po“

5. כִּי זֶה הַמָּקוֹם אֲשֶׁר בָּחַר* יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם מִכָּל־הָאָרֶץ לְשַׁכְּנוֹ:[23]
6. מִי־לְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לִשְׁמֹעַ אֶל־בִּלְעָם בֶּן־בְּעוֹר:
7. וְשָׁמַרְתֶּם אֶת־כָּל־דִּבְרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת הַכְּתוּבִים בַּסֵּפֶר הַזֶּה:
8. וְאַתָּה דָּוִד שָׂכַבְתָּ עִם־אֲבֹתֶיךָ וּבְנִךָ אַחֲרֶיךָ* הוּא בֹּנֶה* בַּיִת לִשְׁמִי:[24]
9. כִּי יְהוָה הוּא אֱלֹהֶיךָ וְשָׁמַעְתָּ בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לִשְׁמֹר אֶת־כָּל־מִצְוֹתָיו:

• texty:

1. וַיֹּאמְרוּ זְקְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־שְׁמוּאֵל הִנֵּה אַתָּה זָקַנְתָּ וּבָנֶיךָ לֹא הָלְכוּ בִּדְרָכֶיךָ וְעַתָּה שִׂימָה־לָּנוּ מֶלֶךְ לְשָׁפְטֵנוּ כְּכָל־הַגּוֹיִם וְהַדָּבָר הַזֶּה רַע בְּעֵינֵי שְׁמוּאֵל ... (1S 8,5)

2. כִּי כֹה אָמַר־יְהוָה אֶל־שַׁלֻּם בֶּן־יֹאשִׁיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה הַמֹּלֵךְ תַּחַת יֹאשִׁיָּהוּ אָבִיו הוּא אֲשֶׁר יֹצֵא מִן־הַמָּקוֹם הַזֶּה לֹא־יָשׁוּב שָׁם עוֹד...

הוֹי בֹּנֶה בֵיתוֹ בְּלֹא־צֶדֶק וַעֲלִיּוֹתָיו בְּלֹא מִשְׁפָּט (Jr 22,11n)

3. וַיְהִי כְּשָׁמְעָם אֶת־כָּל־הַדְּבָרִים וַיֹּאמְרוּ אֶל־בָּרוּךְ בֶּן־נֵרִיָּהוּ לֵאמֹר אֵיךְ כָּתַבְתָּ אֶת־כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה מִפִּי יִרְמְיָהוּ וַיֹּאמֶר לָהֶם בָּרוּךְ בֶּן־נֵרִיָּהוּ לֵאמֹר הוּא אָמַר אֵלַי אֵת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַאֲנִי כֹּתֵב עַל־הַסֵּפֶר (Jr 36,18n)

4. הֶבֶל הֲבָלִים אָמַר הַקּוֹהֶלֶת הֶבֶל הֲבָלִים הַכֹּל הָבֶל: (Kaz 12,8)

23 בחר = „vyvolit“

24 אַחֲרֵי = *prep* „za, vzadu, po“ | בנה = „postavit“, „stavět“

Slovíčka:

שָׁפַט	שׁפט	soudit, vykonat soud
שָׁבַר	שׁבר	rozlomit
שָׁכַן	שׁכן	přebývat, bydlet
שָׁכַב	שׁכב	ulehnout, lehnout si
שָׁמַע	שׁמע	slyšet, poslouchat
שָׁמַר	שׁמר	střežit
זָכַר	זכר	pamatovat
כָּתַב	כתב	psát
פָּקַד	פקד	dohlížet, starat se o
קָטַל	קטל	zabít
סָפַר	ספר	počítat / vyprávět
קָבַר	קבר	pohřbít
רָדַף	רדף	pronásledovat
אָמַר	אמר	říkat
מָלַךְ	מלךְ	být králem
צָדַק	צדק	být spravedlivý
לָמַד	למד	učit se
	זָקֵן	stařec / stařešina / *adj* starý
	אֵיךְ	jak ?
מִצְוֹת	מִצְוָה	příkaz
חֻקִּים	חֹק	nařízení, ustanovení
	זֶרַע	semeno / setba
	חֶסֶד	milosrdenství, milost / věrnost / solidarita
	תַּחַת	pod, dole / za / namísto

LEKCE 7.

Pravidelné sloveso (verbum firmum)

Praeformativní konjugace (imperfectum) obecně (K 53; W 39; S 25.2)

	maskulinum	*femininum*
3.sg	יOOO	תOOO
2.sg	תOOO	תOOִי
1.sg	אOOO	
3.pl	יOOOוּ	תOOOנָה
2.pl	תOOOוּ	תOOOנָה
1.pl	נOOO	

Slovesné kmeny – qal

Qal – praeformativní konjugace (imperfectum) (K 53; W 39; S 25)

vzor: קטל

	m	*f*
3.sg	יִקְטֹל	תִּקְטֹל
2.sg	תִּקְטֹל	תִּקְטְלִי
1.sg	אֶקְטֹל	
3.pl	יִקְטְלוּ	תִּקְטֹלְנָה
2.pl	תִּקְטְלוּ	תִּקְטֹלְנָה
1.pl	נִקְטֹל	

Cvičení – určuj osobu, rod, číslo a kořen:

יִקְטֹל תִּקְטֹל תִּקְטְלִי אֶקְטֹל יִקְטְלוּ תִּקְטְלוּ נִקְטֹל תִּקְטֹלְנָה תִּקְטְלִי תִּקְטֹל אֶקְטֹל יִקְטֹל נִקְטֹל
יִקְטְלוּ תִּקְטְלוּ תִּקְטֹלְנָה אֶקְטֹל תִּקְטְלִי תִּקְטֹלְנָה תִּקְטֹל נִקְטֹל אֶקְטֹל יִקְטְלוּ יִקְטֹל תִּקְטְלִי
תִּקְטֹלְנָה יִקְטֹל אֶקְטֹל תִּקְטֹל נִקְטֹל תִּקְטְלוּ תִּקְטֹל יִקְטְלוּ תִּקְטְלִי תִּקְטְלוּ תִּקְטֹלְנָה אֶקְטֹל
יִקְטֹל תִּקְטֹלְנָה יִקְטְלוּ תִּקְטְלוּ נִקְטֹל תִּקְטֹל תִּקְטֹלְנָה תִּקְטְלִי יִקְטֹל אֶקְטֹל נִקְטֹל
תִּקְטְלוּ תִּקְטֹלְנָה יִקְטְלוּ נִקְטֹל תִּקְטֹל תִּקְטְלִי תִּקְטֹל נִקְטֹל אֶקְטֹל תִּקְטֹלְנָה תִּקְטְלוּ יִקְטְלוּ
תִּמְלֹךְ נִשְׁמֹר יִמְלֹךְ אֶזְכֹּר תִּשְׁמֹר יִכְתַּב יִשְׁמֹר תִּשְׁכַּב תִּמְלֹךְ נִמְלֹךְ תִּשְׁמֹרְנָה תִּכְתְּבוּ תִּרְדְּפִי

נִזְכֹּר תִּשְׁמְרִי תִּכְתַּב אֶמְלֹךְ תִּשְׁמְרוּ יִשְׁכַּב תִּרְדֹּפְנָה אֶרְדֹּף תִּכְתְּבִי יִמְלְכוּ תִּרְדֹּף אֶכְתַּב יִזְכְּרוּ אֶשְׁמֹר תִּזְכֹּר תִּזְכֹּרְנָה נִרְדֹּף תִּמְלְכוּ אֶשְׁכַּב תִּמְלְכִי תִּרְדֹּפְנָה יִזְכֹּר תִּזְכְּרוּ נִכְתַּב תִּשְׁמֹרְנָה תִּרְדְּפוּ תִּשְׁכַּבְנָה יִשְׁכְּבוּ תִּשְׁכְּבִי יִכְתְּבוּ תִּזְכֹּרְנָה יִרְדֹּף תִּזְכְּרִי

Qal – imperfectum consecutivum (*narrativ*) (S 25.4)

- Imperfektum může se spojkou *waw* vytvořit dvojí tvar:
    1. וְיִקְטֹל – *impf + waw copulativum*
    2. וַיִּקְטֹל – *impf + waw consecutivum* (přízvuk je na preformativní slabice).
- Konsekutivní imperfektum se užívá zejména v hlavních větách vyprávění, kde vyjadřuje základní „tempus vyprávění“. Konsekutivní waw v něm vyjadřuje dějový sled. Pro svou jednoznačnou funkci se tvar označuje termínem *narrativ*. V kontextu vyprávění se obvykle překládá tvary vyjadřujícími dokonavý děj v minulosti (*aorist*).

Cvičení – určuj osobu, rod, číslo, kořen a druh spojky:

וַתִּשְׁמְרוּ וְיִשְׁכַּב וְתִרְדֹּפְנָה וָאֶרְדֹּף וַתִּכְתְּבִי וַיִּמְלְכוּ וְתִרְדֹּף וַיִּזְכֹּר וַתִּזְכְּרוּ וַנִּכְתַּב וַתִּשְׁמֹרְנָה וְאֶכְתַּב וַיִּזְכְּרוּ וָאֶשְׁמֹר וַתִּזְכֹּר וַתִּזְכֹּרְנָה וְתִכְתְּבוּ וַתִּרְדְּפִי וַנִּזְכֹּר וְתִשְׁמְרִי וַתִּכְתַּב וָאֶמְלֹךְ וְנִרְדֹּף וְיִשְׁמֹר וַתִּשְׁכַּב וַתִּמְלֹךְ וַנִּמְלֹךְ וַתִּשְׁמֹרְנָה וַתִּמְלְכוּ וְאֶשְׁכַּב וְתִמְלְכִי וַתִּרְדֹּפְנָה וְתִרְדְּפוּ וַתִּשְׁכַּבְנָה

Qal – imperativ (K 63; W 40; S 26.1)

- základní tvary: קְטֹל – קִטְלִי – קִטְלוּ – קְטֹלְנָה

Cvičení – určuj osobu, rod, číslo a kořen:

מְלֹךְ כְּתֹב שְׁכַב זִכְרִי כְּתֹבְנָה קִבְרִי שְׁכֹן שִׁמְרוּ זְכֹרְנָה כִּתְבוּ שְׁכַבְנָה זְכֹר שְׁמֹרְנָה שִׁכְבִי זִכְרוּ כִּתְבִי רְדֹף קִבְרוּ רְדֹפְנָה שִׁמְרִי קְבֹר שִׁכְנוּ רִדְפִי קִבְרְנָה רִדְפוּ

Qal – jussiv (K 61; W 48; S 26.2.1)

- Vyjadřuje výzvu, přání; v *qalu* silných sloves nemá odlišné tvary (*q jus* ↔ *q impf*).
- Ve spojení se záporkou אַל vyjadřuje zákaz, zabraňovací pokyn:

אַל־תִּירָא	Neboj se!
אַל־תִּשְׁלַח יָדְךָ אֶל־הַנַּעַר	Nevztahuj ruku svou na toho chlapce!

Qal – kohortativ (K 62; W 48; S 26.2.2)

- Vyjadřuje přání, odhodlání; týká se pouze tvarů 1. os:

אֶקְטְלָה	Hodlám zabít / kéž zabiji!
נִקְטְלָה	Hodláme zabít / zabijme!

Příklady:

• tvary:

אָזְכְּרָה נִכְתְּבָה נִזְכְּרָה אֶשְׁכְּבָה נִשְׁכְּבָה אֶמְלְכָה נִקְבְּרָה אֶקְטְלָה וְנִרְדְּפָה אֶשְׁמְרָה נִשְׁמְרָה אֶרְדְּפָה וְאֶשְׁבְּרָה נִקְטְלָה אֶכְתְּבָה וְאֶקְבְּרָה

• věty:

1. דִּבְרֵי אֱלֹהִים אֶזְכְּרָה וְאֶשְׁפְּכָה עָלָיו נַפְשִׁי׃
2. וַיֹּאמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־מֹשֶׁה סְפַר לָנוּ מַה־אָמַר יְהוָה אֲלֵיךָ
וְנִשְׁמְעָה אֶת־אֲשֶׁר אַתָּה אֹמֵר אֲלֵינוּ וְשָׁמַרְנוּ אֶת־דְּבָרֶיךָ בְּכָל־דַּרְכֵּינוּ׃
3. וַיֹּאמֶר אַבְשָׁלוֹם קְרָא־נָא גַּם לְחוּשַׁי הָאַרְכִּי וְנִשְׁמְעָה מַה־בְּפִיו׃
4. בְּשָׁלוֹם אֶשְׁכְּבָה כִּי אַתָּה יְהוָה לָבֶטַח לִי׃
5. וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל־פַּרְעֹה לֵאמֹר אָבִי מֵת ... וְאֶקְבְּרָה אֶת־אָבִי.

Souhrnné cvičení:

• tvary:

תִּשְׁמְרוּ יִלְבַּשׁ אֶכְתְּבָה וְיִשְׁכַּב קִטְלוּ וְתִרְדֹּפְנָה וָאֶרְדֹּף רִדְפִי וְנִשְׁמְרָה תִּכְתְּבִי שִׁמְרָנָה וַיִּמְלְכוּ רְדֹף וָאֶסְקֹל תִּלְבְּשׁוּ וְתִרְדֹּף וְכִתְבוּ סִקְלוּ וַיִּזְכֹּר נִשְׁמְרָה וַתִּזְכְּרוּ זִכְרוּ וַנִּכְתַּב נִכְתְּבָה כִּתְבָנָה וַתִּשְׁמֹרְנָה וַתִּקְבְּצוּ וְאֶכְתַּב וַיִּזְכְּרוּ וַתִּזְכְּרוּ וָאֶשְׁמֹר וְאֶשְׁמְרָה וַתִּזְכֹּר נִלְבַּשׁ שִׁבְתִּי וַתִּזְכֹּרְנָה זִכְרִי זִכְרוּ זִכְרֹנָה זְכֹר וְתִכְתְּבוּ וַתִּרְדְּפִי תִּרְדְּפוּ וַנִּזְכֹּר תִּשְׁמְרִי שִׁמְרִי תִּכְתַּב סְקֹל וָאֶמְלֹךְ נִרְדֹּף שִׁמֹּר וְתִמְלַכְנָה יִשְׁמֹר קִטְלִי וַתִּשְׁכַּב זְכֹר תִּמְלֹךְ וַנִּמְלֹךְ אֶזְכְּרָה וַתִּשְׁמֹרְנָה וַתִּמְלְכוּ וְאֶשְׁכַּב תִּמְלְכִי וַתִּרְדֹּפְנָה רִדְפוּ רְדֹפְנָה וְתִרְדְּפוּ וַתִּשְׁכַּבְנָה

• věty:

1. אָז יִכְרֹת יְהוֹשֻׁעַ בְּרִית עִם הָעָם הַזֶּה׃
2. וְרִדְפוּ אַחֲרֵי הַכְּנַעֲנִים וַיִּלְכְּדוּ אֶת־מַלְכָם׃
3. וָאֲנִי מֶלֶךְ יְהוּדָה אֶלְכֹּד אֶת־הָעִיר וָאֶשְׂרֹף אֹתָהּ בָּאֵשׁ׃
4. נִדְרְשָׁה אֶת־יְהוָה׃

5. וַיִּמְלֹךְ שְׁלֹמֹה עַל־כָּל־הָעָם׃
6. דְּרְשׁוּ הַמִּשְׁפָּט הַזֶּה׃
7. וְאַתָּה אֶת־בְּרִיתִי תִּשְׁמֹר אַתָּה וְזַרְעֲךָ אַחֲרֶיךָ׃
8. וַיִּכְתֹּב מֹשֶׁה אֶת־כָּל־דִּבְרֵי יְהוָה בַּסֵּפֶר׃
9. וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אֶל־יְהוֹשָׁפָט לְבַשׁ בְּגָדֶיךָ׃
10. כִּי כֵן תִּלְבַּשְׁנָה בְּנוֹת־הַמֶּלֶךְ׃
11. וְאֶשְׁמְרָה תוֹרָתְךָ תָּמִיד וְאֶת־מִצְוֹתֶיךָ לְעוֹלָם׃
12. בַּיהוָה יִצְדְּקוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְכָל־זַרְעָם׃
13. וְאֶכְתֹּב עַל־הַלֻּחוֹת אֶת־הַדְּבָרִים׃
14. וַיֹּאמֶר יוֹאָב אֶל הָאִשָּׁה לִבְשִׁי־נָא בִגְדֵי־אֵבֶל׃
15. כִּי תִּשְׁמֹר אֶת־כָּל־הַמִּצְוָה הַזֹּאת׃
16. וַיִּסְקְלוּ אֹתָם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בָּאֲבָנִים וַיִּשְׂרְפוּ אֹתָם בָּאֵשׁ׃
17. וַיִּלְבַּשׁ שָׁאוּל בְּגָדִים אֲחֵרִים׃
18. וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת־רָחֵל וַיִּשְׁמַע אֵלֶיהָ וַיִּפְתַּח אֶת־רַחְמָהּ׃
19. וַיִּשְׁמְרוּ אַנְשֵׁי הַמֶּלֶךְ אֶת הַבַּיִת הַהוּא׃
20. וַיִּמְלֹךְ דָּוִד בִּירוּשָׁלַם׃
21. וּמִצְרַיִם לֹא תִזְכְּרִי־עוֹד׃
22. יְהוָה יִשְׁמֹר אֶת־נַפְשֶׁךָ׃

Qal – slovesa stativní (stavová) (W 50)

- Stativní slovesa nevyjadřují ve tvarech *qalu* děj, nýbrž stav; obvykle netvoří participia, nýbrž (deverbativní) adjektiva. Podle kmenové samohlásky perfekta tvoří tři typy:

typ *a*	שָׁכַב	být uložen, ležet
typ *e*	כָּבֵד	být těžký, mít váhu
typ *o*	קָטֹן	být malý

- Všechny tři typy mají v imperfektu vokál *a* v kmenové slabice (יִכְבַּד – יִקְטַן – יִשְׁכַּב).

Formativy určitých tvarů slovesných – obecný přehled

	affformativní konjugace		*praeformativní konjugace*	
3. sg	○○○	○○ָה	○○○י	ת○○○
2. sg	○○○תָ	○○○תְ	ת○○○	ת○○○י
1. sg	○○○תִי		א○○○	
3. pl	○○○וּ		י○○○וּ	ת○○○נָה
2. pl	○○○תֶם	○○○תֶן	ת○○○וּ	ת○○○נָה
1. pl	○○○נוּ		נ○○○	

Souhrnné cvičení – opakování:

• tvary:

קָטַל קָטֵל קְטֹל קָטוֹל קְטֹלִי קִטְלִי קִטְלוּ קָטְלוּ קְטֹלִים קָטְלָה קְטֹלָה אֶקְטְלָה נִקְטְלָה קָטַלְתְּ וְקָטַלְתָּ קְטוּלוֹת קָטַלְתִּי תִּקְטְלִי וַתִּקְטְלוּ תִּקְטֹל נִקְטֹל תִּקְטֹלְנָה קִטֵּל קְטֹל קִטְלִי קְטַלְתֶּם קָטַלְנוּ קִטַּלְנוּ קָטוֹל קְטוּלָה קָטַלְתְּ קִטְלַת קִטֶּלֶת קְטַלְתֶּן יִקְטְלוּ וַתִּקְטֹלְנָה וַנִּקְטְלָה יִקְטֹל

סָפַר וַתִּשְׁמְרוּ סִקְּלִים אֶשְׁכַּב רִדְפוּ שָׁכוּב שְׁפַטְתֶּם וָאֶלְבֹּשׁ מָשַׁלְתְּ הַקִּבּוּצָה סִפְּרִים וַיִּשְׁמְרוּ סָקַלְתְּ רִדְפוּ שְׁכַבְתֶּם קִבְּצִי סְפֹר וַנִּשְׁמֹר כָּבֵד סָקְלָה רִדְפָה וַנִּזְכֹּר תִּשְׁמְרִי שִׁמְרִי תִּכְתַּב סְקֹל וָאֶמְלֹךְ נִרְדֹּף שְׁמֹר וְתִמְלֹכְנָה יִשְׁמֹר קִטְלִי וַתִּשְׁכַּב תִּשְׁכַּב וַתִּשְׁפְּטוּ מָשְׁלוּ וַתִּקְבֹּצוּ סָפַרְנוּ שָׁמְרוּ תִּסְקְלִי נִכְבַּד רְדֹף וְיִשְׁכְּבוּ שִׁפְטוּ וָאֶלְבֹּשׁ וּמְשַׁלְתֶּם קִבּוּצֵי סִפְּרוֹת שָׁמַרְתְּ וְסָקַל וְרָדַפְנוּ זִכְרוּ זִכַּרְנָה זְכֹר לָבוֹשׁ מֹשֵׁל נִקְבְּצָה תִּסְפְּרְנָה שָׁמַרְתִּי וְסָקַלְתָּ אֶרְדֹּף שְׁכַב לִשְׁפֹּט בִּלְבֹּשׁוֹ אֶשְׁכְּבָה יִשְׁפֹּט לְבַשְׁתֶּן וְתִכְתְּבוּ וַתִּרְדְּפִי תִּרְדְּפוּ מֹשֶׁלֶת שָׁפוֹט תִּלְבְּשִׁי מְשֹׁלַת קִבַּצְנָה

• přepiš a doplň tyto nepunktované tvary (rozepiš všechny myslitelné varianty):

תכתב כתבתי כתבת וכתבתם אכתב אכתבה ונכתב כתב כתבי וכתבו ותכתבו תכתבי ותכתבנה כתבה כתבות כתוב כותב כתבו וכתבתי כתבות כתבתן יכתבו אכתב ויכתב כתבים ותכתבי כתבתם

• věty:

1. וַיִּשְׁלַח נְבֻכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל אֶת־בֵּית־יְהוָה וְאֶת־בֵּית הַמֶּלֶךְ וְאֵת־כָּל־בָּתֵּי יְרוּשָׁלַם וְאֶת־כָּל־בֵּית גָּדוֹל שָׂרַף בָּאֵשׁ׃ 2. וַיִּשְׁכַּב יַעֲקֹב שָׁם בַּלָּיְלָה הַהוּא׃ 3. זְכֹר־רַחֲמֶיךָ יְהוָה וַחֲסָדֶיךָ כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה׃ 4. שִׁמְרִי־נָא אֶת־בֵּיתֵךְ בַּת־יְהוּדָה׃ 5. אֲנִי יְהוָה אֶזְכֹּר אֶת־בְּרִיתִי׃ .

6 אֶת־יְהוָה הָאֵל הַגָּדוֹל זִכְרוּ בְּנֵי יְהוּדָה: 7. וַיִּקְבֹּץ יִפְתָּח אֶת־כָּל־אַנְשֵׁי גִלְעָד: 8. וְכֹהֲנַיִךְ יִלְבְּשׁוּ־צֶדֶק בַּיּוֹם הַהוּא: 9. וַיֹּאמְרוּ לְשִׁמְשׁוֹן אַתָּה לֹא יָדַעְתָּ כִּי־מֹשְׁלִים בָּנוּ פְּלִשְׁתִּים: 10. בַּמְּעָרָה אֲשֶׁר בִּשְׂדֵה הַמַּכְפֵּלָה שָׁמָּה קָבְרוּ אֶת־אַבְרָהָם וְאֵת שָׂרָה אִשְׁתּוֹ שָׁמָּה קָבְרוּ אֶת־יִצְחָק וְאֵת רִבְקָה אִשְׁתּוֹ וְשָׁמָּה קָבְרוּ אֶת־לֵאָה: 11. וְעַתָּה קִבֵּץ אֵלַי אֶת־כָּל־יִשְׂרָאֵל אֶל־הַר הַכַּרְמֶל: 12. וַיִּקְבֹּץ אַחְאָב אֶת־כָּל עַם יִשְׂרָאֵל אֶל־הַר הַכַּרְמֶל אֶל־אֵלִיָּהוּ: 13. וְאֶת־הָעִיר הַזֹּאת תִּשְׂרֹף בָּאֵשׁ:

• texty:

1. אֶשְׁמְעָה מַה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵינוּ כִּי הוּא אֹמֵר שָׁלוֹם אֶל־עַמּוֹ וְאֶל־חֲסִידָיו: (Ž 85,9)

2. וְלוֹט יָשַׁב בָּהָר הוּא וּשְׁתֵּי בְנֹתָיו עִמּוֹ: וַתֹּאמֶר הַבְּכִירָה אֶל־הַצְּעִירָה אָבִינוּ זָקֵן וְאִישׁ אֵין בָּאָרֶץ לָבוֹא עָלֵינוּ כְּדֶרֶךְ כָּל־הָאָרֶץ: לְכָה נַשְׁקֶה אֶת־אָבִינוּ יַיִן וְנִשְׁכְּבָה עִמּוֹ וּנְחַיֶּה מֵאָבִינוּ זָרַע: וַתַּשְׁקֶינָה אֶת־אֲבִיהֶן יַיִן בַּלַּיְלָה הַהוּא וַתָּבֹא הַבְּכִירָה וַתִּשְׁכַּב אֶת־אָבִיהָ וְלֹא יָדַע בְּשִׁכְבָהּ וּבְקוּמָהּ: וַיְהִי מִמָּחֳרָת וַתֹּאמֶר הַבְּכִירָה אֶל־הַצְּעִירָה הֵן שָׁכַבְתִּי אֶת־אָבִי נַשְׁקֶנּוּ יַיִן גַּם הַלַּיְלָה וְשִׁכְבִי גַּם אַתְּ עִמּוֹ: ...וַתִּשְׁכַּב גַּם הַצְּעִירָה אֶת־אָבִיהָ בַּלַּיְלָה הַהוּא ... וַתַּהֲרֶינָה שְׁתֵּי בְנוֹת־לוֹט מֵאֲבִיהֶן ...: (Gn 19,30n)

3. וַיֹּאמְרוּ אַנְשֵׁי יִשְׂרָאֵל אֶל־גִּדְעוֹן מְשָׁל־בָּנוּ גַּם־אַתָּה גַּם־בִּנְךָ גַּם בֶּן־בִּנֶּךָ ...: וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם גִּדְעוֹן לֹא־אֶמְשֹׁל אֲנִי בָּכֶם וְלֹא־יִמְשֹׁל בְּנִי בָּכֶם יְהוָה יִמְשֹׁל בָּכֶם: (Sd 8,22)

4. וַיְהִי בַּיּוֹם הַהוּא וְעֵלִי שֹׁכֵן בִּמְקֹמוֹ ... וּשְׁמוּאֵל שֹׁכֵן בְּהֵיכַל יְהוָה אֲשֶׁר שָׁם אֲרוֹן אֱלֹהִים: (1S 3,2–3)

5. וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי* וַתִּלְבַּשׁ אֶסְתֵּר מַלְכוּת וַתַּעֲמֹד בַּחֲצַר בֵּית־הַמֶּלֶךְ הַפְּנִימִית* נֹכַח* בֵּית הַמֶּלֶךְ וְהַמֶּלֶךְ יוֹשֵׁב עַל־כִּסֵּא מַלְכוּתוֹ בְּבֵית הַמַּלְכוּת נֹכַח פֶּתַח הַבָּיִת: וַיְהִי כִרְאוֹת* הַמֶּלֶךְ אֶת־אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה עֹמֶדֶת בֶּחָצֵר נָשְׂאָה* חֵן בְּעֵינָיו וַיּוֹשֶׁט* הַמֶּלֶךְ לְאֶסְתֵּר אֶת־שַׁרְבִיט* הַזָּהָב אֲשֶׁר בְּיָדוֹ וַתִּקְרַב אֶסְתֵּר וַתִּגַּע* בְּרֹאשׁ הַשַּׁרְבִיט[25] (Est 5,1–2)

25 שְׁלִישִׁי = „třetí“ | פְּנִמִית = „vnitřní“ | נֹכַח = „naproti“ | כִּרְאוֹת = „jakmile uviděl“ | נָשְׂאָה = „(ona) pozvedla“ | וַיּוֹשֶׁט = „a vztáhl vstříc“ | שַׁרְבִיט = „žezlo, hůl“ | וַתִּגַּע = „a dotkla se“

Slovíčka:

מָשַׁל יִמְשֹׁל	משל	vládnout, panovat
סָקַל יִסְקֹל	סקל	kamenovat
קָבַץ יִקְבֹּץ	קבץ	shromáždit
כָּרַת יִכְרֹת	כרת	řezat
לָכַד יִלְכֹּד	לכד	chytit, polapit
שָׂרַף תִּשְׂרֹף (בָּאֵשׁ)	שׂרף	spálit (ohněm)
קָטֹן יִקְטַן	קטן	být malý
כָּבֵד יִכְבַּד	כבד	být těžký
לָבֵשׁ יִלְבֹּשׁ	לבשׁ	obléct
	שָׁלוֹם	pokoj / celost, neporušenost
	אֵשׁ	oheň
	אָרוֹן	truhla, schrána
	בֶּגֶד	oděv
	-נָא	emfatická částice („kéž, přece, prosím“) (např. u imperativu)
אַחֲרֵי	אַחַר	za, po
	אַחֵר	jiný
	כֵּן	tak / ano
	עוֹד	ještě / již, už
עִמּוֹ	עִם	s, se
	יַיִן	víno
	גַּם	také

- U sloves se jako slovíčko neučte jen kořen, nýbrž vždy také reálně existující plné tvary 3. sg m (*pf* a *impf*). Tím si zafixujete také zvukovou podobu slabik, což je důležité jak pro rozpoznávání sloves ve tvarech v kontextu, tak pro zafixování hláskových proměn u slabých a nepravidelných sloves.

LEKCE 8.

Slovesné kmeny – nif'al (K 52; W 52; S 30)

Nif'al – přehled tvarů:

	pf	*impf*
3. m sg	נִקְטַל	יִקָּטֵל
3. f sg	נִקְטְלָה	תִּקָּטֵל
2. m sg	נִקְטַלְתָּ	תִּקָּטֵל
2. f sg	נִקְטַלְתְּ	תִּקָּטְלִי
1. sg	נִקְטַלְתִּי	אֶקָּטֵל
3. m pl	נִקְטְלוּ	יִקָּטְלוּ
3. f pl		תִּקָּטַלְנָה
2. m pl	נִקְטַלְתֶּם	תִּקָּטְלוּ
2.f pl	נִקְטַלְתֶּן	תִּקָּטַלְנָה
1. pl	נִקְטַלְנוּ	נִקָּטֵל

Cvičení:

נִקְטַל אֶקָּטֵל נִקְטְלָה תִּקָּטַלְנָה נִקְטְלוּ תִּקָּטְלוּ נִקְטַלְתָּ נִקְטַלְתֶּם נִקְטַלְנוּ נִקְטַלְתֶּן תִּקָּטְלִי נִקָּטֵל יִקָּטְלוּ תִּקָּטֵל נִקְטַלְתָּ אֶקָּטֵל נִקְטַלְתִּי נִקָּטֵל נִקְטַל תִּקָּטַלְנָה נִקְטַלְתֶּם יִקָּטֵל נִקְטְלוּ נִקְטַלְנוּ יִקָּטֵל תִּקָּטְלִי תִּקָּטְלוּ אֶקָּטֵל תִּקָּטְלוּ נִקְטַלְתִּי תִּקָּטַלְנָה נִקְטַל נִקְטַלְתָּ נִקְטַלְתֶּם נִקְטַל תִּקָּטֵל נִקְטְלָה נִקָּטֵל תִּקָּטְלִי תִּקָּטְלוּ נִקְטַלְנוּ תִּקָּטַלְנָה נִקְטַלְתֶּן נִקְטַלְתָּ נִקְטַלְתִּי נִקְטְלוּ נִקְטַלְנוּ יִקָּטְלוּ וָאֶקָּטֵל נִקְטַלְתָּ תִּקָּטֵל נִקְטַלְתֶּם נִקָּטֵל נִקְטְלָה תִּקָּטַלְנָה יִקָּטֵל נִקְטְלוּ נִקְטַלְתָּ תִּקָּטֵל נִקְטַלְתָּ יִקָּטֵל יִקָּטְלוּ נִקְטַלְתִּי תִּקָּטַלְנָה נִקְטְלָה נִקְטַלְנוּ תִּקָּטְלוּ יִקָּטְלוּ נִקְטַלְתֶּן נִקְטְלוּ נִקָּטֵל תִּקָּטְלִי נִקְטַלְתָּ תִּקָּטַלְנָה

נִבְדַּל יִזָּכֵר נִלְחַמְתִּ אֶכָּבֵד נִכְתְּבוּ תִּסָּתַרְנָה נִקְדַּשְׁתֶּם נִשָּׁבֵר תִּבָּדְלוּ נִזְכַּרְתִּי תִּלָּחֲמִי וַיִּכָּתְבוּ וְנִסְתַּרְתִּי וַתִּקָּדְשׁוּ וְנִשְׁבַּרְתְּ נִבְדַּלְתֶּן תִּזָּכְרוּ וְנִלְחַמְתִּי תִּשָּׁבְרִי וַתִּבָּדֵל וְנִזְכַּרְתֶּם תִּלָּחֲמְנָה נִכְבְּדוּ וַתִּקָּדְשִׁי נִשְׁבְּרוּ נִבְדַּלְתְּ תִּזָּכַרְנָה וְנִלְחַמְתֶּם נִכְּבֵד נִכְתַּבְתְּ וַתִּסָּתְרוּ נִקְדְּשׁוּ אֶשָּׁבֵר וְיִכָּבֵד נִכְתְּבָה אֶסָּתֵר נִקְדַּשׁ וַנִּשָּׁבֵר תִּבָּדְלִי וְנִזְכְּרוּ וַתִּלָּחֲמְנָה וְנִכְבְּדָה וַתִּכָּתְבוּ נִסְתַּרְנוּ נִכְבַּדְנוּ יִכָּתְבוּ נִסְתְּרוּ תִּקָּדֵשׁ נִשְׁבַּרְתְּ נִבְדַּלְתְּ תִּזָּכֵר נִלְחַמְתֶּן יִכָּבְדוּ וְנִכְתְּבָה נִסָּתֵר נִקְדַּשְׁתְּ וַתִּבָּדַלְנָה נִזְכַּר

תִּלָּחֲמוּ נִכְבַּדְתִּי נִקְדַּשְׁה וָאֶשָּׁבֵר יִבָּדְלוּ נִזְכַּרְתָּ תִּלָּחֵם נִכְבַּדְתֶּן וַיִּכָּתֵב נִסְתְּרָה וְתִקָּדְשִׁי וְנִשְׁבְּרוּ נִבְדְּלָה נִזָּכֵר נִלְחַמְתִּי וַיִּכָּבְדוּ וְנִכְתַּבְנוּ יִסָּתֵר תִּכָּתְבוּ נִסְתַּרְנוּ וַתִּקָּדַשְׁנָה נִשְׁבַּרְתְּ נִבְדַּלְתִּי וַנִּזָּכֵר נִלְחַם יִכָּבְדוּ וְנִכְתַּבְנוּ וַיִּסָּתֵר נִקְדַּשְׁתְּ יִשָּׁבֵר וַיִּבָּדֵל נִזְכַּר וְנִלָּחֵם נִכְבַּדְנוּ אֶכָּתֵב נִסְתְּרָה וַתִּקָּדְשִׁי נִשְׁבַּרְתְּ

- Imperativy a infinitivy se tvoří od tvarů *imperfekta* – preformativem ה:

הִקָּטֵל הִקָּטְלִי הִקָּטְלוּ הִקָּטַלְנָה	*imp*
הִקָּטֹל נִקְטֹל	*inf cs*
הִקָּטֵל	*inf abs*

- *Participia* se tvoří od tvarů perfekta, v kmenové slabice je dlouhé *ā:*

נִקְטָל נִקְטָלָה נִקְטָלַת נִקְטָלֶת נִקְטָלִים נִקְטָלֵי

Cvičení (*ni*):

• tvary:

הִקָּטֵל נִכְבֵּד נִשְׁבֶּרֶת נִכְתָּבִים וַתִּסָּתְרוּ הִלָּחֲמוּ נִקְדַּשׁ נִקְדָּשׁ הִשָּׁבְרִי וָאֶשָּׁבֵר נִשְׁבָּרַת נִשְׁבָּרוֹת וְיִכָּבֵד נִכְתָּבָה הִסָּתֵר תִּסָּתֵר נִסָּתֵר הַנִּכְבָּדִים נִקְדַּשׁ נִקְדְּשִׁי נִקְדְּשׁוֹת נִקְדֶּשֶׁת נִקְדָּשׁ וַנִּשָּׁבֵר הִשָּׁבֵר תִּבָּדְלִי הִבָּדֵל הִבָּדְלוּ וְנִזְכְּרוּ הִלָּחֲמְנָה תִּלָּחַמְנָה וְנִכְבְּדָה הַנִּכְבָּדָה וַתִּכָּתְבוּ הִכָּתֵב נִסְתַּרְנוּ הִסָּתַרְנָה נִכְבַּד הִכָּתְבִי נִסְתְּרִיךְ הִקָּדֵשׁ נִשְׁבֶּרֶת נִשְׁבַּרְתְּ נִבְדָּלִים הִזָּכֵר הִזָּכְרוּ הִזָּכֵר נִלְחָם יִכָּבְדוּ הִכָּבְדִי וְנִכְתְּבִי הִסָּתֵר נִקְדַּשְׁתְּ נִקְדָּשָׁה

• věty:

1. כִּי נִלְחַם יְהוָה עִם אוֹיְבֵי יִשְׂרָאֵל: 2. יְהוָה הוּא נִלְחָם עִמָּנוּ הוּא עִמָּנוּ־אֵל: 3. וְאַתֶּם אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה נִזְכַּרְתֶּם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵינוּ: 4. בְּשֵׁם הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרֹשׁ נִכְתַּב כָּל־הַדָּבָר הַזֶּה: 5. כִּי נִסְתָּר אִישׁ מֵרֵעֵהוּ: 6. וְנִלְחַמְתִּי בַּגּוֹיִם הָהֵם אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל: 7. הַמֶּלֶךְ הַהוּא וּשְׁמוֹ לֹא־יִזָּכֵר עוֹד: 8. וַיִּסָּתֵר דָּוִד בַּשָּׂדֶה: 9. וְנִסְתְּרָה הִוא דַּרְכִּי מֵיְהוָה: 10. אָז נִלְחֲמוּ מַלְכֵי כְנַעַן בְּמִגִּדּוֹ וְנִקְדַּשְׁתִּי בָּכֶם הַיּוֹם לְעֵינֵי הַגּוֹיִם וְהַדְּבָרִים הָאֵלֶּה יִכָּתְבוּ בְּסֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים: 11. וַיִּלָּחֲמוּ בְּנֵי־דָן עִם־הָעִיר וַיִּלְכְּדוּ אוֹתָהּ: 12. וָאֲנִי בַּשָּׂדֶה נִסְתַּרְתִּי: 13. וְנִבְרְכוּ בְךָ כֹּל מִשְׁפְּחֹת הָאֲדָמָה: 14. וַיִּקָּהֲלוּ כָּל־עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל שִׁלֹה:

Vyšší slovesné kmeny – intensivy: *piʿel, puʿal, hitpaʿel*

Přehled kmenů (K 52; W 53–54 a 57; S 31)

kořen	*qal*	*piʿel*	*puʿal*	*hitpaʿel*
כבד	být těžký	ctít	být ctěn	pokládat se za důležitého
דבר	–	mluvit	být osloven	promluvit si
קדשׁ	být svatý	posvětit	být posvěcen	posvětit se
סתר	(*ni* skrýt se)	zahalit	být zahalen	skrývat se
כפר	–	smířit	být smířen	být smířen
בקשׁ	–	hledat	být hledán	–

(přehled tvarů viz níže)

POZOR na zvláštnosti některých tvarů *hitpaʿelu*:

- je-li I. radikál zubnice (ת ט ד), pak se preformativní תְ assimiluje:

  דבר > *הִתְדַבֵּר > הִדַּבֵּר

- je-li I. radikál sykavka (ש צ ס ז), dochází k jeho přesmyknutí s preformativním ת (*metathesis*): שׁמר > *הִתְשַׁמֵּר > הִשְׁתַּמֵּר

Přehled tvarů:

	piʿel	*puʿal*	*hitpaʿel*
		perfectum	
3. m sg	קִטֵּל	קֻטַּל	הִתְקַטֵּל
3. f sg	קִטְּלָה	קֻטְּלָה	הִתְקַטְּלָה
2. m sg	קִטַּלְתָּ	קֻטַּלְתָּ	הִתְקַטַּלְתָּ
2 f sg	קִטַּלְתְּ	קֻטַּלְתְּ	הִתְקַטַּלְתְּ
1. sg	קִטַּלְתִּי	קֻטַּלְתִּי	הִתְקַטַּלְתִּי
3. pl	קִטְּלוּ	קֻטְּלוּ	הִתְקַטְּלוּ
2. m pl	קִטַּלְתֶּם	קֻטַּלְתֶּם	הִתְקַטַּלְתֶּם
2. f pl	קִטַּלְתֶּן	קֻטַּלְתֶּן	הִתְקַטַּלְתֶּן
1. pl	קִטַּלְנוּ	קֻטַּלְנוּ	הִתְקַטַּלְנוּ
		imperfectum	
3. m sg	יְקַטֵּל	יְקֻטַּל	יִתְקַטֵּל
3. f sg	תְּקַטֵּל	תְּקֻטַּל	תִּתְקַטֵּל
2. m sg	תְּקַטֵּל	תְּקֻטַּל	תִּתְקַטֵּל
2. f sg	תְּקַטְּלִי	תְּקֻטְּלִי	תִּתְקַטְּלִי
1. sg	אֲקַטֵּל	אֲקֻטַּל	אֶתְקַטֵּל
3. m pl	יְקַטְּלוּ	יְקֻטְּלוּ	יִתְקַטְּלוּ
3. f pl	תְּקַטֵּלְנָה	תְּקֻטַּלְנָה	תִּתְקַטֵּלְנָה
2. m pl	תְּקַטְּלוּ	תְּקֻטְּלוּ	תִּתְקַטְּלוּ
2. f pl	תְּקַטֵּלְנָה	תְּקֻטַּלְנָה	תִּתְקַטֵּלְנָה
1. pl	נְקַטֵּל	נְקֻטַּל	נִתְקַטֵּל
		imperativ	
2. m sg	קַטֵּל		הִתְקַטֵּל
2. f sg	קַטְּלִי		הִתְקַטְּלִי
2. m pl	קַטְּלוּ		הִתְקַטְּלוּ
2. f pl	קַטֵּלְנָה		הִתְקַטֵּלְנָה

		infinitiv	
inf cs	קַטֵּל		הִתְקַטֵּל
inf abs	קַטֵּל	קָטֹל	הִתְקַטֵּל
	(קַטֹּל)		
		participium	
pt m	מְקַטֵּל	מְקֻטָּל	מִתְקַטֵּל
pt f	מְקַטְּלָה	מְקֻטָּלָה	מִתְקַטְּלָה
	מְקַטֶּלֶת	מְקֻטֶּלֶת	מִתְקַטֶּלֶת

Souhrnné cvičení (*pi, pu, hit*):

• tvary:

קִטֵּל קַטֵּל קֻטָּלָה נְקֻטַּל קִטַּלְתָּ יִתְקַטְּלוּ הִתְקַטַּלְתֶּם יְקַטְּלוּ קֻטַּלְתֶּן תְּקֻטְּלִי קִטְּלָה תְּקַטֵּל הִתְקַטַּלְתָּ תְּקַטְּלוּ קֻטַּלְנוּ יְקֻטַּל קִטְּלוּ אֶתְקַטֵּל הִתְקַטְּלוּ אֲקַטֵּל קֻטַּלְתִּי הִתְקַטֵּל תְּקַטֵּל יְקֻטְּלוּ תִּתְקַטֵּלְנָה הִתְקַטָּלְנָה נְקַטֵּל קֻטְּלוּ תְּקֻטַּל קִטַּלְתָּ יִתְקַטֵּל הִתְקַטַּלְתִּי קָטֹל קֻטַּל קִטַּלְנוּ תִּתְקַטְּלוּ קֻטַּלְתָּ נְקֻטַּל קִטְּלָה נִתְקַטֵּל מִתְקַטֶּלֶת מְקֻטָּלָה מְקֻטָּלָה אֲקֻטַּל קִטַּלְתִּי יִתְקַטְּלוּ הִתְקַטַּלְנוּ נִתְקַטֵּל הִתְקַטַּלְנוּ קַטְּלִי קֻטַּלְנוּ יְקֻטְּלוּ קִטַּלְתֶּם תִּתְקַטֵּלְנָה מִתְקַטֵּל תְּקַטֵּל קֻטַּלְתָּ תְּקֻטְּלוּ קִטַּלְתָּ תִּתְקַטְּלִי הִתְקַטְּלוּ קַטְּלוּ קֻטְּלוּ מְקֻטָּל קִטַּלְנוּ יִתְקַטֵּל מִתְקַטְּלִי תְּקַטְּלוּ קֻטַּלְתִּי יְקֻטְּלוּ קִטַּלְתֶּן תִּתְקַטֵּל מִתְקַטֶּלֶת מְקַטֵּל מְקֻטָּל תְּקֻטַּל קִטְּלוּ תִּתְקַטְּלוּ הִתְקַטַּלְתָּ קַטֵּלְנָה קֻטְּלָה תְּקֻטְּלִי קִטַּלְנוּ אֶתְקַטֵּל

בִּכֵּר תִּתְסַתֵּר בֻּקַּשְׁתָּ הִתְקַדַּשְׁנוּ יְכֻבְּדוּ מִתְדַּבְּרִי נְבֻקַּשׁ בִּכְּרָה בֻּקְּשָׁה הִשְׁתַּמֵּר תְּבֻקַּשְׁנָה הִתְקַדַּשְׁתָּ יְכֻבְּדוּ בִּקַּשׁ מִדַּבְּרוֹת סֻתַּרְתָּ דַּבֵּר בִּקְּשׁוּ

יְדַבְּרוּ סֻתְּרוּ תְּדַבְּרוּ הִדַּבְּרָה תְּבֻכַּשְׁנָה בִּכֵּר תִּתְסַתֵּרְנָה בֻּכַּשְׁתֶּן תְּבַכְּשִׁי הִתְקַדַּשְׁתָּ תְּכֻבְּדִי בִּכַּשְׁנוּ תִּתְדַּבְּרִי סֻתַּר יְבֻכַּשׁ הִתְקַדַּשׁ תִּשְׁתַּמֵּר נְכֻבַּד בִּכַּשְׁתָּ אֶתְדַּבֵּר סֻתְּרָה נְדַבֵּר הִדַּבְּרוּ תְּבֻכְּשׁוּ בִּכַּרְנוּ הִתְסַתֵּר בֻּכַּשְׁנוּ תְּבַכְּשִׁי הִתְקַדְּשָׁה אֲכֻבַּד בִּכַּשְׁתָּ יְדַבְּרוּ הִשְׁתַּמַּרְנוּ סֻתְּרוּ תְּדַבְּרוּ הִדַּבַּרְתִּי אֲבֻכַּשׁ בִּכְּרוּ מִתְסַתְּרִים בֻּכַּשְׁנוּ בַּכֵּשׁ דַּבְּרוּ הִדַּבַּרְתֶּם יְבֻכַּשׁ אֶשְׁתַּמֵּר בִּכַּרְתֶּם תִּתְסַתְּרוּ מְבֻכָּשׁ בֻּכְּשָׁנָה הִתְקַדַּשְׁתָּ נְכֻבַּד בִּכְּשָׁה נִדַּבֵּר סֻתַּרְתִּי יִשְׁתַּמְּרוּ יְדַבְּרוּ הִדַּבְּרוּ יְבֻכְּשׁוּ בִּכַּרְתִּי תִּתְסַתֵּר בֻּכַּשְׁתָּ בַּכְּשִׁי הִתְקַדֵּשׁ תְּכֻבְּדִי נִשְׁתַּמֵּר בִּכַּשְׁתָּ יְדַבֵּר סֻתַּר נְדַבֵּר הִדַּבְּרוּ אֲבֻכַּשׁ

• věty:

1. וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃
2. אֵלֶּה אַנְשֵׁי הַמְקֻדָּשִׁים לַיהוָה אֱלֹהֵינוּ׃
3. בְּחֶסֶד יְהוָה יְכַפֵּר עֲוֹן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃
4. וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל־הָעָם הִתְקַדְּשׁוּ כִּי יְהוָה בְּקִרְבְּכֶם הַיּוֹם הַזֶּה׃
5. וַיֹּאמֶר לוֹ דַּבֵּר יִשְׁמַע עַבְדֶּךָּ׃
6. לֹא יִתְכַּפֵּר עֲוֹן בֵּית עֵלִי עַד־עוֹלָם׃
7. עוֹד הֵם מְדַבְּרִים וְאָנִי אֶשְׁמַע׃
8. כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְהִתְקַדַּשְׁתֶּם וְהְיִיתֶם קְדֹשִׁים כִּי קָדוֹשׁ אָנִי׃

Souhrnné cvičení (*ni, pi, pu, hit*):

1. וְעֻזִּיָּהוּ נִלְחַם עִם־מֶלֶךְ בְּנֵי־עַמּוֹן בַּשָּׁנָה הַהִוא׃ 2. הִנֵּה עֲוֹן יִשְׂרָאֵל יְכֻפַּר הַיּוֹם׃ 3. הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה מְבַקְּשִׁים אֶת־דָּוִד מַלְכֵּהֶם׃ 4. בַּקְּשׁוּ אֶת־פְּנֵי יְהוָה׃ 5. יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לָמָּה סֵתְרָה פָּנֶיךָ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ 6. וְאַתְּ תְּדַבֵּר אֵלֵינוּ אֵת כָּל־אֲשֶׁר יְדַבֵּר יְהוָה אֱלֹהֵינוּ׃ 7. מְסֻתֶּרֶת הָאִשָּׁה הַהִוא בַּבֵּיתָהּ׃ 8. וְהִנֵּה לֹא־יִזָּכֵר שֵׁם־יְהוָה עוֹד בְּיִשְׂרָאֵל׃ 9. וַיֹּאמְרוּ הַשָּׂרִים אֶל־בָּרוּךְ הִסָּתֵר אַתָּה וְיִרְמְיָהוּ׃ 10. אֲדֹנָי אֱלֹהַי אֲכַבְּדָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם׃ 11. וַיְהִי מִלְחָמָה עִם־בְּנֵי עַמּוֹן וַיִּלָּחֶם יְהוֹשֻׁעַ בָּהֶם שֵׁם יְהוָה יְכֻבַּד בָּנוּ וּשְׁמוֹת אֱלֹהִים אֲחֵרִים לֹא מְקֻדָּשִׁים בְּבֵית אָבִינוּ׃ 12. מִן־שָׁמַיִם נִלְחֲמוּ הַכּוֹכָבִים עִם־סִיסְרָא׃ 13. וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל־פַּרְעֹה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ הוּא מְכַבֵּד בִּבְנֵי יַעֲקֹב וּשְׁמוֹ מְקֻדָּשׁ בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ 14. כִּי יְהוָה נִלְחָם לְיִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם׃ 15. וְרִבְקָה דְּבָרָה אֶל יִצְחָק אִישָׁהּ לֵאמֹר׃ 16. וּפְלִשְׁתִּים נִלְחָמִים בְּיִשְׂרָאֵל בְּהַר הַגִּלְבֹּעַ׃ 17. וָאֲנִי מְכַבֵּד אֶת־יְהוָה׃ 18. וַיִּלָּחֶם דָּוִד בִּבְנֵי פְלִישְׁטִים׃ 19. בַּקְּשׁוּ אֶת צִדְקַת יְהוָה וְהִתְקַדְּשׁוּ הַיּוֹם כִּי הוּא אֶל הָאֱלֹהִים׃

Opakování (*q, ni, pi, pu, hit*):

• tvary:

כָּבַדְתִּי תִּקְטֹל סְתֹר הִתְקַדֵּשׁ תִּכְבְּדוּ תִּקָּטֵלְנָה וַיְכַפֵּר תִּשְׁתַּמֵּר נִכְתַּב נִכְתָּב נִכְתֹּב נִכְתְּבָה נִכְתָּבָה נִכְתֹּב נְבֻקַּשׁ וַיִּתְסַתְּרוּ שָׁמַרְתְּ תְּדַבֵּר וַתִּשְׁמֹר אֶסְתֵּר וַנִּזָּכֵר וְשָׁפַטְנוּ כִּפַּרְתָּ תְּקֻדְּשׁוּ תִּשְׁכֹּן כְּבַדְתֶּם וָאֶקְטֹל וְסִתַּרְנוּ מִתְקַדֵּשׁ כִּבֹּד וַיִּקָּטֵל יְכַפְּרוּ מִשְׁתַּמְּרוֹת נִכְתַּבְתִּי אֲבֻקַּשׁ תִּתְסַתְּרוּ שָׁמְרוּ תְּדַבְּרִי תִּשְׁמְרוּ תִּסָּתְרִי נִזְכְּרֶנּוּ שְׁפֹט שָׁפַט שֹׁפֵט שָׁפוּט שִׁפְטִי כִּפְּרוּ וְקֻדַּשְׁתֶּן וָאֶשְׁכֹּן כֻּבְדָה כְּבֻדָה אֶכְבְּדָה נִקְטְלָה וְסִתַּרְתְּ נִתְקַדֵּשׁ תִּכְבְּדִי הִקָּטֵל מְכַפֵּר יִשְׁתַּמְּרוּ נִכְתְּבוּ וַתְּבֻקְשִׁי אֶתְסַתֵּר שָׁמְרָה יְדַבְּרוּ אֶשְׁמֹר תִּסָּתְרוּ נִזְכָּר שְׁפֹט כַּפֵּר קֻדַּשְׁנוּ יִשְׁכֹּן כֻּבְדוּ וַתִּקְטֹל

וְסִתַּרְתֶּם מִתְקַדְּשֵׁי נִכְבַּד הִקָּטֵל נִקָּטֵל תִּקָּטֵל אֶקָּטֵל מְכַפֵּר אֶשְׁתַּמֵּר נִכְתַּבְתְּ הַמְבֻקָּשִׁים תִּתְסַתְּרוּ שָׁמַר שֹׁמֵר שְׁמֹר שָׁמוֹר שָׁמוּר וָאֲדַבְּרָה נִשְׁמֹר יִסָּתֵר זְכֹר שָׁפַטְנוּ כִּפַּרְתִּי וְקֻדְּשׁוּ

• věty:

.1 שִׁמְעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקוֹלִי כִּי הִנֵּה יְהוָה נִלְחָם לְיִשְׂרָאֵל הַיּוֹם הַזֶּה: .2 וְאַתֶּם כִּתְבוּ עַל־הַיְהוּדִים כַּטּוֹב בְּעֵינֵיכֶם בְּשֵׁם הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרֹשׁ ... וַיֹּאמְרוּ אֶל־הַסֹּפֵר כְּתָב־נָא אֶת־אֲשֶׁר נִכְתָּב בְּשֵׁם־מַלְכֵּנוּ ... וְהוּא יִכְתֹּב אֶת־כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בְּסֵפֶר: .3 וּשְׁמֹר אֶת־אֲשֶׁר אֲדַבֵּר לְךָ הַיּוֹם: .4 וַיִּקְבֹּץ יִפְתָּח אֶת־כָּל־אַנְשֵׁי גִלְעָד וַיִּלָּחֶם אֶת־אֶפְרָיִם...: .5 וַיִּשְׁפֹּט יִפְתָּח הַגִּלְעָדִי אֶת־יִשְׂרָאֵל שֵׁשׁ שָׁנִים וַיָּמָת וַיִּקָּבֵר בְּעִירוֹ בְּגִלְעָד: .6 וַיֹּאמֶר אֵלְיָקִים בֶּן־חִלְקִיָּהוּ דַּבֶּר־נָא אֶל־עַבָדֶיךָ כִּי שֹׁמְעִים אֲנָחְנוּ: .7 שִׁבְעַת יָמִים תְּכַפֵּר עַל־הַמִּזְבֵּחַ וְקִדַּשְׁתָּ אֹתוֹ וְהָיָה הַמִּזְבֵּחַ קֹדֶשׁ קָדָשִׁים כָּל־הַנֹּגֵעַ בַּמִּזְבֵּחַ יִקְדָּשׁ וָאֲנַחְנוּ מְבַקְּשִׁים אֶת־יְהוָה: .8 וְאֵת כָּל־אֶרֶץ גֹּשֶׁן וְעַד־גִּבְעוֹן וְאֵת כָּל־הַמְּלָכִים הָאֵלֶּה וְאֵת־אַרְצָם לָכַד יְהוֹשֻׁעַ ... כִּי יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל נִלְחָם לְיִשְׂרָאֵל: .9 דְּבַר יְהוָה אֲשֶׁר אֶל צְפַנְיָה בֶּן־כּוּשִׁי בֶּן־גְּדַלְיָה בֶּן־אֲמַרְיָה בֶּן־חִזְקִיָּה בִּימֵי יֹאשִׁיָּהוּ בֶּן־אָמוֹן מֶלֶךְ יְהוּדָה בַּקְּשׁוּ אֶת־יְהוָה בַּקְּשׁוּ צְדָקוֹ אוּלַי תִּסָּתְרוּ בְּיוֹם אַף־יְהוָה: .10 וְקִבַּצְתִּי אֶתְכֶם מִן־הָאֲרָצוֹת אֲשֶׁר־אַתֶּם בָּם וְנִקְדַּשְׁתִּי בָּכֶם לְעֵינֵי הַגּוֹיִם:

• texty:

.1 וַיִּגְבַּהּ יְהוָה צְבָאוֹת בַּמִּשְׁפָּט וְהָאֵל הַקָּדוֹשׁ נִקְדָּשׁ בִּצְדָקָה: (Iz 5,16)

.2 וְלָקַחְתָּ אֶת־שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה וּמָשַׁחְתָּ אֶת־הַמִּשְׁכָּן וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־בּוֹ וְקִדַּשְׁתָּ אֹתוֹ וְהָיָה קֹדֶשׁ: וּמָשַׁחְתָּ אֶת־מִזְבַּח הָעֹלָה וְאֶת־כָּל־כֵּלָיו וְקִדַּשְׁתָּ אֶת־הַמִּזְבֵּחַ (Ex 40,9–10)

.3 עַל־מִשְׁכָּבִי בַּלֵּילוֹת בִּקַּשְׁתִּי אֶת־אֲשֶׁר אָהֲבָה נַפְשִׁי: אֲבַקְּשָׁה אֶת־אֲשֶׁר אָהֲבָה נַפְשִׁי: (Pís 3,1–2)

.4 כַּבֵּד אֶת־אָבִיךָ וְאֶת־אִמֶּךָ לְמַעַן* יַאֲרִכוּן* יָמֶיךָ עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ:[26] (Ex 20,12)

26 לְמַעַן = „aby“, „kvůli“ | ארך = „prodloužit“ (*impf 3 m pl*)

Slovíčka:

לחם	נִלְחַם יִלָּחֵם	bojovat
מִלְחָמָה		bitva
כבד	כָּבֵד יִכְבַּד / כִּבֵּד יְכַבֵּד	*q* být těžký /*pi* ctít /*pu* být ctěn
דבר	דִּבֵּר יְדַבֵּר וַיְדַבֵּר	*pi* mluvit
קדשׁ	קָדַשׁ יִקְדַּשׁ / קִדֵּשׁ יְקַדֵּשׁ	*q* být svatý /*pi* posvětit /*pu* být posvěcen
	הִתְקַדֵּשׁ יִתְקַדֵּשׁ	/*hit* posvětit se
סתר	נִסְתַּר יִסָּתֵר	*ni* skrýt se /*pi* zahalit /*pu* být zahalen /*hit* skrývat se
כפר	כִּפֵּר יְכַפֵּר	*pi* přikrýt, smířit/ *pu* být přikryt, smířen
בקשׁ	בִּקֵּשׁ יְבַקֵּשׁ	*pi* hledat /*pu* být hledán
זכר	נִזְכַּר יִזָּכֵר	*ni* být vzpomínán, být v paměti
אוֹיֵב		nepřítel
שָׂדֶה		pole / otevřený prostor
צָבָא		zástup, šik, oddíl, voj
יְהוָה צְבָאוֹת		„Hospodin zástupů“
עָוֹן		přestupek, přečin, zločin / hřích
לָמָּה		k čemu ?, proč ?, nač ?
שָׂר		kníže / velitel
פַּרְעֹה		faraon (274×)
שֵׁשׁ		šest
זבח	זָבַח יִזְבַּח	obětovat
חַיִל		síla / moc / vojsko
אוּלַי		*adv.* snad, možná (výraz přání, naděje)

LEKCE 9.

Vyšší slovesné kmeny – kausativy: *hifʿīl a hofʿal* (K 52; W 55–56; S 32)

Přehled tvarů – viz níže

Cvičení (hi, ho):

• tvary:

הִקְטִיל הִקְטַלְתָּ יָקְטַל מָקְטָל הִקְטִילָה תָּקְטַלְנָה הִקְטַלְתִּי הָקְטַלְתֶּם הַקְטֵל הָקְטְלוּ יַקְטִיל הֻקְטְלָה יָקְטְלוּ אָקְטַל תַּקְטִילִי תָּקְטִיל הָקְטַלְתָּ נַקְטַל מַקְטִיל תַּקְטֵלְנָה יַקְטִילוּ הַקְטִיל הַקְטִילוּ תַּקְטִילוּ הַקְטֵלְנָה הַקְטֵל מָקְטָלָה מַקְטֶלֶת מָקְטֶלֶת יַקְטִיל הֻקְטַל הָקְטַל הַקְטֵל הִקְטִילוּ הַקְטִילוּ הֻקְטַלְתֶּם הִקְטַלְתֶּם הָקְטַלְתֶּם תָּקְטְלִי הָקְטַלְתֶּן הִקְטַלְנוּ מָקְטָל אָקְטַל תַּקְטִילִי תַּקְטִיל הִקְטַלְתֶּן הֻקְטַל הָקְטָלָה תַּקְטֵלְנָה תָּקְטְלוּ נָקְטַל מַקְטִיל תָּקְטַלְנָה מַקְטִילָה הִקְטִילָה תַּקְטִילוּ הַקְטִיל הַקְטֵל הָקְטַל יָקְטַל הַקְטֵלְנָה מָקְטָלָה הִקְטַלְתָּ הִקְטִיל הַקְטִילוּ אַקְטִיל מָקְטָל תָּקְטְלִי יָקְטְלוּ הָקְטְלוּ הָקְטַלְתְּ הִקְטַלְתְּ מָקְטֶלֶת תַּקְטִילוּ יָקְטַל הַקְטֵל הִקְטַלְתֶּם מַקְטִיל תַּקְטִיל הֻקְטַלְתֶּן אַקְטִיל תָּקְטְלוּ תָּקְטְלִי הִקְטַלְנוּ תָּקְטַל

***hi* – jussiv + impf. consecutivum (narrativ)**

- Tvary *hi* imperfekta bez afformativů 2. a 3. osoby mají zvláštní stažené (apokopátní) tvary pro *jussiv* (v kmenové slabice se *î* stahuje do *ē*):

יַקְטִיל (*impf*) → יַקְטֵל (*juss*)

- Apokopát se v hifʿīlu uplatňuje také v imperfektu consecutivu:

יַקְטִיל (*impf*) → וַיַּקְטֵל (*impf cons*)

- Zkrácenou kmenovou samohlásku mají také tvary imperativu:

הַקְטֵל

Přehled tvarů:

	hifʿīl		*hofʿal*
		perfectum	
3.m.sg	הִקְטִיל	(הֶקְטַל)	הָקְטַל
3.f.sg	הִקְטִילָה		הָקְטְלָה
2.m.sg	הִקְטַלְתָּ		הָקְטַלְתָּ
2.f.sg	הִקְטַלְתְּ		הָקְטַלְתְּ
1.sg	הִקְטַלְתִּי		הָקְטַלְתִּי
3.pl	הִקְטִילוּ		הָקְטְלוּ
2.m.pl	הִקְטַלְתֶּם		הָקְטַלְתֶּם
2.f.pl	הִקְטַלְתֶּן		הָקְטַלְתֶּן
1.pl	הִקְטַלְנוּ		הָקְטַלְנוּ
		imperfectum	
3.m.sg	יַקְטִיל		יָקְטַל
3.f.sg	תַּקְטִיל		תָּקְטַל
2.m.sg	תַּקְטִיל		תָּקְטַל
2.f.sg	תַּקְטִילִי		תָּקְטְלִי
1.sg	אַקְטִיל		אָקְטַל
3.m.pl	יַקְטִילוּ		יָקְטְלוּ
3.f.pl	תַּקְטֵלְנָה		תָּקְטַלְנָה
2.m.pl	תַּקְטִילוּ		תָּקְטְלוּ
2.f.pl	תַּקְטֵלְנָה		תָּקְטַלְנָה
1.pl	נַקְטִיל		נָקְטַל

	imperativ	
2. m sg	הַקְטֵל	nemá
2. f sg	הַקְטִילִי	
2. m pl	הַקְטִילוּ	
2. f pl	הַקְטֵלְנָה	

	infinitiv		
inf cs	הַקְטִיל		
inf abs	הַקְטֵל	(הֶקְטֵל)	הָקְטַל

	participium		
pt m	מַקְטִיל	(מֶקְ׳)	מָקְטָל
pt f	מַקְטִילָה		מָקְטָלָה
	מַקְטֶלֶת		מָקְטֶלֶת

Souhrnné cvičení (*hi, ho*):

• tvary:

מַקְטִילָה הַקְטִיל הַקְטֵל וַיַּקְטֵל הַקְטִילִי וְיַקְטִיל וְהָקְטַלְתָּ הִקְטַלְתִּי הַקְטִילוּ הִקְטִיל וָאָקְטַל נַקְטִיל וַנַּקְטֵל וַתַּקְטִילוּ תַּקְטֵל וַתַּקְטִילִי הָקְטַלְתִּי הַקְטֵל וַיָּקְטַל הֻקְטַלְתֶּם הַקְטֵלְנָה תַּקְטֵל הַקְטֵל הִקְטַלְתִּי מָקְטָלָה תָּקְטְלוּ וַתָּקְטַל הֻקְטַלְתֶּן מַקְטִיל הֻקְטַלְנוּ יַקְטֵל וַיָּקְטְלוּ תַּקְטֵל הִקְטִילָה תַּקְטֵלְנָה נָקְטַל הַקְטִילִי מַקְטֶלֶת תָּקְטַלְנָה הָקְטָלָה הִקְטַלְתָּ יַקְטֵל וַנַּקְטֵל וְהָקְטַלְתְּ מַקְטִילָה הַקְטִיל תַּקְטִיל תַּקְטֵל הֻקְטַלְתָּ הִקְטִילָה הִקְטִילוּ הֻקְטֵל תַּקְטִילִי מָקְטָלָה יַקְטִילוּ הָקְטַל הִקְטַלְתֶּן יַקְטֵל מַקְטִיל הִקְטִיל מָקְטָל הָקְטְלוּ אַקְטִיל וָאַקְטֵל תַּקְטֵל תָּקְטְלִי מַקְטִיל הַקְטִילִי נַקְטִיל תָּקְטַלְנָה הַקְטֵלְנָה יַקְטִיל הֻקְטְלָה הִקְטַלְתִּי הִקְטִילוּ הֻקְטְלוּ תַּקְטִילוּ תָּקְטְלוּ הִקְטַלְתְּ הֻקְטִילוּ הַקְטִילוּ תַּקְטִילִי מָקְטָלָה הָקְטַלְתְּ

יַכְתִּיב נָמְלַךְ הַפְקֵד הִצְדִּיק הֻשְׁלַכְתֶּם תָּכְתַּב אַמְלִיךְ וַתַּפְקֵדְנָה הַצְדֵּק מַשְׁלִיכָה וַתַּכְתִּיב מָמְלָכָה הִפְקַדְנוּ וַנַּצְדִּיק הָשְׁלַכְנוּ הָכְתֵּב הַמְלִיכוּ הִפְקַדְתְּ יַצְדֵּק נַשְׁלִיךְ וַיַּכְתִּיבוּ אָמְלַךְ וַתַּפְקֵד אַצְדִּיק הִשְׁלַכְתִּי הֻכְתַּבְתְּ הִמְלִיכוּ הָפְקַדְתֶּם הָצְדֵּק הִשְׁלִיכָה מַכְתִּיבִים יָמְלְכוּ וַתַּפְקֵדְנָה תַּצְדִּיקִי הֻשְׁלַכְתִּי הַמַּכְתֶּבֶת וַתַּמְלִיכִי נָפְקַד נַצְדֵּק מַשְׁלִיכִי יַכְתִּיב הָמְלְכוּ יֻפְקְדוּ וַתַּצְדִּיקוּ וְהִשְׁלַכְנוּ הָכְתַּבְתְּ תַּמְלִיכוּ תָּפְקְדִי הַצְדֵּק וַנַּשְׁלִיךְ הַכְתֵּבְנָה תָּמְלַכְנָה וַתַּפְקֵדְנָה תַּצְדִּיקוּ וָאַשְׁלֵךְ הַמָּכְתָּבָה הַמְלִיכִי תָּפְקַד יַצְדֵּק וַתַּשְׁלִיכוּ

• věty:

.1 כִּי הִמְלִיךְ יְהוָה אֶת־שָׁאוּל עַל־יִשְׂרָאֵל: .2 וְעִיר גִּבְעוֹן הִשְׁלִימָה* אֶת־יְהוֹשֻׁעַ וְאֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:[27] .3 הִנֵּה הוּא דָּרְיָוֶשׁ בֶּן־אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ אֲשֶׁר הָמְלַךְ עַל מַלְכוּת כַּשְׂדִּים: .4 כִּי הָשְׁלַכְנוּ מֵעָרֵינוּ וּמִבֵּיתֵינוּ: .5 כִּי לֹא־אַצְדִּיק רָשָׁע: .6 וַיַּמְלִיכוּ הָאֲנָשִׁים אֶת־אֲבִימֶלֶךְ בֶּן־אֲמָתוֹ עַל־בַּעֲלֵי שְׁכֶם כִּי אֲחִיכֶם הוּא: .7 הַפְקִידוּ עַל־הָעִיר אֲנָשִׁים לְשָׁמְרָם: .8 וַיהוָה הִשְׁלִיךְ עֲלֵיהֶם אֲבָנִים גְּדֹלוֹת מִן־הַשָּׁמַיִם: .9 וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל פֹּה אַשְׁלִיךְ לָכֶם גּוֹרָל לִפְנֵי יְהוָה בְּשִׁלֹה: .10 הָעִיר הַזֶּה הָפְקַד הַיּוֹם וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־שְׁמוּאֵל הִמְלַכְתָּ מֶלֶךְ לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל: .11 וְהָאִשָּׁה הִשְׁלִיכָה עַל־אֲבִימֶלֶךְ פֶּלַח רֶכֶב מֵעַל הַחוֹמָה: .12 וְהִשְׁלַכְתִּי אֶתְכֶם מֵעַל פָּנָיו כַּאֲשֶׁר הִשְׁלִיכוּ הֵמָּה אֹתִי מֵעַל פְּנֵיהֶם: .13 וּמֶלֶךְ בָּבֶל הִפְקִיד בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל: .14 וַתַּשְׁלֵךְ הָגָר אֶת־הַיֶּלֶד תַּחַת אַחַד הַשִּׂיחִים: .15 וְאֵין עִיר בְּכָל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר הִשְׁלִימָה אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בַּמִּלְחָמָה הַזֹּאת: .16 וַיַּמְלֵךְ מֶלֶךְ־בָּבֶל אֶת־מַתַּנְיָה לְמֶלֶךְ יְהוּדָה: .17 הַשְׁלִיכִי אֶבֶן עָלָיו: .18 וַיַּמְלֵךְ אֹתוֹ פַּרְעֹה לְמֶלֶךְ יְהוּדָה: .19 וַיַּמְלִיכוּ בַּעֲלֵי שְׁכֶם אֶת־אֲבִימֶלֶךְ לְמֶלֶךְ שְׁכֶם:

Souhrnné cvičení tvarů silného slovesa (*q, ni, pi, pu, hit, hi, ho*):

• tvary:

יִשְׁמֹר וַתִּכְתֹּב יִשְׁלְכוּ מַמְלִיכֵי שִׁכֵּן תִּשָּׁכְבִי וַתִּשְׁתַּפְּטִ תִּשְׁכְּבִי תַּשְׁכִּיבִי מָשְׁכְּבָה תַּצְדֵּק נִפְקֹד נִפְקַד נִפְקָד נַפְקִיד נֶפְקַד וְהִמְשַׁלְתֶּם דְּרֹשׁ הִתְבַּקַּשְׁנוּ וַתִּתְגַּדַּלְנָה נִסְקֹל אֲדַבֵּר הִמְשַׁלְתָּ נַצְדִּיק נְכַפֵּר מְכַפֵּר יְכַפֵּר תְּכַפֵּר כַּפֵּר כִּפֶּר נְסָפֵּר תִּסְקְלוּ יִשְׁתַּפְּטוּ יִסְפֹּר הִסָּפֵר סֻפְּרָתְּ וְהִתְמַשַּׁלְתֶּן הִמְשִׁיל יַמְשֵׁל הַמְשֵׁל נָמְשַׁל וַתָּמְשֹׁלִי נִסְקָל תִּסָּקֵלוּ וָאַצְדֵּק יִקְבְּצוּ נִסְפַּר שָׁבְרוּ לוֹקֵט מְסַגְּרוֹת סִגְּרוּ סָגַרְתִּי וְהִסְגִּירוּ וְהִסְגַּרְנוּ מְסֻגֶּרֶת וָאֲסֻגַּר נִתְפַּשֵּׁט יִשְׁתַּפֵּט תְּקַדְּשׁוּ אֶשְׁמֹר אֶשְׁמְרָה וַנִּשְׁמֹר וָאֶסָּפֵר נִכְתֹּב הִכָּתֵב וַיִּכָּתֵב וַתְּדַבְּרוּ הִמְשַׁלְנוּ אֶסְקֹל נִשְׁלְכָה מְלֹךְ הִמְלַכְתָּ יֶמְלַךְ הָמְלַכְתֶּם דַּבְּרוּ נְכַפְּרָה נִמְלֹךְ וַנָּמְלַךְ הַמְלֵךְ תַּמְלֵךְ גִּדַּלְתֶּם נְשַׁכֵּן וַתַּצְדִּיקוּ נִשְׁכְּבָה נִשְׁכָּב נִשְׁכַּב נָשְׁכַּב נִשְׁכִּיב וְהִמְשַׁלְתִּי נָשְׁכַּב נִפְקַד יִסָּפֵר פֻּקְדָה תְּפֻקְּדוּ פִּקְדִי הַפְקֵד פַּקֵּד אֲדַבֵּר הִפָּקֵד אֲכַפֵּר דִּרְשׁוּ וָאֶשְׁתַּפֵּט בְּקֹשׁ גִּדְּלוּ אֲגַדְּלָה גִּדַּלְנוּ מְדַבְּרִים מִתְכַּפֶּרֶת יִסָּפֵר וַתִּמְשֹׁל סָקוֹל יָצְדַק יִצְדַּק יְצַדֵּק יַצְדִּיק יִתְצַדֵּק תִּסָּפְרִי תִּקָּבְצוּ שְׁבֹר לִקְטוּ תְּכַפְּרוּ סַגְּרִי הַפְשֵׁט שְׁפֹט אֶשְׁתַּפְּטָה הִתְקַדַּשְׁנָה שֹׁמֵר כְּתוּבִים מְשַׁלְּכוֹת מְלָכָה שָׁכְנָה נִשְׁכָּבָה נִפְקְדָה נִדְרֹשׁ נְבַקֵּשׁ גִּדַּלְתְּ דַּבֵּר יְכַפְּרוּ תִּסָּפֵר

27 שלם *hi* „uzavřít mír“

Morfémy důležité k analýze slovesného kmene (přehled):

	pf	*impf*	*pt* typický jev
q	קָטַל	יִקְטֹל	קֹטֵל / קְטוּל
ni	נִקְטַל	יִקָּטֵל	preformativ נ
pi	קִטֵּל	יְקַטֵּל	geminace II. radikálu, a pod preformativem *šewaʿ*
pu	קֻטַּל	יְקֻטַּל	
hit	הִתְקַטֵּל	יִתְקַטֵּל	geminace II. radikálu, a preformativ
hi	הִקְטִ(י)ל	יַקְטִ(י)ל	preformativní slabika!
ho	הָקְטַל	יָקְטַל	"
nebo	הֻקְטַל	יֻקְטַל	"

(srv. morfémy osoby, rodu a čísla – přehled v 7.lekci).

• věty:

1. יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יַגְדִּיל הַיּוֹם תּוֹרָתוֹ בְּעֵינֵינוּ: 2. כֹּה אָמַר יְהוָה אֱלֹהִים כִּתְבוּ אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה וְשָׁמַרְתֶּם אֹתוֹ בְּלֵבַבְכֶם: 3. הוּא אִישׁ יֹשֵׁב עַל־כִּסֵּא דָוִד וּמֹשֵׁל בִּיהוּדָה: 4. וַאֲנִי אֲקַבֵּץ אֶת־שְׁאֵרִית עַמִּי מִכָּל־הָאֲרָצוֹת אֲשֶׁר הֵמָּה שָׁם: 5. בְּיָדְךָ אַפְקִיד רוּחִי: 6. וַיֹּאמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל יְהוָה אֲדֹנַי יְהוִה אֱלֹהַי אַתָּה וְשִׁמְךָ גָּדוֹל מִכָּל־הָאֵלִים: 7. וַיהוָה הִמְלִיךְ אֶת־דָּוִד בִּירוּשָׁלַם: 8. וְיִפְתָּח עָבַר אֶת־הַיַּרְדֵּן לְהִלָּחֵם בִּבְנֵי עַמּוֹן: 9. וַיְדַבֵּר הַמֶּלֶךְ אֶל־שָׂרֵי יְהוּדָה לֵאמֹר...: 10. וַיִּשְׁפֹּט אֵילוֹן הַזְּבוּלֹנִי אֶת־יִשְׂרָאֵל: 11. וְאַתָּה תִּשְׁמַע בְּקוֹל יְהוָה וְשָׁפַטְתָּ אֶת־עֶבְדֵי לְהַרְשִׁיעַ רָשָׁע כְּדַרְכּוֹ וּלְהַצְדִּיק צַדִּיק כְּצִדְקָתוֹ: 12. וַיִּקְבֹּר הָאִישׁ בְּאַיָּלוֹן בְּאֶרֶץ זְבוּלֻן: 13. וְעַתָּה הִשָּׁמְרִי־נָא כִּי נְזִיר אֱלֹהִים בְּנֵךְ מִן־הַבֶּטֶן עַד־יוֹם מוֹתוֹ: 14. וַיֹּאמֶר יְהוָה הַיּוֹם הַזֶּה אָגַדֵּל אֶת יְהוֹשֻׁעַ בְּעֵינֵי כָּל־אַנְשֵׁי יִשְׂרָאֵל: 15. וַיְהִי כַּאֲשֶׁר קָרַב דָּוִד אֶל־הָעִיר וַיִּשְׁלְחוּ אַנְשֵׁי הָעִיר לִקְרָאתוֹ מַלְאָכִים: 16. וְהֻשְׁלַךְ הַנַּעַר עַל הָאָרֶץ: 17. וַתִּקָּבֵר הוּא בְּאֶרֶץ אֶפְרַיִם בְּהַר הָעֲמָלֵקִי:

• texty:

1. וַיִּמְלֹךְ־מֶלֶךְ צִדְקִיָּהוּ בֶּן־יֹאשִׁיָּהוּ תַּחַת כָּנְיָהוּ בֶּן־יְהוֹיָקִים אֲשֶׁר הִמְלִיךְ נְבוּכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל בְּאֶרֶץ יְהוּדָה: וְלֹא שָׁמַע הוּא וַעֲבָדָיו וְעַם הָאָרֶץ אֶל־דִּבְרֵי יְהוָה אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּיַד יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא: וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ צִדְקִיָּהוּ אֶת־יְהוּכַל בֶּן־שֶׁלֶמְיָה וְאֶת־צְפַנְיָהוּ בֶן־מַעֲשִׂיָּה הַכֹּהֵן אֶל־יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא לֵאמֹר הִתְפַּלֵּל*־נָא בַעֲדֵנוּ* אֶל־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ:[28] (Jer 37,1–3)

2. כִּי־יִהְיֶה* רִיב בֵּין אֲנָשִׁים ... וְהִשְׁפִּטוּ אֹתָם וְהִצְדִּיקוּ אֶת־הַצַּדִּיק וְהִרְשִׁיעוּ* אֶת־הָרָשָׁע:[29] (Dt 25,1)

3. וַיְהִי כַּאֲשֶׁר קָרַב מֹשֶׁה אֶל הַמַּחֲנֶה וְהִנֵּה עֵגֶל* הַזָּהָב בְּתוֹךְ עַם יִשְׂרָאֵל ... וַיַּשְׁלֵךְ מִיָּדָיו אֶת־הַלֻּחֹת* וַיְשַׁבֵּר אֹתָם תַּחַת הָהָר:[30] (Ex 32,19)

4. אֶרֶץ אֶרֶץ אֶרֶץ שִׁמְעִי דְּבַר־יְהוָה (Jer 22,29)

5. וַיַּשְׁלֵם יְהוֹשָׁפָט עִם מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל: וְיֶתֶר דִּבְרֵי יְהוֹשָׁפָט וּגְבוּרָתוֹ ... וַאֲשֶׁר נִלְחָם ... הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יְהוּדָה: (1Kr 22,45–46)

6. וַיִּשְׁמַע שְׁמוּאֵל אֵת כָּל־דִּבְרֵי הָעָם וַיְדַבֵּר אֶת־דְּבָרָם בְּאָזְנֵי יְהוָה: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־שְׁמוּאֵל שְׁמַע בְּקוֹלָם וְהִמְלַכְתָּ לָהֶם מֶלֶךְ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־אַנְשֵׁי יִשְׂרָאֵל ... (1Sam 8,21–22)

7. וַיהוָה אָמַר אֶל־אֲחִיָּהוּ הִנֵּה אֵשֶׁת יָרָבְעָם בָּאָה* לִדְרֹשׁ דָּבָר מֵעִמְּךָ אֶל־בְּנָהּ כִּי־חֹלֶה* הוּא כָּזֶה וְכָזֶה תְּדַבֵּר אֵלֶיהָ וְיהִי* כְּבֹאָהּ* וְהִיא מִתְנַכֵּרָה*: וַיְהִי כִשְׁמֹעַ אֲחִיָּהוּ אֶת־קוֹל רַגְלֶיהָ* בָּאָה בַּפֶּתַח וַיֹּאמֶר בֹּאִי* אֵשֶׁת יָרָבְעָם לָמָּה זֶּה אַתְּ מִתְנַכֵּרָה...:[31] (1Kr 14,5–6)

8. וַיֹּאמֶר דָּוִד לְשָׁאוּל לָמָּה תִשְׁמַע אֶת־דִּבְרֵי אָדָם לֵאמֹר הִנֵּה דָוִד מְבַקֵּשׁ רָעָתֶךָ* הִנֵּה הַיּוֹם נָתַן יְהוָה אֹתְךָ בְּיָדִי בַּמְּעָרָה* ... וְאֹמַר לֹא־אֶשְׁלַח יָדִי בַּאדֹנִי כִּי־מְשִׁיחַ* יְהוָה הוּא ... יִשְׁפֹּט יְהוָה בֵּינִי וּבֵינֶךָ... :[32] (1Sam 24,10–13)

---

28 פלל = „modlit se“ | בַּעֲדֵנוּ = „za nás“

29 יִהְיֶה = „bude“ | רשע = „prohlásit za provinilého (hříšníka)“

30 עֵגֶל = „tele“ | לֻחַ = „deska“

31 בָּאָה = „(ona) přicházející“ | חלה = „být nemocen“ | וְיהִי כְּבֹאָהּ = „a stane se jakmile vejde (ona)“ | נכר = „skrývat se“, „nedat se poznat“, „být inkognito“ | רֶגֶל = „noha“ | בֹּאִי = „vejdi!“

32 רָעָה = „zlo“ | מְעָרָה = „jeskyně“ | מָשִׁיחַ = „pomazaný“

Slovíčka:

מלךְ	*hi*	הִמְלִיךְ יַמְלִיךְ	ustanovit králem, prohlásit za krále
שׁלם	*hi*	הִשְׁלִים יַשְׁלִים	uzavřít mír
שׁכב	*hi*	הִשְׁכִּיב יַשְׁכִּיב	položit, uložit
שׁכן	*hi*	הִשְׁכִּין יַשְׁכִּין	ubytovat (nechat pobývat)
צדק	*hi*	הִצְדִּיק יַצְדִּיק	prohlásit spravedlivým
פקד	*hi*	הִפְקִיד יַפְקִיד	dát pod dohled
שׁלךְ	*hi*	הִשְׁלִיךְ יַשְׁלִיךְ	házet, hodit
שׁלח	*q*	שָׁלַח יִשְׁלַח	poslat
דרשׁ	*q*	דָּרַשׁ יִדְרֹשׁ	pátrat, vyšetřovat
נָבִיא			prorok
כַּשְׂדִּים			*nom propr* Chaldejsko, Kaldejsko
רשׁע			být svévolný, bezbožný
רָשָׁע		(:: צַדִּיק)	svévolník, bezbožník
צַדִּיק		(:: רָשָׁע)	spravedlivý
פֹּה			tam
גּוֹרָל			los
חוֹמָה			zeď
לֵב / לְבַב			srdce
כִּסֵּא			trůn
שְׁאֵרִית			zbytek
זָהָב			zlato
בְּתוֹךְ			*prep* uprostřed, mezi
כֹּהֵן			kněz

LEKCE 10.

Užití slovesných tvarů určitých (S 48.1; ST 4.7)

- Slovesný tvar určitý má v různých syntaktických vazbách různé funkce – není významově jednoznačný a nelze jej všude stejně překládat. Příslušné významy a funkce nabývají tvary v daném kontextu (nejen vazbách věty, nýbrž i v závislosti na druhu textu, žánru).[33]
- Z hlediska funkce slovesných tvarů je důležité základní rozlišování textů na dva typy: *narrativní* (= vyprávění; konstitutivním prvkem je dějový sled v „čase vyprávění“) a *diskursivní* (= promluva; texty bez dějového aspektu – např. zákoníky, poesie, ale též přímá řeč). Tyto dva typy textů[34] se liší postojem ke skutečnosti (vyprávění je nejen „dějové“, ale nadto se jedná o mluvení „distancované“, převažuje 3. osoba; promluva vyjadřuje „angažovaný“ přístup, vyjadřuje se obvykle v modu komunikace 1. a 2. osoby).
- K funkci jednotlivých slovesných tvarů v různých kontextech viz Schneider, § 48, v přehledu § 48.8 (viz též Stručný přehled gramatiky, D.III.2).

Podrobněji viz lekce 23.–28.

33 Zde tkví novátorský přínos gramatiky W. Schneidera pro hebrejskou syntax – v přístupu nikoli morfo-genetickém, nýbrž syntakticko-funkcionálním. V této perspektivě netvoří základní opozici morfo-genetické kategorie „*perfectum* ↔ *imperfectum*“ (resp. *praeformativní* ↔ *afformativní* konjugace), nýbrž syntakticko-funkcionální kategorie „*narrativ* ↔ *discursiv*“ (tedy „*imperfectum consecutivum* ↔ *imperfectum*“), jakožto „hlavní časy“ alternativních druhů textu. Perfektum je pak vždy „časem vedlejším“, podle kontextu odkazuje od časové roviny „popředí“ textu k jeho „pozadí“; pak vyjadřuje v časovém ohledu buď perspektivu zpětnou či vstřícnou.

34 POZOR, zde nejde o různost stylu či žánru, nýbrž odlišný soubor syntaktických prostředků (nikoli danosti literární, nýbrž jazykové)!

Přehled základních vztahů (bez zahrnutí vazeb)**:**

druh textu:	*diskursivní* (promluva)	*narrativní* (vyprávění)
hlavní čas:	יִקְטֹל = on zabíjí	וַיִּקְטֹל = a on zabil
	imperfectum – ***discursiv***	*impf consecutivum* – ***narrativ***
vedlejší čas:	קָטַל = on zabil	קָטַל = on /byl/ zabil
orientace do minulosti	*perfectum*	*perfectum* (vedl. čas v SVN a ve vedlejších větách)
	וְקָטַל = a on zabije / má zabíjet	יִקְטֹל = byl by zabil / měl zabít (+ vazby se spojkami)
orientace do budoucnosti	*perfectum consecutivum*	*imperfectum/jussiv*

Příklady:

• vyprávění:

1.
וַיִּקְרָא יִצְחָק אֶל־יַעֲקֹב *nar*
וַיְבָרֶךְ אֹתוֹ *nar*

2.
וַיִּקְרָא הָאָדָם שֵׁמוֹת לְכָל־הַבְּהֵמָה *nar*
וּלְאָדָם לֹא־מָצָא עֵזֶר כְּנֶגְדּוֹ *SNV pf*

3.
וַיֵּלֶךְ אִישׁ מִבֵּית לֵוִי *nar*
וַיִּקַּח אֶת־בַּת־לֵוִי׃ *nar*
וַתַּהַר הָאִשָּׁה *nar*
וַתֵּלֶד בֵּן *nar*
וַתֵּרֶא אֹתוֹ כִּי טוֹב הוּא *nar / nv*
וַתִּצְפְּנֵהוּ שְׁלֹשָׁה יְרָחִים׃ *nar*

• **promluva:**

1. (וַיֹּאמֶר הָאָדָם)

NV זֹאת הַפַּעַם עֶצֶם מֵעֲצָמַי וּבָשָׂר מִבְּשָׂרִי

SNV impf לְזֹאת יִקָּרֵא אִשָּׁה

SNV pf כִּי מֵאִישׁ לֻקָּחָת־זֹאת

2. (וַיֹּאמֶר הַנָּחָשׁ אֶל הָאִשָּׁה)

x-impf לֹא־מוֹת תְּמֻתוּן

NV */inf cs* כִּי יֹדֵעַ אֱלֹהִים כִּי בְּיוֹם אֲכָלְכֶם מִמֶּנּוּ

w-pf וְנִפְקְחוּ עֵינֵיכֶם

w-pf */pt* וִהְיִיתֶם כֵּאלֹהִים יֹדְעֵי טוֹב וָרָע׃

3. (וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל)

intj *imper* הִנֵּה שִׁמְעוּ אֶת־דִּבְרֵי אֱלֹהֵיכֶם

w-pf */pf* וְשָׂמַרְתֶּם אֶת מִשְׁפָּטָיו

אֲשֶׁר אָמַר אֶל־מֹשֶׁה עַבְדּוֹ

Souhrnné opakování

• nominální tvary:

מְלָכִים מַצֵּבָה כְּכְבִיהֶם אִמֶּרֶת וּלְעַבְדֵנוּ הוּא אֶת־קוֹלִי מִי מַצֵּבוֹת נְשֵׁי רֶגֶל אַנְשֵׁי בְּנַפְשָׁם צְבָאוֹת עֶבְדֵיהָ שָׂרֵי־יְהוּדָה הַמִּזְבֵּחַ אַחִים מִזְבַּח־אֱלֹהִים צְדִיקִים שְׁאֵרִית לַכֹּהֲנִים אֲנָשִׁים בַּת אֱלֹהִים אֲדֹנַי וְכָל־כֹּהֲנֵיכֶם מַיִם בְּשֵׁם־יְהוָה בְּסִפְרוֹ וְסוּסָה אֲנִי נָשִׁים לַמַּצֶּבֶת אַתְּ הַכּוֹכָבִים אָחוֹת־דָּוִד אַלְמָנָה טוֹבַת־הָאָרֶץ וְאֶת־כֹּל עָרֵי־יִשְׂרָאֵל מֶה הַמַּצֵּבוֹת נַפְשֹׁתֵיכֶם בָּנוֹת לִפְנֵי־כָל־הָעָם וּלְמַלְכֵינוּ וְמִצְוָתָיו אֱלֹהֵי־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־כָּל־עַמִּים זֹאת אַנְשֵׁי־חַיִל שַׂר־הַצָּבָא כְּכוֹכְבֵי אֱמוּנָה אֵלֶּה בְּנוֹת־הַמֶּלֶךְ הַגּוֹיִם אֲנַחְנוּ טוֹבָתוֹ אָבִי בְּעֵינֵי־יְהוָה מָה אֶשֶׁת לְכוֹכְבֵי

• slovesné tvary:

שָׁמַר שְׁכוּרַת יְדַבֵּר שִׁפְטִי תַּסְתִּירִי תִּשְׁמֹר שִׁמֶּרֶת תְּרֻדַּף תַּסְתֵּר הִסְתִּרָה נִשְׁמַרְתְּ נִרְדַּפְנוּ שִׁמְרֵיךְ דַּבֵּר הִלְבִּישָׁה מִסְתַּתֶּרֶת שִׁפְטִים תַּסְתִּירוּ תְּדַבְּרוּ רִדְפוּ שְׁמוּרֵיךְ אַסְתִּיר שָׁמְרָה יִלְבַּשׁ דִּבַּרְתְּ אֶשְׁמֹר תִּשְׁפֹּט מְדַבֶּרֶת שָׁכוּר שָׁפַטְתְּ שִׁפְטֵי תְּרַדְּפוּ שִׁמְרִים וָאֶשְׁמֹר תִּשְׁפְּטִי רֹדֵף תְּדַבְּרִי הִשָּׁמְרוּ נִרְדַּף הִסְתַּרְתְּ הַסְתֵּר שִׁמְרִינִי תִּשָּׁמְרוּ דִּבַּרְתֶּן תִּסְתְּרוּ דַּבְּרוּ נִרְדַּפְתֶּם שָׁפַטְתְּ דִּבֵּר שְׁמֹר שָׁמַרְתִּי אֶשְׁפֹּט הִלְבִּישׁ מְדַבְּרוֹת שְׁמוּרוֹתֵיכֶם רִדְפֵיהָ וַיְדַבְּרוּ רְדֹפָה שִׁפְטָה שִׁפְטָה שָׁפְטָה תְּדַבֵּר הִשְׁתַּמֵּר נִשְׁמַרְתֶּן שִׁפְטוּ שְׁמֹר שָׁפְטָה תִּלְבַּשׁ דִּבַּרְתְּ וַיִּשְׁמֹר מְרַדֵּף הִשָּׁפֵט רִדְפִי אֶשְׁמֹר שִׁמֵּר נִשְׁפַּטְתִּי הִרְדִּיף וְאֶרְדְּפָה הַמַּסְתִּירִים הִשָּׁמֵר מְדַבֵּר הַנִּלְחָמִים וַתַּסְתֵּר מְשַׁכֶּרֶת הִסְתַּרְתִּי וָאַסְתֵּר אֲדַבֵּר רִדְפָה דִּבַּרְתִּי שְׁפַטְתֶּם שָׁפְטוּ הִשָּׁמְרִי שְׁמֹרְנָה תִּסְתַּתֵּר דַּבְּרִי נִשְׁפֹּט וְנִשְׁמַרְתְּ שִׁכְרוּ נִרְדַּפְתְּ הִשְׁתַּכֵּר תְּרַדֵּף נִלְבַּשׁ אַלְבִּישָׁה שׁוֹפֵט וְנִלְחַמְתֶּם אֶלָּחֵם וַתִּשְׁמֹר שְׁמַרְתֶּן נְדַבֵּר דִּבַּרְתֶּם תִּשָּׁפֵט שִׁמּוּרֶיהָ יִשָּׁמֵר תִּשְׁפְּטֶנָּה נַסְתִּיר שָׁמַרְתְּ וָאֶשְׁתַּמֵּר הִלָּחֵם רִדְפִים הִסְתַּרְתְּ שִׁפְטֵיהֶם וַיַּסְתֵּר נִרְדַּפְתֶּן הִרְדִּיפוּ וְנִשְׁפַּטְתִּי מְלֻבָּשִׁים נִשְׁמֹר נִשְׁמַר נִשְׁמָר שֶׁמְרוּ תַּלְבִּישׁ וַנִּשְׁמֹר הַמַּסְתִּירוֹת וַיִּלָּחֵם וְהִלְבַּשְׁתֶּם שִׁמְרָה שְׁפַטְתֶּם וְנִלְחַמְתִּי מְדַבְּרָה נִלְחָם שְׁמוּרֵךְ יִשְׁפֹּט דַּבֵּרְנָה נַסְתֵּר נִשְׁמַרְתִּי נִרְדַּפְתִּי רִדְפֵינוּ רִדְפֵנוּ נִשְׁפַּט הִסְתִּיר שִׁפְטֵיהָ הִלְבִּישׁוּ נִלְחַם וַתִּשְׁמֹרְנָה אֲדַרֵּף שָׁמַרְתְּ הִסְתַּרְתֶּם נִלְחֲמוּ שְׁמוּרֵי וְיִשְׁתַּמֵּר אַשְׁכִּיר הִלְבַּשְׁתְּ אֶשָּׁפֵט נִלְחַמְתְּ וָאֶשְׁמֹר שְׁמַרְתֶּם שִׁמְרֵינוּ וַתִּשָּׁמֵר יַסְתִּיר נִרְדְּפוּ שְׁמוּרוֹת נִשְׁמַרְתֶּם וַתַּסְתִּרִי יַלְבִּישׁ שָׁמוּר מִסְתַּתֵּר נִלְחַמְתִּי וְהִלְבַּשְׁתְּ תַּסְתִּירִי

• věty:

1. וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה: 2. וְאֶת־אַהֲרֹן וְאֶת־בָּנָיו תִּפְקֹד אָמַר יְהוָה אֱלֹהִים: 3. אֵלֶּה בָּרֶכֶב וְאֵלֶּה בַּסּוּסִים וַאֲנַחְנוּ בְּשֵׁם יְהוָה אֱלֹהֵינוּ נַזְכִּיר: 4. שִׁמְרִי אֶת־רַגְלֵךְ מֵאָהֳלֵי הָרְשָׁעִים: 5. זָכוֹר

תִּזְכְּרוּ אֶת־בְּרִית הָאֱלֹהִים וְאֶת־תּוֹרָתוֹ: .6 הַשָּׁמַיִם מְסַפְּרִים כְּבוֹד אֵל: .7 וְאַהֲרֹן וּבָנָיו יִשְׁמְרוּ
אֶת־מִשְׁמֶרֶת כָּל־הָעֵדָה לִפְנֵי אֹהֶל מוֹעֵד: .8 וַיְסַפֵּר־לוֹ הִנֵּה בֶן־הַמֶּלֶךְ מְבַקֵּשׁ אֶת־נַפְשְׁךָ וְלָמָּה
לֹא תִמָּלֵט בְּדֶרֶךְ הַמִּדְבָּר: .9 קִרְבוּ אֵלַי וְתִשְׁמְעוּ אֶת־שְׁמוּעָתִי: .10 וַיְבַקֵּשׁ דָּוִד אֶת־הָאֱלֹהִים
בְּעַד הַנַּעַר: .11 וַאֲנִי אֶבְטַח בֵּאלֹהֵי אָבוֹתֵינוּ הַיֹּשֵׁב בְּצִיּוֹן: .12 וֵאלֹהִים מַבְדִּיל הָרָקִיעַ
בֵּין־מַיִם לָמַיִם: .13 נִמְלַטְנוּ אֶל־הַמִּדְבָּר כִּי עֲצוּמִים אֹיְבֵינוּ מִמֶּנּוּ: .14 אֲנָשִׁים רְשָׁעִים הָרְגוּ
אֶת־אִישׁ־צַדִּיק בְּבֵיתוֹ עַל־מִשְׁכָּבוֹ: .15 שֹׁפֵךְ דַּם הָאָדָם בָּאָדָם דָּמוֹ יִשָּׁפֵךְ: .16 תְּקַדְּשׁוּ
אֶת־הַיּוֹם הַזֶּה כִּי בוֹ מִלֵּט אֱלֹהִים אֶתְכֶם: .17 יִשְׁבְּרוּ כָּל־הָרְשָׁעִים וְלֹא יִזָּכֵר שְׁמָם לְעוֹלָם: .
18 וַיִּמְלֹךְ פַּרְעֹה אֶת־בְּנוֹ תַּחְתָּיו: .19 וְעַתָּה אֲבַקֵּשׁ דַּם נָקִי מִיָּדֶךָּ: .20 וְתַחְתֶּיךָ יִמְלֹךְ אִישׁ
כִּלְבָבִי אֲשֶׁר יִשְׁפֹּט עַמִּי בְּצִדְקָתִי וְתוֹרָתִי בְקִרְבּוֹ: .21 זֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר נָתַן מֹשֶׁה
לִבְנֵי־יִשְׂרָאֵל עַל־הַר־סִינַי: .22 וְעַתָּה אֱלֹהַי אַתָּה הִמְלַכְתָּ אֶת־עַבְדְּךָ בִּירוּשָׁלַם: .23 וְאֵלֶּה
הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בְּאֶרֶץ־מִצְרַיִם: .24 בַּלַּיְלָה הַהוּא הִבְדִּיל יְהוָה בֵּין יִשְׂרָאֵל
וּבֵין מִצְרָיִם: 25 וַיִּשְׁמְעוּ אֶת־קוֹל אֱלֹהִים מִתְהַלֵּךְ בַּגָּן לְרוּחַ הַיּוֹם: .26 מִי אֲנִי וּמַה־בֵּית־אָבִי כִּי
אֶמְשֹׁל בָּעָם הַזֶּה: .27 אֵין שֹׁמֵר חֶסֶד וְאֵין נִשְׁפָּט בֶּאֱמוּנָה: .28 שְׁמֹר אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת כִּי קָדוֹשׁ
הַיּוֹם לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ: .29 וַיִּבְטַח בֵּאלֹהִים בְּכָל־נַפְשׁוֹ וְלֹא הָלַךְ בְּדֶרֶךְ הָרְשָׁעִים: .30 אַתָּה
תִּשְׁפֹּט אֶת־עַמִּי בְּצֶדֶק וּבְמִשְׁפָּט: .31 זִכְרוּ אֶת־תּוֹרַת יְהוָה: .32 וְלֹא תִכְרֹת בְּרִית עִם־הָעַמִּים
הָאֵלֶּה: .33 וְכָרַת אֱלֹהִים לִפְנֵיכֶם אֶת־מֵי־הַנָּהָר: .34 הִשָּׁמְרוּ לָכֶם מֵהִלָּחֵם בָּם כִּי בְרוּכֵי
אֱלֹהִים הֵמָּה: .35 אוֹי לָכֶם הָרֹדְפִים אֶת־הַצַּדִּיק: .36 מַה־בֶּן־אָדָם כִּי תִזְכֹּר אֹתוֹ: .37 שִׁפְטוּ
הַשָּׁמַיִם בֵּינִי וּבֵין עַמִּי כִּי אֵין צַדִּיק בָּאָרֶץ: .38 בַּיּוֹם הַהוּא אֶשְׁפֹּט אֶת־הָעִיר הַזֹּאת כִּי אֵין בָּהּ
מִשְׁפָּט: .39 זָכוֹר תִּזְכֹּר אֶת־יוֹם־הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁ אֹתוֹ: .40 דִּבְּרָה הָאִשָּׁה אֶל־מַרְגְּלֵי־יִשְׂרָאֵל
לֵאמֹר הִסָּתְרוּ בֶּהָרִים יוֹמַיִם וַהֲלַכְתֶּם לְדַרְכְּכֶם: .41 וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל־הָאֶבֶן וַיִּשָּׁפְכוּ מִמֶּנּוּ מַיִם
כִּדְבַר־יְהוָה: .42 בְּתוֹךְ קְדוֹשֶׁיךָ תְּהַלֵּל וְשִׁמְךָ יְכֻבַּד לְעוֹלָם:

• texty:

.1 וַיִּשְׁלַח יוֹסֵף אֶת־אָחָיו מִמִּצְרַיִם אַרְצָה כְּנַעַן אֶל־יַעֲקֹב אֲבִיהֶם: וַיְדַבְּרוּ אֵלָיו לֵאמֹר עוֹד יוֹסֵף
חַי וְכִי־הוּא מֹשֵׁל בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרָיִם ... וַיַּעֲקֹב לֹא הֶאֱמִין* לָהֶם: וַיְדַבְּרוּ אֵלָיו אֵת כָּל־דִּבְרֵי
יוֹסֵף אֲשֶׁר דִּבֶּר אֲלֵהֶם ... וַתְּחִי* רוּחַ יַעֲקֹב אֲבִיהֶם:[35] **(Gn 45,25n)**

.2 וַיִּלְחֲמוּ יוֹאָב בְּרַבַּת בְּנֵי עַמּוֹן וַיִּלְכֹּד אֶת־עִיר הַמְּלוּכָה: וַיִּשְׁלַח יוֹאָב מַלְאָכִים אֶל־דָּוִד וַיֹּאמֶר

35 הֶאֱמִין = „věřil“ | וַתְּחִי = *pi* „a ožil“, „okřál“

נִלְחַמְתִּי בְרַבָּה גַּם לָכַדְתִּי אֶת־עִיר הַמָּיִם: **(2S 12,26–28)**

3. וַיֹּאמֶר הָעָם אֶל־יְהוֹשֻׁעַ אֶת־יְהוָה נַעֲבֹד*: וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל־הָעָם עֵדִים אַתֶּם בָּכֶם כִּי־אַתֶּם בְּחַרְתֶּם לָכֶם אֶת־יְהוָה לַעֲבֹד* אוֹתוֹ וַיֹּאמְרוּ עֵדִים: (וַיֹּאמֶר) וְעַתָּה הָסִירוּ* אֶת־אֱלֹהֵי הַנֵּכָר אֲשֶׁר בְּקִרְבְּכֶם וְהַטּוּ* אֶת־לְבַבְכֶם אֶל־יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל: וַיֹּאמְרוּ הָעָם אֶל־יְהוֹשֻׁעַ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ נַעֲבֹד וּבְקוֹלוֹ נִשְׁמָע:[36] **(Joz 24,21–24)**

4. וַיֵּלֶךְ* אֲבִימֶלֶךְ בֶּן־יְרֻבַּעַל שְׁכֶמָה אֶל־אֲחֵי אִמּוֹ וַיְדַבֵּר אֲלֵיהֶם וְאֶל־כָּל־מִשְׁפַּחַת בֵּית אֲבִי אִמּוֹ לֵאמֹר: דַּבְּרוּ־נָא בְּאָזְנֵי כָל־בַּעֲלֵי שְׁכֶם מַה־טּוֹב לָכֶם הַמֹּשֵׁל בָּכֶם שִׁבְעִים* אִישׁ כֹּל בְּנֵי יְרֻבַּעַל אִם־מְשֹׁל בָּכֶם אִישׁ אֶחָד וּזְכַרְתֶּם כִּי עַצְמֵיכֶם וּבְשַׂרְכֶם אָנִי: וַיְדַבְּרוּ אֲחֵי־אִמּוֹ עָלָיו בְּאָזְנֵי כָּל־בַּעֲלֵי שְׁכֶם אֵת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיֵּט* לִבָּם אַחֲרֵי אֲבִימֶלֶךְ כִּי אָמְרוּ אָחִינוּ הוּא:[37] **(Sd 9,1–3)**

36 נַעֲבֹד = „budeme sloužit“ | לַעֲבֹד = „abyste sloužili“, „k sloužení“ | הָסִירוּ = „odstraňte“| וְהַטּוּ = „vztáhněte“, „napřimte“

37 וַיֵּלֶךְ = „a šel“ | שִׁבְעִים = „sedmdesát“ | וַיֵּט = „natáhlo se“, „vztáhlo se“, „přiklonilo se“

Slovíčka:

עֵד		svědek
בחר	בָּחַר יִבְחַר	vyvolit, vybrat
נֵכָר		cizí
קֶרֶב		nitro, střed
בְּקֶרֶב		uvnitř, uprostřed
מִשְׁפָּחָה		čeleď, příbuzenstvo, klan
אֹזֶן		ucho
עֶצֶם		kost
חַי		živý

základní číslovky:

předmět ve femininu		předmět v maskulinu		
אַחַת	אַחַת	אַחַד	אֶחָד	jedna
	שְׁתֵּי שְׁתַּיִם	שְׁנֵי	שְׁנַיִם	dvě
	שְׁלֹשׁ שָׁלֹשׁ	שְׁלֹשֶׁת	שְׁלֹשָׁה	tři
	אַרְבַּע אַרְבַּע	אַרְבַּעַת	אַרְבָּעָה	čtyři
	חֲמֵשׁ חָמֵשׁ	חֲמֵשֶׁת	חֲמִשָּׁה	pět
שֵׁשׁ	שֵׁשׁ	שֵׁשֶׁת	שִׁשָּׁה	šest
שְׁבַע	שֶׁבַע	שִׁבְעַת	שִׁבְעָה	sedm
	שְׁמֹנֶה שְׁמֹנֶה	שְׁמֹנַת	שְׁמֹנָה	osm
תְּשַׁע	תֵּשַׁע	תִּשְׁעַת	תִּשְׁעָה	devět
עֶשֶׂר	עֲשַׂר	עֲשֶׂרֶת	עֲשָׂרָה	deset

מֵאָה מְאַת מָאתַיִם מֵאוֹת				sto, dvě stě (*du*), stovky (*pl*)
אֶלֶף	אֶלֶף	אַלְפַּיִם	אֲלָפִים אַלְפֵי	tisíc, dva tisíce (*du*), tisíce (*pl*)

LEKCE 11.

Laryngální slovesa (K 69–71; W 69.71–72; S 34)

- Mezi silnými slovesy tvoří zvláštní kategorii slovesa laryngální, jejichž kořen tvoří jedna či více laryngálních souhlásek (tzv. hrdelnice: א ה ח ע) nebo hláska ר, která vykazuje podobné vlastnosti.
- V morfologii se projevují tři vlastnosti laryngálních hlásek, jež působí změny či variace při tvorbě slabik (souhlásky zůstávají beze změny, proto se jedná o *silné* slovesné tvary):
    1. Laryngální souhlásky se nezdvojují. Ve tvarech, kde *dagešem* zdvojený konsonant uzavírá slabiku, dochází k jejímu otevření a samohláska této slabiky se proto prodlužuje (tzv. náhradní dloužení, případně virtuální dloužení: יֹאמֵר יְבָרֵךְ יִנַּחֵל).
    2. Jako vokál si laryngální souhlásky v proměnných slabikách prosazují samohlásku *a*. Uzavírá-li laryngála poslední slabiku tvaru, v níž je dlouhá, neproměnná samohláska, vsunuje se vokál a jako tzv. *pataḥ furtivum* (הִשְׁלִיחַ).
    3. Pokud laryngála uzavírá slabiku, může být tvrdé uzavření (*šewaʿ quiescens*) změkčeno polohláskou (*chatefem*). Vzniká tím vypáčená slabika (נֶעֱבַד יַעֲבִיד).

Slovesa primae laryngalis – פ״ר (K 69; W 69; S 34.1-2)

U sloves s laryngálou na pozici prvního kmenové souhlásky (*verba primae laryngalis*) vznikají hláskové změny podle třetího odstavce v imperfektu qalu, perfektu nifʿalu a ve tvarech perfekta i imperfekta hifʿílu i hofʿalu.

Změny podle prvního odstavce nastávají pouze v imperfektu nifʿalu (a z něho odvozovaných tvarů *inf cs* a *imp*).

Tabulka tvarů – viz paradigmata.

tvary פ״ר

עֲמַדְתֶּם יֶחֱזַק נֶעֱמְדָה חָתַם תֶּעֱמֹד תַּעֲמֹד תַּעֲמֹדְנָה חֲזַק חָזֵק תֶּעֱמְדִי יַחְתֹּם עֶמְדוּ עִמְדִי יַעֲמְדוּ יָעֲמְדוּ יֵעֲמִידוּ תֶּחֱזַק עֹמֵד נֶעֱמַד תַּחְתְּמוּ נַעֲמֹד נֶעֱמַדְתְּ הֶעֱמַדְתֶּם נֶעֱמַדְתֶּם הָעֲמַדְתֶּם עֲמַדְתֶּם עֹמֵד תֶּחֱזְקוּ עָמוּד עָמוּד נֶעֱמְדוּ חֲתֹם הֶעֱמִיד הֶעָמֵד עֹמֵד תַּעֲמְדִי תֶּחֱזְקִי תֵּעָמְדִי תַּעֲמִידִי תָּעֲמְדִי נֶחֱזַק הֶעָמֵד חָזֵק נַחְתֹּם עֲמַדְתֶּם עֲמַדְנָה אֶעֱמְדָה אַעֲמִידָה תֶּחֱזַקְנָה וַתֶּעֱמַד תַּחְתְּמִי וָאֶעֱמֹד חָזֵק וָאֶעֱמֹד הַעֲמִיד הַעֲמֵד מַעֲמִיד הֶעֱמַדְתְּ וַיַּעֲמֵד הַעֲמִיד תַּחֲזִיקוּ נֶעֱמַדְתְּ

וְאֶחָתֹם יַעֲמְדוּ יֶעֱמַד הֶעֱמֵד הַעֲמִיד עֲמַד עָמוֹד עֹמֵד עָמוּד אֶחֱזַק הַעֲמַדְנָה וַתַּחְתֹּמְנָה עֲמַד תַּעֲמַדְנָה תַּעֲמַדְנָה תַּעֲמַדְנָה עֲמַד חִזְקוּ תַּעֲמִיד תַּחְתֹּם הֶעָמַדְנָה הָעֲמַדְנוּ הֶעֱמַדְתֶּן חָזֵק נֶעֱמַד נַעֲמַד נֶעֱמַד נֵעָמֵד נַעֲמִיד נָעֲמַד וַנַּעֲמֹד חָתַמְנוּ עָמְדוּ הֶעָמַדְתֶּם עֹמֵד נֶחֱזַק תַּעֲמִידִי מָחְמָד

Cvičení:

• tvary:

הֶעֱבַדְתֶּם תַּעַבְרוּ תַּעַבְדוּ יַעֲבֹד נֶעֱזַב יַעֲזֹב תֵּעָזֵב נֶעֱזָבוֹת אֶעֱבֹר נַעֲבֹר יֶחֱזַק וַתַּעַבְדְנָה נַעֲבֹד עִבְרִי עָבוֹר הֶעֱבִיר נֶעְבַד הֶחֱזִיק הַחֲזֵק יַעֲבִיד נֶעֱבַדְנוּ עֲבֹד יֵעָבֵד נֶעֱבָד נֶעֱבֹד נֵעָבֵד נֶעֱבַד נָעֲבַד הֶעֱבִיד יֶחֱזַק חֲזַקְנָה עִבְדִי הֵעָבְדִי הַעֲבִידִי וַתַּעֲבִידִי אֶחְמֹד אֶחְמֹד וְנֶחְמְדוּ מַחֲזֶקֶת וַיַּעֲבֹד תֵּעָבֵד תִּרְדֹּף רְדֹף נֶעֱזַב נֶעֱזָב נֶעֱזָב הֶעֱבַרְתִּי יַעֲבִיר וַיַּעֲבֹר עֲבַד יֵעָבֵד יֶחֱזְקוּ וַיֶּחֱזַק הֶחֱזַקְתִּי עֲבֹד עִבֵּד הַעֲבִיד מַעֲבִידֵי נֶעֱבַדְתֶּם עֲזֹב עָזוּב הַעֲבִיר מַעֲבִירִים יֵעָבֵר הִתְחַזַּק הֶחֱזַקְתְּ חִזְקוּ יַחֲזִיקוּ מִתְחַזֵּק תֶּחֱזְקוּ נֶחֱזַק יַעֲבֹר יַעֲבֹר עִבְדָיו וַיֵּעָבֵד

• věty:

1. וְאַתֶּם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עֲבַדְתֶּם אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: 2. וְהֶעֱמִיד יָרְבְעָם בְּבֵית־אֵל אֶת־כֹּהֲנֵי הַבָּמוֹת: 3. וַיַּעֲזֹב פּוֹטִיפַר אֶת־כָּל־אֲשֶׁר לוֹ בְּיַד יוֹסֵף: 4. וַנִּתְפַּלֵּל אֶל־אֱלֹהֵינוּ וַנַּעֲמִיד מִשְׁמָר עַל יְרוּשָׁלַם יוֹמָם וָלַיְלָה מִפְּנֵי הָעַמִּנִים וְהָאַשְׁדּוֹדִים: 5. וְכָל־אַנְשֵׁי מוֹאָב יַעַבְדוּ אֶת־מֶלֶךְ יְהוּדָה בִּירוּשָׁלַיִם: 6. שָׁלוֹם לְךָ אִישׁ אֱלֹהִים חֲזַק וַחֲזַק: 7. כִּי כֹה אָמַר אֲלַי אֲדֹנָי הָעֲמֵד הַשֹּׁמְרִים עַל־הַמָּחֳנֶה .8 וְאַתָּה וְכָל־הָעָם עֲבַרְתֶּם הַיּוֹם אֶת־הַיַּרְדֵּן: .9 עַל־הָרִים יַעַמְדוּ מַיִם: .10 אַתָּה יְהוָה עֲזַרְתָּ אֶת־עַבְדְּךָ בְּצָרָה גְּדוֹלָה: .11 וְאָדָם אַיִן לַעֲבֹד אֶת־הָאֲדָמָה: .12 וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת־נֹחַ וַיַּעֲבֵר רוּחַ גְּדוֹלָה עַל־הָאָרֶץ: .13 וּבַמִּדְבָּר אָמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־מֹשֶׁה חֲדַל מִמֶּנּוּ וְנַעַבְדָה אֶת־מִצְרַיִם: .14 הוּא הַיּוֹם אֲשֶׁר עָמַדְתָּ לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּחֹרֵב הַיּוֹם הַהוּא בֶּאֱמֹר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֵלֶיךָ: .15 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֵלֶּה יַעַמְדוּ עַל־הַר גְּרִזִים בָּעָבְרְכֶם אֶת־הַיַּרְדֵּן:

Číslovky (K 48–50; W 83; S 22)

- Číslovky se užívají jako nominální tvary.
- Číslovky základní jsou uvedeny mezi slovíčky 10 lekce. Řád desítek vyjadřují tvary základních číslovek s koncovkou plurálu (שְׁלֹשִׁים = „třicet“, אַרְבָּעִים = „čtyřicet“); výjimkou je číslovka „dvacet“: עֶשְׂרִים.
- S počítanými předměty se číslovky pojí tak, že se ke tvarům počítaných předmětů v maskulinu pojí číslovky s koncovkami feminina a vice versa:

Příklady:	שְׁלֹשָׁה בָּנִים / שְׁלֹשֶׁת בָּנִים	„tři synové“
	שֶׁבַע פָּרוֹת	„sedm krav“
	אַרְבָּעִים שָׁנָה	„čtyřicet let“
	אֵת שְׁתֵּי הָעֲגָלוֹת וְאֵת אַרְבַּעַת הַבָּקָר	„dva povozy a čtyři dobytčata“
	חֲמֶשֶׁת הַמְּלָכִים	„pět králů“
	מָאתַיִם אֶלֶף נָשִׁים	„dvě stě tisíc žen“
	מְאַת שָׁנָה וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה וְשֶׁבַע שָׁנִים	„sto třicet sedm let“

- Číslovky řadové se z tvarů číslovek základních tvoří koncovkou *-î*: שֵׁנִי שְׁלִישִׁי שִׁשִּׁי. Výjimkou je výraz „první“: רִאשׁוֹן (odvozen od רֹאשׁ = „hlava“).
- Číslovky násobné se vyjadřují frazeologicky pomocí tvaru פַּעַם (= „krok“):

  שָׁלֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה („třikrát v roce“, „po třikrát ročně“), שֶׁבַע פְּעָמִים („sedmkrát“).

Cvičení:

• tvary:

שְׁנַיִם | אַחַד | עֲשֶׂרֶת | אֶלֶף | שִׁשִּׁים | עֶשֶׂר | מֵאָה | שְׁתֵּי | אַרְבַּעַת אֲלָפִים | שְׁלֹשׁ | אַרְבַּע | עֶשְׂרֵה | עֲשִׂירִי | אֶחָד | עֶשְׂרִים | תֵּשַׁע | שְׁנֵי | שְׁנַיִם | שִׁשִּׁים | אֶלֶף | אַחַת | חֲמֵשׁ | אַרְבָּעִים | שִׁבְעָה | רִאשׁוֹן | אֶחָד | אַרְבַּע | שְׁלֹשָׁה | עֶשְׂרִים | אֶלֶף | מָאתַיִם | עֶשְׂרִים | חָמֵשׁ | מֵאָה | תְּשִׁעָה | שֵׁנִי | שְׁלֹשׁ־עֶשְׂרֵה | שִׁבְעַ | שְׁתַּיִם | חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה | אֶלֶף | שְׁתֵּי | עֶשְׂרֵה | אַרְבַּעַת אֲלָפִים | שָׁלֹשׁ | שְׁלִישִׁי | מֵאָה | אַרְבָּעִים | חֲמִשָּׁה | שְׁמִינִי | מָאתַיִם | אַלְפַּיִם | שִׁשִּׁים | שֵׁשֶׁת | רְבִיעִי | מָאתַיִם | שְׁנֵי עָשָׂר | אֶלֶף | עֶשְׂרִים | אַרְבָּעָה | שִׁשִּׁים |

אַרְבָּעִים | מֵאָה | שִׁבְעָה עָשָׂר | שֵׁשׁ | שִׁשִּׁי | מָאתַיִם | תְּשַׁע | שְׁלֹשֶׁת | שְׁבִיעִי | שְׁמֹנֶה עֶשְׂרֵה | שְׁלֹשׁ מֵאוֹת | אַרְבַּעַת אֲלָפִים | שִׁשָּׁה | שְׁלֹשָׁה עָשָׂר | אַחַד | אַחַת | אֶחָד עָשָׂר | אַלְפַּיִם | מֵאָה | רִאשׁוֹן | אַרְבָּעִים | שֶׁבַע | שִׁשִּׁים |שִׁשִּׁי | אֶחָד עָשָׂר | שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה | עֶשְׂרִים | תְּשַׁע עֶשְׂרֵה | שְׁמֹנָה | מֵאָה | שִׁתִּי | שְׁמֹנֶה | חֲמֵשֶׁת | שִׁבַּע עֶשְׂרֵה | שְׁנֵי | אַרְבָּעִים | עֲשָׂרָה | שִׁשִּׁים | אַלְפַּיִם | אַרְבַּעַת | מֵאָה | רְבִיעִי | שְׁנֵי עָשָׂר | מָאתַיִם | אֶלֶף | אַלְפַּיִם

• věty:

.1 יוֹם אֶחָד: .2 יוֹם רְבִיעִי: .3 שָׁלֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה: .4 אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה: .5 הִנֵּה אֲנִי רִאשׁוֹן הַיּוֹם בְּכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל: .6 וַיִּשְׁלַח דָּוִד אֶת־שְׁנֵי נְעָרָיו חוּצָה: .7 וּלְלָבָן שִׁבְעַת אַלְפֵי־צֹאן: .8 בִּשְׁנַת עֶשְׂרִים וְשָׁלֹשׁ שָׁנָה: .9 אַבְרָם בֶּן־חָמֵשׁ שָׁנִים וְשִׁבְעִים שָׁנָה: .10 וּשְׁנֵי חַיֵּי שָׂרָה מֵאָה שָׁנָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וְשֶׁבַע שָׁנִים: .11 יוֹסֵף בֶּן־שִׁבַּע־אֶשְׂרֵה שָׁנָה: .12 וּלְאַחְאָב שִׁבְעִים בָּנִים בְּשֹׁמְרוֹן: .13 אֵלֶּה בְּנֵי שִׁפַּטְיָה שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שִׁבְעִים וּשְׁנַיִם: .14 וַיִּכְתֹּב אֲלֵיהֶם אַחְאָב סֵפֶר שֵׁנִית לֵאמֹר אִם־לִי אַתֶּם וּלְקֹלִי אַתֶּם שֹׁמְעִים קְחוּ* אֶת־רָאשֵׁי אַנְשֵׁי בְנֵי־אֲדֹנֵיכֶם וּבֹאוּ* אֵלַי בָּעֵת מָחָר יִזְרְעֶאלָה וּבְנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים אִישׁ אֶת־גְּדֹלֵי הָעִיר:[38] .15 וְאַנְשֵׁי בָּבֶל הַשֹּׁכְנִים שָׁם אַלְפַּיִם וְשֵׁשׁ מֵאוֹת שִׁשִּׁים וְשִׁבְעָה:

Opakování:

• tvary:

הֶעֱבִיד נֶעֱבַד נַעֲבֹד נַעֲבֵד עָבְדָיו עָבְדֵיהֶם וַיֶּחֱזַק הֶחֱזַקְתִּי תֵּעָבֵר וְהַעְתַּרְתֶּם תַּעֲבֵר תֶּחֱזְקוּ נֶחֱזַק תְּחַזֵּק תֵּרָדֵף תִּרְדֹּף הֶעֱשַׂרְתִּי תִּתְחַכַּם וַתַּחֲרֵשׁ תַּעֲבֹר חֲבַר וַתֵּעָבֵר מַעֲבִידִים עִבְדוּ יֶחְכַּם חוֹלֵק הֶחֱזַקְתִּ מַחֲזֶקֶת וַיַּעְתֵּר חִזְקוּ הַעְתִּירוּ וַחֲזַקְתֶּם חֲזַק חֲשֹׁךְ וְהֶחֱרַשְׁתִּ יֶחֱזַק יַחֲרֵשׁ הַחֲשַׂכְתִּי תֶּחֱזְקוּ יַרְחִיב חָשַׂכְתָּ יַעֲשִׁיר הֶחֱזִיקִי יַחְשֹׁךְ הַרְחִיבוּ וַיֶּחֱלֵק מַחֲרִישִׁים יְחֻבַּר חָכַם יֶחְשֹׁךְ חַזֵּק חִזַּק וַיְחַזֵּק יַחְלֹק תַּרְחִיבוּ וְהֶחֱרִישׁוּ תֶּחְשַׁךְ אַעְתִּיר וַיֶּחֱזַק יַחְשִׁיךְ הִרְחַבְתִּי הֶחֱזִיקוּ הַרְחִיבִי תֶּחֱלֵק אֲחַלֵּק מַחֲזִיקֵי הַחֲרֵשׁ וּמַעֲשִׁיר תַּחְלֹק תֶּחְכַּם תֵּחָשֵׁךְ חָשַׂכְתִּי הֶעֱשַׂרְתְּ מְחַזֵּק וּמַחֲזִיקִים וַיְחַזְּקוּ תַּרְחִיב תַּחְשֹׁךְ תֶּחֱרַשׁ תַּעְתִּיר נִרְחַב נִרְחָב וַתַּרְחִיבוּ אֶתְחַבֵּר וְהִרְחַבְתִּי וְנֶעְתַּר הֶחְשִׁיךְ וַתֶּחֱזַק מְחֻכָּמִים תֶּחְשַׂכְנָה מִתְעַשֵּׁר חֶשְׂכוּ וַיַּעְתֵּר הִרְחִיבוּ יְחַלֵּק הֶחֱרַשְׁתִּי וַיֶּחְלְקוּ תַּעֲשִׁיר יְחַזֵּק הֶחֱזִיק וַתֶּחְשַׂךְ הֶחֱרִישׁ חֹשֶׁךְ יֶחְלַק הִרְחִיבָה מַרְחִיב וְהַעְתַּרְתִּי יִתְחַבְּרוּ וַיַּעֲשִׁירוּ חוֹבְרוֹת וַתַּרְחֵב תֶּחֱזַקְנָה מַחֲרִישׁ הִרְחַבְתָּ יֶחְשְׂכוּ

38 קְחוּ = „vezměte“ | וּבֹאוּ = „a přijďte“

• věty:

1. וַיַּעֲבֹר כָּל־הָעָם אֶת־הַנָּהָר: 2. וְהַעֲמַדְתִּי אֶת־מַלְכִּי בְּבֵיתִי וּבְמַלְכוּתִי עַד־עוֹלָם נְאֻם יְהוָה:
3 וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל־עַם יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר זְכֹר אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ: שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד וְעָשִׂיתָ*
אֶת־כָּל־מְלַאכְתֶּךָ וְהַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבָּת לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ: 4. וְאֵלֶּה יְמֵי שְׁנֵי חַיֵּי אַבְרָהָם אֲשֶׁר חָי[39]
מְאַת שָׁנָה וְשִׁבְעִים וְחָמֵשׁ שָׁנִים: 5. וּשְׁנֵי בְנֵי הַמֶּלֶךְ יַעַבְרוּ אֶת־הַיַּרְדֵּן הִנֵּה הֵם שְׁנַיִם יַחְדָּו:
6. וְאֶת־שְׁתֵּים־עֶשְׂרֵה אֲבָנִים הַעֲבַרְתֶּם עִמָּכֶם מִתּוֹךְ הַיַּרְדֵּן עַד הַמָּקוֹם הַזֶּה: 7. זֶה־לִּי עֶשְׂרִים
שָׁנָה בְּבֵיתֶךָ עֲבַדְתִּיךָ אַרְבַּע־עֶשְׂרֵה שָׁנָה בִּשְׁתֵּי בְנוֹתֶיךָ וְשֵׁשׁ שָׁנִים בְּצֹאנֶךָ: 8. וְהַיָּמִים אֲשֶׁר
מָלַךְ דָּוִד עַל־יִשְׂרָאֵל אַרְבָּעִים שָׁנָה: בְּחֶבְרוֹן מָלַךְ שֶׁבַע שָׁנִים וּבִירוּשָׁלַיִם מָלַךְ שְׁלֹשׁ שָׁנִים
וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה: 9. אַבְרָהָם יֹשֵׁב פֶּתַח־הָאֹהֶל בְּאֵלֹנֵי מַמְרֵא וְהִנֵּה שְׁלֹשָׁה אֲנָשִׁים נִצָּבִים*
עָלָיו:[40] 10. כִּי לְמַעַן דָּוִד נָתַן יְהוָה לָאֲבִיָּם בֵּן בִּירוּשָׁלַם לְהַעֲמִיד אֶת־יְרוּשָׁלַם אַחֲרָיו: 11.
שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה שָׁנָה עָבְדוּ אֶת־כְּדָרְלָעֹמֶר וּבִשְׁלֹשׁ־עֶשְׂרֵה שָׁנָה מָרְדוּ וּבְאַרְבַּע עֶשְׂרֵה שָׁנָה בָּא*
כְּדָרְלָאֹמֶר וְהַמְּלָכִים אֲשֶׁר אִתּוֹ וַיַּכּוּ* אֹתָם:[41] 12. וַיַּעֲבֹר דָּוִד בָּאָרֶץ וַיִּשְׁכַּן בְּחֶבְרוֹן הוּא וְגַם
שְׁתֵּי נָשָׁיו אִתּוֹ אֲחִינֹעַם הַיִּזְרְעֵלִית וַאֲבִיגַיִל אֵשֶׁת נָבָל הַכַּרְמֶלִי: 13. וַיַּעֲבֹד יַעֲקֹב בְּרָחֵל שֶׁבַע
שָׁנִים: 14. וְכָל־הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה יַעַבְדוּ אֶת־מֶלֶךְ בָּבֶל: 15. בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי עֲבַרְתֶּם אֶת־הַיַּרְדֵּן:

• texty:

1. מֶלֶךְ בְּמִשְׁפָּט יַעֲמִיד אָרֶץ: (Př 29,4)

2. וַיִּשְׁלַח יְהוֹשׁוּעַ שְׁלוֹשׁ אֲנָשִׁים לְכִתֹּב אֶת־הָאָרֶץ: וַיַּעַבְרוּ הָאֲנָשִׁים בָּאָרֶץ וַיִּכְתְּבוּ אֶת־עָרֶיהָ
וְאֶת־חַלְקֶיהָ עַל־סֵפֶר וַיָּבֹאוּ* אֶל־יְהוֹשׁוּעַ אֶל־הַמַּחֲנֶה בְּשִׁלֹה: וַיַּשְׁלֵךְ לָהֶם יְהוֹשׁוּעַ גּוֹרָל בְּשִׁלֹה
לִפְנֵי יְהוָה וַיְחַלֵּק־שָׁם יְהוֹשׁוּעַ אֶת־הָאָרֶץ לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל כְּמַחְלְקֹתָם:[42] (Joz 18,9n)

3. וַיַּעֲבֹר אַבְרָם בָּאָרֶץ עַד מְקוֹם שְׁכֶם עַד אֵלוֹן מוֹרֶה וְהַכְּנַעֲנִי אָז בָּאָרֶץ: (Gn 12,6)

4. מִי־פָעַל וְעָשָׂה* קֹרֵא הַדֹּרוֹת מֵרֹאשׁ
אֲנִי יְהוָה רִאשׁוֹן וְאֶת־אַחֲרֹנִים אֲנִי־הוּא:[43] (Iz 41,4)

39 וְעָשִׂיתָ = „budeš dělat“

40 נִצָּבִים = „stojící“

41 בָּא = „přišel“ | וַיַּכּוּ = „a pobili“ (*hi* נכה)

42 וַיָּבֹאוּ = „a přišli“

43 וְעָשָׂה = „a udělal“, „a učinil“

5. כָּל־אֵלֶּה בָּנִים לְהֵימָן חוֹזֵה הַמֶּלֶךְ ... אַרְבָּעָה עָשָׂר וּבָנוֹת שָׁלוֹשׁ: (1Par 25,5)

6. וְעָבְדוּ הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה אֶת־מֶלֶךְ בָּבֶל שִׁבְעִים שָׁנָה: (Jr 25,11b)

7. וַיֹּאמֶר יְהוֹשׁוּעַ אֲהָהּ אֲדֹנָי יֱהוִה לָמָּה הֵעֲבַרְתָּ הַעֲבֵיר אֶת־הָעָם הַזֶּה אֶת־הַיַּרְדֵּן לָתֵת* אֹתָנוּ בְּיַד הָאֱמֹרִי:[44] (Joz 7,7)

8. אֵלֶּה בְּנֵי הַמְּדִינָה ... אֲשֶׁר הֶגְלָה* נְבוּכַדְנֶצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל ...לִירוּשָׁלַיִם וְלִיהוּדָה אִישׁ לְעִירוֹ: ...מִסְפַּר אַנְשֵׁי עַם יִשְׂרָאֵל: בְּנֵי פַרְעֹשׁ אַלְפַּיִם מֵאָה וְשִׁבְעִים וּשְׁנָיִם: בְּנֵי שְׁפַטְיָה שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שִׁבְעִים וּשְׁנַיִם ... בְּנֵי עֵילָם אֶלֶף מָאתַיִם חֲמִשִּׁים וְאַרְבָּעָה: בְּנֵי זַתּוּא שְׁמֹנֶה מֵאוֹת אַרְבָּעִים וַחֲמִשִּׁים: ...בְּנֵי חָרִיף מֵאָה שְׁנֵים עָשָׂר: בְּנֵי גִבְעוֹן תִּשְׁעִים וַחֲמִשָּׁה: אַנְשֵׁי בֵית־לֶחֶם וּנְטֹפָה מֵאָה שְׁמֹנִים וּשְׁמֹנָה: אַנְשֵׁי עֲנָתוֹת מֵאָה עֶשְׂרִים וּשְׁמֹנָה: אַנְשֵׁי קִרְיַת יְעָרִים כְּפִירָה וּבְאֵרוֹת שְׁבַע מֵאוֹת אַרְבָּעִים וּשְׁלֹשָׁה: (Neh 7,6n)

9. (וַיֹּאמֶר דָּוִד) וְעַתָּה לְעֵינֵי כָל־יִשְׂרָאֵל קְהַל־יְהוָה וּבְאָזְנֵי אֱלֹהֵינוּ שִׁמְרוּ וְדִרְשׁוּ כָּל־מִצְוֹת יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם *לְמַעַן תִּירְשׁוּ* אֶת־הָאָרֶץ הַטּוֹבָה וְהִנְחַלְתֶּם לִבְנֵיכֶם אַחֲרֵיכֶם עַד־עוֹלָם:[45] (1Pa 28,8)

10. וַיַּזְכֵּר אֱלֹהִים אֶת־נֹחַ וְאֵת כָּל־הַחַיָּה וְאֶת־כָּל־הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר אִתּוֹ בַּתֵּבָה וַיַּעֲבֵר אֱלֹהִים רוּחַ עַל־הָאָרֶץ: (Gn 8,1)

11. יְחִזְקִיָּהוּ מָלַךְ בֶּן־עֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ שָׁנָה וְעֶשְׂרִים וְתֵשַׁע שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלַם...: (2Pa 29,1)

44 לָתֵת = „abys dal“ (*inf.c.*)

45 לְמַעַן תִּירְשׁוּ = „abyste dostali do dědictví“

Slovíčka:

אמר	*q*	אָמַר יֹאמַר וַיֹּאמֶר	říct, pravit	(5282/5305×)
	ni	נֶאֱמַר יֵאָמֵר	říká se, je říkáno, praví se	
לֵאמֹר			řka: ... (uvození přímé řeči)	
אִמְרָה			slovo / řeč / výrok	
אסף	*q*	אָסַף יֶאֱסֹף	shromažďovat	(103/198×)
	ni	נֶאֱסַף יֵאָסֵף וַיֵּאָסֶף	shromažďovat se / být shromážděn	
הרג	*q*	הָרַג יַהֲרֹג	zabít, zavraždit	(162/167×)
חזק	*q*	חָזַק וַיֶּחֱזַק	být pevný / posilnit se / přemoci	(1290×)
	pi	חִזַּק וַיְחַזֵּק	posilnit, upevnit, nabýt vrchu	
	hi	הֶחֱזִיק יַחֲזִיק וַיַּחֲזֵק	pevně se chopit, podporovat, zesílit	(118/290×)
חָזָק			pevný, silný	
עבד	*q*	עָבַד יַעֲבֹד	sloužit / pracovat / otročit / ctít	(271/289×)
עבר	*q*	עָבַר יַעֲבֹר	přejít, překročit, přebrodit	(465/548×)
עזב	*q*	עָזַב יַעֲזֹב	opustit, zanechat	(203/214×)
עזר	*q*	עָזַר יַעֲזֹר	být ku pomoci, pomáhat	(90×)
עמד	*q*	עָמַד יַעֲמֹד	stát, stavět / obstát	(435/522×)
אַחֲרוֹן			zadní / poslední / (budoucí)	
רִאשׁוֹן			první / dřívější	(182×)
שֵׁנִי			druhý	(156×)
שֵׁנִית			podruhé	
פַּעַם			krok, ráz / ...-krát	(118×)
פַּעֲמַיִם	*du*		dvakrát	
בְּהֵמָה			zvířectvo / dobytek	(190×)
בָּמָה			výsost, výšina (kultická)	(103×)
מַעַן / לְמַעַן			aby, kvůli, pro	(270×)
מִדְבָּר			poušť, step	(270×)
מַחֲנֶה			tábor, válečné ležení	

		(216×)
מָחָר	zítřejší den / zítra	(50×)
מִסְפָּר	počet, číslo	(134×)
מִשְׁפָּט	právo, soud	(422×)
נְאֻם יְהוָה	výrok Hospodinův (prorocká formule)	
נָהָר	řeka / proud	(117×)
עַתָּה	nyní, teď	(433×)
צֹאן	brav, malý dobytek (ovce a kozy)	(274×)
צָרָה	tíseň, ohrožení, nouze	(70×)
קָהָל	shromáždění, společenství lidu	(123×)

LEKCE 12.

Slovesa mediae laryngalis – ע״ר (K 70; W 71; S 34.3)

Pravidla:

- U sloves s laryngálou na pozici druhého radikálu (*verba mediae laryngalis*) vznikají hláskové změny pouze ve tvarech intensivů (*pi*, *pu* a *hit*), u nichž nemůže dojít ke zdvojení souhlásky.
- Slabika vytvářená prvním radikálem je proto otevřená, u její samohlásky dochází k náhradnímu či virtuálnímu dloužení.
- Ve slebice druhého radikálu se prosazuje samohláska *a*.
- Tabulka tvarů – viz paradigmata.

Tvary ע״ר:

שָׁחַט יִשְׁחַט בֵּרַךְ הִתְבָּרְכָה שָׁחֳטָה נִשְׁחַט וַנִּשְׁחַט בֵּרַכְתָּ אֲבָרֵךְ נִשְׁחָט נִחַם תְּנַחֵם שְׁחַט
בֹּרַכְתָּ שַׁחֲטוּ מִתְנַחֵם שָׁחַטְתָּ תִּשְׁחַטְנָה תְּבָרֲכִי נִשְׁחָטִים וָאֶתְבָּרֵךְ מְנֻחָם תְּבֹרַךְ בֹּרָכָה נִחַמְתִּי
נֻהַמְתִּי בָּרֲכִי יִשָּׁחֵט נֻהַמְנוּ הִתְבָּרַכְתָּ תְּבָרֵךְ בֹּרַךְ שְׁחַטְנָה בֵּרַכְתִּ תְּנַחֲמוּ תְּבָרַכְנָה מִתְבָּרֵךְ
נִחַמְתָּ בָּרַכְנָה נֻהַם הִתְבָּרֵךְ מְבֻרְכִים שֹׁחֵט נִחַמְתָּ יְנַחֵם הִתְבָּרְכוּ שָׁחוֹט נֻהַמְתִּ יִתְנַחֵם בָּרֵךְ
וַתִּשְׁחַט תִּבְרְכוּ שָׁחַטְתֶּן נִחַמְנוּ הִשָּׁחֵט יִבֹּרַךְ נַחֵם נִשְׁחַטְתָּ נִשְׁחֲטִי יְנֻהַם נִחַמְנוּ נִתְנַחֵם תִּשָּׁחֵט
בָּרְכוּ יִתְבָּרֵךְ נְבָרֵךְ תִּנָּחֲמוּ נִחַמְתִּ תְּנֻהַם בֵּרַכְתִּי תִּתְבָּרְכוּ תִּבְרְכִי וַתִּתְבָּרֵךְ אֲבֹרַךְ נִחַמְתֶּם
תְּנֻהַמִי הִשָּׁחֲטִי מְנַחֵם תִּתְבָּרְכִי בֹּרַכְתָּ נִשְׁחַט תִּתְנַחֵם נִשְׁחוֹט יְבָרֵךְ תְּנֻהַמְנָה הִתְבָּרַכְתִּי
שָׁחַטְתִּי בֵּרֲכוּ תְּבָרֲכוּ בֵּרַכְתֶּם יְנֻחָמוּ מְבָרֵךְ הִתְבָּרַכְתְּ נֻהַמְתָּ תְּבֹרַכְנָה נִשְׁחַטְתִּי אֶתְנַחֵם בָּרְכָה
וַתִּבָּרֵךְ שָׁחוּט יְבֻרֲכוּ יִשָּׁחֲטוּ תִּתְבָּרֵךְ הִנָּחֵם בֵּרֲכוּ בֹּרַכְתִּי הִתְבָּרַכְנוּ נְבֹרַךְ יִשְׁחֲטוּ תִּשָּׁחַטְנָה
הִשָּׁחַטְנָה נִשְׁחֲטוּ מְבֹרָךְ בֵּרַכְתֶּם הִתְנַחֵם נִשָּׁחֵט נִשְׁחָטָה נִחַמְתְּ נִתְבָּרֵךְ נִשְׁחַטְנוּ וַתִּשָּׁחֲטוּ
אֻנַּהַם שָׁחַטְנוּ תְּנֻחַמִי וְהִתְבָּרַכְתֶּם בֹּרַכְתֶּם שָׁחֲטוּ שֲׁחֲטוּ שָׁחֲטִי תִּשְׁחַט בֵּרַכְנוּ הִשָּׁחֲטוּ אֶשְׁחַט
אֶשָּׁחֵט וַתִּתְבָּרַכְנָה הִתְבָּרַכְנָה נִשְׁחַטְתֶּם וַתִּשָּׁחֵט נִשְׁחָטַי בֹּרַכְנוּ תִּשְׁחֲטוּ תִּשָּׁחֲטִי שָׁחַטְתְּ
שָׁחַטְתֶּם שְׁחַט שַׁחֲטִי וְהַמִּתְבָּרְכִים תִּשָּׁחֲטִי נִשְׁחַטְתֶּן נִשְׁחָטִינוּ

Cvičení:

• tvary:

יִשְׁחַט וְרִחַמְתִּי וַיֻּרַחֵם תְּרַחֲמוּ יְגָרֵשׁ קֵרַבְתִּי תִּקְרַב קָרֵב וְהִקְרַבְתְּ וַיִּרְחֲצוּ יְשָׁאֲלוּ תִּכְרֹת וַיְצַחֵק
וַיְצַחֵק מְצַחֵק הַמְתָעֲבִים כֻּחֲדוּ רִחַקְתְּ מְרַחֵם כַּחַדְתְּ וַיְתָעֵב מְשָׁרֵת כִּחַד אֲתַעֲבָה מְתַעֲבֵי

אֲרַחֵם כֹּהֵן יְמַאֵן הִכְרִית נִדְרַךְ גָּרֵשׁ מִהַרְתֶּם תְּכַחֵד מְמַהֲרוֹת גֵּרַשְׁתָּ מֻהֲרָה יְבֻחַר נִמְהָרִים יְרֻחֵם נֶרֶחַם תְּכַחֲדִי וַיְגָרְשׁוּ רַחֲמוּ רֻחַצְתְּ תְּתַעֵב שָׂרֵת רְחַמְתִּי נָמָאֵן מֵאַנּוּ כִּחַדְתִּי נְכַחֵד יְרֻחֲקוּ מְתָעֵב יִרֵּת אֶגָּרֵשׁ כִּחַדְתִּי הִתְרָחַצְתִּי שֹׁרֵף תְּבֻרְכוּ נַחֲמָנָה וְגֵרְשָׁה יְכַחֵד הִתְבָּרְכִי וַיִּשָּׁאֲלוּ יְתָעֵב וַיִּשְׁאֲלוּ וַיִּשְׁאִילוּ רְחַק נֶחְמַתֶּן נִשְׁחָטָה כֹּהֵן גָּרְשׁוּ נִשְׁחֲטָה וּמְשֻׁרְתִים גֵּרַשְׁתִּי בֹּרַכְתְּ וַתְּנַחֲמָנָה גֵּרְשׁוּ נְנֻחָם תְּבֻרְכִי נַחֵם תְּכַחֲדוּ וַיִּכְחֵד רְחַקְתִּי וַיְתָעֵב וַיִּתְעֵב כִּחַדְתְּ אֲכַחֵד מְבֻרְכִים אֶתְנַחֵם

• věty:

.1 כִּי יְרַחֵם יְהוָה אֶת־יַעֲקֹב: .2 לֹא־כִחַדְתִּי חַסְדְּךָ וַאֲמִתְּךָ בְּקָהָל רָב: .3 וְקִדַּשְׁתִּי אֶת־אֹהֶל מוֹעֵד וְאֶת־הַמִּזְבֵּחַ וְאֶת־אַהֲרֹן וְאֶת־בָּנָיו אֲקַדֵּשׁ לְכַהֵן לִי: .4 יְהוָה צַדִּיק אֱלֹהֵינוּ מְרַחֵם: .5 וַיַּשְׁכִּימוּ אַנְשֵׁי הָעִיר בַּבֹּקֶר וְהִנֵּה נֶתֶץ מִזְבַּח הַבַּעַל וְהָאֲשֵׁרָה אֲשֶׁר־עָלָיו כְּרֻתָה: .6 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־נֹחַ לֹא־יִהְיֶה* עוֹד הַמַּיִם לְמַבּוּל לְשַׁחֵת כֹּל בָּשָׂר:[46] .7 כְּרַחֵם אָב עַל־בָּנִים רִחַם יְהוָה עַל־יְרֵאָיו*:[47] .8 כִּי אֲמַרְתֶּם כָּרַתְנוּ בְרִית אֶת־מָוֶת: .9 יְבָרֵךְ יְהוָה אֶת־עַמּוֹ מִצִּיּוֹן וְהִתְבָּרֲכוּ בְּשֵׁם יְהוָה כָּל־גּוֹיֵי הָאָרֶץ: .10 וְרִחַמְתִּי אֶת־אֲשֶׁר אֲרַחֵם נְאֻם יְהוָה: .11 ... וְאֶת־בֵּית יְהוּדָה אֲרַחֵם אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵינוּ: .12 וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיֶּחֱזַק הָרָעָב בְּמִצְרַיִם וַתִּרְעַב כָּל־הָאָרֶץ וַיִּצְעַק כָּל־הָעָם אֶל־פַּרְעֹה לֵאמֹר תְּנָה* לָנוּ לֶחֶם וַלֶּאֱכֹל:[48] .13 וְאַבְרָהָם זָקֵן מְאֹד וַיְבָרֶךְ אֹתוֹ אֱלֹהִים וַיְהִי לוֹ צֹאן וּבָקָר וְכֶסֶף וְזָהָב וַעֲבָדִים רַבִּים: .14 בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ הַנֹּתֵן לְכָל־בָּשָׂר אֶת־לַחְמוֹ בְּעִתּוֹ: .15 בָּרְכוּ אֶת־יְהוָה כָּל־קְדוֹשָׁיו סַפְּרוּ אֶת־חֶסְדָּיו בְּכָל־עֵת:

46 יִהְיֶה = „bude

47 יְרֵאָיו = „bojící se ho“, „ti kdo před ním mají bázeň“

48 תְּנָה = „dej!“

Slovesa tertiae laryngalis – ל״ר (K 71; W 72; S 34.4)

- Ke slovesům této třídy (*verba tertiae laryngalis*) patří pouze slovesa, jejichž třetí konsonantu tvoří ח, ע, nebo znělé ה (oproti tomu א nebo ה na konci tvaru nemají funkci souhlásek, nýbrž jsou podklady dlouhých samohlásek, tzv. *matres lectionis*).
- Hláskové změny vznikají pouze tam, kde laryngála na konci tvaru prosazuje vokál *a*, a to buď záměnou za původní samohlásku nebo vsunutím (tzv. *pataḥ furtivum*).
- Tabulka tvarů – viz paradigmata.

Pataḥ furtivum se prosazuje zejména u tvarů:

– s hláskou *ō*	*q inf*	כְּתֹב	→	שְׁלַח
– s hláskou *ū*	*q pt pas*	כָּתוּב	→	שָׁלוּחַ
– s hláskou *ī*	*hi pf*	הִכְתִּיב	→	הִשְׁלִיחַ

U tvarů, kde se vokál kmenové slabiky mění na *a*,
se *pataḥ furtivum* objevuje ve tvarech pausálních:

	pi pf 3 sg m	שִׁלַּח	→	שִׁלֵּחַ
	q pt act	שֹׁלֵחַ	→	שֹׁלֵחַ
	ni inf abs	הִשָּׁלֵחַ	→	הִשָּׁלֵחַ

Tvary ל״ר:

תִּשְׁלַח אֲשַׁלַּח מַשְׁלִיחַ הִשָּׁלַח נִשְׁלַחְתָּ תְּשַׁלַּחְנָה אָשְׁלַח אֶשְׁלְחָה מְשַׁלֵּחַ הִשְׁתַּלַּחְתִּי יְשַׁלְּחוּ תִּשָּׁלַח שְׁלַח שֹׁלֵחַ שָׁלַחְתָּ אֶשְׁלַח הַשְׁלַח נִשְׁלָח תִּשְׁלַח תַּשְׁלִיחַ נִשְׁתַּלַּח יָשְׁלַח אֶשָּׁלְחָה תִּשָּׁלְחִי שֻׁלַּחַתְּ תִּשְׁתַּלַּחְנָה נְשַׁלַּח הִשְׁתַּלַּחְתָּ הִשָּׁלְחִי שָׁלוּחַ מִשְׁתַּלֵּחַ הִשְׁלַחְתְּ נִשְׁלַח תִּשְׁלַחְנָה הִשְׁתַּלַּחְתֶּם תִּשְׁלְחוּ נַשְׁלִיחַ הִשְׁתַּלְּחוּ יִשָּׁלְחוּ יַשְׁלִיחַ וַיַּשְׁלַח תִּשָּׁלַחְנָה יִשְׁלַח הִשָּׁלַחְנָה שְׁלַחְנָה מְשֻׁלָּח תִּשְׁלְחִי הָשָּׁלַחְתְּ הִשָּׁלְחוּ שַׁלַּחְנָה אַשְׁלִיחָה יְשַׁלַּח אַשְׁלִיחַ אֶשְׁתַּלַּח שָׁלוּחַ וַיִּשְׁתַּלַּח יִשְׁתַּלַּח שַׁלְּחִי הַשְׁלַחְנָה תָּשְׁלַח נִשְׁלַח נָשְׁלַח תַּשְׁלִיחוּ תִּשָּׁלְחוּ תִּשְׁתַּלַּח אֲשַׁלְּחָה שַׁלְּחוּ שִׁלַּחַתְּ תַּשְׁלִיחִי הִשְׁתַּלַּחְנוּ יִשְׁלְחוּ יִשְׁתַּלַּח

Cvičení:

• tvary:

מְשַׁמֵּחַ וַתִּשְׁמִיעַ שָׁמַעַתְּ שִׂמַּח אַשְׁמִיחַ שָׂמַעַ מַשְׁמִיחַ זֹרֵעַ מָשַׁחַתְּ יִשַׁמַּע תַּשְׁמִיעַ זַבַּח שִׂמַּחַתְּ תִּשְׁמַע יַרְשִׁיעַ זָבַחַתְּ יַשְׁמִיעַ שִׂמַּחְתָּ נַזְרִיחַ וַיִּשְׁמַח רִקַּעַתְּ מְשַׁמַּע הִשְׁמִיחַ שָׂמַע זָרַעַתְּ אֶשְׁמַע יַרְקִיעַ יְזַבַּח מַזְרִיחַ רָקַעַתְּ הִשְׁמִיעַ תַּרְשִׁיעַ וַיִּשְׁמַח תַּזְרִיחַ שִׂמַּחְתֶּם מְזַבֵּחַ נְשַׁמַּע תַּשְׁמִיחַ רִקַּע וַיִּשְׁמַע זִבַּח הַשְׁמִיעַ יַשְׁמִיחַ תְּשַׁמַּע תִּשְׁמַח וַיַּזְרִיחַ נְשָׁמַע וַיְזַבַּח רִקַּע אֶשְׁמַח מַזְרִיחַ

• věty:

1. וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה כֵּן אֲדֹנִי אַתָּה הַמֶּלֶךְ לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב וְהָרָע: 2. אִישׁ־אֹהֵב חָכְמָה יְשַׂמַּח אָבִיו וְרֹעֶה זוֹנוֹת יְאַבֶּד־הוֹן*:[49] 3. וְהֶלְכוּ הָעֵצִים לְמִשְׁחַ אֲלֵיהֶם מֶלֶךְ: 4. הִנֵּה הַחֶרֶב אֲשֶׁר אָנֹכִי שֹׁלֵחַ בֵּינֵיכֶם: 5. וַתֹּאמֶר שָׂרָה צְחֹק עָשָׂה* לִי אֱלֹהִים כָּל־הַשֹּׁמֵעַ יִצְחַק־לִי:[50] 6. שִׂמַּח בָּחוּר בְּיַלְדוּתֶיךָ: 7. הִנֵּה אֶת־תִּירוֹשׁ הַמְשַׂמֵּחַ אֱלֹהִים וַאֲנָשִׁים: 8. הוּא מַלְאָךְ שָׁלוּחַ אֲלֵיכֶם: 9. הַשְׁבֵּעַ הִשְׁבִּיעַ יוֹסֵף אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: 10. וְלֹא הָיָה* כַּיּוֹם הַהוּא לְפָנָיו וְאַחֲרָיו לִשְׁמֹעַ יְהוָה בְּקוֹל אִישׁ כִּי יְהוָה נִלְחָם לְיִשְׂרָאֵל:[51] 11. וַיְהִי כִּשְׁמֹעַ עֵשָׂו אֶת־דִּבְרֵי־אָבִיו וַיִּצְעַק בְּקוֹל גָּדוֹל לֵאמֹר בָּרֵךְ גַּם אֹתִי אָבִי: 12. בָּעֵת הַהִיא אָמַר יְהוָה יִהְיֶה* רָעָב גָּדוֹל בְּכָל־הָאָרֶץ רָעָב לֹא לַלֶּחֶם כִּי לִשְׁמֹעַ אֶת־דִּבַר־יְהוָה: 13. וַיַּעֲמֹד מֹשֶׁה לִפְנֵי־פַרְעֹה וַיֹּאמֶר אֵלָיו כֹּה אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי־יִשְׂרָאֵל שַׁלַּח אֶת־עַמִּי וְיַעַבְדוּ אֹתִי בַּמִּדְבָּר וְאִם אַתָּה לֹא מְשַׁלֵּחַ אֹתָם הִנְנִי שֹׁלֵחַ אֶת־כָּל־מַגֵּפוֹתַי בְּךָ וּבְעֲבָדֶךָ וְיָדַעְתָּ כִּי אֵין כָּמוֹנִי בְּכָל־הָאָרֶץ: וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה לְמֹשֶׁה מִי יְהוָה כִּי אֶשְׁמַע אָנֹכִי בְּקוֹלוֹ וְשַׁלַּחְתִּי אֶת־הָעָם מֵעָבְדֳּנִי הִנְנִי לֹא יָדַעְתִּי אֹתוֹ וְאֶת־יִשְׂרָאֵל לֹא אֲשַׁלֵּחַ:

Opakování:

• tvary:

מִהַרְנוּ תְּמָאֵן קֵרַבְתֶּם תִּשָּׂרֵף תְּבָרְכִי רֵקַעַתְּ וַיִּשְׁתַּלַּח יִשַׁמַּע תַּשְׁמִיעַ וַתְּנַחֲמָנָה נִמְהָרִים הִתְבָּרְכוּ זָרַעַתְּ וַיִּשָּׁאֲלוּ אֶשְׁמַע נֶחֱמְתֶּם נִשְׁחָטָה מֵאֲנוּ נִשְׁחֲטָה וַיִּשְׁמַח וּמַרְשִׁיעַ וַיִּשְׁמַח בֵּרַכְתְּ מִהַרְתְּ הִרְקִיעַ נַזְרִיחַ הִתְבָּרֵךְ תִּגָּרֵשׁ מְשֻׁרְתֵי בָּרֵכְנָה יִגָּרְשׁוּ יַרְקִיעַ יְזַבַּח וַיִּשְׁמַח אֲרֻחַם וַיְנַחֲמוּ זַבַּח שִׂמַּחְתְּ תִּשְׁמַע מַזְרִיחַ רִחַמְתֶּן וַתִּשְׁתַּלַּח תְּנֻחַם הִקְרַבְתִּי קֻרְבְתִּי תַּזְרִיחַ שִׂמַּחְתֶּם נִקְרָב מַרְשִׁיעַ תְּצַחֵק וַיִּצְחַק הִשְׁמִיחַ שָׂמַע מְצַחֲקֵי מְזַבֵּחַ נְשַׁמַּע אֶתְעֵב נְתַעֲבָה שָׂמַע יַרְשִׁיעַ זָבַחַתְּ

49 הוֹן = „majetek“

50 עָשָׂה = „učinil“

51 הָיָה = „bylo“

מַשְׁמִיחַ הִתְבָּרְכוּ רִקַּעַתְּ מְשַׁמַּע יְבָרְכוּ אֲנַחֵם זֹרַע מָשַׁחַתְּ מְבֹרְכוֹתִי וַיִּשְׁמַע זִבַּח הִרְקַעַתְּ הִתְנַחֵם וַיִּתְבָּרֵךְ יַשְׁמִיעַ שִׁמַּחְתָּ תִּבָּרֵכְנָה נִשְׁחַט וַיְמָאֵן מַרְקִיעַ וְרִחַמְתֶּם הִשְׁמִיעַ אֲרַחֵם יְרַחֲמוּ נְשַׁרַף תַּרְשִׁיעַ וַיִּשְׁמַח וַיִּשְׁמַח נְקָרֵב אֲקָרֵב מְתַעֲבִים מֵאַנּוּ מֵאֲנוּ וַתְרַחֵם רָקַעַתְּ מֵאֲנָה הִכְרִיתוּ נִדְרַךְ נִדְרַךְ מְהַרְתָּ תַּשְׁמִיחַ רֹקֵעַ מְמַהֲרֵי וַיְמָאֵן מַהֲרָה מַהֲרִי יַרְשִׁיעַ תְּרַחֵם תְּרֻחַם רַחֲמוּ רְחַמְתְּ

• věty:

1. קֵרַבְתִּי צְדָקָתִי לֹא תִרְחָק וּתְשׁוּעָתִי לֹא תְאַחֵר וְנָתַתִּי* בְצִיּוֹן תְּשׁוּעָה לְיִשְׂרָאֵל תִּפְאַרְתִּי*:[52] 2. וְיִצְחַק בֵּרַךְ אֶת־יַעֲקֹב: 3. הִנֵּה אָנֹכִי שֹׁלֵחַ מַלְאָכִי לְפָנֶיךָ לִשְׁמָרְךָ בַּדָּרֶךְ: 4. וַהֲקִימוֹתִי* אֶת־בְּרִיתִי אִתְּכֶם וְלֹא־יִכָּרֵת כָּל־בָּשָׂר עוֹד מִמֵּי הַמַּבּוּל וְלֹא־יִהְיֶה* עוֹד מַבּוּל לְשַׁחֵת הָאָרֶץ:[53] 5. וַיֹּאמְרוּ הַשָּׂרִים מַה־דִּבַּרְתָּ אֶל־הַמֶּלֶךְ אַל־תְּכַחֵד מִמֶּנּוּ וְלֹא נְמִיתֶךָּ* וּמַה־דִּבֶּר אֵלֶיךָ הַמֶּלֶךְ:[54] 6. וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־הוֹשֵׁעַ בֶּן־בְּאֵרִי אֲרַחֵם אֶת־בֵּית יִשְׂרָאֵל: 7. וְיוֹנָתָן לֹא־שָׁמַע בְּהַשְׁבִּיעַ אָבִיו אֶת־הָעָם וַיִּשְׁלַח...: 8. וְהַנַּעַר בֶּן־חָמֵשׁ שָׁנִים בְּשַׁלַּח אוֹתוֹ אִמּוֹ אֶל־הַכֹּהֲנִים בְּשִׁלֹה: 9. וְהִשְׁבִּיעַ הַכֹּהֵן אֶת־הָאִשָּׁה בִּשְׁבֶעָה: 10. כִּי בָרֵךְ אֲבָרֵךְ אֶת־זַרְעֲךָ וְהִתְבָּרֲכוּ בְזַרְעֲךָ כֹּל גּוֹיֵי הָאָרֶץ נְאֻם יְהוָה: 11. וַיֹּאמֶר אִישׁ מֵהָעָם אֶל־יוֹנָתָן לֵאמֹר הַשְׁבֵּעַ הִשְׁבִּיעַ אָבִיךָ אֶת־הָעָם לֵאמֹר אָרוּר הָאִישׁ אֲשֶׁר־יֹאכַל* לֶחֶם הַיּוֹם:[55] 12. כָּל־אֵלֶּה שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל שְׁנֵים עָשָׂר וְזֹאת אֲשֶׁר דִּבֶּר לָהֶם יַעֲקֹב וַיְבָרֶךְ אֹתָם אִישׁ אֲשֶׁר כְּבִרְכָתוֹ בֵּרַךְ אֹתָם: 13. וַיֹּאמֶר עֵלִי אֶל־שְׁמוּאֵל מָה הַדָּבָר אֲשֶׁר דִּבֶּר אֵלֶיךָ אֱלֹהִים אַל־נָא תְכַחֵד מִמֶּנִּי דָּבָר מִכָּל־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר אֵלֶיךָ: וַיֹּאמֶר עֵלִי יְהוָה הוּא: 14. וַיֹּאמֶר שַׁלַּח שְׁנֵי אֲנָשִׁים גִּבֹּרִים קֶדְמָה בְּדֶרֶךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים:

• texty:

1. שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד: וְאָהַבְתָּ אֵת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לְבָבְךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ וּבְכָל־מְאֹדֶךָ: ...הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן־תִּשְׁכַּח אֶת־יְהוָה אֲשֶׁר הוֹצִיאֲךָ* מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים: אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ תִּירָא* וְאֹתוֹ תַעֲבֹד וּבִשְׁמוֹ תִּשָּׁבֵעַ: לֹא תֵלְכוּ* אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים מֵאֱלֹהֵי הָעַמִּים אֲשֶׁר סְבִיבוֹתֵיכֶם*:[56] (Dt 6,4–5.12–14)

---

52 וְנָתַתִּי = „a dám“ | תִּפְאָרָה = „sláva“, „majestát“

53 וַהֲקִימוֹתִי = „a ustanovím“ | מַבּוּל = „potopa“ | יִהְיֶה = „bude“

54 וְלֹא נְמִיתֶךָּ = „a nezabijeme tě“

55 אֲשֶׁר־יֹאכַל = „jenž jí“, „který by pojedl“

56 הוֹצִיאֲךָ = „vyvedl tě“ | תִּירָא = „budeš se bát“, „budeš mít v úctě“ | תֵּלְכוּ = „budete chodit“ | סְבִיב =

2. וַיֵּלְכוּ כָּל־בְּנֵי יַעֲקֹב וְכָל־בְּנוֹתָיו לְנַחֲמוֹ וַיְמָאֵן לְהִתְנַחֵם: (Gn 37,35)

3. נַחֲמוּ נַחֲמוּ עַמִּי יֹאמַר* אֱלֹהֵיכֶם דַּבְּרוּ עַל־לֵב יְרוּשָׁלַ͏ִם וְקִרְאוּ אֵלֶיהָ ... כִּי נִרְצָה* עֲוֹנָהּ כִּי לָקְחָה מִיַּד יְהוָה כִּפְלַיִם* בְּכָל־חַטֹּאתֶיהָ:[57] (Iz 40,1–2)

4. וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת־נֹחַ וְאֶת בָּנָיו וַיֹּאמֶר לָהֶם ...: (Gn 9,1)

5. וַיֹּאמֶר אֵלָיו ... מַהֵר הִמָּלֵט שָׁמָּה: (Gn 19,21–22)

6. וַתֹּאמֶר שָׂרָה לְאַבְרָהָם גָּרֵשׁ הָאָמָה הַזֹּאת וְאֶת־בְּנָהּ כִּי לֹא יִירַשׁ* בֶּן־הָאָמָה הַזֹּאת עִם־בְּנִי עִם־יִצְחָק:[58] (Gn 21,10)

7. לָכֵן כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה עַתָּה אָשִׁיב* אֶת־בְּנֵי־יַעֲקֹב וְרִחַמְתִּי כָּל־בֵּית יִשְׂרָאֵל ...
וְלֹא אַסְתִּיר עוֹד פָּנַי מֵהֶם אֲשֶׁר שָׁפַכְתִּי אֶת־רוּחִי עַל־בֵּית יִשְׂרָאֵל נְאֻם אֲדֹנָי יְהוִה:
(Ez 39,25.29)

8. אָנֹכִי אֶשְׂמַח בַּיהוָה ... בָּרֲכִי נַפְשִׁי אֶת־יְהוָה הַלְלוּ־יָהּ: (Ž 104,34n)

9. וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־עַבְדָּיו ...אָנֹכִי הַיּוֹם מָשׁוּחַ מֶלֶךְ בְּיִשְׂרָאֵל: (2S 3,38n)
10. כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת הִנְנִי ... תַּחַת אֲשֶׁר־לֹא־שְׁמַעוּ אֶל־דְּבָרַי נְאֻם יְהוָה אֲשֶׁר שָׁלַחְתִּי אֲלֵיהֶם אֶת־עֲבָדַי הַנְּבִאִים הַשְׁכֵּם וְשָׁלֹחַ וְלֹא שְׁמַעְתֶּם נְאֻם יְהוָה: וְאַתֶּם שִׁמְעוּ דְבַר־יְהוָה כָּל־הַגּוֹלָה אֲשֶׁר־שִׁלַּחְתִּי מִירוּשָׁלַ͏ִם בָּבֶלָה: (Jr 29,17.19n)

11. וְשִׂבַּחְתִּי אֲנִי אֶת־הַשִּׂמְחָה אֲשֶׁר אֵין־טוֹב לָאָדָם תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ כִּי אִם לֶאֱכוֹל וְלִשְׂמוֹחַ:[59] (Kaz 8,15a)

12. וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אָנֹכִי אִשָּׁבֵעַ: (Gn 21,24)

„okolo“

57 יֹאמַר = „praví“, „říká“ | נִרְצָה = „je odčiněna“ |כִּפְלַיִם = „dvojitě“, „dvojnásobně“

58 יִירַשׁ = „bude dědit“, „bude dědicem“

59 שׂבח = *pi* „chválit“, „oslavovat“

13. וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: הַקְרֵב אֶת־מַטֵּה לֵוִי וְהַעֲבַדְתָּ אֹתוֹ לִפְנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֵן וְשֵׁרְתוּ אֹתוֹ: וְשָׁמְרוּ אֶת־מִשְׁמַרְתּוֹ וְאֶת־מִשְׁמֶרֶת כָּל־הָעֵדָה לִפְנֵי אֹהֶל מוֹעֵד לַעֲבֹד אֶת־עֲבֹדַת הַמִּשְׁכָּן: וְשָׁמְרוּ אֶת־כָּל־כְּלֵי אֹהֶל מוֹעֵד וְאֶת־מִשְׁמֶרֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַעֲבֹד אֶת־עֲבֹדַת הַמִּשְׁכָּן:
(Nu 3,5–8)

Slovíčka:

אבד	*q*	אָבַד יֹאבַד	mizet, ztratit se / hynout	(117/184×)
ברך	*pi*	בֵּרַךְ יְבָרֵךְ	žehnat	(233/327×)
	pu	יְבֹרַךְ	být požehnán	
	hit	הִתְבָּרֵךְ יִתְבָּרֵךְ	žehnat se	
נחם	*ni*	נִחַם יִנָּחֵם	litovat, želet	(50/108×)
	pi	נִחַם יְנַחֵם	těšit, potěšovat	(50/108×)
צעק	*q*	צָעַק יִצְעַק (←זעק)	křičet, úpěnlivě volat (o pomoc)	
רחם	*pi*	רִחַם יְרַחֵם	slitovat se, být milostiv	
שחט	*q*	שָׁחַט יִשְׁחַט	zabít, porazit / tepat	(162×)
שרת	*pi*	שֵׁרֵת וַיְשָׁרֵת	sloužit, obsluhovat, přisluhovat	
משח	*q*	מָשַׁח יִמְשַׁח	pomazat, potřít, natřít	
		מָשִׁיחַ	pomazaný (sv. olejem) / mesiáš	
שׂמח	*q*	שָׂמַח יִשְׂמַח	být radostný, mít radost, radovat se	(1261×)
שבע	*ni*	נִשְׁבַּע יִשָּׁבַע	přísahat, zavázat přísahou	(154/185×)
	hi	הִשְׁבִּיעַ וַיַּשְׁבַּע	uložit přísahu, přimět někoho k přísaze	
שכח		שָׁכַח יִשְׁכַּח	zapomenout	(102/102×)
שמע	*q*	שָׁמַע יִשְׁמַע	slyšet	(1051/1159×)
	hi	הִשְׁמִיעַ וַתַּשְׁמַע	dát uslyšet, zvěstovat	
אַל		(← לֹא)	*particula negationis* ne, ať ne (přání, zákaz)	(729×)
אַיִן		אֵין־	není, neexistuje	(789×)
אֹהֶל		אֹהֶל מוֹעֵד	stan, stánek setkávání, stánek úmluvy	(345×)
חָכְמָה			moudrost	(149×)

חֶרֶב	meč, dýka	(413×)
לֶחֶם	chléb	(299×)
לָכֵן	jistě / *conj* proto, pročež	(190×)
מוֹעֵד	sjednaný čas / setkání, dohoda, čas slavnostního shromáždění	(223×)
מַטֶּה	hůl, kmen	(252×)
מַלְאָךְ	posel	(213×)
מִשְׁכָּן	byt, příbytek	(139×)
עֵדָה	sdružení, pospolitost / sraz	(149×)
קֶבֶר	hrob	(70×)
רַב	mnohý, bezpočetný / *adv* mnoho	(474×)
רָעָב	hlad, hladomor	(101×)
תִּירוֹשׁ	mladé víno	

LEKCE 13.

Slabá slovesa – třída פ״א (K 73; W 70; S 35)

- Většina sloves s prvním radikálem א má pouze tvary silného slovesa. Jen osm sloves tvoří slabé tvary a to pouze ve tvaru *1. os sg impf*, kde se kořenná souhláska א v roli podkladu dlouhé samohlásky setkává s preformativním א a proto se vypouští.
- Samohláskou preformativní slabiky je v qalu *ô*.
- Samohláskou kmenové slabiky je a nebo *e*.

Slabá slovesa třídy פ״א :

אבד hynout, mizet	(184×)	אכל jíst	(814×)	אמר říkat	(5307×)
אבה chtít	(54×)	אפה péct	(13×)		
אהב milovat	(215×)	אסף shromáždit	(200×)	אחז uchopit	(63×)

Tvary פ״א:

אָכַל יֹאכַל וַיֹּאמֶר אֲכַלְתֶּם וַתֹּאכַל אֹכַל אֹכֶל אֵכֶל אָכוּל נֹאכַל אָכַלְתְּ תֹּאכְלוּ אִכְלוּ וַנֹּאכַל אֹכְלָה אֲכַלְנָה תֹּאכְלִי וַיֹּאמֶר וָאֹמַר אָכְלָה אָכֶלֶת אִכְלִי וַיֹּאכְלוּ וַיֹּאכֶל

Cvičení:

• tvary:

אָבַד וַיֹּאמֶר אָבְדָה וְאֹמַר הֶאֱמַרְתָּ הֶאָסֵף אֹבֵד תֹּאבְדוּ וַתֹּאכַל אָסַף וְאָכְלָה וְאֹכְלָה וַיֹּאכְלוּ וָאֹכַל אֶאֱסֹף אִבְדִי תֹּאבַד אָמַר אֹמֵר אֹמַר וָאֹמַר תֹּאמַר אֹבֶדֶת וַיֹּאבְדוּ אֲמַרְתֶּם נֶאֱסַף נֶאֱסָף וְנֶאֱסְפוּ אָבַדְתָּ וַיֹּאמְרוּ תֹּאמְרִי יֹאכַל וַאֲסַפְתֶּם אִבְדִים לֵאמֹר יִתְאַמֵּר יֹאבַד אֱמָרָה אִמְרָה וְאִמְרָה וְאֹמֶרֶת תֶּאֱסֹף וַאֲכַלְתֶּן וֶאֹמַר תְּאֹכְלוּ תֹּאמַרְנָה וַתֹּאמֶר אֹכְלִים תֵּאָכֵל אָמַרְנוּ אָסַפְתָּ וְאֹמַר וַיֹּאמֶר יֵאָמֵר יֹאבְדוּ אֱבַדְתִּי אִבְדוֹת תֹּאכַל אִמְרִים וַיֹּאמְרוּ מְאַסֵּף אֱכְלוּ אָמַרְתְּ אִמֶּרֶת תֹּאמַר וַיֵּאָמֵר יִתְאַמְּרוּ אֱמְרוּ תֹּאמְרוּ אֹכַל אֹכֵל נֶאֱכַל אָכוֹל אֲכֹל אָכַל וֶאֹמַר אֶאֱסֹף וְאָמַרְתָּ נֹאבַד וְאֹמַר הֶאֹכֵל וְלֵאמֹר וַאֲבַדְתֶּם נֹאכַל וַתֹּאמֶר הַנֶּאֱכָלֶת תֹּאכְלִי וְאָסַפְתִּי אֲכַלְתֶּם וַיֹּאבַד וַיֵּאָכֵל וַיֹּאמֶר וָאֹמַר הָאִבְדוֹת יֹאמַר הֶאֹכֶלֶת

• věty:

1. וָאֹמַר לְךָ עַבְדִּי־אַתָּה נְאֻם־יְהוָה: 2. וַיֹּאמְרוּ הָאֲנָשִׁים אֶל־יִרְמְיָהוּ לֵאמֹר כִּי לֹא־תֹאבַד תּוֹרָה מִכֹּהֵן וְעֵצָה מֵחָכָם וְדָבָר מִנָּבִיא: 3. וְהִנֵּה לֶחֶם לִפְנֵי הָאִישׁ הַהוּא לֶאֱכֹל: וַיֹּאמֶר הָאִישׁ לֹא־אֹכַל עַד־אִם דִּבַּרְתִּי דְּבָרַי וַיֹּאמְרוּ דַּבֵּר: וַיֹּאמֶר עֶבֶד אַבְרָהָם אָנֹכִי...: 4. וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה הִנֵּה אֲנִי שֹׁלֵחַ אֹתְךָ לַעֲמֹד לִפְנֵי פַרְעֹה: וְאָמַרְתָּ לְפַרְעֹה לֵאמֹ֑ר כֹּה אָמַר יְהוָה בְּנִי בְכֹרִי יִשְׂרָאֵל: וָאֹמַר אֵלֶיךָ שַׁלַּח אֶת־בְּנִי אֶת־יִשְׂרָאֵל מֵעֲבֹדֶ֑ךָ הוּא יַעֲבֹד אֹתִי בַּמִּדְבָּר: וַתְּמָאֵן לְשַׁלְּחוֹ הִנֵּה אָנֹכִי הֹרֵג אֶת־בִּנְךָ בְּכֹרֶ֖ךָ: 5. וָאֹמַר אֶל־הַמֶּלֶךְ לֹא־תֹאכַל אִישׁ בְּכָל־יִשְׂרָאֵל בַּיּוֹם הַהוּא: 6. כִּי־יַרְחִיב יְהוָה אֱלֹהֵיךָ אֶת־גְּבוּלְךָ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר־לָ֑ךְ וְאָמַרְתָּ אֹכְלָה בָשָׂר כִּי־תְּאַוֶּה* נַפְשְׁךָ לֶאֱכֹל בָּשָׂר: בְּכָל־אַוַּת* נַפְשְׁךָ תֹּאכַל בָּשָׂר:[60] 7. כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיךָ מַחֲזִיק יְמִינֶ֑ךָ הָאֹמֵר לְךָ אֲנִי צִדְקָתֶ֖ךָ: 8. וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה אֶל־שָׁאוּל לֵאמֹר וְעַתָּה שְׁמַע־נָא גַם־אַתָּה בְּקוֹל שִׁפְחָתֶךָ הִנֵּה לֶחֶם לְפָנֶיךָ לֶאֱכֹל: וַיְמָאֵן שָׁאוּל לֶאֱכֹל הַלֶּחֶם וַיֹּאמֶר אֶל־הָאִשָּׁה הַהִיא לֹא אֹכַל: וַיִּפְרְצוּ־בוֹ עֲבָדָיו וְגַם הָאִשָּׁה וַיִּשְׁמַע לְקֹלָם וַיֹּאכֵל: 9. וַיֹּאמֶר דָּוִד לְלַמֵּד בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וִיהוּדָה לֵאמֹר אֵיךְ נָפְלוּ גִבּוֹרִים וְיֹאבְדוּ כְּלֵי מִלְחָמָה: 10. אֱמֹר אֶל־אַהֲרֹן אָחִיךָ וְאֶל־בָּנָיו הַכֹּהֲנִים לֵאמֹר קְדוֹשִׁים אַתֶּם לֵאלֹהִים

Slabá slovesa – třída פ׳ן (K 72; W 67–68; S 36)

- Souhláska *nūn* má tendenci připodobňovat se tam, kde uvnitř tvaru uzavírá slabiku, následujícímu konsonantu. Souhláska *nūn* s *šewou quiescens* tedy ve tvaru mizí, asimiluje se do následující souhlásky, která je pak zdvojena (*dageš forte*).
- Slabé tvary sloves třídy vznikají v těchto kategoriích:

qal	*impf*	**jin-pol*	<	יִפֹּל
nifʿal	*pf*	**nin-pal*	<	נִפַּל
hifʿil	*pf*	**hin-pîl*	<	הִפִּיל
	impf	**jan-pîl*	<	יַפִּיל
hofʿal	*pf*	**hun-pal*	<	הֻפַּל
	impf	**jun-pal*	<	יֻפַּל

60 תְּאַוֶּה = „zatouží“ | אַוָּה = „tužba“, „choutka“

- Slovesa třídy פ״ן s kmenovou samohláskou *a* mají nadto slabé tvary imperativu a infinitivu:

imp	נגשׁ			גַּשׁ (גְּשָׁה) גְּשִׁי גְּשׁוּ גַּשְׁנָה
inf cs	נגשׁ	**gašt*	<	גֶּשֶׁת
předložková vazba				לָגֶשֶׁת
předložková vazba + *suf*				גִּשְׁתּוֹ
laryngální slovesa mají vokál *a*				גַּעַת לָגַּעַת גַּעְתּוֹ

Tvary פ״ן:

נָגַשׁ יִגַּשׁ יִפְּלוּ נִגַּשְׁתָּ וַנִּגַּשׁ גְּשִׁי תִּפֹּל הִגִּישׁ מַגִּישֵׁי הֻגַּשׁ נָגְשָׁה וַיִּגַּשׁ מֻגָּשׁ תִּפְּלִי גַּשׁ הִנָּגְשׁוּ וַתִּגַּשׁ גֶּשֶׁת הִגַּשְׁתָּ וַתִּגְּשׁוּ נַגִּישׁ נָגַשְׁתִּי הַגִּישׁ וַיִּפְּלוּ נִגַּשׁ נִגָּשׁ נִנָּגֵשׁ הֻגַּשְׁתָּ נִגַּשׁ נָגוּשׁ אֻגְּשָׁה הַגֵּשׁ נִגְּשָׁה וַתִּפְּלוּ נְפֹל נִפֹּל נִפֹּל תֻּגְּשׁוּ אַגִּישׁ תִּנָּגֵשׁ הִגִּישָׁה אֻגַּשׁ וַתִּפֹּל וְהִגַּשְׁתָּ יִגְּשׁוּ גְּשׁוּ גֶּשֶׁת יֻגַּשׁ נִגַּשְׁתִּי מַגִּישִׁים וְהֻגַּשְׁתֶּם נָגַשְׁתָּ נִגַּשְׁתָּ יַגִּישׁ הֻגְּשָׁה נִגֵּשׁ וַיִּפֹּל נִגַּשְׁתָּ נָגְשׁוּ תִּפְּלְנָה מֻגָּשָׁה הִנָּגְשִׁי וְהִגִּישׁוּ וְגַשׁ תִּגְּשִׁי תֻּגַּשׁ גַּשְׁנָה אֶפֹּל וַתֻּגְּשׁוּ תַּגִּישׁ מַגִּישׁ וַתַּגֵּשׁ וְגֶשֶׁת וַתִּפְּלִי נִגַּשְׁתֶּם וָאֻנָּגֵשׁ הֻגַּשְׁתָּ יַגִּישׁוּ נְגַשְׁתֶּם נִפֹּל נָפַלְתְּ נִפֶּלֶת נָפְלָה תֻּגַּשְׁנָה וַתִּגַּשְׁנָה וָאַגִּישׁ תִּפְּלוּ נִגַּשְׁנוּ הִגַּשְׁתִּי וַתִּגַּשׁ גֶּשֶׁת נִגָּשִׁים הֻגַּשְׁנָה וְאֶפְלָה וַתִּנָּגֵשׁ מַגִּישׁוֹת גַּשׁ וַנִּפֹּל נִגְּשׁוּ מֻגָּשִׁים וְהִגַּשְׁנוּ תִּנָּגְשׁוּ נָגַשְׁנוּ וַתִּגְּשׁוּ הִגַּשְׁתֶּם וַיִּגַּשׁ וַתֻּגַּשׁ לֶגֶשֶׁת הֻגַּשְׁנוּ

Slovesa נתן a לקח

- Sloveso לקח se ve tvarech třídy impf qalu chová jako פ״ן (*impf *jilqaḥ* > יִקַּח).
- Sloveso נתן vytváří dvojnásobně slabé tvary tím, že i třetí konsonant *nūn* asimiluje s následující souhláskou tam, kde uzavírá slabiku (*inf cs *tent* < תֵּת).

נָתַן תֵּת נָתַתִּי נָתַנּוּ נָתְנוּ תִּתְּנוּ תֵּן תְּנוּ לָקַח לָקַחְנוּ לָקַחְתִּי יִקַּח יִקְחוּ קְחוּ לִקֵּחַ נָתְנָה אֶקַּח הִנָּתֵן קַח קַחַת וַתִּקַּח וַתִּקְחוּ נָתַתָּ תְּנִי יִתֵּן נָתַתְּ יִתְּנוּ נִתַּן קַח נִתֵּן תְּנִי קְחוּ לָקַחַת לָקַחַתְּ לָקַחְתִּי וַיִּקַּח תֵּת נִתֵּן וַיִּקְחוּ נִתַּתְּ יִלָּקַח וָאֶקַּח קְחִי תְּנוּ לֻקְחָה תִּקַּחְנָה תֵּן תִּתֵּן אֶתֵּן נִקַּח יִנָּתֵן קַחַת תִּתְּנוּ יִקְחוּ לָקוּחַ נָתַתֶּם נָתוֹן תֵּת קַח תִּקְחוּ תְּנוּ וַתִּתֵּן וַתִּקַּחְנָה תִּנָּתֵן תֵּן אֶקַּח קְחִי נָתַתֵּן קַחַת תְּנִי קַח

Cvičení:

• tvary:

הִנָּתֵן קַח קַחַת וַתִּקַּח וַתִּקְחוּ נָתַתָּ וְגַע הִגִּיעַ תְּנִי יִתֵּן תַּגִּיד נֶתְנוּ תִּתְּנוּ תֵּן תְּנוּ לָקַח נִגַּע תִּנָּצֵל גַּשׁ נִגַּע יִגְּעוּ הִגִּיד וַתִּקַּחְנָה מַגִּידָה תִּנָּתֵן אַצִּיל קַחַת וַיַּגִּיעוּ תֵּן קַח וְנַגִּיד תִּקְחוּ וְהַגַּדְתָּ תְּנוּ וַתִּתֵּן וַתִּגַּע וַיַּגַּע הִצִּילוּ גֶּשֶׁת הֲגַשְׁתָּ יַגִּישׁוּ נִגַּשְׁתֶּם נִפֹּל נָפַלְתָּ הַגַּע הִצַּלְתָּ וַיֵּצֵל נֹפֶלֶת נִפְלַת הִגַּדְתִּי נִפְלְנָה וַיַּגַּע תִּגְּעִי תַּגִּיעַ וַתֵּצֵל תֻּגַּשְׁנָה וַתִּגַּשְׁנָה הִגִּידָה יִנָּצְלוּ הֻגַּדְתִּי הִצַּלְתָּ וָאַגֵּשׁ וַתִּגְּעוּ נַצִּיל וַיִּצָּלוּ תִּפְּלוּ אֶקַּח קְחִי מַגִּיד נְתַתֵּן וְיַגִּיעַ מַצִּיל קַחַת תְּנִי וְהִצַּלְתֶּם וַיֻּגַּד גַּע הֻגַּשְׁתָּ נִגַּשׁ נָגוּשׁ אֻגְּשָׁה וְהִגַּדְתֶּם וְאַגִּיד וּמַגִּיד נָגַשׁ יִגַּשׁ נָתַתְּ וַתִּגַּשׁ גֶּשֶׁת הִגִּידוּ הִגַּשְׁתָּ וַתִּגְּשׁוּ נַגִּישׁ נָתַתִּי קַח מַגִּישׁ וַתִּגַּשׁ וְגֶשֶׁת וַתִּנָּצְלוּ וַתִּגְּעוּ וְגִיעַ תִּגְּעוּ מַגִּיעַ וַיֻּגַּד וַתִּפְּלִי נִגַּשְׁתֶּם וָאֻגַּשׁ יִקְּחוּ אַגִּידָה לָקוּחַ נָתַתֶּם וַתֻּגַּדְנָה נָתוֹן תֵּת נִגַּעַת יִנָּצְלוּ הֻגַּדְתִּי הִצַּלְתָּ גַּע וְהִצִּיל וְהִגַּדְתָּ נִגַּשְׁנוּ אַגִּיד הִגַּשְׁתִּי וַתִּגַּשׁ יִנָּצֵל יֻגַּד גַּעַת וַיִּקַּח תֵּת יַצִּיל הֻגַּד וְנַגִּידָה הַמַּגִּידִים נֹתֵן וַיִּקְחוּ נִתַּתָּ יִלָּקַח וָאֻקַּח קְחִי יֻגַּד תְּנוּ לָקְחָה וַתַּגַּע תַּצִּיל תֵּן הִגַּדְתָּ תִּקַּחְנָה תֵּן תִּתֵּן אֵתֵּן נִקַּח וָאֻנָּצֵל הִצִּילָה קַח יִנָּתֵן תַּגִּיד קַחַת מַגֶּדֶת תִּתְּנוּ תֻּגַּשׁ הִגִּישָׁה אֻגַּשׁ וַתִּפֹּל וְהִגַּשְׁתְּ יִגְּשׁוּ גְּשׁוּ גֶּשֶׁת יֻגַּשׁ נִגַּשְׁתִּי מַגִּישִׁים נָגַשְׁתִּי הַגִּישׁ וַיִּפְּלוּ אֻגְּעָה יַגַּע מַגַּעַת נִגַּשׁ נִגָּשׁ הֻגַּד נִנָּגֵשׁ נָתַנּוּ יִתְּנוּ נִתַּן קַח נִתֵּן תְּנִי קְחוּ וַתִּנָּצֵל וַתֻּצְּלוּ לָקַחַת לָקַחְתִּי יִפְּלוּ נִגַּשְׁתָּ וַנִּגַּשׁ נָתַן תֵּת וְהֻגַּשְׁתֶּם נֻגַּד נָגַשְׁתָּ נִגַּשְׁתָּ יַגִּישׁ הֻגְּשָׁה נֻגַּשׁ וַיַּגִּידוּ וַיִּפֹּל וַתֻּגַּד נָגוּעַ גַּע הִצַּלְתֶּם וָאֻצַּל נִגַּשְׁתְּ לָקַחְתִּי לָקַחְתִּי יִקַּח יִקְחוּ קְחוּ לִקַּח נָתְנָה אֻקַּח נֻגְּשׁוּ תִּפְּלֻנָה מֻגָּשָׁה הִנָּגְשִׁי וְהִגִּישׁוּ וְוֻגַּשׁ תִּגְּשִׁי תֻּגַּשׁ גַּשְׁנָה אֻפַּל וַתֻּגְּשׁוּ תַּגֵּשׁ מַגִּישֵׁי הֻגַּשׁ נֻגְּשָׁה וַיֻּגַּשׁ מֻגָּשׁ תִּפְּלִי גַּשׁ הִנָּגְשׁוּ

• věty:

1. וַיִּגַּע הָאִישׁ בְּעַצְמוֹת אֱלִישָׁע׃
2. תֵּן לִי אֶת־כַּרְמְךָ וַאֲנִי אֶתֵּן לְךָ כַּרְמִי תַּחְתָּיו׃
3. אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֲדוֹן־הָעוֹלָם הַמַּצִּיל אֶת־הַצַּדִּיק קָדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל׃
4. וַיֹּאמֶר אֵלָיו יִצְחָק אָבִיו לֵאמֹר גַּשׁ־נָא וְשָׁק־לִי בְּנִי׃ וַיִּגַּשׁ יַעֲקֹב וַיִּשַּׁק־לוֹ׃
5. וַיֻּגַּד לְדָוִד לֵאמֹר הִנֵּה גִבּוֹרֵי שָׁאוּל בָּעִיר לְהָרְגֶךָּ וַיִּמָּלֵט דָּוִד בַּלַּיְלָה הַהוּא וַיִּנָּצֵל מִיָּדָם׃
6. נָתוֹן אֶתֵּן אֶת־אֹיְבַי בְּיָדֶךָ וְיָדַעְתָּ אֶת־כְּבוֹדִי׃
7. וַיִּפֹּל אַבְרָהָם עַל־פָּנָיו וַיְדַבֵּר אִתּוֹ אֱלֹהִים׃
8. מִי צַדִּיק בָּהֶם יִגַּשׁ אֵלַי׃
9. וְגַם הַכֹּהֲנִים הַנִּגָּשִׁים אֶל־יְהוָה יִתְקַדָּשׁוּ פֶּן־יִפְרֹץ בָּהֶם יְהוָה׃

10. וַיהוָה הִצִּיל עַמּוֹ בַּיּוֹם הַהוּא מִיַּד מִצְרַיִם:
11. וַיֹּאמֶר הַנָּבִיא הַצֵּל יַצִּיל יְהוָה אֶת־יִשְׂרָאֵל הַיּוֹם וְלֹא תִנָּתֵן הָעִיר הַזֹּאת בְּיַד־מֶלֶךְ אַשּׁוּר:
12. וַיִּפְלוּ בְּנֵי־פְלִשְׁתִּים בְּיַד־דָּוִד וּבְיַד עֲבָדָיו:

Opakování

• tvary:

לֵאמֹר אֶאֱסֹף יֵאָמֵר יֹאבְדוּ וְאֹכְלִים וַתִּגַּע וַיִּגַּע הִצִּילוּ גֶּשֶׁת הִנָּתֵן קַח קַחַת וַתִּקַּח וָאֶנָּצֵל הִצִּילָה וְקַח וַתִּקְחוּ אָמְרָה אָמַר אֹמֵר אֹמַר אָבַד אָבְדָה וַיֹּאמֶר נָתַן תֵּת קַחַת תִּקְחוּ תְּנוּ וַתִּתֵּן וָאֹמַר יֹאמַר יֵאָמֵר וַיֹּאמְרוּ אִבְדֵי תֹּאבַד אֹכֵל הֶאֱבַדְתֶּם נֶאֱסָף אֹבֶדֶת יֻנָּצְלוּ הֻגַּדְתִּי הִצַּלְתְּ תֹּאמְרִי וַתִּנָּצֵל וַתַּצְלוּ לָקוּחַ נָתַתֶּם נָתוֹן תֵּת קַח תִּקְחוּ תֹּאמַר נִגַּע נִגְּעוּ יִגְּעוּ וְנֶאֱסַפְתִּי יַגִּישׁוּ נִגַּעַת גַּע וְהִצִּיל נִגַּשְׁתֶּם נִפַּל אֻגְּעָה יִגַּע וַתִּנָּצְלוּ וַתִּגְּעוּ וַגִּיעַ מַגַּעַת נָפַלְתְּ נֹפֶלֶת נִפְלַת וַתִּגְּעוּ נַצִּיל וַיַּצְלוּ וַתַּגַּע תַּצִּיל תֵּן נִפַּלְנָה וְהֶאֱבַדְתְּ יֹאבַד הַגַּע הִצַּלְתְּ וַיַּצֵּל אָמַרְתְּ אֹמֶרֶת הִגַּשְׁתֶּם וַיִּגַּשׁ תִּנָּצֵל גַּשׁ וַתַּגַּשׁ לֻגֶּשֶׁת וְיַגִּיעַ מַצִּיל הֻגַּשְׁנוּ אִמְרוֹת וְהִצַּלְתֶּם וַיֻּגַּד גַּע נָתַנּוּ נֻתְּנוּ תִּתְּנוּ תֵּן תְּנוּ לָקַח הֶאֱבִיד תֹּאמְרוּ וַיֹּאמֶר תִּגְּעוּ יֻנָּצְלוּ הֻגַּדְתִּי הִצַּלְתְּ מַגִּיעַ תִּתְּנוּ יִקָּחוּ לָקוּחַ נָתַתֶּם נָתוֹן תֵּת קַח הֶאֱבַדְתִּי לֵאמֹר נֶאֱבַד וְאֹמַר נָתַתְּ תְּנִי יִתֵּן נָתַתְּ הִגַּע הִצַּלְתְּ וַיַּצֵּל אֻמְרָה וָאֹמֶרֶת נָתַתִּי מְאַסֵּף תְּאַבְּדוּ אֶאֱסֹף אֹבֵד אִבַּד יִגְּשׁוּ אַצִּיל קַחַת וַיִּגִּיעוּ גְּשׁוּ גֶּשֶׁת יֻגַּשׁ נִגַּשְׁתִּי מַגִּישִׁים וְהֻגַּשְׁתֶּם נָגַשְׁתְּ נִגַּשׁ תִּגְּעוּ מַגִּיעַ וְגֶשֶׁת וַתִּפְלִי נִגַּשְׁתֶּם וָאֶנָּגֵשׁ הֻגַּשְׁתְּ וַיֹּאבְדוּ אִבַּדְתְּ וַתִּגְּעוּ נַצִּיל וַיַּצְלוּ וַתֹּאמֶר אָבַדְתְּ תֹּאכַל אֹבְדִים תֹּאבַד תִּתְּנוּ יִקְחוּ נֶאֱסָפִים אֻבְדוּ וַתֹּאמַרְנָה לָקַחְנוּ לָקַחְתִּי יִקַּח יִקְחוּ קְחוּ לִקַּח אָבַדְתִּי יַגִּישׁ תֹּאבְדוּ הַגַּע הִצַּלְתְּ וַיֻּצַּל הֶאֱכַלְנוּ וַיֹּאכְלוּ לֶקְחָה תִּקַּחְנָה תֵּן תִּתֵּן אֻתֵּן נִקַּח וַתִּגַּע וַיִּגַּע הִצִּילוּ נִגַּע נִגַּע יִגְּעוּ יִנָּצֵל יֻגַּד גַּעַת גֶּשֶׁת יִנָּתֵן יִתְאַמְּרוּ מְאַבְּדִים הֶאֱכַלְתְּ וְהִגִּישׁוּ וְגַשׁ וַיִּגַּע תִּגְּעִי תַּגִּיעַ וַתַּצֵּל תִּגְּשִׁי תֻּגַּשׁ גַּשְׁנָה וַתֹּאמֶר תִּנָּצֵל גַּשׁ וְנֶאֱסַף תִּנָּגֵשׁ הִגִּישָׁה אֻגַּשׁ וַתִּפֹּל וְהִגַּשְׁתְּ אֶפֹּל נִגַּעַת גַּע וְהִצִּיל וַתֻּגְּשׁוּ תַּגֵּשׁ מַגִּישׁ אִבַּדְתְּ הֶאֱכַלְתֶּם וָאֹמַר אִבְּדוֹת וְאַצִּיל נָגוּעַ גַּע הִצַּלְתֶּם וְאַצֵּל קַחַת וַיִּגִּיעוּ נֶאֱכֹל לֵאמֹר וַיֹּאמְרוּ יַצִּיל הֻגַּד וְגַע הִגִּיעַ אֹכַל אֹכֵל אָכוֹל אֲכֹל מְאֻסָּף אָכַל הֶאֱכַלְתִּי יִתְּנוּ נִתַּן קַח יִנָּצֵל יֻגַּד גַּעַת נִתֵּן תְּנִי קְחוּ לָקַחַת לָקַחְתְּ לָקַחְתִּי יְאַבֵּד נֹאבַד וַתֹּאמֶר וְאִבַּדְתֶּם הַנֶּאֱכֶלֶת וְהִצַּלְתֶּם וַיֻּגַּד גַּע וַאֲבַדְתֶּם וַיֶּאֱכֹל וַיֹּאמֶר וַתִּנָּצְלוּ וַתִּגְּעוּ וַגִּיעַ תֻּגַּשְׁנָה וַתִּגַּשְׁנָה וָאֻגַּשׁ תִּפְּלוּ נִגַּשְׁנוּ הִגַּשְׁתִּי וַתִּגַּשׁ גֶּשֶׁת נְגֻשִׁים הִגַּשְׁנָה וְאֶפְלָה וַתִּנָּגֵשׁ מַגִּישׁוֹת גַּשׁ וְנֶאֱסַפְתֶּם וַיֹּאבַד הָאֹבְדוֹת וַתַּגַּע תַּצִּיל תֵּן וְהֶאֱבַדְתְּ הִתְאַסֵּף וָאֹמַר

• věty:

1. וַיִּקַּח שָׁאוּל אֶת־חַרְבּוֹ וַיִּפֹּל עָלֶיהָ וַיֹּאמֶר אֶל־נַעֲרוֹ אַל־אֶפְּלָה בִידֵי־אֹיְבַי: 2. וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה
אֶל־הָאֱלֹהִים הִנֵּה אָנֹכִי הוֹלֵךְ אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתִּי לָהֶם אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיכֶם שְׁלָחַנִי אֲלֵיכֶם
וְאָמְרוּ־לִי מַה־שְּׁמוֹ וְהִנֵּה מָה אֹמַר אֲלֵהֶם: 3. וְלֹא הִגִּידָה אֶסְתֵּר מֹלַדְתָּהּ כִּי עִבְרִיָּה הוּא: 4.
וַתַּגֶּשׁ הָאִשָּׁה לֶחֶם לִפְנֵי שָׁאוּל וְלִפְנֵי עֲבָדָיו וַיֹּאכְלוּ בַּלַּיְלָה הַהוּא: 5. וָאֹמַר אֶל־אֲדֹנִי בָּרוּךְ
אַתָּה וְכָבוֹד שֵׁמְךָ בְּכָל־יִשְׂרָאֵל: 6. וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה אֶל־יוֹסֵף לֵאמֹר הֶגֶד הֻגַּד לִי כִּי אִישׁ חָכָם
אַתָּה יֹדֵעַ חָלוֹמוֹת וְעַתָּה הַגֵּד־לִי אֶת־הַחֲלוֹם אֲשֶׁר־חָלַמְתִּי: 7. וְלֹא זָכְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־יְהוָה
אֱלֹהֵיהֶם הַמַּצִּיל אוֹתָם מִיַּד כָּל־אֹיְבֵיהֶם מִסָּבִיב: 8. וַיֹּאמֶר הָעֶבֶד לֵאמֹר וַיְהִי בָעֳרֶב וְהִנְנִי עֹמֵד
בַּדֶּרֶךְ וְהִנֵּה הַיַּלְדָּה לְפָנַי וַתַּגֶּד לִי אֶת־שְׁמָהּ וְאֶת־שֵׁם בֵּית־אָבִיהָ: וַיְהִי כְּשָׁמְעִי אֶת־דְּבָרֶיהָ וָאֶפֹּל
עַל־פָּנַי וָאֶהַלֵּל אֶת־שֵׁם יְהוָה אֲשֶׁר לֹא עָזַב אֶת־אָדוֹנִי: 9. וַיַּעֲזֹב כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ בְּיַד יוֹסֵף וְלֹא־יָדַע
אִתּוֹ מְאוּמָה כִּי אִם הַלֶּחֶם אֲשֶׁר־הוּא אוֹכֵל: 10. וַיִּשְׁלַח דָּוִד אֶת־יָדוֹ אֶל־הַכְּלִי וַיִּקַּח מִשָּׁם אֶבֶן
וַיְקַלַּע* וַיַּךְ* אֶת־הַפְּלִשְׁתִּי אֶל־מִצְחוֹ* וַתִּטְבַּע* הָאֶבֶן בְּמִצְחוֹ וַיִּפֹּל עַל־פָּנָיו אַרְצָה וַיֶּחֱזַק דָּוִד
מִן־הַפְּלִשְׁתִּי:[61] 11. תֵּן לְחָכָם וְיֶחְכַּם עוֹד: 12. וָאֹמַר אֲהָהּ אֲדֹנָי יְהוִה אֲנִי אֲדַבֵּר מִשְׁפָּטִים
אוֹתָם וְהֵם חֶרֶב עַד־הַנֶּפֶשׁ אוֹי לָנוּ לֹא צָדָקָה בִּירוּשָׁלַם: 13. וַיְהִי כִּשְׁמֹעַ מֹשֶׁה אֶת־דִּבְרֵי יְהוָה
וַיִּפֹּל עַל־פָּנָיו אַרְצָה וַיֹּאמֶר...: 14. וַיַּצֵּל דָּוִד אֵת כָּל־אֲשֶׁר לָקַח עֲמָלֵק וְגַם אֶת־שְׁתֵּי נָשָׁיו הִצִּיל
בַּיּוֹם הַהוּא: 15. וְאֵין אֶסְתֵּר מַגֶּדֶת מוֹלַדְתָּהּ וְאֶת־עַמָּהּ כַּאֲשֶׁר אָמַר לָהּ מָרְדֳּכָי: 16. וַיֹּאמְרוּ
לָהּ הָאֲנָשִׁים לֵאמֹר נַפְשֵׁנוּ תַּחְתֵּיכֶם לָמוּת* אִם לֹא תַגִּידוּ אֶת־דְּבָרֵנוּ זֶה וְהָיָה* בְּתֵת יְהוָה לָנוּ
אֶת־הָאָרֶץ וְעָשִׂינוּ* עִמְּךָ חֶסֶד וֶאֱמֶת:[62]

• texty:

1. וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְהָמָן מַהֵר קַח אֶת־הַלְּבוּשׁ וְאֶת־הַסּוּס כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ וַעֲשֵׂה*־כֵן לְמָרְדֳּכַי
הַיְּהוּדִי הַיּוֹשֵׁב בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ אַל־תַּפֵּל דָּבָר מִכֹּל־אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ: וַיִּקַּח הָמָן אֶת־הַלְּבוּשׁ
וְאֶת־הַסּוּס וַיַּלְבֵּשׁ אֶת־מָרְדֳּכַי ... וַיִּסַּפֵּר הָמָן לְזֶרֶשׁ אִשְׁתּוֹ וּלְכָל־אֹהֲבָיו אֶת־כֹּל הַדָּבָר וַיֹּאמְרוּ
לוֹ חֲכָמָיו וְזֶרֶשׁ אִשְׁתּוֹ לֵאמֹר אִם מִזֶּרַע הַיְּהוּדִים מָרְדֳּכַי: עוֹדָם מְדַבְּרִים עִמּוֹ וְסָרִיסֵי הַמֶּלֶךְ
הִגִּיעוּ וַיְבַהֲלוּ* לְהָבִיא* אֶת־הָמָן אֶל־הַמִּשְׁתֶּה אֲשֶׁר־עָשְׂתָה* אֶסְתֵּר:[63] (~Est 6,10–14)

2. כִּי־יוֹדֵעַ יְהוָה דֶּרֶךְ צַדִּיקִים וְדֶרֶךְ רְשָׁעִים תֹּאבֵד: (Ž 1,6)

---

61 קלע = „mrštit“ | וַיַּךְ = „a udeřil“ | מִצְחַ = „čelo“ | טבע = „potopit se“, „zabořit se“

62 לָמוּת = „na smrt“, „k zemření“ | וְהָיָה = „a bude“ | וְעָשִׂינוּ = „a učiníme“

63 וַעֲשֵׂה = „a učiň“ | וַיְבַהֲלוּ = „a spěchali“ | לְהָבִיא = „aby přivedli“ | עָשְׂתָה = „konala“, „pořádala“

3. וַיֹּאמֶר הַנָּחָשׁ אֶל־הָאִשָּׁה אַף כִּי אָמַר אֱלֹהִים לֹא תֹאכַל מִכֹּל עֵץ הַגָּן: וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה אֶל־הַנָּחָשׁ מִפְּרִי עֵץ הַגָּן נֹאכֵל: וּמִפְּרִי הָעֵץ אֲשֶׁר בְּתוֹךְ־הַגָּן אָמַר אֱלֹהִים לֹא תֹאכְלוּ מִמֶּנּוּ וְלֹא־ תִגְּעוּ בּוֹ פֶּן־תְּמֻתוּן*: וַיֹּאמֶר הַנָּחָשׁ אֶל־הָאִשָּׁה לֹא־מוֹת תְּמֻתוּן*: כִּי יֹדֵעַ אֱלֹהִים כִּי בְּיוֹם אֲכָלְכֶם מִמֶּנּוּ וְנִפְקְחוּ עֵינֵיכֶם וִהְיִיתֶם* כֵּאלֹהִים יֹדְעֵי טוֹב וָרָע: ... וַתִּקַּח הָאִשָּׁה מִפְּרִי הָעֵץ וַתֹּאכַל וַתִּתֵּן גַּם־לְאִישָׁהּ עִמָּהּ וַיֹּאכַל: וַתִּפָּקַחְנָה עֵינֵי שְׁנֵיהֶם וַיֵּדְעוּ* כִּי עֵירֻמִּם* הֵם...: וַיִּשְׁמְעוּ אֶת־קוֹל יְהוָה אֱלֹהִים מִתְהַלֵּךְ בַּגָּן לְרוּחַ הַיּוֹם וַיִּתְחַבֵּא הָאָדָם וְאִשְׁתּוֹ מִפְּנֵי יְהוָה אֱלֹהִים בְּתוֹךְ עֵץ הַגָּן: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים אֶל־הָאָדָם לֵאמֹר אַיֶּכָּה*: וַיֹּאמֶר אֶת־קֹלְךָ שָׁמַעְתִּי בַגָּן וָאִירָא* כִּי עֵירֹם* אָנֹכִי וָאֵחָבֵא: וַיֹּאמֶר מִי הִגִּיד לְךָ כִּי עֵירֹם אַתָּה הֲמִן־הָעֵץ אֲשֶׁר אָמַרְתִּי לְבִלְתִּי אֲכָל־מִמֶּנּוּ אָכַלְתָּ: וַיֹּאמֶר הָאָדָם הָאִשָּׁה אֲשֶׁר נָתַתָּ עִמָּדִי הִוא נָתְנָה־לִּי מִן־הָעֵץ וָאֹכֵל:[64] (~Gn 3,1b–12)

4. לֹא לָנוּ יְהוָה לֹא־לָנוּ כִּי־לְשִׁמְךָ תֵּן כָּבוֹד עַל־חַסְדְּךָ עַל־אֲמִתֶּךָ: (Ž 115,1)

5. וַיַּרְא* עֵשָׂו כִּי־בֵרַךְ יִצְחָק אֶת־יַעֲקֹב וְשִׁלַּח אֹתוֹ פַּדֶּנָה אֲרָם לָקַחַת־לוֹ מִשָּׁם אִשָּׁה בְּבָרֲכוֹ אֹתוֹ יְדַבֵּר אֵלָיו לֵאמֹר לֹא־תִקַּח לְךָ אִשָּׁה מִבְּנוֹת כְּנָעַן: וַיִּשְׁמַע יַעֲקֹב אֶל־אָבִיו וְאֶל־אִמּוֹ וַיֵּלֶךְ* פַּדֶּנָה אֲרָם:[65] (~Gn 28,6n)

6. וַיָּבִיאוּ* לְאִישׁ הָאֱלֹהִים עֶשְׂרִים־לֶחֶם וַיֹּאמֶר אֶל־מְשָׁרְתוֹ תֵּן לָעָם וְיֹאכֵלוּ: וַיֹּאמֶר מְשָׁרְתוֹ מָה אֶתֵּן זֶה לִפְנֵי מֵאָה אִישׁ וַיֹּאמֶר תֵּן לָעָם וְיֹאכֵלוּ כִּי כֹה אָמַר יְהוָה אָכוֹל וְהוֹתֵר*: וַיִּתֵּן לִפְנֵיהֶם וַיֹּאכְלוּ וַיּוֹתִרוּ* כִּדְבַר יְהוָה:[66] (~2Kr 4,42–44)

7. וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ וַיַּאַסְפוּ אֵלָיו כָּל־זִקְנֵי יְהוּדָה וִירוּשָׁלָם אִתּוֹ וְהַכֹּהֲנִים וְהַנְּבִיאִים וְכָל־הָעָם לְמִקָּטֹן וְעַד־גָּדוֹל: וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ בְּאָזְנֵיהֶם אֶת־כָּל־דִּבְרֵי סֵפֶר הַבְּרִית הַנִּמְצָא בְּבֵית יְהוָה: וַיַּעֲמֹד הַמֶּלֶךְ עַל־הָעַמּוּד וַיִּכְרֹת אֶת־הַבְּרִית לִפְנֵי יְהוָה ... לִשְׁמֹר אֶת־מִצְוֹתָיו וְאֶת־עֵדוֹתָיו וְאֶת־חֻקֹּתָיו בְּכָל־לֵב וּבְכָל־נֶפֶשׁ ... וַיַּעֲמֹד כֹּל הָעָם בַּבְּרִית: (~2Kr 23,1–3)

---

64 פֶּן־תְּמֻתוּן = „abyste nezemřeli“ | לֹא־מוֹת תְּמֻתוּן = „zajisté nezemřete“ | וִהְיִיתֶם = „a budete“ | וַיֵּדְעוּ = „a poznali“ | עֵירֻם = „nahý“ | אַיֶּכָּה = „kde“ + suffix, „kde jsi?“ | וָאִירָא = „a bál jsem se“ | עֵירֹם = „nahý“

65 וַיַּרְא = „a viděl“ | וַיֵּלֶךְ = „a šel“

66 וַיָּבִיאוּ = „i přinesli“ | וְהוֹתֵר = „zbývat“, „přebývat“ | וַיּוֹתִרוּ = „a zbylo“, „a zůstalo“

Slovíčka:

אמר	*q*	אָמַר יֹאמַר וַיֹּאמֶר	říct, pravit	(5282/5305×)
	ni	נֶאֱמַר יֵאָמֵר	říká se, je říkáno, praví se	
		לֵאמֹר	řka: /uvození přímé řeči/	
אסף	*q*	אָסַף יֶאֱסֹף	shromažďovat	(103/198×)
	ni	נֶאֱסַף יֵאָסֵף וַיֵּאָסֶף	shromažďovat se / být shromážděn	
אבד	*q*	אָבַד יֹאבַד	mizet, ztratit se / hynout	(117/184×)
אכל	*q*	אָכַל יֹאכַל	jíst	(739/809×)
	hi	הֶאֱכַלְתִּי תַּאֲכֵל	dát najíst	
נגד	*q*	הִגִּיד יַגִּיד וַיַּגֶּד	vypravovat, dát zprávu	(335/370×)
נגע	*q*	נָגַע יִגַּע	dotknout se	(107/150×)
	hi	הִגִּיעַ יַגִּיעַ וַיַּגַּע	zasáhnout / umožnit dotyk, zásah	
נגש		נָגַשׁ יִגַּשׁ וַיִּגַּשׁ	přiblížit se, přistoupit	(125×)
נפל	*q*	נָפַל יִפֹּל	padat	(367/434×)
	hi	הִפִּיל יַפִּיל	házet / shodit, svrhnout / porazit	
נצל	*hi*	הִצִּיל יַצִּיל וַיַּצֵּל	vytrhnout, vyrvat / zachránit	(191/213×)
נתן	*q*	נָתַן וַיִּתֵּן	dát	(2010×)
	ni	נִתַּן יִנָּתֵן	být dán	
לקח	*q*	לָקַח יִקַּח (!) קַח קַחַת	brát, vzít	(939/966×)
		גְּבוּל	hranice, pomezí	(240×)
		כֶּרֶם	vinice	(90×)
		גִּבּוֹר	rek, chrabrý bojovník	(159×)
		כָּבוֹד	sláva, čest, váženost	(200×)
		סָבִיב	okolo	(336×)
		עֶרֶב	večer	(134×)
מאן	*pi*	מֵאֵן יְמָאֵן	odmítnout, odepřít / vzepřít se	
חלם	*q*	חָלַם יַחֲלֹם	mít sen	
		צְדָקָה	spravedlnost, spravedlivé konání	(157×)

אֱמֶת	věrnost, stálost, důvěryhodnost	(127×)
שַׁעַר	brána	(374×)
אַף	také, ještě	(134×)
פְּרִי	ovoce, plodiny	(119×)
פֶּן	*conj* aby ne	(133×)
־הֲ	*part interog* tázací částice	(746×)
עַמּוּד	sloup, pylon	(111×)

LEKCE 14.

Slabá slovesa – třída פ״ו (K 75; W 75; S 37–38)

Pravidla sloves třídy פ״י

- Slabé tvary sloves třídy **פ״י** se týkají pouze preformativní slabiky a jsou doloženy pouze v impf qalu a impf hifílu.
- Konsonant *jod* se stává podkladem preformativní slabiky a jako takový může být vypuštěn. (zejména v impf qalu).

qal	*impf 3. sg*	**jij-ṭab* >	יִיטַב
	impf 3. pl		יֵיטְבוּ
hifʿil	*impf 3. sg*	**jaj-ṭîb* >	יֵיטִיב
	impf cons 3. sg		וַיֵּיטֶב
	pf 3. sg		הֵיטִיב

vzorové tvary פ״י

יִיטַב יֵיטִיב יֵיטֵב יִיטֹב וַתֵּיטַבְנָה תֵּיטְבִי הֵיטַבְתִּי וַיֵּיטְבוּ אֵיטִיב הֵיטַבְנוּ תִּיטַב וַתֵּיטְבוּ הֵיטִיב
תֵּיטִיב וַיֵּיטֶב מֵיטִיב תִּיטַבְנָה הֵיטִיבָה יֵיטְבוּ נִיטַב יֵיטִיבוּ וַתֵּיטֶב וְהֵיטַבְתְּ וַיִּיטַב תֵּיטִיבִי וְהֵיטַבְתֶּם
אִיטַב וַתֵּיטְבוּ הֵיטִיבוּ תֵּיטַבְנָה הֵיטַבְתְּ נֵיטִיב וַתֵּיטְבִי יֵיטֵב הֵיטֵב וַתִּיטַב וַיֵּיטְבוּ וְהֵיטִיב הֵיטַבְתֶּן
אִיטַב וַתֵּיטְבוּ הֵיטִיבוּ תֵּיטַבְנָה הֵיטַבְתְּ נֵיטִיב וַתֵּיטְבִי יֵיטֵב הֵיטֵב וַתִּיטַב וַיֵּיטְבוּ וְהֵיטִיב הֵיטַבְתֶּן

Pravidla sloves třídy פ״ו

- Náslovný konsonant *waw* téměř všude přešel v *jod*; slovesa této třídy jsou proto ve slovnících uváděna pod *jod*.

qal	*pf*	יָשַׁב יָשַׁבְתִּי יְשַׁבְתֶּם
qal	*pt*	יֹשֵׁב יֹשֶׁבֶת יֹשְׁבִים יֹדֵעַ

- Konsonantní *waw* se vyskytuje pouze v impf nifalu a ve vzácných tvarech hitpaelu.

nifʿal	*impf*		יִוָּשֵׁב וַתִּוָּשְׁבוּ
hitpaʿel	*pf*	„učinil se známým“ (Gn 45,1)	הִתְוַדַּע

- Slabé tvary se vyskytují tam, kde by I. radikál měl uzavírat preformativní slabiku. Preformativní slabika je otevřená, dlouhý vokál může být psán s podkladem *jod* nebo *waw*, nezřídka je však vypuštěn (standardně v impf qalu).

יֵשֵׁב תֵּשֵׁב תֵּשְׁבִי תֵּשַׁבְנָה	*q*	*impf*
נוֹשַׁב נוֹשַׁבְתִּי	*ni*	*pf*
הוֹשִׁיב הוֹשַׁבְתִּי	*hi*	*pf*
יוֹשִׁיב וַיּוֹשֶׁב	*hi*	*impf*
מוֹשִׁיב	*hi*	*pt*
הוּשַׁב	*ho*	*pf*
יוּשַׁב	*ho*	*impf*

- Nepříjemné jsou slabé tvary imperativu a infinitivu qalu.

שֵׁב	*q*	*imp*	
שָׁבֶת	*inf. cs*	**šibt <*	
לָשֶׁבֶת / לְשִׁבְתִּי	s předložkou / a se suffixem		

vzorové tvary פ״ו :

יָשַׁב יֵשֵׁב נוֹשַׁב תֵּשְׁבוּ שֵׁב הוֹשִׁיבוּ יוֹשִׁיב תֵּשֵׁב וַיֵּשֶׁב יֵשֵׁב שֵׁבְנָה יֹשֶׁבֶת שָׁבֶת יוּשַׁב שִׁבְתּוֹ
וַיּוֹשֶׁב יָשֵׁב תּוֹשִׁיב תֵּשְׁבִי תּוֹשִׁיבוּ תֵּשַׁבְנָה נוֹשְׁבוּ בְּשִׁבְתֵּכֶם וְהוֹשַׁבְתֶּן יֹשְׁבָה הוּשַׁבְתָּ וְנֵשְׁבָה
וַתֵּשְׁבוּ מוֹשִׁיבָה וַתְּוֻשַׁבְנָה יוֹשְׁבֵי יוֹשֵׁב יוֹשִׁיבוּ הוֹשֵׁב הוֹשַׁבְנוּ וַתְּוֻשֵׁב תּוּשַׁבְנָה אוֹשִׁיב תֵּשֵׁב
וָאֵשֵׁב וָאוּשַׁב שְׁבוּ נוֹשַׁבְתָּ הָיְשְׁבִי נוֹשִׁיב וְהוֹשַׁבְתִּ בְּשִׁבְתָּם הָיְשֵׁב נוֹשָׁב וְהוֹשִׁיב הוֹשַׁבְתֶּם
הוֹשִׁיבִי וְיָשַׁבְתְּ נוֹשְׁבָה וְנוֹשִׁיב וַתְּוֻשְׁבוּ וַיֵּשְׁבוּ אֵשֵׁב וָאְוֻשֵׁב וַתֵּשְׁבוּ וָאוֹשֵׁב יוֹשְׁבָה נוֹשַׁבְנוּ
תּוֹשִׁיבִי נָיְשֵׁב הוֹשִׁיבָה הוּשַׁבְנוּ יֵשְׁבוּ תּוּשַׁב אֵשְׁבָה מוֹשִׁיב שְׁבִי וַיּוֹשְׁבוּ נוֹשַׁבְתִּי יוֹשֵׁב הָיְשְׁבוּ
וַתֵּשְׁבִי וְשֵׁב וְהָיְשַׁבְנָה נוֹשַׁבְתֶּן אִוָּשֵׁב הוֹשַׁבְתְּ הַמּוֹשִׁיבִים וְהוּשְׁבוּ וְנוֹשַׁב נֵשֵׁב נוֹשְׁבִי וְנוֹשְׁבָה
יָוָּשְׁבוּ יֵשְׁבוּ וַתֵּשַׁבְנָה הוֹשַׁבְתִּי בְּשִׁבְתֵּנוּ נוֹשַׁבְתֶּם וַנָּוָשֵׁב יָשַׁבְנוּ שֵׁב וַתֵּשֵׁב תּוּשְׁבוּ וַתּוֹשֶׁב יֵשֵׁב
תִּוָּשְׁבִי וַיֵּשְׁבוּ לָשֶׁבֶת לְשִׁבְתִּי מוּשָׁב וְנוֹשַׁבְתְּ תִּוָּשַׁבְנָה נוֹשָׁבִים וְהוֹשַׁבְתֶּם

sloveso ידע

יָדַע יֵדַע דַּע וְיָוְדַע הוֹדַעְתִּי יָדַעְנוּ נוֹדַע וַיֵּדַע תֵּדְעִי יֵדַע אֵדַע דְּעוּ וַיֵּדְעוּ יֶדְעָה הוֹדִיעַ יֹדַעַת
וָאְוָדַע אוֹדִיעַ דַּעַת תֵּדַע יָדַעְתִּי וְדַע יְדָעִים נוֹדַעְתִּי מוֹדִיעִים הוֹדִיעוּ דְּעִי וְיָדַע וַיֹּדַע וַיְוָדַע וְנוֹדַע
תֵּדְעוּ תּוֹדִיעַ יֶדְעוּ וָאֵדַע לָדַעַת מְיֻדָּע הוֹדַעְתָּ יָדַעְתָּ יְדֵעִי יוֹדִיעַ נוֹדְעוּ וַתֵּדַע וַתְּוֻדַע הוֹדַע

וְלָדַעַת יֵדְעוּ תְּוָדְעִי וְנוֹדְעָה יְדַעְתֶּם הוֹדַעְתֶּם וּדְעִי וְאֵדְעָה וְנוֹדַעְתִּי וָיְדַעְתֶּם מְיֻדָּעִי הוֹדִיעוּ

sloveso הלך

Sloveso má v *qalu* tvary třídy imperfekta (*impf, imp* a *inf*) jako slovesa פ״ו.

הָלַךְ יֵלֵךְ וְהֹלֵךְ וַיֵּלֶךְ לֶכֶת לֵךְ וַיּוֹלֶךְ וַיֵּלְכוּ יוֹלִיךְ וַיְהַלֵּךְ וַתֵּלַכְנָה וְהִתְהַלַּכְנוּ הַמּוֹלִיךְ הָלַכְתִּי לֵךְ־נָא מְהַלֵּךְ וָאֵלֵךְ הַהֹלֶכֶת גָּלְכָה תֵּלֵךְ הָלְכוּ וְהוֹלַכְתִּי וְהִתְהַלֵּךְ וַהֲלַכְתֶּם לְכִי הֹלְכִים יִתְהַלְּכוּ יֵלְכוּ וַתֵּלֵךְ בְּלֶכֶת גֵּלֵךְ וְהֶלְכָה לְכוּ אֵלֵךְ מוֹלִיךְ הָלַכְתָּ אֲהַלֵּךְ וְלֵךְ וַיֵּלְכוּ הִתְהַלַּכְתָּ הָלַכְנוּ הֹלֵךְ וַתֵּלְכוּ יְהַלֵּךְ הוֹלֵךְ וּלְכוּ לָלֶכֶת וַגֵּלֵךְ תֵּלְכוּ הַמִּתְהַלְּכִים אוֹלִיךְ וָאוֹלֵךְ הֲלַכְתֶּם וְהִתְהַלַּכְתִּי וּלְכִי אֵלְכָה הֲהֹלְכִים לָהֲלֹךְ תֵּלַכְנָה הָלַכְתְּ מְלֶכֶת הִתְהַלְּכוּ וְהֶלְכוּ

Upozornění:

- Podle frekvence výskytu slabých tvarů je nejdůležitějších těchto šest sloves třídy פ״ו:

	kořeny:	
יצא ירד ישב ידע ילד הלך		
וַיֵּצֵא וַיֵּרֶד וַיֵּשֶׁב וַיֵּדַע וַתֵּלֶד וַיֵּלֶךְ	*nar*	*qal*

Cvičení:

• tvary:

יֶלֶדֶת לֶדֶת וַיּוֹלְדוּ וְהוֹשִׁיעַ נוֹתַר צֵא תּוֹלֵד יָשַׁב יֵשֵׁב תִּירַשׁ לָרֶדֶת יֻלַּדְתִּי יֵרְשׁוּ יָלַדְנוּ תּוֹסֵף תּוֹשֵׁעַ נוֹשַׁב וְתֵרֵד וַיֵּירְשׁוּ יוֹלִיד רֵד תֵּשְׁבוּ וַיֵּצְאוּ וְהוֹרַדְתָּ הוּרַד שֵׁב וַיֵּצֵא וְיָלַדְתִּי יֵירְשׁוּ הוֹשִׁיבוּ וַיּוֹלֶד יוֹשִׁיב תֵּשֵׁב וְיוֹסִיפוּ נֵלֵד תּוֹשִׁיעַ יֵרֵשֶׁת רֶשֶׁת לָרֶשֶׁת לְרִשְׁתָּהּ נוֹתְרָה יָדַע יֵדַע יֹלֵד הוֹצִיא וְיָרַשְׁתָּ יֵרֵד יִירַשׁ דַּע וְיִוָּדֵעַ יָרְדָה וַיֵּרֵשׁ וְיָלַד תּוֹרִיד יִוָּרֵשׁ הוֹרַשְׁתָּ וּמוֹשִׁיעַ נוֹתְרוּ הוֹדַעְתִּי וָאֵצֵא נוֹלַד וַיֵּרֵד יָדַעְנוּ רֵשׁ הוֹשִׁיעָה נוֹדַע וַיֵּדַע תִּירְשׁוּ יֵלֵד רֶדֶת וְיָרֵדְתְּ יוֹרִיד נִוָּרֵשׁ תֵּדְעִי יֹדֵעַ וַיּוֹשַׁע וְהוֹרַדְתִּי אֵדַע וַיּוֹצֵא רְדוּ אִוָּשֵׁעַ נוֹתַרְתִּי יוֹסֵף מוֹשִׁיעִים וַתֵּלֶד וַיִּוָּתֵר תֵּצֵא דְּעוּ אוֹלִיד וּרְשׁוּ יִיטַב יֻלֶּדֶת יֵיטִיב יֹטֵב וְיָרְדוּ יֵיטֵב הוֹשַׁעְתָּ אֻוְּלַד וַיֵּרְדוּ וַתֵּיטַבְנָה נוֹצִיא יָרַשׁ וִילַדְתֶּן אוֹשִׁיעַ יֵצֵא תֵּיטְבִי נִירַשׁ לֶדֶת וַגֵּלֶד הֵיטַבְתִּי תִּוָּרֵשׁ וַיִּיטְבוּ רֶדֶת הוֹרִישׁ אֵיטִיב הוֹשַׁבְנוּ תִּוָּלְדוּ יָשְׁבוּ וְאוֹרִיד יָרַדְתִּי מֵרֶדֶת יֻלְּדוּ וְנוֹלַד וְיֵירְשׁוּ וְיָסַף יוֹסֵף יוֹסִיף וַיּוֹסֶף תֵּלֵד וְהוֹרַדְנוּ רְדִי מוֹשִׁיעַ וַתּוֹשַׁע וַיֵּצֵא תּוֹשַׁב אֻשְׁבָה הוֹלִיד אֵרֵד הוֹשַׁעְתִּי מוֹשִׁיב שְׁבִי וַתֵּרְדוּ הַיָּלוּד וַיּוֹשְׁבוּ הָלַךְ יֵלֵךְ יִוָּלֵד יוֹשִׁיעַ תֵּצְאוּ וְהֹלֵךְ רֶדֶת הוֹלַדְתֶּם וַיֵּלֶךְ וְנוֹתְרָה לֶכֶת לֵךְ וַיּוֹלֶךְ וַיֵּלְכוּ וַיִּוָּתְרוּ לֶדֶת יִוָּלְדוּ יוֹלִיךְ וַיְהַלֵּךְ

וְהוֹרַדְתֶּם מְיֻלֶּדֶת תּוֹלִיד וְהוֹשַׁעְתִּי וַתַּלַכְנָה יְוָשֵׁעַ יַלַדְתֶּם וָאֵלֶד וְהִתְהַלַּכְנוּ הַמּוֹלִיךְ הָלַכְתִּי וַיֵּשֶׁב
וַיּוֹלֶד יֹשֵׁב לֶדֶת הוֹתִיר שֵׁבְנָה יֹשֶׁבֶת שֶׁבֶת יוֹשֵׁב שִׁבְתּוֹ וַיּוֹשֶׁב

• věty:

1. וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה אֶל־אַבְרָם לָמָּה לֹא־הִגַּדְתָּ לִי כִּי אִשְׁתְּךָ הִוא:
לָמָּה אָמַרְתָּ אֲחֹתִי הִוא וָאֶקַּח אֹתָהּ לִי לְאִשָּׁה וְעַתָּה הִנֵּה אִשְׁתְּךָ קַח וָלֵךְ:
2. וַתֵּלֶד שָׂרָה אֶשֶׁת אַבְרָהָם בֵּן:
3. וַיֹּאמֶר צֵא מֵאַרְצְךָ וּמִבֵּית־אָבִיךָ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַמַר אֵלֶיךָ:
וַיִּקַח אַבְרָם אֶת־שָׂרַי אִשְׁתּוֹ וְאֶת־לוֹט בֶּן־אָחִיו וַיֵּצְאוּ אַרְצָה כְנַעַן וַיָּשֻׁבוּ שָׁם:
4. וַיְהִי־פֶלֶג שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־רְעוּ:
5. וַתֹּאמֶר שָׂרָה אֶל־אַבְרָהָם אִישָׁהּ לֵאמֹר לֹא יִירַשׁ בֶּן־הָאָמָה הַזֹּאת עִם־בְּנִי עִם־יִצְחָק:
6. וַיֵּרָא מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר אָכֵן נוֹדַע הַדָּבָר:
7. וַיְהִי רָעָב בָּאָרֶץ וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֶל־שָׂרָה לֵאמֹר גֵּרְדָה־נָא מִצְרַיְמָה וֵירְדוּ שָׁמָּה:
8. וַתֵּלֶךְ רִבְקָה לִדְרֹשׁ אֶת־יְהוָה:
9. וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל־אֶחָיו לֵאמֹר הוֹרִידוּ אֵלַי אֶת־אֲחִיכֶם הַקָּטָן וְיָדַעְתִּי כִּי אֱמֶת דִּבַּרְתֶּם:
10. וַיְשַׁלַּח יְהוֹשֻׁעַ אֶת־הָעָם וַיֵּלְכוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אִישׁ לְנַחֲלָתוֹ לָרֶשֶׁת אֶת־הָאָרֶץ:
11. וַיִּמְלְאוּ יְמֵי רִבְקָה לָלֶדֶת וְהִנֵּה תוֹאֲמִים בִּבְטְנָהּ:
וַיֵּצֵא הָרִאשׁוֹן ... עֵשָׂו וְאַחֲרֵי־כֵן יָצָא אָחִיו ... יַעֲקֹב: וְיִצְחָק בֶּן־שִׁשִּׁים שָׁנָה בְּלֶדֶת אֹתָם:
12. וְאַבְרָם בֶּן־חָמֵשׁ שָׁנִים וְשִׁבְעִים שָׁנָה בְּלֶכְתּוֹ מֵחָרָן:
13. וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה אֶל־יוֹסֵף הוֹשֵׁב אֶת־בְּנֵי בֵית־אָבִיךָ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִיטַב בְּעֵינֶיךָ
וְהֵיטֵב אֱיטִיב עִמָּם:
14. נוֹדָע בִּיהוּדָה אֱלֹהִים בְּיִשְׂרָאֵל גָּדוֹל שְׁמוֹ:
15. וְהוּא מַלְכֵּנוּ הוּא יֵשֵׁב עַל־כִּסֵּא דָוִד עַל־כִּסֵּא הַמֶּלֶךְ בִּירוּשָׁלַם:

Opakování:

• tvary:

תֵּשֵׁב גֶּשֶׁת וַיֵּשֶׁב יֹשֵׁב יֵשֵׁב שֶׁבֶת נִפֹּל שֵׁבְנָה וַתִּפֹּלְנָה הֵיטַבְתִּי תֵּירְשׁוּ הִצִּיל וַיִּיטְבוּ וָאֹמַר
אֱיטִיב יֹשֶׁבֶת שֶׁבֶת נִגַּשְׁתֶּם קַח יוּשַׁב נִגַּעַת שִׁבְתּוֹ וַיּוֹשֶׁב יַצִּיל אֹמַר אֹמֵר הָאֹמְרִים יָדַע יֵדַע
גְּשִׁי נָתַתְּ יֻגַּשׁ דַּע וְיָוְדַע תַּגִּישִׁי תֵּדְעִי תִּתֵּן יֻדַּע מֻגָּשׁ שֵׁב אֻדַּע דְּעוּ יֵדְעוּ וַיֹּאמֶר יֻדְעָה הוֹדִיעַ
יֻדַּעַת בְּשִׁבְתֵּכֶם נִגָּשׁ קְחִי מְיֻסָּד תּוּרַד יֻצַּר נָוֹשֵׁב וְהוֹשַׁבְתֶּן יִשְׁבָה הֻגַּשְׁנוּ נָתַתִּי הוּשַׁבְתָּ וְנֻשְׁבָה

וַיִּגַּע וַתִּשְׁבוּ וַיִּתֵּן מוֹשִׁיבָה וַיְנַגַּע וַתְּוַשַּׁבְנָה יוֹשֵׁבִי יוֹשֵׁב יוֹשִׁיבוּ נִגַּעַת הִגִּיעַ וַיִּקַּח הוֹשֵׁב הוֹשַׁבְנוּ
וַתְּוַשֵּׁב תּוֹשַׁבְנָה וְנִגְּשׁוּ וְנָתַתָּ אוֹשִׁיב יֹאמַר גֶּשֶׁת מַצִּיל קְחוּ תֵּשֵׁב תִּנָּתֵן וָאֵשֵׁב וָאוֹשַׁב נַגִּישׁ
וְהַצַּלְתָּ שְׁבוּ יְיַטַב יֵיטִיב יֹטֵב יֵיטֵב וְהַצַּלְתָּ הְוָשַׁבְנָה וַתֵּיטַבְנָה הַגֵּשׁ תֵּיטִבִי נִגַּשְׁנוּ וְנָתַתִּי יוֹלִיךְ
וַיְהַלֵּךְ תֵּת וַתֵּלַכְנָה וָאַצִּיל וְהִתְהַלַּכְנוּ וְהַצִּילוּ הַמּוֹלִיךְ הָלַכְתִּי הִגַּעַתְּ הֵיטַבְנוּ הַצַּלְתֶּם תִּיטַב גְּשׁוּ
וַתֵּטְבוּ הֵיטִיב תֵּן וַיַּצֵּל וְקַחְנָה תֵּיטִיב וַתֹּאמֶר וַיֵּטֶב מֵיטִיב גְּשִׁי תִּיטַבְנָה יָשַׁב יֵשֵׁב יֵשֵׁב וַיִּפֹּל נוֹשַׁב
תֵּשְׁבוּ שֵׁב אֲיַשֵּׁר וַיְיַשֵּׁר וְהַצַּלְתֶּם נוֹשַׁר וַיּוֹשַׁע נִגְּשָׁה יִתֵּן וַיּוֹשֶׁב הִנָּצֵל וַיֵּשֶׁב גַּשׁ וַתְּוַדֵּעַ הוֹדַע
גַּשְׁנָה וְלַדַּעַת יֵדְעוּ גַּע תְּוָדְעִי וְנוֹדְעָה מַגַּעַת יְדַעְתֶּם הוֹדַעְתֶּם וּדְעִי יִקַּח וְאֵדְעָה וְנוֹדַעְתִּי
וָיְדַעְתֶּם לֵךְ מְיֻדָּעַי הוֹדִיעוּ הוֹשִׁיבוּ וְתֵן יוֹשִׁיב הֵיטִיבָה נִקַּח יֵיטְבוּ נִיטַב הָלַכְתָּ אֲהַלֵּךְ וְלֵךְ וַיֹּלְכוּ
תִּקְּחוּ הִתְהַלַּכְתָּ הָלַכְנוּ הֹלֵךְ יְהַלֵּךְ וַתֵּלְכוּ הוֹלֵךְ וַתִּקַּח וּלְכוּ לָלֶכֶת וַנֵּלֵךְ תֵּלְכוּ יֵיטִיבוּ וַתֵּטֶב
וְהֵיטַבְתְּ וַתִּקָּחוּ וַיִּיטַב הַבֵּט תֵּיטִיבִי וְהֵיטַבְתֶּם נָתַתָּ אִיטַב וַתֵּיטְבוּ הֵיטִיבוּ תֵּיטַבְנָה הַפֵּיל
הֵיטַבְתְּ נִיטִיב וַתֵּטְבִי יֵיטֵב הֵיטֵב הֵיטֵב וְנִגַּשׁ וַתִּיטַב וְהַצַּלְתִּי וַיֵּטְבוּ וְהֵיטִיב הֵיטַבְתֶּן תֵּיטִיבוּ נוֹשַׁבְתְּ
הְוָשְׁבִי וְהוֹלַכְתִּי וְהִתְהַלֵּךְ וַהֲלַכְתֶּם לְכִי הֹלְכִים יִתְהַלְּכוּ נוֹשִׁיב וְהוֹשַׁבְתְּ בְּשִׁבְתָּם הְוָשֵׁב הִצַּלְתְּ
נוֹשָׁב וְהוֹשִׁיב וַתִּתֵּן הוֹשַׁבְתֶּם הוֹשִׁיבִי וְיָשַׁבְתְּ נוֹשְׁבָה וְנוֹשִׁיב וַתֵּוָשְׁבוּ וַיֵּשְׁבוּ אֵשֵׁב וָאוָּשֵׁב קַחַת
וַתֵּשְׁבוּ וָאוֹשֵׁב יוֹשְׁבָה יֵלְכוּ וַתֵּלֵךְ בְּלֶכֶת נֵלֵךְ וְהָלְכָה לְכוּ אֵלֵךְ מוֹלִיךְ נוֹשַׁבְנוּ תּוֹשִׁיבִי נָוָשֵׁב
הוֹשִׁיבָה הוֹשַׁבְנוּ יֵשְׁבוּ תּוֹשַׁב אֵשְׁבָה מוֹשִׁיב שְׁבִי וַיּוֹשְׁבוּ וָאֶתֵּן נוֹשַׁבְתִּי יוֹשֵׁב הְוָשְׁבוּ וַתֵּשְׁבִי
וְשֵׁב וְהְוָשַׁבְנָה נוֹשַׁבְתֶּן אוָּשֵׁב יוֹלִיךְ וַיְהַלֵּךְ וַתֵּלַכְנָה וְהִתְהַלַּכְנוּ הַמּוֹלִיךְ הָלַכְתִּי הוֹשַׁבְתְּ
הַמּוֹשִׁיבִים וְהוּשְׁבוּ וְנוֹשַׁב נֵשֵׁב נוֹשְׁבִי וְנוֹשְׁבָה יְוָשְׁבוּ יֵשְׁבוּ וַתֵּשַׁבְנָה הוֹשַׁבְתִּי בְּשִׁבְתֵּנוּ
נוֹשַׁבְתֶּם וַנְּוָשֵׁב יָשַׁבְנוּ שֵׁב וַתֵּשֶׁב תּוּשְׁבוּ וַתּוֹשֶׁב יֹלֵד הוֹצִיא וְיָרַשְׁתָּ יֵרֵד יֵרֵשׁ דַּע וְיָוָדֵעַ יָרְדָה
וַיֵּרֶשׁ וְיָלַד תּוֹרִיד יְוָרֵשׁ הוֹרַשְׁתָּ וּמוֹשִׁיעַ נוֹתְרוּ דְּעוּ אוֹלִיד וּרְשׁוּ יִטַב יֹלֶדֶת יֵיטִיב יֹטֵב וְיָרְדוּ
יֵיטֵב הוֹשַׁעְתָּ אִוָּלֵד וַיֵּרְדוּ וַתֵּיטַבְנָה נוֹצִיא יָרַשׁ יֵשֵׁב תְּוָשְׁבִי וַיֵּשְׁבוּ לָשֶׁבֶת מוּשָׁב וְנוֹשַׁבְתְּ יָלְדָה
לֶדֶת וַיִּוָּלְדוּ וְהוֹשִׁיעַ נוֹתַר צֵא תִּוָּלֵד יָשַׁב יֵשֵׁב תִּירַשׁ לָרֶדֶת יַלַּדְתִּי יֻרְשׁוּ תְּוָשַׁבְנָה נוֹשָׁבִים
וְהוֹשַׁבְתֶּם

• věty:

1. וַיּוֹצֵא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עַמּוֹ מִמִּצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים בְּיָד חֲזָקָה וּבְאֹתוֹת גְּדוֹלוֹת: 2. וָאֵלֵךְ
עַד־בֵּית־לֶחֶם יְהוּדָה וְאֶל־בֵּית יְהוָה אֲנִי הֹלֵךְ: 3. וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תּוֹצֵא הָאָרֶץ עֵצִי־פְרִי אֲשֶׁר
זֹרֵעַ בָּם וַיְהִי־כֵן: 4. וַיְוַדַּע הַנָּבִיא אֲשֶׁר־שָׁלַח אֹתוֹ יְהוָה בֶּאֱמֶת: 5. וַתֹּאמֶר נָעֳמִי אֶל־רוּת
כַּלָּתָהּ טוֹב בִּתִּי כִּי תֵצְאִי עִם־נַעֲרוֹת בֹּעַז: 6. וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה אֲדֹנִי חָכָם כְּחָכְמַת מַלְאַךְ
הָאֱלֹהִים לָדַעַת אֶת־כָּל־אֲשֶׁר בָּאָרֶץ: 7. בַּיּוֹם הַהוּא תֵּצֵא לַמִּלְחָמָה וַיהוָה יִתֵּן אֶת־אֹיְבֶיךָ

בְּיָדֵךְ: .8 לֹא נוֹתַר אִישׁ בָּעִיר הַהִוא כִּי לֹא הוֹתִירוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יֶתֶר גָּדוֹל שָׁם: .9 וַיֵּיטִבוּ דִּבְרֵיהֶם בְּעֵינֵי מֶלֶךְ יְהוּדָה: .10 הוּא הָאִישׁ אֲשֶׁר יִיטַב־לָךְ: .11 וְשָׁמְעוּ הַמְרַגְּלִים בְּקוֹל הָאִשָּׁה וַיֵּשְׁבוּ אִתָּהּ בַּבַּיִת וַיִּשְׁכְּבוּ שָׁם: וַתּוֹרֶד אֹתָם הָאִשָּׁה מֵעַל־הַחוֹמָה וַיִּמָּלְטוּ הָהָרָה: .12 וַיֵּלֶךְ אַבְרָם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר־אֵלָיו יְהוָה: .13 וַיְבָרֶךְ יְהוָה אֶת־יִצְחָק וַיְגַדֵּל הָאִישׁ ... וַיֹּאמֶר לוֹ אֲבִימֶלֶךְ לֵךְ מֵעִמָּנוּ כִּי־עָצַמְתָּ מִמֶּנּוּ מְאֹד: וַיֵּלֶךְ יִצְחָק מִשָּׁם וַיֶּשְׁב בְּנַחַל־גְּרָר: .14 וַיֵּשֶׁב אַבְשָׁלוֹם בִּירוּשָׁלַם שְׁנָתַיִם יָמִים: .15 וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ מַלְאָכִים אֶל־הַנָּבִיא לֵאמֹר כֹּה אָמַר הַמֶּלֶךְ רֵד אֵלַי: וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם הַנָּבִיא לֹא אֵרֵד: וְאִם אִישׁ־אֱלֹהִים אָנֹכִי תֵּרֵד אֵשׁ־אֱלֹהִים מִשָּׁמַיִם וְאָכְלָה אֶתְכֶם: וַיְהִי כְּדַבֵּר הַנָּבִיא אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַתֵּרֶד אֵשׁ מִשָּׁמַיִם וַתֹּאכַל אֹתָם: .16 וַיּוֹסֶף יְהוֹנָתָן לְהַשְׁבִּיעַ אֶת־דָּוִד בְּאַהֲבָתוֹ אֹתוֹ: .17 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־הָאֱלֹהִים מִי אָנֹכִי כִּי אֵלֵךְ אֶל־פַּרְעֹה וְכִי אוֹצִיא אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם: .18 וָאוֹלֵךְ אֶתְכֶם בַּמִּדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה לָרֶשֶׁת אֶת־אֶרֶץ כְּנַעַן: .19 וְאַתֶּם עֲזַבְתֶּם אוֹתִי וַתַּעַבְדוּ אֱלֹהֵי כְּנַעַן וְעַתָּה אֲנִי לֹא אוֹסִיף לְהוֹשִׁיעַ אֶתְכֶם נְאֻם יְהוָה:

• texty:

.1 וַיִּשְׁמַע פַּרְעֹה אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה וַיְבַקֵּשׁ לַהֲרֹג אֶת־מֹשֶׁה וַיִּבְרַח מֹשֶׁה מִפְּנֵי פַרְעֹה וַיֵּשֶׁב בְּאֶרֶץ־מִדְיָן וַיֵּשֶׁב עַל־הַבְּאֵר: (Ex 2,15)

.2 וַיַּגַּע (אֶחָד מִן־הַשְּׂרָפִים) עַל־פִּי וַיֹּאמֶר הִנֵּה נָגַע זֶה עַל־שְׂפָתֶיךָ וְסָר* עֲוֹנֶךָ וְחַטָּאתְךָ תְּכֻפָּר: וָאֶשְׁמַע אֶת־קוֹל אֲדֹנָי אֹמֵר אֶת־מִי אֶשְׁלַח וּמִי יֵלֶךְ־לָנוּ וָאֹמַר הִנֵּנִי שְׁלָחֵנִי*: וַיֹּאמֶר לֵךְ וְאָמַרְתָּ לָעָם הַזֶּה ...:[67] (Iz 6,7–9a)

.3 וַיְבָרְכוּ אֶת־רִבְקָה וַיֹּאמְרוּ לָהּ אֲחֹתֵנוּ אַתְּ הֲיִי* לְאַלְפֵי רְבָבָה וְיִירַשׁ זַרְעֵךְ אֵת שַׁעַר שֹׂנְאָיו:[68] (Gn 24,60)

.4 וַיְהִי שְׂרוּג שְׁלוֹשִׁים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־נָחוֹר: וַיְהִי שְׂרוּג אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־נָחוֹר מָאתַיִם שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת: וַיְהִי נָחוֹר תֵּשַׁע וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־תֶּרַח: וַיְהִי נָחוֹר אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־תֶּרַח תְּשַׁע־עֶשְׂרֵה שָׁנָה וּמְאַת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת: וַיְהִי תֶּרַח שִׁבְעִים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־אַבְרָם אֶת־נָחוֹר וְאֶת־הָרָן: (Gn 11,22–26)

67 סָר = „je vzdálen“ | שְׁלָחֵנִי = שְׁלַח + suffix נִי

68 הֲיִי = „buď“, „staň se“ (*imp*)

.5 וְאֵלֶּה תּוֹלְדוֹת תֶּרַח תֶּרַח הוֹלִיד אֶת־אַבְרָם אֶת־נָחוֹר וְאֶת־הָרָן וְהָרָן הוֹלִיד אֶת־לוֹט: וַיָּמָת* הָרָן עַל־פְּנֵי תֶּרַח אָבִיו בְּאֶרֶץ מוֹלַדְתּוֹ בְּאוּר כַּשְׂדִּים: וַיִּקַּח אַבְרָם וְנָחוֹר לָהֶם נָשִׁים שֵׁם אֵשֶׁת־אַבְרָם שָׂרַי וְשֵׁם אֵשֶׁת־נָחוֹר מִלְכָּה בַּת־הָרָן אֲבִי־מִלְכָּה וַאֲבִי יִסְכָּה: וַתְּהִי שָׂרַי עֲקָרָה אֵין לָהּ וָלָד: וַיִּקַּח תֶּרַח אֶת־אַבְרָם בְּנוֹ וְאֶת־לוֹט בֶּן־הָרָן בֶּן־בְּנוֹ וְאֵת שָׂרַי כַּלָּתוֹ אֵשֶׁת אַבְרָם בְּנוֹ וַיֵּצְאוּ אִתָּם מֵאוּר כַּשְׂדִּים לָלֶכֶת אַרְצָה כְּנַעַן וַיָּבֹאוּ* עַד־חָרָן וַיֵּשְׁבוּ שָׁם: וַיִּהְיוּ יְמֵי־תֶרַח חָמֵשׁ שָׁנִים וּמָאתַיִם שָׁנָה וַיָּמָת* תֶּרַח בְּחָרָן:[69] (Gn 11,27–32)

.6 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה כְּתָב־לְךָ אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה כִּי עַל־פִּי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה כָּרַתִּי* אִתְּךָ בְּרִית וְאֶת־יִשְׂרָאֵל: וַיְהִי שָׁם עִם יְהוָה אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה לֶחֶם לֹא אָכַל וּמַיִם לֹא שָׁתָה* וַיִּכְתֹּב עַל־הַלֻּחֹת אֵת דִּבְרֵי הַבְּרִית עֲשֶׂרֶת הַדְּבָרִים: וַיְהִי בְּרֶדֶת מֹשֶׁה מֵהַר סִינַי וּשְׁנֵי לֻחֹת הָעֵדֻת בְּיַד־מֹשֶׁה בְּרִדְתּוֹ מִן־הָהָר וּמֹשֶׁה לֹא־יָדַע כִּי קָרַן עוֹר פָּנָיו בְּדַבְּרוֹ אִתּוֹ: וַיַּרְא* אַהֲרֹן וְכָל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־מֹשֶׁה וְהִנֵּה קָרַן עוֹר פָּנָיו וַיִּירְאוּ מִגֶּשֶׁת אֵלָיו: וַיִּקְרָא* אֲלֵיהֶם מֹשֶׁה וַיָּשֻׁבוּ* אֵלָיו אַהֲרֹן וְכָל־הַנְּשִׂאִים בָּעֵדָה וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֲלֵהֶם: וְאַחֲרֵי־כֵן נִגְּשׁוּ כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיְצַוֵּם* אֵת כָּל־אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אִתּוֹ בְּהַר סִינָי:[70] (Ex 34,27–32)

.7 וָאֹמַר שִׁמְעוּ־נָא רָאשֵׁי יַעֲקֹב וּקְצִינֵי בֵּית יִשְׂרָאֵל הֲלוֹא לָכֶם לָדַעַת אֶת־הַמִּשְׁפָּט: שֹׂנְאֵי טוֹב וְאֹהֲבֵי רָע ...: (Mi 3,1–2)

.8 וְהָאָדָם יָדַע אֶת־חַוָּה אִשְׁתּוֹ וַתַּהַר* וַתֵּלֶד אֶת־קַיִן ...: וַתֹּסֶף לָלֶדֶת אֶת־אָחִיו אֶת־הָבֶל וַיְהִי־הֶבֶל רֹעֵה צֹאן וְקַיִן הָיָה* עֹבֵד אֲדָמָה:[71] (Gn 4,1–2)

---

69 וַיָּמָת = „a zemřel“ | וַיָּבֹאוּ = „a vešli“

70 כָּרַתִּי > כָּרַתְתִּי | שָׁתָה = „pil“ | וַיַּרְא = „a viděl“, „a uviděl“ | וַיִּקְרָא = „a zavolal“ | וַיָּשֻׁבוּ = „a vrátili se“ | וַיְצַוֵּם = „a přikázal jim“

71 וַתַּהַר = „a otěhotněla“, „a počala“ | הָיָה = „byl“

Slovíčka:

יָדַע יֵדַע *inf.cs* דַּעַת	*q*	**ידע**	poznat, obeznámit se, nabýt poznání (818/943×)
נוֹדַע יִוָּדַע	*ni*		dát se poznat, učinit se známým (41/943×)
הוֹדִיעַ יוֹדִיעַ	*hi*		dát ve známost, oznámit, dát vědět (71×)
יָלְדָה תֵּלֵד וַתֵּלֶד	*q*	**ילד**	rodit, porodit (237/492×)
הוֹלִיד יוֹלִיד וַיּוֹלֶד	*hi*		zplodit / oplodnit (176/492×)
		יֶלֶד	dítě / mládě / *pl* děti (89×)
		מוֹלֶדֶת	rodiště, rodná domovina; příbuzenstvo, rod (22×)
		תּוֹלְדוֹת	rodopisy, rody (39×)
יָצָא יֵצֵא וַיֵּצֵא	*q*	**יצא**	vyjít, jít ven (784/1066×)
הוֹצִיא יוֹצִיא וַיּוֹצֵא	*hi*		vyvést (277/1066×)
יָרַד יֵרֵד וַיֵּרֶד	*q*	**ירד**	jít dolů, sestoupit (307/380×)
יָשַׁב יֵשֵׁב וַיֵּשֶׁב	*q*	**ישב**	sedět / usadit se / pobývat (1030/1076×)
הוֹשִׁיב וַיּוֹשֶׁב	*hi*		usadit, nechat pobývat (35/1076×)
		יוֹשֵׁב	obyvatel
הָלַךְ יֵלֵךְ וַיֵּלֶךְ	*q*	**הלך**	jít, chodit (1412/1547×)
טוֹב יִיטַב וַיִּיטַב	*q*	**יטב**	být dobrý (43/116×)
יָסַף –	*q*	**יסף**	přidat (35/214×)
נוֹסַף –	*ni*		být přidán
הוֹסִיף יוֹסִיף וַיֹּסֶף	*hi*		pokračovat v (+ *inf*) (173/214×)
יָרַשׁ יִירַשׁ (יִרַשׁ)	*q*	**ירש**	být dědicem, obržet za dědictví (160/231×)
הוֹרִישׁ יוֹרִישׁ וַיֹּרֶשׁ	*hi*		zabrat si, vzít si za dědictví / vyhnat (66×)
הוֹשִׁיעַ יוֹשִׁיעַ וַיּוֹשַׁע	*hi*	**ישע**	spasit, přinést spásu, zachránit (159/180×)
נוֹשַׁע יִוָּשֵׁעַ	*ni*		být spasen / nechat si pomoci (21/180×)
		יְשׁוּעָה	spása, spasení (78×)
נוֹתַר יִוָּתֵר	*ni*	**יתר**	být zbylý, zbývat, zůstat (81/106×)
הוֹתִיר וַיּוֹתֵר	*hi*		nechat zbytek, ponechat / dát přednost
		יֶתֶר	zbytek (100×)

אֲדָמָה		zem, půda, prsť	(225×)
חַטָּאת / חַטָּאָה		hřích, provinění	(293×)
נַעַר		chlapec	(239×)
נחל	*q* נָחַל יִנְחַל	dědit, obdržet jako dědictví	(30/59×)
נַחֲלָה		dědictví / dědičný podíl	(222×)
עַד		trvající budoucnost / *prep* do, až do	(1263×)
לוּחַ		deska, tabule	(43×)
רֹאשׁ		hlava / vrchol / začátek	(596×)

LEKCE 15.

Slabá slovesa – třída ל״א (K 74; W 73; S 40)

Pravidla:

- Slovesa ל״א mají až na ojedinělé výjimky tvary silného slovesa. Třetí konsonant א se ovšem stává podkladem dlouhé samohlásky.
- Druhotně, zejména ve tvarech s konsonantním afformativem, bývá někdy vypuštěn.
- Imperfektní vokál v qalu je *a*.

		silné tvary	slabý tvar
q	*pf 1. sg m*	מָצָאתִי	מָצָתִי
	pf 2. sg f	מָצָאת	
	impf 3. sg m	יִמְצָא וַיִּמְצָא	
ni	*pf 2. sg m*	נִמְצֵאתָ	
	pf 2. sg f	נִמְצֵאת	
	impf 3. sg m	יִמָּצֵא וַיִּמָּצֵא	
hi	*pf 2. sg m*	הִמְצֵאתָ	
	pf 2. sg f	הִמְצֵאת	
	nar 3. pl	וַיַּמְצִאוּ	

vzorové tvary ל״א

מָלֵא יִמְלָא מָלֵאת נִמְצָא הִמְצֵאנוּ נִמְצֵא נִמְצֵאתִי וָאֶמְצָא הִתְמַצֵּאתָ מְלֵאתֶם מֻצֵּאתֶם מֻמְצָאוֹת נִמְצְאוּ וַיִּמָּצְאוּ יִמְצְאוּ מֻלְאוּ מֻצְאָה הִמְצִיא הִמְצֵאת מֹצֵא הַמֻּצְאוּ מָלֵאתָ הֻמְצֵאת יִמְצָא יִמָּצֵא מְצָא אֶתְמַצֵּא מְמֻצָּא וָאֶמָּצֵא הִמְצִיאָה וּמְלֵאתֶן מֻמְצָא הַמְצֵא מֻצֵּאתָ תִּמְצֶאנָה תִּתְמַצֵּא נִמְצֵאתָ מִצֵּאת יַמְצִיא מְצָאִי מִצֵּא מְצָאִים וְנִמְצֵאתֶם מֻלְאָה נִמְצָא נַמְצִיא אֶמְצָא הִמְצֵאתָ וַיִּמְצָא מָלֵאתִי אַמְצִיא וַתִּמְצְאוּ אֻמַּצָּא נִמְצֵאת הַמְצִיאוּ הֻמְצֵאתִי מֻצְאוּ הִתְמַצֵּאת וַתִּמְצָא וַתֻּמְצָא נִמְצְאָה וַתִּמָּצֵא מָלֵאנוּ מִצֵּאנוּ הִמְצֵאתִי תַּמְצִיאִי תְּמַצֵּא הִמְצִיאוּ מֻצֵּאת הַמֻּצְאִי תִּמְצָא תִּמָּצֵא וְהֻמְצֵאנוּ מִצֵּאתִי אֻמָּצָא מָצָאתִי נִמְצָאתִי מִצֵּאתִי מָלֵאתִי הִמְצֵאתִי מֻצֵּאתִי הֻמְצֵאתִי

Vícenásobně slabá slovesa נשׂא יצא ירא

יָרֵא יִירָא תִּירָא וַיִּירָא תִּירְאוּ וַתִּירֵאן תִּירְאִי יְרָא יְרָאוּ וְתִירָא יְרֵאתָ וְיֵרְאוּ נוֹרָא נִירָא וְיֵרֵא יְרֵאתֶם אִירָא יֵירְאוּ יְרֵאִים תִּוָּרֵא יְרֹא וָאִירָא הַנּוֹרָא וַיִּירְאוּ וָיִרְאוּ וְהַנּוֹרָא יְרֵאנוּ יִרְאֵי וַנִּירָא וָיִרְאָה וַתִּירְאִי וְיֵרֵאתָ

יָצָא יָצְאוּ וַיֵּצֵא הוֹצִיא וְיָצָאנוּ יֹצֵא וַיֹּצֵא הַיֹּצֵא צֵאת תֵּצֵא הַמּוּצָאִים נֵצֵא תּוֹצִיא יֵצְאוּ יְצָאתֶם צֵא לְצֵאת יֵצֵא הוֹצֵאתָ וְיָצָאתֶם יוֹצוֹת וְצֵא וְיָצָא וְיֵצֵא מוּצָאוֹת הוֹצֵא בְּצֵאת בְּצֵאתִי בְּצֵאתְכֶם הוֹצִיאוּ וַתֵּצֵא אוֹצִיא צְאוּ אֵצֵא הוֹצֵאת וְתֵצֵא תֵּצֶאנָה מוּצָאוֹת הַיּוֹצֵא יָצָאתָ יָצָאתִי תּוֹצֵא וּצְאוּ תֵּצְאוּ מוֹצִיא יְצֵאִים כְּצֵאת הוֹצִיאוּ תֵּצְאִי וְהוֹצֵאתָ הוֹצֵאתִי וָאֵצֵא יוֹצִיא וַיֵּצְאוּ מוֹצִיאִים וְאֵצְאָה נוֹצִיא וְיָצָאת לָצֵאת צְאִי יְצֵאִי וְהַיֹּצֵאת וְיֵצְאוּ וְלָצֵאת וַתֵּצֶאנָה הַמּוֹצִיא יָצָאנוּ

נָשָׂא וְנָשָׂאת יִשָּׂא נָשְׂאוּ שְׂאֵת בִּשְׂאֵת לָשֵׂאת תִּשָּׂא וַיִּשְׂאוּ נְשָׂא שָׂא תִּשְׂאוּ וַיִּשָּׂא יִנָּשֵׂא נָשָׂאתָ אֶשָּׂא נְשָׂאתֶם וְתִשָּׂא וַתִּשֶּׂנָה הִנָּשֵׂא וְהִשִּׂיאוּ נָשְׂאָה נְשָׂא תִּתְנַשֵּׂא וְנָשָׂאתִי יִשְׂאוּ וְנָשְׂאוּ וָאֶשָּׂא וְלָשֵׂאת וְנָשָׂא שְׂאִי אֶנָּשֵׂא וַתִּשְׂאוּ הַנָּשֵׂא וּשְׂאוּ נָשְׂאת וּנְשָׂאתֶם מִתְנַשֵּׂא וְנָשָׂאתָ וְהַנִּשְׂאִים וַתִּשָּׂא נְשֵׂאוֹת שְׂאוּ תִּתְנַשְּׂאוּ וְאֶשָּׂא וְתִשָּׂאנָה

Cvičení:

• tvary:

וְקָרָאתָ וַיִּקְרָא הַנִּקְרָא מָצָאתִי מָלֵא נִפְלָאת בָּרָא בֵּרֵאתָ וָאֶקְרָא וָאִירָא וַיִּמְצָא וּמִלֵּאתָ טִמֵּאתֶם הַנּוֹרָא וַיֵּירְאוּ תִּקְרֶאנָה מָצְאוּ וַתִּמְצְאוּ טָמֵאת וַתִּקְרָא מָלֵאתִי בּוֹרֵא נִפְלָאִים וַתִּמְצָא יָרְאוּ תִּקְרְאִי תִּמָּצֵא וְהַנּוֹרָא יְרֵאנוּ וַיִּבְרָא קָרָאת וָאֲטַמֵּא וּמִלֵּאתִי נִמְצֵאת צְאוּ מְצָאתֶם וַיִּמְצְאוּ נִפְלָאוֹת טִמֵּאת מָצָאתָ אֵצֵא הוֹצֵאת וְתֵצֵא נִקְרֵאתִי מֻצְאָה קְרָא קִרֹא אֶקְרָא מָלְאוּ נִטְמֵאת תֵּצְאוּ מוֹצִיא מוֹצֵא וְנִמְצֵאתִי אֻמְצָא מִלֵּאנוּ מְצָא יְצֵאִים וּמָצָאתָ וָאֲמַלֵּא וְטָמֵאת וַתִּקְרְאוּ מָצָאנוּ וְנִפְלָאוֹת כְּצֵאת וּמֻצְאוּ הוֹצִיאוּ קְרָאתֶם תֵּצָאנָה מָלֵאתָ מוּצָאוֹת וְקָרָאת וּמָצָא הַיּוֹצֵא וְטִמְּאוּ יִמָּצֵא וּמִלֵּאנוּ יָצָאתָ יָצָאתִי יִקְרְאוּ תּוֹצֵא יִמְצְאוּ וּצְאוּ יִקָּרֵא נִטְמֵאתֶם לְצֵאת קָרָאתִי וּמִלֵּאתֶם יֵצֵא קֹרֵא הוֹצֵאתָ נִפְלָאת נִפְלָאוֹת וַתִּקְרֶאנָה יִטְמָא וְיָצָאתֶם וַתִּמְצְאִי יִפָּלֵא וּמְצָאתֶם יוֹצוֹת וַיִּקְרְאוּ וְצֵא מִלֵּאתָ תִּקְרָא וּמֻצְאָה וְיָצָא צֵאת קֹרְאִים תֵּצֵא וַתִּקְרְאִי הַמּוּצָאִים טִמְּאוּ יִמְצָא וַתִּקָּרֶאן נֵצֵא תִּקָּרֵאוּ וְיָרֵאתָ וַתִּקְרְאוּ יְרֵאתֶם וְקָרָאתִי וַיִּקְרָא מִלֵּאתִי אִירָא נוֹצִיא נְשָׂאתֶם וְיָצָאת לָצֵאת קָרְאוּ וַיִּפָּלֵא צְאִי נִקְרָא יְצֵאִי וְהַיֹּצֵאת וְהוֹצֵאת מוּצָאוֹת הוֹצֵא וְנָשָׂאתִי יִשְׂאוּ וַיִּקְרֵא וְנָשְׂאוּ בְּצֵאת בְּצֵאתִי הַנִּקְרָאִים בְּצֵאתְכֶם הוֹצֵאתִי וְקָרְאוּ וָאֵצֵא מִלֵּאתֶם יוֹצִיא וַיֵּצְאוּ וּקְרָאתֶם מוֹצִיאִים נָשָׂאת תִּמָּצֵאִי וּנְשָׂאתֶם יִקְרְאוּ וְאֵצְאָה וַתִּמָּצֵא יָרֵאתָ הִמְצִיאוּ וְיָרְאוּ

• věty:

1. כִּי בְּחֹדֶשׁ הָאָבִיב יָצָאתָ מִמִּצְרַיִם׃
2. וַיֹּאמֶר אֲדֹנָי אִם־נָא מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ אַל־נָא תַעֲבֹר מֵעַל עַבְדֶּךָ׃
3. וַיִּקְרָא הָאָדָם שֵׁם אִשְׁתּוֹ חַוָּה׃
4. וָאֹמַר אֵלֶיךָ יְהוָה נַפְשִׁי אֶשָּׂא׃
5. וַיֹּאמֶר חֵטְא חָטָאתִי׃
6. וַתֹּאמֶר אֲלֵיהֶן אַל־תִּקְרֶאנָה לִי נָעֳמִי קְרֶאנָה לִי מָרָא׃
7. וְלֹא יִשָּׂא גּוֹי אֶל־גּוֹי חֶרֶב בַּיּוֹם הַהוּא׃
8. וַיֹּאמֶר אוּלַי יִמָּצְאוּ שָׁם שְׁלֹשִׁים וַיֹּאמֶר לֹא אַשְׁחִית אִם־אֶמְצָא שָׁם שְׁלֹשִׁים׃
9. וַיֹּאמֶר יוֹנָה קָרָאתִי מִצָּרָה לִי אֶל־יְהוָה ... שָׁמַעְתָּ קוֹלִי׃
10. וַיְהִי בְּצֵאת הַכֹּהֲנִים מִן־הַקֹּדֶשׁ וְהֶעָנָן מָלֵא אֶת־בֵּית יְהוָה׃
11. וַתִּמָּלֵא הָאָרֶץ מַיִם׃
12. וַתִּמָּלֵא אַרְצוֹ כֶּסֶף וְזָהָב ... וַתִּמָּלֵא אַרְצוֹ אֱלִילִים׃
13. וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים שָׂרָה אִשְׁתְּךָ יֹלֶדֶת לְךָ בֵּן וְקָרָאתָ אֶת־שְׁמוֹ יִצְחָק׃
14. וַיֹּאמֶר אֶל־הָאִשָּׁה מִלֵּאתִי אֶת־דְּבָרַיִךְ׃
15. נִמְצֵאתִי לְלֹא בִקְשׁוּ אֹתִי נְאֻם יְהוָה׃
16. וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לָאוֹר יוֹם וְלַחֹשֶׁךְ קָרָא לָיְלָה וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם אֶחָד׃
17. וַיִּשְׁכַּן הֶעָנָן עַל־אֹהֶל מוֹעֵד וּכְבוֹד יְהוָה מָלֵא אֶת־הַמִּשְׁכָּן׃
18. וַיהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן מָלֵא רוּחַ חָכְמָה כִּי־סָמַךְ מֹשֶׁה אֶת־יָדָיו עָלָיו וַיִּשְׁמְעוּ אֵלָיו בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

Souhrnné morfologické opakování

• tvary:

וַיֵּשֶׁב שׁוֹמֶרֶת לָקַחַתְּ קַחַת גַּשׁ וַיַּעֲמֹד וַיַּעֲמִיד וְקָרָאתָ לֵךְ וַיִּקְרָא הַנִּקְרָא וְהִצִּיל גָּשֶׁת וָאֹמַר וַתִּשְׁתַּמֵּר מָצָאתִי מָלֵא רֵד נִפְלָאת תְּוַדֵּעַ נִמְשַׁח בָּרָא מְלֹךְ בֵּרַאתָ גַּשְׁנָה תֵּן שִׁלַּחַתְּ וָאֶקְרָא וֶאִירָא אֶבָרֵךְ וַיִּמְצָא לְכוּ וַיֵּצֵל וּמִלֵּאתָ הֶעֱמַדְנוּ טִמֵּאתֶם וְהִגַּדְתְּ הַנּוֹרָא רֶשֶׁת וַיֵּירָאוּ יֹאמַר תִּקְרֶאנָה מָצְאוּ לֶדֶת וַתִּמְצְאוּ נֶעֱזַבְתְּ הֶעֱמִידוּ קָרָאתִי נִשְׁבַּעְתִּי וּמִלֵּאתֶם יוֹלֶדֶת יוּלַד וַיֵּלֶד יֵצֵא קֹרֶא יַגִּידוּ וַיֵּדַע הוֹצֵאתָ וַיֵּלֶךְ וַתִּקְרֶאנָה תִּגַּע יִטְמָא וָאֲבָרֵךְ בֹּרַח וְיָצָאתֶם וַתִּמְצְאִי וַתַּעֲבֹר יִפָּלֵא וּמְצָאתֶם נִחַם יוֹצוֹת הִשְׁמַעַתְּ הֶעֱמִידָה וַיִּקְרְאוּ הִגַּדְנוּ וְצֵא נַחֲמוּ הַצֵּל תֵּת מִלֵּאתָ תֹּאכַל תִּקְרָא יְבָרֵךְ הִמָּלֵט יֵדַע וּמֻצְאָה שִׁחֵת וְיָצָא יוֹשִׁיעַ צֵאת וְנוֹתַרְתֶּם קְרֵאִים תֵּצֵא הֶעֱבִיר יָוְתֵר טָמֵאת שׁוֹלֵחַ וַתַּגֶּד וַתִּקְרָא מָלֵאתִי יַצִּילוּ וְיִגַּע בּוֹרֵא נִפְלָאִים הִתְבָּרְכוּ וַתִּמְצָא וְהֶעֱמִיד יֵרָאוּ תִּקְרְאִי תִּמָּצֵא אֵדַע יִשְׁתַּמְּרוּ נֹאכַל לָתֵת יִיטַב וְהַנּוֹרָא וַתַּגִּדוּ וְנִחַמְתְּ יוֹלִידוּ יֵרָאנוּ וַיִּבְרָא אֹמֵר מַהֵר וַתִּקַּח הַצִּילוּ נוֹתַר וַיּוֹרֶד קָרָאת נִלְחַמְתְּ וָאֲטַמֵּא וּמִלֵּאתִי וַיִּגְּעוּ הוֹשִׁיעַ נִמְצֵאת צְאוּ וַיַּעַמְדוּ מְצָאתֶם נֶעֱזַבְתֶּם לָרֶשֶׁת וַיִּמְצְאוּ נִפְלָאוֹת וְלֵךְ יֵשֵׁב שֶׁבֶת וָאוָתֵר יוֹרְדִים תִּקְרֶאוּ לְדִי לֵאמֹר וְיָרֵאתָ וַתִּקְרְאוּ שִׁלַּח יֵרָאתֶם הַגֵּד־נָא וְקָרָאתִי נֵדַע וַיִּקְרָא יְדֵעִי מִלֵּאתִי אִירָא וַיַּגֵּד נוֹצִיא וְהִצַּלְתֶּם לָקַחַת קַחַת נְשָׂאתֶם וְיָצָאת לָצֵאת וַתִּגְּעוּ הַרֹג קָרְאוּ וַיּוֹלֶד וַיִּפָּלֵא צְאִי וַיְוַדַּע נִקְרָא יְצֵאִי יוֹדִיעַ וְהַיְצֵאת וְהוֹצֵאת גַּשׁ־נָא מוּצָאוֹת

• věty:

1. אָנֹכִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים׃
2. וַיַּגִּידוּ לוֹ עַבְדֵי יִצְחָק וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו מָצָאנוּ מָיִם׃
3. וַיֵּצֵא קַיִן מִלִּפְנֵי יְהוָה וַיֵּשֶׁב בְּאֶרֶץ־נוֹד קִדְמַת־עֵדֶן׃
4. וַיֹּאמֶר יְהוָה אִם אֶמְצָא שָׁם חֲמִשִּׁים צַדִּיקִים וְנָשָׂאתִי לְכָל־הַמָּקוֹם׃
5. וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי יְהוָה אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאוּר כַּשְׂדִּים לָתֵת לְךָ אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת לְרִשְׁתָּהּ׃
6. וַיִּמְצָא יוֹסֵף חֵן בְּעֵינֵי אֲדֹנָיו וַיְשָׁרֶת אֹתוֹ וַיַּפְקֵד פּוֹטִיפַר אֶת־יוֹסֵף עַל־בֵּיתוֹ וְכָל־אֲשֶׁר־יֶשׁ־לוֹ נָתַן בְּיָדוֹ׃ וַיְבָרֶךְ יְהוָה אֶת־בֵּית הַמִּצְרִי בִּגְלַל יוֹסֵף וַיְהִי בִּרְכַּת יְהוָה בְּכָל־אֲשֶׁר יֶשׁ־לוֹ בַּבַּיִת וּבַשָּׂדֶה׃
7. וּקְרָאתֶם אֹתִי וְשָׁמַעְתִּי אֲלֵיכֶם וּבקַשְׁתֶּם אֹתִי וּמְצָאתֶם כִּי תִדְרְשׁוּ אֹתִי בְּכָל־לְבַבְכֶם וְנִמְצֵאתִי לָכֶם נְאֻם יְהוָה׃
8. וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל־אֶחָיו גְּשׁוּ־נָא אֵלַי וַיִּגְּשׁוּ וַיֹּאמֶר אֲנִי יוֹסֵף אֲחִיכֶם אֲשֶׁר־מְכַרְתֶּם אֹתִי

מִצְרַיְמָה:
9. וַתֵּצֵא מִיכַל בַּת־שָׁאוּל לִקְרַאת דָּוִד וַתֹּאמֶר ...:
10. וַיּוֹצֵא אֹתוֹ הַחוּצָה וַיֹּאמֶר הַבֶּט־נָא הַשָּׁמַיְמָה וּסְפֹר הַכּוֹכָבִים:
11. וַיֹּאמֶר לִי לֵךְ וְקָרָאתָ בְאָזְנֵי יְרוּשָׁלַם לֵאמֹר כֹּה אָמַר יְהוָה זָכַרְתִּי לָךְ:
12. כִּי שָׁכַן הֶעָנָן עַל־אֹהֶל מוֹעֵד וּכְבוֹד יְהוָה מָלֵא אֶת־הַמִּשְׁכָּן לְעֵינֵי כָל־בֵּית־יִשְׂרָאֵל:
13. וַיִּקְרָא יוֹסֵף הוֹצִיאוּ כָל־אִישׁ מֵעָלַי:
14. וַיִּקְרָא יְהוָה אֶל־שְׁמוּאֵל וַיֹּאמֶר הַנַּעַר אֶל־עֵלִי הִנְנִי כִּי קָרָאתָ לִי וַיֹּאמֶר עֵלִי לֹא קָרָאתִי לָךְ: וַיִּקְרָא יְהוָה עוֹד אֶל־שְׁמוּאֵל...:
15. וַיִּקַּח הַמֶּלֶךְ בְּיָדוֹ אֶת־סֵפֶר הַתּוֹרָה וַיִּקְרָא בְאָזְנֵי־הָעָם אֶת־הַמִּצְוֹת וְאֶת־הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה אֶל־יִשְׂרָאֵל וַיִּקְרַע אֶת־בְּגָדָיו וַיֹּאמֶר חָטָאנוּ לַיהוָה אֱלֹהֵי־אֲבוֹתֵינוּ כִּי לֹא שָׁמַרְנוּ אֶת־מִצְוֹתָיו כְּכֹל הַכָּתוּב בַּסֵּפֶר הַזֶּה לָכֵן עָלֵינוּ הָאָרָה הַזֹּאת:

• texty:
1. וַיֵּצֵא קַיִן מִלִּפְנֵי יְהוָה וַיֵּשֶׁב בְּאֶרֶץ־נוֹד קִדְמַת־עֵדֶן: וַיֵּדַע קַיִן אִשְׁתּוֹ וַתַּהַר* וַתֵּלֶד אֶת־חֲנוֹךְ וַיְהִי בֹּנֶה* עִיר וַיִּקְרָא שֵׁם הָעִיר כְּשֵׁם בְּנוֹ חֲנוֹךְ: וַיִּוָּלֶד לַחֲנוֹךְ אֶת־עִירָד וְעִירָד יָלַד אֶת־מְחוּיָאֵל וּמְחִיָּאֵל יָלַד אֶת־מְתוּשָׁאֵל וּמְתוּשָׁאֵל יָלַד אֶת־לָמֶךְ: וַיִּקַּח לֶמֶךְ שְׁתֵּי נָשִׁים שֵׁם הָאַחַת עָדָה וְשֵׁם הַשֵּׁנִית צִלָּה: וַתֵּלֶד עָדָה אֶת־יָבָל הוּא הָיָה אֲבִי יֹשֵׁב אֹהֶל וּמִקְנֶה: וְשֵׁם אָחִיו יוּבָל הוּא הָיָה אֲבִי כָּל־תֹּפֵשׂ כִּנּוֹר וְעוּגָב*: וְצִלָּה גַם־הִוא יָלְדָה אֶת־תּוּבַל קַיִן לֹטֵשׁ* כָּל־חֹרֵשׁ נְחֹשֶׁת וּבַרְזֶל וַאֲחוֹת תּוּבַל־קַיִן נַעֲמָה:[72] (Gn 4,16–22)

2. וּקְרָאתֶם אֹתִי וַהֲלַכְתֶּם וְהִתְפַּלַלְתֶּם אֵלַי וְשָׁמַעְתִּי אֲלֵיכֶם: וּבקַשְׁתֶּם אֹתִי וּמְצָאתֶם כִּי תִדְרְשׁוּ אֹתִי בְּכָל־לְבַבְכֶם: וְנִמְצֵאתִי לָכֶם נְאֻם־יְהוָה ... וְקִבַּצְתִּי אֶתְכֶם מִכָּל־הַגּוֹיִם וּמִכָּל־הַמְּקוֹמוֹת אֲשֶׁר הִדַּחְתִּי אֶתְכֶם שָׁם נְאֻם־יְהוָה ...: (Jr 29,12–14)

3. וְאוּלָם* אָנֹכִי מָלֵאתִי כֹחַ אֶת־רוּחַ יְהוָה וּמִשְׁפָּט וּגְבוּרָה לְהַגִּיד לְיַעֲקֹב פִּשְׁעוֹ וּלְיִשְׂרָאֵל חַטָּאתוֹ:[73] (Mi 3,8)

72 וַתַּהַר = „a otěhotněla“, „a počala“ | בנה = „stavět“ | עוּגָב = „flétna“ | לטשׁ = „kovat“
73 אוּלָם = „naopak“, „proti tomu“, „však“

.4 וַתָּבֹא* אֲבִיגַיִל אֶל־נָבָל וְהִנֵּה־לוֹ מִשְׁתֶּה בְּבֵיתוֹ כְּמִשְׁתֵּה הַמֶּלֶךְ וְלֵב נָבָל טוֹב עָלָיו וְהוּא שִׁכֹּר עַד־מְאֹד וְלֹא־הִגִּידָה לוֹ דָּבָר קָטֹן וְגָדוֹל עַד־אוֹר הַבֹּקֶר: וַיְהִי בַבֹּקֶר בְּצֵאת הַיַּיִן מִנָּבָל וַתַּגֶּד־לוֹ אִשְׁתּוֹ אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיָּמָת* לִבּוֹ בְּקִרְבּוֹ וְהוּא הָיָה* לְאָבֶן: וַיְהִי כַּעֲשֶׂרֶת הַיָּמִים וַיִּגֹּף יְהוָה אֶת־נָבָל וַיָּמֹת:[74] (1S 25,36–38)

.5 וְהִקְרַבְתָּ אֶת־אַהֲרֹן וְאֶת־בָּנָיו אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וְרָחַצְתָּ אֹתָם בַּמָּיִם: וְהִלְבַּשְׁתָּ אֶת־אַהֲרֹן אֶת בִּגְדֵי הַקֹּדֶשׁ וּמָשַׁחְתָּ אֹתוֹ וְקִדַּשְׁתָּ אֹתוֹ וְכִהֵן לִי: וְאֶת־בָּנָיו תַּקְרִיב וְהִלְבַּשְׁתָּ אֹתָם כֻּתֳּנֹת: וּמָשַׁחְתָּ אֹתָם כַּאֲשֶׁר מָשַׁחְתָּ אֶת־אֲבִיהֶם וְכִהֲנוּ לִי ...: (Ex 40,12–15)

.6 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ צִדְקִיָּהוּ אֶל־יִרְמְיָהוּ אֲנִי דֹאֵג אֶת־הַיְּהוּדִים אֲשֶׁר נָפְלוּ אֶל־הַכַּשְׂדִּים פֶּן־יִתְּנוּ אֹתִי בְּיָדָם וְהִתְעַלְּלוּ־בִי: וַיֹּאמֶר יִרְמְיָהוּ לֹא יִתְּנוּ שְׁמַע־נָא בְּקוֹל יְהוָה לַאֲשֶׁר אֲנִי דֹּבֵר אֵלֶיךָ וְיִיטַב לְךָ וּתְחִי* נַפְשֶׁךָ: וְאִם לֹא־מָאֵן אַתָּה לָצֵאת זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר הִרְאַנִי* יְהוָה: וְהִנֵּה כָּל־הַנָּשִׁים אֲשֶׁר נִשְׁאַרוּ בְּבֵית מֶלֶךְ־יְהוּדָה מוּצָאוֹת אֶל־שָׂרֵי מֶלֶךְ בָּבֶל ... וְאֶת־כָּל־נָשֶׁיךָ וְאֶת־בָּנֶיךָ מוֹצִיאִים אֶל־הַכַּשְׂדִּים וְאַתָּה לֹא־תִמָּלֵט מִיָּדָם כִּי בְיַד מֶלֶךְ־בָּבֶל תִּתָּפֵשׂ וְאֶת־הָעִיר הַזֹּאת תִּשָּׂרֵף בָּאֵשׁ:[75] (Jr 38,19–23)

.7 וַיֵּלֶךְ דָּוִד וַאֲנָשָׁיו כְּשֵׁשׁ־מֵאוֹת אִישׁ וַיֵּצְאוּ מִקְעִלָה וַיִּתְהַלְּכוּ* בַּאֲשֶׁר יִתְהַלֵּכוּ* וּשְׁאוּל הֻגַּד כִּי־נִמְלַט דָּוִד מִקְּעִילָה וַיֶּחְדַּל לָצֵאת: וַיֵּשֶׁב דָּוִד בַּמִּדְבָּר בַּמְּצָדוֹת* וַיֵּשֶׁב בָּהָר בְּמִדְבַּר־זִיף וַיְבַקְּשׁ אֹתוֹ שָׁאוּל כָּל־הַיָּמִים וְלֹא־נָתַן אֱלֹהִים אֹתוֹ בְּיָדוֹ:[76] (1S 23,13–14)

.8 וָאֶתְנַפַּל לִפְנֵי יְהוָה אֵת אַרְבָּעִים הַיּוֹם וְאֶת־אַרְבָּעִים הַלַּיְלָה אֲשֶׁר הִתְנַפָּלְתִּי כִּי־אָמַר יְהוָה לְהַשְׁמִיד אֶתְכֶם: וָאֶתְפַּלֵּל אֶל־יְהוָה וָאֹמַר אֲדֹנָי יְהוִה אַל־תַּשְׁחֵת עַמְּךָ וְנַחֲלָתְךָ ... אֲשֶׁר־הוֹצֵאתָ מִמִּצְרַיִם בְּיָד חֲזָקָה: זְכֹר לַעֲבָדֶיךָ לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב ...: (Dt 9,25–27a)

.9 בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ: וְהָאָרֶץ הָיְתָה* תֹהוּ וָבֹהוּ* וְחֹשֶׁךְ עַל־פְּנֵי תְהוֹם וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל־פְּנֵי הַמָּיִם: וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים ...:[77] (Gn 1,1)

---

74 וַתָּבֹא = „a vešla“ | וַיָּמָת = „a zemřel“ | הָיָה = „jest“, „byl“, „stal se“

75 וּתְחִי = „a bude žít“, „bude živa“ | הִרְאַנִי = „zjevil mi“, „dal mi vidět“

76 הלך *hit* = „chodit sem a tam“, „přecházet“ | מְצָד = „nepřístupná hora“

77 הָיְתָה = „byla“ | בֹּהוּ = „prázdný“ | רחף = „vznášet se“

10. וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת־הָאָדָם בְּצַלְמוֹ בְּצֶלֶם אֱלֹהִים בָּרָא אֹתוֹ זָכָר וּנְקֵבָה בָּרָא אֹתָם׃
(Gn 1,27)

11. וְהַצָּרוּעַ אֲשֶׁר־בּוֹ הַנֶּגַע ... יִקְרָא טָמֵא טָמֵא׃ כָּל־יְמֵי אֲשֶׁר הַנֶּגַע בּוֹ יִטְמָא טָמֵא הוּא בָּדָד יֵשֵׁב מִחוּץ לַמַּחֲנֶה מוֹשָׁבוֹ׃ (Lv 13,45–46)

Slovíčka:

ברא	*q*	בָּרָא יִבְרָא	stvořit (jen o Bohu)	(38/48×)
טמא	*q*	טָמֵא יִטְמָא	být nečistý / znečistit se (kulticky)	(77/162×)
	pi	טִמֵּא תְּטַמֵּא	znečistit / prohlásit za rituálně nečistého	
		טָמֵא	nečistý (kulticky)	(88×)
		טֻמְאָה	nečistota, poskvrnění	(36×)
ירא	*q*	יָרֵא יִירָא (וַיִּירָא)	bát se, mít úctu / být bohabojný	(284/334×)
מלא	*q*	מָלֵא יִמְלְאוּ	být plný	(101/250×)
	pi	מִלֵּא תְּמַלֵּא וַיְמַלְאוּ	plnit	(111/250×)
		מָלֵא	plný, plně	(63×)
מצא	*q*	מָצָאתָ יִמְצָא	najít, nalézt	(306/454×)
	ni	נִמְצָא יִמָּצֵא	být nalezen, dát se nalézt	(141/454×)
פלא	*ni*	נִפְלָאת יִפָּלֵא	být neobyčejný, být podivuhodný	(57/73×)
	pt pc	נִפְלָאוֹת	divy, podivuhodné činy (Hospodinovy)	
קרא 1	*q*	קָרָא יִקְרָא	volat / jmenovat / číst	(662/732×)
	ni	נִקְרָא יִקָּרֵא	být volán / být pojmenován	(63/732×)
		מִקְרָא	předčítání / čtení / Čtení (tj. „Písmo“)	
קרא 2 / קרה	*q*	קָרָה יִקְרָא	jít vstříc, potkat se,setkat se	(133/139×)
		לִקְרַאת	vstříc	(121×)

נָשָׂא (נָשָׂאתָ) יִשָּׂא	*q*	נשׂא	zvedat, pozvedat	(598/655×)
נִשָּׂא יִנָּשֵׂא	*ni*		být pozvednut	(33/655×)
נִשֵּׂא יְנַשֵּׂא	*pi*		pozvednout, podržet nahoře	
יִתְנַשֵּׂא (תִּנַּשֵּׂא)	*hit*		zvednout se, pozvednout se	
חָטָא יֶחֱטָא	*q*	חטא	chybovat / být vinen, hřešit	(181/237×)
הֶחֱטִיא יַחֲטִא	*hi*		přivést někoho k hříchu, svést	(32/237×)
שָׂנֵא יִשְׂנָא	*q*	שׂנא	nenávidět	(129/146×)
		אִם	jestliže, -li, když	(1068×)
		אוֹר	světlo, denní svit	(121×)
		בָּקָר	dobytek /hovězí/ *kol.*	(183×)
		בֹּקֶר	jitro, ráno	(213×)
		חֹדֶשׁ חָדְשִׁי	měsíc, novoluní	(283×)
		חָדָשׁ	nový, čerstvý	(53×)
		חֵן (חנן)	milost, přízeň	(70×)
		חֹשֶׁךְ	tma, temnota	(80×)
		כֶּסֶף כַּנְפֵי	stříbro / peníze	(403×)
		צָרָה	tíseň, ohrožení, nouze	(70×)

LEKCE 16.

Slabá slovesa – třída ל״ה (K 76; W 79; S 39)

Pravidla:

- Slovesa třídy ל״ה jsou původně ל״י nebo ל״ו , jejichž tvary jsou nyní obdobné a tvoří jednu skupinu slabých sloves.
- Ve tvarech bez afformativu se na místě III. radikálu stává ה podkladem dlouhé samohlásky. Ve tvarech perfekta je samohláska *qameṣ* (גָּלָה נִגְלָה הִגְלָה), ve tvarech imperfekta a v participiích *st abs* je samohláska *segol* (יִגְלֶה גֹּלֶה מַגְלֶה) a v imperativu a v participiích *st cs* je samohláska *ṣēre* (גְּלֵה הַגְלֵה גֹּלֵה).
- Ve tvarech *3. f sg* perfekta je ve všech kmenech na místě III. radikálu pomocný konsonant ת (např. *q* גָּלְתָה , *ni* נִגְלְתָה).
- Samohláskové afformativy se připojují přímo na II. radikál a jsou přízvučné.

q	גָּלוֹ	יִגְלוּ	גֹּלִים
ni	נִגְלוֹ	יִגָּלוּ	נִגְלִים
hi	הִגְלוֹ	יַגְלוּ	מַגְלִים

- Souhláskové afformativy se napojují na II. radikál pomocí dlouhých vokálů s podkladem *jod*. Tyto slabiky jsou přízvučné. Ve tvarech perfekta je vokálem *chíreq* nebo *ṣēre*, ve tvarech imperfekta *segol*.

q	גָּלִיתָ	תִּגְלֶינָה
ni	נִגְלֵיתָ	תִּגָּלֶינָה
hi	הִגְלִיתָ	תַּגְלֶינָה
	הִגְלֵיתִי	

- Infinitiv constructus všech kmenů má afformativ ת s neproměnnou samohláskou *ô* (psáno obvykle s podkladem: *q* גְּלוֹת, *ni* הִגָּלוֹת, *pi* גַּלּוֹת, *hi* הַגְלוֹת).
- Jediným silným tvarem je pasivní participium qalu (גָּלוּי).
- Zvláštní skupinou tvarů třídy ל״ה jsou zkrácené tvary (tzv. *apokopáty*), u nichž koncová samohláska včetně podkladu ה odpadá (a přízvuk se posouvá o slabiku

dopředu). Tyto tvary se užívají zejména – nikoli však výlučně – ve funkci jussivů a ve tvarech narativů (konsekutivního imperfekta). Náhradní samohláska *e* (*segol*) v kmenové slabice druhotně působí změnu v samohlásce preformativní slabiky – v preformativu qalu se barva samohlásky připodobňuje *ē* (*ṣēre*), může však zachovat také původní *ī* ; v preformativu hifílu se samohláska mění na *ē* (*segol*).

q	*impf*	יִגְלֶה	<	יִגְלְ	יֶגֶל	יְגַל	
				s původním vokálem *ī*		יִגַל	וַיִּגַל
ni	*impf*	יִגָּלֶה	<			יִגָּל	
	imp	הִגָּלֶה	<			הִגָּל	
pi	*impf*	יְגַלֶּה	<			יְגַל	וַיְגַל
	imp	גַּלֵּה	<			גַּל	
hi	*impf*	יַגְלֶה	<	יַגְלְ		יְגַל	וַיְּגַל
	imp	הַגְלֵה	<	הַגְלְ		הָגַל	

Vzorové tvary ל״ה

גָּלָה יִגְלֶה יִגָּלֶה גְּלוֹת גָּלְתָה גָּלוּ וַיִּגֶל וַיִּגַל וַיֶּגֶל וְהִגְלְתָה וַיִּגְלוּ וְהִגָּלוֹת גַּלּוֹת הִתְגַּלָּה גִּלִּיתִי הָגְלֵיתִי תִּגְלֶה יָגֶלֶה תִּגַּלֶה וְהִתְגַּלִּיתִי גְּלִי וְהַמַּגְלֶה גָּלִית נִגְלֶה נִגְלָה הִגָּלִי לְגַלּוֹת הַגְלֵה וְגַלֵּיתֶם אֶתְגַּלֶּה תִּגְלוּ גְּלִיתֶם גָּלְתָה תִּגְלֶה יִתְגַּל נִגְלְתָה מַגְלֶה תְּגַלִּי גִּלּוּ אַגְלֶה אָגְלֶה וָאֶגָּלֶה יִגָּל אֶתְגַּלֶּה הִגְלוּ הָגְלוּ יִגְלוּ נִגְלִינוּ אַגֶּלֶה גֹּלֶה גַּל יִגְלְ יִגֶּל יֶגֶל הָגָלוּי הִתְגַּלּוֹת גֶּלִית וַיִּתְגַּלוּ יִגָּל יֶגֶל וַיֶּגֶל הַמַּגְלֶה גְּלוּ וַתֶּגֶל הַגְּלוֹת הָגְלוֹת גָּלְתָּ תִּגְלוּ גֹּלָה וַיִּגַלֶּה הִגְלָה תִּגְלֶינָה תִּגָּלֶינָה וַתִּגָּלֶינָה מְגַלֶּה וְגִלּוּ יָגְלוּ גְּלִיתֶן גַּלִּי וַתִּגְלוּ תָּגְלֶה גִּלְתָה וַתִּגָּל תְּגַלִּי תְּגֶלִּי וַתִּגָּלֶה נִגְלֵית הִגָּלוּ גֶּלָה הִתְגַּלִּית יִגְלוּ יַגְלֶה מָגְלֶה גֶּלִיתָ תִּגְלִי וַתִּגָּלֶה הִגָּלוֹת וַיִּגֶל וַיֶּגֶל גַּל מְגֻלֶּה נִגָּלֶה גָּלִיתִי גִּלִּית וַיִּגָּלוּ וְהִתְגַּלִּיתֶם גָּלִינָה וְנִגְלְתָה נִגְלֵיתִי גֶּלוּ גְּלֶה וָאֶגָּל וָאֶגֶל וַיִּגַלּוּ גַּלּוּ הַגָּלוֹת גִּלִּים הִגָּלֶה הִגָּל־נָא הַמַּגְלוֹת גִּלִּינוּ וְהִגְלִינוּ וָאֶגְלֶה וְגָלוּ גַּלּוּ גִּלּוּ גֶּלוּ יִגֶּלוּ וַתִּגָּלֶינָה יְגַלֶּה גְּלוֹת גִּלּוֹת גֶּלִיתִי וַתִּתְגַּלִּי גָּלוּי גְּלוּיָה גָּלִינוּ נִגְלֵיתֶם הִגְלִיתֶם נְגַלֶּה תִּגָּלִי וַיִּגָּלֶה וְגִלָּה גַּלֵּינָה נִגְלֵיתָ אֶגָּלֶה גִּלִּיתָ נִגְלֵיתֶן גִּלִּיתֶם וַתִּגַּלּוּ

slovesa ל״ה a současně פ״ר

- Slovesa s laryngální hláskou na místě I. radikálu mají vypáčenou preformativní slabiku, v impf qalu obvykle s vokálem a (*patah*).
- Vzhledem k tomu, že samohláska kmenové slabiky je u imperfektních tvarů sloves ל״ה ve všech kmenech shodná, nelze pak tvaroslovně rozlišit qal a hifíl.

slovesa חנה עשׂה חרה

יַעֲשֶׂה וַיַּעַשׂ אֶעֱשֶׂה וָאֶעַשׂ יַחֲנֶה וַיִּחַן חָרָה וְחָרִיתָ לַחֲרוֹת עָשִׂיתִי וְחָנוּ וַנַּעֲשֵׂה תַּחֲרֶה עֲשִׂי הָעֹשֶׂה יַעַשׂ

sloveso ראה

- Kromě výše uvedených jevů má nepravidelný tvar *nar 3. sg m* וַיַּרְא .

רָאָה יִרְאֶה יֵרֵא וַיַּרְא יַרְאֶה רָאוּ נִרְאָה רְאוּ וְרָאָה הֶרְאָה רָאִיתִי רֹאִים רְאוֹת יֵרָאֶה וַיִּרְאוּ הַרְאוֹת וַיִּתְרָאוּ רָאִיתָ רֹאֶה רְאֵה אֵרְאֶה תִּרְאוּ נִרְאֲתָה וַיֵּרֶא הַרְאִיתָ רְאִיתֶם לִרְאוֹת תִּרְאֶה תֵּרֶא וַתֵּרֶא רְאִי תִּרְאֶה נִרְאוּ אֵרָאֶה הֵרָאוֹת יֵרָאוּ וְרָאוּ וּרְאוּ וָאֵרֶא הָרְאֵיתָ נִרְאָה יִרְאוּ תֵּרָאֶה נִתְרָאֶה רָאִינוּ מַרְאֶה הֵרֹאֶה וּרְאֵה וַתִּרְאוּ רָאִיתִי תִּתְרָאוּ רֹאָה רֹאוֹת רְאוֹת וּרְאִיתֶם וַיֵּרָאוּ רֹאֵי רֹאַיִךְ בִּרְאוֹתָם הָרֹאוֹת

slovesa חיה + היה

הָיָה יִהְיֶה הָיוּ הֱיוֹת לֶהְיוֹת נִהְיֵיתִי הָיִיתָ הֱיֵה יְהִי וַיְהִי הֱיִתָה הָיִינוּ הֲיִי אֶהְיֶה הָיִיתִי בֶּהְיוֹת תִּהְיֶינָה תֶּהְיוּ וְהָיָה הֱיוּ וְהִיוּ תִּהְיֶה נִהְיְתָה נָהְיֵיתָ הָיִית וְהָיוּ וָאֶהְיֶה נִהְיֶה וְהָיִתָ תִּהִי וַתִּהְיֶיןָ וְהָיְתָה וַיִּהְיוּ וְהָיִיתִי וַתִּהִי וְהָיִינוּ

חָיָה יִחְיֶה חָי חָיוּ יְחִי לִחְיוֹת חְיוּ חָיָה מְחַיֶּה לְחַיּוֹת הֱחֶיָה הֶחֱיֵיתִי לְהַחֲיוֹת וְחָיְתָה אֶחְיֶה וַיִּחְיוּ אֲחַיֶּה תִּחְיוּ וּנְחַיֶּה תִּחְיֶה חָיִיתָ וְחָיוּ וַיְחִי וֶחְיֶה תִּחְיִי תִּחְיֶינָה הַחֲיוּ וְחִייתֶם וַתִּחִי תְּחַיֶּה וְאֶחְיֶה וַאֲחַיֶּה יְחַיּוּ וְחָיִיתָ נְחְיֶה וְחָיָה יְחִיוּ

sloveso חוה **(*hištafel*)**

- Druhá radikála *waw* je u tohoto slovesa znělou souhláskou.

וְהִשְׁתַּחֲוָה אֶשְׁתַּחֲוֶה הִשְׁתַּחֲוּוּ מִשְׁתַּחֲוֶה יִשְׁתַּחֲוּוּ הִשְׁתַּחֲוֹת יִשְׁתַּחֲוֶה וְהִשְׁתַּחֲוִיתָ וְהִשְׁתַּחֲוִיתִי הַמִּשְׁתַּחֲוִים יִשְׁתַּחֲוּוּ וַיִּשְׁתַּחוּ נִשְׁתַּחֲוֶה וְהִשְׁתַּחֲוִי וַתִּשְׁתַּחֲוִיןָ וְהִשְׁתַּחֲוּוּ וְאֶשְׁתַּחֲוֶה וַתִּשְׁתַּחוּ תִּשְׁתַּחֲוּוּ וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם

Cvičení:

• tvary:

גָּלָה יִגְלֶה בָּכִיתִי כִּסְתָה יִגְלֶה גִּלּוֹת גָּלְתָה גְּלוּ הַבְּנוּיָה וַיִּבֶן שָׁתִית צָוָה יֵרֵא וַיַּרְא יַרְאֶה וּבֶכְתָה חָנוּ רָאוּ וַתְּכַס נִרְאָה וָאֶבְכֶּה רְאוּ וַיִּגֶל וַיִּגַּל וַיְגַל כִּסָּה בָּכוּ וּלְצַוֹּת תִּרְבּוּ לִשְׁתּוֹת הָיָה תִּבְנוּ וְנִבְנְתָה וְאֶשְׁתַּחֲוֶה צֻוֵּיתִי בְּכִיתֶם בָּנוּי הִרְבָּה אֶשְׁתֶּה וָאֶשְׁתְּ וַתִּשְׁתַּחוּ תִּשְׁתַּחֲוּ וַתִּשְׁתּוּ בֹּכֶה וַיְכַסּוּ יִהְיֶה שָׁתוּ חֲנוֹת וַיִּבְכּוּ הָיוּ צִוְּתָה הֱיוֹת אֲצַוֶּה לֶהְיוֹת נִהְיֵיתִי הָיִיתָ הֱיֵה הִרְבְּתָה הִרְבִּיתָ תִּשְׁתֶּה כִּסִּיתָ בֹּכִים וְהִגְלְתָה צַו וּרְבִיתֶם וַיִּגְלוּ לְצַוֹּת שָׁתִינוּ וְהִגָּלוֹת גַּלּוֹת וַתִּשְׁתְּ הִתְגַּלָּה בֹּכְיָה כִּסּוּ יִשְׁתּוּ גִּלִּיתִי וְצַוּוּ הָגְלֵיתִי וַיִּבֶן יְצַוֶּה שׁוֹתָה וַיְחַן הָרְבֵּה יִשְׁתֶּה יִבְנוּ תַּגְלֶה בֹּנִים וְיִשְׁתּוּ יָגְלֶה תִּגַּלֶּה וַיִּתְּרָאוּ וַתְּכַסּוּ רָאִיתָ בֹּנֵי הִרְבֵּיתִי וְשָׁתוּ צֻוֵּיתָה תִּבָּנֶה לִבְכּוֹת הִרְבִּינוּ רֹאֶה רְאֵה תִּבְנֶה אֶרְאֶה תִּרְאוּ וְכִסִּיתִי הַבֹּנֶה נִרְאֲתָה וַיֵּרָא וַיִּשְׁתְּ וְהִתְגַּלִּיתִי גְּלִי וְהַמַּגְלֶה וַיִּבְנוּ תִּשְׁתּוּ וְחָנִיתִי וַיְכַס נִבְנָה וְצִוָּה וַיַּחֲנוּ וְצַו וְרָבִיתָ הַמַּרְבֶּה גָּלִית הַשֹּׁתִים וַיְצַו וַיְצַוּוּ נִגְלֶה הַבֹּכִיָּה צֻוָּה שְׁתִיתֶם נִגְלָה בֹּנֶה וַיִּשְׁתַּחוּ וַיִּשְׁתַּחֲווּ שְׁתוֹת וְצִוִּיתָ בְּכוּ תַּחֲנוּ וְהִשְׁתַּחֲוָה יְכַסּוּ הָרְבּוֹת וּבָנִינוּ וֶאֱצַו אֶשְׁתַּחֲוֶה וְנִבְנְתָה אֶבְכֶּה צִוִּיתִי הִשְׁתַּחֲווּ וְנִבְנִית אַרְבֶּה וַיֵּרֶב חָיָה וַתְּכַס יֶחְיֶה חָי מְבַכָּה מְכַסִּים וַתִּבְכֶּה מְצַוֶּה בְּנוֹת חָיוּ יְחִי וּבָנוּ לִחְיוֹת חְיוּ וְאִבָּנֶה חְיָה וַיִּרְבּוּ וַתִּבְךְ מְחַיֶּה הִגָּלִי הִרְבֵּיתֶם לְגֶלּוֹת הַגֹּלֶה וְהִרְבָּה וְרָאִיתָ רְאִי וְאֶבְכֶּה תִּרְאֶה כִּסּוּ מְכַסֶּה בְּנוּיִים וְצִוִּיתִי נִרְאוּ אֵרָאֶה הֵרָאוֹת צִוִּיתָ וַתַּרְבִּי יֵרָאוּ אֶבְנֶה וְגֵלֵיתֶם בָּנוּ אֶתְגַּלֶּה תִּגְלוּ גְּלִיתֶם גָּלִיתָ וַיִּבְכּוּ תִּגְלֶה יִתְגַּל בָּנִיתִי נִגְלְתָה הִרְבּוּ וַיְכַס שָׁתִיתִי מַגְלֶה מְבַכּוֹת נֶהְיֵיתָ כַּסּוֹת הָיִית מְצַוָּה וְהָיוּ וָאֶהְיֶה בָּנִיתָ נִהְיֶה וְהָיִתָ תִּהִי תִּגֶּלִי גִּלּוּ וּרְאוּ וָאֵרֶא הָרְאִיתָ בֻּנְתָה תַּרְבּוּ נִרְאֶה יִרְאוּ תֵּרָאֶה נִתְרָאֶה אַגְלֶה אָגְלֶה אֶגְלֶה וָאֶגְלֶה תִּכַס יִגַּל אֲגַלֶּה

• věty:

1. וַיֵּרֶא יְהוָה אֶל־אַבְרָם וַיֹּאמֶר לְזַרְעֲךָ אֶתֵּן אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת וַיִּבֶן שָׁם מִזְבֵּחַ לַיהוָה הַנִּרְאֶה אֵלָיו: 2. וְהָיְתָה הָעִיר חֵרֶם הִיא וְכָל־אֲשֶׁר־בָּהּ לַיהוָה רַק רָחָב הַזּוֹנָה תִּחְיֶה הִיא וְכָל־אֲשֶׁר אִתָּהּ בַּבַּיִת כִּי הֶחְבִּיאָה אֶת־הַמַּלְאָכִים אֲשֶׁר שָׁלַחְנוּ: 3. וַיַּחֲנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִדְבַּר סִין וְאֵין שָׁם מַיִם לִשְׁתּוֹת הָעָם: וַיֹּאמְרוּ אֶל־מֹשֶׁה תֵּן לָנוּ מַיִם וְנִשְׁתֶּה: 4. וַיְבָרֶךְ אֹתָם אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר לָהֶם פְּרוּ וּרְבוּ וּמִלְאוּ אֶת־הָאָרֶץ ...: 5. וַיְצַו יְהוָה אֱלֹהִים עַל־הָאָדָם לֵאמֹר: 6. וַיִּקְרָא יַעֲקֹב שֵׁם הַמָּקוֹם פְּנִיאֵל כִּי־רָאִיתִי אֱלֹהִים פָּנִים אֶל־פָּנִים וַתִּנָּצֵל נַפְשִׁי: 7. וַיַּרְא אֱלֹהִים אֶת־כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה וְהִנֵּה־טוֹב מְאֹד וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר יוֹם הַשִּׁשִּׁי: 8. וַיְצַו אֶת־בָּנָיו וְאֶת־כָּל־בֵּיתוֹ אַחֲרָיו וְשָׁמְרוּ דֶּרֶךְ יְהוָה לַעֲשׂוֹת צְדָקָה וּמִשְׁפָּט: 9. וַיִּהְיוּ כָּל־יְמֵי אָדָם אֲשֶׁר־חַי תְּשַׁע מֵאוֹת שָׁנָה וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה: 10. וַיֹּאמֶר אֵלָיו מַלְאַךְ יְהוָה לֵאמֹר אַל תִּירָא כִּי עָשֹׂה אֶעֱשֶׂה עִמְּךָ חֶסֶד: 11.

לֹא־רָאוּ אִישׁ אֶת־אָחִיו: .12 וַיְדַבֵּר יְהוָה צַו אֶת־אַהֲרֹן וְאֶת־בָּנָיו לֵאמֹר: .13 כִּי יֵשׁ־דְּבָרִים הַרְבֵּה מַרְבִּים הֶבֶל: .14 וַיְצַוּוּ אֶת־הָעָם לֵאמֹר: .15 וַיְבָרֶךְ אִישׁ הָאֱלֹהִים: .16 בִּשְׁנַת הַתְּשִׁיעִית לְהוֹשֵׁעַ לָכַד מֶלֶךְ־אַשּׁוּר אֶת־שֹׁמְרוֹן וַיֶּגֶל אֶת־יִשְׂרָאֵל אַשּׁוּרָה וַיֹּשֶׁב אֹתָם בַּחְלַח וּבְחָבוֹר ...:[78] .17 עֵינַיִם לָהֶם וְלֹא יִרְאוּ אָזְנַיִם לָהֶם וְלֹא יִשְׁמָעוּ: .18 הוֹי גִּבּוֹרִים לִשְׁתּוֹת יָיִן: .
19 אַתֶּם רְאִיתֶם אֲשֶׁר עָשִׂיתִי לְמִצְרַיִם: .20 וַיְהִי עִם־לָבָב דָּוִד לִבְנוֹת בַּיִת לְשֵׁם יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל: .21 וַיְצַו יְהוֹשֻׁעַ אֶת־שֹׁטְרֵי הָעָם לֵאמֹר עִבְרוּ בְּקֶרֶב הַמַּחֲנֶה וְצַוּוּ אֶת־הָעָם לֵאמֹר: .
22 וְהָיָה כִּי הִרְבְּתָה חַנָּה לְהִתְפַּלֵּל לִפְנֵי יְהוָה: .23 וַיְחִי אָדָם שְׁלֹשִׁים וּמְאַת שָׁנָה: .24 וַיַּשְׁכִּימוּ בַבֹּקֶר וַיִּשְׁתַּחֲווּ לִפְנֵי יְהוָה: .25 וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה אֶל־יוֹסֵף רְאֵה נָתַתִּי אֹתְךָ עַל כָּל־אֶרֶץ מִצְרָיִם:

Opakování

• tvary:

יַעֲמֹד אֹכַל גֹּלֶה אֹמַר וַתּוֹשֶׁב נַגִּישׁ צוּיתָ גַּל גַּשׁ יִגֶּל יְרַחֵם וַתִּקַּח יֵדַע הַגָּלוּי הִתְגַּלּוֹת גֶּשֶׁת יוֹשִׁיב גֵּלִית גַּשְׁנָה לָקַחְתָּ וַיִּתְגַּלּוּ וַיּוֹשַׁב וַתַּעֲבִדְנָה וַתַּעֲבַדְנָה וְהִרְבּוּ וְשָׁתִיתִי בֵּרַךְ הֵגַשׁ וְתֵן וַיּוֹשֶׁב וַיֵּשֶׁב וַיֵּשֶׁב יְרַחֵם וַיֵּדַע תִּיטַב הִגַּשְׁתֶּם וַיִּבֶן צִוָּה יָדוֹעַ הַעֲבִידִי וַיְצַוּוּ שֵׁב תִּשְׁתַּלַּח הִגַּעַתְּ וְרָבוּ יִגַּשׁ לִקֵּחַ דַּע לֵאמֹר תּוּרַד נֶחַמְתִּי אַשְׁלִיחַ יַגֶּל יֵגֶל יֵצֵא נְשַׁלַּח נוֹתַרְתְּ וָאֶתְנַחֵם תֵּירְשׁוּ הַבֵּט וַיִּשְׁתַּחוּ וַיִּשְׁתַּחֲווּ מְצַוֶּה אַצִּיל אָבָרְךְ יֶחֱזַק שִׁמַּר וַיִּפֹּל שִׁלַּח וַיִּחַן וַיַּצֵּל וַיֵּרֶד וַיִּגַּשׁ וַיְצַחֵק וְכִסִּיתָ נִשְׁתַּחֲוֶה לֵךְ־נָא וַתְּבָרְכִי וַיֶּגֶל וַיֵּשֶׁב וַיִּקַּח וַיִּוָּדַע יֵעָבֵר נִחַם כִּסְּתָה יַצִּיל וְהִשְׁתַּמַּרְנוּ וַיִּשְׁלַח וְשָׁתִית דִּבֵּר נָקְטַל נָתְנוּ נֶעֱבַד וַיִּתֵּן תֵּשַׁבְנָה וּרְאוּ נָתַתִּי תִּקְחִי שָׁמְרָה וְרִחַמְתִּי וָאֵרָא וַיְצַו הִנָּצֵל וָאוֹשִׁיב וַתִּרְבּוּ רָשֶׁת יְרֵשֶׁת הָרְאֵיתָ נִגַּשׁ נֶעֱבָר וָאֲצַו נִרְאֶה נָתַתָּ מְשַׁלַּח יִרְאוּ תֵּרָאֶה וְצִוִּיתִי הִנָּצֵל יִבַּשׁ שָׁמֵרְתְּ הוֹשִׁיב נִתְרָאֶה לֶדֶת וְהִצַּלְתִּי נַעֲבִיד כִּסִּיתִי בֵּרַכְתָּ תִּקְחוּ אֲצַחֵק הַמַּגֶּלֶה יִגְעוּ הִרְבְּתָה הִשָּׁלַח גְּלוּ וַתֶּגֶל חָנִיתִי תֵּת וַיּוֹלִיכוּ נֶעֱבֹר נֵעָבֵר וְשִׁלַּח וְשַׁלַּה שְׁלַח וְשֹׁלֵחַ נוֹשַׁבְתֶּן יִיטַב יַגְבִּיהַ וַיִּפֹּל וְהִשְׁתַּחֲוָה אֶשְׁתַּחֲוֶה הִצַּלְתֶּם וַתֵּלֶד וְצַו וְקַח נוֹשְׁבָה הֵיטִיבוּ וְהִרְבִּיתָ תִּקַּח בֵּרַךְ תִּקְחִי נִגַּשְׁתְּ תֵּדַעְנָה יִנָּתֵן הוּשַׁבְתְּ יִבְנֶה נִחַם הִשְׁתַּחֲווּ תִּקְחוּ וַתִּיטִבְנָה הַגְּלוֹת נֶרְחַם לְצַוּוֹת בֵּרַכְתִּי הָגְלוֹת וָאֶפֹּל הִרְבָּה הֵעָבְדִי מַגִּישִׁי גָּלִיתָ עֶבְדְּנָה כַּסּוֹת מְבָרֵךְ וַיִּגַּשׁ צַו וַתֵּלְכוּ וְגַע הִרְבֵּיתֶם רְבִיתֶם וַיִּגַּשׁ מְבֻרָכִים גֶּשֶׁת וַיְחִי וֶחְיֵה וְתֵת נַחֵם קִטְלוּ תֵּעָבֵר וְרִחַמְתִּי אֶחְמֵד נִגַּשׁ תֵּשַׁבְנָה וַתִּתֵּן תָּחִי מַהֵר וָאוֹשַׁב תֵּן נֶחְמְדוּ וַיֵּרֶב תִּשְׁתּוּ וְצִוִּיתָ צֻוִּיתִי וְנִגְּשָׁה נֶחַמְתָּ נִמְאַן לְמוֹשִׁיעִים תַּפִּילוּ יֵדַע יִנָּגֵשׁ אֶתֵּן הֶעֱבַדְתֶּם וְאֶשְׁתַּחֲוֶה תְּצַוֶּה הוֹשֵׁב וַתַּצַחֵק שַׁלַּח הִצַּלְתֶּם דַּעַת

78 חֶלַח = *nom. pr.* , חָבוֹר = *nom. pr.*

יֵשֵׁב תּוּשַׁב וַתִּשְׁתַּחוּ תִּחְיֶינָה הַחֲיוּ הַגֵּשׁ צִוִּיתִי הַצִּילוּ תְּבָרְכוּ וְחִיִּיתֶם דַּע וַתִּחִי תִּגְלוּ גִּלָּה שֶׁבֶת וַיִּגַּלֶּה צִוִּתָה נִגַּשְׁנוּ הָרִבּוֹת יִשְׁתּוּ וְנֶחֱמְתֶּם וְכִסָּה הִגְלָה גְּשׁוּ נֵשֵׁב תִּגְלֶינָה תִּגְלֶינָה יִרְבּוּ חָנוּ חֲנוּ הִגִּיעַ וְכִסּוּ יֵשֵׁב הִרְבֵּיתִי וַיִּשְׁתּוּ יִירָא יֵרֵא וַיַּרְא יִרְאֶה מַצִּיל הוֹתִירוּ וְהִרְבָּה צִוִּית וְנִגְּשׁוּ רָאוּ נִרְאָה רְאוּ אַרְבֶּה כִּסְנוּ דְּעוּ מְכַסֶּה וַתִּגְלֶינָה מְגַלֶּה וְגִלּוּ הֻגַּשְׁנוּ הוֹלֵךְ נִבְנָה וַיִּחָנוּ יָגְלוּ אֶבְנֶה גְּלִיתֶן וַתֵּצֵל הוֹדַעְתָּ וְצַוּוּ גַּלִּי וַתִּשְׁתּוּ תַּגִּישִׁי

• věty:

1. וַיֹּאכַל בֹּעַז וַיִּשְׁתְּ וַיִּיטַב לִבּוֹ וַיֵּלֶךְ לִשְׁכַּב בִּקְצֵה הָעֲרֵמָה* וַתְּגַשׁ רוּת וַתְּגַל מַרְגְּלֹתָיו וַתִּשְׁכָּב:[79] 2. וַיֵּרָא יְהוָה אֶל־אַבְרָם וַיֹּאמֶר אֵלָיו לְזַרְעֲךָ אֶתֵּן אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת וַיִּבֶן שָׁם מִזְבֵּחַ לַיהוָה הַנִּרְאֶה אֵלָיו: 3. וַתַּעַשׂ הָאִשָּׁה כִּדְבַר אִישׁ הָאֱלֹהִים וַתֵּלֶךְ הִיא לְבֵיתָהּ וַתֵּשֶׁב בְּאֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים שֶׁבַע שָׁנִים: 4. וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים לֹא־טוֹב הֱיוֹת הָאָדָם לְבַדּוֹ אֶעֱשֶׂה־לּוֹ עֵזֶר כְּנֶגְדּוֹ: 5. וַיֵּלְכוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל וַיַּעַבְדוּ אֱלֹהִים אֲחֵרִים וַיִּשְׁתַּחֲווּ לָהֶם: 6. וַיֵּרֶד יְהוָה לִרְאוֹת אֶת־הָעִיר וְאֶת־הַמִּגְדָּל אֲשֶׁר בָּנוּ בְּנֵי הָאָדָם: 7. וַיְהִי אַבְרָם בֶּן־תִּשְׁעִים שָׁנָה וְתֵשַׁע שָׁנִים וַיֵּרָא יְהוָה אֶל־אַבְרָם וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי אֵל שַׁדַּי הִתְהַלֵּךְ לְפָנַי וֶהְיֵה תָמִים: וְאֶתְּנָה בְרִיתִי בֵּינִי וּבֵינֶיךָ וְאַרְבֶּה אוֹתְךָ בִּמְאֹד מְאֹד: וַיִּפֹּל אַבְרָם עַל־פָּנָיו וַיְדַבֵּר אִתּוֹ אֱלֹהִים לֵאמֹר ...: 8. וַתֹּאמֶר הַבְכִירָה לְכִי נַשְׁקֶה אֶת־אָבִינוּ יַיִן וְנִשְׁכְּבָה עִמּוֹ וּנְחַיֶּה מֵאָבִינוּ זָרַע: 9. וַיְהִי כִּמְשִׁלְשֶׁת חֳדָשִׁים וַיֻּגַּד לֶיהוּדָה לֵאמֹר זָנְתָה תָּמָר כַּלָּתֶךָ וְגַם הִנֵּה הָרָה לִזְנוּנִים: 10. וָאֵרֶא וְהִנֵּה מָלֵא כִבוֹד־יְהוָה אֶת־בֵּית יְהוָה וָאֶפֹּל אֶל־פָּנַי: 11. וַיִּשְׁתְּ נֹחַ מִן־הַיַּיִן וַיִּשְׁכַּר וַיִּתְגַּל בְּתוֹךְ אָהֳלֹה: 12. לֹא תַעֲשֶׂה־לְךָ פֶּסֶל וְכָל־תְּמוּנָה ... לֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם וְלֹא תַעַבְדֵם אֹתָם כִּי אָנֹכִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֵל קַנָּא: 13. וַיְצַו מֹשֶׁה אֶת־הָאָם בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר: 14. וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־דָּוִד אָבִי יַעַן אֲשֶׁר הָיָה עִם־לְבָבְךָ לִבְנוֹת בַּיִת לִשְׁמִי הֱטִיבֹתָ כִּי הָיָה עִם־לְבָבֶךָ: רַק אַתָּה לֹא תִבְנֶה הַבַּיִת כִּי אִם־בִּנְךָ הוּא־יִבְנֶה הַבַּיִת לִשְׁמִי: 15. וּמֹשֶׁה עָלָה אֶל־הָהָר וַיְכַס הֶעָנָן אֶת־הָהָר: 16. וַיִּכַל בַּהֶבֶל יְמֵי רִשְׁעִים: 17. וַיִּבְךְ חִזְקִיָּהוּ בְּכִי גָדוֹל: 18. וַיִּבֶן־שָׁם אַבְרָם מִזְבֵּחַ לַיהוָה וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה: . 19 וַיֵּלֶךְ וַיַּעֲבֹד אֱלֹהִים אֲחֵרִים וַיִּשְׁתַּחוּ לָהֶם וְלַשֶּׁמֶשׁ אוֹ לַיָּרֵחַ אוֹ לְכָל־צְבָא הַשָּׁמַיִם אֲשֶׁר לֹא־צִוִּיתִי: 20. וַיְהִי כַּאֲשֶׁר שָׁמַע עֶבֶד אַבְרָהָם אֶת־דִּבְרֵיהֶם וַיִּשְׁתַּחוּ אַרְצָה לַיהוָה: 21. וַיֶּאֱהַל אַבְרָם וַיֵּשֶׁב בְּאֵלֹנֵי מַמְרֵא אֲשֶׁר בְּחֶבְרוֹן וַיִּבֶן־שָׁם מִזְבֵּחַ לַיהוָה: 22. וַיֵּרְדוּ הֵם וְכָל־אֲשֶׁר לָהֶם חַיִּים שְׁאֹלָה וַתְּכַס עֲלֵיהֶם הָאָרֶץ וַיֹּאבְדוּ מִתּוֹךְ הַקָּהָל: 23. וַיְצַו הַמֶּלֶךְ אֶת־יוֹאָב לֵאמֹר ... וְכָל־הָעָם שָׁמְעוּ בְּצֵאת הַמֶּלֶךְ אֶת־יוֹאָב עַל־דְּבַר אַבְשָׁלוֹם: 24. וַיִּבְכּוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־מֹשֶׁה

79 עֲרֵמָה = „stoh“

שְׁלִשִׁים יוֹם: .25 וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִכָּל־מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה:

• texty:

.1 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־הָאֱלֹהִים הִנֵּה אָנֹכִי בָא* אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתִּי לָהֶם אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיכֶם שְׁלָחַנִי* אֲלֵיכֶם וְאָמְרוּ לִי מַה־שְּׁמוֹ מָה אֹמַר אֲלֵהֶם: וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־מֹשֶׁה אֶהְיֶה אֲשֶׁר אֶהְיֶה וַיֹּאמֶר כֹּה תֹאמַר לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶהְיֶה שְׁלָחַנִי* אֲלֵיכֶם: וַיֹּאמֶר עוֹד אֱלֹהִים אֶל־מֹשֶׁה כֹּה־תֹאמַר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתֵיכֶם אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב שְׁלָחַנִי* אֲלֵיכֶם זֶה־שְּׁמִי לְעֹלָם וְזֶה זִכְרִי לְדֹר דֹּר: לֵךְ וְאָסַפְתָּ אֶת־זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתֵיכֶם נִרְאָה אֵלַי אֱלֹהֵי אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב לֵאמֹר פָּקֹד פָּקַדְתִּי אֶתְכֶם וְאֶת־הֶעָשׂוּי לָכֶם בְּמִצְרָיִם: וָאֹמַר אַעֲלֶה אֶתְכֶם מֵעֳנִי מִצְרַיִם אֶל־אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי וְהַחִתִּי וְהָאֱמֹרִי וְהַפְּרִזִּי וְהַחִוִּי וְהַיְבוּסִי אֶל־אֶרֶץ זָבַת* חָלָב וּדְבָשׁ:[80] (Ex 3,13–17)

.2 וַיֵּשֶׁב יִשְׂרָאֵל בַּשִּׁטִּים וַיָּחֶל* הָעָם לִזְנוֹת אֶל־בְּנוֹת מוֹאָב: וַתִּקְרֶאנָה לָעָם לְזִבְחֵי אֱלֹהֵיהֶן וַיֹּאכַל הָעָם וַיִּשְׁתַּחֲווּ לֵאלֹהֵיהֶן: וַיִּצָּמֶד יִשְׂרָאֵל לְבַעַל פְּעוֹר וַיִּחַר־אַף יְהוָה בְּיִשְׂרָאֵל:[81] (Nu 25,1–3)

.3 וְהִכְרַתִּי* כְשָׁפִים* מִיָּדֶךָ וּמְעוֹנְנִים* לֹא יִהְיוּ־לָךְ:
וְהִכְרַתִּי פְסִילֶיךָ וּמַצֵּבוֹתֶיךָ מִקִּרְבֶּךָ
וְלֹא־תִשְׁתַּחֲוֶה עוֹד לְמַעֲשֵׂה יָדֶיךָ:
וְנָתַשְׁתִּי אֲשֵׁירֶיךָ מִקִּרְבֶּךָ וְהִשְׁמַדְתִּי עָרֶיךָ:
וְעָשִׂיתִי בְּאַף וּבְחֵמָה נָקָם אֶת־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר לֹא שָׁמֵעוּ:[82] (Mi 5,11–14)

.4 וַיֹּאמֶר יִרְמְיָהוּ אֶל־צִדְקִיָּהוּ כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אִם־יָצֹא תֵצֵא אֶל־שָׂרֵי מֶלֶךְ־בָּבֶל וְחָיְתָה נַפְשֶׁךָ וְהָעִיר הַזֹּאת לֹא תִשָּׂרֵף בָּאֵשׁ וְחָיְתָה אַתָּה וּבֵיתֶךָ: וְאִם לֹא־אֶל־שָׂרֵי מֶלֶךְ בָּבֶל וְנִתְּנָה הָעִיר הַזֹּאת בְּיַד הַכַּשְׂדִּים וּשְׂרָפוּהָ* בָּאֵשׁ וְאַתָּה לֹא־תִמָּלֵא מִיָּדָם:[83] (Jr 38,17–18)

---

80 בָּא = *pt* „jsem přicházející“, „přicházím“ | שְׁלָחַנִי = שָׁלַח + נִי | זָבַת < זוב „oplývat“, „přetékat“ (*pt fm*)

81 חלל = „začít“ | צמד *ni* = „spřáhnout se“

82 וְהִכְרַתְתִּי < כרת | כְּשָׁפִים = „kouzla“, „čáry“ | מְעוֹנְנִים = „kouzla“, „hádání“

83 וּשְׂרָפוּהָ = „a spálili ji“ (שׂרף)

.5 וָאֶשָּׂא אֶת־עֵינַי וָאֵרֶא וְהִנֵּה אַרְבַּע קְרָנוֹת: וָאֹמַר אֶל־הַמַּלְאָךְ הַדֹּבֵר בִּי מָה־אֵלֶּה וַיֹּאמֶר אֵלַי
הַקְּרָנוֹת אֲשֶׁר זֵרוּ* אֶת־יְהוּדָה אֶת־יִשְׂרָאֵל וִירוּשָׁלִַם:[84] (Za 2,1–2)

.6 אֵיךְ תֹּאמְרִי לֹא נִטְמֵאתִי אַחֲרֵי הַבְּעָלִים לֹא הָלַכְתִּי
רְאִי דַרְכֵּךְ בַּגַּיְא דְּעִי מֶה עָשִׂית ...: (Jr 2,23a)

.7 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים לֹא טוֹב הֱיוֹת הָאָדָם לְבַדּוֹ אֶעֱשֶׂה־לּוֹ עֵזֶר כְּנֶגְדּוֹ: וַיִּצֶר יְהוָה אֱלֹהִים
מִן־הָאֲדָמָה כָּל־חַיַּת הַשָּׂדֶה וְאֵת כָּל־עוֹף הַשָּׁמַיִם וַיָּבֵא* אֶל־הָאָדָם לִרְאוֹת מַה־יִּקְרָא־לוֹ וְכֹל
אֲשֶׁר יִקְרָא־לוֹ הָאָדָם נֶפֶשׁ חַיָּה הוּא שְׁמוֹ: וַיִּקְרָא הָאָדָם שֵׁמוֹת לְכָל־הַבְּהֵמָה וּלְעוֹף הַשָּׁמַיִם
וּלְכֹל חַיַּת הַשָּׂדֶה וּלְאָדָם לֹא־מָצָא עֵזֶר כְּנֶגְדּוֹ: וַיַּפֶּל יְהוָה אֱלֹהִים תַּרְדֵּמָה עַל־הָאָדָם וַיִּישָׁן וַיִּקַּח
אַחַת מִצַּלְעֹתָיו וַיִּסְגֹּר בָּשָׂר תַּחְתֶּנָּה*: וַיִּבֶן יְהוָה אֱלֹהִים אֶת־הַצֵּלָע אֲשֶׁר־לָקַח מִן־הָאָדָם
לְאִשָּׁה וַיְבִאֶהָ* אֶל־הָאָדָם: וַיֹּאמֶר הָאָדָם
זֹאת הַפַּעַם עֶצֶם מֵעֲצָמַי וּבָשָׂר מִבְּשָׂרִי
לְזֹאת יִקָּרֵא אִשָּׁה כִּי מֵאִישׁ לֻקְחָה־זֹּאת:
עַל־כֵּן יַעֲזָב־אִישׁ אֶת־אָבִיו וְאֶת־אִמּוֹ וְדָבַק בְּאִשְׁתּוֹ וְהָיוּ לְבָשָׂר אֶחָד:[85] (Gn 2,18–24)

.8 וַיְהִי בַּיָּמִים הָהֵם וּמֶלֶךְ אֵין בְּיִשְׂרָאֵל וַיְהִי אִישׁ לֵוִי גָּר בִּירַכְתֵי הַר־אֶפְרַיִם וַיִּקַּח־לוֹ אִשָּׁה
פִּילֶגֶשׁ מִבֵּית לֶחֶם יְהוּדָה: וַתִּזְנֶה עָלָיו פִּילַגְשׁוֹ וַתֵּלֶךְ מֵאִתּוֹ אֶל־בֵּית אָבִיהָ אֶל־בֵּית לֶחֶם יְהוּדָה
וַתְּהִי שָׁם יָמִים אַרְבָּעָה חֳדָשִׁים: (Sd 19,1–2)

.9 וּמֹשֶׁה עָלָה אֶל־הָאֱלֹהִים וַיִּקְרָא יְהוָה אֵלָיו מִן־הָהָר לֵאמֹר כֹּה תֹאמַר לְבֵית יַעֲקֹב וְתַגֵּד
לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל: אַתֶּם רְאִיתֶם אֲשֶׁר עָשִׂיתִי לְמִצְרָיִם וָאֶשָּׂא אֶתְכֶם עַל־כַּנְפֵי נְשָׁרִים וָאָבֵא* אֶתְכֶם
אֵלָי*: וְעַתָּה אִם־שָׁמוֹעַ תִּשְׁמְעוּ בְּקֹלִי וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־בְּרִיתִי וִהְיִיתֶם לִי סְגֻלָּה מִכָּל־הָעַמִּים כִּי־לִי
כָּל־הָאָרֶץ: וְאַתֶּם תִּהְיוּ־לִי מַמְלֶכֶת כֹּהֲנִים וְגוֹי קָדוֹשׁ אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר תְּדַבֵּר אֶל־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל:[86] (Ex 19,3–6)

.10 וְהָיָה אִם־שָׁכֹחַ תִּשְׁכַּח אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְהָלַכְתָּ אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים וַעֲבַדְתָּם*

84 זרה *pi* = „rozprášit“, „rozehnat“

85 וַיָּבֵא = „a přivedl“ | תַּחְתֶּנָּה = „místo ní“ | וַיְבִאֶהָ = „a přivedl ji“

86 וָאָבֵא = „a přivedl jsem“ | אֵלַי > אֵלָי (pausa)

וְהִשְׁתַּחֲוִיתָ לָהֶם הַעִדֹתִי* בָכֶם הַיּוֹם כִּי אָבֹד תֹּאבֵדוּן כַּגּוֹיִם אֲשֶׁר יְהוָה מַאֲבִיד מִפְּנֵיכֶם כֵּן תֹּאבֵדוּן עֵקֶב לֹא תִשְׁמְעוּן בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם:[87] (Dt 8,19–20)

Slovíčka:

גלה	*q*	גָּלָה יִגְלֶה וַיִּגֶל	odkrýt / být zjevný	(187×)
	ni	נִגְלֶה יִגָּלֶה	být odhalen / ukázat se	
	hi	הִגְלֶה יַגְלֶה וַיַּגֶל (!)	vést do exilu, vyhnanství	
		גּוֹלָה	exil / zajetí / deportace	
בנה	*q*	בָּנָה יִבֶן	stavět	(346/376×)
בכה	*q*	בָּכָה תִּבְכֶּה	plakat	(112/114×)
חנה	*q*	חָנָה וַיִּחַן	tábořit, postavit tábor	(143/143×)
כלה	*q*	כָּלָה יִכְלֶה וַתִּכֶל	být celistvý, ucelený / končit	(65/207×)
	pi	כִּלָּה וַיְכַל	dokončit, dokonat	(141/207×)
כסה	*pi*	כִּסָּה יְכַסֶּה וַיְכַס	přikrýt, zahalit	(134/155×)
		מִתְכַּסֶּה *pt* וַיִּתְכַּס	přikrýt se	
פנה	*q*	פָּנָה יִפְנֶה וַתִּפֶן	obrátit se, ohlédnout se	(116/134×)
צוה	*pi*	צִוָּה יְצַוֶּה וַיְצַו (!)	přikázat	(485/494×)
רבה	*q*	רָבִיתָ יִרְבֶּה וַיִּרֶב (←רבב)	být mnohý	
	hi	הִרְבָּה יַרְבֶּה וַיֶּרֶב	rozmnožit, učinit početným	(162/225×)
רעה	*q*	רָעָה יִרְעֶה	pást	(168/168×)
שתה	*q*	שָׁתָה יִשְׁתֶּה וַיֵּשְׁתְּ	pít, napít se	(216/217×)
ראה	*q*	רָאָה יִרְאֶה וַיַּרְא (!)	vidět, spatřit, hledět	(1129/1303×)
	ni	נִרְאָה יֵרָאֶה וַיֵּרָא	dát se vidět, ukázat se / zjevit se	(102/1303×)
	hi	הֶרְאָה יַרְאֶה וַיַּרְא	dát vidět, ukázat / zjevit	
		רֹאֶה	vidoucí (prorok)	
		מַרְאֶה	vizáž, vzhled / jev	(103×)
היה	*q*	הָיָה יִהְיֶה וַיְהִי (!!!)	být	(3561×)
	pf ni	נִהְיָה נִהְיֵיתִי	vyskytovat se, objevit se	

87 וַעֲבַדְתָּם = „a budeš jim sloužit“ | הַעִדֹתִי = „ujišťuji“, „varuji“

חיה	*q*	חָיָה יִחְיֶה וַיִּחִי	být živ, žít	(205/284×)
	pi	חִיָּה יְחַיֶּה	oživit, dát život	
	hi	הֶחֱיָה *inf* הַחֲיוֹת	zachovat při životu, dopřát života	
חוה	*hištafel*	הִשְׁתַּחֲוָה יִשְׁתַּחֲוֶה (!!!)	hluboce se poklonit, vzdát úctu	(170/170×)
מִזְבֵּחַ			oltář	(400×)
רַק			jen, pouze	(109×)
צְדָקָה			spravedlnost, spravedlivé konání	(157×)
יֵשׁ		(:: אַיִן)	jest, existuje, tu jest	(140×)
חַיִּים			život, čas života	(148×)
שֶׁמֶשׁ			slunce	(134×)
יָרֵחַ			měsíc, luna	
אוֹ			nebo	(319×)
מְלָאכָה			práce / poslání, úkol	(167×)
אַף			nos / hněv	(277×)

LEKCE 17.

Slabá slovesa – třída ע״ו (K 77; W 76; S 41)

Hlavní pravidla:

- Tuto třídu tvoří slovesa původně dvojkonsonantních kořenů, jejichž první radikál tvoří dlouhou samohlásku (tzv. „duté kořeny“). Všechny tvary této slovesné třídy jsou slabé. Intensivy se tvoří náhradním způsobem, např. zdvojením druhého radikálu (slovesné kmeny *polel*, *polal* a *hitpolel*).
- Vokál imperfekta je dlouhý – *û*, *ô* nebo *î*.[88] Často se píše s podkladem (*waw* nebo *jod*).
- Preformativní slabika je otevřená (dlouhá), tvoří ji vokál *qameṣ* (יָקוּם יָבוֹשׁ יָבִין) nebo *ṣēre* (הֵקִים יֵבוֹשׁ).
- V perfektu qalu je dlouhým vokálem v kmenové slabice *qameṣ* (קָם קָמוּ), před konsonantními afformativy krátký *pataḥ* (קַמְתִּי).
- Ve tvarech hifílu je dlouhým vokálem v kmenové slabice *ḥireq* (הֵקִים יָקִים). Před konsonantními afformativy se vkládá pomocný vokál *ô* (ve tvarech *pf*) nebo *ê* (tvary *impf*), který vytváří přízvučnou slabiku; obvykle je psaný s podkladem (הֲקִימוֹתִי תְּקִימֶינָה).

Vzorové tvary ע״ו

קָם יָקוּם יָקֹם וַיָּקָם בִּין יָבִין נָקוֹם נְקוֹמָתָ הֵקִים יָקִים בַּנְתָּ קָמָה קָמוּ תָּקוּם תָּקִים נְקוֹמֹתִי תָּבִינִי הֲקִימֹנוּ נָפוֹץ אֲבוֹן נְבוֹן נְפוּצוֹתִי הוּקַם בִּינוּ קַמְתָּ יְקוֹם תָּקִים הוּקַמְתָּ בִּינֹתִי קוּם קוֹם הֲקִימָה הֲקִימֹת נָקוֹמָה תּוּקַם תָּקוּמוּ הָכוֹן נְפוּצוֹנוּ תְּכוֹנְנוּ אָבִין תְּקוֹמוּ קַמְתָּ קַמְתֶּם אָקוּם תְּקוֹם תְּקוֹמֶינָה וַיְּבֶן נָבוֹן נְקוֹמָתָ יָקִימוּ הְקוֹמוּ וַיָּקָם וַיָּקָם הָקֵם הוּקַמְתָּ נְפוּצוֹתָ הָקִימִי יוּקְמוּ הֲקִימֹתָ וַיָּקִימוּ הָבֵן וַיָּקוּמוּ קַמְתֶּן אֲקוֹם קוּמִי הוּקַמְתֶּם נָקִים נְקוֹמֹנוּ יָקוּמוּ הְקוֹם אוּקַם הֲקִימֹתִי וַתָּקָם תָּקִימוּ וַיָּבִינוּ הוּקְמוּ הוּקַמְנוּ נְקוֹם קַמְנוּ נָקוּם יְקוֹמוּ מֵקִים נְקוֹמֹתֶם אָקוּמָה תָּקֵמְנָה תּוּקַמְנָה קַמְתִּי תָּקוּמִי וַתָּקִימוּ הֲקִימֹתֶם קוּמוּ נוּקַם

88 Preformativní konjugace má podobně jako u tvarů silných sloves tři možnosti vokalizace kmenové slabiky podle základních vokálů: *u* (יָקוּם), *a* (resp. *o*, יָבוֹשׁ) a *i* (יָשִׁים). Zdaleka nejfrekventovanější je vokál *u* (יָקוּם).

pomocné kmeny intensivů: polel, polal, hitpolel

- Kmeny intensivů se tvoří náhradní duplikací druhého radikálu, v kmenové slabice je neproměnný dlouhý vokál *ô*.

קוֹמֵם קוֹמַם הִתְקוֹמֵם יְקוֹמֵם יִתְקוֹמֵם כּוֹנֵן כּוֹנַן רוֹמַמְתִּי הִתְכּוֹנֵן תִּתְכּוֹנַן מְרוֹמֵם כּוֹנַנְתָּ הִתְכּוֹנַנְתָּ וַיְכוֹנֶנוּ וּמְרוֹמָם וְכוֹנַנְתִּי אֲרוֹמֵם וְהִתְכּוֹנַנְתָּ רוֹמְמוּ יִתְכּוֹנְנוּ כּוֹנְנוּ תְּרוֹמֵם תְּרוֹמַמְנָה תְּכוֹנֵן יְרוֹמֵם אֶתְכּוֹנַן יִתְכּוֹנַן וַתְּרוֹמֵם וְרוֹמַם יִתְכּוֹנַן יְכוֹנֵן הִתְכּוֹנְנוּ תִּתְכּוֹנְנוּ

sloveso מות

- Stativní sloveso[89] מות („být mrtev“) je jediným případem, kdy je ve *3. os pf qalu* vokál *ṣēre* (מֵת מֵתוּ); v ostatních osobách je vokál *pataḥ* (מַתְנוּ).
- Nadto, při napojování konsonantních afformativů se souhláskou *taw* dochází k její asimilaci s druhým radikálem a vznikají tak dvojnásobně slabé tvary (מַתָּה מַתִּי).

מֵת יָמוּת וַיָּמָת הֵמִית יָמִית וַיָּמֶת וּמֵת מֵתָה מוּת מְמוֹתֵת תָּמִית תָּמוּת הֵמִיתוּ יָמוּתוּ תָּמֹת וָמַתִּי מֵתוּ מַתְנוּ מֵתִים יָמֹת מוֹת אָמִית תְּמוֹתֵת וָמַתָּ וְהֵמִית תָּמוּתִי וַתָּמָת לָמוּת נָמוּת תָּמִית וַיָּמֶתוּ וַיָּמִיתוּ אָמוּת וְאָמִית יוּמַת תָּמוּתוּ תּוּמַת וַאֲמוֹתֵת וָמֵתוּ הָמִית וַתּוּמַת יוּמְתוּ מוּמָת אָמוּתָה תָּמוּתִי וַתָּמָת לָמוּת נָמוּת תָּמִית וַיָּמֶתוּ וַיָּמִיתוּ הַמּוּמָתִים

sloveso בוא

- U slovesa בוא (*q* „vejít“, „vstoupit“, „přijít“) tvoří kmenovou slabiku v *pf* a *pt* qalu dlouhý vokál *qameṣ*, ve všech ostatních tvarech dlouhý vokál *ô*.
- Ve tvarech hifílu je v kmenové slabice dlouhý vokál *î* (případně krácený do *ē*).

בָּא יָבוֹא תָּבֹא וַיָּבֹא הֵבִיא יָבֹא יָבִיא יָבֵא וַיָּבֵא וְהֵבִיאתָ בָּאתָ אָבֹא וְאָבוֹאָה וַתָּבֹא הֲבֵאתֶם אָבִיא הָבִיא הָבֵא תָּבִיא הֵבֵאתִי בָּאוּ וּבָאנוּ וַנָּבֹא בָּאִים וְהֵבִיא תָּבוֹאִי בָּאָה בָּאִים הַבָּאָה וְהֵבִיאָה וַתָּבֵא וַיָּבוֹא וְהֵבֵאתִי וּבָא אָבוֹא בָּאתֶם וַתָּבוֹא וְהָבִיאוּ תָּבוֹא נָבִיא בָּאתִי הֵבִיאוּ הָבִיאוּ תָּבֹאוּ בָּאוֹת בְּבֹא וּבָאת בָּאנוּ וַיָּבִיאוּ לָבוֹא לָבֹא מֵבִיא מְבִיאִים לְהָבִיא וַיָּבֹאוּ יָבוֹאוּ נָבֹא וּבָאוּ וְהֵבִיאוּ יָבֹא וַהֲבֵאתֶם וּמְבִאֵי תָּבוֹאוּ וּבָאתֶם הוּבָא יוּבָא הֲבָאת הוּבְאוּ יוּבָאוּ מוּבָאִים וּבָאתִי נָבוֹא וּלְהָבִיא

89 Pro vokál *e* v perfektu *qalu* srv. poznámku o *stativních* slovesech (כָּבֵד) v lekci 7.

sloveso בוש

- Sloveso בוש (*q* „stydět se“, „hanbit se“; *ni* „být zahanben“) má v pf qalu kmenovou samohlásku *ô* (před přízvučnými koncovkami 2. pl psáno בָּשְׁתֶּם בָּשְׁתֶּן)
- Preformativní vokál v *impf* qalu je *ṣēre* (יֵבוֹשׁ).

בּוֹשׁ יֵבוֹשׁ הוֹבִישׁ וּבֹשׁ בּוֹשָׁה אֵבוֹשׁ הוֹבִישָׁה בֹּשׁוּ תֵּבוֹשִׁי וַיֵּבֹשׁוּ הוֹבִישׁוּ וְבֹשְׁתְּ תֵּבוֹשׁ תָּבִישׁוּ בַּשְׁנוּ מֵבִישׁ יֵבוֹשׁוּ בּוֹשִׁים יֵבוֹשׁ בֹּשְׁתִּי וְיֵבוֹשׁ אֵבוֹשָׁה מְבִישָׁה תֵּבֹשׁוּ הִתְבֹּשֵׁשׁ בּוֹשׁוּ יִתְבֹּשֵׁשׁוּ אַל־אֵבוֹשָׁה

Cvičení:

• tvary:

וַיָּרֶם נַסְתָּ הֵרִימוּ רָמָה נָכוֹן בּוֹשׁ יֵבוֹשׁ שָׁב הוֹבִישׁ וּבֹשׁ וַיָּשִׁיבוּ רָם בָּא בִּין יָבִין שַׁבְתָּ נָקוֹם אָלִין הֵכִין וְנָשׁוּבָה נְקוּמָתָ הֵקִים יָבוֹא תָּבֹא גָּר כּוֹנֵן מֵשִׁים הֵכִינוּ וַיָּבֹא אָרוּם הֵבִיא וְנֵסוּ וְנָסוּ יָבֹא יָבִיא יָבֵא וְיִכּוֹן נָנוּסָה לָשׁוּב וַיָּבֵא בּוֹשָׁה אָשִׁים אֵבוֹשׁ תְּשֻׁבֶינָה לָגוּר תָּלֶן הוֹבִישָׁה בֹּשׁוּ יָרוּם תֵּבוֹשִׁי וַיֵּבֹשׁוּ תָּשֻׁבְנָה הוֹבִישׁוּ יָשִׁימוּ וְהֵבִיאתָ תָּקוּם תָּקִים הֵשִׁיב נְקוּמֹתִי תָּבִינִי תָּלִינִי הֲקִימֹנוּ שַׁבְתְּ תְּקוֹמִי הֲשִׁיבוֹת וְהֵכִינוּ הָכִינוּ הֱכִינֹנוּ בָּאתָ מִתְגּוֹרֵר אָבֹא תָּשִׁים וַתִּכּוֹן וְאָבוֹאָה וַתָּבֹא וַיֶּלֶן רוֹמַמְתִּי וְשׁוּב תָּרוּם הִתְכּוֹנֵן תִּתְבּוֹנַן הֲבֵאתֶם אָבִיא וָבֹשְׁתְּ תֵּבוֹשׁ מוֹשָׁבִים תָּכִין בְּבֹא וּבָאת תָּרוּם יָרוּמוּ בָּאנוּ וַיָּבִיאוּ לָבוֹא לָבֹא תְּקוּמֶינָה וַיִּבֶן וַיָּשָׁב הָשֵׁב נָשִׂים וְשַׁבְתִּי גָּרִים וַיָּכֶן נָבוֹן נְקוּמַת יְרוֹמֵם תָּלִין נָסוּ נַסְנוּ אֶתְבּוֹנַן יִתְכּוֹנַן יָקִימוּ הִקּוֹמוּ שׁוּב וְהֵרִים וַתָּשֶׂם וַיָּקֶם וַיָּקָם שַׁבְתֶּם תָּשׁוּב הֲשִׁיבוֹת הָקֵם וְנָלִינָה הוּקַמְתָּ יָגוּרוּ נַסְתִּי הוּכַן מֵבִיא שֵׁבוּ תָּבִישׁוּ מְרוֹמֵם אָנוּסָה וַיָּנָס וַיּוּשַׁב כּוֹנַנְתָּ הִתְבַּנַּנְתָּ בֹּשְׁנוּ תָּשִׁימוּ וַהֲרִמֹתִי מְבִישָׁה הָמִית וְהֵבִיאוּ וְשַׁבְתֶּן תָּבוֹא תָּקִימוּ וַיָּבִינוּ הוּקְמוּ וַיָּלִינוּ יִתְלוֹנַן שָׁבְנָה הֵרִימוּ יְכוֹנֵן הִתְבּוֹנְנוּ הוּקַמְנוּ וַיָּשֶׂם נְקוֹם מֵרִים הֲשִׁיבֹתֶם אָשׁוּב וַתָּרֶם אָכִין נָנוּס קָמְנוּ נָקוּם תָּשִׁימִי שַׁבְנוּ נָבִיא בָּאתִי הָשִׁיבָה הֵבִיאוּ וַיְכוֹנְנוּ אָשׁוּבָה וּמְרוֹמָם וְכוֹנַנְתִּי תָּבֹאוּ בָּאוֹת וַתּוּמַת הֲרִמֹתָ וַיָּגָר וְאָשִׁיבָה יוּמְתוּ שָׁבִים מוּמָת וַיָּשִׁימוּ אָמוּתָה תֵּבֹשׁוּ וַיָּרֶם וְיִתְרוֹמֵם הִתְבֹּשֵׁשׁ תָּשִׁיב בּוֹשׁוּ יִתְבֹּשֵׁשׁוּ הֲשִׁימֹתִי וַנָּשֶׁב הֲשִׁיבֹנוּ

• věty:

1. וַיָּקָם הָאִישׁ וַיָּשָׁב לִמְקוֹמוֹ: 2. וְאַחֲרָיו לֹא קָם מֶלֶךְ כָּמוֹהוּ: 3. וַיְהִי כִּשְׁמֹעַ כָּל־יִשְׂרָאֵל כִּי־שָׁב יָרָבְעָם וַיִּשְׁלְחוּ...: 4. וְהָיָה כַּאֲשֶׁר יָרִים מֹשֶׁה יָדָיו וְגָבַר יִשְׂרָאֵל וְכַאֲשֶׁר יָנִיחַ יָדָיו וְגָבַר עֲמָלֵק: 5. וַיֹּאמֶר יְהוָה קוּם הִתְהַלֵּךְ בָּאָרֶץ: 6. אַנְשֵׁי־רָע לֹא־יָבִינוּ מִשְׁפָּט וּמְבַקְשֵׁי יְהוָה יָבִינוּ כֹל: 7. וַיָּשָׁב אַבְרָהָם אֶל־נְעָרָיו וַיָּקֻמוּ וַיֵּלְכוּ יַחְדָּו אֶל־בְּאֵר שָׁבַע וַיֵּשֶׁב אַבְרָהָם בִּבְאֵר שָׁבַע: .

8 בָּרוּךְ הַבָּא בְּשֵׁם יְהוָה: .9 צְדָקָה תְרוֹמֵם גּוֹי: .10 וִירִיחוֹ סֹגֶרֶת וּמְסֻגֶּרֶת מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵ֑ל
אֵין יוֹצֵא וְאֵין בָּֽא: .11 וְלָאִשָּׁה אָמַר אַתְּ קוּמִי לְכִי לְבֵיתֵךְ: .12 וַיֹּאמֶר שׁוֹב אָשׁוּב אֵלֶיךָ
וְהִנֵּה־בֵן לְשָׂרָה אִשְׁתֶּֽךָ: .13 הָבֵא בָשָׂר וְאֹכְלָה וַאֲבָרֵךְ הַיּוֹם אֹתֵךְ לִפְנֵי יְהוָה לִפְנֵי מוֹתִי: .14
וַיַּשְׁכֵּם אַבְרָהָם בָּבֹּקֶר וַיִּקַּח אֵת יִצְחָק וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־אָמַר־לוֹ הָאֱלֹהִים: .15
שִׂים פָּנֶיךָ אֶל־יְרוּשָׁלַֽם: .16 וַיָּמֶת שְׁמֹנִים וַחֲמִשָּׁה אִישׁ וַיָּמָת גַּם הוּא בַּיּוֹם הַהוּא: .17 וְזֶה
הַדָּבָר אֲשֶׁר־הֵרִים יָד בַּמֶּלֶךְ: .18 וַתֹּאמֶר רְאוּ הֵבִיא לָנוּ אִישׁ עִבְרִי לְצַחֶק בָּ֑נוּ בָּא אֵלַי לִשְׁכַּב
עִמִּי וָאֶקְרָא בְּקוֹל גָּדוֹל ... וַיְהִי כִּשְׁמֹעַ קוֹלִי וַיַּעֲזֹב בִּגְדוֹ אֶצְלִי וַיָּנָס וַיֵּצֵא הַחוּצָה: .19 דְּבַר
אֱלֹהֵינוּ יָקוּם לְעוֹלָם: .20 אִם־אָבוֹא בְּאֹהֶל בֵּיתִי: .21 וַיָּשֶׂם דָּוִד אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בִּלְבָבוֹ
וַיִּירָא מְאֹד: .22 לַחֲכַם־לֵב יִקָּרֵא נָבוֹן: .23 וְגַם הֲקִמֹתִי אֶת־בְּרִיתִי אִתֶּם לָתֵת לָהֶם אֶת־אֶרֶץ
כְּנָ֑עַן אֵת אֶרֶץ מְגֻרֵיהֶם אֲשֶׁר־גָּרוּ בָהּ: .24 וַיהוָה לְעוֹלָם יֵשֵׁ֑ב כּוֹנֵן לַמִּשְׁפָּט כִּסְאֹ֖ו: .25 שִׁירוּ
לֵאלֹהִים זַמְּרוּ שְׁמוֹ ... יָקוּם אֱלֹהִים יָפוּצוּ אוֹיְבָ֑יו וְיָנוּסוּ מְשַׂנְאָיו מִפָּנָיו:

Opakování

• tvary:

אָשׁוּב יֵשֵׁב מֵת שֵׁב יָמוּת וַיָּ֫מָת בִּין נָסוּ שֶׁבֶת נַסְנוּ יָבִין נָקוֹם גְּלוֹת נְקוּמֹתָ גָּר גַּשׁ הֵקִים הֵמִית
תֵּת פְּנוּ יָמִית קַח בָּא יָבוֹא וַיָּשָׁב וַיֵּשֶׁב וַיָּשֶׁב וַיֶּגֶל וַתִּתֵּן תָּבֹא רְאוֹת וַתִּכּוֹן וַיָּבֹא וַיֵּרֶד הֵבִיא
הֶעֱמִיד יָבֹא וַהֲרִמֹתִי יָבִיא וַיֵּרָא נָכוֹן נָפוֹל וַיִּחַר דַּעַת יָבֵא נִגְלֶה וַתָּשֻׁבוּ וַתֵּשְׁבוּ וַיּוֹשִׁיבוּ וַיָּשִׁיבוּ
גָּלִיתָ נִמְצָאת וַיָּלִינוּ וָאֹכַל יֵעָלֶה וְקָנִיתִי וַיָּבֵא וְהָיָה לֶדֶת יָמִית קְנֵה וַיָּמֶת וּמֵת וַיִּגַּשׁ זָנוּ תֹּאמַר
תָּקוּם תָּקִים יֵרָאֶה הֱיוֹת יוֹדֵעַ תּוּשַׁב יוֹשִׁיב יָשִׁיב יָשׁוּב נוֹשַׁב נְתַתֶּם לֵךְ נִגַּשְׁתְּ כּוֹנֵן כּוֹנַן לָקַחַתְּ
מְבָרֵךְ נְקוּמֹתִי תֵּן תָּבִינִי הֻגַּשׁ יְכוֹנֵן וַיֵּדַע וַיָּנוּסוּ הִתְבּוֹנְנוּ וַיִּוָּתֵר הֲקִימֹנוּ נַחֵם תִּקּוֹמִי נְכוֹנִים בֵּרַךְ
מֵתָה דַּע מוּת וַיֵּשֵׁב וַיָּשֶׁב וַיָּשָׁב וַתְּבָרְכִי בּוֹשָׁה הִשְׁתַּמְרוּ אֵבוֹשׁ הוֹבִישָׁה מַגִּישֵׁי וְהֵבֵיאתָ בָּאתָ
נִחַמְתֶּם אָבֹא יִנָּתֵן הֲרִמֹתֶם וַתִּגְּשׁוּ וְאָבוֹאָה וַתִּקְחוּ רוֹמַמְתִּי נוֹשְׁבָה הֵנִיס הֶעֱבַדְתֶּם הִתְכּוֹנֵן
נָתְנוּ מְלֹךְ תִּתְבּוֹנַן נִגַּשׁ וַתָּבֹא הֲבֵאתֶם שַׁלַּח אָבִיא תָּרִימוּ נוֹתַרְתְּ וְאָשׁוּבָה גּוּרִי וַיָּמֶת וּמֵת
מֵתָה מוּת וַיֵּלֶךְ תָּלִין מְמוֹתֵת תָּמִית אֶתֵּן וַיָּמִיתוּ לִשְׁמֹעַ מִתְגּוֹרֵר שֶׁבֶת וַיֵּבֹשׁוּ הוֹבִישׁוּ וַיַּגִּידוּ
תְּקוּמֶ֫ינָה וָנִיסוּ הֻגַּד וַיִּבֶן וַיָּ֫בֶן וַתֵּלֶד וַהֲרִמֹתָ אֹמַר נָבוֹן נְקוּמֹת בָּרוּךְ יָקִימוּ קַדֵּשׁ מְרוֹמֵם עֹמֵד
כּוֹנַנְתָּ הִתְבֹּנַנְתָּ רִחַמְתִּי הִקּוֹמוּ רֵד וַיָּקֶם וַיָּקָם נְתַתֶּם בֵּרַךְ וַיִּיטַב נִמְצָאת הָקֵם וַיַּגֶּד וַיָּשֶׂם וַיֶּגֶל
וַיַּצֵּל הוּקַמְתְּ נוֹשַׁבְתֶּם וָבֹשְׁתְּ תֵּבוֹשׁ תָּבִישׁוּ בֹּשְׁנוּ נֵשֵׁב נָשִׁיב נוֹשֵׁב נָשֹׁב נָשֵׁב נוֹשָׁב תָּמוּת נָ֫סָה
וְנַסְתָּ וַיּוֹשֶׁב וַיָּשֶׁב וַיֵּשֵׁב נָסִים וַיָּגָר הֵמִיתוּ רֶשֶׁת וַיְכוֹנֲנוּ תּוֹשִׁיב נִוָּשֵׁב וַתָּשָׁב וַתֵּשֶׁב וַתָּשֶׁב תּוּשַׁב
שֶׁבֶת וּמְרוֹמָם וְכוֹנַנְתִּי יָמוּתוּ אָלִין תָּמֹת וָמַתִּי הֵיטִיב וַהֲרֵמֹתֶם מֵתוּ מַתְנוּ יִיבַשׁ יוּרַם תָּקִימוּ
וַתֵּשַׁבְנָה וַיָּבִינוּ לָנוּס תָּנוּס הוּקְמוּ הוּקַמְנוּ וַיּוֹלִיכוּ יְרוֹמֵם וַיָּלֶן מוֹשִׁיעִים אֶתְבּוֹנַן יִתְכּוֹנַן וַתֵּיטֵבְנָה

נְקוֹם לְכוּ נַמְנוּ נָקוּם יֶלְדָה מֵתִים יֵדַע יָמוּת וַיָּשֻׁבוּ נוֹשַׁבְתִּי וַיֵּשְׁבוּ וַיִּשְׁבוּ וַיָּשִׁיבוּ יִישַׁב מוֹת אָמִית הוֹשַׁבְנוּ תְּמוֹתֵת וַיּוֹלֶד וָמַתָּ הִתְוַדַּע וַיָּנֻסוּ וְהֵמִית וַיִּבֶן יִבְנֶה יָבִין נָבוֹן

• věty:

.1 וַיְהִי בָּעֶרֶב וַיִּקַּח לָבָן אֶת־לֵאָה בִתּוֹ וַיָּבֵא אֹתָהּ אֶל־יַעֲקֹב וַיָּבֹא אֵלֶיהָ: .2 שִׁירוּ לַיהוָה שִׁיר חָדָשׁ תְּהִלָּתוֹ מִקְצֵה הָאָרֶץ: .3 שׁוּבוּ בָנִים מְשׁוֹבְבִים נְאֻם־יְהוָה כִּי אָנֹכִי בָּעַלְתִּי בָכֶם וְלָקַחְתִּי אֶתְכֶם אֶחָד מֵעִיר וּשְׁנַיִם מִמִּשְׁפָּחָה וְהֵבֵאתִי אֶתְכֶם צִיּוֹן: .4 וַיֵּלְכוּ נַעֲרֵי־דָוִד וַיָּשֻׁבוּ אֶל־יוֹאָב וַיֵּשְׁבוּ שָׁם שִׁלְשָׁה יָמִים וַיָּשֶׁב אֹתָם דָּוִד יְרוּשָׁלַיְמָה: .5 וַיָּשֻׁבוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֵּשְׁבוּ בֵּין בֵּית־אֵל וּבֵין הָעַי וַיָּלֶן יְהוֹשֻׁעַ בַּלַּיְלָה הַהוּא בְּתוֹךְ הָעָם: .6 וַיהוָה יִשְׁפֹּט־תֵּבֵל בְּצֶדֶק יָדִין לְאֻמִּים בְּמֵישָׁרִים: .7 אָז תָּבִין צֶדֶק וּמִשְׁפָּט כִּי־תָבוֹא חָכְמָה בְלִבֶּךָ: .8 וַיֹּאמֶר לֹא־יָלַדְתִּי וְלֹא גִדַּלְתִּי בַּחוּרִים וְלֹא רוֹמַמְתִּי בְתוּלוֹת: .9 וַיָּבֹא שָׁאוּל עַד־עִיר עֲמָלֵק וַיֹּאמֶר אֶל־הַקֵּינִי לְכוּ סֻרוּ רְדוּ מִתּוֹךְ עֲמָלֵקִי: .10 וַיֵּשֶׁב אִתּוֹ שִׁלְשֶׁת יָמִים וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ וַיָּלִינוּ שָׁם: וַיְהִי בַּיּוֹם הָרְבִיעִי וַיַּשְׁכֵּם בַּבֹּקֶר וַיָּקָם לָלֶכֶת...: .11 לֹא אָמוּת כִּי־אֶחְיֶה וַאֲסַפֵּר מַעֲשֵׂי יָהּ: .12 רוֹמְמוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ לְהַר קָדְשׁוֹ כִּי־קָדוֹשׁ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ: .13 הֵמָּה בָּאִים בְּתוֹךְ הָעִיר וְהִנֵּה שְׁמוּאֵל יֹצֵא אֲלֵיהֶם: .14 וַיֹּאמְרוּ הָאֲנָשִׁים לְלוֹט קוּם קַח אֶת־אִשְׁתְּךָ וְאֶת־שְׁתֵּי בְנֹתֶיךָ...: .15 וַיֹּאמְרוּ לֹא יִרְאֶה־יָהּ וְלֹא־יָבִין אֱלֹהֵי יַעֲקֹב: .16 וְשַׂמְתֶּם אֶת־דְּבָרַי אֵלֶּה עַל־לְבַבְכֶם וְעַל־נַפְשְׁכֶם וּקְשַׁרְתֶּם אֹתָם לְאוֹת עַל־יֶדֵיכֶם וְהָיוּ לְטוֹטָפֹת בֵּין עֵינֵיכֶם: .17 הִנֵּה־נָא הָעִיר הַזֹּאת קִרְבָה לָנוּס שָׁמָּה אִמָּלְטָה־נָּא שָׁמָּה וּתְחִי נַפְשִׁי: .18 וַיִּיצֶר יְהוָה אֱלֹהִים מִן־הָאֲדָמָה כָּל־חַיַּת הַשָּׂדֶה וְאֵת כָּל־עוֹף הַשָּׁמַיִם וַיָּבֵא אֶל־הָאָדָם לִרְאוֹת מַה־יִּקְרָא־לוֹ: .19 וַיָּבֹא מֹשֶׁה וַיִּקְרָא לְזִקְנֵי הָעָם וַיָּשֶׂם לִפְנֵיהֶם אֵת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה: .20 יֹדֵעַ צַדִּיק דִּין דַּלִּים רָשָׁע לֹא־יָבִין דָּעַת: .
21 שִׁמְעוּ שָׁמַיִם וְהַאֲזִינִי אָרֶץ כִּי יְהוָה דִּבֶּר בָּנִים גִּדַּלְתִּי וְרוֹמַמְתִּי וְהֵם פָּשְׁעוּ בִי: .22 עַל־כֵּן שַׁמְתִּי פָנַי כַּחֲלָמִישׁ* וָאֵדַע כִּי־לֹא אֵבוֹשׁ:[90] .23 יָשֵׂם מִדְבָּר לַאֲגַם*־מַיִם וְאֶרֶץ צִיָּה* לְמֹצָאֵי* מָיִם: וַיּוֹשֶׁב שָׁם רֹעִים וַיִּכוֹנְנוּ עִיר מוֹשָׁב:[91] .24 וַיֹּאמֶר לֹא־תָבֹאוּ מִצְרַיִם לָגוּר שָׁם: .25 וַיָּמָת בֶּן־הָאִשָּׁה הַזֹּאת לֵילָה וַתָּקָם בְּתוֹךְ הַלַּיְלָה וַתִּקַּח אֶת־בְּנֵי מֵאֶצְלִי וְאֶת־בִּנָּהּ הַמֵּת הִשְׁכִּיבָה בְּחֵיקִי: .26 וַיָּרִיבוּ רֹעֵי גְרָר עִם־רֹעֵי יִצְחָק לֵאמֹר לָנוּ הַמָּיִם:

90 חַלָּמִישׁ = „křemen“

91 אֲגַם = „jezero“ | צִיָּה = „suchá“, „vyprahlá“ | מוֹצָא = „zdroj“, „naleziště“

• texty:

1. וַיְהִי מִקֵּץ יָמִים וַיָּבֵא קַיִן מִפְּרִי הָאֲדָמָה מִנְחָה לַיהוָה: וְהֶבֶל הֵבִיא גַם־הוּא מִבְּכֹרוֹת צֹאנוֹ וּמֵחֶלְבֵהֶן וַיִּשַׁע* יְהוָה אֶל־הֶבֶל וְאֶל־מִנְחָתוֹ: וְאֶל־קַיִן וְאֶל־מִנְחָתוֹ לֹא שָׁעָה וַיִּחַר לְקַיִן מְאֹד וַיִּפְּלוּ פָּנָיו: (Gn 4,3–5)[92]

2. וַיִּשְׁמַע דָּוִד בַּמִּדְבָּר כִּי־גֹזֵז* נָבָל אֶת־צֹאנוֹ: וַיִּשְׁלַח דָּוִד עֲשָׂרָה נְעָרִים וַיֹּאמֶר דָּוִד לַנְּעָרִים עֲלוּ* כַרְמֶלָה וּבָאתֶם אֶל־נָבָל וּשְׁאֲלְתֶּם־לוֹ בִּשְׁמִי לְשָׁלוֹם: (1S 25,4–5)[93]

3. שִׁירוּ לַיהוָה שִׁיר חָדָשׁ שִׁירוּ לַיהוָה כָּל־הָאָרֶץ:
שִׁירוּ לַיהוָה בָּרֲכוּ שְׁמוֹ בַּשְּׂרוּ מִיּוֹם־לְיוֹם יְשׁוּעָתוֹ:
סַפְּרוּ בַגּוֹיִם כְּבוֹדוֹ בְּכָל־הָעַמִּים נִפְלְאוֹתָיו:
כִּי גָדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד נוֹרָא הוּא עַל־כָּל־אֱלֹהִים:
כִּי כָּל־אֱלֹהֵי הָעַמִּים אֱלִילִים וַיהוָה שָׁמַיִם עָשָׂה: (Ž 96,1–5)

4. וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיָּמָת הַיֶּלֶד וַיִּרְאוּ עַבְדֵי דָוִד לְהַגִּיד לוֹ כִּי־מֵת הַיֶּלֶד כִּי אָמְרוּ הִנֵּה בְהְיוֹת הַיֶּלֶד חַי דִּבַּרְנוּ אֵלָיו וְלֹא־שָׁמַע בְּקוֹלֵנוּ וְאֵיךְ נֹאמַר אֵלָיו מֵת הַיֶּלֶד וְעָשָׂה רָעָה: וַיַּרְא דָּוִד כִּי עֲבָדָיו מִתְלַחֲשִׁים* וַיָּבֶן דָּוִד כִּי מֵת הַיֶּלֶד וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־עֲבָדָיו הֲמֵת הַיֶּלֶד וַיֹּאמְרוּ מֵת: וַיָּקָם דָּוִד מֵהָאָרֶץ וַיִּרְחַץ וַיָּסֶךְ* וַיְחַלֵּף* שִׂמְלֹתָיו וַיָּבֹא בֵית־יְהוָה וַיִּשְׁתָּחוּ וַיָּבֹא אֶל־בֵּיתוֹ וַיִּשְׁאַל וַיָּשִׂימוּ לוֹ לֶחֶם וַיֹּאכַל: וַיֹּאמְרוּ עֲבָדָיו אֵלָיו מָה־הַדָּבָר הַזֶּה אֲשֶׁר עָשִׂיתָ בַּעֲבוּר הַיֶּלֶד חַי צַמְתָּ וַתֵּבְךְּ וְכַאֲשֶׁר מֵת הַיֶּלֶד קַמְתָּ וַתֹּאכַל לָחֶם: וַיֹּאמֶר בְּעוֹד הַיֶּלֶד חַי צַמְתִּי וָאֶבְכֶּה כִּי אָמַרְתִּי מִי יוֹדֵעַ יְחָנֵנִי* יְהוָה וְחַי הַיֶּלֶד: וְעַתָּה מֵת לָמָּה זֶּה אֲנִי צָם הַאוּכַל* לַהֲשִׁיבוֹ עוֹד אֲנִי הֹלֵךְ אֵלָיו וְהוּא לֹא־יָשׁוּב אֵלָי: וַיְנַחֵם דָּוִד אֵת בַּת־שֶׁבַע אִשְׁתּוֹ וַיָּבֹא אֵלֶיהָ וַיִּשְׁכַּב עִמָּהּ וַתֵּלֶד בֵּן וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ שְׁלֹמֹה...: (2S 12,18–24a)[94]

5. וַיָּבֹא יוֹסֵף וַיַּגֶּד לְפַרְעֹה וַיֹּאמֶר אָבִי וְאַחַי וְצֹאנָם וּבְקָרָם וְכָל־אֲשֶׁר לָהֶם בָּאוּ מֵאֶרֶץ כְּנָעַן וְהִנָּם בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן: וּמִקְצֵה אֶחָיו לָקַח חֲמִשָּׁה אֲנָשִׁים וַיַּצִּגֵם* לִפְנֵי פַּרְעֹה: וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה אֶל־אֶחָיו מַה־מַּעֲשֵׂיכֶם וַיֹּאמְרוּ אֶל־פַּרְעֹה רֹעֵה צֹאן עֲבָדֶיךָ גַּם אֲנַחְנוּ גַּם־אֲבוֹתֵינוּ: וַיֹּאמְרוּ

92 שעה = „zírat“, „popatřit na něco“

93 גזז = „stříhat“ | עֲלוּ < עלה

94 לחשׁ = „šeptat“, „šuškat“ | סוּךְ (*hi*) „pomazat se olejem“ | חלף = „převléct šaty“ | יְחָנֵנִי = „smiluje se nade mnou“ | הַאוּכַל = „zdali mohu?“

אֶל־פַּרְעֹה לָגוּר בָּאָרֶץ בָּאנוּ כִּי־אֵין מִרְעֶה* לַצֹּאן אֲשֶׁר לַעֲבָדֶיךָ כִּי־כָבֵד הָרָעָב בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וְעַתָּה יֵשְׁבוּ־נָא עֲבָדֶיךָ בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן: וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה אֶל־יוֹסֵף לֵאמֹר אָבִיךָ וְאַחֶיךָ בָּאוּ אֵלֶיךָ: אֶרֶץ מִצְרַיִם לְפָנֶיךָ הִיא בְּמֵיטַב הָאָרֶץ הוֹשֵׁב אֶת־אָבִיךָ וְאֶת־אַחֶיךָ יֵשְׁבוּ בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן...: וַיָּבֵא יוֹסֵף אֶת־יַעֲקֹב אָבִיו וַיַּעֲמִדֵהוּ* לִפְנֵי פַּרְעֹה וַיְבָרֶךְ יַעֲקֹב אֶת־פַּרְעֹה:[95] (Gn 47,1–7)

.6 בִּשְׁנַת שָׁלוֹשׁ לְכוֹרֶשׁ מֶלֶךְ פָּרַס* דָּבָר נִגְלָה לְדָנִיֵּאל אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמוֹ בֵּלְטְשַׁאצַּר וֶאֱמֶת הַדָּבָר וְצָבָא גָּדוֹל וּבִין אֶת־הַדָּבָר וּבִינָה לוֹ בַּמַּרְאֶה: בַּיָּמִים הָהֵם אֲנִי דָנִיֵּאל הָיִיתִי מִתְאַבֵּל שְׁלֹשָׁה שָׁבֻעִים יָמִים: לֶחֶם חֲמֻדוֹת לֹא אָכַלְתִּי וּבָשָׂר וָיַיִן לֹא־בָא אֶל־פִּי וְסוֹךְ* לֹא־סָכְתִּי* עַד־מְלֹאת שְׁלֹשֶׁת שָׁבֻעִים יָמִים:[96] (Da 10,1–3)

.7 וַיָּבֹאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל כָּל־הָעֵדָה מִדְבַּר־צִן בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן וַיֵּשֶׁב הָעָם בְּקָדֵשׁ וַתָּמָת שָׁם מִרְיָם וַתִּקָּבֵר שָׁם: וְלֹא־הָיָה מַיִם לָעֵדָה וַיִּקָּהֲלוּ עַל־מֹשֶׁה וְעַל־אַהֲרֹן: וַיָּרֶב הָעָם עִם־מֹשֶׁה וַיֹּאמְרוּ לֵאמֹר וְלוּ גָוַעְנוּ בְּגִוַע אַחֵינוּ לִפְנֵי יְהוָה: וְלָמָּה הֲבֵאתֶם אֶת־קְהַל יְהוָה אֶל־הַמִּדְבָּר הַזֶּה לָמוּת שָׁם אֲנַחְנוּ וּבְעִירֵנוּ*: וְלָמָּה הֶעֱלִתָנוּ* מִמִּצְרַיִם לְהָבִיא אֹתָנוּ אֶל־הַמָּקוֹם הָרָע הַזֶּה לֹא מָקוֹם זֶרַע וּתְאֵנָה וְגֶפֶן וְרִמּוֹן וּמַיִם אַיִן לִשְׁתּוֹת: וַיָּבֹא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן מִפְּנֵי הַקָּהָל אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וַיִּפְּלוּ עַל־פְּנֵיהֶם וַיֵּרָא כְּבוֹד־יְהוָה אֲלֵיהֶם: פ וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: קַח אֶת־הַמַּטֶּה וְהַקְהֵל אֶת־הָעֵדָה אַתָּה וְאַהֲרֹן אָחִיךָ וְדִבַּרְתֶּם אֶל־הַסֶּלַע לְעֵינֵיהֶם וְנָתַן מֵימָיו וְהוֹצֵאתָ לָהֶם מַיִם מִן־הַסֶּלַע וְהִשְׁקִיתָ אֶת־הָעֵדָה וְאֶת־בְּעִירָם:[97] (Nu 20,1–8)

.8 אָז תָּבִין יִרְאַת יְהוָה וְדַעַת אֱלֹהִים תִּמְצָא:
כִּי־יְהוָה יִתֵּן חָכְמָה מִפִּיו דַּעַת וּתְבוּנָה: (Př 2,5–6)

.9 וְהַחָכְמָה מֵאַיִן תִּמָּצֵא וְאֵי זֶה מְקוֹם בִּינָה:
אֱלֹהִים הֵבִין דַּרְכָּהּ וְהוּא יָדַע אֶת־מְקוֹמָהּ:
כִּי־הוּא לִקְצוֹת־הָאָרֶץ יַבִּיט תַּחַת כָּל־הַשָּׁמַיִם יִרְאֶה: (Job 28,20.23–24)

.10 וַיַּעַבְרוּ וַיֵּלְכוּ וַתָּבֹא לָהֶם הַשֶּׁמֶשׁ אֵצֶל הַגִּבְעָה אֲשֶׁר לְבִנְיָמִן: וַיָּסֵרוּ שָׁם לָבוֹא לָלוּן בַּגִּבְעָה וַיָּבֹאוּ וַיֵּשְׁבוּ בִּרְחוֹב הָעִיר וְאֵין אִישׁ מְאַסֵּף־אוֹתָם הַבַּיְתָה לָלוּן: (Sd 19,14–15)

---

95 וַיַּצִּגֵם = „a převedl je“ | מִרְעֶה = „pastva“ | וְשַׁמְתֶּם = „ustanovíš je“ | וַיַּעֲמִדֵהוּ = „a postavil ho“

96 פָּרַס = *nom propr* Persie | סוּךְ (*hi*) „pomazat se olejem“

97 בְּעִיר = „dobytek“ | עלה (*hi*) „vyvést“ + suffix

11. וַתֹּאמֶר רוּת אַל־תִּפְגְּעִי־בִי לְעָזְבֵךְ* לָשׁוּב מֵאַחֲרָיִךְ כִּי אֶל־אֲשֶׁר תֵּלְכִי אֵלֵךְ וּבַאֲשֶׁר תָּלִינִי אָלִין עַמֵּךְ עַמִּי וֵאלֹהַיִךְ אֱלֹהָי: בַּאֲשֶׁר תָּמוּתִי אָמُוּת וְשָׁם אֶקָּבֵר כֹּה יַעֲשֶׂה יְהוָה לִי וְכֹה יֹסִיף כִּי הַמָּוֶת יַפְרִיד בֵּינִי וּבֵינֵךְ׃[98] (Rt 1,16–17)

12. אֵין לָהֶם לָסוּר מֵעַל עֲבֹדָתָם כִּי־אֲחֵיהֶם הַלְוִיִּם הֵכִינוּ לָהֶם: וַתִּכּוֹן כָּל־עֲבוֹדַת יְהוָה בַּיּוֹם הַהוּא לַעֲשׂוֹת הַפֶּסַח וְהַעֲלוֹת* עֹלוֹת עַל מִזְבַּח יְהוָה כְּמִצְוַת הַמֶּלֶךְ יֹאשִׁיָּהוּ: וַיַּעֲשׂוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל הַנִּמְצְאִים אֶת־הַפֶּסַח בָּעֵת הַהִיא וְאֶת־חַג הַמַּצּוֹת שִׁבְעַת יָמִים: וְלֹא־נַעֲשָׂה פֶּסַח כָּמוֹהוּ בְּיִשְׂרָאֵל מִימֵי שְׁמוּאֵל הַנָּבִיא וְכָל־מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל לֹא־עָשׂוּ כַּפֶּסַח אֲשֶׁר־עָשָׂה יֹאשִׁיָּהוּ וְהַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם וְכָל־יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל הַנִּמְצָא וְיוֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלָ͏ִם׃[99] (2Pa 35,15–18)

13. וַיהוָה לְעוֹלָם יֵשֵׁב כּוֹנֵן לַמִּשְׁפָּט כִּסְאוֹ׃
וְהוּא יִשְׁפֹּט־תֵּבֵל בְּצֶדֶק יָדִין לְאֻמִּים בְּמֵישָׁרִים׃
וַיְהִי יְהוָה מִשְׂגָּב לַדָּךְ* מִשְׂגָּב לְעִתּוֹת* בַּצָּרָה׃
וְיִבְטְחוּ בְךָ יוֹדְעֵי שְׁמֶךָ כִּי לֹא־עָזַבְתָּ דֹרְשֶׁיךָ יְהוָה׃
זַמְּרוּ לַיהוָה יֹשֵׁב צִיּוֹן הַגִּידוּ בָעַמִּים עֲלִילוֹתָיו׃
כִּי־דֹרֵשׁ דָּמִים אוֹתָם זָכָר לֹא־שָׁכַח צַעֲקַת עֲנָיִים׃[100] (Ž 9,8–13)

14. וַיָּמָת גִּדְעוֹן בֶּן־יוֹאָשׁ בְּשֵׂיבָה טוֹבָה וַיִּקָּבֶר בְּקֶבֶר יוֹאָשׁ אָבִיו בְּעָפְרָה אֲבִי הָעֶזְרִי: וַיְהִי כַּאֲשֶׁר מֵת גִּדְעוֹן וַיָּשׁוּבוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּזְנוּ אַחֲרֵי הַבְּעָלִים וַיָּשִׂימוּ לָהֶם בַּעַל בְּרִית לֵאלֹהִים: וְלֹא זָכְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם הַמַּצִּיל אוֹתָם מִיַּד כָּל־אֹיְבֵיהֶם מִסָּבִיב: וְלֹא־עָשׂוּ חֶסֶד עִם־בֵּית יְרֻבַּעַל גִּדְעוֹן כְּכָל־הַטּוֹבָה אֲשֶׁר עָשָׂה עִם־יִשְׂרָאֵל: (Sd 8,32–35)

98 עזב (*q inf cs*) „opustit“ + předl. + suffix

99 עלה (*hi inf cs*) „obětovat“

100 עֵת = „čas“, „doba“ | דַּךְ = „nuzák“, „chudák“

Slovíčka:

קוּם	*q*		vstát, povstat	(460/628×)
	hi	הֵקִים יָקִים וַיָּקֶם	pozvednout, postavit / dát povstat	(146/628×)
בין	*q*	בִּין יָבִין	rozlišovat / porozumět	(63/170×)
	hi	הֵבִין יָבִין	rozumět, mít vhled	(62/170×)
מות	*pf q*	מֵת (!) יָמוּת וַיָּמָת	být mrtev / zemřít	(630/845×)
	hi	הֵמִית יָמִית וַיָּמֶת	usmrtit, zabít	(138/845×)
בוא	*q*	בָּא יָבוֹא וַיָּבֹא	přijít, vejít, vstoupit	(1999/2571×)
	hi	הֵבִיא יָבִיא וַיָּבֵא	přivést, uvést	(548/2571×)
כון	*ni*	נָכוֹנוּ יִכּוֹן	pevně stát, být pevně postaven	(67/216×)
	po	כּוֹנֵן יְכוֹנֵן	postavit / napřímit / zajistit	(29/216×)
	hi	הֵכִין יָכִין וַיָּכֶן	vzpřímit, učinit nepohnutelným / zajistit	(110/216×)
נוס	*q*	נָס יָנוּס וַיָּנָס	utéct, prchnout	(155/159×)
סור	*q*	סָר יָסוּר וַיָּסַר	uhnout, odchýlit se	(159/299×)
	hi	הֵסִיר יָסִיר וַיָּסַר	vzdálit, odstranit	(134/299×)
רום	*q*	רָם יָרוּם	pozvednout, zvedat / být pozdvižen / / být vyzdvižený, vznešený	(70/191×)
	po	רוֹמַמְתִּי יְרוֹמֵם	dát vyrůst / vychovat / postavit / vyvýšit	(25/191×)
	hi	הֵרִים יָרִים וַיָּרֶם	zvedat / pozdvihnout (oběť)	(89/191×)
שוב	*q*	שָׁב יָשׁוּב וַיָּשָׁב	vrátit se	(683/1060×)
	hi	הֵשִׁיב יָשִׁיב וַיָּשֶׁב	vrátit, přivést zpět	(360/1060×)
בוש	*q*	יֵבוֹשׁ בּוֹשׁ (!)	stydět se	(129×)
נוח	*q*	יָנוּחַ	mít klid, odpočívat	(28/134×)
	hi 1	יָנִיחַ הֵנִיחַ	nastolit pokoj, klid	(32/134×)
	hi 2	יַנִּיחַ הִנִּיחַ (*aram*)	postavit, vetknout	(72/134×)
גור	*q*	גָּר יָגוּר וַיָּגָר	být hostem, přebývat jako host	(80/83×)
		גֵּר	host / cizinec	(92×)
לין	*q*	לָן יָלִין וַיָּלֶן	přenocovat, zůstat přes noc	(68/70×)

שָׂם יָשִׂים וַיָּשֶׂם	*q*	שִׂים	položit, klást / ustanovit	(582/586×)
רָב יָרִיב	*q*	ריב	mít spor, soudit se, přít se	(65/67×)
בַּטָח יִבְטַח	*q*	בטח	důvěřovat, doufat	(113/118×)
דָּרַשׁ יִדְרֹשׁ	*q*	דרשׁ	pátrat, vyšetřovat, bádat	(155/164×)
	תּוֹךְ	תָּוֶךְ	střed	(418×)
		קָדוֹשׁ	svatý	(116×)
		עַל־כֵּן / לָכֵן	proto / pročež	(135×)
		קֵץ / קָצֶה	to nejzazší, konec	(67×)
		מִנְחָה	dar, obětní dar	(211×)
		בְּכֹר	prvorozený / prvorozenec	(122×)
	פִּי	פֶּה	ústa / ostří	(500×)
		פֶּתַח	otvor, vchod / brána	(164×)
		לֵוִי	*n. pr* Lévi / lévijci	(350×)
	דָּמִים	דָּם	krev	(360×)

LEKCE 18.

Slabá slovesa – třída ע״ע (K 78; W 81; S 42)

Pravidla:

- Jedná se o třídu původně dvoukonsonantních sloves, jejichž první radikál obvykle tvoří slabiku s krátkou samohláskou.
- V některých tvarech se 2. radikál opakuje, čímž druhotně vznikají tvary silného slovesa. Takto se tvoří participia qalu, absolutní infinitiv qalu a intensivy. Silné tvary (vedle slabých forem) se vyskytují také ve 3. os pf qalu.

q	*pt*	סֹבֵב	סָבוּב	
q	*inf abs*	סָבֹב		
q	*3. os pf*	סָבַב	סָבְבָה	סָבְבוּ
pi	*3. os sg*	סִבֵּב		

- V kmenové slabice slabých tvarů je obvykle krátký vokál. Pouze v *impf q* a *hi* jsou dlouhé samohlásky *ō* (יָסֹב), resp. *ē* (יָסֵב).
- Tvary s koncovkami zdvojují druhý radikál (*dageš forte*).
  - Samohláskové afformativy jsou připojeny jako nepřízvučné (יָסֹבּוּ סַבּוּ).
  - Souhláskové afformativy jsou připojeny pomocnými vokály; ve tvarech pf samohláskou *ô* (וֹ), ve tvarech impf samohláskou *ê* (ֵי).
  - V otevřené preformativní slabice se vokál dlouží.

q	*pf*		סַב	סַבָּה	סַבּוּ	סַבּוֹתָ
q	*impf*	יָסֹב	וַיָּסָב		יָסֹבּוּ	תְּסֻבֶּינָה
q	*imp*		סֹב	סֹבִי	סֹבּוּ	סֻבֶּינָה
q	*inf. cs*		סֹב			
hi	*pf*		הֵסֵב		הֵסַבּוּ	הֻסַבּוֹתָ
hi	*impf*	יָסֵב	וַיָּסֶב		יָסֵבּוּ	תְּסֹבֶּינָה
hi	*imp*		הָסֵב		הָסֵבּוּ	הָסֻבֶּינָה

ni	*pf*		נָסַב	נָסַ֫בָּה	נְסַבּ֫וֹתָ
ni	*pt*		נָסָב	נְסַבָּ֫ה	
ni	*impf*	יִסֹּב		יִסְּב֫וּ	תִּסֹּ֫בְנָה

- Intensivy se tvoří buď jako tvary silného slovesa nebo podle kmenů *poʿel*, *poʿal* a *hitpoʿel* (bez dageše, nýbrž opakováním druhého radikálu a pomocným vokálem *ô*).

pi	הִלֵּל	
pu	הֻלַּל	
hit	הִתְהַלֵּל	
poʿel	סוֹבֵב	
poʿal	סוֹבַב	
hitpoʿel	הִסְתּוֹבֵב	(přesmyčka sykavky!)

Vzorové tvary ע׳ע [101]

סָבַב סַב יָסֹב יִסֹּב וַיָּ֫סָב נָסַב יִסַּב יִסֹּב נָסַ֫בָּה נְסַבָּ֫ה הֵסֵב יָסֵב יַסֵּב וַיָּסֶב נָסָב תָּסֹב סָֽבְבָה הוּסַב תְּסֻבֶּ֫ינָה תִּסַּבֶּינָה נְסַבּוֹת הֲסִבּוֹתָ יֵקַל סֹב יִסֹּב סוֹבֵב תִּסַּב מֵסֵב מְסִבָּ֫ה קַלּוֹנוּ סַבּוֹתִי תִּסְּבוּ תָּסֵבּוּ סַבּוֹנוּ הוּסַ֫בָּה תִּסַּבּוּ נִסֹּב הֲסִבּ֫וֹנוּ יוּסַב קַל וְאָסֹבָּה נָסַבּוֹנוּ סַבּוֹת קַלָּה וַיִּסֹּב וַיִּסַּב הוּסַבּוֹת נָסַבּוֹתֶם וַיֵּקַל וַיָּסֶב נָסַבּוּ תֵּקַלּוּ וַתִּסַּבּוּ תָּסֹבּוּ תָּסֵבִּי הֲסִבּוֹת וַתָּסֶב אָסֹב יִסְּבוּ יִסַּבּוּ יָסֹבּוּ הִסַּבּוּ הֵסֵבּוּ סָֽבְבוּ סָבוּב תֵּקַל הָסֶב נָסַבּוֹתָ סֻבֶּ֫ינָה וַתָּ֫סָב יָסֵבּוּ נָסֹב סַבּוּ תִּסֹּ֫בְנָה הִסַּבֶּ֫ינָה תְּסִבֶּ֫ינָה נָסַבּוֹתִי תִּסַּבִּי הוּסַבּוֹתָ קַלּוֹתִי נְסַבִּים תּוּסַב תִּסֹּב הִסַּב הֵסֵבּוֹתִי סַבָּה הֲסִבּוֹתֶם אֶסֹּב אֶסַּב אָסֵב אָסֹב קַלּוֹתֶם סֹבִּי קַלּוֹת תִּסְּבִי הָסֵבּוּ נִסַּב מוּסָב סַבּוֹתָ אֵקַל סַבּוֹתֶן תֵּקַלִּי תָּסֹבִּי הֵסֵבּוֹתֶן יִסַּבּוּ נָסַבּוֹתֶן קַלּוּ סֹבּוּ הוּסַבּוֹתִי קַלּוֹתָ יֵקַלּוּ וַתִּסַּב סַבּוֹתֶם תְּקַלֶּ֫ינָה

laryngální slovesa צרר רעע

צָרַר צָרוּר וַיֵּרַע הֵרֵעוּ וַהֲצֵרֹתִי הֲרֵעוֹתָ הָצֵר הֲרֵעוֹתֶם אָרַע וַיָּצֵרוּ וַיָּרֵעוּ הֲרֵעוֹתִי יֵצַר וּמְצֹרָרִים וְהֵצַר צְרֻרוֹת

101 *Impf qalu* u sloves s kmenovým *vokálem* a (tzv. *stativní* slovesa) má tvar יֵקַל (srv. *paradigmata*).

Cvičení:

• tvary:

וַתִּתֹּם יָסֹב גַּלּוֹתִי תָּסֹב יְקַלֵּל סַבּוּ מְחוֹנֵן חַלּוֹתִי הֵחֵל סַבּוֹנוּ וְסַבּוּ נָסַבּוּ מָדַד וְחַנּוֹתִי וְתַם וַיָּחֵלּוּ וְקַלּוּ תִּסַּבִּי תָּסֹבִּי הָקֵלּוּ הֵקַל תָּמֹדוּ חֲנֻנוּ סַבּוֹתֶם תְּסֻבֶּינָה הִסְתּוֹבֵב וַתִּסַּבּוּ הֵקַלּוּ הֲסִבּוֹנוּ תָּסֵבִּי וַיָּחֵלּוּ תָּרֵעוּ גַּלּוּ חוֹנֵן תָּסֹבִּי נְסוֹבֵב מְסוֹבָב חוֹנַנְתָּ הֲסִבּוֹתָ תָּקֵלִּי יֶחֱן אֲסוֹבֵב מִתְגֹּלֵל וּמַדְתִּי הִתְחַנַּנְתִּי הֲסִבּוֹנוּ הָתֵם הֵחֵלָּה הֵסֵב הָסֵב וַיָּסֻב קַלּוֹתָ הֵקַלּוּ גָּלַל הֻסַּבָּה תַּמּוּ אָחֹן וַהֲתִמֹּתִי נָגֹל נָגְלוּ הֻתַּמּוּ וַיָּמֹדוּ תָּחֹן נָמַד וַהֲתִמּוֹתִי הָקֵל וְיִגַּל מְחוֹלֶלֶת וְתַמּוּ הֻחְלוֹתָ תַּמְנוּ גֹּלֶל יִמַּד הֻתַּמּוּ הָסֵב הִתְגֹּלֵל הֻתַּמּוּ תַּם הֻרְעוֹתָ נְקַלּוֹתִי תֹּם וְהִתְחַנַּנּוּ יִמַּדּוּ מְחֻלָּלִים נָסֹב וַיָּרֵעוּ סָבוּב יִתֹּם יְמֻדַּד תָּסֹבִּי יָקֵל סֻבֶּינָה יִתַּמּוּ תּוּחַל סֹב קַלּוֹתִי תָּסֹבִּי תַּתֵּם תְּסַבִּי וַיִּתֹּם נְקַלּוֹתִי יְקֻלָּלוּ הִסַּבּוּ יָחֹן אֶתְחַנַּן וַיִּחַן נָגְלוּ הֻרְעוֹתִי יִגַּל מְגוֹלָלָה סוֹבֵב סֻבַּב סָבוּב וּמַדֹּתֶם וְיַתֵּם יְקַלּוּ יְחַנֵּן הֻרְעוּ קֻלַּלְתָּ הֻסַּבָּה וַיִּתְחַנֵּן מֻסַּב הָסֵב מְסֻבָּה מְחֻלָּל תְּקֻלַּל הֻקַל וַיִּתְמֹדֵד תָּקֵלּוּ הֻרְעוֹתֶם הֻחְלוֹתָ הִתַּמֵּם מְקֻלָּל הָקֵלּוּ אָרַע הֻחֵלָּה וַיָּחֶל תּוּסַבִּי תָּרַע

• věty:

1. וַיִּסֹּב שְׁמוּאֵל לָלֶכֶת מֵעַל שָׁאוּל׃ 2. וַיָּגֶל יַעֲקֹב אֶת־הָאֶבֶן מֵעַל פִּי הַבְּאֵר׃ 3. לֹא יָחֹן יְהוָה אֶת־הָעָם הַזֶּה כִּי אֶת־בְּרִיתוֹ הֵפַר׃ 4. וַיֵּדַע נֹחַ כִּי קַלּוּ הַמַּיִם מֵעַל־הָאָרֶץ׃ 5. וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל סָבְבוּ אֶת־הָעִיר שֶׁבַע פְּעָמִים׃ 6. וַיֹּאמֶר לוֹ קַלֵּל אֶת־דָּוִד׃ 7. וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיַּשְׁכִּמוּ כַּעֲלוֹת* הַשַּׁחַר וַיָּסֹבּוּ אֶת־הָעִיר שֶׁבַע פְּעָמִים רַק בַּיּוֹם הַהוּא סָבְבוּ אֶת־הָעִיר שֶׁבַע פְּעָמִים׃[102] 8. וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ לֵאמֹר נָתַתִּי בְיָדְךָ אֶת־יְרִיחוֹ ... וְסַבֹּתֶם אֶת־הָעִיר כָּל־אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה׃ 9. מָה־רַבּוּ אֹיְבַי׃ 10. וַיְהִי כַּאֲשֶׁר־תַּמּוּ כָּל־אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה לָמוּת מִקֶּרֶב הָעָם וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר...׃ 11. וַיֹּאמֶר יְהוָה חַנֹּתִי אֶת־אֲשֶׁר אָחֹן וְרִחַמְתִּי אֶת־אֲשֶׁר אֲרַחֵם׃ 12. וַיֹּאמֶר שָׁאוּל חָטָאתִי שׁוּב בְּנִי־דָוִד כִּי לֹא־אָרַע לְךָ עוֹד׃ 13. וַיֵּלֶךְ יִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּר וַיָּסָב אֶת־אֶרֶץ אֱדֹם׃ 14. וָאֵקַל בְּעֵינֵיהֶם׃ 15. וַיַּרְא יְהוָה וַיֵּרַע בְּעֵינָיו כִּי־אֵין מִשְׁפָּט בָּאָרֶץ׃ . 16 וַיֹּאמֶר אַל־יֵרַע בְּעֵינֶיךָ׃ 17. טוֹב אִישׁ חוֹנֵן׃ 18. וַיַּגֶּד לִשְׁמוּאֵל לֵאמֹר בָּא שָׁאוּל הַכַּרְמֶלָה וְהִנֵּה מַצִּיב לוֹ יָד וַיִּסֹּב וַיַּעֲבֹר וַיֵּרֶד הַגִּלְגָּל׃ 19. וְאַתָּה יְהוָה תִּתֵּן אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּיַד צָרֵיהֶם וַיָּצֵרוּ לָהֶם וּבְעֵת צָרָתָם יִצְעֲקוּ אֵלֶיךָ וְאַתָּה מִשָּׁמַיִם תִּשְׁמָע׃ 20. וַיָּשָׁב מֹשֶׁה אֶל־יְהוָה וַיֹּאמֶר אֲדֹנָי לָמָּה הֲרֵעֹתָ לָעָם הַזֶּה וְהַצֵּל לֹא־הִצַּלְתָּ אֶת־עַמֶּךָ׃ 21. וַיִּסֹּב אֲרוֹן־יְהוָה אֶת־הָעִיר׃ 22. וְעֵרֶל זָכָר אֲשֶׁר לֹא־יִמּוֹל אֶת־בְּשַׂר עָרְלָתוֹ אֶת־בְּרִיתִי הֵפַר וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מֵעַמֶּיהָ׃

102 כַּעֲלוֹת < עלה

Opakování

• tvary:

וַיֵּשֶׁב וַיָּשָׁב מְחוֹנֵן רֶדֶת חַלּוֹתִי מָצָאת אֹמַר הֲחִלּוֹתָ פָּנָה שְׁמֹר הִתַּמֵּם וָאֶפֶן מְקַלֵּל דַּעַת הָקֵלוּ לֵךְ יִשְׁפְּטוּ אָרַע לָקַח הֵחֵלָּה וַתִּגַּשׁ וַיָּחֶל יוֹלִידוּ פִּשֵּׁעַ מְחוֹלֶלֶת תּוּסַבִּי נוֹתַר תָּרַע וַתּוֹלֶד יֵצֵא הֵחֵל תָּקוּמוּ תָּמַדְתִּ וַתֵּרֶד חֲנֵנוּ מֵת מִתְגַּלֵּל נְקֵלָה נְקֵלָה פָּשַׁעַתְּ וּמַדְתִּי נִפְלָאוֹת גָּלוּי הִתְחַנַּנְתִּי יַעֲבֹדְנָה שֵׁב שׁוּב שׁוֹב הֲסִבּוֹנוּ הֹלֵךְ וַיֵּלֶךְ תֵּן הָתֵם וַתִּקְחוּ הֵחֵלָּה אָבִין יִשְׁתּוֹמֵם הֵסֵב נְכוֹנוֹתֶם יְמוֹל הָסֵב מַד מֹד רֵד וַתָּשֶׂם וְשָׂם הֲשִׁימוֹתִי וַיָּסֶב לָגוּר לָלֶכֶת לָקַחַתְּ קַלּוֹתָ גָּלִינוּ וְהֶאֱמַדְתֶּן הֵקֵלוּ מְבָרֵךְ וַיַּרְא וַיִּרָא רָץ וָאוֹלֶד יֵגֶל הִכְסִיתָ וַיַּעַמְדוּ גָּלַל לְדֵי הֵסֵבָּה נִחַם גֹּלֶל יָמוּת רִחוּם יְמַד רִחַמְתְּ הֵתַמּוּ בֵּרַכְנוּ פְּנוּ שָׁבִיתָ יָרְנוּ גּוּרִי נִשְׁבּוּ תִּבָּנֶה הָסֵב תֵּת הִתְגַּלֵּל יִנָּגֵשׁ דַּע הֵתַמּוּ וַיֵּצֵל אָרוּר תֵּם תְּגוּרֶינָה תָּסֵב הֲרֵעוֹתָ יִקְּלוּ יְחַנֵּן וַיְרַחֵם גְּלוּיָה וַיָּמָת הֵרֵעוּ וַיָּקָם קַלָּלְתָּ שִׁמַּע הֵסֵבָּה הֵשַׁמּוּ וַתּוּרַמְנָה וַתִּקַּח וַיִּתְחַנֵּן נוֹשַׁבְתֶּם לֶכֶת מֵסֵב הָסֵב יוֹשִׁיב יִישַׁב יָשַׁב שֵׁב וַיִּשְׁבְּ תַּמּוּ אָחֹן וַיָּשָׁב וַיֵּשֶׁב וַיּוֹשֶׁב סַבּוֹתֶם נִוָּשֵׁב תְּסֻבֶּינָה וַיֵּרָא הִסְתּוֹבֵב הָיָה יְהִי הֱיוֹת וַתְּסַבּוּ הֲשִׁמּוֹתִי הֵקֵלוּ פָּנִים גָּלוּ גַּלּוּ שְׁבוֹת זָנוֹת סַבּוֹנוּ תּוּשַׁב וְסַבּוּ מְבָרְךְ נָסַבּוּ אֹמַר וַתֹּאמְרוּ אֲבַקֵּשׁ סֹב הִצַּלְנוּ קַלּוֹתִי נִחַמְתִּי תְּסֹבִּי וַנַּגֵּד הִפָּנָה רֶשֶׁת יוֹרֶשֶׁת תַּתֵּם לְכוּ תְּסַבִּי וַיֵּצֵל בֵּרַךְ וַיִּתֹּם מְדֻבָּרִים נְקַלּוֹתִי אָאֹר וָאֶקְנֶה יְקַלְּלוּ הִסַּבּוּ יָחֹן מַצִּילֵי אֶתְחַנֵּן וַתֵּרָא וַיִּחָן אֲרַחֵם נָגְלוּ הֲרֵעוֹתִי וַיִּירַשׁ יִגַּל נוֹתַרְתְּ נוֹתָרוֹת נְסוֹבֵב מְסוֹבָב חוֹנַנְתְּ הַגֵּד־נָא הֲסִבּוֹתָ תָּקֵלִי יֶחֱן תִּשְׁמְרֶנָּה אֲסוֹבַב אָאִיר סָבוּב יִתֹּם רְדוּ יְמַדֵּד מִשְׁתַּמֶּרֶת תָּסֹבִּי נִלְחַם נִלְחָם מְגוֹלָלָה סוֹבֵב סוֹבַב סָבוּב קוּם קוֹם הֵקִים וּמַדְתֶּם יָבִינוּ וְיִתֵּם יָקֵל סֻבֶּינָה וַתִּקְחוּ רֵשׁ יִתַּמּוּ מוּרָם תּוּחַל וַיִּתְמַדֵּד וַתִּגְּשׁוּ אֲצַל וְחַנּוֹתִי דַּבֵּר דִּבֵּר וְתַם וַיָּחֶלוּ וְקַלּוּ תְּסַבִּי תָּסֹבִּי וַיְכַל הָקֵלוּ הֵקַל מָלֵאתְ הֲסִבּוֹנוּ שַׁלַּח שָׁלַחְתְּ תְּסֵבִּי יוֹשִׁיבוּ וַיָּחֵלוּ הוֹצֵאתִי תָּרֵעוּ וַהֲתִמּוֹתִי נָגַל נָגְלוּ הֵתַּמּוּ וַיָּמֹדוּ תָּחֹן נָמַד נְקַלּוֹתִי תֹּם וְהִתְחַנֵּנוּ יִמַּדּוּ מְחַלְּלִים נָסֹב וַיָּרֵעוּ וַהֲתִמּוֹתִי הָקֵל וְיִגַּל מְחוֹלֶלֶת וְתַמּוּ הֲחִלּוֹתָ תַּמְנוּ מְסִבָּה מְחֹלָל תְּקֻלַּל הֵקַל וַיִּתְמֹדֵד תָּקֵלוּ הֲרֵעוֹתֶם גָּלוּ חוֹנֵן תָּסֹבִּי וַתִּתֹּם יָסֹב גַּלּוֹתִי תָּסֹב יְקַלֵּל

• věty:

1. הַלְלוּ יָהּ: 2. וַיֹּאמֶר דָּוִד כִּי הַגֵּד יַגִּיד דּוֹיֵג לְשָׁאוּל אָנוֹכִי סַבֹּתִי בְּכָל־נֶפֶשׁ בֵּית אָבִיךָ: שׁוּב אִתִּי אַל־תִּירָא: 3. וַיֹּאמֶר יְהוֹשַׁעַ גֹּלּוּ אֲבָנִים גְּדֹלוֹת אֶל־פִּי הַמְּעָרָה וְהַפְקִידוּ עָלֶיהָ אֲנָשִׁים לְשָׁמְרָם*:[103] 4. וַתֹּאמֶר אֵלֶיהָן אַל־תִּקְרֶאנָה לִי נָעֳמִי קְרֶאן לִי מָרָא כִּי־הֵמַר שַׁדַּי לִי מְאֹד: 5.

103 לְשָׁמְרָם = *prep + inf cs* שׁמר *+ suf*

אַל־תִּירְאוּ מֵהֶם כִּי לֹא יָרֵעוּ: .6 וַיַּעֲמִדוּ הַכֹּהֲנִים נֹשְׂאֵי אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה בְּתוֹךְ הַיַּרְדֵּן עַד אֲשֶׁר־תַּמּוּ כָּל־הַגּוֹי לַעֲבֹר אֶת־הַיַּרְדֵּן: .7 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ הַיּוֹם גַּלּוֹתִי אֶת־חֶרְפַּת מִצְרַיִם מֵעֲלֵיכֶם וַיִּקְרָא שֵׁם הַמָּקוֹם הַהוּא גִּלְגָּל עַד הַיּוֹם הַזֶּה: .8 כִּי אַרְבָּעִים שָׁנָה הָלְכוּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּר עַד־תֹּם כָּל־הַגּוֹי אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה הַיֹּצְאִים מִמִּצְרַיִם אֲשֶׁר לֹא־שָׁמְעוּ בְּקוֹל יְהוָה: .9 וַאֲתָּה אָדָם וְלֹא־אֵל בְּיַד מְחֹלְלֶיךָ: .10 וַיֹּאמֶר לוֹט אַל־נָא אֲהַי תָּרֵעוּ: .11 וַתִּתֹּם הַשָּׁנָה הַהִוא וַיָּבֹאוּ אֵלָיו בַּשָּׁנָה הַשֵּׁנִית: .12 יְהַלְלוּ אֶת־שֵׁם יְהוָה כִּי הוּא צִוָּה וְנִבְרָאוּ: .13 וַיֵּרַע הַדָּבָר בְּעֵינֵי שְׁמוּאֵל כַּאֲשֶׁר אָמְרוּ תֵּן־לָנוּ מֶלֶךְ לְשָׁפְטֵנוּ* כְּכָל־הַגּוֹיִם:[104] .14 וַיֵּרְדוּ אֲבֹתֵינוּ מִצְרַיְמָה וַנֵּשֶׁב בְּמִצְרַיִם יָמִים רַבִּים וַיָּרֵעוּ לָנוּ מִצְרַיִם וְלַאֲבֹתֵינוּ: .15 וַיִּבְכּוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־מֹשֶׁה שְׁלֹשִׁים יוֹם וַיִּתְּמוּ יְמֵי בְכִי אֵבֶל מֹשֶׁה: .16 וַיֹּאמֶר שָׁאוּל גִּלּוּ־אֵלַי הַיּוֹם אֶבֶן גְּדֹלָה: .
17 וַיֹּאמֶר שְׁלֹמֹה וַיְהִי דְבָרַי אֲשֶׁר הִתְחַנַּנְתִּי לִפְנֵי יְהוָה קְרֹבִים אֶל־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יוֹמָם וָלָיְלָה לַעֲשׂוֹת* מִשְׁפַּט עַבְדּוֹ וּמִשְׁפַּט עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל דְּבַר־יוֹם בְּיוֹמוֹ:[105] .18 וַיָּשֻׁבוּ הַמַּלְאָכִים אֶל־יַעֲקֹב וַיֹּאמְרוּ בָּאנוּ אֶל־אָחִיךָ אֶל־עֵשָׂו וְגַם הֹלֵךְ לִקְרָאתְךָ וְאַרְבַּע־מֵאוֹת אִישׁ עִמּוֹ: וַיִּירָא יַעֲקֹב מְאֹד וַיֵּצֶר לוֹ: .19 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־יְהוָה לָמָּה הֲרֵעֹתָ לְעַבְדֶּךָ וְלָמָּה לֹא־מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ לָשׂוּם אֶת־מַשָּׂא כָּל־הָעָם הַזֶּה עָלָי: .20 וְהַכֹּהֲנִים נֹשְׂאֵי הָאָרוֹן עֹמְדִים בְּתוֹךְ הַיַּרְדֵּן עַד תֹּם כָּל־הַדָּבָר אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה אֶת־יְהוֹשֻׁעַ לְדַבֵּר אֶל־הָעָם: .21 וַיֵּרַע הַדָּבָר מְאֹד בְּעֵינֵי אַבְרָהָם: .22 וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא כִּי יָצַר־לְךָ אֹיְבֶךָ: .23 וַחֲזָאֵל מֶלֶךְ אֲרָם צַר אֶת־יִשְׂרָאֵל כֹּל יְמֵי יְהוֹאָחָז: וַיְחָן יְהוָה אֹתָם וַיְרַחֵם אֹתָם וַיִּפֶן אֲלֵיהֶם לְמַעַן בְּרִיתוֹ אֶת־אַבְרָהָם: .24 וַיָּבֹאוּ הָאֲנָשִׁים וַיַּמְּדוּ בָּעֹמֶר: .
25 וְאָמַר יְשָׁא יְהוָה עָלֶיךָ גּוֹי מֵרָחוֹק מִקְצֵה הָאָרֶץ גּוֹי עַז פָּנִים אֲשֶׁר לֹא־יִשָּׂא פָנִים לְזָקֵן וְנַעַר לֹא יָחֹן:

• **texty:**

.1 וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־הָעָם אַל־תִּירְאוּ אַתֶּם עֲשִׂיתֶם אֵת כָּל־הָרָעָה הַזֹּאת אַךְ אַל־תָּסוּרוּ מֵאַחֲרֵי יְהוָה וַעֲבַדְתֶּם אֶת־יְהוָה בְּכָל־לְבַבְכֶם: ... אַךְ יְרָאוּ אֶת־יְהוָה וַעֲבַדְתֶּם אֹתוֹ בֶּאֱמֶת בְּכָל־לְבַבְכֶם כִּי רְאוּ אֵת אֲשֶׁר־הִגְדִּיל עִמָּכֶם: וְאִם־הָרֵעַ תָּרֵעוּ גַּם־מַלְכְּכֶם תִּסְפּוּ*:[106]
(1S 12,20.24–25)

.2 וַיִּקְרָא (אֵלְיָהוּ) אֶל־יְהוָה וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהַי הֲגַם עַל־הָאַלְמָנָה אֲשֶׁר־אֲנִי מִתְגּוֹרֵר עִמָּהּ

104 לְשָׁפְטֵנוּ = *prep + inf cs* שפט *+ suf*

105 לַעֲשׂוֹת < עשׂה

106 תִּסְפּוּ < ספה = „odtrhnout“, „smést“

הֱרֵעוֹתָ לְהָמִית אֶת־בְּנָהּ: וַיִּתְמֹדֵד עַל־הַיֶּלֶד שָׁלֹשׁ פְּעָמִים וַיִּקְרָא אֶל־יְהוָה וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהַי
תָּשָׁב־נָא נֶפֶשׁ־הַיֶּלֶד הַזֶּה עַל־קִרְבּוֹ: וַיִּשְׁמַע יְהוָה בְּקוֹל אֵלִיָּהוּ וַתָּשָׁב נֶפֶשׁ־הַיֶּלֶד עַל־קִרְבּוֹ וַיֶּחִי:
(1Kr 17,20–22)

3. וָאֶשָּׂא עֵינַי וָאֵרֶא וְהִנֵּה־אִישׁ וּבְיָדוֹ חֶבֶל מִדָּה: וָאֹמַר אָנָה אַתָּה הֹלֵךְ וַיֹּאמֶר אֵלַי לָמֹד
אֶת־יְרוּשָׁלִַם לִרְאוֹת כַּמָּה־רָחְבָּהּ וְכַמָּה אָרְכָּהּ: (Za 2,5–6)

4. הַלְלוּ יָהּ
הַלְלוּ עַבְדֵי יְהוָה הַלְלוּ אֶת־שֵׁם יְהוָה:
יְהִי שֵׁם יְהוָה מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם:
מִמִּזְרַח־שֶׁמֶשׁ עַד־מְבוֹאוֹ מְהֻלָּל שֵׁם יְהוָה: (Ž 113,1–3)

5. לָכֵן כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הִנְנִי שָׂם פָּנַי בָּכֶם לְרָעָה וּלְהַכְרִית אֶת־כָּל־יְהוּדָה:
וְלָקַחְתִּי אֶת־שְׁאֵרִית יְהוּדָה אֲשֶׁר שָׂמוּ פְנֵיהֶם לָבוֹא אֶרֶץ־מִצְרַיִם לָגוּר שָׁם וְתַמּוּ כֹל בְּאֶרֶץ
מִצְרַיִם יִפֹּלוּ בַּחֶרֶב בָּרָעָב יִתַּמּוּ מִקָּטֹן וְעַד־גָּדוֹל בַּחֶרֶב וּבָרָעָב יָמֻתוּ וְהָיוּ לְאָלָה לְשַׁמָּה
וְלִקְלָלָה וּלְחֶרְפָּה: (Jr 44,11–12)

6. וַיֹּאמֶר דָּוִיד אֶל־הָאֱלֹהִים הֲלֹא אֲנִי אָמַרְתִּי לִמְנוֹת בָּעָם וַאֲנִי הוּא אֲשֶׁר־חָטָאתִי וְהָרֵעַ
הֲרֵעוֹתִי וְאֵלֶּה הַצֹּאן מֶה עָשׂוּ יְהוָה אֱלֹהַי תְּהִי נָא יָדְךָ בִּי וּבְבֵית אָבִי וּבְעַמְּךָ לֹא לְמַגֵּפָה:
(1Pa 21,17)

7. וְשָׂרַי אֵשֶׁת אַבְרָם לֹא יָלְדָה לוֹ וְלָהּ שִׁפְחָה מִצְרִית וּשְׁמָהּ הָגָר: וַתֹּאמֶר שָׂרַי אֶל־אַבְרָם
הִנֵּה־נָא עֲצָרַנִי* יְהוָה מִלֶּדֶת בֹּא־נָא אֶל־שִׁפְחָתִי אוּלַי אִבָּנֶה מִמֶּנָּה* וַיִּשְׁמַע אַבְרָם לְקוֹל שָׂרָי:
וַתִּקַּח שָׂרַי אֵשֶׁת־אַבְרָם אֶת־הָגָר הַמִּצְרִית שִׁפְחָתָהּ מִקֵּץ עֶשֶׂר שָׁנִים לְשֶׁבֶת אַבְרָם בְּאֶרֶץ
כְּנָעַן וַתִּתֵּן אֹתָהּ לְאַבְרָם אִישָׁהּ לוֹ לְאִשָּׁה: וַיָּבֹא אֶל־הָגָר וַתַּהַר וַתֵּרֶא כִּי הָרָתָה וַתֵּקַל גְּבִרְתָּהּ
בְּעֵינֶיהָ: וַתֹּאמֶר שָׂרַי אֶל־אַבְרָם חֲמָסִי עָלֶיךָ אָנֹכִי נָתַתִּי שִׁפְחָתִי בְּחֵיקֶךָ וַתֵּרֶא כִּי הָרָתָה וָאֵקַל
בְּעֵינֶיהָ יִשְׁפֹּט יְהוָה בֵּינִי וּבֵינֶיךָ: וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֶל־שָׂרַי הִנֵּה שִׁפְחָתֵךְ בְּיָדֵךְ עֲשִׂי־לָהּ הַטּוֹב
בְּעֵינָיִךְ וַתְּעַנֶּהָ* שָׂרַי וַתִּבְרַח מִפָּנֶיהָ:[107] (Gn 16,1–6)

107 עֲצָרַנִי < עָצַר + נִי *suf 1. sg* | מִמֶּנָּה > מִן + מִן + הָ *suf* | וַתְּעַנֶּהָ < וַתְּעַנֶּה + הָ *suf*

.8 וַיְהִי כַּאֲשֶׁר רָאָה יַעֲקֹב אֶת־רָחֵל בַּת־לָבָן אֲחִי אִמּוֹ וְאֶת־צֹאן לָבָן אֲחִי אִמּוֹ וַיִּגַּשׁ יַעֲקֹב וַיָּגֶל
אֶת־הָאֶבֶן מֵעַל פִּי הַבְּאֵר וַיַּשְׁקְ אֶת־צֹאן לָבָן אֲחִי אִמּוֹ: וַיִּשַּׁק יַעֲקֹב לְרָחֵל וַיִּשָּׂא אֶת־קוֹלוֹ וַיֵּבְךְ:
וַיַּגֶּד יַעֲקֹב לְרָחֵל כִּי אֲחִי אָבִיהָ הוּא וְכִי בֶן־רִבְקָה הוּא וַתָּרָץ וַתַּגֶּד לְאָבִיהָ: (Gn 29,10–12)

.9 וַיַּרְא הָאֱלֹהִים אֶת־מַעֲשֵׂיהֶם כִּי־שָׁבוּ מִדַּרְכָּם הָרָעָה וַיִּנָּחֶם הָאֱלֹהִים עַל־הָרָעָה אֲשֶׁר־דִּבֶּר
לַעֲשׂוֹת־לָהֶם וְלֹא עָשָׂה: וַיֵּרַע אֶל־יוֹנָה רָעָה גְדוֹלָה וַיִּחַר לוֹ: וַיִּתְפַּלֵל אֶל־יְהוָה וַיֹּאמֶר אָנָּה יְהוָה
הֲלוֹא־זֶה דְבָרִי עַד־הֱיוֹתִי* עַל־אַדְמָתִי עַל־כֵּן קִדַּמְתִּי לִבְרֹחַ תַּרְשִׁישָׁה כִּי יָדַעְתִּי כִּי אַתָּה
אֵל־חַנּוּן וְרַחוּם אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב־חֶסֶד וְנִחָם עַל־הָרָעָה:[108] (Jon 3,10–4,2)

.10 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לָרָצִים הַנִּצָּבִים עָלָיו סֹבּוּ וְהָמִיתוּ כֹּהֲנֵי יְהוָה כִּי גַם־יָדָם עִם־דָּוִד וְכִי יָדְעוּ
כִּי־בֹרֵחַ הוּא וְלֹא גָלוּ אֶת־אָזְנִי וְלֹא אָבוּ עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ לִשְׁלֹחַ אֶת־יָדָם לִפְגֹּעַ בְּכֹהֲנֵי יְהוָה: וַיֹּאמֶר
הַמֶּלֶךְ לְדוֹאֵג סֹב אַתָּה וּפְגַע בַּכֹּהֲנִים וַיִּסֹּב דוֹאֵג הָאֲדֹמִי וַיִּפְגַּע־הוּא בַּכֹּהֲנִים וַיָּמָת בַּיּוֹם הַהוּא
שְׁמֹנִים וַחֲמִשָּׁה אִישׁ נֹשֵׂא אֵפוֹד בָּד: (1S 22,17–18)

.11 וַיַּעֲשׂוּ בְנֵי־הַגּוֹלָה אֶת־הַפֶּסַח בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר לַחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן: ... וַיַּעֲשׂוּ הַג־הַמַּצּוֹת שִׁבְעַת
יָמִים בְּשִׂמְחָה כִּי שִׂמְּחָם* יְהוָה וְהֵסֵב לֵב מֶלֶךְ־אַשּׁוּר עֲלֵיהֶם לְחַזֵּק יְדֵיהֶם בִּמְלֶאכֶת
בֵּית־הָאֱלֹהִים אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל:[109] (Ezd 6,19.22)

.12 כֹּה אָמַר יְהוָה אַל־יִתְהַלֵּל חָכָם בְּחָכְמָתוֹ וְאַל־יִתְהַלֵּל הַגִּבּוֹר בִּגְבוּרָתוֹ אַל־יִתְהַלֵּל עָשִׁיר
בְּעָשְׁרוֹ: כִּי אִם־בְּזֹאת יִתְהַלֵּל הַמִּתְהַלֵּל הַשְׂכֵּל וְיָדֹעַ אוֹתִי כִּי אֲנִי יְהוָה עֹשֶׂה חֶסֶד מִשְׁפָּט
וּצְדָקָה בָּאָרֶץ כִּי בְאֵלֶּה חָפַצְתִּי נְאֻם־יְהוָה: (Jr 9,22–23)

108 הֱיוֹת > הֱיוֹתִי + *suf*

109 שִׂמְּחָם > שִׂמַּח + *suf*

Slovíčka:

סבב	*q*	סָבַב סַבּוֹתִי יִסֹּב תְּסֻבֶּינָה	kroužit / točit se / obcházet	(161×)
מדד	*q*	מָדַד וַיָּמָד	měřit	
קלל	*q*	קַלּוֹתָ וַתֵּקַל	být lehký, hbitý / nemít cenu, být bezvýznamný	
	pi	קִלֵּל יְקַלֵּל	zlořečit	
		קַל	lehký, hbitý	
רעע	*q*	רַע יֵרַע וַיֵּרַע	být zlý, být špatný	
	hi	הֵרַע יָרֵעַ וַיָּרַע	konat zlo, působit zlé	
		רַע	zlý / zlo	(356×)
		רָעָה	zlo, zloba, špatnost	(311×)
צרר	*q*	צַר יֵצַר וַיֵּצֶר	být úzký, těsný / být nepřítelem / být sevřen	
	hi	הֵצַר יָצַר וַיָּצַר	sužovat, ohrožovat / svírat	
		צַר	nepřítel	
תמם	*q*	תָּם יִתֹּם	být celý, úplný, dokonalý / být u konce, být hotov	
	hi	הֲתִמּוֹתִי יַתֵּם	dokončit / dokonat	
גלל	*q*	גַּלּוֹתִי	válet, kutálet / svinout	
הלל	*pi*	הִלֵּל יְהַלֵּל	chválit / výskat, jásat	(113/146×)
		הַלְלוּ־יָהּ	„haleluja“ = „chvalte Hospodina!“	
		תְּהִלָּה	chvalozpěv, píseň chval	
חלל 1.	*pi*	חִלֵּל יְחַלֵּל	znesvětit / používat	(134×)
	hi	הֵחֵל יָחֵל וַיָּחֶל	začít, zahájit / dát profanovat	
חנן	*q*	חָנַן יָחֹן וַיָּחָן	být milostiv, smilovat se	
	hit	הִתְחַנַּנְתָּה וַיִּתְחַנֵּן	prosit o milost, o slitování	
		אַךְ	*part* ano, zajisté, právě	(161×)
		יוֹמָם	ve dne / denně	(150×)

LEKCE 19.

Syntax imperativu (K 63; S 48.5 50.3.1.3)

- Imperativy se užívají v rétoricky jednoznačných kontextech, kde mluvčí přímo oslovuje adresáta. Řečový akt bývá obvykle v kontextu navozen (např. úvodní větou se slovesem אמר či jiným z *verb dicendi*).
- Imperativ se užívá výhradně v positivní výpovědi (לְכוּ „jděte!“, בַּקְּשׁוּ „hledejte!“).
- Zákaz se opisuje tvarem *jussivu* se zabraňovací záporkou אַל (אַל־תִּירָא „neboj se!“, אַל־תֵּלְכוּ „nechoďte!“ אַל־תְּבַקְּשׁוּ „nehledejte!“).
- V rétoricky jednoznačném kontextu může být imperativ vyjádřen tvarem *infinitivu absolutu* (זָכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת „pamatuj na den šabatu! [dosl. pamatovat!]“).
- Imperativy mohou vytvářet řady, zejména po imperativech sloves pohybu (קוּם וָלֵךְ „vstaň a jdi“).
- K rozvedení či podrobnější konkretizaci přikazované činnosti nezřídka slouží tvary *waw-perfecta* (jako věty navazující na hlavní příkaz: לֵךְ וְאָמַרְתָּ „jdi a řekneš...“).
- Imperativ může být zesílen vazbou se zájmenem 2. os v dativu (vazba s *prep* לְ), která intenzifikuje adresnost rozkazu, tzv. *dativus ethicus* (בְּרַח־לְךָ „prchni, ty!“).

• věty:

1. וַיֹּאמֶר קַח־נָא אֶת־בִּנְךָ אֶת־יְחִידְךָ אֲשֶׁר־אָהַבְתָּ אֶת־יִצְחָק וְלֶךְ־לְךָ אֶל־אֶרֶץ הַמֹּרִיָּה וְהַעֲלֵהוּ
שָׁם לְעוֹלָה עַל אַחַד הֶהָרִים אֲשֶׁר אֹמַר אֵלֶיךָ: 2. וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל יְהוֹשֻׁעַ קֻם לָךְ לָמָּה זֶּה
אַתָּה נֹפֵל עַל־פָּנֶיךָ: 3. וַיֹּאמֶר ...וְאַתֶּם פְּנוּ לָכֶם וּסְעוּ הַמִּדְבָּרָה דֶּרֶךְ יַם־סוּף: 4. וַיֹּאמֶר
מֶלֶךְ־סְדֹם אֶל־אַבְרָם תֵּן־לִי הַנֶּפֶשׁ וְהָרְכֻשׁ קַח־לָךְ: 5. וַתִּקְרָא אִשָּׁה חֲכָמָה מִן־הָעִיר שִׁמְעוּ
שִׁמְעוּ אִמְרוּ־נָא אֶל־יוֹאָב קָרֵב עַד־הֵנָּה וַאֲדַבְּרָה אֵלֶיךָ: 6. קוּמָה אֱלֹהִים שָׁפְטָה הָאָרֶץ: 7.
וַתֹּאמֶר רִבְקָה אֶל־יַעֲקֹב הִנֵּה עֵשָׂו אָחִיךָ מִתְנַחֵם לְךָ לְהָרְגֶךָּ: וְעַתָּה בְנִי שְׁמַע בְּקֹלִי וְקוּם
בְּרַח־לְךָ אֶל־לָבָן אָחִי חָרָנָה: 8. וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־עֵשָׂו מִכְרָה כַיּוֹם אֶת־בְּכֹרָתְךָ לִי ... הִשָּׁבְעָה
לִי כַּיּוֹם וַיִּשָּׁבַע לוֹ וַיִּמְכֹּר אֶת־בְּכֹרָתוֹ לְיַעֲקֹב: 9. וְשָׁאוּל אָמַר לְנַעֲרוֹ אֲשֶׁר עִמּוֹ לְכָה וְנָשׁוּבָה: .
10 שְׁמָר־לְךָ אֵת אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם ...: 11. לֵךְ אֱמֹר לָהֶם שׁוּבוּ לָכֶם לְאָהֳלֵיכֶם: 12.
וְעַתָּה קֻמוּ וְעִבְרוּ לָכֶם אֶת־נַחַל זָרֶד: 13. וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם שִׁמְעוּ־נָא הַחֲלוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר
חָלַמְתִּי: 14. וַיְהִי אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַתִּשָּׂא אֵשֶׁת־אֲדֹנָיו אֶת־עֵינֶיהָ אֶל־יוֹסֵף וַתֹּאמֶר שִׁכְבָה
עִמִּי:

Syntax infinitivu

a) infinitiv constructus (K 64.5nn; W 42.2; S 49.3 50.5)

- *Infinitiv constructus* může vyjadřovat objekt verbálního predikátu (וַתֹּאמֶר שָׂרָה צְחֹק עָשָׂה לִי אֱלֹהִים „I řekla Sára: Bůh mi dal se smát“ [Gn 21,6]).
- Objekt (větný předmět) vyjadřuje inf cs často ve větách se vztažnými a modálními slovesy (חלל „začít“; חדל „skončit“; יסף „pokračovat“, „konat dále“; שׁכם „udělat časně ráno“; מהר „rychle, spěšně učinit“). V těchto případech je *infinitiv constructus* často spojen s předložkou ל.
- V předložkových vazbách vyjadřuje *infinitiv constructus* příslovečná určení (překládá se obvykle vztažnou vedlejší větou):
  - S předložkou לְ vyjadřuje vazbu účelovou nebo finální (וַיֵּצְאוּ לָלֶכֶת אַרְצָה כְּנַעַן „a vytáhli, aby šli do země Kenaán“).
  - S předložkou בְּ či כְּ vyjadřuje určení času, zejména v hlavních větách s tvary וַיְהִי nebo וְהָיָה (וַיְהִי בְּשַׁחֵת אֱלֹהִים אֶת־הָעִיר „i stalo se, když Bůh vyhlazoval to město...“; וַיְהִי כְּבוֹא אַבְרָם מִצְרַיְמָה „i stalo se, jakmile vstoupil Abram do Egypta...“).
  - Vazba s předložkou מִן opisuje negaci (חָלִילָה לָּנוּ מֵעֲזֹב אֶת־יְהוָה „daleko jest nám opustit Hospodina“, doslova „jsme daleci od opuštění Hospodina“ [Joz 24,16]).
  - S *inf cs* se může pojit i jiná předložka, význam vazby je obvykle dobře srozumitelný z jejího základního významu (např. וַיְהִי אַחֲרֵי שְׂרֹף הַמֶּלֶךְ אֶת־הַמְּגִלָּה „i stalo se poté, co král spálil tu knihu, ... [Jr 36,27], עַד־עֲלוֹת הַשָּׁחַר „až do vyjítí jitřenky“, „než vyjde jitřenka“ [Gn 32,25]).

• věty:

1. וַיְהִי בְּהִשָּׁרְפָה הָעִיר: 2. וַיַּגִּשׁוּ הָאֲנָשִׁים לִשְׁבֹּר הַדֶּלֶת: 3. וַיְהִי כַּעֲלוֹת הַכֹּהֲנִים נִשְׂאֵי אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה מִתּוֹךְ הַיַּרְדֵּן נִתְּקוּ כַּפּוֹת רַגְלֵי הַכֹּהֲנִים אֶל־הֶחָרָבָה וַיָּשֻׁבוּ מֵי־הַיַּרְדֵּן לִמְקוֹמָם: 4. וְאַבְרָהָם בֶּן־מְאַת שָׁנָה בְּהִוָּלֶד לוֹ אֵת יִצְחָק בְּנוֹ: 5. וְהָאִישׁ אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה בְזָדוֹן לְבִלְתִּי שְׁמֹעַ אֶל־הַכֹּהֵן הָעֹמֵד לְשָׁרֶת אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אוֹ־הַשֹּׁפֵט וּמֵת הָאִישׁ הָהוּא וּבִעַרְתָּ הָרָע מִיִּשְׂרָאֵל: 6. וַיִּשְׁמְעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־דְּבַר יְהוָה וַיָּשֻׁבוּ לָלֶכֶת כִּדְבַר יְהוָה: 7. וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי לְלִדְתִּי וַתֵּלֶד גַּם־הָאִשָּׁה הַזֹּאת: 8. וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים לֹא טוֹב הֱיוֹת הָאָדָם לְבַדּוֹ: . 9 וַיְהִי כִשְׁמֹעַ כָּל־הַמְּלָכִים אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן בָּהָר וּבַשְּׁפֵלָה וּבְכֹל חוֹל הַיָּם הַגְּדוֹל אֶל־מוּל הַלְּבָנוֹן ... וַיִּתְקַבְּצוּ יַחְדָּו לְהִלָּחֵם עִם־יְהוֹשֻׁעַ וְעִם־יִשְׂרָאֵל פֶּה אֶחָד: 10. וַיֹּאמֶר הֵן עוֹד הַיּוֹם גָּדוֹל לֹא־עֵת הֵאָסֵף הַמִּקְנֶה הַשְׁקוּ הַצֹּאן וּלְכוּ רְעוּ: 11. וַיָּבֹאוּ מִכָּל־הָעַמִּים לִשְׁמֹעַ אֵת חָכְמַת

שְׁלֹמֹה מֵאֵת כָּל־מַלְכֵי הָאָרֶץ אֲשֶׁר שָׁמְעוּ אֶת־חָכְמָתוֹ: 12. וּכְשׁוּב דָּוִד מֵהַכּוֹת אֶת־הַפְּלִשְׁתִּי
וַיִּקַּח אֹתוֹ אַבְנֵר וַיְבַאֲהוּ* לְפָנָי שָׁאוּל:[110] 13. בְּכָל־הַדֶּרֶךְ הַלַּכְתֶּם עַד־בֹּאֲכֶם עַד־הַמָּקוֹם
הַזֶּה: 14. וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי יוֹם הֻלֶּדֶת אֶת־פַּרְעֹה וַיַּעַשׂ מִשְׁתֶּה לְכָל־עֲבָדָיו: 15. זֶה הַמָּקוֹם
אֲשֶׁר־יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֵיךְ לְשַׁכֵּן שְׁמוֹ שָׁם תְּזַבַּח אֶת־הַפֶּסַח בָּעֶרֶב כְּבוֹא הַשֶּׁמֶשׁ מוֹעֵד צֵאתְךָ
מִמִּצְרָיִם: 16. וּמֹשֶׁה דִּבֶּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אַחֲרֵי הַכֹּתוֹ אֵת סִיחֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי וְאֵת עוֹג מֶלֶךְ
הַבָּשָׁן: 17. וַתַּנַּח* הָאִשָּׁה בִּגְדוֹ אֶצְלָהּ עַד־בּוֹא אֲדֹנָיו אֶל־בֵּיתוֹ:[111] 18. וַיֵּרֶד יְהוָה לִרְאֹת
אֶת־הָעִיר וְאֶת־הַמִּגְדָּל אֲשֶׁר בָּנוּ בְּנֵי הָאָדָם: 19. וְעַתָּה שָׁלַחְתִּי אִישׁ־חָכָם יוֹדֵעַ בִּינָה ... וְאָבִיו
אִישׁ־צֹרִי יוֹדֵעַ לַעֲשׂוֹת בַּזָּהָב וּבַכֶּסֶף בַּנְּחֹשֶׁת בַּבַּרְזֶל בָּאֲבָנִים וּבָעֵצִים ... וּלְפַתֵּחַ כָּל־פִּתּוּחַ
וְלַחְשֹׁב כָּל־מַחֲשֶׁבֶת: 20. וְגַם אֶלְנָתָן וּדְלָיָהוּ וּגְמַרְיָהוּ הִפְגִּעוּ בַּמֶּלֶךְ לְבִלְתִּי שְׂרֹף אֶת־הַמְּגִלָּה
וְלֹא שָׁמַע אֲלֵיהֶם: 21. וְעַתָּה כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לָמָּה אַתֶּם עֹשִׂים
רָעָה גְּדוֹלָה אֶל־נַפְשׁוֹתֵיכֶם לְהַכְרִית לָכֶם אִישׁ־וְאִשָּׁה עוֹלֵל וְיוֹנֵק מִתּוֹךְ יְהוּדָה לְבִלְתִּי הוֹתִיר
לָכֶם שְׁאֵרִית: לְהַכְעִסֵנִי* בְּמַעֲשֵׂי יְדֵיכֶם לְקַטֵּר לֵאלֹהִים אֲחֵרִים בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲשֶׁר־אַתֶּם
בָּאִים לָגוּר שָׁם לְמַעַן הַכְרִית לָכֶם וּלְמַעַן הֱיוֹתְכֶם לִקְלָלָה וּלְחֶרְפָּה בְּכֹל גּוֹיֵי הָאָרֶץ:[112] 22.
וַיֹּאמֶר יְהוָה עַל־עָזְבָם אֶת־תּוֹרָתִי אֲשֶׁר נָתַתִּי לִפְנֵיהֶם וְלֹא־שָׁמְעוּ בְקוֹלִי וְלֹא־הָלְכוּ בָהּ: וַיֵּלְכוּ
אַחֲרֵי שְׁרִרוּת לִבָּם וְאַחֲרֵי הַבְּעָלִים אֲשֶׁר לִמְּדוּ אֹתָם אֲבֹתָם:

b) infinitiv absolutus (K 64.1nn; S 49.2 50.4)

Možnosti užití:

1. nahrazuje imperativ (וְאֶת־מִצְוֹתָיו שְׁמוֹר „a přikázání jeho zachovávej!“ [Kaz 12,13]);
2. ve spojení s finitním tvarem slovesa vytváří emfatický výraz (tzv. *figura etymologica* שָׁמוֹר תִּשְׁמְרוּן אֶת־מִצְוֹת יְהוָה „bedlivě ať zachováváte příkazy Hospodina!“ [Dt 6,17])
3. vyjadřuje trvání, stupňování či komplexní průběh dění (וַיִּסַּע אַבְרָם הָלוֹךְ וְנָסוֹעַ הַנֶּגְבָּה „i táhl Abram, chozením a tažením [*směrem*] do Negebu“ [Gn 12,9]);
4. místo určitého tvaru slovesa tam, kde se jedná spíše o líčení činností, než o dějovou událost (dlouhodobá, setrvalá činnost, např. katalog činností v Oz 4,1b–2);
5. lze užít jako předmět příslovečného určení (Nu 6,23b).

110 וַיְבַאֲהוּ < בוא *suf* + *hi*

111 וַתַּנַּח = „a ponechala“

112 לְהַכְעִסֵנִי < כעס *suf* + *hi*

• věty:

1. שָׁמוֹר אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ כַּאֲשֶׁר צִוְּךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ: 2. וַיֹּאמֶר בִּי נִשְׁבַּעְתִּי נְאֻם־יְהוָה ...
3. כִּי־בָרֵךְ אֲבָרְכְךָ וְהַרְבָּה אַרְבֶּה אֶת־זַרְעֲךָ כְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם וְכַחוֹל אֲשֶׁר עַל־שְׂפַת הַיָּם...: 3. וַיְהִי הֵמָּה הֹלְכִים הָלוֹךְ וְדַבֵּר וְהִנֵּה רֶכֶב־אֵשׁ וְסוּסֵי אֵשׁ וַיַּפְרִדוּ בֵּין שְׁנֵיהֶם וַיַּעַל אֵלִיָּהוּ בַּסְעָרָה הַשָּׁמָיִם: 4. וַיְהִי כֶּאֱמֹר יְהוֹשֻׁעַ אֶל־הָעָם וְשִׁבְעָה הַכֹּהֲנִים נֹשְׂאִים שִׁבְעָה שׁוֹפְרוֹת הַיּוֹבְלִים לִפְנֵי יְהוָה עָבְרוּ וְתָקְעוּ בַּשּׁוֹפָרוֹת וַאֲרוֹן בְּרִית יְהוָה הֹלֵךְ אַחֲרֵיהֶם: וְהֶחָלוּץ הֹלֵךְ לִפְנֵי הַכֹּהֲנִים תֹּקְעֵי הַשּׁוֹפָרוֹת וְהַמְאַסֵּף הֹלֵךְ אַחֲרֵי הָאָרוֹן הָלוֹךְ וְתָקוֹעַ בַּשּׁוֹפָרוֹת: 5. וַיָּשֻׁבוּ הַמַּיִם מֵעַל הָאָרֶץ הָלוֹךְ וָשׁוֹב וַיֵּחָסְרוּ הַמַּיִם מִקְצֵה חֲמִשִּׁים וּמְאַת יוֹם: 6. וּדְבַר־יְהוָה הָיָה אֶל־גָּד הַנָּבִיא חֹזֵה דָּוִד לֵאמֹר: הָלוֹךְ וְדַבַּרְתָּ אֶל־דָּוִד כֹּה אָמַר יְהוָה...: 7. אֶת־כָּל־זֶה רָאִיתִי וְנָתוֹן אֶת־לִבִּי לְכָל־מַעֲשֶׂה: 8. וַיֹּאמֶר לָבָן לְיַעֲקֹב מֶה עָשִׂיתָ וַתִּגְנֹב אֶת־לִבָּבִי ... וְעַתָּה הָלֹךְ הָלַכְתָּ כִּי־נִכְסֹף נִכְסַפְתָּ לְבֵית אָבִיךָ לָמָּה גָּנַבְתָּ אֶת־אֱלֹהָי: 9. וַיֵּשֶׁב דָּוִד בַּמְּצָדָה וַיִּקְרָא־לָהּ עִיר דָּוִד וַיִּבֶן דָּוִד סָבִיב מִן־הַמִּלּוֹא וָבָיְתָה: וַיֵּלֶךְ דָּוִד הָלוֹךְ וְגָדוֹל וַיהוָה אֱלֹהֵי צְבָאוֹת עִמּוֹ: 10. וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־שְׁמוּאֵל בַּיּוֹם הַהוּא אָקִים אֶל־עֵלִי אֵת כָּל־אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי אֶל־בֵּיתוֹ הָחֵל וְכַלֵּה: וְהִגַּדְתִּי לוֹ כִּי שֹׁפֵט אֲנִי אֶת־בֵּיתוֹ עַד־עוֹלָם: 11. וַיְצַו מֹשֶׁה וַיִּקְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־הָעָם לֵאמֹר שָׁמֹר אֶת־כָּל־הַמִּצְוָה אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם: 12. וַיִּסַּע אַבְרָם הָלוֹךְ וְנָסוֹעַ הַנֶּגְבָּה: 13. וַיֵּלֶךְ שָׁם אֶל־נָיוֹת בָּרָמָה וַתְּהִי עָלָיו גַּם־הוּא רוּחַ אֱלֹהִים וַיֵּלֶךְ הָלוֹךְ וַיִּתְנַבֵּא עַד־בֹּאוֹ בְּנָיוֹת בָּרָמָה: .
14 וְכִי־יִגַּח* שׁוֹר אֶת־אִישׁ אוֹ אִשָּׁה וָמֵת סָקוֹל יִסָּקֵל הַשּׁוֹר וְלֹא יֵאָכֵל אֶת־בְּשָׂרוֹ וּבַעַל הַשּׁוֹר נָקִי:[113] 15. וַיֹּאמֶר הָלוֹךְ וְקָרָאתָ בְּאָזְנֵי יִשְׂרָאֵל: 16. וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אֶל־יְהוֹשָׁפָט הִתְחַפֵּשׂ וָבֹא בַּמִּלְחָמָה ... וַיִּתְחַפֵּשׂ מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וַיָּבוֹא בַּמִּלְחָמָה: 17. הִנֵּה אַתֶּם בֹּטְחִים לָכֶם עַל־דִּבְרֵי הַשֶּׁקֶר לְבִלְתִּי הוֹעִיל: הֲגָנֹב רָצֹחַ וְנָאֹף וְהִשָּׁבֵעַ לַשֶּׁקֶר וְקַטֵּר לַבָּעַל וְהָלֹךְ אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים אֲשֶׁר לֹא־יְדַעְתֶּם: 18. וְהָיָה מַעֲשֵׂה הַצְּדָקָה שָׁלוֹם וַעֲבֹדַת הַצְּדָקָה הַשְׁקֵט וָבֶטַח עַד־עוֹלָם: 19. וַיֹּאמְרוּ לוֹ אֶחָיו הֲמָלֹךְ תִּמְלֹךְ עָלֵינוּ אִם־מָשׁוֹל תִּמְשֹׁל בָּנוּ: 20. וַיְצַו אֲבִימֶלֶךְ אֶת־כָּל־הָעָם לֵאמֹר הַנֹּגֵעַ בָּאִישׁ הַזֶּה וּבְאִשְׁתּוֹ מוֹת יוּמָת: 21. וְהִנֵּה שָׁשׁוֹן וְשִׂמְחָה הָרֹג בָּקָר וְשָׁחֹט צֹאן אָכֹל בָּשָׂר וְשָׁתוֹת יָיִן אָכוֹל וְשָׁתוֹת כִּי מָחָר נָמוּת: 22. וַיֹּאמֶר אָז הִכִּיתָ* אֶת־אֲרָם עַד־כַּלֵּה:[114]

113 נגח = „potrkat“

114 הִכִּיתָ < נכה

Slabá slovesa – celkový přehled (S 43)

- Snadnějšímu osvojení tvarů slabých sloves pomáhá sledovat a učit se velmi frekventované tvary. Přehled nejčastějších slabých sloves a jejich tvarů je uveden v části paradigmat.

• tvary:

סֹב וַתָּשֶׂם נִמְלֵאתִי מַגִּיד הֻתְמֹתִי וַיְהִי גַּע מֵת וּמָדַד וַתִּמְצָא בָּא וְהֶעֱמַדְתֶּם תַּעֲשֶׂה דַּעַת וַיְצַו הוֹצֵאתִי בֵּרַךְ וַיֵּלֶךְ וַיִּגַּשׁ הַמַּגֶּדֶת לָלֶכֶת יִמַּדּוּ הֲשִׁיבוֹתָ תִּמָּצֵא הִגַּעַתְ הֱיוֹת לְכוּ אֹמַר אֹמֵר הִגַּדְתָּ וּמַדְתֶּם וְהִשְׁתַּחֲווּ מִלֵּאתֶם לִבְנוֹת שֹׁלַח נוֹתַרְתְּ יָמוּת הַנִּמְצָא וַיַּגִּידוּ וְהוֹלִידוּ יַגַּע וְסָבְבוּ יָשִׂים וַיַּעַשׂ צִוִּיתִי וָאֹכַל תְּסֻבֶּינָה וַיָּשָׁב וַיָּשֶׁב יִרְאֶה וַתַּעֲמֹד וַיַּךְ אֲבָרֵךְ סֹבִי יַגִּיעַ בָּנִיתֶם מָלֵאתִי הָשִׁיבָה וְהָיָה רֶדֶת תַּמּוּ שֶׁבֶת וַיִּמְצְאוּ אַגִּידָה לְדִי וְהֶאֱמִין שׁוּבוּ וַיָּבֹא וָאָשִׁיב וַתִּגַּע וְנִשְׁתַּחֲוֶה יוֹרִיד נִחַם וַיִּסַּב גֶּשֶׁת צָוָה בְּצֵאת וַתֹּאמֶר דַּע וַיַּעַל הֵשִׁיבוּ בָּנוּי לְהִשְׁתַּחֲוֹת יַתֵּם יֵרֶאֶה וְסַבּוֹתֶם תַּגִּידִי מְשִׁיבִים יְהִי תִּבְנוּ וַיֵּצֵא לָלֶדֶת שָׁב יוֹשִׁיב שׁוֹב לַעֲשׂוֹת הַגֵּד־נָא אֲצַוֶּה תִּמָּצְאִי וַיֻּגַּד וַיִּתֵּם לַבֹּאִים נִחַמְתָּ רֵד וַיִּשְׁתַּחוּ מוֹצִיאֵי וַיָּשֶׂם וַיַּרְא וּמָצָאתָ וַיִּוָּתֵר תָּמֹדּוּ וַיַּעַמְדוּ וּמִלֵּאתִי וַיִּשְׁתַּחֲווּ סַבּוֹתִי וַהֲשִׁיבוֹתִי הַבְּנוּיָה יְרַחֵם וְסֹבּוּ וָאֹמַר וּמַדּוֹתִי וַיֵּט יָסֹבּוּ וַיֵּרָא לֵךְ וַיְצַוּוּ וַיָּמֹדּוּ וָאֶמְצָא וַיִּבֶן הַסֹּבְבִים עֲשׂוֹת וַיִּתְמֹדֵד הִכָּה מָלֵאתָ

• věty:

1. וַיָּקֻמוּ אַנְשֵׁי יִשְׂרָאֵל וִיהוּדָה וַיָּרֵעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶת־הַפְּלִשְׁתִּים עַד־בּוֹאֲךָ גַּיְא: 2. וַיֹּאמֶר אֵלָיו יִצְחָק אָבִיו גְּשָׁה־נָּא וּשְׁקָה־לִּי בְּנִי: וַיִּגַּשׁ וַיִּשַּׁק־לוֹ...: 3. וַיִּדַּר יַעֲקֹב נֶדֶר לֵאמֹר...: 4. וַיִּפְקַח אֱלֹהִים אֶת־עֵינֶיהָ וַתֵּרֶא בְּאֵר מָיִם וַתֵּלֶךְ וַתְּמַלֵּא אֶת־הַחֵמֶת מַיִם וַתַּשְׁקְ אֶת־הַנָּעַר: 5. וַיִּשָּׂא יַעֲקֹב רַגְלָיו וַיֵּלֶךְ אַרְצָה בְּנֵי־קֶדֶם: וַיַּרְא וְהִנֵּה בְאֵר בַּשָּׂדֶה: 6. וַיִּקַּשׁ דְּבַר־אִישׁ יְהוּדָה מִדְּבַר אִישׁ יִשְׂרָאֵל: 7. כֹּה־אָמַר אֲדֹנָי יְהוָה הִנֵּה אֶשָּׂא אֶל־גּוֹיִם יָדִי וְאֶל־עַמִּים אָרִים נִסִּי וְהֵבִיאוּ בָנַיִךְ בְּחֹצֶן* וּבְנֹתַיִךְ עַל־כָּתֵף תִּנָּשֶׂאנָה:[115] 8. וַיָּקֻמוּ מִמִּדְיָן וַיָּבֹאוּ פָּארָן וַיִּקְחוּ אֲנָשִׁים עִמָּם מִפָּארָן וַיָּבֹאוּ מִצְרַיִם אֶל־פַּרְעֹה מֶלֶךְ־מִצְרַיִם: 9. וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל גְּשׁוּ הֵנָּה וְשִׁמְעוּ אֶת־דִּבְרֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: 10. וַיֵּצֵא יְרִמְיָהוּ מִירוּשָׁלִם לָלֶכֶת אֶרֶץ בִּנְיָמִן לַחֲלֵק מִשָּׁם בְּתוֹךְ הָעָם: 11. וַיִּשְׁלַח שָׁאוּל מַלְאָכִים אֶל־בֵּית דָּוִד לְשָׁמְרוֹ וְלַהֲמִתוֹ בַּבֹּקֶר וַתַּגֶּד לְדָוִד מִיכַל אִשְׁתּוֹ לֵאמֹר אִם־אֵינְךָ מְמַלֵּט אֶת־נַפְשְׁךָ הַלָּיְלָה מָחָר אַתָּה מוּמָת: וַתֹּרֶד מִיכַל אֶת־דָּוִד בְּעַד הַחַלּוֹן וַיֵּלֶךְ וַיִּבְרַח וַיִּמָּלֵט: 12. וְיָדְעוּ כָל־בָּשָׂר כִּי אֲנִי יְהוָה מוֹשִׁיעֵךְ וְגֹאֲלֵךְ אֲבִיר יַעֲקֹב: 13. וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־נֹחַ זֹאת אוֹת־הַבְּרִית אֲשֶׁר הֲקִימֹתִי בֵּינִי וּבֵין כָּל־בָּשָׂר אֲשֶׁר עַל־הָאָרֶץ: 14. וַיָּחֶל

115 חֹצֶן = prsa

שְׁלֹמֹה לִבְנוֹת אֶת־בֵּית־יְהוָה בִּירוּשָׁלַם בְּהַר הַמּוֹרִיָּ֑ה אֲשֶׁר נִרְאָה לְדָוִיד אָבִיהוּ׃ 15. יְהַלְלוּ אֶת־שֵׁם יְהוָה כִּי הוּא צִוָּה וְנִבְרָאוּ׃

Zvlášť podobné slovesné tvary

Určuj pečlivě zejména morfémy určující třídu a kmen:

slovesa ישב („usadit se“), שוב („navrátit se“) , נשב („zaplašit“) a שבה („zajmout“)

יָשַׁב יָשׁוּב יַשֵּׁב יֵשֵׁב יָשִׁיב יְשׁוֹבֵב וַיִּשְׁבְּ וַיָּ֫שָׁב וַיֵּ֫שֶׁב וַיָּשֶׁב וַיּוֹשֶׁב וַיַּשֵּׁב וַיּוּשַׁב שֵׁב וַיִּשְׁבּוּ תָּשִׁיב שֶׁ֫נִשְׁבֶּה אֵשֵׁב שָׁבִית שֶׁבֶת תָּשֵׁ֫בְנָה שׁוּבֵי שְׁבוּ הוֹשֵׁב שׁוּבוּ שְׁבֵה וָאָשֻׁב שְׁבוֹת נָשׁוּבָה יֹשֵׁב יוֹשִׁיב יוֹשֶׁבֶת לָשֶׁבֶת שְׁבִיתֶם שָׁב שֵׁב שׁוּב שׁוֹב נוּשַׁב נוֹשֶׁבֶת אָשׁוּבָה וְשֹׁבַבְתִּי נָֽשְׁבָה שׁוּבִי הֵשִׁיב נִשְׁבּוּ נוֹשָׁבוֹת וָאָשֵׁב שְׁבוּיוֹת הוּשַׁב יָשׁוּב שְׁבוּיִם הוֹשַׁבְתִּי לָֽשְׁבוֹת תָּשֹׁ֫בְנָה תּוּשַׁב יְשׁוּבוּן שְׁבוּ נִוָּשֵׁב נוּשַׁב נוֹשַׁב נֵשֵׁב נוֹשִׁיב הֱשִׁיבוֹתָ הַיָּשׁוּב וַתִּוָּשֵׁב תְּשׁוּבֵינָה תֵּשְׁבוּ מְשִׁיבִים תֵּשֵׁב הוּשַׁבְתְּ וַנָּשִׁיב שֵׁבְנָה הָשִׁיבָה מְשׁוֹבֶבֶת מוּשָׁב שַׁבְנוּ הִוָּשֵׁב הוֹשָׁבְתֶּן וַנָּ֫שָׁב שָׁ֫בָה שָׁבָ֫ה תִּוָּשַׁבְנָה שַׁבְתֶּם הוּשְׁבוּ נְשֹׁבַב נַשְׁבֶה נָשִׁיב נִוָּשֵׁב נִשְׁבֶה נָשׁוּב נוּשַׁב נָשֹׁב נוֹשָׁב נוֹשַׁב נוֹשֵׁב נֵשֵׁב הַשּׁוּבִים מַשְׁבֶה שָׁבוֹת שְׁבוֹת שָׁבוּי מֵשִׁיב יָשׁוּבֵי מוֹשִׁיבִים מוּשָׁב שָׁב שְׁבִי שׁוּב שָׁ֫בָה שָׁבָ֫ה יָשַׁב יֹשֵׁב שָׁבִיתָ שָׁבַת הַשָּׁבָה וַֽהֱשִׁיבוֹתֶם תֵּשֵׁב יְשׁוֹבֵב הוֹשֵׁב נִשְׁבָּה יָשַׁבְתָּ שַׁבְתָּ שַׁבְתִּי הוֹשַׁבְתִּי הֵשִׁיב שׁ֫וְשָׁבִיתָ שָׁבוּ הוּשַׁב שׁוֹבֲבָה שָׁבִים נוֹשֶׁבֶת הֱשִׁיבוֹתָ שְׁבִיתֶם שׁוּבֵי וָאֵשֵׁב וְהֵשִׁיבוּ שׁוֹב שׁוּב כְּשׁוּב נִשְׁבּוּ שֶׁבֶת יוֹשֶׁבֶת הָשִׁיבוּ הֱשִׁיבֹנוּ בַשֶּׁבֶת וְהוֹשַׁבְתֶּם יֹשְׁבוֹת לָשׁוּב שְׁבוֹת הֱשִׁיבוֹתִי תֵּשְׁבִי וַיּוֹשִׁבוּ אָשׁוּבָה יָשׁוּב וְשׁוֹבַבְתִּי תָּשִׁיב תָּשׁוּב שֻׁבוּ וְאָשִׁיב וַיָּ֫שָׁב וַיָּשֶׁב וַיֵּשֶׁב וַיִּשְׁבְּ וַיָּ֫שֶׁב יָשֹׁב וַיּוּשַׁב וְיָשֵׁב וַתָּ֫שָׁב וַיִּשְׁבּוּ וַיֵּשְׁבוּ נָשׁוּב וְאָשִׁיבָה תָּשֶׁב תְּשׁוֹבֵב וְנָשׁוּבָה וַתָּשׁוּבוּ וַיָּשֻׁבוּ וַתֵּשְׁבוּ יוֹשִׁיבוּ הָשֵׁב לְהָשִׁיב מְשִׁיבֵי וְהַיּוֹשֵׁב מוֹשִׁיב מוּשָׁבִים נוֹשָׁבוֹת שֹׁבִים יוֹשֶׁבֶת מְשׁוֹבֵב כִּשְׁבֻיוֹת הַמּוּשָׁב מֵשִׁיב נוֹשֶׁבֶת יֹשְׁבִים מְשׁוֹבֶבֶת מְשִׁיבַת וְיֹשְׁבֵי לִשְׁבוּיִם מְשִׁיבִים

slovesa בנה („stavět“), בין („rozlišit“, „oddělit“ / „porozumět“)

וַיִּבֶן וַיַּבֶן וַיָּבֶן וַיִּבְנוּ וַיָּבִינוּ בִּין בָּנִים אֶבְנֶה בַּנְתִּי בָּנִיתָ נִבְנָה בָּנוּי וְהִתְבּוֹנַנְתָּ יִבָּנֶה בָּנוּ בִּינוּ נְבוּנוֹתִי הֵבִינוּ הָבִינוּ יָבִינוּ וָאֶבְנֶה בְּנוּ נָבוֹן בָּנָה תִּבֶן וַתָּבֶן בִּינוֹתִי נְבֹנִים בּוֹנִים הָבֵן תִּבָּנֶינָה הִתְבּוֹנַן בַּנְתָּ מְבִינִים הִבָּנוֹת וַנָּבֶן הָבִינוּ נִבְנוּ וַיִּתְבּוֹנְנוּ הַבִּין הַמְּבִינִים

slovesa קום („vstát“) a נקם („mstít se“):

נָקוּם נָקוֹם נֹקֵם נָקִים וַנָּ֫קֶם וְאִנָּֽקְמָה אָקוּמָה נֹקֶמֶת קוּמִי נָקֹם וַנָּ֫קָם תִּתְנַקֵּם וְנָקוּמָה לִנְקֹם יָקֻמוּ הֲקִימוֹתִי תִּקֹּם מֵקִים יִקּוֹם יִקֹּם וַיָּקֶם תְּקוֹמֵם הָקִים יִנָּקֵם קוּמוּ נִקַּמְתִּי תָּקוּם הֵקִימוּ וְנִקְּמוּ

לָקוּם לְהִנָּקֵם הִנָּקֵם הָקִימוּ וַיִּנָּקְמוּ וַתָּקָם תָּקוּם נִקַּמְתִּי הַקָּמִים קַמְתֶּם מִתְנַקֵּם

slovesa בזה („pohrdat“), בזז („plenit“) a בוז („opovrhovat“):

בָּז נִבְזִים בָּזָה בָּזָה וַיָּבֹזוּ בָּזִיתָ וּבָזַז וַיִּבְזוּ בָּזוּ לְהַבְזוֹת בּוֹז בָּזְזוּ בּוֹזֶה וְנָבְזָה תָּבוּז תִּבְזֶה בָּזַזְנוּ תָּבֹזוּ יָבוּז בָּזִית וְתָבֵז וַיֵּבֶז לָבֹז וּבוֹזִים יָבוּזוּ בְּזִזִים בָּזִינוּ בֹּזוּ בּוֹזֵי יָבֵזוּ בָּזוּז יָבֹזוּ נִבְזֶה בְּזוּיָה וַתִּבֶז תָּבֹז

slovesa רעה („pást“), רוע („hlaholit“) a רעע („být zlý“):

וַיֵּרַע רַע הֵרִיעוּ רֹעָה רָעָה וַתָּרַע וַיָּרִיעוּ בְּרֹעַ הֲרֵעוֹתִי תֵּרַע תָּרַע תָּרֵעוּ יֵרְעוּ הֵרַע מְרִיעִים הָרִיעִי מֵרַע הָרַע תָּרִיעִי יֵרוֹעַ הִתְרֹעֲעָה הֲרֵעוֹתָ יָרֵעוּ וַהֲרֵעֹתֶם הֵרֵעוּ בְּהָרִיעַ אָרַע יָרִיעַ וַיָּרַע אֶתְרוֹעָע יָרִיעוּ מֵרִיעַ מֵרַע הֲרֵעוֹתֶם לְהָרִיעַ יִתְרוֹעֲעוּ הָרִיעוּ נָרִיעַ וַיָּרֵעוּ מְרֵעִים תָּרִיעוּ

slovesa רצה („zalíbit si“), רוץ („prchat“) a רצץ („zlámat“):

רָצָה רַצּוֹתִי רוֹצֶה וַתִּרֶץ וַיְרֹצְצוּ רָצוּץ אֶרְצֶה רְצוּצִים לִרְצוֹת רִצַּץ יִרְצֶה יֵרֵצֶה יָרֹץ רֹצְצוֹת רִצַּצְתָּ נִרְצָה וַיִּתְרֹצֲצוּ רֶצְתָה וְאֶרְצֶה רָצִיתָ וַיִּרְצָץ וְרָצוּי בִּרְצוֹת יִרְצוּ יִתְרַצֶּה וְרָצוּץ יֵרֵצוּ יִרְצוּ וְרָצִיתִי רְצֵה תִּרְצֶה רָצוּ

slovesa שקה („napojit“, „dát napít“), נשק („políbit“) a נשה („zapomenout“):

הַמַּשְׁקִים נָשַׁק יַשְׁקוּ וְהִשְׁקָה וַיִּשַּׁק יְשֻׁקֶּה נָשִׁיתִי וַתַּשְׁקוּ לְהַשְׁקוֹת וְהִשְׁקוּ נָשְׁקוּ הַשְׁקוּ מַשִּׁיקוֹת וַיַּשְׁקְ יִשַּׁק אַשְׁקֶה וְהַשְׁקוֹת לְנַשֵּׁק הִשְׁקָתָה וְהִשְׁקִיתָ מַשְׁקֶה יַשֶּׁה וַתִּשַּׁק תַּשְׁקֶה וַיְנַשֵּׁק וַתַּשְׁקְ וְנָשְׁקָה נַשְׁקֶה אֶשְׁקָה וָאַשְׁקֶה וַתִּשְׁקוּ וְהִשְׁקִיתִי נַשְׁקוּ

Souhrnné opakování

• věty:

1. שָׁמוֹר תִּשְׁמְרוֹן אֶת־מִצְוֹת יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְעֵדֹתָיו וְחֻקָּיו אֲשֶׁר צִוָּךְ: וְעָשִׂיתָ הַיָּשָׁר וְהַטּוֹב
בְּעֵינֵי יְהוָה לְמַעַן יִיטַב לָךְ וּבָאתָ וְיָרַשְׁתָּ אֶת־הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר־נִשְׁבַּע יְהוָה לַאֲבֹתֶיךָ: 2.
וַתֹּאמֶר לָהֶם לֵאמֹר רְאוּ הֵבִיא לָנוּ אִישׁ עִבְרִי לְצַחֵק בָּנוּ בָּא אֵלַי לִשְׁכַּב עִמִּי וָאֶקְרָא בְּקוֹל
גָּדוֹל: וַיְהִי כְשָׁמְעוֹ כִּי־הֵרִימֹתִי קוֹלִי וָאֶקְרָא וַיַּעֲזֹב בִּגְדוֹ אֶצְלִי וַיָּנָס וַיֵּצֵא הַחוּצָה: וַתַּנַּח בִּגְדוֹ
אֶצְלָהּ עַד־בּוֹא אֲדֹנָיו אֶל־בֵּיתוֹ: 3. הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן־תִּכְרֹת בְּרִית לְיוֹשֵׁב הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתָּה בָּא
עָלֶיהָ פֶּן־יִהְיֶה לְמוֹקֵשׁ בְּקִרְבֶּךָ: 4. וַיִּשְׁלַח אֵלָיו אֱלִישָׁע מַלְאָךְ לֵאמֹר הָלוֹךְ וְרָחַצְתָּ
שֶׁבַע־פְּעָמִים בַּיַּרְדֵּן וְיָשֹׁב בְּשָׂרְךָ לְךָ וּטְהָר: 5. וַיְדַבֵּר יְהוָה לֵאמֹר רַב־לָכֶם שֶׁבֶת בָּהָר הַזֶּה:
פְּנוּ וּסְעוּ לָכֶם וּבֹאוּ הַר הָאֱמֹרִי...: 6. וַיֶּאֶסְפוּ כָּל־בַּעֲלֵי שְׁכֶם וְכָל־בֵּית מִלּוֹא וַיֵּלְכוּ וַיַּמְלִיכוּ
אֶת־אֲבִימֶלֶךְ לְמֶלֶךְ עִם־אֵלוֹן מֵצֵב אֲשֶׁר בִּשְׁכֶם: וַיַּגִּדוּ לְיוֹתָם וַיֵּלֶךְ וַיַּעֲמֹד בְּרֹאשׁ הַר־גְּרִזִים
וַיִּשָּׂא קוֹלוֹ וַיִּקְרָא וַיֹּאמֶר לָהֶם שִׁמְעוּ אֵלַי בַּעֲלֵי שְׁכֶם וְיִשְׁמַע אֲלֵיכֶם אֱלֹהִים: הָלוֹךְ הָלְכוּ
הָעֵצִים לִמְשֹׁחַ עֲלֵיהֶם מֶלֶךְ...: 7. כֹּה־אָמַר יְהוָה אֵלַי הָלֹךְ וְעָמַדְתָּ בְּשַׁעַר בְּנֵי הָעָם אֲשֶׁר יָבֹאוּ
בוֹ מַלְכֵי יְהוּדָה וַאֲשֶׁר יֵצְאוּ בוֹ וּבְכֹל שַׁעֲרֵי יְרוּשָׁלִָם: וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם שִׁמְעוּ דְבַר־יְהוָה מַלְכֵי
יְהוּדָה וְכָל־יְהוּדָה וְכֹל יֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלִַם הַבָּאִים בַּשְּׁעָרִים הָאֵלֶּה: 8. וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר
אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם עַל־לְבָבֶךָ: וְשִׁנַּנְתָּם* לְבָנֶיךָ וְדִבַּרְתָּ בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ
וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ: 9. וְיְהִי כַּאֲשֶׁר הִקְרִיב לָבוֹא מִצְרַיְמָה וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֶל־שָׂרַי אִשְׁתּוֹ ...
אִמְרִי־נָא אֲחוֹתִי אָתְּ לְמַעַן יֵיטַב־לִי בַּעֲבוּרֵךְ: 10. וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ רְאֵה נָתַתִּי בְיָדְךָ
אֶת־יְרִיחוֹ וְאֶת־מַלְכָּהּ גִּבּוֹרֵי הֶחָיִל: ... וְהָיָה בִּמְשֹׁךְ בְּקֶרֶן הַיּוֹבֵל בְּשָׁמְעֲכֶם אֶת־קוֹל הַשּׁוֹפָר
יָרִיעוּ כָל־הָעָם תְּרוּעָה גְדוֹלָה וְנָפְלָה חוֹמַת הָעִיר תַּחְתֶּיהָ וְעָלוּ הָעָם אִישׁ נֶגְדּוֹ: 11. וַתֵּצֵא
מִן־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר הָיְתָה־שָּׁמָּה וּשְׁתֵּי כַלָּתֶיהָ עִמָּהּ וַתֵּלַכְנָה בַּדֶּרֶךְ לָשׁוּב אֶל־אֶרֶץ יְהוּדָה: 12.
וַיֹּאמְרוּ ...לָמָּה יְהוָה מֵבִיא אֹתָנוּ אֶל־הָאָרֶץ הַזֹּאת לִנְפֹּל בַּחֶרֶב נָשֵׁינוּ וְטַפֵּנוּ* יִהְיוּ לָבֵז הֲלוֹא
טוֹב לָנוּ שׁוּב מִצְרַיְמָה: וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־אָחִיו נִתְּנָה רֹאשׁ וְנָשׁוּבָה מִצְרַיְמָה: 13. וַיְהִי
דְּבַר־יְהוָה אֶל־יְשַׁעְיָהוּ לֵאמֹר: הָלוֹךְ וְאָמַרְתָּ אֶל־חִזְקִיָּהוּ כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי דָּוִד אָבִיךָ
שָׁמַעְתִּי אֶת־תְּפִלָּתְךָ רָאִיתִי אֶת־דִּמְעָתֶךָ הִנְנִי יוֹסֵף עַל־יָמֶיךָ חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה: וּמִכַּף
מֶלֶךְ־אַשּׁוּר אַצִּילְךָ וְאֶת הָעִיר הַזֹּאת וְגַנּוֹתִי עַל־הָעִיר הַזֹּאת: 14. קוּמָה אֱלֹהִים רִיבָה רִיבֶךָ
זְכֹר חֶרְפָּתְךָ: 15. וַיְהִי כַּאֲשֶׁר כִּלָּה יִצְחָק לְבָרֵךְ אֶת־יַעֲקֹב וַיְהִי אַךְ יָצֹא יָצָא יַעֲקֹב מֵאֵת פְּנֵי
יִצְחָק אָבִיו וְעֵשָׂו אָחִיו בָּא מִצֵּידוֹ: 16. יְהַלְלוּ אֶת־שֵׁם יְהוָה כִּי נִשְׂגָּב* שְׁמוֹ לְבַדּוֹ הוֹדוֹ

עַל־אֶרֶץ וְשָׁמָיִם: וַיֵּרֶם קֶרֶן לְעַמּוֹ:[116] .17 וַיָּשֶׁב אַבְרָם אֵת כָּל־הָרְכֻשׁ וְגַם אֶת־לוֹט אָחִיו וּרְכֻשׁוֹ
הֵשִׁיב וְגַם אֶת־הַנָּשִׁים וְאֶת־הָעָם: .18 וַיְהִי כִּרְאֹת אֶת־הַנֶּזֶם* וְאֶת־הַצְּמִדִים* עַל־יְדֵי אֲחֹתוֹ
וּכְשָׁמְעוֹ אֶת־דִּבְרֵי רִבְקָה אֲחֹתוֹ ... וַיָּבֹא אֶל־הָאִישׁ ... וַיֹּאמֶר בּוֹא בְּרוּךְ יְהוָה לָמָּה תָעֳמָד
בָּחוּץ:[117] .19 אִישׁ הָיָה בְּאֶרֶץ־עוּץ אִיּוֹב שְׁמוֹ וְהָיָה הָאִישׁ הַהוּא תָּם וְיָשָׁר וִירֵא אֱלֹהִים וְסָר
מֵרָע: וַיִּוָּלְדוּ לוֹ שִׁבְעָה בָנִים וְשָׁלוֹשׁ בָּנוֹת: .20 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה מוֹת יוּמַת הָאִישׁ רָגוֹם*
אֹתוֹ בָּאֲבָנִים כָּל־הָעֵדָה מִחוּץ לַמַּחֲנֶה: וַיֹּצִיאוּ אֹתוֹ כָּל־הָעֵדָה אֶל־מִחוּץ לַמַּחֲנֶה וַיִּרְגְּמוּ אֹתוֹ
בָּאֲבָנִים וַיָּמֶת כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה:[118] .21 וּמַלְכִּי־צֶדֶק מֶלֶךְ שָׁלֵם הוֹצִיא לֶחֶם וָיָיִן וְהוּא
כֹהֵן לְאֵל עֶלְיוֹן: .22 וַיֹּאמֶר הַנַּעַר אֶל־אֲדֹנָיו לְכָה־נָּא וְנָסוּרָה אֶל־עִיר־הַיְבוּסִי הַזֹּאת וְנָלִין בָּהּ: .
23 אֵלֶיךָ יְהוָה נַפְשִׁי אֶשָּׂא: אֱלֹהַי בְּךָ בָטַחְתִּי אַל־אֵבוֹשָׁה: .24 אָכֵל דְּבַשׁ הַרְבּוֹת לֹא־טוֹב: .
25 וַיֹּאמֶר לֵךְ וְאָמַרְתָּ לָעָם הַזֶּה שִׁמְעוּ שָׁמוֹעַ וְאַל־תָּבִינוּ וּרְאוּ רָאוֹ וְאַל־תֵּדָעוּ:

• texty:

.1 וַיְהִי כַּאֲשֶׁר־תַּמּוּ כָל־הַגּוֹי לַעֲבוֹר אֶת־הַיַּרְדֵּן וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ לֵאמֹר: קְחוּ לָכֶם
מִן־הָעָם שְׁנֵים עָשָׂר אֲנָשִׁים אִישׁ־אֶחָד אִישׁ־אֶחָד מִשָּׁבֶט: וְצַוּוּ אוֹתָם לֵאמֹר שְׂאוּ־לָכֶם מִזֶּה
מִתּוֹךְ הַיַּרְדֵּן מִמַּצַּב רַגְלֵי הַכֹּהֲנִים הָכִין שְׁתֵּים־עֶשְׂרֵה אֲבָנִים וְהַעֲבַרְתֶּם אוֹתָם עִמָּכֶם וְהִנַּחְתֶּם
אוֹתָם בַּמָּלוֹן אֲשֶׁר־תָּלִינוּ בוֹ הַלָּיְלָה: וַיִּקְרָא יְהוֹשֻׁעַ אֶל־שְׁנֵים הֶעָשָׂר אִישׁ אֲשֶׁר הֵכִין מִבְּנֵי
יִשְׂרָאֵל אִישׁ־אֶחָד אִישׁ־אֶחָד מִשָּׁבֶט: וַיֹּאמֶר לָהֶם יְהוֹשֻׁעַ עִבְרוּ לִפְנֵי אֲרוֹן יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם
אֶל־תּוֹךְ הַיַּרְדֵּן וְהָרִימוּ לָכֶם אִישׁ אֶבֶן אַחַת עַל־שִׁכְמוֹ לְמִסְפַּר שִׁבְטֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל: לְמַעַן תִּהְיֶה
זֹאת אוֹת בְּקִרְבְּכֶם כִּי־יִשְׁאָלוּן בְּנֵיכֶם מָחָר לֵאמֹר מָה הָאֲבָנִים הָאֵלֶּה לָכֶם: וַאֲמַרְתֶּם לָהֶם
אֲשֶׁר נִכְרְתוּ מֵימֵי הַיַּרְדֵּן מִפְּנֵי אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה בְּעָבְרוֹ בַּיַּרְדֵּן נִכְרְתוּ מֵי הַיַּרְדֵּן וְהָיוּ הָאֲבָנִים
הָאֵלֶּה לְזִכָּרוֹן לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל עַד־עוֹלָם: (Joz 4,1–7)

.2 וַיְהִי כַּאֲשֶׁר רָאָה יַעֲקֹב אֶת־רָחֵל בַּת־לָבָן אֲחִי אִמּוֹ וְאֶת־צֹאן לָבָן אֲחִי אִמּוֹ וַיִּגַּשׁ יַעֲקֹב וַיָּגֶל
אֶת־הָאֶבֶן מֵעַל פִּי הַבְּאֵר וַיַּשְׁקְ אֶת־צֹאן לָבָן אֲחִי אִמּוֹ: וַיִּשַּׁק יַעֲקֹב לְרָחֵל וַיִּשָּׂא אֶת־קוֹלוֹ וַיֵּבְךְּ:
וַיַּגֶּד יַעֲקֹב לְרָחֵל כִּי אֲחִי אָבִיהָ הוּא וְכִי בֶן־רִבְקָה הוּא וַתָּרָץ וַתַּגֶּד לְאָבִיהָ: וַיְהִי כִּשְׁמֹעַ לָבָן
אֶת־שֵׁמַע יַעֲקֹב בֶּן־אֲחֹתוֹ וַיָּרָץ לִקְרָאתוֹ וַיְחַבֵּק־לוֹ וַיְנַשֵּׁק־לוֹ וַיְבִיאֵהוּ* אֶל־בֵּיתוֹ וַיְסַפֵּר לְלָבָן
אֵת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה: וַיֹּאמֶר לוֹ לָבָן אַךְ עַצְמִי וּבְשָׂרִי אָתָּה וַיֵּשֶׁב עִמּוֹ חֹדֶשׁ יָמִים: וַיֹּאמֶר

116 שׂגב *ni* = „být vyvýšený“

117 נֶזֶם = „nosní kroužek“ (šperk) | צָמִיד = „náramek“

118 רגם = „zaházet koho kamením“

לָבָן לְיַעֲקֹב הֲכִי־אָחִי אַתָּה וַעֲבַדְתַּנִי* חִנָּם* הַגִּידָה לִי מַה־מַּשְׂכֻּרְתֶּךָ*: וּלְלָבָן שְׁתֵּי בָנוֹת שֵׁם הַגְּדוֹלָה לֵאָה וְשֵׁם הַקְּטַנָּה רָחֵל: וְעֵינֵי לֵאָה רַכּוֹת* וְרָחֵל הָיְתָה יְפַת־תֹּאַר וִיפַת מַרְאֶה: וַיֶּאֱהַב יַעֲקֹב אֶת־רָחֵל וַיֹּאמֶר אֶעֱבָדְךָ שֶׁבַע שָׁנִים בְּרָחֵל בִּתְּךָ הַקְּטַנָּה: וַיֹּאמֶר לָבָן טוֹב תִּתִּי אֹתָהּ לָךְ מִתִּתִּי אֹתָהּ לְאִישׁ אַחֵר שְׁבָה עִמָּדִי: (Gn 29,10–19)

3. וַיְצַו מֹשֶׁה אֶת־הָעָם בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר: אֵלֶּה יַעַמְדוּ לְבָרֵךְ אֶת־הָעָם עַל־הַר גְּרִזִים בְּעָבְרְכֶם אֶת־הַיַּרְדֵּן שִׁמְעוֹן וְלֵוִי וִיהוּדָה וְיִשָּׂשכָר וְיוֹסֵף וּבִנְיָמִין: וְאֵלֶּה יַעַמְדוּ עַל־הַקְּלָלָה בְּהַר עֵיבָל רְאוּבֵן גָּד וְאָשֵׁר וּזְבוּלֻן דָּן וְנַפְתָּלִי: וְעָנוּ הַלְוִיִּם וְאָמְרוּ אֶל־כָּל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל קוֹל רָם: אָרוּר הָאִישׁ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה פֶּסֶל וּמַסֵּכָה תּוֹעֲבַת יְהוָה מַעֲשֵׂה יְדֵי חָרָשׁ וְשָׂם בַּסָּתֶר וְעָנוּ כָל־הָעָם וְאָמְרוּ אָמֵן: אָרוּר מַקְלֶה אָבִיו וְאִמּוֹ וְאָמַר כָּל־הָעָם אָמֵן: אָרוּר מַסִּיג* גְּבוּל רֵעֵהוּ וְאָמַר כָּל־הָעָם אָמֵן: אָרוּר מַשְׁגֶּה* עִוֵּר בַּדָּרֶךְ וְאָמַר כָּל־הָעָם אָמֵן: אָרוּר מַטֶּה* מִשְׁפַּט גֵּר־יָתוֹם וְאַלְמָנָה וְאָמַר כָּל־הָעָם אָמֵן: אָרוּר שֹׁכֵן עִם־אֵשֶׁת אָבִיו כִּי גִלָּה כְּנַף אָבִיו וְאָמַר כָּל־הָעָם אָמֵן: אָרוּר שֹׁכֵן עִם־כָּל־בְּהֵמָה וְאָמַר כָּל־הָעָם אָמֵן: אָרוּר שֹׁכֵן עִם־אֲחוֹתוֹ בַּת־אָבִיו אוֹ בַת־אִמּוֹ וְאָמַר כָּל־הָעָם אָמֵן: אָרוּר שֹׁכֵן עִם־חֹתַנְתּוֹ וְאָמַר כָּל־הָעָם אָמֵן: אָרוּר מַכֵּה רֵעֵהוּ בַּסָּתֶר וְאָמַר כָּל־הָעָם אָמֵן: אָרוּר לֹקֵחַ שֹׁחַד לְהַכּוֹת נֶפֶשׁ דָּם נָקִי וְאָמַר כָּל־הָעָם אָמֵן: אָרוּר אֲשֶׁר לֹא־יָקִים אֶת־דִּבְרֵי הַתּוֹרָה־הַזֹּאת לַעֲשׂוֹת אוֹתָם וְאָמַר כָּל־הָעָם אָמֵן:[119] (Dt 27,11–26)

4. עָנָה דוֹדִי* וְאָמַר לִי
קוּמִי לָךְ רַעְיָתִי* יָפָתִי* וּלְכִי לָךְ:[120] (Pís 2,10)

5. וְעַתָּה יִשְׂרָאֵל מָה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ שֹׁאֵל מֵעִמָּךְ כִּי אִם־לְיִרְאָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לָלֶכֶת בְּכָל־דְּרָכָיו וּלְאַהֲבָה אֹתוֹ וְלַעֲבֹד אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לְבָבְךָ וּבְכָל־נַפְשֶׁךָ: לִשְׁמֹר אֶת־מִצְוֹת יְהוָה וְאֶת־חֻקֹּתָיו אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם לְטוֹב לָךְ: (Dt 10,12–13)

6. מִזְמוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת:
טוֹב לְהֹדוֹת לַיהוָה וּלְזַמֵּר לְשִׁמְךָ עֶלְיוֹן:
לְהַגִּיד בַּבֹּקֶר חַסְדֶּךָ וֶאֱמוּנָתְךָ בַּלֵּילוֹת: (Ž 92,1–3)

119 סוג = „posouvat“ | שגה = „svádět z cesty“ | נטה = „natáhnout“ | שֹׁחַד = „dárek“, „úplatek“

120 דּוֹד = „milý“, „miláček“ | רַעְיָה = *f* „přítelkyně“ | יָפָה = *adj* „krásná“

LEKCE 20.

Nominální vazby

a) Aposice (přístavek) (S 46)

Pravidla:

- Aposice je bližší určení nominálního tvaru jiným nominálním tvarem, které následuje a není napojeno ani předložkovou vazbou ani vazbou konstruktní (genitivní).
- Mezi nominálním větným členem a jeho přístavkem standardně platí pravidlo shody (v rodu, čísle i determinaci).

Příklady:

נְשֵׁי הָאִישׁ הַיָּפוֹת	אֵשֶׁת הָאִישׁ הַטּוֹב
נְשֵׁי הָאֲנָשִׁים הַיָּפִים	אֵשֶׁת הָאִישׁ הַטּוֹבָה

- POZOR na rozdíl mezi aposicí (*atributem nomina*) a nominální větou (*atributivním predikátem*):

aposice:	אִישׁ טוֹב	(nějaký) dobrý muž
	הָאִישׁ הַטּוֹב	(ten) dobrý muž
nominální věta:	טוֹב הָאִישׁ	Dobrý [*je*] ten muž.
	הָאִישׁ טוֹב	Ten muž [*je*] dobrý.

Cvičení:

1. וַיֹּאמֶר אֶת־כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה: אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר אָמַר הַנָּבִיא: 2. דִּבְרֵי הַמֶּלֶךְ הַטּוֹב וְהַיָּשָׁר: דִּבְרֵי הַמֶּלֶךְ הַטּוֹבִים וְהַיְשָׁרִים: 3. וְהָיָה אִם שָׁכֹחַ תִּשְׁכַּח אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְהָלַכְתָּ אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים וַעֲבַדְתָּם וְהִשְׁתַּחֲוִיתָ לָהֶם הַעִדֹתִי בָכֶם הַיּוֹם כִּי אָבֹד תֹּאבֵדוּן: 4. וַתִּסֶּף לָלֶדֶת אֶת־אָחִיו אֶת־הָבֶל...: 5. וָאֹמַר הִנֵּה אָנֹכִי הֹרֵג אֶת־בִּנְךָ בְּכֹרֶךָ: 6. אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הָיָה דְבַר־יְהוָה אֶל־אַבְרָם בַּמַּחֲזֶה לֵאמֹר: 7. וַיֹּאמֶר קַח־נָא אֶת־בִּנְךָ אֶת־יְחִידְךָ אֲשֶׁר־אָהַרְתָּ אֶת־יִצְחָק: 8. ...וְאָמַרְתָּ לְעַבְדְּךָ לְיַעֲקֹב לֵאמֹר: 9. וַתִּפְתַּח אֶת־הַתֵּבָה וַתִּרְאֶהוּ אֶת־הַיֶּלֶד וְהִנֵּה־נַעַר בֹּכֶה: 10. כִּי־נָתַתִּי בַמִּדְבָּר מַיִם לְהַשְׁקוֹת עַמִּי בְחִירִי: 11. וְעַתָּה כֹּה־תֹאמַר לְעַבְדִּי לְדָוִד כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֲנִי לְקַחְתִּיךָ מִן־הַנָּוֶה מֵאַחַר הַצֹּאן לֶהְיוֹת נָגִיד עַל־עַמִּי

עַל־יִשְׂרָאֵל: 12. וַיֹּאמֶר יְבַקְּשׁוּ לַאדֹנִי הַמֶּלֶךְ נַעֲרָה בְתוּלָה וְעֶמְדָה לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ ... וְשָׁכְבָה בְחֵיקֶךָ וְחַם* לַאדֹנִי הַמֶּלֶךְ: 13. וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וַיִּקַּח אֶת־חִירָם מִצֹּר: בֶּן־אִשָּׁה אַלְמָנָה הוּא מִמַּטֵּה נַפְתָּלִי וְאָבִיו אִישׁ־צֹרִי חֹרֵשׁ נְחֹשֶׁת וַיִּמָּלֵא אֶת־הַחָכְמָה וְאֶת־הַתְּבוּנָה וְאֶת־הַדַּעַת לַעֲשׂוֹת כָּל־מְלָאכָה בַּנְּחֹשֶׁת: 14. אָרוּר הָאִישׁ אֲשֶׁר יָקוּם וּבָנָה אֶת־הָעִיר הַזֹּאת אֶת־יְרִיחוֹ: 15. וְאָעִידָה לִי עֵדִים נֶאֱמָנִים אֵת אוּרִיָּה הַכֹּהֵן וְאֶת־זְכַרְיָהוּ בֶּן יְבֶרֶכְיָהוּ:

b) Adnominální vazba (K 41–42; S 45)

- Adnominální vazba spojuje dva či více nominálních tvarů do jednoho složeného celku, v němž poslední tvar je ve *statu absolutu*, tvary předchozí ve *statu constructu*. Jedná se o jistou obdobu genitivní vazby v češtině, řídícím členem vazby je však poslední člen (v češtině je tento tvar v genitivu a specifikuje hlavní tvar v nominativu).
- Adnominální vazba jako útvar komponovaný z více slov vstupuje do syntaktických vazeb věty jako celek – obvykle jako jeden větný člen. Také předložkové či jiné vazby a pravidla determinace se týkají adnominální vazby jako celku.

דָּבָר	[*nějaké*] slovo
דְּבַר־אֱלֹהִים	slovo Boha, slovo Boží
וּלְכֹל־דִּבְרֵי הָאֱלֹהִים	a všem těm slovům Božím
וַיֹּאמֶר אֶת־כָּל־הַדְּבָרִים	(a řekl) všechna ta slova

Způsoby determinace (S 45.2)

- Protože adnominální vazba vytváří jeden komponovaný větný člen, determinuje se v celé vazbě pouze jednou, a to u jejího posledního členu (ve *statu absolutu*). Je-li poslední člen vazby determinován, platí určenost pro celou konstrukci.

דָּבָר	(nějaké) slovo
דְּבַר מֶלֶךְ	(nějaké) slovo (jakéhosi) krále
דְּבַר הַמֶּלֶךְ	slovo (konkrétního) krále
דְּבַר מַלְכֵּנוּ	slovo našeho krále
דְּבַר דָּוִד	slovo Davida

121 חַם = „a bude teplo“ (חמם)

Cvičení – věty:

1. וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־יְהוָה בִּי אֲדֹנָי לֹא אִישׁ דְּבָרִים אָנֹכִי ... כִּי כְבַד־פֶּה וּכְבַד לָשׁוֹן אָנֹכִי: 2. וַהֲקִמֹתִי אֶת־בְּרִיתִי אִתָּךְ וּבָאתָ אֶל־הַתֵּבָה אַתָּה וּבָנֶיךָ וְאִשְׁתְּךָ וּנְשֵׁי־בָנֶיךָ אִתָּךְ: 3. הָעָם הַהֹלְכִים בַּחֹשֶׁךְ רָאוּ אוֹר גָּדוֹל יֹשְׁבֵי בְּאֶרֶץ צַלְמָוֶת נָגַהּ עֲלֵיהֶם: 4. וְלֹא־מָצְאָה הַיּוֹנָה מָנוֹחַ לְכַף־רַגְלָהּ וַתָּשָׁב אֵלָיו אֶל־הַתֵּבָה כִּי מַיִם עַל־פְּנֵי כָל־הָאָרֶץ: 5. כִּי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֵשׁ אֹכְלָה הוּא אֵל קַנָּא: 6. שִׁיר הַשִּׁירִים אֲשֶׁר לִשְׁלֹמֹה: 7. וְיֶתֶר דִּבְרֵי יָרָבְעָם אֲשֶׁר נִלְחַם וַאֲשֶׁר מָלָךְ הִנָּם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל: 8. שָׂמְחוּ לְפָנֶיךָ כְּשִׂמְחַת בַּקָּצִיר: 9. וּבַת אִישׁ כֹּהֵן כִּי תֵחֵל לִזְנוֹת אֶת־אָבִיהָ הִיא מְחַלֶּלֶת בָּאֵשׁ תִּשָּׂרֵף: 10. וְשָׁמַעְתָּ יִשְׂרָאֵל וְשָׁמַרְתָּ לַעֲשׂוֹת אֲשֶׁר יִיטַב לְךָ וַאֲשֶׁר תִּרְבּוּן מְאֹד כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתֶיךָ לָךְ אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ: 11. כִּי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם הוּא אֱלֹהֵי הָאֱלֹהִים וַאֲדֹנֵי הָאֲדֹנִים הָאֵל הַגָּדֹל הַגִּבֹּר וְהַנּוֹרָא אֲשֶׁר לֹא־יִשָּׂא פָנִים וְלֹא יִקַּח שֹׁחַד: 12. וְיֹשְׁבֵי גִבְעוֹן שָׁמְעוּ אֵת אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוֹשֻׁעַ לִירִיחוֹ וְלָעָי: 13. וַיֹּאמֶר שָׁאוּל לַעֲבָדָיו בַּקְּשׁוּ־לִי אֵשֶׁת בַּעֲלַת־אֹוב וְאֵלְכָה אֵלֶיהָ וְאֶדְרְשָׁה־בָּהּ וַיֹּאמְרוּ עֲבָדָיו אֵלָיו הִנֵּה אֵשֶׁת בַּעֲלַת־אוֹב בְּעֵין דּוֹר: 14. מֵסִיר לֵב רָאשֵׁי עַם־הָאָרֶץ וַיַּתְעֵם בְּתֹהוּ לֹא־דָרֶךְ: 15. שִׁבְעַת יָמִים תְּכַפֵּר עַל־הַמִּזְבֵּחַ וְקִדַּשְׁתָּ אֹתוֹ וְהָיָה הַמִּזְבֵּחַ קֹדֶשׁ קָדָשִׁים כָּל־הַנֹּגֵעַ בַּמִּזְבֵּחַ יִקְדָּשׁ:

c) Předložkové vazby (K 84; S 47)

- Podobně jako v češtině mohou být nominální tvary rozvíjeny či blíže určeny předložkovými vazbami. Takovou vazbu je třeba odlišit od předložkových vazeb vztahujících se ke slovesu.

וַיַּעַשׂ שְׁלֹמֹה הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה — I učinil Šalomoun to [*co je*] zlé v očích Hospodinových.

- Předložka מִן ve spojení s adjektivem či stativním slovesem vyjadřuje komparativ.

וַתִּרֶב חָכְמַת שְׁלֹמֹה מֵחָכְמַת כֹּל־בְּנֵי־קֶדֶם — I byla větší moudrost Šalomounova než moudrost všech synů Východu.

Cvičení – věty:

1. וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה וַיֵּלֶךְ אַחַר חַטֹּאת יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט אֲשֶׁר־הֶחֱטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל לֹא־סָר מִמֶּנָּה: 2. וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה עַל־לְבָבֶיךָ: וְשִׁנַּנְתָּם לְבָנֶיךָ וְדִבַּרְתָּ בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ: וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת עַל־יָדֶךָ וְהָיוּ לְטֹטָפֹת בֵּין עֵינֶיךָ: 3. כִּי יֹדֵעַ אֱלֹהִים כִּי

בְּיוֹם אֲכָלְכֶם מִמֶּנּוּ וְנִפְקְחוּ עֵינֵיכֶם וִהְיִיתֶם כֵּאלֹהִים יֹדְעֵי טוֹב וָרָע: .4 הוֹי הָאֹמְרִים לָרַע טוֹב וְלַטּוֹב רָע: .5 וַיהוָה אָמַר אֶל־אַבְרָם אַחֲרֵי הִפָּרֶד־לוֹט מֵעִמּוֹ: .6 ...וְהִשְׁלִיךְ אֹתָהּ אֵצֶל הַמִּזְבֵּחַ קֶדְמָה אֶל־מְקוֹם הַדֶּשֶׁן: .7 לָכֵן עֹד אָרִיב אִתְּכֶם נְאֻם יְהוָה וְאֶת־בְּנֵי בְנֵיכֶם אָרִיב: .8 בְּכָל־עֵת אֹהֵב הָרֵעַ וְאָח לְצָרָה יִוָּלֵד: .9 כָּעֵת מָחָר אֶשְׁלַח אֵלֶיךָ אִישׁ מֵאֶרֶץ בִּנְיָמִן: .10 וַיָּשִׂימוּ הָעָם אֶת־כָּל־הַמַּחֲנֶה אֲשֶׁר מִצָּפוֹן לָעִיר וְאֶת־עֲקֵבוֹ מִיָּם לָעֶיר וַיֵּלֶךְ יְהוֹשֻׁעַ בַּלַּיְלָה הַהוּא בְּתוֹךְ הָעֵמֶק:

Analýza nominálních tvarů a nominálních vazeb (S 23; ST 3.1–6)

• věty:

.1 וַתֹּאמֶר רִבְקָה אֶל־הָעֶבֶד מִי־הָאִישׁ הַלָּזֶה הַהֹלֵךְ בַּשָּׂדֶה לִקְרָאתֵנוּ וַיֹּאמֶר הָעֶבֶד הוּא אֲדֹנִי: .2 וַתַּעֲלֶה מֶרְכָּבָה מִמִּצְרַיִם בְּשֵׁשׁ מֵאוֹת כֶּסֶף וְסוּס בַּחֲמִשִּׁים וּמֵאָה וְכֵן לְכָל־מַלְכֵי הַחִתִּים וּלְמַלְכֵי אֲרָם בְּיָדָם יֹצִאוּ: .3 שִׁמְעוּ־נָא רָאשֵׁי יַעֲקב וּקְצִינֵי בֵּית יִשְׂרָאֵל הֲלוֹא לָכֶם לָדַעַת אֶת־הַמִּשְׁפָּט: .4 וְעַתָּה הֵנִיחַ יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם לַאֲחֵיכֶם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר לָהֶם וְעַתָּה פְּנוּ וּלְכוּ לָכֶם לְאָהֳלֵיכֶם אֶל־אֶרֶץ אֲחֻזַּתְכֶם אֲשֶׁר נָתַן לָכֶם מֹשֶׁה עֶבֶד יְהוָה בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן: .5 וַיְד־יְהוָה הָיְתָה אֵלַי בָּעֶרֶב לִפְנֵי בוֹא הַפָּלִיט וַיִּפְתַּח אֶת־פִּי עַד־בּוֹא אֵלַי בַּבֹּקֶר וַיִּפְתַּח פִּי וְלֹא נֶאֱלַמְתִּי עוֹד: .6 וְהַמַּיִם גָּבְרוּ מְאֹד מְאֹד עַל־הָאָרֶץ וַיְכֻסּוּ כָּל־הֶהָרִים הַגְּבֹהִים אֲשֶׁר תַּחַת כָּל־הַשָּׁמָיִם: .7 וַתֹּאמֶר לְאַבְרָהָם גָּרֵשׁ הָאָמָה הַזֹּאת וְאֶת־בְּנָהּ כִּי לֹא יִירַשׁ בֶּן־הָאָמָה הַזֹּאת עִם־בְּנִי עִם־יִצְחָק:

• texty:

.1 בָּעֵת הַהִיא שָׁלַח בְּרֹאדַךְ בַּלְאֲדָן בֶּן־בַּלְאֲדָן מֶלֶךְ־בָּבֶל סְפָרִים וּמִנְחָה אֶל־חִזְקִיָּהוּ כִּי שָׁמַע כִּי חָלָה חִזְקִיָּהוּ: וַיִּשְׁמַע עֲלֵיהֶם חִזְקִיָּהוּ וַיַּרְאֵם* אֶת־כָּל־בֵּית נְכֹתוֹ אֶת־הַכֶּסֶף וְאֶת־הַזָּהָב וְאֶת־הַבְּשָׂמִים וְאֶת שֶׁמֶן הַטּוֹב וְאֵת בֵּית כֵּלָיו וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר נִמְצָא בְּאוֹצְרֹתָיו לֹא־הָיָה דָבָר אֲשֶׁר לֹא־הֶרְאָם חִזְקִיָּהוּ בְּבֵיתוֹ וּבְכָל־מֶמְשַׁלְתּוֹ: וַיָּבֹא יְשַׁעְיָהוּ הַנָּבִיא אֶל־הַמֶּלֶךְ חִזְקִיָּהוּ וַיֹּאמֶר אֵלָיו מָה אָמְרוּ הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה וּמֵאַיִן יָבֹאוּ אֵלֶיךָ וַיֹּאמֶר חִזְקִיָּהוּ מֵאֶרֶץ רְחוֹקָה בָּאוּ מִבָּבֶל: וַיֹּאמֶר מָה רָאוּ בְּבֵיתֶךָ וַיֹּאמֶר חִזְקִיָּהוּ אֵת כָּל־אֲשֶׁר בְּבֵיתִי רָאוּ לֹא הָיָה דָבָר אֲשֶׁר לֹא־הֶרְאִיתִים בְּאֹצְרֹתָי: וַיֹּאמֶר יְשַׁעְיָהוּ אֶל־חִזְקִיָּהוּ שְׁמַע דְּבַר־יְהוָה: הִנֵּה יָמִים בָּאִים וְנִשָּׂא כָּל־אֲשֶׁר בְּבֵיתְךָ וַאֲשֶׁר אָצְרוּ אֲבֹתֶיךָ עַד־הַיּוֹם הַזֶּה בָּבֶלָה לֹא־יִוָּתֵר דָּבָר אָמַר יְהוָה: וּמִבָּנֶיךָ אֲשֶׁר יֵצְאוּ מִמְּךָ אֲשֶׁר תּוֹלִיד יִקָּחוּ וְהָיוּ סָרִיסִים בְּהֵיכַל מֶלֶךְ בָּבֶל: וַיֹּאמֶר חִזְקִיָּהוּ אֶל־יְשַׁעְיָהוּ

טוֹב דְּבַר־יְהוָה אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ וַיֹּאמֶר הֲלוֹא אִם־שָׁלוֹם וֶאֱמֶת יִהְיֶה בְיָמָי: וְיֶתֶר דִּבְרֵי חִזְקִיָּהוּ וְכָל־גְּבוּרָתוֹ וַאֲשֶׁר עָשָׂה אֶת־הַבְּרֵכָה וְאֶת־הַתְּעָלָה וַיָּבֵא אֶת־הַמַּיִם הָעִירָה הֲלֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יְהוּדָה: וַיִּשְׁכַּב חִזְקִיָּהוּ עִם־אֲבֹתָיו וַיִּמְלֹךְ מְנַשֶּׁה בְנוֹ תַּחְתָּיו:[122]
(2Kr 20,12–21)

2. אַבְרָם יָשַׁב בְּאֶרֶץ־כְּנָעַן וְלוֹט יָשַׁב בְּעָרֵי הַכִּכָּר וַיֶּאֱהַל עַד־סְדֹם: וְאַנְשֵׁי סְדֹם רָעִים וְחַטָּאִים לַיהוָה מְאֹד: וַיהוָה אָמַר אֶל־אַבְרָם אַחֲרֵי הִפָּרֶד־לוֹט מֵעִמּוֹ שָׂא נָא עֵינֶיךָ וּרְאֵה מִן־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־אַתָּה שָׁם צָפֹנָה וָנֶגְבָּה וָקֵדְמָה וָיָמָּה: כִּי אֶת־כָּל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־אַתָּה רֹאֶה לְךָ אֶתְּנֶנָּה* וּלְזַרְעֲךָ עַד־עוֹלָם: וְשַׂמְתִּי אֶת־זַרְעֲךָ כַּעֲפַר הָאָרֶץ אֲשֶׁר אִם יוּכַל אִישׁ לִמְנוֹת אֶת־עֲפַר הָאָרֶץ גַּם־זַרְעֲךָ יִמָּנֶה: קוּם הִתְהַלֵּךְ בָּאָרֶץ לְאָרְכָּהּ וּלְרָחְבָּהּ כִּי לְךָ אֶתְּנֶנָּה*: וַיֶּאֱהַל אַבְרָם וַיָּבֹא וַיֵּשֶׁב בְּאֵלֹנֵי מַמְרֵא אֲשֶׁר בְּחֶבְרוֹן וַיִּבֶן־שָׁם מִזְבֵּחַ לַיהוָה:[123] (Gn 13,12–18)

3. כֹּה אָמַר יְהוָה

מַה־מָּצְאוּ אֲבוֹתֵיכֶם בִּי עָוֶל כִּי רָחֲקוּ מֵעָלָי
וַיֵּלְכוּ אַחֲרֵי הַהֶבֶל וַיֶּהְבָּלוּ:
וְלֹא אָמְרוּ אַיֵּה יְהוָה הַמַּעֲלֶה אֹתָנוּ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם
הַמּוֹלִיךְ אֹתָנוּ בַּמִּדְבָּר בְּאֶרֶץ עֲרָבָה וְשׁוּחָה ...
כְּבֹשֶׁת גַּנָּב כִּי יִמָּצֵא כֵּן הֹבִישׁוּ בֵּית יִשְׂרָאֵל
הֵמָּה מַלְכֵיהֶם שָׂרֵיהֶם וְכֹהֲנֵיהֶם וּנְבִיאֵיהֶם:
אֹמְרִים לָעֵץ אָבִי אַתָּה וְלָאֶבֶן אַתְּ יְלִדְתָּנוּ*
כִּי־פָנוּ אֵלַי עֹרֶף* וְלֹא פָנִים
וּבְעֵת רָעָתָם יֹאמְרוּ קוּמָה וְהוֹשִׁיעֵנוּ*
וְאַיֵּה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר עָשִׂיתָ לָּךְ יָקוּמוּ אִם־יוֹשִׁיעוּךָ* בְּעֵת רָעָתֶךָ
כִּי מִסְפַּר עָרֶיךָ הָיוּ אֱלֹהֶיךָ יְהוּדָה:
לָמָּה תָּרִיבוּ אֵלָי כֻּלְּכֶם פְּשַׁעְתֶּם בִּי נְאֻם־יְהוָה:
לַשָּׁוְא הִכֵּיתִי אֶת־בְּנֵיכֶם מוּסָר לֹא לָקָחוּ
אָכְלָה חַרְבְּכֶם נְבִיאֵיכֶם כְּאַרְיֵה מַשְׁחִית:[124] (Jr 2,5–6+26–30)

---

122 וַיַּרְאֵם = „a ukázal jim“ (*vb* ראה + *suf*)

123 אֶתְּנֶנָּה = „dám ji“ (*vb* נתן + *suf* + *nun energicum*)

124 יְלִדְתָּנוּ = „zplodil jsi mne“ | עֹרֶף = „šíje“, „záda“ | יֹשׁ = וְהוֹשִׁיעֵנוּ + *suf* | יֹשׁ = יוֹשִׁיעוּךָ + *suf*

LEKCE 21.

Slovesné tvary se zájmennými suffixy (K 68; W 58–59; S 33)

Pravidla:

- Zájmenné suffixy u slovesných tvarů (*verbum suffixum*) vyjadřují pronominální objekt.
- Zájmenné suffixy se mohou pojit pouze se slovesy, které jsou v hebrejštině chápány jako transitivní, a pouze v transitivních kmenech *qalu*, *piʿelu* a *hifʿilu*.
- Zájmenné suffixy u slovesných tvarů se (narozdíl od předložkových vazeb) nemohou vztahovat k subjektu slovesa (např. k vyjádření reflexivu). Suffixy 1. os se proto nemohou pojit se slovesnými tvary 1. os a totéž platí pro osobu druhou. Suffixy 3. os se slovesnými tvary ve 3. os spojovat lze, předmětem je pak logicky jiná třetí osoba než subjekt slovesa.
- Zájmenné suffixy mají až na drobné odchylky stejnou podobu jako suffixy napojované na tvary nominální (viz lekce 4.).

Základní tvary:

a) Perfectum a imperfectum se suffixy

קְטָלוֹ קְטָלָנוּ קְטָלָם קְטָלֵךְ קְטָלֵךְ קְטַלְתִּיךְ קְטָלוּהוּ אֶקְטְלֵהוּ יִקְטְלֵם נִקְטְלָה קְטַלְנוּהָ קְטַלְתִּינוּ וַנִּקְטְלֵכֶם תִּקְטְלִינוּ קְטַלְנוּךְ קְטָלוּם קְטָלַתֶּךְ קְטָלוּנוּ תִּקְטְלוּךְ יִקְטְלוּכֶם קְטָלַתְנִי קְטַלְתַנִי קְטָלַתְנוּ קְטַלְתָּנוּ קְטַלְתִּינוּ קְטָלַנִי קְטַלְתּוּנוּ וָאֶקְטְלֵם יִקְטְלוּנוּ נִקְטְלָה קְטָלַתָּה תִּקְטְלִינִי קְטָלֵךְ

b) Imperativ a infinitiv se suffixy

קָטְלֵנִי קָטְלֵם קִטְלוּנִי קָטְלֵנוּ קִטְלוּהוּ קָטְלֵם קָטְלָה קָטְלָם קָטְלֵכֶם קָטְלֵהוּ קָטְלוֹ קָטְלִי קָטְלֵנוּ קָטְלֵנִי קָטְלֵהוּ קָטְלָהּ קָטְלֵכֶם קָטְלֵם קָטְלֵנִי קִטְלוּהָ קָטְלָה קִטְלוּנוּ קָטְלֵהוּ קָטְלֵנוּ קִטְלוּם קָטְלוֹ קָטְלָם קָטְלֵם קָטְלָה קִטְלוּם קִטְלוּהָ קָטְלֵנוּ קִטְלוּהוּ קִטְלוּנוּ קָטְלָם

c) Participium a infinitiv se suffixy

קָטְלֵנִי קָטְלִי קָטְלֵךְ קָטְלֵךְ קָטְלוֹ קָטְלָה קָטְלֵנוּ קָטְלֵכֶם קָטְלָם קִטְלוֹ לְקָטְלוֹ בְּקָטְלוֹ לְקָטְלִי קִטְלֵנִי לְקָטְלֵנִי קִטְלָה בְּקָטְלָה קִטְלוֹתֵנוּ בְּקָטְלָם קִטְלֵינוּ לִשְׁמָרְךָ לִשְׁמָרוֹ וּמִשָּׁמְרוֹ וּלְשָׁמְרָהּ בְּשָׁמְרָם וְשִׁפְטֵיךְ שִׁפְטַיִךְ וּלְשִׁפְטָיו שִׁמְרֵךְ שִׁמְרֵךְ וְשִׁפְטֵיהָ לְשָׁמְרָם מִשִּׁפְטִי שִׁפְטֵנוּ שִׁפְטֵינוּ שִׁפְטֵיכֶם וְשִׁפְטָיו שִׁפְטֵיהָ שִׁפְטֵיהֶם

d) Souhrnně

קְטָלַנִי קְטָלֵךְ קְטָלְךְ יִקְטְלֵהוּ תִּקְטְלֵךְ קְקְטָלוֹ קְטָלָנוּ נִקְטָלְכֶם קְטָלָה קָטְלֵךְ קָטְלוֹ קְטָלָם
לִשְׁמָרְךְ יִקְטְלוּנִי קְטָלֵנִי קְטָלָם קִטְלוֹ לְקָטְלוֹ קְטָלוּנוּ תִּקְטְלוּךְ לְקָטְלִי קִטְלֵנִי קָטְלֵנִי
בְּשָׁמְרָם וְשׁוֹפְטֵיךְ קָטְלֵהוּ קִטְלוּהוּ קִטְלוּם קָטְלָם קָטְלָנוּ קִטְלָה בְּקָטְלָה קִטְלוֹתֵנוּ קְטַלְנוּהָ
קְטָלַתְנִי אֶקְטָלְכֶם וַתִּקְטְלוּנוּ וַתִּקְטְלוּם קָטְלוֹ תִּקְטְלוּךְ קְטַלְתִּיךְ וַיִּקְטְלָה קְטַלְתָּנוּ קְטָלָנוּ קָטְלֵנִי
קְטַלְנוּךְ קְטָלַתְּךְ קִטְלוּךְ קָטְלֵהוּ קְטָלַתְהוּ קְטַלְתּוּנִי הִקְטִילָנוּ קָטְלָם קִטְלוֹ לְקָטְלוֹ
קְטָלָתְּךְ קְטָלָתָם קִטְלוּהוּ קְטַלְנוּם קָטְלֵם קְטַלְתָּהּ קְטָלוּהָ קָטְלֵנוּ קְטַלְנוּךְ הִקְטִילוֹ קְטַלְתָּם
אֶקְטְלֵנִי קְטַלְנוּהוּ תִּקְטְלֻכֶם קְטָלַתְנוּ תַּקְטִילֵם לְקָטְלִי קִטְלֵנִי הִקְטִילֵךְ בְּשָׁמְרָם וְשׁוֹפְטֵיךְ
הַקְטִילֵהוּ קְטַלְתָּנוּ קְטָלוּהוּ קְטַלְתִּים קְטַלְנוּהָ קָטְלוֹ הַקְטִילָהּ שֹׁמְרָךְ הִקְטִילָה קְטַלְתִּיו
קְטַלְתִּיהוּ קְטַלְתִּיךְ קָטְלִי קִטְלָה בְּקָטְלָה קִטְלוֹתֵנוּ הַקְטִילֵנִי קְטַלְתִּינִי קְטַלְתִּינוּ וְשׁוֹפְטֵיךְ קְטָלָנוּ
קָטְלָם קִטְלוֹ לְקָטְלוֹ קָטְלָה קְטָלוֹ קִטְלוֹ קְטָלֵהוּ קְטָלוּהוּ וּלְשָׁמְרָה

Cvičení silných sloves se suffixy:

וּשְׁמַרְתַּנִי וּשְׁמַרְתִּיךְ לִשְׁמָרְךְ וָאֲבָרְכֵם לְשָׁמְרוֹ וּלְשָׁמְרָה בְּשָׁמְרָם וַיַּעַבְרֵהוּ לְשָׁמְרָם תְּבָרֵכְךְ
וּשְׁרָפָהּ שָׁמְרֵנִי וַיַּמְלִיכֵהוּ שָׁמְרֵם תִּשְׁמְרֵנִי בֵּרְכַנִי וְשׁוֹפְטָיו שׁוֹפְטֵיהֶם בֵּרַכְךְ
בֵּרְכוֹ וּבֵרַכְךְ בֵּרַכְתַּנִי וּבֵרַכְתִּיךְ בֵּרְכוּנִי בֵּרַכְנוּכֶם מְבָרְכֶיךְ בְּבָרְכוֹ בָּרְכֵנִי יִשְׁמְרֵנִי
וַיִּשְׁמְרֵנוּ יִשְׁמָרְךְ מְבַקְּשָׁיו לְבַקֶּשְׁךְ וְיִשְׁמְרֵהוּ יִשְׁמְרֵהוּ וְתִשְׁמָרְךְ תִּשְׁמְרֵם עֲבָרוֹ עָבְרוֹ עָבְרִי
בַּקְּשׁוּנִי וַיְבָרְכֵנִי עָבְרֵנוּ וָאֲבַקְּשֵׁהוּ בְּעָבְרְךָ בְּעָבְרֶךָ וַיְבָרְכֵהוּ וַיְבָרְכֵם לְעָבְרְךָ וָאֲבָרְכֵהוּ עָבְרְכֶם
בְּעָבְרְכֶם עָבְרוֹ בְּעָבְרוֹ וַיַּמְלִיכֶהָ עָבְרֵנוּ אֲבָרְכֵם כְּעָבְרָם וּמִשָּׁמְרוֹ וּלְשָׁמְרָה וּמְבָרְכֶיךָ וּשְׁפָטוּךְ
יַעַבְרוּם וְהֶעֱבִירֵנִי יְבָרֶכְךָ וַיַּעַבְרֵהוּ וּבְקַשְׁתֶּם וַיִּשְׁרְפֵם וַיִּשְׁרְפוּהָ בְּבַקְּשָׁתִיו בְּקַשְׁתִּיהוּ יַעֲבִירוּנִי
הִמְלַכְתִּיךְ יְבָרֵכְנוּ וַיַּעֲבִירֵהוּ דַּבְּרְכֶם כְּדַבֵּרְכֶם וַיַּעַבְרוּם וַיַּמְלִיכֵהוּ מִתְעַבְּרוֹ בְּבָרְחוֹ בְּשָׁמְרָם
וְשׁוֹפְטֶיךָ הַעֲבִרֵנוּ לְהַעֲבִרוֹ הַעֲבִירוּנִי שְׁפָטוּנוּ בְּבָרְחִי וַיִּשְׁרְפָהּ וּבְדַבְּרוֹ אֶשְׁפְּטֵם יִשְׁפְּטֵהוּ
כְּדַבְּרָהּ תַּעֲבִרֵנוּ וּשְׁרָפָהּ לְהַמְלִיכוֹ וְהִבְדִּילוֹ מְבַקְּשֶׁיךָ וְהִבְדִּילָה תְּבָרֵכֵנִי מִשְׁפְּטִי שִׁפְּטֵנוּ
שִׁפְּטֵינוּ אֶשְׁפְּטֶךָ הִבְדַּלְתָּם וּשְׁפָטוּם שִׁפְּטֵינוּ יַבְדִּילַנִי שִׁפְּטֵיכֶם וִיבָרֶךָ וִיבָרְכֵנוּ שְׁרָפָם שְׁרָפָתַם
וַיַּבְדֵּלֵם בְּדַבְּרִי דַּבֶּרְךָ זְכָרָנוּ כִּפַּרְתָּהּ זְכַרְתַּנִי זְכַרְתָּם זְכַרְתִּיךְ בְּזָכְרֵנוּ זָכְרֵנִי אָזְכָרְךָ וְתִזְכְּרֵנִי
וּלְשׁוֹפְטָיו שׁוֹפְטֵיךְ וּלְשׁוֹפְטָיו וַיִּזְכְּרָהּ יִזְכְּרוּנִי בְּהִשָּׁפְטוֹ יִזְכְּרוּךְ הִזָּכְרָכֶם וְהִזְכַּרְתַּנִי הַזְכִּירֵנִי
כְּהַזְכִּירוֹ הִמְלַכְתַּנִי וְשׁוֹפְטֵיהָ שָׁפְטֵנִי וּשְׁרָפוֹ וְשׁוֹכְנֵיהֶם וּשְׁפָטָנוּ שְׁפָטוֹ וּשְׁפַטְתִּיךְ שְׁפַטְתִּים
שְׁפָכַתְהוּ וַיִּשְׁפְּכֵם

Cvičení slabých sloves se suffixy

הִגִּידָהּ וְיַגֵּדְךָ וְיַגִּידֶ֫הָ וַיִּקָּחוּם וְיַגִּדָהּ וַיְצַוֵּנוּ הֶעֱלִיתֵ֫נוּ חָנֵּנִי וָֽאֲחַלֶּלְךָ וְהִגַּעְתִּיהוּ וְאֶקָּחֵהוּ וַיִּקָּהֵהָ וָֽאֶקָּחֵם אוֹדִיעֵם תִּקָּחֵנִי וּמְצָאתָהּ הוֹדַעְתִּיךָ וַיִּקָּחֵם יְלָדַתְנִי תִּקָּחֲךָ מוֹלִיכָם לְדַעְתּוֹ שָׂמַתְנִי תּוֹדִיעֵנִי וַֽהֲקִימֵנִי הוֹדַעְתַּנִי בְּקַחְתֵּךְ שָׂמָהּ הַגִּיעֵנוּ יִקָּחֵנִי מוֹדִיעֲךָ בְּקַחְתּוֹ יְלָדַתְךָ וִיצַוְּךָ לְהוֹדִיעֲךָ בְּלֶכְתְּךָ וַיּוֹלִכֵנִי בְּצֵאתִי יִקָּחֶ֫ךָ וְהוֹרַשְׁתָּם תֵּדָעוּהָ אוֹדִיעֲךָ מְקִימָהּ יְצַוֵּם לַהֲקִימוֹ קָמֶיךָ גִּשְׁתּוֹ שַׂמְתַּנִי צִוִּתִים יִקָּחֲךָ הוֹצֵאתִיהָ וְהִגִּישׁוֹ יוֹלַדְתְּךָ צֵאתוֹ וְיֵדָעֵם מוֹלִכֵךְ בְּהוֹצִיאִי וְשַׂמְתִּיךָ וְהוֹצֵאתַנִי שָֽׂמְךָ הוֹצֵאתִים הַמּוֹלִיכְךָ בְּגִשְׁתָּם יְחָנֵּנִי וְהַעֲלֵהוּ קָמָיו תְּצַוֵּ֫נִי יוֹלִיכֵם חָנֵּנוּ יִקָּחֵהוּ לְקַחְתָּהּ שַׂמְתִּיךָ לְרִשְׁתּוֹ וְהוֹלִיכוֹ שַׂמְתִּיו אֶקָּֽחֲךָ צֵאתֵנוּ לְדַעְתָּהּ מְצַוְּךָ וּבְקוּמֶךָ צִוִּיתַנִי הִוָּֽלְדָהּ וַיְקִימֵנִי יִטְּשֵׁנוּ יְהָנֵּנוּ לְרִשְׁתָּהּ יִמְצָאֵ֫הוּ לֶֽבֹזְזֵינוּ בְּקוּמוֹ וּבְקֻמָהּ תְּצַוֵּ֫ם הֲקֵמֹתוֹ מְצָאתִים וַיּוֹצִיאֵנִי וְאֵדָֽעֲךָ צִוָּהוּ וְהוֹדַעְתָּהּ לְהוֹצִיאָנוּ וַתִּקָּחֵהוּ לֶכְתּוֹ חָנּוּנוּ תְּחָנֵּם צִוִּתִיךָ וַיַּגְלֵם בְּהַגְלוֹתִי שָׂמוּךָ תִּמְצָאֵ֫הוּ הוֹצֵאתַנוּ וַתֵּדָעֵהוּ יְצָאֵ֫נִי לְהוֹדִיעָם תְּשִׂימֵנִי וּבְזָזוּם וַיַּגְלֵם וַיַּגְלוּם הוֹדִיעֵ֫נוּ צֵאתְךָ וַתְּבוֹאֵהוּ צִוָּם חִלְּלֵ֫הוּ וַיְשִׂימֵ֫הוּ בְּהַגְלוֹתֵךְ צִוִּיתַנִי וְשַׂמְתִּים הוֹלִיכָם וַתִּקָּחֵם וּלְשׂוּמוֹ צִוִּתִיו וַיִּקָּחֵ֫הוּ יְקַלֶּלְךָ וָֽאֲקַלְלֵם וּבְלֶכְתְּךָ תּוֹצִיאֵנִי הוֹדִיעַנִי יְבָזוּם הֶעֱלוּךָ וְהִגְלָם וַֽהֲקֵמֹתוֹ אֲשִׂימְךָ יְקִמֵנוּ צִוָּנוּ וְהֹלַכְתִּיהָ לֶכְתָּ֫ם הוֹלִיכְךָ וְשַׂמְתִּיהָ בְּהַגְלוֹתִי אֲצַוְּךָ תְּבוֹאֵנִי תַּעֲלֶנָּה וַֽהֲבִיאוֹתִיהוּ הַמּוֹצִיאֲךָ צִוְּךָ וַיְבִיאֵם וּמְצָאָנוּ אוֹרִידְךָ וְהוֹרַשְׁתָּם הֱקִלֹּתַנִי וְאֹרֲרֶיךָ מְדָדוֹ וֶֽהֱבִיאוּם בְּבֹאֲךָ הֶעֱלָנוּ מְצָאָתַם בְּבֹאֲכֶם בֹּאוֹ וַיְמַדְּדֵם וְיַרְבְּךָ קָנָנִי וַיְקִימֶהָ הֶעֱלָתַם וַיִּקָּהֵנִי בַּהֲבִיאֲכֶם הִלָּקְחוֹ וְרָעוּם לְהוֹדִיעֵנִי וַיִּקְנֵהוּ מְצָאָהּ וַיּוֹלִיכֵם תְּבוֹאֶ֫ךָ לִדְתָּהּ וְחִלְּלֵ֫הָ וַתְּבִיאֵנִי בְּצֵאתְכֶם וְהוֹצֵאתוֹ לְבוֹאָם וַיְשִׂימֶהָ בְּבוֹאָם צִוַּנִי הוֹצֵאתִיךָ לִשְׁתּוֹתָהּ בָּעֲלוֹתָם וַיּוֹרִדֵם צִוָּנוּ הַגְלוֹתָם חִלְלוֹ וְהִרְבְּךָ וְהַעֲלִיתִיךָ וּנְבִיאֵם קָנֶךָ יְשַׁלּוּךָ מוֹצִיאוֹ וַיִּקָּחֵהוּ בְּצַוֹּתוֹ וַתְּשִׂמֵם וְהוֹלִידָהּ בְּלֶכְתָּם בְּצֵאתְךָ וַיַּגְלֶהָ וְהִרְבִּיתִיךָ וְהוֹדַעְתָּם וְגִלְגַּלְתִּיךָ וַתָּשִׂימִי בְּבוֹאָן וְהִגְלָם וְלַהֲבִיאֲךָ

Dvojnásobně slabá slovesa נכה a נטה

הִכָּה וַיַּךְ וְהִכַּנִי וְהִכְּךָ הִכָּהוּ הִכָּם יַכֵּם תַּכֶּנּוּ הִכִּיתָנִי וַיַּכּוֹ הִכִּיתָנוּ וְאַכֵּהוּ הִכִּיתוֹ אַכֶּנּוּ וְהִכִּיתָם וַיַּכֵּם נַכֶּנּוּ וְהִכִּתִיךָ יַכֶּנּוּ הִכִּיתִיךָ וַתַּטֵּהוּ כִּנְטוֹתוֹ וְהִכִּיתִיו וַיַּטֵּהוּ הִכּוּנִי הִכֵּ֫הוּ הִכּוּם וַיַּכֵּהוּ הִטָּהוּ הִטַּתּוּ מַכֵּךְ הַמַּכֵּהוּ בְּהַכּוֹתִי לְהַכֹּתְךָ הַכֹּתוֹ לְהַכֹּתָהּ וַיַּכֶּהָ כְּהַכּוֹתָם וַנַּכֵּהוּ הַכֵּינִי הַכֵּ֫הוּ הַכּוּם לְהַטֹּתָהּ וַתַּטֵּהוּ וַנַּכֵּם

Souhrnné cvičení:

הַגִּיעֵנוּ וְהִגִּישָׁהּ וַיִּטְּשֵׁהוּ וְהוֹצֵאתִים גִּשְׁתּוֹ בְּגִשְׁתָּם תְּבוֹאֵהוּ לְהַטֹּתָהּ לְצֵאתָם בְּלֶכְתָּן הִטָּהוּ אוֹרִידֵם וַיּוֹצִיאֵנוּ יְדַעְתָּ֫נִי הִטַּתּוּ צִוְּךָ וּבְהוֹצִיאָם תְּבוֹאֲךָ הוֹצִיאֵנִי וַיַּכֵּם יִירָשֶׁ֫ךָ שָׂמֵ֫נִי וְהַעֲלִיתִיךָ

נַכֶּנּוּ וַיְמַדְּדֵם וְיַרְבְּךָ וַיְקִימֶהָ צִוָּם מְקִימָהּ לַהֲקִימוֹ וְהִכִּתִיךָ וְרָעוּם מְצָאָתַם וַיּוֹצִאֲךָ תְּשִׂימֵנִי
הֶעֱלָתַם צִוָּנוּ יְדַעְתָּם בְּהַגְלוֹתִי וַיּוֹלִיכֵהוּ וּבְצֵאתָם הֲבִיאוֹתִיהָ וַיִּקְנֵהוּ מְצָאָהּ וַיְבִיאֵם וַיְצַוֵּנוּ יְשַׁלּוּךָ
וַיַּגְלֵם מְצָאתִים וַיּוֹצִיאֵנִי תַּעֲלֶנָּה בְּהוֹצִיאֲךָ יִירָשְׁךָ מְחַלְּלֶיהָ הֱבִיאוּם תְּצַוֵּנִי הֶעֱלוּךָ שַׂמְתִּיו
וַהֲקִימֵנִי וַהֲקֵמֹתוֹ וַתְּשִׂמֵם צִוִּתִיךָ וְהִכַּנִי וַיּוֹצִאָהּ הֶעֱלָנוּ לְבוֹאָם וַיְשִׂימֶהָ בְּבוֹאָם וַיִּקְנֵהוּ צִוַּנִי
הוֹצֵאתִיךָ יְקַלֶּלְךָ לִשְׁתּוֹתָהּ וַיּוֹרִדֵם צִוָּנוּ יְדָעָהּ אֲשִׂימֵךְ קָנֶךָ בְּהַגְלוֹתִי שָׂמוּךָ יוֹרִדֵנִי בַּהֲבִיאֲכֶם
צִוִּיתַנִי וְשַׂמְתִּים בָּעֲלוֹתָם וַיְקִימֵנִי וַאֲבִיאֵם בְּהִתְהַלֶּכְךָ וּנְבִיאֵם מְצַוְּךָ וַיִּירָשֵׁם וָאֲקַלֲלֵם הַגְלוֹתָם
הוֹצִיאָהּ וִיצַוְּךָ וְהִגְלָם לְרִשְׁתְּךָ וּבְחַלְּלוֹ וַאֲשִׂימֵם הִכְּךָ וְהִכָּהוּ וַיַּגְלוּם הוֹרַשְׁתָּנוּ וְהִכָּם יְדָעָנוּ
לְחַלְּלוֹ הֱקִלֹּתַנִי אֲשִׁמֵּם בְּצֵאתוֹ הוֹצִיאֵם וַתִּמְצָאֵהוּ לְהוֹצִאֵהוּ תּוֹרִידֵם מִמִּתְקוֹמֲמַי

e) Nun energicum (K 68; W 59.4; S 33.7)

וְאֶשְׁמְרֶ֫נָּה יִשְׁמְרֶנּוּ יֵדָעֶנּוּ יַטֶּ֫ךָּ תִּמְצָאֶנּוּ יוֹרִישֶׁנּוּ אֲבָרֲכֶ֫ךָּ יַעַבְרֶנּוּ תְּצַוֶּנּוּ וַיַּעֲבִרֵנִי תְּחַלְּלֶנּוּ יוֹדִיעֶנּוּ
יַנְחִילֶנָּה אֲבַקְשֶׁנּוּ תְּבַקְשֶׁנָּה מְצַוֶּ֫ךָּ אֶזְכְּרֶנּוּ יוֹרִשֶׁנָּה וַיִּקָּחֶנּוּ אֲשִׂימֶנּוּ אֲשִׂימֶנָּה וְתִשְׁמְרֶ֫ךָּ תִּקָּחֶנּוּ
אֲצַוֶּ֫ךָּ תְּבִיאֶנּוּ אִירָשֶׁנָּה יַטֶּנּוּ וְאֶשְׁמְרֶנָּה תְּבָרֲכֶנּוּ יַמְצִאֶנּוּ אֲבִיאֶנָּה יְבָרְכֶ֫ךָּ יְקִימֶנָּה וּנְבַקְשֶׁנּוּ
תִּשְׂרְפֶנּוּ תִּקָּחֶנָּה אֶרְעֶנָּה תְּבוֹאֶנּוּ תְּבִיאֶנָּה יַעֲלֶנָּה לְקַלֲלֶ֫ךָּ יִקָּחֶנָּה אֲצַוֶּנּוּ יַטֶּ֫ךָּ תִּירָשֶׁנּוּ יִרְעֶנָּה
יְחֻנֶּנּוּ

Souhrnné cvičení:

• tvary:

אַגִּידֶנּוּ וּנְחַלְתָּנוּ יַגִּיעֶנָּה לְקַחְתִּיו גִּשְׁתּוֹ יַמְצִאֶנּוּ וָאֲקַלֲלֵם יִירָשֵׁם יַנְחִילְךָ יַטֶּ֫ךָּ יַטֶּנּוּ וַהֲקֵמֹתוֹ
תּוֹצִיאֵנִי בְּרִדְתּוֹ יַטֶּ֫ךָּ תִּמְצָאֶנּוּ וַתְּחַלְּלֶהָ וַתַּטֵּהוּ לְקָחַנִי אֲבִיאֶנּוּ צִוִּיתַנִי יְחַלְּלֶנּוּ וַיְבִיאֵם יְקִימֶנּוּ
וַהֲקִימֵנִי יְדַעְתִּיךָ וְנֵדָעֶנּוּ וּנְבִיאֵם צִוְּךָ אֶרְעֶנָּה יְקִימֶנָּה וְנֵדָעֵם הֱקִלֹּתַנִי צִוָּם לִשְׁמָרְךָ יַנְחִילֶנָּה
וַנַּכֵּהוּ וַיֹּרִשֵׁם יְחַלְּלֵהוּ יְדַעֲנוּם תְּבוֹאֶנּוּ וְרָעוּם תְּבוֹאֵהוּ וַיְקִימֶהָ וְאוֹרִישֶׁנּוּ וְהִגְלָם תַּעֲלֶנָּה קָנֶךָ
וַיְבִיאֵהוּ תִּמְצָאֵם אוֹרִישֵׁם וַיִּקְנֵהוּ וּמְצָאָהּ הַכֵּינִי לִשְׁתּוֹתָהּ וַיּוֹרִדֵם צִוָּנוּ שַׂמְתִּיו וַהֲבִיאוֹתִים
מְקִימָהּ לַהֲקִימוֹ מְצַוֶּ֫ךָּ מְצַוְּךָ יוֹדִיעֶנּוּ אַעַלְךָ בְּצַוֹּתוֹ וַתְּשִׂמֵם לְרִשְׁתְּךָ וַיַּגְלֵם צִוִּיתַנוּ הַכֵּהוּ
בְּהַגְלוֹתִי הֶעֱלָנוּ אֲשִׂימֵךְ מְצָאָתַם אֲצַוְּךָ אֲצַוֶּ֫ךָּ תְּשִׂימֵנִי בָּעֲלוֹתָם יִירָשׁוּהָ חָנֵּנִי לְבוֹאָם וַיְשִׂימֶהָ
בְּבוֹאָם צִוַּנִי הֱבִיאוּם וְהַעֲלֵהוּ הוֹצֵאתִיךָ צִוִּתִיךָ יְדַעוּנִי לַהֲבִיאֲכֶם וַיְמַדְּדֵם מְצָאתִים וַיּוֹצִיאֵנִי
וְהַעֲלִיתִיךָ וְיַרְבְּךָ תְּצַוֵּנִי לְדַעְתּוֹ הַכּוּם וַתִּמְצָאֵהוּ יִרְעֶנָּה וִיצַוְּךָ הַגִּיעֵנוּ בְּהַגְלוֹתִי שָׂמוּךָ וַיִּקְנֵהוּ
וַיַּגְלוּם וְתּוֹרִישֵׁנִי רִדְתָּהּ יְשַׁלּוּךָ אֲבִיאֶנָּה וַיִּ֫רָשׁוּהָ אֲשִׂימֶנָּה יוֹדְעוֹ יְדָעֵהוּ צִוִּיתִיו לְיֹדְעֶיךָ אֲשִׂימֶנּוּ
יְצַוֵּם יִנְחָלוּהָ צִוִּיתַנִי וְשַׂמְתִּים וּלְשׂוּמוֹ יוֹדִיעֵם תְּצַוֵּם יְקַלֶּלְךָ וַיְקִימֵנִי תִּטְשֵׁנִי הוֹצִיאוּהָ וַיְשִׂימֵהוּ
יוֹצִיאֵם רִדְתּוֹ תְּצַוֶּנּוּ לְקָחָהּ וְהוֹרַדְתִּיךָ וַיְמֻשֵּׁהוּ יִירָשׁוּם וְהִגִּישָׁהּ אֲצַוֶּנּוּ וּלְקַחְתִּים הֶעֱלוּךָ לְקָחוּם

כִּנְטוֹתוֹ יְדַעְתִּיו וָאוֹצִיאֵם הוֹרִדֵהוּ בְּהַגְלוֹתֵךְ וַתּוֹרִדֵם וְשֹׁמֲמֹתַיִךְ וִירַשְׁנוּהָ יוֹרִישֶׁנּוּ וַיְצַוֵּנוּ וַאֲשִׂימֵם
הֶעֶלְךָ יוֹרִישְׁךָ לְקַחְתָּנוּ תְּבִיאֶנָּה לְקַלֲלֶךָ לְקָחַנִי אֲבִיאֶנּוּ בְּגִשְׁתָּם יַנְחִילֵם יִנְחָלוּם הַנְחִילוֹ וַיְקִימֶהָ
לְקָחָם וַאֲצַוֶּנּוּ יְדָעוּךָ תַּנְחִילֶנָּה צִוַּנִי הֱבִיאוּם לְקַחְתִּיךָ וְיֹדְעַי הֶעֱלָתַם

• věty:

.1 יְשַׁלְּחֵהוּ יְהוָה אֱלֹהִים מִגַּן־עֵדֶן לַעֲבֹד אֶת־הָאֲדָמָה אֲשֶׁר לֻקַּח מִשָּׁם: .2 כִּי יְבָרֶכְךָ יְהוָה
אֱלֹהֵיךָ: .3 וְיוֹסֵף הוּרַד מִצְרָיְמָה וַיִּקְנֵהוּ פוֹטִיפַר (...) מִיַּד הַיִּשְׁמְעֵאלִים אֲשֶׁר הוֹרִדֵהוּ שָׁמָּה: .
4 וְהִנֵּה אָנֹכִי עִמָּךְ וּשְׁמַרְתִּיךָ בְּכֹל אֲשֶׁר תֵּלֵךְ וַהֲשִׁבֹתִיךָ אֶל הָאֲדָמָה הַזֹּאת כִּי לֹא אֶעֱזָבְךָ עַד
אֲשֶׁר אִם־עָשִׂיתִי אֵת אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי לָךְ: .5 וְהָיָה בְּשָׁמְעֲכֶם אֶת־קוֹל הַשּׁוֹפָר יָרִיעוּ כָל־הָעָם
תְּרוּעָה גְדוֹלָה וְנָפְלָה חוֹמַת הָעִיר תַּחְתֶּיהָ וְעָלוּ הָעָם אִישׁ נֶגְדּוֹ: .6 כִּי בָרֵךְ יְבָרֶכְךָ יְהוָה בָּאָרֶץ
אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֵיךָ נֹתֵן־לְךָ נַחֲלָה לְרִשְׁתָּהּ: .7 כִּי־מַשְׁחִתִים אֲנַחְנוּ אֶת־הַמָּקוֹם הַזֶּה כִּי־גָדְלָה
צַעֲקָתָם אֶת־פְּנֵי יְהוָה וַיְשַׁלְּחֵנוּ יְהוָה לְשַׁחֲתָהּ: .8 אָנֹכִי יְהוָה אֱלֹהֵיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ
מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים: .9 עַל־כֵּן בֵּרַךְ יְהוָה אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת וַיְקַדְּשֵׁהוּ: .10 וַיִּקַּח יְהוָה אֱלֹהִים
אֶת־הָאָדָם וַיַּנִּחֵהוּ בְגַן־עֵדֶן לְעָבְדָהּ וּלְשָׁמְרָהּ: .11 יְהוּדָה אַתָּה יוֹדוּךָ אַחֶיךָ (...) יִשְׁתַּחֲווּ לְךָ
בְּנֵי אָבִיךָ: .12 וַיַּשְׁבִּעֵנִי אֲדֹנִי לֵאמֹר לֹא תִקַּח אִשָּׁה לִבְנִי מִבְּנוֹת הַכְּנַעֲנִי אֲשֶׁר אָנֹכִי יֹשֵׁב
בְּאַרְצוֹ: .13 וַיֹּאמֶר קַיִן אֶל הֶבֶל אָחִיו וַיְהִי בִּהְיוֹתָם בַּשָּׂדֶה וַיָּקָם קַיִן אֶל הֶבֶל אָחִיו וַיַּהַרְגֵהוּ: .
14 וַיְהִי בְּעֵת לִדְתָּהּ וְהִנֵּה תְאוֹמִים בְּבִטְנָהּ: .15 וַתֵּרֶד רִבְקָה הָעַיְנָה וָאֹמַר אֵלֶיהָ הַשְׁקִינִי
נָא: .16 וְהִנֵּה דְבַר־יְהוָה אֵלָיו לֵאמֹר לֹא יִירָשְׁךָ זֶה כִּי־אִם אֲשֶׁר יֵצֵא מִמֵּעֶיךָ הוּא יִירָשֶׁךָ: .17
וַיְשַׁלַּח נֹחַ אֶת הַיּוֹנָה (...) וַיִּשְׁלַח יָדוֹ וַיִּקָּחֶהָ וַיָּבֵא אֹתָהּ אֵלָיו אֶל הַתֵּבָה: .18 וַיֹּאמֶר קַיִן אֶל
יְהוָה גָּדוֹל עֲוֹנִי מִנְּשֹׂא הֵן גֵּרַשְׁתָּ אֹתִי (...) וְהָיָה כָל־מֹצְאִי יַהַרְגֵנִי: .19 וּלְיִשְׁמָעֵאל שְׁמַעְתִּיךָ
הִנֵּה בֵּרַכְתִּי אֹתוֹ וְהִפְרֵיתִי אֹתוֹ וְהִרְבֵּיתִי אֹתוֹ בִּמְאֹד מְאֹד (...) וּנְתַתִּיו לְגוֹי גָּדוֹל: .20 וַיְבִאֶהָ
יִצְחָק הָאֹהֱלָה שָׂרָה אִמּוֹ וַיִּקַּח אֶת רִבְקָה וַתְּהִי־לוֹ לְאִשָּׁה וַיֶּאֱהָבֶהָ וַיִּנָּחֵם יִצְחָק אַחֲרֵי אִמּוֹ: .
21 וַיִּבֶן יְהוָה אֱלֹהִים אֶת הַצֵּלָה (...) לְאִשָּׁה וַיְבִאֶהָ אֶל הָאָדָם: .22 וַיַּשְׁכִּימוּ בַבֹּקֶר וַיִּשָּׁבְעוּ
אִישׁ לְאָחִיו וַיְשַׁלְּחֵם יִצְחָק וַיֵּלְכוּ מֵאִתּוֹ בְּשָׁלוֹם: .23 וַתָּבֹא הַבְּכִירָה וַתִּשְׁכַּב אֶת אָבִיהָ וְלֹא
יָדָע בְּשִׁכְבָהּ וּבְקוּמָהּ: .24 וַתֹּאמֶר הַבְּכִירָה אֶל הַצְּעִירָה הֵן שָׁכַבְתִּי אֶמֶשׁ אֶת אָבִי נַשְׁקֶנּוּ יַיִן
גַּם הַלַּיְלָה וּבֹאִי שִׁכְבִי עִמּוֹ וּנְחַיֶּה מֵאָבִינוּ זָרַע: .25 וַיֹּאמֶר יְהוּדָה הוֹצִיאוּהָ וְתִשָּׂרֵף: .26
וְיַעְזְרֶךָ וִיבָרְכֶךָ אֵל אָבִיךָ: .27 וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֱלֹהֵי אָבִי אַבְרָהָם (...) הַצִּילֵנִי נָא מִיַּד אָחִי מִיַּד
עֵשָׂו כִּי יָרֵא אָנֹכִי אֹתוֹ פֶּן יָבוֹא וְהִכַּנִי: .28 וְגַם אֶת־בֶּן־הָאָמָה לְגוֹי אֲשִׂימֶנּוּ כִּי זַרְעֲךָ הוּא: .29
יְהוָה אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם אֲשֶׁר לְקָחַנִי מִבֵּית אָבִי וּמֵאֶרֶץ מוֹלַדְתִּי (...) הוּא יִשְׁלַח מַלְאָכוֹ לְפָנֶיךָ

וְלָקַחְתָּ אִשָּׁה לִבְנֵי מִשָּׁם: 30. וַיַּעַשׂ יְהוָה אֱלֹהִים לְאָדָם וּלְאִשְׁתּוֹ כָּתְנוֹת עוֹר וַיַּלְבִּשֵׁם: 31. וַיֹּאמְרוּ בְנֵי־גָד וּבְנֵי רְאוּבֵן אֶל־מֹשֶׁה אִם־מָצָאנוּ חֵן בְּעֵינֶיךָ יֻתַּן אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת לַעֲבָדֶיךָ לַאֲחֻזָּה אַל־תַּעֲבִרֵנוּ אֶת־הַיַּרְדֵּן:

• texty:

1. וַיֹּאמֶר אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אָבִיךָ וֵאלֹהֵי יִצְחָק הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתָּה שֹׁכֵב עָלֶיהָ לְךָ אֶתְּנֶנָּה וּלְזַרְעֶךָ: וְהָיָה זַרְעֲךָ כַּעֲפַר הָאָרֶץ וּפָרַצְתָּ יָמָּה וָקֵדְמָה וְצָפְנָה וָנֶגְבָּה וְנִבְרְכוּ בְךָ כָּל־מִשְׁפְּחֹת הָאֲדָמָה וּבְזַרְעֶךָ: וְהִנֵּה אָנֹכִי עִמָּךְ וּשְׁמַרְתִּיךָ בְּכֹל אֲשֶׁר־תֵּלֵךְ וַהֲשִׁבֹתִיךָ אֶל־הָאֲדָמָה הַזֹּאת כִּי לֹא אֶעֶזָבְךָ עַד אֲשֶׁר אִם־עָשִׂיתִי אֵת אֲשֶׁר־דִּבַּרְתִּי לָךְ: (Gn 28,13–15)

2. יְהוָה שֹׁמְרֶךָ יְהוָה צִלְּךָ עַל־יַד יְמִינֶךָ:
יוֹמָם הַשֶּׁמֶשׁ לֹא־יַכֶּכָּה וְיָרֵחַ בַּלָּיְלָה:
יְהוָה יִשְׁמָרְךָ מִכָּל־רָע יִשְׁמֹר אֶת־נַפְשֶׁךָ:
יְהוָה יִשְׁמֹר־צֵאתְךָ וּבוֹאֶךָ מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם: (Ž 121,5–8)

3. וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־אַבְרָם לֶךְ־לְךָ מֵאַרְצְךָ וּמִמּוֹלַדְתְּךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַרְאֶךָּ: וְאֶעֶשְׂךָ לְגוֹי גָּדוֹל וַאֲבָרֶכְךָ וַאֲגַדְּלָה שְׁמֶךָ וֶהְיֵה בְּרָכָה: וַאֲבָרְכָה מְבָרְכֶיךָ וּמְקַלֶּלְךָ אָאֹר וְנִבְרְכוּ בְךָ כֹּל מִשְׁפְּחֹת הָאֲדָמָה: (Gn 12,1–3)

4. וַיֹּאמֶר יְהוּדָה אֶל־יִשְׂרָאֵל אָבִיו שִׁלְחָה הַנַּעַר אִתִּי וְנָקוּמָה וְנֵלֵכָה וְנִחְיֶה וְלֹא נָמוּת גַּם־אֲנַחְנוּ גַּם־אַתָּה גַּם־טַפֵּנוּ: אָנֹכִי אֶעֶרְבֶּנּוּ מִיָּדִי תְּבַקְשֶׁנּוּ אִם לֹא הֲבִיאֹתִיו אֵלֶיךָ וְהִצַּגְתִּיו לְפָנֶיךָ וְחָטָאתִי לְךָ כָּל־הַיָּמִים: (Gn 43,8–9)

5. שְׂמַח בָּחוּר בְּיַלְדוּתֶיךָ וִיטִיבְךָ לִבְּךָ בִּימֵי בְחוּרוֹתֶךָ
וְהַלֵּךְ בְּדַרְכֵי לִבֶּךָ וּבְמַרְאֵי עֵינֶיךָ
וְדָע כִּי עַל־כָּל־אֵלֶּה יְבִיאֲךָ הָאֱלֹהִים בַּמִּשְׁפָּט: (Kaz 11,9)

6. וַיְהִי אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַתִּשָּׂא אֵשֶׁת־אֲדֹנָיו אֶת־עֵינֶיהָ אֶל־יוֹסֵף וַתֹּאמֶר שִׁכְבָה עִמִּי: וַיְמָאֵן וַיֹּאמֶר אֶל־אֵשֶׁת אֲדֹנָיו הֵן אֲדֹנִי לֹא־יָדַע אִתִּי מַה־בַּבַּיִת וְכֹל אֲשֶׁר־יֶשׁ־לוֹ נָתַן בְּיָדִי: אֵינֶנּוּ גָדוֹל בַּבַּיִת הַזֶּה מִמֶּנִּי וְלֹא־חָשַׂךְ מִמֶּנִּי מְאוּמָה כִּי אִם־אוֹתָךְ בַּאֲשֶׁר אַתְּ־אִשְׁתּוֹ וְאֵיךְ אֶעֱשֶׂה הָרָעָה הַגְּדֹלָה הַזֹּאת וְחָטָאתִי לֵאלֹהִים: וַיְהִי כְּדַבְּרָהּ אֶל־יוֹסֵף יוֹם יוֹם וְלֹא־שָׁמַע אֵלֶיהָ לִשְׁכַּב אֶצְלָהּ

לִהְיוֹת עִמָּהּ: וַיְהִי כְּהַיּוֹם הַזֶּה וַיָּבֹא הַבַּיְתָה לַעֲשׂוֹת מְלַאכְתּוֹ וְאֵין אִישׁ מֵאַנְשֵׁי הַבַּיִת שָׁם בַּבָּיִת: וַתִּתְפְּשֵׂהוּ בְּבִגְדּוֹ לֵאמֹר שִׁכְבָה עִמִּי וַיַּעֲזֹב בִּגְדּוֹ בְּיָדָהּ וַיָּנָס וַיֵּצֵא הַחוּצָה: וַיְהִי כִּרְאוֹתָהּ כִּי־עָזַב בִּגְדּוֹ בְּיָדָהּ וַיָּנָס הַחוּצָה: וַתִּקְרָא לְאַנְשֵׁי בֵיתָהּ וַתֹּאמֶר לָהֶם לֵאמֹר רְאוּ הֵבִיא לָנוּ אִישׁ עִבְרִי לְצַחֵק בָּנוּ בָּא אֵלַי לִשְׁכַּב עִמִּי וָאֶקְרָא בְקוֹל גָּדוֹל: וַיְהִי כְשָׁמְעוֹ כִּי־הֲרִימֹתִי קוֹלִי וָאֶקְרָא וַיַּעֲזֹב בִּגְדּוֹ אֶצְלִי וַיָּנָס וַיֵּצֵא הַחוּצָה: וַתַּנַּח בִּגְדּוֹ אֶצְלָהּ עַד־בּוֹא אֲדֹנָיו אֶל־בֵּיתוֹ: וַתְּדַבֵּר אֵלָיו כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה לֵאמֹר בָּא־אֵלַי הָעֶבֶד הָעִבְרִי אֲשֶׁר־הֵבֵאתָ לָנוּ לְצַחֵק בִּי: וַיְהִי כַּהֲרִימִי קוֹלִי וָאֶקְרָא וַיַּעֲזֹב בִּגְדּוֹ אֶצְלִי וַיָּנָס הַחוּצָה: וַיְהִי כִשְׁמֹעַ אֲדֹנָיו אֶת־דִּבְרֵי אִשְׁתּוֹ אֲשֶׁר דִּבְּרָה אֵלָיו לֵאמֹר כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה עָשָׂה לִי עַבְדֶּךָ וַיִּחַר אַפּוֹ: וַיִּקַּח אֲדֹנֵי יוֹסֵף אֹתוֹ וַיִּתְּנֵהוּ אֶל־בֵּית הַסֹּהַר מְקוֹם אֲשֶׁר־אֲסִירֵי הַמֶּלֶךְ אֲסוּרִים וַיְהִי־שָׁם בְּבֵית הַסֹּהַר: וַיְהִי יְהוָה אֶת־יוֹסֵף וַיֵּט אֵלָיו חֶסֶד וַיִּתֵּן חִנּוֹ בְּעֵינֵי שַׂר בֵּית־הַסֹּהַר: וַיִּתֵּן שַׂר בֵּית־הַסֹּהַר בְּיַד־יוֹסף אֵת כָּל־הָאֲסִירִם אֲשֶׁר בְּבֵית הַסֹּהַר וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר עֹשִׂים שָׁם הוּא הָיָה עֹשֶׂה: אֵין שַׂר בֵּית־הַסֹּהַר רֹאֶה אֶת־כָּל־מְאוּמָה בְּיָדוֹ בַּאֲשֶׁר יְהוָה אִתּוֹ וַאֲשֶׁר־הוּא עֹשֶׂה יְהוָה מַצְלִיחַ: ס (Gn 39,7–22)

.7 אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הָיָה דְבַר־יְהוָה אֶל־אַבְרָם בַּמַּחֲזֶה לֵאמֹר אַל־תִּירָא אַבְרָם אָנֹכִי מָגֵן לָךְ שְׂכָרְךָ הַרְבֵּה מְאֹד: וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֲדֹנָי יֱהוִה מַה־תִּתֶּן־לִי וְאָנֹכִי הוֹלֵךְ עֲרִירִי וּבֶן־מֶשֶׁק בֵּיתִי הוּא דַּמֶּשֶׂק אֱלִיעֶזֶר: וַיֹּאמֶר אַבְרָם הֵן לִי לֹא נָתַתָּה זָרַע וְהִנֵּה בֶן־בֵּיתִי יוֹרֵשׁ אֹתִי: וְהִנֵּה דְבַר־יְהוָה אֵלָיו לֵאמֹר לֹא יִירָשְׁךָ זֶה כִּי־אִם אֲשֶׁר יֵצֵא מִמֵּעֶיךָ הוּא יִירָשֶׁךָ: וַיּוֹצֵא אֹתוֹ הַחוּצָה וַיֹּאמֶר הַבֶּט־נָא הַשָּׁמַיְמָה וּסְפֹר הַכּוֹכָבִים אִם־תּוּכַל* לִסְפֹּר אֹתָם וַיֹּאמֶר לוֹ כֹּה יִהְיֶה זַרְעֶךָ: וְהֶאֱמִן בַּיהוָה וַיַּחְשְׁבֶהָ לוֹ צְדָקָה: וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי יְהוָה אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאוּר כַּשְׂדִּים לָתֶת לְךָ אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת לְרִשְׁתָּהּ: וַיֹּאמֶר אֲדֹנָי יְהוִה בַּמָּה אֵדַע כִּי אִירָשֶׁנָּה:[125] (Gn 15,1–8)

125 אִם־תּוּכַל = „jestliže bys mohl“

LEKCE 22.

Dvojnásobně slabá slovesa (verba duplicite infirma)

- Dvojnásobně slabá slovesa (*verba duplicite infirma*) jsou taková slovesa, u nichž kvůli vlastnostem souhlásek kořene dochází k samohláskovým změnám, proměnám slabik či k vypuštění některého radikálu, a to (alespoň v některých tvarech) ve vzájemné kombinaci. V některých případech dochází i k vypuštění více souhlásek kořene (u sloves třídy פ״ן a současně ל״ה, např. נכה „bít“, „pobít“ a נטה „napnout“).
- Jednotlivé typy hláskových úprav byly uvedeny v lekcích u příslušných tříd slabých sloves. Tam jsou také a cvičení tvarů podle příslušných jevů.

a) Slovesa ל״ה & פ״ר: עלה עשׂה (K 79; W 80.2; S 39.4)

1. וַיַּעַל אַבְרָם מִמִּצְרַיִם הַנֶּגְבָּה: 2. כִּי אָשִׂיתָ זֹאת אָרוּר אַתָּה: 3. וַיָּקָם יְהוֹשֻׁעַ לַעֲלוֹת הָעֲי...:
4. וַאֲנַחְנוּ עֹשִׂים רָעָה גְּדוֹלָה עַל־נַפְשׁוֹתֵינוּ: 5. וְכָל־הָעָם עָלוּ וַיִּגְּשׁוּ וַיָּבֹאוּ נֶגֶד הָעִיר: 6.
וְשָׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל דֶּרֶךְ יְהוָה לַעֲשׂוֹת צְדָקָה וּמִשְׁפָּט: 7. וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה הַעַל אֶת־הָעָם
הַזֶּה:

b) Slovesa ל״ה & פ״א: אפה אבה (K 79; W 80.3)

1. וַיֹּאמֶר אֵלַי יְהוָה לֵאמֹר בֵּית יִשְׂרָאֵל לֹא יֹאבוּ לִשְׁמַע אֵלֶיךָ כִּי־אֵינָם אֹבִים לִשְׁמֹעַ אֵלָי: 2.
וַיֵּרָא שַׂר־הָאֹפִים כִּי טוֹב פִּתַּר*:[126] וְלֹא־אָבוּ הָאֲנָשִׁים לִשְׁמַע לוֹ: 3. וַיֹּאמֶר אֵלָיו הָעֶבֶד אוּלַי
לֹא־תֹאבֶה הָאִשָּׁה לָלֶכֶת אַחֲרַי אֶל־הָאָרֶץ הַזֹּאת...: 4. וְלֹא תֹאבוּ לִשְׁמַע לִי:

c) Slovesa ל״א & פ״ן: נשׂא נבא (K 79; W 74.3; S 36.5)

1. וַיִּשָּׂא־לוֹט אֶת־עֵינָיו וַיַּרְא אֶת־כָּל־כִּכַּר הַיַּרְדֵּן כִּי כֻלָּהּ מַשְׁקֶה ... כְּגַן־יְהוָה כְּאֶרֶץ מִצְרַיִם: .
2 וַיהוָה אָמַר אֶל־אַבְרָם אַחֲרֵי הִפָּרֶד־לוֹט מֵעִמּוֹ שָׂא נָא עֵינֶיךָ וּרְאֵה מִן־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־אַתָּה
שָׁם...: 3. וַיִּשְׂאוּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־יַעֲקֹב אֲבִיהֶם וְאֶת־נְשֵׁיהֶם אֲשֶׁר־שָׂלַח פַּרְעֹה לָשֵׂאת אֹתוֹ: .
4 וַתִּצְלַח עַל שָׁאוּל רוּחַ אֱלֹהִים וַיִּתְנַבֵּא בְּתוֹכָם: 5. אֵל־נְקָמוֹת יְהוָה הוֹפִיעַ שֹׁפֵט הָאָרֶץ: 6.
וְהִנֵּה עִם־נְבִאִים נָבֵא וַיֹּאמֶר הָעָם אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ מַה־זֶּה הָיָה לְבֶן־קִישׁ הֲגַם שָׁאוּל בַּנְּבִיאִים:

126 פתר = „vysvětlit“, „vyložit“

d) Slovesa נטה נכה נסה :פ״ן & ל״ה

.1 וַיְדַבְּרוּ אֲחֵי־אִמּוֹ בְּאָזְנֵי כָּל־בַּעֲלֵי שְׁכֶם אֵת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיֵּט לִבָּם אַחֲרֵי אֲבִימֶלֶךְ כִּי אָמְרוּ אָחִינוּ הוּא: .2 וַיֵּצֵא גִּבּוֹל־בְּנֵי־דָן מֵהֶם וַיַּעֲלוּ בְנֵי־דָן וַיִּלָּחֲמוּ עִם־לֶשֶׁם וַיִּלְכְּדוּ אוֹתָהּ וַיַּכּוּ אוֹתָהּ לְפִי־חָרֶב וַיִּרְשׁוּ אוֹתָהּ וַיֵּשְׁבוּ בָהּ וַיִּקְרְאוּ לְלֶשֶׁם דָּן כְּשֵׁם דָּן אֲבִיהֶם: .3 לֹא תְנַסּוּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם כַּאֲשֶׁר נִסִּיתֶם בַּמַּסָּה: .4 וְלֹא הִכּוּם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כִּי־נִשְׁבְּעוּ לָהֶם נְשִׂיאֵי הָעֵדָה בַּיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל: .5 וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אַחֲרֵי הַכֹּתוֹ אֵת סִיחֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר יוֹשֵׁב בְּחֶשְׁבּוֹן וְאֵת עוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן אֲשֶׁר־יוֹשֵׁב בְּעַשְׁתָּרֹת בְּאֶדְרֶעִי: .6 וַיּוֹצִאֵנוּ יְהוָה בְּזְרֹעַ נְטוּיָה: .7 וַיַּכֵּם יְהוֹשֻׁעַ אַחֲרֵי־כֵן וַיְמִיתֵם וַיִּתְלֵם עַל חֲמִשָּׁה עֵצִים וַיִּהְיוּ תְּלוּיִם עַל־הָעֵצִים עַד־הָעֶרֶב: .8 נְטֵה יָדְךָ עַל־אֶרֶץ מִצְרַיִם ... וַיֵּט מֹשֶׁה אֶת־מַטֵּהוּ עַל־אֶרֶץ מִצְרַיִם:

e) Slovesa ירה ידה :פ״ו & ל״ה

.1 הוֹדוּ לַיהוָה קִרְאוּ בִשְׁמוֹ: .2 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה ... וְעַתָּה לֵךְ וְאָנֹכִי אֶהְיֶה עִם־פִּיךָ וְהוֹרֵיתִיךָ אֲשֶׁר תְּדַבֵּר: .3 יוֹדוּךָ עַמִּים אֱלֹהִים יוֹדוּךָ עַמִּים כֻּלָּם: .4 אֵלֶּה הַחֻקִּים לְהוֹרֹת אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: .5 הוֹדוּ לַיהוָה כִּי־טוֹב כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ: .6 וַיְצַו מֶלֶךְ־אַשּׁוּר לֵאמֹר הֹלִיכוּ שָׁמָּה אֶחָד מֵהַכֹּהֲנִים אֲשֶׁר הִגְלִיתֶם מִשָּׁם וְיֵלְכוּ וְיֵשְׁבוּ שָׁם וְיֹרֵם אֶת־מִשְׁפַּט אֱלֹהֵי הָאָרֶץ: .7 יְהוָה אֱלֹהַי אַתָּה אֲרוֹמִמְךָ אוֹדֶה שִׁמְךָ כִּי עָשִׂיתָ פֶּלֶא: .8 שְׂאַל־נָא בְּהֵמוֹת וְתֹרֶךָּ:

f) Slovesa ירא יצא :פ״ו & ל״א

.1 וַיֵּצֵא קַיִן מִלִּפְנֵי יְהוָה וַיֵּשֶׁב בְּאֶרֶץ־נוֹד קִדְמַת־עֵדֶן: .2 וַיִּירְאוּ הָאֲנָשִׁים מְאֹד: .3 אָנֹכִי יְהוָה אֱלֹהֵיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים: .4 אַל־תִּירָא עַבְדִּי כִּי אִתְּךָ־אָנִי: .5 וְהָיָה כְּצֵאת מֹשֶׁה אֶל־הָאֹהֶל יָקוּמוּ כָּל־הָעָם וְנִצְּבוּ אִישׁ פֶּתַח אָהֳלוֹ וְהִבִּיטוּ אַחֲרֵי מֹשֶׁה עַד־בֹּאוֹ הָאֹהֱלָה: .6 כָּל־יִשְׂרָאֵל יִשְׁמְעוּ וְיִרָאוּ: .7 וַיּוֹצִיאֵנוּ יְהוָה מִמִּצְרַיִם בְּיָד חֲזָקָה: .8 וַיִּשְׁכַּב שְׁמוּאֵל עַד־הַבֹּקֶר וַיִּפְתַּח אֶת־דַּלְתוֹת בֵּית־יְהוָה וּשְׁמוּאֵל יָרֵא מֵהַגִּיד אֶת־הַמַּרְאָה אֶל־עֵלִי:

Nepravidelná slovesa (verba defectiva)

a) pasivní qal (K 72.3; W 83; S 36.3.2)

- U několika sloves (לקח ילד נתן) se vyskytují ve stejném významu tvary *pf pu* a *impf ho.* Někteří hebraisté je klasifikují jako pasivní *qal* (pozůstatek vymizelého kmene; *nifʿal* vyjadřoval původně jen reflexiv).

pf	*impf*
לֻקַח	יֻקַּה
יֻלַּד	–
–	יִתַּן

לֻקַח וְלֻקַּח לֻקְחָה לֻקַּחְתָּ לֻקְחוּ לֻקָּה יֻקַּח יֻלַּד יֻלְּדָה יֻלַּדְתִּי יֻלְּדוּ יֻלַּדְתֶּם הַיּוּלָּד יִתַּן וַיִּתַּן

1. יֻקַּח־נָא מְעַט־מַיִם וְרַחֲצוּ רַגְלֵיכֶם: 2. בְּזֵעַת* אַפֶּיךָ תֹּאכַל לֶחֶם עַד שׁוּבְךָ אֶל־הָאֲדָמָה כִּי מִמֶּנָּה לֻקָּחְתָּ כִּי־עָפָר אַתָּה וְאֶל־עָפָר תָּשׁוּב:[127] 3. וּלְשֵׁת גַּם־הוּא יֻלַּד־בֵּן וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ אֱנוֹשׁ: 4. וַיְהִי כְּבוֹא אַבְרָם מִצְרַיְמָה וַיִּרְאוּ הַמִּצְרִים אֶת־הָאִשָּׁה כִּי־יָפָה הִוא מְאֹד: וַיִּרְאוּ אֹתָהּ שָׂרֵי פַרְעֹה וַיְהַלְלוּ אֹתָהּ אֶל־פַּרְעֹה וַתֻּקַּח הָאִשָּׁה בֵּית פַּרְעֹה: 5. אָרוּר הַיּוֹם אֲשֶׁר יֻלַּדְתִּי בּוֹ יוֹם אֲשֶׁר־יְלָדַתְנִי אִמִּי אַל־יְהִי בָרוּךְ:

b) nepravidelné kmeny (*pilpel, hištafel*)

- Některá slovesa tvoří zvláštní tvary, například tvary se čtyřmi souhláskami kořene.
- Jeden ze zvláštních kmenů tvoří například slovesa, která své původní dvě konsonanty reduplikují (obecně פלפל). Jednotlivé třídy či typy těchto nepravidelných tvarů se pak nazývají podle vokalizace tvarů *3. os sg pf.*

• *pilpel*

- Původně dvoukonsonantní slovesa כול („zaopatřit“) a גלל („odvalit“) tvoří tvary intensivů nepravidelným kmenem typu *pilpel.*

כִּלְכֵּל וְכִלְכַּלְתִּי מְכַלְכֵּל אֲכַלְכֵּל וּגְלַגַּלְתִּיךָ

1. וְנָטִיתִי אֶת־יָדִי עָלֶיךָ וְגִלְגַּלְתִּיךָ מִן־הַסְּלָעִים וּנְתַתִּיךָ לְהַר שְׂרֵפָה: 2. הִנְנִי שֹׁלֵחַ מַלְאָכִי ... וּמִי מְכַלְכֵּל אֶת־יוֹם בּוֹאוֹ וּמִי הָעֹמֵד בְּהֵרָאוֹתוֹ כִּי־הוּא כְּאֵשׁ מְצָרֵף: 3. וּבַרְזִלַּי זָקֵן מְאֹד בֶּן

127 זְאָה = „pot“

שְׁמֹנִים שָׁנָה וְהוּא־כִלְכַּל אֶת־הַמֶּלֶךְ בְּשִׁבְתּוֹ בְּמַחֲנַיִם כִּי־אִישׁ גָּדוֹל הוּא מְאֹד: וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־בַּרְזִלַּי אַתָּה עֲבֹר אִתִּי וְכִלְכַּלְתִּי אֹתְךָ עִמָּדִי בִּירוּשָׁלִָם:

• *hištafel*
  • Jediným slovesem, které tvoří tvary této zvláštní třídy, je חוה („poklonit se“, „vzdát božskou poctu“ [gesto, resp. úkon proskynése]); viz též lekci 16.

הִשְׁתַּחֲוָה הִשְׁתַּחֲוִיתָ מִשְׁתַּחֲוֶה הִשְׁתַּחֲוֹת אֶשְׁתַּחֲוֶה וַיִּשְׁתַּחוּ יִשְׁתַּחֲוֶה וְתִשְׁתַּחֲוֶינָה
1. וַיִּשָּׂא אַבְרָהָם אֶת־עֵינָיו וַיַּרְא וְיֶרֶץ לִקְרָאתָם וַיִּשְׁתַּחוּ אָרְצָה: 2. וַיֹּאמֶר הִנֵּה חָלַמְתִּי חֲלוֹם עוֹד וְהִנֵּה הַשֶּׁמֶשׁ וְהַיָּרֵחַ וְאַחַד עָשָׂר כּוֹכָבִים מִשְׁתַּחֲוִים לִי: 3. מָה הַחֲלוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר חָלָמְתָּ הֲבוֹא נָבוֹא אֲנִי וְאִמְּךָ וְאַחֶיךָ לְהִשְׁתַּחֲוֹת לְךָ אָרְצָה: 4. וַיָּבֹאוּ אֲחֵי יוֹסֵף וַיִּשְׁתַּחֲווּ־לוֹ אַפַּיִם אָרְצָה: 5. אוֹדְךָ בְכָל־לִבִּי נֶגֶד אֱלֹהִים אֲמַזְמְרָה: אֶשְׁתַּחֲוֶה אֶל־הֵיכַל קָדְשְׁךָ וְאוֹדֶה אֶת־שְׁמֶךָ עַל־חַסְדְּךָ וְעַל־אֲמִתֶּךָ: 6. וַיָּבֹא מְפִיבֹשֶׁת בֶּן־יְהוֹנָתָן בֶּן־שָׁאוּל אֶל־דָּוִד וַיִּפֹּל עַל־פָּנָיו וַיִּשְׁתַּחוּ וַיֹּאמֶר...: 7. לֹא־תַעֲשֶׂה־לְךָ פֶסֶל וְכָל־תְּמוּנָה אֲשֶׁר בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וַאֲשֶׁר בָּאָרֶץ מִתָּחַת וַאֲשֶׁר בַּמַּיִם מִתַּחַת לָאָרֶץ: לֹא־תִשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם וְלֹא תָעָבְדֵם כִּי אָנֹכִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֵל קַנָּא...:

c) sloveso נוח

1. וַיָּבֹאוּ נַעֲרֵי דָוִד אֶל־נָבָל וַיָּנוּחוּ שָׁם: 2. שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד וְעָשִׂיתָ כָּל־מְלַאכְתֶּךָ: וְיוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבָּת לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא תַעֲשֶׂה כָל־מְלָאכָה אַתָּה וּבִנְךָ־וּבִתֶּךָ וְעַבְדְּךָ־וַאֲמָתֶךָ וְשׁוֹרְךָ וַחֲמֹרְךָ וְכָל־בְּהֶמְתֶּךָ וְגֵרְךָ אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֶיךָ לְמַעַן יָנוּחַ עַבְדְּךָ וַאֲמָתְךָ כָּמוֹךָ: 3. יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם מֵנִיחַ לָכֶם וְנָתַן לָכֶם אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת ... וְאַתֶּם תַּעַבְרוּ לִפְנֵי אֲחֵיכֶם כֹּל גִּבּוֹרֵי הַחיִל וַעֲזַרְתֶּם אוֹתָם: עַד אֲשֶׁר־יָנִיחַ יְהוָה לַאֲחֵיכֶם כָּכֶם וְיָרְשׁוּ גַם־הֵמָּה אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם נֹתֵן לָהֶם: 4. וְאֵלֶּה הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הִנִּיחַ יְהוָה לְנַסּוֹת בָּם אֶת־יִשְׂרָאֵל: 5. וַיַּחֲזִקוּ הָאֲנָשִׁים בְּיָדוֹ וּבְיַד־אִשְׁתּוֹ וּבְיַד שְׁתֵּי בְנֹתָיו וַיֹּצִאֵהוּ וַיַּנִּחֵהוּ מִחוּץ לָעִיר: 6. וַיַּנַּח יְהוָה אֶת־הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה לְבִלְתִּי הוֹרִישָׁם מַהֵר וְלֹא נְתָנָם בְּיַד־יְהוֹשֻׁעַ: 7. כִּי שֵׁשֶׁת־יָמִים עָשָׂה יְהוָה אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ אֶת־הַיָּם וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־בָּם וַיָּנַח בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי עַל־כֵּן בֵּרַךְ יְהוָה אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת וַיְקַדְּשֵׁהוּ:

d) sloveso יכל

1. וְלֹא־יָכֹל מֹשֶׁה לָבוֹא אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד כִּי־שָׁכַן עָלָיו הֶעָנָן: 2. מַהֵר הִמָּלֵט שָׁמָּה כִּי לֹא אוּכַל לַעֲשׂוֹת דָּבָר עַד־בֹּאֲךָ שָׁמָּה: 3. מַה־יָּכֹלְתִּי עֲשׂוֹת בָּכֶם: 4. וְשַׂמְתִּי אֶת־זַרְעֲךָ כַּעֲפַר הָאָרֶץ אֲשֶׁר אִם־יוּכַל אִישׁ לִמְנוֹת אֶת־עֲפַר הָאָרֶץ גַּם־זַרְעֲךָ יִמָּנֶה: 5. וַיַּעַן לָבָן וּבְתוּאֵל וַיֹּאמְרוּ מֵיְהוָה יָצָא הַדָּבָר לֹא נוּכַל דַּבֵּר אֵלֶיךָ רַע אוֹ־טוֹב: 6. וְלֹא־נָשָׂא אֹתָם הָאָרֶץ לָשֶׁבֶת יַחְדָּו כִּי־הָיָה

רְכוּשָׁם רָב וְלֹא יָכְלוּ לָשֶׁבֶת יַחְדָּו: .7 וַיֹּאמֶר ... וְאִם־לֹא תוּכְלוּ לְהַגִּיד לִי וּנְתַתֶּם אַתֶּם לִי שְׁלֹשִׁים בְּגָדִים:

Cvičení – věty:

.1 וַיַּעַל יוֹסֵף לִקְבֹּר אֶת־אָבִיו וַיַּעֲלוּ אִתּוֹ כָּל־עַבְדֵי פַרְעֹה וְכֹל זִקְנֵי אֶרֶץ־מִצְרָיִם: .2 וְאִם־לֹא תֹאבֶה הָאִשָּׁה לָלֶכֶת אַחֲרֶיךָ וְנִקִּיתָ מִשְׁבֻעָתִי זֹאת: .3 וּלְשֵׁת גַּם־הוּא יֻלַּד־בֵּן: .4 וַיִּשָּׂא אַבְרָהָם אֶת־עֵינָיו וַיַּרְא וְהִנֵּה אַיִל אַחַר נֶאֱחַז בַּסְּבַךְ בְּקַרְנָיו וַיֵּלֶךְ אַבְרָהָם וַיִּקַּח אֶת־הָאַיִל וַיַּעֲלֵהוּ לְעֹלָה תַּחַת בְּנוֹ: .5 לְזֹאת יִקְרֵא אִשָּׁה כִּי מֵאִישׁ לֻקֳחָה־זֹאת: .6 וַיְהִי בָּעֵת הַהוּא וָאֶשָּׂא עֵינַי וָאֵרֶא בַּחֲלוֹם...: .7 כִּי־תֵצֵא לַמִּלְחָמָה עַל־אֹיְבֶיךָ וְרָאִיתָ סוּס וָרֶכֶב עַם רַב מִמְּךָ לֹא תִירָא מֵהֶם כִּי־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ עִמָּךְ הַמַּעַלְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם: .8 אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה לַעֲשׂוֹת אֹתָם: .9 וַתֶּקַח הָאִשָּׁה בֵּית פַּרְעֹה: .10 וַיָּבֹאוּ הָעָם בֵּית־אֵל וַיֵּשְׁבוּ שָׁם עַד־הָעֶרֶב לִפְנֵי הָאֱלֹהִים וַיִּשְׂאוּ קוֹלָם וַיִּבְכּוּ בְּכִי גָדוֹל: .11 וַיַּעַשׂ יְהוָה לְשָׂרָה כַּאֲשֶׁר דִּבֵּר: .12 וַיִּקְרָא אַבְשָׁלוֹם לִפְנֵי עַבְדֵי דָוִד וְאַבְשָׁלוֹם רֹכֵב עַל־הַפֶּרֶד וַיָּבֹא הַפֶּרֶד תַּחַת שׂוֹבֶךְ הָאֵלָה הַגְּדוֹלָה וַיֶּחֱזַק רֹאשׁוֹ בָּאֵלָה וַיֵּתֵן בֵּין הַשָּׁמַיִם וּבֵין הָאָרֶץ וְהַפֶּרֶד אֲשֶׁר־תַּחְתָּיו עָבָר: .13 וַיּוֹצֵא מֹשֶׁה אֶת־הָעָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם: .14 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה נְטֵה אֶת־יָדְךָ עַל־הַיָּם וַיֵּט מֹשֶׁה אֶת־יָדוֹ עַל־הַיָּם: .15 וַיִּקְחוּ אֲבָנִים וַיַּעֲשׂוּ־גֶל: .16 אֵלֶּה בְּנֵי עֵשָׂו אֲשֶׁר יֻלְּדוּ־לוֹ בְּאֶרֶץ כְּנָעַן: .17 הוֹרֵנִי יְהוָה דַּרְכֶּךָ: .18 וַיִּרְאוּ הָאֲנָשִׁים מְאֹד מְאֹד וַיֹּאמְרוּ הִנֵּה שְׁנֵי הַמְּלָכִים לֹא עָמְדוּ לְפָנָיו וְאֵיךְ נַעֲמֹד אֲנָחְנוּ: .19 וַתֵּרֶא אֲבִיגַיִל אֶת־דָּוִד וַתְּמַהֵר מֵעַל הַחֲמוֹר וַתִּפֹּל לִפְנֵי דָוִד עַל־פָּנֶיהָ וַתִּשְׁתַּחוּ אָרְצָה: וַתִּפֹּל עַל־רַגְלָיו וַתֹּאמֶר בִּי־אֲנִי אֲדֹנִי: .20 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה עֲלֵה אֵלַי הָהָרָה וֶהְיֵה־שָׁם וְאֶתְּנָה לְךָ אֶת־לֻחֹת הָאֶבֶן וְהַתּוֹרָה וְהַמִּצְוָה אֲשֶׁר כָּתַבְתִּי לְהוֹרֹתָם: .21 וְהִטַלְתִּי* אֹתְךָ וְאֶת־אִמְּךָ אֲשֶׁר יְלָדַתְךָ עַל הָאָרֶץ אַחֶרֶת אֲשֶׁר לֹא־יִלַּדְתֶּם שָׁם וְשָׁם תָּמוּתוּ:[128] .22 וַנֹּאמֶר לֹא נוּכַל לָרֶדֶת אִם־יֵשׁ אָחִינוּ הַקָּטֹן אִתָּנוּ וְיָרַדְנוּ כִּי־לֹא נוּכַל לִרְאוֹת פְּנֵי הָאִישׁ וְאָחִינוּ הַקָּטֹן אֵינֶנּוּ אִתָּנוּ:

• texty:

.1 וּלְאָדָם יְהוָה אֱלֹהִים אָמַר
כִּי שָׁמַעְתָּ לְקוֹל אִשְׁתֶּךָ
וַתֹּאכַל מִן־הָעֵץ אֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ לֵאמֹר לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ
אֲרוּרָה הָאֲדָמָה בַּעֲבוּרֶךָ

128 טול = *hi* „vrhnout“, „hodit daleko“, „odmrštit pryč“

בְּעִצָּבוֹן תֹּאכְלֶנָּה כֹּל יְמֵי חַיֶּיהָ׃
וְקוֹץ* וְדַרְדַּר* תַּצְמִיחַ לָךְ וְאָכַלְתָּ אֶת־עֵשֶׂב הַשָּׂדֶה׃
בְּזֵעַת אַפֶּיךָ תֹּאכַל לֶחֶם
עַד שׁוּבְךָ אֶל־הָאֲדָמָה כִּי מִמֶּנָּה לֻקָּחְתָּ
כִּי־עָפָר אַתָּה וְאֶל־עָפָר תָּשׁוּב׃[129] (Gn 3,17–19)

2. לָכֵן כֹּה־אָמַר יְהוָה עַל־אַנְשֵׁי עֲנָתוֹת הַמְבַקְשִׁים אֶת־נַפְשְׁךָ לֵאמֹר לֹא תִנָּבֵא בְּשֵׁם יְהוָה וְלֹא תָמוּת בְּיָדֵנוּ׃ ס לָכֵן כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת הִנְנִי פֹקֵד עֲלֵיהֶם הַבַּחוּרִים יָמֻתוּ בַּחֶרֶב בְּנֵיהֶם וּבְנוֹתֵיהֶם יָמֻתוּ בָּרָעָב׃ וּשְׁאֵרִית לֹא תִהְיֶה לָהֶם כִּי־אָבִיא רָעָה אֶל־אַנְשֵׁי עֲנָתוֹת שְׁנַת פְּקֻדָּתָם׃ (Jr 11,21–23)

3. וַיַּעֲמֹד גָּלְיָת וַיִּקְרָא אֶל־מַעַרְכֹת* יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר לָהֶם לָמָּה תֵצְאוּ לַעֲרֹךְ מִלְחָמָה הֲלוֹא אָנֹכִי הַפְּלִשְׁתִּי וְאַתֶּם עַבְדִים לְשָׁאוּל בְּרוּ*־לָכֶם אִישׁ וְיֵרֶד אֵלָי׃ אִם־יוּכַל לְהִלָּחֵם אִתִּי וְהִכֵּנִי וְהָיִינוּ לָכֶם לַעֲבָדִים וְאִם־אֲנִי אוּכַל־לוֹ וְהִכִּיתָיו וִהְיִיתֶם לָנוּ לַעֲבָדִים וַעֲבַדְתֶּם אֹתָנוּ׃ וַיֹּאמֶר הַפְּלִשְׁתִּי אֲנִי חֵרַפְתִּי אֶת־מַעַרְכוֹת יִשְׂרָאֵל הַיּוֹם הַזֶּה תְּנוּ־לִי אִישׁ וְנִלָּחֲמָה יָחַד׃ וַיִּשְׁמַע שָׁאוּל וְכָל־יִשְׂרָאֵל אֶת־דִּבְרֵי הַפְּלִשְׁתִּי הָאֵלֶּה וַיֵּחַתּוּ* וַיִּרְאוּ מְאֹד׃[130] (1S 17,8–11)

4. אוֹי־לְךָ מוֹאָב אָבַד עַם־כְּמוֹשׁ
כִּי־לֻקְחוּ בָנֶיךָ בַּשֶּׁבִי* וּבְנֹתֶיךָ בַּשִּׁבְיָה*׃
וְשַׁבְתִּי שְׁבוּת־מוֹאָב בְּאַחֲרִית הַיָּמִים נְאֻם־יְהוָה
עַד־הֵנָּה מִשְׁפַּט מוֹאָב׃[131] (Jr 48,46–47)

5. וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ נְטֵה בַּכִּידוֹן* אֲשֶׁר־בְּיָדְךָ אֶל־הָעַי כִּי בְיָדְךָ אֶתְּנֶנָּה וַיֵּט יְהוֹשֻׁעַ בַּכִּידוֹן אֲשֶׁר בְּיָדוֹ אֶל־הָעִיר׃ וְהָאוֹרֵב* קָם מְהֵרָה מִמְּקוֹמוֹ וַיָּרוּצוּ כִּנְטוֹת יָדוֹ וַיָּבֹאוּ הָעִיר וַיִּלְכְּדוּהָ וַיְמַהֲרוּ וַיַּצִּיתוּ* אֶת־הָעִיר בָּאֵשׁ׃[132] (Joz 8,18–19)

---

129 קוֹץ = „trní“ | דַּרְדַּר = „bodláčí“

130 מַעֲרָכָה = „bojové řady“ | ברה = „zvolit“

131 שְׁבִי = „zajetí“ | שִׁבְיָה = „zajetí“

132 כִּידוֹן = „oštěp“ | אוֹרֵב = „záloha“ | יצת = *hi* „zapálit“

LEKCE 23.

Typy vět

- V klasifikaci typů vět se na rozdíl od většiny moderních gramatik a učebnic biblické hebrejštiny (v návaznosti na gramatiku W. Schneidera) nedržíme kritéria, zda někde ve větě je nebo není určitý tvar slovesa, nýbrž za rozhodující prvek pro funkci věty považujeme obsazení prvního členu věty – je-li prvním členem nominální útvar, označujeme větu za *nominální*, je-li úvodním členem sloveso ve tvaru určitém, klasifikujeme ji jako větu *verbální* (S 44 :: Ges-K §§ 140–143).[133]

a) Verbální věta (S 44.5)

- Prvním členem verbální věty je sloveso ve tvaru určitém. Funkcí takové věty je vyjádřit především akci, děj.
- Jelikož určitý tvar slovesa obsahuje morfém osoby, je slovesným tvarem vyjádřen jak větný subjekt, tak i predikát (v jediném tvaru může být suffixem vyjádřen také předmět: וַיִּקְטְלֵהוּ „a zabil ho“).
- Verbální věty se uplatňují především ve vyprávění, kde řadou sloves v narativu (*impf cons*) vyjadřují popředí děje (וַיֹּאכַל וַיִּשְׁתְּ וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ „a [Ezau] se najedl a napil a vstal a šel“).
- V diskursivních textech (např. v přímých řečech) se verbálními větami děj či akce pojednává, odkazuje se k ní, vyzývá či zakazuje (imperativní a prohibitivní tvary), přislibuje (kohortativy) a podobně.

1. וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב הִשָּׁבְעָה לִּי כַּיּוֹם וַיִּשָּׁבַע לוֹ וַיִּמְכֹּר אֶת־בְּכֹרָתוֹ לְיַעֲקֹב: וְיַעֲקֹב נָתַן לְעֵשָׂו לֶחֶם
וּנְזִיד עֲדָשִׁים וַיֹּאכַל וַיֵּשְׁתְּ וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ וַיִּבֶז עֵשָׂו אֶת־הַבְּכֹרָה: 2. וַיְהִי הָרָעָב וַיַּאֲבֹר אֶלִישָׁע
אֶל־שׁוּנֶם וְשָׁם אִשָּׁה גְּדוֹלָה וַתַּחֲזֶק־בּוֹ לֶאֱכָל־לָחֶם: 3. וַתֵּלֶךְ נָעֳמִי וַתָּבֹא וַתִּלַּקֵט בַּשָּׂדֶה: 4.
וְלֹא תָסוּר מִכָּל־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם: 5. וְהָיָה אִם־לֹא תִשְׁמַע בְּקוֹל יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ לִשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־מִצְוֹתָיו וְחֻקֹּתָיו אֲשֶׁר מְצַוְּךָ הַיּוֹם וּבָאוּ עָלֶיךָ כָּל־הַקְּלָלוֹת הָאֵלֶּה
וְהִשִּׂיגוּךָ*:[134] 6. וַיִּקַּח בֹּעַז אֶת־רוּת וַתְּהִי־לוֹ לְאִשָּׁה וַיָּבֹא אֵלֶיהָ וַיִּתֵּן יְהוָה לָהּ הֵרָיוֹן וַתֵּלֶד בֵּן: .
7 קַדֶּשׁ־לִי כָל־בְּכוֹר פֶּטֶר כָּל־רֶחֶם בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל בָּאָדָם וּבַבְּהֵמָה לִי הוּא: 8. כִּי אַתָּה יְהוָה
כַּאֲשֶׁר חָפַצְתָּ עָשִׂיתָ: 9. כַּאֲשֶׁר הָיִיתִי עִם־מֹשֶׁה אֶהְיֶה עִמָּךְ לֹא אַרְפְּךָ* וְלֹא אֶעֶזְבֶךָּ:[135] 10.

133 Na začátku věty jako místě rozhodujícím o funkci celé výpovědi stojí v hebrejštině také tázací částice, tázací zájmena, částice vyjadřující afirmaci (positivní přitakání) a podobně.

134 וְהִשִּׂיגוּךָ > *vb + suf*

135 רפה = „opustit“ *hi*

בָּעֵת הַהִיא אָמַר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ: 11. וַתַּהַר הָאִשָּׁה וַתִּשְׁלַח וַתַּגֶּד לְדָוִד וַתֹּאמֶר הָרָה אָנֹכִי:[136]

b) Nominální věta (S 44.3)

- Prvním členem nominální věty je nomen (jmenný tvar) či nominální útvar (vazba). Funkcí takové věty je podat výpověď (informace, vyjádření a pod.) o tomto nominu.
- Základní strukturu takové výpovědi lze obecně vyjádřit: „A *jest* B“ nebo „*o* A *platí* B“. Každý z obou členů výpovědi (A, B) může být dále rozvíjen (přístavky, příslovečnými určeními, vztažnými větami), přece však tvoří základní strukturu výpovědi tyto dva členy. V návaznosti na klasické rétorické kategorie lze A a B označovat za *thema* (o čem mluvíme) a *rhema* (co o thematu vypovídáme), v terminologii moderní lingvistiky *topic* a *comment*. Podstatné přitom je, že záleží na formálním obsazení prvního členu ve větě, nikoli na roli subjektu a predikátu (rozhodující je slovosled, v pozici A může být buď subjekt nebo predikát).
- Pokud druhý člen výpovědi (B) netvoří jen nominální tvar, nýbrž věta, klasifikujeme takovou kompozici jako složenou větu nominální (SNV, viz níže).

1. טוֹב הַדָּבָר: 2. וְהָאִישׁ נָבִיא לֵאלֹהִים: 3. בָּרוּךְ אַתָּה: 4. יְהוָה אֶחָד: 5. הָאִישׁ מֹשֶׁה גָּדוֹל מְאֹד: 6. לֹא טוֹב הַדָּבָר: 7. יְהוָה הוּא הָאֱלֹהִים: 8. יְהוָה הַצַּדִּיק: 9. לֹא אִישׁ אֵל: 10. כִּי אִישׁ אֱלֹהִים קָדוֹשׁ הוּא: 11. וְהַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה בָּרוּךְ: 12. גָּדוֹל בְּצִיּוֹן יְהוָה: 13. וְאַנְשֵׁי סְדֹם רָעִים וְחַטָּאִים לַיהוָה מְאֹד: 14. בָּרוּךְ יְהוָה לְעוֹלָם: 15. הַיַּד יוֹאָב אִתָּךְ בְּכָל־זֹאת: 16. הָאִשָּׁה טוֹבַת מַרְאֶה מְאֹד: 17. כִּי אַתָּה אֵל־חַנּוּן וְרַחוּם אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב־חֶסֶד וְנִחָם־הָרָעָה: . 18 כִּי טוֹב מוֹתִי מֵחַיָּי: 19. כִּי עִמְּךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכֹל אֲשֶׁר תֵּלֵךְ: 20. וְהָאֲנָשִׁים הֹלְכִים אֶל־הַהֵיכָל הַגָּדוֹל: 21. הוּא כֹּתֵב אֶת־הַדְּבָרִים עַל־הַסֵּפֶר: 22. טוֹבִים הָעֲבָדִים בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ: . 23 וַיְהִי אִישׁ מִבֶּן־יָמִין וּשְׁמוֹ קִישׁ ... וְלוֹ־הָיָה בֵן וּשְׁמוֹ שָׁאוּל:

- K nominálním větám podle uvedené klasifikace patří také věty, jejichž predikát obsahuje částici יֵשׁ či אֵין / אַיִן (tato částice není slovesným tvarem určitým, nýbrž tzv. „predication of existence“).

1. וְאֵין אִישׁ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל טוֹב מִמֶּנּוּ: 2. וַיֹּאמַר אָדָם אַךְ־פְּרִי לַצַּדִּיק אַךְ יֵשׁ־אֱלֹהִים שֹׁפְטִים בָּאָרֶץ: 3. אָמַר נָבָל בִּלְבּוֹ אֵין אֱלֹהִים: 4. וְאַתֶּם עֵדַי הַיֵּשׁ אֱלוֹהַּ מִבַּלְעָדַי* וְאֵין צוּר בַּל־יָדָעְתִּי:[137] 5. וּלְשָׁלוֹם אֵין קֵץ: 6. וַיֹּאמְרוּ הַיֵּשׁ יְהוָה בְּקִרְבֵּנוּ אִם־אָיִן: 7. אֵין עֹשֵׂה־טוֹב אֵין גַּם אֶחָד: 8. וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אָכֵן יֵשׁ יְהוָה בַּמָּקוֹם הַזֶּה וְאָנֹכִי לֹא יָדָעְתִּי: 9. וַתְּהִי שָׂרַי עֲקָרָה אֵין

136 Srv. app.: Q LXX אנכי הרה

137 מִבַּלְעָדַי = „kromě mne“

לָהּ וָלָד: 10. וַיֹּאמֶר הָעוֹד אָבִיכֶם חַי הֲיֵשׁ לָכֶם אָח: 11. וַתֹּאמֶר הַבְּכִירָה אָבִינוּ זָקֵן וְאִישׁ אֵין בָּאָרֶץ לָבוֹא עָלֵינוּ כְּדֶרֶךְ כָּל־הָאָרֶץ: 12. וְאִם־אֵינְךָ מֵשִׁשִּׁ יב דַּע כִּי־מוֹת תָּמוּת אַתָּה וְכָל־אֲשֶׁר־לָךְ:

c) Složená nominální věta (S 44.4)

- Za SNV označujeme takovou větu, jejíž člen B (*comment*, *rhema*) je tvořen samostatnou, dílčí větou.[138] Tato dílčí věta může být tvořena verbální výpovědí nebo může být větou nominální.
- Funkce celé věty je dána prvním (nominálním) členem kompozice a zcela odpovídá typu nominálních vět – vyjadřuje výpověď o členu A.

וְאַבְרָם כָּבֵד מְאֹד	a Abram byl zámožný velice (a co se Abrama týče: zámožný velice)
וְהָאָרֶץ הָיְתָה תֹהוּ וָבֹהוּ	a země, ta byla pustá a prázdná (co se země týče: byla pustá a prázdná)
וְאַבְרָהָם שָׁב לִמְקֹמוֹ	a Abraham se vrátil na své místo (a co se Abrahama týče: vrátil se na své místo)
וַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם הוּא יְהָדֵּם מִפְּנֵיכֶם	a Hospodin, Bůh váš, ten zapudí je od vás (a co se Hospodina, Boha vašeho, týče: on zapudí je od vás)
כִּי אָבִי וְאִמִּי עֲזָבוּנִי	Ano, otec můj a matka má opustili mne,
וַיהוָה יַאַסְפֵנִי:	avšak Hospodin přivine mne!

1. וְהָאֱלֹהִים נִסָּה אֶת־אַבְרָהָם: 2. וְאֶל־קַיִן וְאֶל־מִנְחָתוֹ לֹא שָׁעָה יְהוָה: 3. וְהוּא הָיָה אֲבִי כֹּל־יֹשְׁבֵי הָעִיר: 4. הַנְּפִלִים הָיוּ בָאָרֶץ בַּיָּמִים הָהֵם: 5. מִפְּרִי עֵץ־הַגָּן נֹאכֵל: 6. וְאֶל־הָאִשָּׁה אָמַר: 7. כֹּל שֶׁרֶץ הָעוֹף טָמֵא הוּא לָכֶם וְכָל־עוֹף טָהוֹר תֹּאכֵלוּ: 8. וַיהוָה יָשִׁיב לָאִישׁ אֶת־צִדְקָתוֹ וְאֶת־אֱמֶנָתוֹ: 9. וַיְהִי בַּיּוֹם הַהוּא וְהַמֶּלֶךְ יָשַׁב בְּבֵיתוֹ וַיהוָה הֵנִיחַ־לוֹ מִסָּבִיב מִכֹּל־אֹיְבָיו: 10. אֲנִי אֶל־אֱלֹהִים אֶקְרָא וַיהוָה יוֹשִׁיעֵנִי:

138 V anglické terminologii rozlišení *sentence* (věta, souvětí) – *clause* (dílčí věta v rámci souvětí).

Srovnání typů větné struktury NV, SNV a VV:

דָּוִד מֶלֶךְ טוֹב	NV	David [*je*] král dobrý.
דָּוִד הוּא מֶלֶךְ טוֹב	SNV	David, on [*je*] král dobrý. (~David, to [*je*] král dobrý!)
דָּוִד מֶלֶךְ טוֹב הוּא	SNV	David, král dobrý [*je*] on. (~Co se Davida týče, je dobrým králem.)
וְדָוִד מָלַךְ בְּיִשְׂרָאֵל	SNV	A David: kraloval v Izraeli. (~A co se Davida týče, [*ten*] kraloval v Izraeli.)
וַיִּמְלֹךְ דָּוִד בְּיִשְׂרָאֵל	VV	I kraloval David v Izraeli.

Cvičení – věty:

.1 הָאֵל תָּמִים דַּרְכּוֹ מָגֵן הוּא לְכֹל הַחֹסִים בּוֹ: .2 וְאַתֶּם תִּהְיוּ־לִי מַמְלֶכֶת כֹּהֲנִים וְגוֹי קָדוֹשׁ: .
3 אַבְרָם יָשַׁב בְּאֶרֶץ־כְּנָעַן וְלוֹט יָשַׁב בְּעָרֵי הַכִּכָּר וַיֶּאֱהַל עַד־סְדֹם: .4 וַיהוָה הֵטִיל רוּחַ־גְּדוֹלָה
אֶל־הַיָּם וַיְהִי סַעַר־גָּדוֹל בַּיָּם וְהָאֳנִיָּה הִשְׁבָּה לְהִשָּׁבֵר: .5 כִּי אַתָּה תַּנְחִיל אֶת־הָעָם הַזֶּה
אֶת־הָאָרֶץ: .6 וְהָאֲנָשִׁים יָצָאוּ: .7 כִּי יְהוָה שֹׁפְטֵנוּ יְהוָה מְחֹקְקֵנוּ יְהוָה מַלְכֵּנוּ הוּא יוֹשִׁיעֵנוּ: .
8 כָּל־מָקוֹם אֲשֶׁר תִּדְרֹךְ כַּף־רַגְלְכֶם בּוֹ לָכֶם נְתַתִּיו כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי אֶל־מֹשֶׁה: .9 וּכְבוֹא נִשְׂאֵי
הָאָרוֹן עַד־הַיַּרְדֵּן וְרַגְלֵי הַכֹּהֲנִים נֹשְׂאֵי הָאָרוֹן נִטְבְּלוּ* בִּקְצֵה הַמָּיִם וְהַיַּרְדֵּן מָלֵא עַל־כָּל־גְּדוֹתָיו*
כֹּל יְמֵי קָצִיר:[139] .10 וְשָׁאוּל הוּא יוֹשֵׁב בִּקְצֵה הַגִּבְעָה: .11 הוּא יִבְנֶה־בַּיִת לִשְׁמִי ... אֲנִי
אֶהְיֶה־לּוֹ לְאָב וְהוּא יִהְיֶה־לִּי לְבֵן:

• texty:

.1 כִּי עַם קָדוֹשׁ אַתָּה לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּךָ בָּחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לִהְיוֹת לוֹ לְעַם סְגֻלָּה מִכֹּל הָעַמִּים
אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה: (Dt 7,6)

.2 וַיִּשְׁלַח שָׁאוּל מַלְאָכִים אֶל־בֵּית דָּוִד לְשָׁמְרוֹ וְלַהֲמִיתוֹ בַּבֹּקֶר וַתַּגֶּד מִיכַל אִשְׁתּוֹ לֵאמֹר
אִם־אֵינְךָ מְמַלֵּט אֶת־נַפְשְׁךָ הַלָּיְלָה מָחָר אַתָּה מוּמָת: וַתֹּרֶד מִיכַל אֶת־דָּוִד בְּעַד הַחַלּוֹן וַיֵּלֶךְ
וַיִּבְרַח וַיִּמָּלֵט: (1S 19,11–12)

139 טבל = „vnořit“ | גְּדוֹת = „břehy“

3. וַיָּשָׁב מַלְאָךְ יְהוָה שֵׁנִית וַיִּגַּע־בּוֹ וַיֹּאמֶר קוּם אֱכָל כִּי רַב מִמְּךָ הַדָּרֶךְ: וַיָּקָם וַיֹּאכַל וַיִּשְׁתֶּה וַיֵּלֶךְ בְּכֹחַ הָאֲכִילָה הַהִיא אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה עַד הַר הָאֱלֹהִים חֹרֵב: וַיָּבֹא־שָׁם אֶל־הַמְּעָרָה וַיָּלֶן שָׁם וְהִנֵּה דְבַר־יְהוָה אֵלָיו וַיֹּאמֶר לוֹ מַה־לְּךָ פֹּה אֵלִיָּהוּ: (1Kr 19,7–9)

4. אַל־תְּבַהֵל עַל־פִּיךָ וְלִבְּךָ אַל־יְמַהֵר
לְהוֹצִיא דָבָר לִפְנֵי הָאֱלֹהִים
כִּי הָאֱלֹהִים בַּשָּׁמַיִם וְאַתָּה עַל־הָאָרֶץ ...
אַל־תִּתֵּן אֶת־פִּיךָ לַחֲטִיא אֶת־בְּשָׂרֶךָ
וְאַל־תֹּאמַר לִפְנֵי הַמַּלְאָךְ הָאֱלֹהִים כִּי שְׁגָגָה הִיא
לָמָּה יִקְצֹף הָאֱלֹהִים עַל־קוֹלֶךָ וְחִבֵּל אֶת־מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ:
כִּי בְּרֹב חֲלֹמוֹת וַהֲבָלִים וּדְבָרִים הַרְבֵּה
כִּי אֶת־הָאֱלֹהִים יְרָא: (Př 5,1.5–6)

5. וְאַבְרָהָם זָקֵן בָּא בַּיָּמִים וַיהוָה בֵּרַךְ אֶת־אַבְרָהָם בַּכֹּל: וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֶל־עַבְדּוֹ זְקַן בֵּיתוֹ הַמֹּשֵׁל בְּכָל־אֲשֶׁר־לוֹ שִׂים־נָא יָדְךָ תַּחַת יֶרְכִּי: וְאַשְׁבִּיעֲךָ בַּיהוָה אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם וֵאלֹהֵי הָאָרֶץ אֲשֶׁר לֹא־תִקַּח אִשָּׁה לִבְנִי מִבְּנוֹת הַכְּנַעֲנִי אֲשֶׁר אָנֹכִי יוֹשֵׁב בְּקִרְבּוֹ: כִּי אֶל־אַרְצִי וְאֶל־מוֹלַדְתִּי תֵּלֵךְ וְלָקַחְתָּ אִשָּׁה לִבְנִי לְיִצְחָק: (Gn 24,1–4)

6. וַיְהִי בֶּהְיוֹת יְהוֹשֻׁעַ בִּירִיחוֹ וַיִּשָּׂא עֵינָיו וַיַּרְא וְהִנֵּה־אִישׁ עֹמֵד לְנֶגְדּוֹ וְחַרְבּוֹ שְׁלוּפָה בְּיָדוֹ וַיֵּלֶךְ יְהוֹשֻׁעַ אֵלָיו וַיֹּאמֶר לוֹ הֲלָנוּ אַתָּה אִם־לְצָרֵינוּ: וַיֹּאמֶר לֹא כִּי אֲנִי שַׂר־צְבָא־יְהוָה עַתָּה בָּאתִי וַיִּפֹּל יְהוֹשֻׁעַ אֶל־פָּנָיו אַרְצָה וַיִּשְׁתַּחוּ וַיֹּאמֶר לוֹ מָה אֲדֹנִי מְדַבֵּר אֶל־עַבְדּוֹ: וַיֹּאמֶר שַׂר־צְבָא יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ שַׁל־נַעַלְךָ מֵעַל רַגְלֶךָ כִּי הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אַתָּה עֹמֵד עָלָיו קֹדֶשׁ הוּא וַיַּעַשׂ יְהוֹשֻׁעַ כֵּן: (Joz 5,13–15)

7. לֹא לָנוּ יְהוָה לֹא לָנוּ כִּי־לְשִׁמְךָ תֵּן כָּבוֹד
עַל־חַסְדְּךָ עַל־אֲמִתֶּךָ:
לָמָּה יֹאמְרוּ הַגּוֹיִם אַיֵּה־נָא אֱלֹהֵיהֶם:
וֵאלֹהֵינוּ בַשָּׁמָיִם כֹּל אֲשֶׁר־חָפֵץ עָשָׂה:
עֲצַבֵּיהֶם כֶּסֶף וְזָהָב מַעֲשֵׂה יְדֵי אָדָם:

פֶּה־לָהֶם וְלֹא יְדַבֵּרוּ עֵינַיִם לָהֶם וְלֹא יִרְאוּ׃
אָזְנַיִם לָהֶם וְלֹא יִשְׁמָעוּ אַף לָהֶם וְלֹא יְרִיחוּן׃
יְדֵיהֶם וְלֹא יְמִישׁוּן רַגְלֵיהֶם וְלֹא יְהַלֵּכוּ לֹא־יֶהְגּוּ בִּגְרוֹנָם׃
כְּמוֹהֶם יִהְיוּ עֹשֵׂיהֶם כֹּל אֲשֶׁר־בֹּטֵחַ בָּהֶם׃
יִשְׂרָאֵל בְּטַח בַּיהוָה עֶזְרָם וּמָגִנָּם הוּא׃
בֵּית אַהֲרֹן בִּטְחוּ בַיהוָה עֶזְרָם וּמָגִנָּם הוּא׃
יִרְאֵי יְהוָה בִּטְחוּ בַיהוָה עֶזְרָם וּמָגִנָּם הוּא׃
יְהוָה זְכָרָנוּ יְבָרֵךְ
יְבָרֵךְ אֶת־בֵּית יִשְׂרָאֵל יְבָרֵךְ אֶת־בֵּית אַהֲרֹן׃
יְבָרֵךְ יִרְאֵי יְהוָה הַקְּטַנִּים עִם־הַגְּדֹלִים׃
יֹסֵף יְהוָה עֲלֵיכֶם עֲלֵיכֶם וְעַל־בְּנֵיכֶם׃
בְּרוּכִים אַתֶּם לַיהוָה עֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ׃
הַשָּׁמַיִם שָׁמַיִם לַיהוָה וְהָאָרֶץ נָתַן לִבְנֵי־אָדָם׃
לֹא הַמֵּתִים יְהַלְלוּ־יָהּ וְלֹא כָּל־יֹרְדֵי דוּמָה׃
וַאֲנַחְנוּ נְבָרֵךְ יָהּ מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם
הַלְלוּ־יָהּ׃ (Ž 115,1–18)

LEKCE 24.

Narativní texty – vyprávění (S 48.1–2 a 54.2)

- Ve větách, které tvoří popředí vyprávění, stojí na začátku tvar narativu ve 3. os (*impf cons*). *Waw consecutivum* vyjadřuje dějový sled v hlavní linii vyprávění.
- V nominálních větách nepokračuje děj v hlavní linii, nýbrž se sdělují okolnosti nebo potřebné informace, líčí se situační kontext nebo zaznívají odkazy mimo vnitřní svět příběhu.
- V SNV se mohou vyskytovat jako „vedlejší čas“ (resp. *tempus* vedlejší věty) tvary *pf*, často ve vedlejších větách po אֲשֶׁר nebo כִּי.
- Tvar וַיְהִי v neosobním užití („a stalo se“) je makrosyntaktickým signálem, který vyjadřuje začátek nového odstavce vyprávění. Doplněn údaji o času a místě patří ke standardnímu úvodu nové scény či nového příběhu (úseku) (viz S 54.2).
- Obsah přímých řečí, jakkoli zaznívá v rámci vyprávění, je však textem diskursivním. Jedná se o mluvní projev, při němž (z perspektivy posluchače) děj stojí a jen běží čas promlouvání. Veškerá pozornost patří tomu, co jedna z postav na scéně říká. Teprve po ukončení přímé řeči může vypravěč pokračovat dalšími dějovými slovesy, případně informovat posluchače, zda a jak děj v pozadí promluvy probíhal (viz lekce 25 a 26).

Jr 36,1–13

1	1		וַיְהִי בַּשָּׁנָה הָרְבִיעִת לִיהוֹיָקִים בֶּן־יֹאשִׁיָהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה
2			הָיָה הַדָּבָר הַזֶּה אֶל־יִרְמְיָהוּ מֵאֵת יְהוָה לֵאמֹר
3	2	–	קַח־לְךָ מְגִלַּת־סֵפֶר
4		–	וְכָתַבְתָּ אֵלֶיהָ אֵת כָּל־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי אֵלֶיךָ
5		–	/ עַל־יִשְׂרָאֵל וְעַל־יְהוּדָה וְעַל־כָּל־הַגּוֹיִם
6			/ מִיּוֹם דִּבַּרְתִּי אֵלֶיךָ מִימֵי יֹאשִׁיָהוּ וְעַד הַיּוֹם הַזֶּה:
7	3	–	אוּלַי יִשְׁמְעוּ בֵּית יְהוּדָה אֵת כָּל־הָרָעָה
8			/ אֲשֶׁר אָנֹכִי חֹשֵׁב לַעֲשׂוֹת לָהֶם
9		–	לְמַעַן יָשׁוּבוּ אִישׁ מִדַּרְכּוֹ הָרָעָה
10		–	וְסָלַחְתִּי לַעֲוֹנָם וּלְחַטָּאתָם: ס
11	4		וַיִּקְרָא יִרְמְיָהוּ אֶת־בָּרוּךְ בֶּן־נֵרִיָּה
12			וַיִּכְתֹּב בָּרוּךְ מִפִּי יִרְמְיָהוּ אֵת כָּל־דִּבְרֵי יְהוָה

13 / אֲשֶׁר דִּבֶּר אֵלָיו עַל־מְגִלַּת־סֵפֶר׃

14 5 וַיְצַוֶּה יִרְמְיָהוּ אֶת־בָּרוּךְ לֵאמֹר ...

15 8 וַיַּעַשׂ בָּרוּךְ בֶּן־נֵרִיָּה כְּכֹל אֲשֶׁר־צִוָּהוּ יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא

16 / לִקְרֹא בַּסֵּפֶר דִּבְרֵי יְהוָה בֵּית יְהוָֹה׃ ס

17 9 וַיְהִי בַשָּׁנָה הַחֲמִשִׁית לִיהוֹיָקִים בֶּן־יֹאשִׁיָּהוּ מֶלֶךְ־יְהוּדָה בַּחֹדֶשׁ הַתְּשִׁעִי

19 קָרְאוּ צוֹם לִפְנֵי יְהוָה כָּל־הָעָם בִּירוּשָׁלִָם

20 וְכָל־הָעָם הַבָּאִים מֵעָרֵי יְהוּדָה בִּירוּשָׁלִָם׃

21 10 וַיִּקְרָא בָּרוּךְ בַּסֵּפֶר אֶת־דִּבְרֵי יִרְמְיָהוּ בֵּית יְהוָה בְּלִשְׁכַּת

22 / גְּמַלְיָהוּ בֶן־שָׁפָן הַסֹּפֵר בֶּחָצֵר הָעֶלְיוֹן

23 / פֶּתַח שַׁעַר בֵּית־יְהוָה הֶחָדָשׁ בְּאָזְנֵי כָּל־הָעָם׃

24 11 וַיִּשְׁמַע מִכָיְהוּ בֶן־גְּמַרְיָהוּ בֶּן־שָׁפָן אֶת־כָּל־דִּבְרֵי יְהוָה מֵעַל הַסֵּפֶר׃

26 12 וַיֵּרֶד בֵּית־הַמֶּלֶךְ עַל־לִשְׁכַּת הַסֹּפֵר

27 וְהִנֵּה־שָׁם כָּל־הַשָּׂרִים יוֹשְׁבִים

28 אֱלִישָׁמָע הַסֹּפֵר וּדְלָיָהוּ בֶן־שְׁמַעְיָהוּ וְאֶלְנָתָן בֶּן־עַכְבּוֹר

29 / וּגְמַרְיָהוּ בֶן־שָׁפָן וְצִדְקִיָּהוּ בֶן־חֲנַנְיָהוּ וְכָל־הַשָּׂרִים׃

30 13 וַיַּגֶּד לָהֶם מִכָיְהוּ אֵת כָּל־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר שָׁמַע בִּקְרֹא בָרוּךְ

31 / בַּסֵּפֶר בְּאָזְנֵי הָעָם׃

1Kr 3,1–4

1 1 וַיִּתְחַתֵּן שְׁלֹמֹה אֶת־פַּרְעֹה מֶלֶךְ מִצְרַיִם
2 וַיִּקַּח אֶת־בַּת־פַּרְעֹה
3 וַיְבִיאֶהָ אֶל־עִיר דָּוִד עַד כַּלֹּתוֹ לִבְנוֹת אֶת־בֵּיתוֹ
4 / וְאֶת־בֵּית יְהוָה וְאֶת־חוֹמַת יְרוּשָׁלִַם סָבִיב׃
5 2 רַק הָעָם מְזַבְּחִים בַּבָּמוֹת
6 כִּי לֹא־נִבְנָה בַיִת לְשֵׁם יְהוָה עַד הַיָּמִים הָהֵם׃ פ
8 3 וַיֶּאֱהַב שְׁלֹמֹה אֶת־יְהוָה לָלֶכֶת בְּחֻקּוֹת דָּוִד אָבִיו
10 רַק בַּבָּמוֹת הוּא מְזַבֵּחַ וּמַקְטִיר׃
11 4 וַיֵּלֶךְ הַמֶּלֶךְ גִּבְעֹנָה לִזְבֹּחַ שָׁם
12 כִּי הִיא הַבָּמָה הַגְּדוֹלָה
13 אֶלֶף עֹלוֹת יַעֲלֶה שְׁלֹמֹה עַל הַמִּזְבֵּחַ הַהוּא׃

Est 3,1–6

1 1 אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה גִּדַּל הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ אֶת־הָמָן בֶּן־הַמְּדָתָא הָאֲגָגִי
2 וַיְנַשְּׂאֵהוּ
3 וַיָּשֶׂם אֶת־כִּסְאוֹ מֵעַל כָּל־הַשָּׂרִים אֲשֶׁר אִתּוֹ׃
4 2 וְכָל־עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר־בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ כֹּרְעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים לְהָמָן
5 כִּי־כֵן צִוָּה־לוֹ הַמֶּלֶךְ
6 וּמָרְדֳּכַי לֹא יִכְרַע
7 וְלֹא יִשְׁתַּחֲוֶה׃
8 3 וַיֹּאמְרוּ עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ לְמָרְדֳּכָי
9 – מַדּוּעַ אַתָּה עוֹבֵר אֵת מִצְוַת הַמֶּלֶךְ׃
10 4 וַיְהִי בְּאָמְרָם אֵלָיו יוֹם וָיוֹם
11 וְלֹא שָׁמַע אֲלֵיהֶם
12 וַיַּגִּידוּ לְהָמָן לִרְאוֹת
13 הַיַּעַמְדוּ דִּבְרֵי מָרְדֳּכָי
14 כִּי־הִגִּיד לָהֶם אֲשֶׁר־הוּא יְהוּדִי׃

15 5 וַיַּ֣רְא הָמָ֔ן כִּי־אֵ֥ין מָרְדֳּכַ֖י כֹּרֵ֣עַ וּמִשְׁתַּחֲוֶ֣ה לֽוֹ
16 וַיִּמָּ֥לֵא הָמָ֖ן חֵמָֽה׃
17 6 וַיָּבֶ֣ז בְּעֵינָ֗יו לִשְׁלֹ֤חַ יָד֙ בְּמָרְדֳּכַ֣י לְבַדּ֔וֹ
18 כִּֽי־הִגִּ֥ידוּ ל֖וֹ אֶת־עַ֣ם מָרְדֳּכָ֑י
19 וַיְבַקֵּ֣שׁ הָמָ֗ן לְהַשְׁמִ֛יד אֶת־כָּל־הַיְּהוּדִ֥ים
20 / אֲשֶׁ֖ר בְּכָל־מַלְכ֣וּת אֲחַשְׁוֵרֹ֑שׁ עַ֖ם מָרְדֳּכָֽי׃

Gn 6,1–12

1 1 וַיְהִ֣י כִֽי־הֵחֵ֣ל הָאָדָ֗ם לָרֹב֙ עַל־פְּנֵ֣י הָאֲדָמָ֔ה
2 וּבָנ֥וֹת יֻלְּד֖וּ לָהֶֽם׃
3 2 וַיִּרְא֣וּ בְנֵי־הָאֱלֹהִ֗ים אֶת־בְּנ֤וֹת הָאָדָם֙
4 כִּי֙ טֹבֹ֣ת הֵ֔נָּה
5 וַיִּקְח֥וּ לָהֶ֛ם נָשִׁ֖ים מִכֹּ֣ל אֲשֶׁ֥ר בָּחָֽרוּ׃
6 3 וַיֹּאמֶר֙ יְהוָ֔ה
7 – לֹא־יָד֥וֹן רוּחִ֛י בָּאָדָ֖ם לְעֹלָ֑ם
8 – בְּשַׁגַּ֣ם ה֔וּא בָּשָׂ֑ר
9 – וְהָי֥וּ יָמָ֛יו מֵאָ֥ה וְעֶשְׂרִ֖ים שָׁנָֽה׃
10 4 הַנְּפִלִ֞ים הָי֤וּ בָאָ֙רֶץ֙ בַּיָּמִ֣ים הָהֵ֔ם
11 וְגַ֕ם אַחֲרֵי־כֵ֖ן אֲשֶׁר֙ יָבֹ֣אוּ בְנֵי֩ הָאֱלֹהִ֨ים אֶל־בְּנ֤וֹת הָאָדָם֙
12 וְיָלְד֣וּ לָהֶ֔ם
13 הֵ֣מָּה הַגִּבֹּרִ֗ים אֲשֶׁ֛ר מֵעוֹלָ֖ם אַנְשֵׁ֣י הַשֵּֽׁם׃ פ
14 5 וַיַּ֣רְא יְהוָ֔ה
15 כִּ֥י רַבָּ֖ה רָעַ֣ת הָאָדָ֑ם בָּאָ֔רֶץ
16 וְכָל־יֵ֣צֶר מַחְשְׁבֹ֔ת לִבּ֖וֹ רַ֥ק רַ֖ע כָּל־הַיּֽוֹם׃
17 6 וַיִּנָּ֤חֶם יְהוָה֙ כִּֽי־עָשָׂ֣ה אֶת־הָאָדָ֔ם בָּאָ֑רֶץ
18 וַיִּתְעַצֵּ֖ב אֶל־לִבּֽוֹ׃
19 7 וַיֹּאמֶר֙ יְהוָ֔ה
20 – אֶמְחֶ֣ה אֶת־הָאָדָ֔ם אֲשֶׁ֥ר בָּרָ֖אתִי מֵעַ֣ל פְּנֵ֣י הָאֲדָמָ֑ה

21 – מֵאָדָם עַד־בְּהֵמָה עַד־רֶמֶשׂ וְעַד־עוֹף הַשָּׁמָיִם
22 – כִּי נִחַמְתִּי כִּי עֲשִׂיתִם:
23 8 וְנֹחַ מָצָא חֵן בְּעֵינֵי יְהוָה: פ
24 9 אֵלֶּה תּוֹלְדֹת נֹחַ
25 נֹחַ אִישׁ צַדִּיק תָּמִים הָיָה בְּדֹרֹתָיו
26 אֶת־הָאֱלֹהִים הִתְהַלֶּךְ־נֹחַ:
27 10 וַיּוֹלֶד נֹחַ שְׁלֹשָׁה בָנִים אֶת־שֵׁם אֶת־חָם וְאֶת־יָפֶת:
28 11 וַתִּשָּׁחֵת הָאָרֶץ לִפְנֵי הָאֱלֹהִים
29 וַתִּמָּלֵא הָאָרֶץ חָמָס:
30 12 וַיַּרְא אֱלֹהִים אֶת־הָאָרֶץ
31 וְהִנֵּה נִשְׁחָתָה
32 כִּי־הִשְׁחִית כָּל־בָּשָׂר אֶת־דַּרְכּוֹ עַל־הָאָרֶץ: ס

Nu 21,31–35

1 31 וַיֵּשֶׁב יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ הָאֱמֹרִי:
2 32 וַיִּשְׁלַח מֹשֶׁה לְרַגֵּל אֶת־יַעְזֵר
3 וַיִּלְכְּדוּ בְּנֹתֶיהָ
4 וַיּוֹרֶשׁ אֶת־הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר־שָׁם:
5 33 וַיִּפְנוּ
6 וַיַּעֲלוּ דֶּרֶךְ הַבָּשָׁן
7 וַיֵּצֵא עוֹג מֶלֶךְ־הַבָּשָׁן לִקְרָאתָם הוּא וְכָל־עַמּוֹ לַמִּלְחָמָה אֶדְרֶעִי:
8 34 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה
9 – אַל־תִּירָא אֹתוֹ
10 – כִּי בְיָדְךָ נָתַתִּי אֹתוֹ וְאֶת־כָּל־עַמּוֹ וְאֶת־אַרְצוֹ
11 – וְעָשִׂיתָ לּוֹ כַּאֲשֶׁר עָשִׂיתָ לְסִיחֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר יוֹשֵׁב בְּחֶשְׁבּוֹן:
12 35 וַיַּכּוּ אֹתוֹ וְאֶת־כָּל־עַמּוֹ עַד־בִּלְתִּי הִשְׁאִיר־לוֹ שָׂרִיד[140]
13 וַיִּירְשׁוּ אֶת־אַרְצוֹ:

140 „uprchlík,“ „ten který vyvázl“

Dt 34,1–12

1	1	וַיַּעַל מֹשֶׁה מֵעַרְבֹת מוֹאָב אֶל־הַר נְבֹו רֹאשׁ הַפִּסְגָּה
2		/ אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי יְרֵחֹו
3		וַיַּרְאֵהוּ יְהוָה אֶת־כָּל־הָאָרֶץ אֶת־הַגִּלְעָד עַד־דָּן:
4	2	/ וְאֵת כָּל־נַפְתָּלִי וְאֶת־אֶרֶץ אֶפְרַיִם וּמְנַשֶּׁה
5		/ וְאֵת כָּל־אֶרֶץ יְהוּדָה עַד הַיָּם הָאַחֲרֹון:
6	3	/ וְאֶת־הַנֶּגֶב וְאֶת־הַכִּכָּר בִּקְעַת יְרֵחֹו עִיר הַתְּמָרִים
7		/ עַד־צֹעַר:
8	4	וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלָיו
9		– זֹאת הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב לֵאמֹר
10		– – לְזַרְעֲךָ אֶתְּנֶנָּה
11		– הֶרְאִיתִיךָ בְעֵינֶיךָ
12		– וְשָׁמָּה לֹא תַעֲבֹר:
13	5	וַיָּמָת שָׁם מֹשֶׁה עֶבֶד יְהוָה בְּאֶרֶץ מוֹאָב עַל־פִּי יְהוָה:
14	6	וַיִּקְבֹּר אֹתוֹ בַגַּי בְּאֶרֶץ מוֹאָב מוּל בֵּית פְּעוֹר
15		וְלֹא־יָדַע אִישׁ אֶת־קִבְרָתוֹ עַד הַיֹּום הַזֶּה:
16	7	וּמֹשֶׁה בֶּן־מֵאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה בְּמֹתֹו
17		לֹא־כָהֲתָה* עֵינוֹ
18		וְלֹא־נָס לֵחֹה*:[141]
19	8	וַיִּבְכּוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־מֹשֶׁה בְּעַרְבֹת מוֹאָב שְׁלֹשִׁים יֹום
20		וַיִּתְּמוּ יְמֵי בְכִי אֵבֶל מֹשֶׁה:
21	9	וִיהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן מָלֵא רוּחַ חָכְמָה
22		כִּי־סָמַךְ מֹשֶׁה אֶת־יָדָיו עָלָיו
23		וַיִּשְׁמְעוּ אֵלָיו בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל
24		וַיַּעֲשׂוּ כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה:
25	10	וְלֹא־קָם נָבִיא עוֹד בְּיִשְׂרָאֵל כְּמֹשֶׁה
26		אֲשֶׁר יְדָעוֹ יְהוָה פָּנִים אֶל־פָּנִים:

141 כהה = „oslábnout“ | לֵחַ = „svěžest“, „čerstvost“

27 11 לְכָל־הָאֹתוֹת וְהַמּוֹפְתִים אֲשֶׁר שְׁלָחוֹ יְהוָה לַעֲשׂוֹת בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם
28 / לְפַרְעֹה וּלְכָל־עֲבָדָיו וּלְכָל־אַרְצוֹ׃
29 וּלְכָל־הַיָּד הַחֲזָקָה וּלְכֹל הַמּוֹרָא הַגָּדוֹל
30 / אֲשֶׁר עָשָׂה מֹשֶׁה לְעֵינֵי כָּל־יִשְׂרָאֵל׃

Další texty viz v předchozích lekcích; například Gn 4,16–22 (lekce 14), Gn 11,27–32 (lekce 15), Gn 39,7–22 (lekce 21), 1Kr 19,7–9 (lekce 23).

LEKCE 25.

Diskursivní texty – promluva (S 48.3, 48.5, 54.1)

- Jako diskursivní zde označujeme všechny typy a žánry textů, které nejsou vyprávěním (jejichž popředí neutváří dějový sled).
- Funkce slovesných tvarů jsou v těchto textech závislé na typu promluvy, případně literárním žánru. Pro analýzu a určení funkce tvarů je třeba nejprve analyzovat, které tvary a v jakém smyslu (času, modu) tvoří popředí výpovědi (S 48.3 48.5).
    - V kontextu přímých řečí nebo promluv, které jsou jako celek imperativní instrukcí, exhortací či parenetickým kázáním, jsou hlavními tvary obvykle *imperativy* (nejsilnější tvary jednoznačně oslovující komunikace *já → ty*). k nim se mohou řadit *kohortativy* (výzva 1. os) a *jussivy* (výzva 3. os). Se stejnou funkcí může být v jednoznačném kontextu užit také *infinitiv absolutus*.
    - Hlavní výpovědi tvoří v diskursivním kontextu nejčastěji věty s *imperfektem* (někdy také v modálním či jussivním významu). Čas a vid těchto tvarů vyplývá z kontextu výpovědi (v kontextu se obvykle vyskytují částice, příslovce času či vyjádření okolností a způsobu činnosti, z nichž je možné funkci slovesných tvarů vyrozumět). Imperfektum vyjadřuje především postoj mluvčího ke sdělovanému, příp. k adresátům.
    - Tvary *perfekta* vyjadřují perspektivu. Mluvčí jimi odkazuje do minulosti, případně do budoucnosti. Často se perfektum vyskytuje v úvodních větách, které představují okolnosti, nebo ve větách, které zdůvodňují či jinak doplňují hlavní argumentaci.
    - Vedlejší výpovědi může ve většině temporálních i vidových kontextů vyjadřovat *waw-perfectum* na začátku věty (obecně „vedlejší čas“, tempus vedlejších vět).
- Orientaci posluchače v mluvní situaci slouží jednoznačné makrosyntaktické signály, jejichž funkcí je upozornit na zlomy, přechody či znovu potvrdit modus výpovědi (S 54.1). K takovým signálním tvarům patří v diskursivním kontextu především:
    - Tvar וְהִנֵּה, jehož užitím mluvčí navozuje perspektivu líčení a vyzývá posluchače, aby sledovali následující popis (časté u líčení scény či obrazné pasáže i v kontextu narativním, především však v promluvách; srv. např. Gn 28,12–13).
    - Tvar וְעַתָּה, který v kontextu přímé řeči nebo v promluvě apeluje na pozornost posluchače a signalizuje přechod mluvčího k jádru věci (např. po argumentativních a okolnosti líčících větách vyznačuje přechod k vlastnímu záměru řeči, obrat od deskriptivního popisu k imperativnímu oslovení, rozkazu; srv. Ex 3,10.18).
    - Tvar כִּי na začátku hlavních vět vyjadřuje důtazné ujištění, přitakání („Zajisté...“).

Dt 30,15–18

רְאֵה	15a	*imp*	
נָתַתִּי לְפָנֶיךָ הַיּוֹם אֶת־הַחַיִּים וְאֶת־הַטּוֹב	b	*pf*	
וְאֶת־הַמָּוֶת וְאֶת־הָרָע	c		
אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ	16a	*c-NV pt*	*/inf c*
לָלֶכֶת בִּדְרָכָיו וְלִשְׁמֹר מִצְוֹתָיו וְחֻקֹּתָיו וּמִשְׁפָּטָיו /	b	*/inf c / inf-c*	
וְחָיִיתָ	c	*w-pf*	
וְרָבִיתָ	d	*w-pf*	
וּבֵרַכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בָּאָרֶץ אֲשֶׁר־אַתָּה בָא־שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ:	e	*w-pf*	*/c-NV pt*
וְאִם־יִפְנֶה לְבָבְךָ	17a	*w-c-impf*	
וְלֹא תִשְׁמָע	b	*w-neg-impf*	
וְנִדַּחְתָּ	c	*w-pf*	
וְהִשְׁתַּחָוִיתָ לֵאלֹהִים אֲחֵרִים	d	*w-pf*	
וַעֲבַדְתָּם:	e	*w-pf*	
הִגַּדְתִּי לָכֶם הַיּוֹם	18a	*pf*	
כִּי אָבֹד תֹּאבֵדוּן	b	*c-inf abs + impf*	
לֹא־תַאֲרִיכוּ יָמִים עַל־הָאֲדָמָה אֲשֶׁר אַתָּה עֹבֵר אֶת־הַיַּרְדֵּן	c	*neg-impf*	*/c-NV pt*
לָבֹא שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ: /	d	*/inf c + inf c*	

Ex 4,10-12

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־יְהוָה	10	*nar*	
בִּי אֲדֹנָי	–	*NV (formule)*	
לֹא אִישׁ דְּבָרִים אָנֹכִי גַּם מִתְּמוֹל גַּם מִשִּׁלְשֹׁם	–	*neg-NV nom*	
/ גַּם מֵאָז דַּבֶּרְךָ אֶל־עַבְדֶּךָ			
כִּי כְבַד־פֶּה וּכְבַד לָשׁוֹן אָנֹכִי:	–	*c-NV nom*	
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלָיו	11	*nar*	
מִי שָׂם פֶּה לָאָדָם	–	*Q-impf*	
אוֹ מִי־יָשׂוּם אִלֵּם אוֹ חֵרֵשׁ אוֹ פִקֵּחַ אוֹ עִוֵּר	–	*w-Q-impf*	

Q-neg-NV		–	הֲלֹא אָנֹכִי יְהוָה:
sig!	12	–	וְעַתָּה
imp		–	לֵךְ
w-NV impf (koh)		–	וְאָנֹכִי אֶהְיֶה עִם־פִּיךָ
w-pf		–	וְהוֹרֵיתִיךָ אֲשֶׁר תְּדַבֵּר:

Žalm 123

1	1	שִׁיר הַמַּעֲלוֹת
2		אֵלֶיךָ נָשָׂאתִי אֶת־עֵינַי הַיּוֹשְׁבִי בַּשָּׁמָיִם:
3	2	הִנֵּה
4		כְּעֵינֵי עַבָדִים אֶל־יַד אֲדוֹנֵיהֶם
5		כְּעֵינֵי שִׁפְחָה אֶל־יַד גְּבִרְתָּהּ
6		כֵּן עֵינֵינוּ אֶל־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עַד שֶׁיְּחָנֵּנוּ:
7	3	חָנֵּנוּ יְהוָה
8		חָנֵּנוּ
9		כִּי־רַב שָׂבַעְנוּ בוּז:
10	4	רַבַּת שָׂבְעָה־לָּהּ נַפְשֵׁנוּ הַלַּעַג הַשַּׁאֲנַנִּים הַבּוּז לִגְאֵיוֹנִים:

Iz 2,1-5

1	1	הַדָּבָר אֲשֶׁר חָזָה יְשַׁעְיָהוּ בֶּן־אָמוֹץ עַל־יְהוּדָה וִירוּשָׁלָם:
2	2	וְהָיָה בְּאַחֲרִית הַיָּמִים
3		נָכוֹן יִהְיֶה הַר בֵּית־יְהוָה בְּרֹאשׁ הֶהָרִים
4		וְנִשָּׂא מִגְּבָעוֹת
5		וְנָהֲרוּ אֵלָיו כָּל־הַגּוֹיִם:
6	3	וְהָלְכוּ עַמִּים רַבִּים
7		וְאָמְרוּ
8		– לְכוּ

9 – וְנַעֲלֶה אֶל־הַר־יְהוָה אֶל־בֵּית אֱלֹהֵי יַעֲקֹב
10 – וְיֹרֵנוּ מִדְּרָכָיו
11 – וְנֵלְכָה בְּאֹרְחֹתָיו
12 כִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תוֹרָה
13 וּדְבַר־יְהוָה מִירוּשָׁלָם׃
14 4 וְשָׁפַט בֵּין הַגּוֹיִם
15 וְהוֹכִיחַ לְעַמִּים רַבִּים
16 וְכִתְּתוּ חַרְבוֹתָם לְאִתִּים
17 וַחֲנִיתוֹתֵיהֶם לְמַזְמֵרוֹת
18 לֹא יִשָּׂא גּוֹי אֶל־גּוֹי חֶרֶב
19 וְלֹא־יִלְמְדוּ עוֹד מִלְחָמָה׃

Ex 7,1–7

1 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה
2 – רְאֵה
3 – נְתַתִּיךָ אֱלֹהִים לְפַרְעֹה
4 – וְאַהֲרֹן אָחִיךָ יִהְיֶה נְבִיאֶךָ׃
5 2 – אַתָּה תְדַבֵּר אֵת כָּל־אֲשֶׁר אֲצַוֶּךָּ
6 – וְאַהֲרֹן אָחִיךָ יְדַבֵּר אֶל־פַּרְעֹה
7 – וְשִׁלַּח אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵאַרְצוֹ׃
8 3 – וַאֲנִי אַקְשֶׁה אֶת־לֵב פַּרְעֹה
9 – וְהִרְבֵּיתִי אֶת־אֹתֹתַי וְאֶת־מוֹפְתַי בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם׃
10 4 – וְלֹא־יִשְׁמַע אֲלֵכֶם פַּרְעֹה
11 – וְנָתַתִּי אֶת־יָדִי בְּמִצְרָיִם
12 – וְהוֹצֵאתִי אֶת־צִבְאֹתַי אֶת־עַמִּי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל
13 / מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בִּשְׁפָטִים גְּדֹלִים׃
14 5 – וְיָדְעוּ מִצְרַיִם כִּי־אֲנִי יְהוָה בִּנְטֹתִי אֶת־יָדִי עַל־מִצְרָיִם
15 – וְהוֹצֵאתִי אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מִתּוֹכָם׃
16 6 וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן
17 כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֹתָם כֵּן עָשׂוּ׃
18 7 וּמֹשֶׁה בֶּן־שְׁמֹנִים שָׁנָה
19 וְאַהֲרֹן בֶּן־שָׁלוֹשׁ וּשְׁמֹנִים שָׁנָה בְּדַבְּרָם אֶל־פַּרְעֹה׃ פ

LEKCE 26.

Slovesné tvary v opozitním druhu textu (S 48.4)

Pozn.: Následující látka navazuje na lekce 24. a 25., k jejímu probírání je vhodné přistoupit až po osvojení látky předchozích lekcí.

- Funkce slovesných tvarů souvisí s daným typem mluvního aktu, resp. druhem textu. V rámci jednoho kontextu nejsou slovesné tvary nijak libovolné, nýbrž slouží orientaci posluchače k porozumění. V rámci jednoho mluvního aktu obvykle mluvčí buď setrvává v jedné poloze a perspektivě, nebo přechází pouze mezi popředím a pozadím výpovědi. Pokud dochází k větším změnám, bývá přechod vyznačen příslušnými signály (výjimky a vybočení mohou působit nedorozumění či zmatek).
- Pokud se v rámci vyprávění otevře přímá řeč (dialog či monolog), platí v jejím rámci syntaktická pravidla diskursivní promluvy, včetně příslušných funkcí slovesných tvarů (S 48.4.2).
- Pokud se naopak v diskursivní promluvě (např. přímé řeči) v rámci retrospektivního líčení (NV) či zpětného líčení minulého děje (věty s *pf*) promlouvající osoba jednoznačně „rozvypráví“, mohou se i v přímé řeči uplatnit tvary narativů (viz níže řádek 6 a 8–9; tzv. sekundární vyprávění).
- Pokud jsou do vyprávění vřazeny věty s imperfekty, signalizují, že v nich mluvčí vystupuje ze své perspektivy nezúčastněného vypravěče (distancované vyprávění ve 3. os) a se svým posluchačem vstupuje do jiného modu komunikace (pojednání, poznámka či sdělení „nad“ vyprávěním). Zejména v „angažovaných“ vyprávěních vedených v 1. osobě vypravěč nezřídka ve vrcholných momentech opouští distancovanou perspektivu a přechází do modu angažovanější „promluvy“ (užití *impf* v takovém případě bývá hodnoceno jako *praesens historicum*).

texty:

1Kr 3,5–15

בְּגִבְעוֹן נִרְאָה יְהוָה אֶל־שְׁלֹמֹה בַּחֲלוֹם הַלָּיְלָה	5	*NV pf*			1
וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים		*nar*			2
שְׁאַל –		*- imp*			3
מָה אֶתֶּן־לָךְ׃ –		*- Q-impf*			3
וַיֹּאמֶר שְׁלֹמֹה	6	*nar*			4
אַתָּה עָשִׂיתָ עִם־עַבְדְּךָ דָוִד אָבִי חֶסֶד גָּדוֹל –		*- NV*	*pf*		5
/ כַּאֲשֶׁר הָלַךְ לְפָנֶיךָ בֶּאֱמֶת וּבִצְדָקָה		↓		*/c-pf*	6
וּבְיִשְׁרַת לֵבָב עִמָּךְ		↓			7
וַתִּשְׁמָר־לוֹ אֶת־הַחֶסֶד הַגָּדוֹל הַזֶּה –		*-*	*nar (!)*		8
וַתִּתֶּן־לוֹ בֵן יֹשֵׁב עַל־כִּסְאוֹ כַּיּוֹם הַזֶּה׃ –		*-*	*nar /pt*		9
וְעַתָּה יְהוָה אֱלֹהָי –		*- sig*	*+ oslovení (!)*		10
אַתָּה הִמְלַכְתָּ אֶת־עַבְדְּךָ תַּחַת דָּוִד אָבִי –		*- NV pf*			11
וְאָנֹכִי נַעַר קָטֹן –		*- NV nom*			12
לֹא אֵדַע צֵאת וָבֹא׃ –		*- neg-impf*	*inf w-inf*		13
וְעַבְדְּךָ בְּתוֹךְ עַמְּךָ אֲשֶׁר בָּחָרְתָּ –	8	*- w-NV nom*	*/c-pf*		14
/ עַם־רָב אֲשֶׁר לֹא־יִמָּנֶה וְלֹא יִסָּפֵר מֵרֹב׃		*/neg-impf*	*w-neg impf*		15
וְנָתַתָּ לְעַבְדְּךָ לֵב שֹׁמֵעַ לִשְׁפֹּט אֶת־עַמְּךָ –	9	*- w-pf*	*pt*	*/inf c*	16
/ לְהָבִין בֵּין־טוֹב לְרָע				*/inf c*	17
כִּי מִי יוּכַל לִשְׁפֹּט אֶת־עַמְּךָ הַכָּבֵד הַזֶּה׃ –		*- c-Q-impf* *inf c*			18
וַיִּיטַב הַדָּבָר בְּעֵינֵי אֲדֹנָי	10	*nar*			19
כִּי שָׁאַל שְׁלֹמֹה אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה׃		*sig pf*			20
וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֵלָיו	11	*nar*			21
יַעַן אֲשֶׁר שָׁאַלְתָּ אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה –		*- c-pf*			22
וְלֹא שָׁאַלְתָּ לְךָ יָמִים רַבִּים –		*- w-neg-pf*			23
וְלֹא־שָׁאַלְתָּ לְךָ עֹשֶׁר –		*- w-neg-pf*			24
וְלֹא שָׁאַלְתָּ נֶפֶשׁ אֹיְבֶיךָ –		*- w-neg-pf*			25

26	*inf c*	*- w-pf*		–	וְשָׁאַלְתָּ לְךָ הָבִין לְשִׁמְעַ מִשְׁפָּט׃
27		*- sig*	12	–	הִנֵּה
28		*- pf*		–	עָשִׂיתִי כִּדְבָרֶיךָ
29		*- sig*		–	הִנֵּה
30		*- pf*		–	נָתַתִּי לְךָ לֵב חָכָם וְנָבוֹן
31		*- c-NV neg-pf*		–	אֲשֶׁר כָּמוֹךָ לֹא־הָיָה לְפָנֶיךָ
32		*- w-NV neg-impf*		–	וְאַחֲרֶיךָ לֹא־יָקוּם כָּמוֹךָ׃
33		*- NV /pf pf*	13	–	וְגַם אֲשֶׁר לֹא־שָׁאַלְתָּ נָתַתִּי לָךְ גַּם עֹשֶׁר גַּם־כָּבוֹד
34		*- c-neg-pf*		–	אֲשֶׁר לֹא־הָיָה כָמוֹךָ אִישׁ בַּמְּלָכִים כָּל־יָמֶיךָ׃
35		*- w-c-impf /inf c*	14	–	וְאִם תֵּלֵךְ בִּדְרָכַי לִשְׁמֹר חֻקַּי וּמִצְוֹתַי
		/c-pf			/ כַּאֲשֶׁר הָלַךְ דָּוִיד אָבִיךָ
36		*- w-pf*		–	וְהַאֲרַכְתִּי אֶת־יָמֶיךָ׃ ס
37		*nar*	15		וַיִּקַץ שְׁלֹמֹה
38		*(sig) NV nom*			וְהִנֵּה חֲלוֹם
39		*nar*			וַיָּבוֹא יְרוּשָׁלַ͏ִם
40		*nar*			וַיַּעֲמֹד לִפְנֵי אֲרוֹן בְּרִית־אֲדֹנָי
41		*nar*			וַיַּעַל עֹלוֹת
42		*nar*			וַיַּעַשׂ שְׁלָמִים
43		*nar*			וַיַּעַשׂ מִשְׁתֶּה לְכָל־עֲבָדָיו׃ פ

Jon 2

1	1	וַיְמַן יְהוָה דָּג גָּדוֹל לִבְלַע אֶת־יוֹנָה
2		וַיְהִי יוֹנָה בִּמְעֵי הַדָּג שְׁלֹשָׁה יָמִים וּשְׁלֹשָׁה לֵילוֹת׃
3	2	וַיִּתְפַּלֵּל יוֹנָה אֶל־יְהוָה אֱלֹהָיו מִמְּעֵי הַדָּגָה׃
4	3	וַיֹּאמֶר
5		– קָרָאתִי מִצָּרָה לִי אֶל־יְהוָה
6		– וַיַּעֲנֵנִי
7		– מִבֶּטֶן שְׁאוֹל שִׁוַּעְתִּי

8 – שָׁמַעְתָּ קוֹלִי׃
9 4 – וַתַּשְׁלִיכֵנִי מְצוּלָה בִּלְבַב יַמִּים
10 – וְנָהָר יְסֹבְבֵנִי
11 – כָּל־מִשְׁבָּרֶיךָ וְגַלֶּיךָ עָלַי עָבָרוּ׃
12 5 – וַאֲנִי אָמַרְתִּי
13 – – נִגְרַשְׁתִּי מִנֶּגֶד עֵינֶיךָ
14 – – אַךְ אוֹסִיף לְהַבִּיט אֶל־הֵיכַל קָדְשֶׁךָ׃
15 6 – אֲפָפוּנִי מַיִם עַד־נָפֶשׁ
16 – תְּהוֹם יְסֹבְבֵנִי
17 – סוּף חָבוּשׁ לְרֹאשִׁי׃
18 7 – לְקִצְבֵי הָרִים יָרַדְתִּי
19 – הָאָרֶץ בְּרִחֶיהָ בַּעֲדִי לְעוֹלָם
20 – וַתַּעַל מִשַּׁחַת חַיַּי יְהוָה אֱלֹהָי׃
21 8 – בְּהִתְעַטֵּף עָלַי נַפְשִׁי אֶת־יְהוָה זָכָרְתִּי
22 – וַתָּבוֹא אֵלֶיךָ תְּפִלָּתִי אֶל־הֵיכַל קָדְשֶׁךָ׃
23 9 – מְשַׁמְּרִים הַבְלֵי־שָׁוְא חַסְדָּם יַעֲזֹבוּ׃
24 10 – וַאֲנִי בְּקוֹל תּוֹדָה אֶזְבְּחָה־לָּךְ
25 – אֲשֶׁר נָדַרְתִּי אֲשַׁלֵּמָה
26 – יְשׁוּעָתָה לַיהוָה׃ ס
27 11 וַיֹּאמֶר יְהוָה לַדָּג
28 וַיָּקֵא אֶת־יוֹנָה אֶל־הַיַּבָּשָׁה׃ פ
29 3,1 וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֶל־יוֹנָה שֵׁנִית לֵאמֹר׃

Souhrnný přehled – viz schema S 48.8 a Stručný přehled gramatiky D.III.2.

Další texty viz lekce 30–32 (např. Gn 22,1–19; 18–19; Iz 5,1–7; Ž 1).

LEKCE 27.

Pojednávající vyprávění

- Mezi biblickými texty je řada oddílů, které jsou sice pojaty narativně (základním modem podání je vyprávění), ale současně pojednávají téma, čemuž jsou přizpůsobeny i jazykové prostředky. Takové vyprávění pak obsahuje například hodnotící líčení, informace či komentáře na meta-rovině „nad" příběhem (v rovině komunikace mezi vypravěčem a posluchačem, tj. způsobem diskursivním), případně i prvky oslovující a angažující posluchače (S 48.6). Jazykově může takové vyprávění užívat diskursivní prvky – přejít do perspektivy vypravěče v 1. osobě, obracet se na posluchače ve 2. osobě apod.
- Jedním z příkladů žánrově smíšeného textu je „vyprávění" o vyvedení z Egypta (Ex 12,29—14,31), které je jak vloženými promluvami (Hospodinovými a Mojžíšovými pokyny), tak popisovanými úkony, současně trvalou instrukcí pro každoroční slavení velikonoc (liturgická agenda pro hod beránka a nekvašených chlebů).

texty:

2Kr 23,23.28

וְכָמֹהוּ לֹא־הָיָה לְפָנָיו מֶלֶךְ	23	*w-NV*	*neg-pf*	1
אֲשֶׁר־שָׁב אֶל־יְהוָה בְּכָל־לְבָבוֹ			*/c-pf*	2
בְּכָל־נַפְשׁוֹ וּבְכָל־מְאֹדוֹ /				3
כְּכֹל תּוֹרַת מֹשֶׁה				4
וְאַחֲרָיו לֹא־קָם כָּמֹהוּ ...		*w-NV*	*neg-pf*	5
וְיֶתֶר דִּבְרֵי יֹאשִׁיָּהוּ	28	*w-NV*		6
וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה		*w-NV*	*/c-pf*	7
הֲלֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יְהוּדָה			*- Q-neg-nv*	8

1S 11,1-12,14

1	וַיְהִי לִתְשׁוּבַת הַשָּׁנָה לְעֵת צֵאת הַמַּלְאָכִים	11,1	*sig*	*/inf c*
2	וַיִּשְׁלַח דָּוִד אֶת־יוֹאָב וְאֶת־עֲבָדָיו עִמּוֹ / וְאֶת־כָּל־יִשְׂרָאֵל		*nar*	
3	וַיַּשְׁחִתוּ אֶת־בְּנֵי עַמּוֹן		*nar*	
4	וַיָּצֻרוּ עַל־רַבָּה		*nar*	
5	וְדָוִד יוֹשֵׁב בִּירוּשָׁלָ͏ִם׃ ס		*w-NV pt*	
6	וַיְהִי לְעֵת הָעֶרֶב	2	*sig*	
7	וַיָּקָם דָּוִד מֵעַל מִשְׁכָּבוֹ		*nar*	
8	וַיִּתְהַלֵּךְ עַל־גַּג בֵּית־הַמֶּלֶךְ		*nar*	
9	וַיַּרְא אִשָּׁה רֹחֶצֶת מֵעַל הַגָּג		*nar*	
10	וְהָאִשָּׁה טוֹבַת מַרְאֶה מְאֹד׃		*w-NV*	
11	וַיִּשְׁלַח דָּוִד	3	*nar*	
12	וַיִּדְרֹשׁ לָאִשָּׁה		*nar*	
13	וַיֹּאמֶר		*nar*	
14	– הֲלוֹא־זֹאת בַּת־שֶׁבַע בַּת־אֱלִיעָם אֵשֶׁת אוּרִיָּה הַחִתִּי׃		*- Q-neg-NV nom*	
15	וַיִּשְׁלַח דָּוִד מַלְאָכִים	4	*nar*	
16	וַיִּקָּחֶהָ		*nar*	
17	וַתָּבוֹא אֵלָיו		*nar*	
18	וַיִּשְׁכַּב עִמָּהּ		*nar*	
19	וְהִיא מִתְקַדֶּשֶׁת מִטֻּמְאָתָ͏ָהּ		*w-NV pt*	
20	וַתָּשָׁב אֶל־בֵּיתָ͏ָהּ׃		*nar*	
21	וַתַּהַר הָאִשָּׁה	5	*nar*	
22	וַתִּשְׁלַח		*nar*	
23	וַתַּגֶּד לְדָוִד		*nar*	
24	וַתֹּאמֶר		*nar*	
25	– הָרָ֫ה אָנֹכִי׃		*- NV (pt) nom*	
26	וַיִּשְׁלַח דָּוִד אֶל־יוֹאָב	6	*nar*	

27	*- imp*		– שְׁלַח אֵלַי אֶת־אוּרִיָּה הַחִתִּי
28	*nar*		וַיִּשְׁלַח יוֹאָב אֶת־אוּרִיָּה אֶל־דָּוִד:
29	*nar*	7	וַיָּבֹא אוּרִיָּה אֵלָיו
30	*nar*		וַיִּשְׁאַל דָּוִד לִשְׁלוֹם יוֹאָב וְלִשְׁלוֹם הָעָם וְלִשְׁלוֹם הַמִּלְחָמָה:
31	*nar*	8	וַיֹּאמֶר דָּוִד לְאוּרִיָּה
32	*- imp*		– רֵד לְבֵיתְךָ
33	*- imp*		– וּרְחַץ רַגְלֶיךָ
34	*nar*		וַיֵּצֵא אוּרִיָּה מִבֵּית הַמֶּלֶךְ
35	*nar*		וַתֵּצֵא אַחֲרָיו מַשְׂאַת הַמֶּלֶךְ:
36	*nar*	9	וַיִּשְׁכַּב אוּרִיָּה פֶּתַח בֵּית הַמֶּלֶךְ אֵת כָּל־עַבְדֵי אֲדֹנָיו
37	*pf*		וְלֹא יָרַד אֶל־בֵּיתוֹ:
38	*nar*	10	וַיַּגִּדוּ לְדָוִד לֵאמֹר
39	*- neg-pf*		– לֹא יָרַד אוּרִיָּה אֶל־בֵּיתוֹ
40	*nar*		וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־אוּרִיָּה
41	*- Q neg NV pt*		– הֲלוֹא מִדֶּרֶךְ אַתָּה בָּא
42	*- Q neg-pf*		– מַדּוּעַ לֹא־יָרַדְתָּ אֶל־בֵּיתֶךָ:
43	*nar*	11	וַיֹּאמֶר אוּרִיָּה אֶל־דָּוִד
44	*- NV pt*		– הָאָרוֹן וְיִשְׂרָאֵל וִיהוּדָה יֹשְׁבִים בַּסֻּכּוֹת
45	*- NV pt*		– וַאדֹנִי יוֹאָב וְעַבְדֵי אֲדֹנִי עַל־פְּנֵי הַשָּׂדֶה חֹנִים
46	*- (Q) NV impf inf c*		– וַאֲנִי אָבוֹא אֶל־בֵּיתִי לֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת וְלִשְׁכַּב עִם־אִשְׁתִּי
47	*NV / c- impf (formule!)*		– חַיֶּךָ וְחֵי נַפְשֶׁךָ אִם־אֶעֱשֶׂה אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה:
48	*nar*	12	וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־אוּרִיָּה
49	*- imp*		– שֵׁב בָּזֶה גַּם־הַיּוֹם
50	*- w-NV impf*		– וּמָחָר אֲשַׁלְּחֶךָּ
51	*nar*		וַיֵּשֶׁב אוּרִיָּה בִּירוּשָׁלַם בַּיּוֹם הַהוּא וּמִמָּחֳרָת:
52	*nar*	13	וַיִּקְרָא לוֹ דָּוִד
53	*nar*		וַיֹּאכַל לְפָנָיו
54	*nar*		וַיֵּשְׁתְּ

וַיְשַׁכְּרֵֽהוּ		*nar*		55
וַיֵּצֵא בָעֶרֶב לִשְׁכַּב בְּמִשְׁכָּבוֹ עִם־עַבְדֵי אֲדֹנָיו		*nar*	*/inf c*	56
וְאֶל־בֵּיתוֹ לֹא יָרָד׃		*w-NV*	*neg-pf*	57
וַיְהִי בַבֹּקֶר	14	*sig*		58
וַיִּכְתֹּב דָּוִד סֵפֶר אֶל־יוֹאָב		*nar*		59
וַיִּשְׁלַח בְּיַד אוּרִיָּה׃		*nar*		60
וַיִּכְתֹּב בַּסֵּפֶר לֵאמֹר	15	*nar*		61
– הָבוּ אֶת־אוּרִיָּה אֶל־מוּל פְּנֵי הַמִּלְחָמָה הַחֲזָקָה		*- imp*	*inf c*	62
– וְשַׁבְתֶּם מֵאַחֲרָיו		*- w-pf*		63
– וְנִכָּה		*- w-pf*		64
– וָמֵת׃		*- w-pf*		65
וַיְהִי בְּשָׁמוֹר יוֹאָב אֶל־הָעִיר	16	*sig*		66
וַיִּתֵּן אֶת־אוּרִיָּה אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יָדַע כִּי אַנְשֵׁי־חַיִל שָׁם׃		*nar*	*/c-pf*	67
וַיֵּצְאוּ אַנְשֵׁי הָעִיר	17	*nar*		68
וַיִּלָּחֲמוּ אֶת־יוֹאָב		*nar*		69
וַיִּפֹּל מִן־הָעָם מֵעַבְדֵי דָוִד		*nar*		70
וַיָּמָת גַּם אוּרִיָּה הַחִתִּי׃		*nar*		71
וַיִּשְׁלַח יוֹאָב	18	*nar*		72
וַיַּגֵּד לְדָוִד אֵת כָּל־דִּבְרֵי הַמִּלְחָמָה׃		*nar*		73
וַיְצַו אֶת־הַמַּלְאָךְ לֵאמֹר	19	*nar*		74
– כְּכַלּוֹתְךָ אֵת כָּל־דִּבְרֵי הַמִּלְחָמָה לְדַבֵּר אֶל־הַמֶּלֶךְ׃		*- NV*	*/inf c*	75
– וְהָיָה	20	*- w-pf (sig!)*		76
– אִם־תַּעֲלֶה חֲמַת הַמֶּלֶךְ		*- c-impf*		77
– וְאָמַר לְךָ		*- w-pf*		78
– – מַדּוּעַ נִגַּשְׁתֶּם אֶל־הָעִיר לְהִלָּחֵם		*- - Q-pf*		79
– – הֲלוֹא יְדַעְתֶּם אֵת אֲשֶׁר יֹרוּ מֵעַל הַחוֹמָה׃		*- - Q-neg-pf*	*/c-pf*	80
– – מִי־הִכָּה אֶת־אֲבִימֶלֶךְ בֶּן־יְרֻבֶּשֶׁת	21	*- - Q-pf*		81
– – הֲלוֹא־אִשָּׁה הִשְׁלִיכָה עָלָיו פֶּלַח רֶכֶב מֵעַל הַחוֹמָה		*- - Q-neg-NV pf*		82

83	*- - nar (!)*		– –	וַיָּמָת בְּתֹבֶץ
84	*- - Q-pf*		– –	לָמָּה נִגַּשְׁתָּם אֶל־הַחוֹמָה
85	*- w-pf*		–	וְאָמַרְתָּ
86	*- - NV pf*		– –	גַּם עַבְדְּךָ אוּרִיָּה הַחִתִּי מֵת:
87	*nar*	22		וַיֵּלֶךְ הַמַּלְאָךְ
88	*nar*			וַיָּבֹא
89	*nar*			וַיַּגֶּד לְדָוִד אֵת כָּל־אֲשֶׁר שְׁלָחוֹ יוֹאָב:
90	*nar*	23		וַיֹּאמֶר הַמַּלְאָךְ אֶל־דָּוִד
91	*- c-pf*		–	כִּי־גָבְרוּ עָלֵינוּ הָאֲנָשִׁים
92	*- nar (!)*		–	וַיֵּצְאוּ אֵלֵינוּ הַשָּׂדֶה
93	*- nar (!)*		–	וַנִּהְיֶה עֲלֵיהֶם עַד־פֶּתַח הַשָּׁעַר:
94	*- nar (!)*	24	–	וַיֹּרוּ הַמּוֹרִים אֶל־עֲבָדֶיךָ מֵעַל הַחוֹמָה
95	*- nar (!)*		–	וַיָּמוּתוּ מֵעַבְדֵי הַמֶּלֶךְ
96	*- w-NV pf*		–	וְגַם עַבְדְּךָ אוּרִיָּה הַחִתִּי מֵת: ס
97	*nar*	25		וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־הַמַּלְאָךְ
98	*- x-impf*		–	כֹּה־תֹאמַר אֶל־יוֹאָב
99	*- - vet impf*		– –	אַל־יֵרַע בְּעֵינֶיךָ אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה
101	*- - c-x-impf*		– –	כִּי כָזֹה וְכָזֶה תֹּאכַל הֶחָרֶב
102	*- - imp*		– –	הַחֲזֵק מִלְחַמְתְּךָ אֶל־הָעִיר
103	*- - imp*		– –	וְהָרְסָהּ
104	*- imp*		–	וְחַזְּקֵהוּ:
105	*nar*	26		וַתִּשְׁמַע אֵשֶׁת אוּרִיָּה
	/c-pf (pt)			כִּי־מֵת אוּרִיָּה אִישָׁהּ
106	*nar*			וַתִּסְפֹּד עַל־בַּעְלָהּ:
107	*nar*	27		וַיַּעֲבֹר הָאֵבֶל
108	*nar*			וַיִּשְׁלַח דָּוִד
109	*nar*			וַיַּאַסְפָהּ אֶל־בֵּיתוֹ
110	*nar*			וַתְּהִי־לוֹ לְאִשָּׁה

111	*nar*		וַתֵּלֶד לוֹ בֵּן
112	*nar*		וַיֵּרַע הַדָּבָר אֲשֶׁר־עָשָׂה דָּוִד בְּעֵינֵי יְהוָה׃ פ
113	*nar*	12,1	וַיִּשְׁלַח יְהוָה אֶת־נָתָן אֶל־דָּוִד
114	*nar*		וַיָּבֹא אֵלָיו
115	*nar*		וַיֹּאמֶר לוֹ
116	–		שְׁנֵי אֲנָשִׁים הָיוּ בְּעִיר אֶחָת
117	–		אֶחָד עָשִׁיר
118	–		וְאֶחָד רָאשׁ׃
119	–	2	לְעָשִׁיר הָיָה צֹאן וּבָקָר הַרְבֵּה מְאֹד׃
120	–	3	וְלָרָשׁ אֵין־כֹּל
121	–		כִּי אִם־כִּבְשָׂה אַחַת קְטַנָּה אֲשֶׁר קָנָה
122	–		וַיְחַיֶּהָ
123	–		וַתִּגְדַּל עִמּוֹ וְעִם־בָּנָיו יַחְדָּו
124	–		מִפִּתּוֹ תֹאכַל
125	–		וּמִכֹּסוֹ תִשְׁתֶּה
126	–		וּבְחֵיקוֹ תִּשְׁכָּב
127	–		וַתְּהִי־לוֹ כְּבַת׃
128	–	4	וַיָּבֹא הֵלֶךְ לְאִישׁ הֶעָשִׁיר
129	–		וַיַּחְמֹל לָקַחַת מִצֹּאנוֹ וּמִבְּקָרוֹ לַעֲשׂוֹת לָאֹרֵחַ הַבָּא־לוֹ
130	–		וַיִּקַּח אֶת־כִּבְשַׂת הָרָאשׁ
131	–		וַיַּעֲשֶׂהָ לָאִישׁ הַבָּא אֵלָיו׃
132		5	וַיִּחַר־אַף דָּוִד בָּאִישׁ מְאֹד
133			וַיֹּאמֶר אֶל־נָתָן
134	–		חַי־יְהוָה
135	–		כִּי בֶן־מָוֶת הָאִישׁ הָעֹשֶׂה זֹאת׃
136	–	6	וְאֶת־הַכִּבְשָׂה יְשַׁלֵּם אַרְבַּתָּיִם
137	–		עֵקֶב אֲשֶׁר עָשָׂה אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה
138	–		וְעַל אֲשֶׁר לֹא־חָמַל׃

139 7 וַיֹּאמֶר נָתָן אֶל־דָּוִד
140 – אַתָּה הָאִישׁ
141 – כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
142 – – אָנֹכִי מְשַׁחְתִּיךָ לְמֶלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל
143 – – וְאָנֹכִי הִצַּלְתִּיךָ מִיַּד שָׁאוּל:
144 8 – – וָאֶתְּנָה לְךָ אֶת־בֵּית אֲדֹנֶיךָ
145 – – וְאֶת־נְשֵׁי אֲדֹנֶיךָ בְּחֵיקֶךָ
146 – – וָאֶתְּנָה לְךָ אֶת־בֵּית יִשְׂרָאֵל וְיהוּדָה
147 – – וְאִם־מְעָט
148 – – וְאֹסִפָה לְךָ כָּהֵנָּה וְכָהֵנָּה:
149 9 – – מַדּוּעַ בָּזִיתָ אֶת־דְּבַר יְהוָה לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינָי
150 – – אֵת אוּרִיָּה הַחִתִּי הִכִּיתָ בַחֶרֶב
151 – – וְאֶת־אִשְׁתּוֹ לָקַחְתָּ לְךָ לְאִשָּׁה
152 – – וְאֹתוֹ הָרַגְתָּ בְּחֶרֶב בְּנֵי עַמּוֹן:
153 10 – – וְעַתָּה
154 – – לֹא תָסוּר חֶרֶב מִבֵּיתְךָ עַד־עוֹלָם
155 – – עֵקֶב כִּי בְזִתָנִי
156 – – וַתִּקַּח אֶת־אֵשֶׁת אוּרִיָּה הַחִתִּי לִהְיוֹת לְךָ לְאִשָּׁה:
157 11 – כֹּה אָמַר יְהוָה
158 – – הִנְנִי
159 – – מֵקִים עָלֶיךָ רָעָה מִבֵּיתֶךָ
160 – – וְלָקַחְתִּי אֶת־נָשֶׁיךָ לְעֵינֶיךָ
161 – – וְנָתַתִּי לְרֵעֶיךָ
162 – – וְשָׁכַב עִם־נָשֶׁיךָ לְעֵינֵי הַשֶּׁמֶשׁ הַזֹּאת:
163 12 – – כִּי אַתָּה עָשִׂיתָ בַסָּתֶר
164 – – וַאֲנִי אֶעֱשֶׂה אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה
165 נֶגֶד כָּל־יִשְׂרָאֵל וְנֶגֶד הַשָּׁמֶשׁ: ס
166 13 וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־נָתָן

167 – חָטָאתִי לַיהוָה

168 וַיֹּאמֶר נָתָן אֶל־דָּוִד

169 – גַּם יְהוָה הֶעֱבִיר חַטָּאתְךָ

170 – לֹא תָמוּת:

171 14 – אֶפֶס כִּי־נִאֵץ נִאַצְתָּ אֶת־אֹיְבֵי יְהוָה בַּדָּבָר הַזֶּה

172 – גַּם הַבֵּן הַיִּלּוֹד לְךָ מוֹת יָמוּת:

173 15 וַיֵּלֶךְ נָתָן אֶל־בֵּיתוֹ ...

Sd 9,6–21

1 6 וַיֵּאָסְפוּ כָּל־בַּעֲלֵי שְׁכֶם וְכָל־בֵּית מִלּוֹא

2 וַיֵּלְכוּ

3 וַיַּמְלִיכוּ אֶת־אֲבִימֶלֶךְ לְמֶלֶךְ עִם־אֵלוֹן מֵצֵב אֲשֶׁר בִּשְׁכֶם:

4 7 וַיַּגִּדוּ לְיוֹתָם

5 וַיֵּלֶךְ

6 וַיַּעֲמֹד בְּרֹאשׁ הַר־גְּרִזִים

7 וַיִּשָּׂא קוֹלוֹ

8 וַיִּקְרָא

9 וַיֹּאמֶר לָהֶם

10 – שִׁמְעוּ אֵלַי בַּעֲלֵי שְׁכֶם

11 – וְיִשְׁמַע אֲלֵיכֶם אֱלֹהִים:

12 8 – הָלוֹךְ הָלְכוּ הָעֵצִים לִמְשֹׁחַ עֲלֵיהֶם מֶלֶךְ

13 – וַיֹּאמְרוּ לַזַּיִת

14 – – מָלְכָה עָלֵינוּ:

15 9 – וַיֹּאמֶר לָהֶם הַזַּיִת

16 – – הֶחָדַלְתִּי אֶת־דִּשְׁנִי אֲשֶׁר־בִּי יְכַבְּדוּ אֱלֹהִים וַאֲנָשִׁים

17 – – וְהָלַכְתִּי לָנוּעַ עַל־הָעֵצִים:

18 10 – וַיֹּאמְרוּ הָעֵצִים לַתְּאֵנָה

19 – – לְכִי־אַתְּ

20 – – מָלְכִי עָלֵינוּ׃
21 11 – וַתֹּאמֶר לָהֶם הַתְּאֵנָה
22 – – הֶחֱדַלְתִּי אֶת־מָתְקִי וְאֶת־תְּנוּבָתִי הַטּוֹבָה
23 – – וְהָלַכְתִּי לָנוּעַ עַל־הָעֵצִים׃
24 12 – וַיֹּאמְרוּ הָעֵצִים לַגֶּפֶן
25 – – לְכִי־אַתְּ
26 – – מָלְכִי עָלֵינוּ׃
27 13 – וַתֹּאמֶר לָהֶם הַגֶּפֶן
28 – – הֶחֱדַלְתִּי אֶת־תִּירוֹשִׁי הַמְשַׂמֵּחַ אֱלֹהִים וַאֲנָשִׁים
29 – – וְהָלַכְתִּי לָנוּעַ עַל־הָעֵצִים׃
30 14 – וַיֹּאמְרוּ כָל־הָעֵצִים אֶל־הָאָטָד
31 – – לֵךְ אַתָּה
32 – – מְלָךְ־עָלֵינוּ׃
33 15 – וַיֹּאמֶר הָאָטָד אֶל־הָעֵצִים
34 – – אִם בֶּאֱמֶת אַתֶּם מֹשְׁחִים אֹתִי לְמֶלֶךְ עֲלֵיכֶם
35 – – בֹּאוּ
36 – – חֲסוּ בְצִלִּי
37 – – וְאִם־אַיִן תֵּצֵא אֵשׁ מִן־הָאָטָד
38 – – וְתֹאכַל אֶת־אַרְזֵי הַלְּבָנוֹן׃
39 16 – וְעַתָּה
40 – אִם־בֶּאֱמֶת וּבְתָמִים עֲשִׂיתֶם
41 – וַתַּמְלִיכוּ אֶת־אֲבִימֶלֶךְ
42 – וְאִם־טוֹבָה עֲשִׂיתֶם עִם־יְרֻבַּעַל וְעִם־בֵּיתוֹ
43 – וְאִם־כִּגְמוּל יָדָיו עֲשִׂיתֶם לוֹ׃
44 17 – אֲשֶׁר־נִלְחַם אָבִי עֲלֵיכֶם
45 – וַיְשַׁלֵּךְ אֶת־נַפְשׁוֹ מִנֶּגֶד
46 – וַיַּצֵּל אֶתְכֶם מִיַּד מִדְיָן׃
47 18 – וְאַתֶּם קַמְתֶּם עַל־בֵּית אָבִי הַיּוֹם

48		– וַתַּהַרְגוּ אֶת־בָּנָיו שִׁבְעִים אִישׁ עַל־אֶבֶן אֶחָת
49		– וַתַּמְלִיכוּ אֶת־אֲבִימֶלֶךְ בֶּן־אֲמָתוֹ עַל־בַּעֲלֵי שְׁכֶם
50		– כִּי אֲחִיכֶם הוּא:
51	19	– וְאִם־בֶּאֱמֶת וּבְתָמִים עֲשִׂיתֶם עִם־יְרֻבַּעַל וְעִם־בֵּיתוֹ הַיּוֹם הַזֶּה
53		– שִׂמְחוּ בַּאֲבִימֶלֶךְ
54		– וְיִשְׂמַח גַּם־הוּא בָּכֶם:
55	20	– וְאִם־אַיִן תֵּצֵא אֵשׁ מֵאֲבִימֶלֶךְ
56		– וְתֹאכַל אֶת־בַּעֲלֵי שְׁכֶם וְאֶת־בֵּית מִלּוֹא
57		– וְתֵצֵא אֵשׁ מִבַּעֲלֵי שְׁכֶם וּמִבֵּית מִלּוֹא
58		– וְתֹאכַל אֶת־אֲבִימֶלֶךְ:
59	21	וַיָּנָס יוֹתָם
60		וַיִּבְרַח
61		וַיֵּלֶךְ בְּאֵרָה
62		וַיֵּשֶׁב שָׁם מִפְּנֵי אֲבִימֶלֶךְ אָחִיו: פ

Performativní mluvení

- Zvláštním typem textů jsou takové promluvy, k jejichž povaze patří současně mimojazykové prvky (gesta, úkony, performance).
- Typickými jazykovými znaky jsou perspektiva mluvčího v 1. os a osloveného 2. os; aktivní sloveso v présentu (aktuálnost dění).
- Typickými promluvami tohoto typu jsou zapřísahací formule, výroky požehnání či výroky při jiných úkonech, které doprovází, resp. spoluvytváří „slovo“ (provolání jména, vyhlášení závazku smlouvy apod.).
- Slovesa mohou být ve tvarech *imperfekta* (např. formule požehnání), ale s velmi podobným významem (tj. bez výrazné retrospektivní perspektivy) také *perfekta* (např. formule přísahy, profétická formule Hospodinova promluvení aj.). Při velkém důrazu, stylistickém ozvláštnění či věcně specifickém kontextu se užívá tzv. *figura etymologica* (zesílení určitého tvaru slovesa infinitivem absolutem, a to jak ve vazbě s imperfektem, tak s perfektem).

texty:

Gn 22,16

1	*nar*	16	וַיֹּאמֶר
2	*NV pf*		– בִּי נִשְׁבַּעְתִּי
3	*NV (formule)*		נְאֻם־יְהוָה
4	*c-inf abs impf*	17	כִּי־בָרֵךְ אֲבָרֶכְךָ
5	*w-inf abs impf (2× fig. etym.)*		וְהַרְבָּה אַרְבֶּה אֶת־זַרְעֲךָ

Jr 1,8

1	*imp*	8	אַל־תִּירָא מִפְּנֵיהֶם
2	*c-NV nom /inf c*		כִּי־אִתְּךָ אֲנִי לְהַצִּלֶךָ
3	*NV (formule)*		נְאֻם־יְהוָה

Ž 121

1		1	שִׁיר לַמַּעֲלוֹת
2			אֶשָּׂא עֵינַי אֶל־הֶהָרִים
3			מֵאַיִן יָבֹא עֶזְרִי:
4		2	עֶזְרִי מֵעִם יְהוָה עֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ:
5		3	אַל־יִתֵּן לַמּוֹט רַגְלֶךָ
6			אַל־יָנוּם שֹׁמְרֶךָ:
7		4	הִנֵּה
8			לֹא־יָנוּם
9			וְלֹא יִישָׁן שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל:
10		5	יְהוָה שֹׁמְרֶךָ
11			יְהוָה צִלְּךָ עַל־יַד יְמִינֶךָ:
12		6	יוֹמָם הַשֶּׁמֶשׁ לֹא־יַכֶּכָּה
13			וְיָרֵחַ בַּלָּיְלָה:

14	7	יְהוָה יִשְׁמָרְךָ מִכָּל־רָע
15		יִשְׁמֹר אֶת־נַפְשֶׁךָ:
16	8	יְהוָה יִשְׁמָר־צֵאתְךָ וּבוֹאֶךָ מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם:

Ž 129

1	1	שִׁיר הַמַּעֲלוֹת
2		רַבַּת צְרָרוּנִי מִנְּעוּרָי
3		יֹאמַר־נָא יִשְׂרָאֵל
4	2	רַבַּת צְרָרוּנִי מִנְּעוּרָי
5		גַּם לֹא־יָכְלוּ לִי:
6	3	עַל־גַּבִּי* חָרְשׁוּ* חֹרְשִׁים
7		הֶאֱרִיכוּ לְמַעֲנִיתָם:
8	4	יְהוָה צַדִּיק
9		קִצֵּץ* עֲבוֹת* רְשָׁעִים:
10	5	יֵבֹשׁוּ
11		וְיִסֹּגוּ אָחוֹר כֹּל שֹׂנְאֵי צִיּוֹן:
12	6	יִהְיוּ כַּחֲצִיר גַּגּוֹת
13		שֶׁקַּדְמַת שָׁלַף יָבֵשׁ:
14	7	שֶׁלֹּא מִלֵּא כַפּוֹ קוֹצֵר*
15		וְחִצְנוֹ* מְעַמֵּר*:
16	8	וְלֹא אָמְרוּ הָעֹבְרִים
17		– בִּרְכַּת־יְהוָה אֲלֵיכֶם
18		– בֵּרַכְנוּ אֶתְכֶם בְּשֵׁם יְהוָה:[142]

142 גַּב = „záda“ | חרשׁ = „orat“ | קצץ = „odříznout“, „odetnout“ | עֲבֹת = „úvazek“, „lanoví“ | קסר = „žnout, sklízet“ | חֹצֶן = „náruč“ | עמר = „vázat snopy“

LEKCE 28.

Modus výpovědi

Zápor (K 93; W 41; S 51.2)

- Nejčastějším způsobem vyjádření negace je užití částic לֹא nebo אַל (*particulae negationis*).
- Částice אַל se užívá v zabraňovacích výrocích (podobně jako řecká záporka μή nebo latinská *nē*). Ve spojení se slovesy *2. os impf* (*jus*) vyjadřuje částice אַל zákaz (tvary imperativu se neslučují se záporkami). Záporka אַל může být zesílena příklonnou částicí ־נָא.
- V nominálních větách či nominálních vazbách je záporkou částice אַיִן / אֵין.
- S infinitivními vazbami (*inf c*) se pojí záporka בִּלְתִּי.
- K dalším, méně frekventovaným záporkám patří např. בְּלִי בַּל אֶפֶס טֶרֶם פֶּן.
- Ve větě se užívá pouze jeden zápor.

• věty:

1. וַתַּעַן חַנָּה וַתֹּאמֶר לֹא אֲדֹנִי אִשָּׁה קְשַׁת־רוּחַ אָנֹכִי וְיַיִן וְשֵׁכָר לֹא שָׁתִיתִי וָאֶשְׁפֹּךְ אֶת־נַפְשִׁי לִפְנֵי יְהוָה: 2. וַיִּרְאוּ אַנְשֵׁי־אַשְׁדּוֹד כִּי־כֵן וְאָמְרוּ לֹא־יֵשֵׁב אֲרוֹן אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עִמָּנוּ כִּי־קָשְׁתָה יָדוֹ עָלֵינוּ וְעַל דָּגוֹן אֱלֹהֵינוּ: 3. וַתְּדַבֵּרְנָה הַנִּצָּבוֹת עָלֶיהָ אַל־תִּירְאִי כִּי בֵן יָלָדְתְּ וְלֹא עָנְתָה וְלֹא־שָׂתָה לִבָּהּ: 4. וַיֹּאמֶר עֵלִי אֶל־שְׁמוּאֵל מָה הַדָּבָר אֲשֶׁר דִּבֶּר אֵלֶיךָ אַל־נָא תְכַחֵד מִמֶּנִּי: . 5 וַיִּתְעַבֵּר יְהוָה בִּי לְמַעַנְכֶם וְלֹא שָׁמַע אֵלָי וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי רַב־לָךְ אַל־תּוֹסֶף דַּבֵּר אֵלַי עוֹד בַּדָּבָר הַזֶּה: 6. ...וְעָנוּ וְאָמְרוּ יָדֵינוּ לֹא שָׁפְכוּ אֶת־הַדָּם הַזֶּה וְעֵינֵינוּ לֹא רָאוּ: כַּפֶּר לְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר־פָּדִיתָ יְהוָה וְאַל־תִּתֵּן דָּם נָקִי בְּקֶרֶב עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל: 7. כִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תוֹרָה וּדְבַר־יְהוָה מִירוּשָׁלָם: לֹא־יִשָּׂא גוֹי אֶל־גּוֹי חֶרֶב וְלֹא־יִלְמְדוּ עוֹד מִלְחָמָה: 8. וְצִוָּה יְהוָה אֶל־שְׁלֹמֹה עַל־הַדָּבָר הַזֶּה לְבִלְתִּי־לֶכֶת אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְלֹא שָׁמַר אֵת אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה: . 9 וַיָּקֶם פַּרְעֹה לַיְלָה הוּא וְכָל־עֲבָדָיו וְכָל־מִצְרַיִם וַתְּהִי צְעָקָה גְדֹלָה בְּמִצְרָיִם כִּי־אֵין בַּיִת אֲשֶׁר אֵין־שָׁם מֵת: 10. הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן־תִּכְרֹת בְּרִית לְיוֹשֵׁב הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתֶּם בָּא עָלֶיהָ פֶּן־יִהְיֶה לְמוֹקֵשׁ בְּקִרְבֶּךָ: 11. וַיהוָה הִתְאַנַּף־בִּי עַל־דִּבְרֵיכֶם וַיִּשָּׁבַע לְבִלְתִּי עָבְרִי אֶת־הַיַּרְדֵּן וּלְבִלְתִּי־בֹא אֶל־הָאָרֶץ הַטּוֹבָה אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהִים נֹתֵן לְךָ נַחֲלָה: כִּי אָנֹכִי מֵת בָּאָרֶץ הַזֹּאת אֵינֶנִּי עֹבֵר אֶת־הַיַּרְדֵּן וְאַתֶּם עֹבְרִים וְיִרִשְׁתֶּם אֶת־הָאָרֶץ הַטּוֹבָה הַזֹּאת: 12. אַל־יֵצֵא אִישׁ מִמְּקֹמוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיִּשְׁבְּתוּ הָעָם בַּיּוֹם הַשְּׁבִעִי: 13. וַיַּעַל בַּעְשָׁא מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל עַל־יְהוּדָה וַיִּבֶן אֶת־הָרָמָה

לְבִלְתִּי תֵּת יֹצֵא וָבָא לְאָסָא מֶלֶךְ יְהוּדָה: .14 וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־שָׁאוּל לֹא אָשׁוּב עִמָּךְ כִּי מָאַסְתָּה אֶת־דְּבַר יְהוָה וַיִּמְאָסְךָ יְהוָה מִהְיוֹת מֶלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל: .15 וַיָּשָׁב רְאוּבֵן אֶל־הַבּוֹר וְהִנֵּה אֵין־יוֹסֵף בַּבּוֹר וַיִּקְרַע אֶת־בְּגָדָיו: וַיָּשָׁב אֶל־אֶחָיו וַיֹּאמֶר הַיֶּלֶד אֵינֶנּוּ וַאֲנִי אָנָה אֲנִי־בָא: . 16 וַיֹּאמֶר אַל־יֵדַע־זֹאת יְהוֹנָתָן פֶּן־יֵעָצֵב*:[143]

Otázka (K 91; W 43 a 22; S 51.3)

- Jednočlenné otázky jsou uvozovány buď tázacími zájmeny (מִי „kdo?“, מָה „co/jak“) nebo tázacími příslovci (אַי / אַיֵּה „kde?“, אָנָה „kam?“, אֵיכָה / אֵיךְ „jak“, מַדּוּעַ „proč“, לָמָּה „k čemu“); tázací zájmena mohou být zapojena do adnominální či předložkové vazby (בַּת־מִי הִיא „čí dcera [*je*] ona?“, לְמִי אַתָּה „komu patříš?“, dosl. „pro koho – ty?“).
- Větné otázky jsou značeny na začátku věty, nejčastěji příklonnou částicí הֲ (*he interrogativum*), případně אִם („zda?“, „jestliže“). Pro celou větu mohou být užita také výše uvedená tázací zájmena nebo tázací příslovce.
- Otázka nemusí být výslovně vyjádřena tázacími prvky, může vyplynou jen z kontextu či ze sémantiky.
- Spojením tázací částice se záporkou vzniká tvar הֲלֹא, jímž jsou uváděny rétorické otázky. Obvykle mají funkci vyjádřit silné positivní tvrzení (implikovanou odpovědí je samozřejmé a jednoznačné přitakání: הֲלֹא שָׁמַעְתָּ „Zdali jsi neslyšel...?“ = „Vždyť jsi přece slyšel...!“).

• věty:

.1 מִי אַתְּ: . 2 בַּת מִי אַתְּ: .3 לְמִי נָתַתָּ אֶת־הַבַּיִת: .4 מַה־זֹּאת עָשִׂיתָ: .5 מִי זֶה הוּא: .6 וַיֹּאמֶר לְכוּ דִרְשׁוּ בְּבַעַל זְבוּב אֱלֹהֵי עֶקְרוֹן אִם־אֶחְיֶה מֵחֳלִי זֶה: .7 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־לַיִן אַי הֶבֶל אָחִיךָ וַיֹּאמֶר לֹא יָדַעְתִּי הֲשֹׁמֵר אָחִי אָנֹכִי: .8 וַיָּבֹא מִיכָיְהוּ אֶל־הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֵלָיו מִיכָיְהוּ הֲנֵלֵךְ אֶל־רָמֹת גִּלְעָד לַמִּלְחָמָה אִם־נֶחְדָּל: .9 וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־הַנַּעַר הַמַּגִּיד לוֹ אֵיךְ יָדַעְתָּ כִּי־מֵת שָׁאוּל וְיהוֹנָתָן בְּנוֹ: .10 וַיֹּאמֶר אֵלָיו מַלְאַךְ יְהוָה עַל־מָה הִכִּיתָ אֶת־אֲתֹנְךָ: .11 וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־אַבְנֵר הֲלוֹא־אִישׁ אַתָּה וּמִי כָמוֹךָ בְּיִשְׂרָאֵל וְלָמָּה לֹא שָׁמַרְתָּ אֶל־אֲדֹנֶיךָ הַמֶּלֶךְ: .12 וַיֹּאמֶר מִי הִגִּיד לְךָ כִּי עֵירֹם אָתָּה הֲמִן־הָעֵץ אֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ לְבִלְתִּי אֲכָל־מִמֶּנּוּ אָכָלְתָּ: .13 לְמִי־אַתָּה וְאָנָה תֵלֵךְ: .14 וַיֵּשֶׁב הַמֶּלֶךְ דָּוִד לִפְנֵי יְהוָה וַיֹּאמֶר מִי אָנֹכִי אֲדֹנָי יְהוִה וּמִי בֵיתִי כִּי הֲבִיאֹתַנִי עַד־הֲלֹם*:[144] .15 וַיֹּאמְרוּ אַיֵּה שָׂרָה אִשְׁתֶּךָ: .16 מִי זֶה מֶלֶךְ הַכָּבוֹד יְהוָה גִּבּוֹר יְהוָה גִּבּוֹר מִלְחָמָה: .17 מִי־פָשַׁע יַעֲקֹב הֲלוֹא שִׁמְרוֹן וּמִי בָמוֹת יְהוּדָה הֲלוֹא יְרוּשָׁלִָם: .18 כִּי מֶה עָשִׂיתִי וּמַה־בְּיָדִי רָעָה: .19 וַיִּקְרָא אֲבִימֶלֶךְ לְיִצְחָק וַיֹּאמֶר אַךְ הִנֵּה

143 עצב = „zarmoutit se“

144 עַד־הֲלֹם = „až sem“

אִשְׁתְּךָ הִוא וְאֵיךְ אָמַרְתְּ אֲחֹתִי הִוא וַיֹּאמֶר אֵלָיו יִצְחָק כִּי אָמַרְתִּי פֶּן־אָמוּת עָלֶיהָ: 20. הֲלֹא הִוא אָמַר־לִי אֲחֹתִי הִוא: 21. וַיֹּאמֶר יְהוָה מִי שָׂם פֶּה לָאָדָם הֲלֹא אָנֹכִי יְהוָה:

Přání, záměr, odhodlání (S 51.4)

- Nejsilnějším výrokem vyjadřujícím přání, vůli či záměr jsou věty s *imperativy*.
- Mírnější výrok stejného modu výpovědi představují věty s *jussivy*. Ty se v hebrejštině tvoří jak ve 2., tak ve 3. osobě (תְּנִי לִי „[*ty*] ať dáš mně!“, יַעֲלוּ „[*oni*] ať vystoupí!“). Ovšem pouze ve slovesných třídách ל״ה a ע״ו jsou jussivy morfologicky odlišitelné od tvarů imperfekta, protože tvoří „krátké“ tvary (tzv. *apokopáty*); u ostatních tříd sloves mají jussivy tentýž tvar jako imperfekta. Jussivy se nejčastěji užívají ve větách, které vyjadřují nepřímou či zdvořile formulovanou výzvu nebo pokyn (srv. též např. formule požehnání: יְבָרֶכְךָ יְהוָה וְיִשְׁמְרֶךָ „ať tě Hospodin požehná a střeží tě!“).
- Tvary *jussivu* ve *2. os* se záporkou אַל vyjadřují zákaz (opis záporného imperativu).
- Vazba jussivu s částicí לוּ vyjadřuje přání, touhu (לוּ־מַתְנוּ „kéž bychom [*byli*] zemřeli!“ „[*ó*] kdybychom tak byli zemřeli!“).
- Výrazem přání, záměru či odhodlání je u tvarů *1. os imperfekta* koncovka ה (*he cohortativum*) – tzv. *kohortativ* (např. וַאֲבָרְכָה וַאֲגַדְּלָה שְׁמֶךָ „požehnám a učiním veliké jméno tvé“).
- *Kohortativy* (týkající se *1. os*), *imperativy* (*2. os*) a *jussivy* (*2. a 3. os*) tak společně tvoří skupinu volitivních tvarů. V kontextu promluv se mohou společně vyskytovat tam, kde mluvčí rozděluje úkoly či přiděluje působnost jednotlivým aktérům („ty udělej *X*, on ať vykoná *Y* a já učiním *Z*...“).

• věty:

1. וַיֹּאמְרוּ כָל־הָעֵצִים אֶל־הָאָטָד לֵךְ אַתָּה מְלָךְ־עָלֵינוּ: 2. וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֶל־נְעָרָיו שְׁבוּ־לָכֶם פֹּה עִם־הַחֲמֹור וַאֲנִי וְהַנַּעַר נֵלְכָה עַד־כֹּה וְנִשְׁתַּחֲוֶה וְנָשׁוּבָה אֲלֵיכֶם: 3. וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר וַיְהִי־אוֹר: 4. וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל־דָּוִד לֵךְ וַיהוָה יִהְיֶה עִמָּךְ: 5. וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶרְדָה־נָּא וְאֶרְאֶה: . 6 וְעַתָּה יוֹשֵׁב יְרוּשָׁלַם וְאִישׁ יְהוּדָה שִׁפְטוּ־נָא בֵּינִי וּבֵין כַּרְמִי: 7. וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֶל־לוֹט אַל־נָא תְהִי מְרִיבָה בֵּינִי וּבֵינֶיךָ וּבֵין רֹעַי וּבֵין רֹעֶיךָ כִּי־אֲנָשִׁים אַחִים אֲנַחְנוּ: הֲלֹא כָל־הָאָרֶץ לְפָנֶיךָ הִפָּרֶד נָא מֵעָלָי: 8. וַיֹּאמְרוּ אַנְשֵׁי הָעִיר אֶל־יוֹאָשׁ הוֹצֵא אֶת־בִּנְךָ וְיָמֹת כִּי נָתַץ אֶת־מִזְבַּח הַבַּעַל וְכִי כָרַת הָאֲשֵׁרָה אֲשֶׁר־עָלָיו: 9. וַיֹּאמְרוּ כָל־הָעָם יְחִי הַמֶּלֶךְ אֲדֹנִיָּהוּ: 10. וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־אַבְרָם אֲנִי־אֵל שַׁדַּי הִתְהַלֵּךְ לְפָנַי וֶהְיֵה תָמִים: וְאֶתְּנָה בְרִיתִי בֵּינִי וּבֵינֶךָּ וְאַרְבֶּה אוֹתְךָ בִּמְאֹד מְאֹד: 11. וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אַל־נָא יִחַר לַאדֹנָי וַאֲדַבְּרָה אוּלַי יִמָּצְאוּן שָׁם שְׁלֹשִׁים וַיֹּאמֶר

לֹא אֶעֱשֶׂה אִם־אֶמְצָא שָׁם שְׁלֹשִׁים: 12. וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־אַבְרָם לֶךְ־לְךָ מֵאַרְצְךָ וּמִמּוֹלַדְתְּךָ
וּמִבֵּית אָבִיךָ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַרְאֶךָּ: וְאֶעֶשְׂךָ לְגוֹי גָּדוֹל וַאֲבָרֶכְךָ וַאֲגַדְּלָה שְׁמֶךָ וֶהְיֵה בְּרָכָה:
וַאֲבָרֲכָה מְבָרְכֶיךָ וּמְקַלֶּלְךָ אָאֹר וְנִבְרְכוּ בְךָ כֹּל מִשְׁפְּחֹת הָאֲדָמָה: 13. וַיֹּאמֶר יְהוֹשָׁפָט הַאִין
פֹּה נָבִיא לַיהוָה עוֹד וְנִדְרְשָׁה מֵאוֹתוֹ: 14. וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ קוּמָה וְנָשֻׁבָה אֶל־עַמֵּנוּ
וְאֶל־אֶרֶץ מוֹלַדְתֵּנוּ: 15. יֵרְאוּ מֵיְהוָה כָּל־הָאָרֶץ: 16. קוּמָה אֱלֹהִים שָׁפְטָה הָאָרֶץ כִּי־אַתָּה
תִנְחַל בְּכָל־הַגּוֹיִם: 17. יִזְכְּרוּ וְיָשֻׁבוּ אֶל־יְהוָה כָּל־אַפְסֵי־אָרֶץ וְיִשְׁתַּחֲווּ לְפָנֶיךָ כָּל־מִשְׁפְּחוֹת
גּוֹיִם: כִּי לַיהוָה הַמְּלוּכָה וּמֹשֵׁל בַּגּוֹיִם: 18. וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֶל־הָאֱלֹהִים לוּ יִשְׁמָעֵאל יִחְיֶה
לְפָנֶיךָ: 19. וַיֹּאמֶר לָבָן הֵן לוֹ יְהִי כִדְבָרֶךָ: 20. וַיֹּאמְרוּ בְנֵי־הַנְּבִיאִים אֶל־אֱלִישָׁע הִנֵּה־נָא
יֵשׁ־אֶת־עֲבָדֶיךָ חֲמִשִּׁים אֲנָשִׁים בְּנֵי־חַיִל יֵלְכוּ נָא וִיבַקְשׁוּ אֶת־אֲדֹנֶיךָ פֶּן־נְשָׂאוֹ רוּחַ יְהוָה
וַיַּשְׁלִיכֵהוּ בְּאַחַד הֶהָרִים אוֹ בְּאַחַת הַגֵּיאָוֹת וַיֹּאמֶר לֹא תִשְׁלָחוּ: 21. וַיֹּאמְרוּ כֹּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן לוּ־מַתְנוּ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם אוֹ בַּמִּדְבָּר הַזֶּה לוּ מָתְנוּ: וְלָמָה יְהוָה מֵבִיא אֹתָנוּ
אֶל־הָאָרֶץ הַזֹּאת לִנְפֹּל בַּחֶרֶב: 22. הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן־תַּעֲזֹב אֶת־הַלֵּוִי כָּל־יָמֶיךָ עַל־אַדְמָתֶךָ: 23.
וְגַם הַכֹּהֲנִים הַנִּגָּשִׁים אֶל־יְהוָה יִתְקַדָּשׁוּ פֶּן־יִפְרֹץ בָּהֶם יְהוָה:

Důraz (S 51.1)

- Hebrejština má širokou škálu způsobů, jak vyjádřit zesílení a důraz jednotlivých členů výpovědi či věty jako celku.
- V oblasti tvarosloví je možné např. zesílit imperativy samohláskovou koncovkou *-â*, příklonkou ־נָא nebo vazbou tzv. etického dativu (־לְךָ / ־לָכֶם). Tyto prvky je možné kombinovat a řetězit (לְכָה־נָּא „Pojď!“, גְּשָׁה־נָּא „Přistup!“, אֵל נָא רְפָא נָא לָהּ „Ó Bože! Uzdrav ji!“).
- Ve větě je důraz vyjádřen slovosledem. Hlavní důraz spočívá na prvním členu věty (srv. כִּי אֶת־יְהוָה נַעֲבֹד „Zajisté, [*právě*] Hospodinu budeme sloužit!“).
- Obsahuje-li hlavní věta positivní tvrzení v indikativu, může být zesílena uvozující částicí כִּי („Zajisté / Vpravdě / Ano, ...“).
- Kromě částice כִּי se pro příslušné stupně a způsoby vyjádření důrazu užívá také emfatických adverbií אוּלַי a מְעַט, časových adverbií אָז a עַתָּה, koordinujících částic גַּם a אַף a stvrzujících částic כֵּן a ־נָא, případně i jejich složenin[145] (srv. též lekci 29, makrosyntaktické částice a signály (S 53).

145 Viz Bruce K. WALTKE & Michael Patrick O'CONNOR, *An Introduction to Biblical Hebrew Syntax*, Winona Lake: Eisenbrauns, 1990, § 39.3.4.

• věty:

.1 כִּי־כֹה אָמַר יְהוָה: .2 כִּי־הָיוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל וּבְנֵי יְהוּדָה אַךְ עֹשִׂים הָרַע בְּעֵינַי מִנְּעֻרֹתֵיהֶם כִּי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אַךְ מַכְעִסִים* אֹתִי בְּמַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם נְאֻם יְהוָה:[146] .3 וַתֹּאמֶר שָׂרַי אֶל־אַבְרָם הִנֵּה־נָא עֲצָרַנִי יְהוָה מִלֶּדֶת בֹּא־נָא אֶל־שִׁפְחָתִי אוּלַי אִבָּנֶה מִמֶּנָּה: .4 וַיֹּאמֶר יְהוּדָה אֶל־יוֹסֵף בִּי אֲדֹנִי יְדַבֶּר־נָא עַבְדְּךָ דָּבָר בְּאָזְנֵי אֲדֹנִי וְאַל־יִחַר אַפְּךָ בְּעַבְדֶּךָ כִּי כָמוֹךָ כְּפַרְעֹה: ...וְעַתָּה יֵשֵׁב־נָא עַבְדְּךָ תַּחַת הַנַּעַר עֶבֶד לַאדֹנִי וְהַנַּעַר יַעַל עִם־אֶחָיו: .5 וַיֹּאמֶר הַנַּעַר אֶל־שָׁאוּל הִנֵּה־נָא אִישׁ־אֱלֹהִים בָּעִיר הַזֹּאת וְהָאִישׁ נִכְבָּד כֹּל אֲשֶׁר־יְדַבֵּר בּוֹא יָבוֹא עַתָּה נֵלְכָה שָּׁם אוּלַי יַגִּיד לָנוּ אֶת־דַּרְכֵּנוּ אֲשֶׁר־הָלַכְנוּ עָלֶיהָ: .6 וַיֹּאמֶר אֲבִימֶלֶךְ מַה־זֹּאת עָשִׂיתָ לָּנוּ כִּמְעַט שָׁכַב אַחַד הָעָם אֶת־אִשְׁתֶּךָ וְהֵבֵאתָ עָלֵינוּ אָשָׁם: .7 וַיֹּאמֶר אַל־נָא אֲהַי תֹּרֵעוּ: הִנֵּה־נָא לִי שְׁתֵּי בָנוֹת אֲשֶׁר לֹא־יָדְעוּ אִישׁ אוֹצִיאָה־נָּא אֶתְהֶן אֲלֵיכֶם וַעֲשׂוּ לָהֶן כַּטּוֹב בְּעֵינֵיכֶם רַק לָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה אַל־תַּעֲשׂוּ דָבָר כִּי־עַל־כֵּן בָּאוּ בְּצֵל קֹרָתִי*:[147] .8 וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה אֲדַבְּרָה־נָּא אֶל־הַמֶּלֶךְ אוּלַי יַעֲשֶׂה הַמֶּלֶךְ אֶת־דְּבַר אֲמָתוֹ: .9 וַיֹּאמֶר הַגִּידָה־נָּא שְׁמֶךָ:

• texty:

Iz 7,7–9

1	7	כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה
2		– לֹא תָקוּם
3		– וְלֹא תִהְיֶה:
4	8	– כִּי רֹאשׁ אֲרָם דַּמֶּשֶׂק
5		– וְרֹאשׁ דַּמֶּשֶׂק רְצִין
6		– וּבְעוֹד שִׁשִּׁים וְחָמֵשׁ שָׁנָה יֵחַת אֶפְרַיִם מֵעָם:
7	9	– וְרֹאשׁ אֶפְרַיִם שֹׁמְרוֹן
8		– וְרֹאשׁ שֹׁמְרוֹן בֶּן־רְמַלְיָהוּ
9		– אִם לֹא תַאֲמִינוּ
10		– כִּי לֹא תֵאָמֵנוּ:

146 כעס = „dráždit“, „vydráždit“

147 קֹרָה = „trámoví“, „krov“

1S 12,20–25

1 20 וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־הָעָם
2 – אַל־תִּירָאוּ
3 – אַתֶּם עֲשִׂיתֶם אֵת כָּל־הָרָעָה הַזֹּאת
4 – אַךְ־תָּסוּרוּ מֵאַחֲרֵי יְהוָה
5 – וַעֲבַדְתֶּם אֶת־יְהוָה בְּכָל־לְבַבְכֶם:
6 21 – וְלֹא תָסוּרוּ
7 – כִּי אַחֲרֵי הַתֹּהוּ אֲשֶׁר לֹא־יוֹעִילוּ וְלֹא יַצִּילוּ
8 – כִּי־תֹהוּ הֵמָּה:
9 22 – כִּי לֹא־יִטֹּשׁ יְהוָה אֶת־עַמּוֹ בַּעֲבוּר שְׁמוֹ הַגָּדוֹל
10 – כִּי הוֹאִיל יְהוָה לַעֲשׂוֹת אֶתְכֶם לוֹ לְעָם:
11 23 – גַּם אָנֹכִי חָלִילָה לִי מֵחֲטֹא לַיהוָה מֵחֲדֹל לְהִתְפַּלֵּל בַּעַדְכֶם
12 – וְהוֹרֵיתִי אֶתְכֶם בְּדֶרֶךְ הַטּוֹבָה וְהַיְשָׁרָה:
13 24 – אַךְ יְרָאוּ אֶת־יְהוָה
14 – וַעֲבַדְתֶּם אֹתוֹ בֶּאֱמֶת בְּכָל־לְבַבְכֶם
15 – כִּי רְאוּ אֵת אֲשֶׁר־הִגְדִּל עִמָּכֶם:
16 25 – וְאִם־הָרֵעַ תָּרֵעוּ
17 – גַּם־אַתֶּם גַּם־מַלְכְּכֶם תִּסָּפוּ: פ

Ex 14,11–14

1 11 וַיֹּאמְרוּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶל־מֹשֶׁה
2 – הֲמִבְּלִי אֵין־קְבָרִים בְּמִצְרַיִם לְקַחְתָּנוּ לָמוּת בַּמִּדְבָּר
3 – מַה־זֹּאת עָשִׂיתָ לָּנוּ לְהוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרָיִם:
4 12 – הֲלֹא־זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר דִּבַּרְנוּ אֵלֶיךָ בְּמִצְרַיִם לֵאמֹר
5 – – חֲדַל מִמֶּנּוּ
6 – – וְנַעַבְדָה אֶת־מִצְרָיִם
7 – – כִּי טוֹב לָנוּ עֲבֹד אֶת־מִצְרַיִם מִמֻּתֵנוּ בַּמִּדְבָּר:
8 13 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־הָעָם

9 – אַל־תִּירָאוּ
10 – הִתְיַצְּבוּ
11 – וּרְאוּ אֶת־יְשׁוּעַת יְהוָה אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה לָכֶם הַיּוֹם
12 – כִּי אֲשֶׁר רְאִיתֶם אֶת־מִצְרַיִם הַיּוֹם
13 / לֹא תֹסִיפוּ לִרְאֹתָם עוֹד עַד־עוֹלָם:
14 14 – יְהוָה יִלָּחֶם לָכֶם
15 – וְאַתֶּם תַּחֲרִישׁוּן: פ

Nu 6,22–27

1 22 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר:
2 23 – דַּבֵּר אֶל־אַהֲרֹן וְאֶל־בָּנָיו לֵאמֹר
3 – – כֹּה תְבָרֲכוּ אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
4 – – אָמוֹר לָהֶם:
5 24 – – – יְבָרֶכְךָ יְהוָה
6 – – – וְיִשְׁמְרֶךָ: ס
7 25 – – – יָאֵר יְהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ
8 – – – וִיחֻנֶּךָּ: ס
9 26 – – – יִשָּׂא יְהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ
10 – – – וְיָשֵׂם לְךָ שָׁלוֹם: ס
11 27 – וְשָׂמוּ אֶת־שְׁמִי עַל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
12 – וַאֲנִי אֲבָרְכֵם: פ

Ex 20,1–17

1	1	וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֵת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה לֵאמֹר: ס
2	2	אָנֹכִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים:
3	3	לֹא יִהְיֶה־לְךָ אֱלֹהִים אֲחֵרִים עַל־פָּנָי:
4	4	לֹא תַעֲשֶׂה־לְךָ פֶסֶל וְכָל־תְּמוּנָה אֲשֶׁר בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל
5		/ וַאֲשֶׁר בָּאָרֶץ מִתָּחַת וַאֲשֶׁר בַּמַּיִם מִתַּחַת לָאָרֶץ:
6	5	לֹא־תִשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם
7		וְלֹא תָעָבְדֵם
8		כִּי אָנֹכִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֵל קַנָּא
9		פֹּקֵד עֲוֹן אָבֹת עַל־בָּנִים עַל־שִׁלֵּשִׁים וְעַל־רִבֵּעִים לְשֹׂנְאָי:
10	6	וְעֹשֶׂה חֶסֶד לַאֲלָפִים לְאֹהֲבַי וּלְשֹׁמְרֵי מִצְוֹתָי: ס
11	7	לֹא תִשָּׂא אֶת־שֵׁם־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לַשָּׁוְא
12		כִּי לֹא יְנַקֶּה יְהוָה אֵת אֲשֶׁר־יִשָּׂא אֶת־שְׁמוֹ לַשָּׁוְא:פ
13	8	זָכוֹר אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ:
14	9	שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד וְעָשִׂיתָ כָּל־מְלַאכְתֶּךָ:
15	10	וְיוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבָּת לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ
16		לֹא־תַעֲשֶׂה כָל־מְלָאכָה אַתָּה וּבִנְךָ־וּבִתֶּךָ עַבְדְּךָ:
17		/ וַאֲמָתְךָ וּבְהֶמְתֶּךָ וְגֵרְךָ אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֶיךָ:
18	11	כִּי שֵׁשֶׁת־יָמִים עָשָׂה יְהוָה אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ
19		/ אֶת־הַיָּם וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־בָּם
20		וַיָּנַח בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי
21		עַל־כֵּן בֵּרַךְ יְהוָה אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת
22		וַיְקַדְּשֵׁהוּ: ס
23	12	כַּבֵּד אֶת־אָבִיךָ וְאֶת־אִמֶּךָ
24		לְמַעַן יַאֲרִכוּן יָמֶיךָ עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ: ס
25	13	לֹא תִרְצָח: ס
26	14	לֹא תִנְאָף: ס
27	15	לֹא תִגְנֹב: ס

28 16 לֹא־תַעֲנֶה בְרֵעֲךָ עֵד שָׁקֶר: ס
29 17 לֹא תַחְמֹד בֵּית רֵעֶךָ
30 לֹא־תַחְמֹד אֵשֶׁת רֵעֶךָ וְעַבְדּוֹ וַאֲמָתוֹ וְשׁוֹרוֹ
/ וַחֲמֹרוֹ וְכֹל אֲשֶׁר לְרֵעֶךָ: פ

1S 20,1–4

1 1 וַיִּבְרַח דָּוִד מִנָּיוֹת בָּרָמָה
2 וַיָּבֹא
3 וַיֹּאמֶר לִפְנֵי יְהוֹנָתָן
4 – מֶה עָשִׂיתִי
5 – מֶה־עֲוֹנִי
6 – וּמֶה־חַטָּאתִי לִפְנֵי אָבִיךָ
7 – כִּי מְבַקֵּשׁ אֶת־נַפְשִׁי:
8 2 וַיֹּאמֶר לוֹ
9 – חָלִילָה
10 – לֹא תָמוּת
11 – הִנֵּה
12 – לֹא יַעֲשֶׂה אָבִי דָּבָר גָּדוֹל אוֹ דָּבָר קָטֹן
13 – וְלֹא יִגְלֶה אֶת־אָזְנִי
14 – וּמַדּוּעַ יַסְתִּיר אָבִי מִמֶּנִּי אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה
15 – אֵין זֹאת:
16 3 וַיִּשָּׁבַע עוֹד דָּוִד
17 וַיֹּאמֶר
18 – יָדֹעַ יָדַע אָבִיךָ
19 – כִּי־מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ
20 – וַיֹּאמֶר
21 – – אַל־יֵדַע־זֹאת יְהוֹנָתָן
22 – – פֶּן־יֵעָצֵב*

23 – וְאוּלָם

24 – חַי־יְהוָה

25 – וְחֵי נַפְשֶׁךָ

26 – כִּי כְפֶשַׁע בֵּינִי וּבֵין הַמָּוֶת׃

27 וַיֹּאמֶר יְהוֹנָתָן אֶל־דָּוִד

28 – מַה־תֹּאמַר נַפְשְׁךָ

29 – וְאֶעֶשֶׂה־לָּךְ׃[148] פ

148 עצב = „zarmoutit se“

LEKCE 29.

Skladba textové jednotky – makrosyntax

- Texty nejsou tvořeny libovolně utvářenými řetězci slov a vět, nýbrž jsou strukturovaným, komponovaným pletivem výrazů, pro něž platí pravidla vnitřní koherence (např. kongruence subjektu a predikátu ve větě; podrobně viz S 52—54).
- Základní jednotkou, která určuje pravidla užití a funkce jazykových tvarů (slov) není věta, nýbrž jednotka celé (ucelené) výpovědi (v případě narativního textu např. celek vyprávění, v němž podle specifických formálních rysů – typů vět, podoby slovesných tvarů, makrosyntaktických signálů – můžeme určit úvod, vlastní děj, popis okolností, zápletku, dějový vrchol, vypravěčovo hodnocení či komentář a závěr narace).
- V literární jednotce je posluchač (čtenář) soustavně orientován systémem odkazů, které vyjadřují vztah k mluvní situaci i vnitřní vztahy v rovině promluvy (vyjadřující například perspektivu času, chronologii a pod.), systémem členicích signálů (spojky, částice, ale i řazení různých druhů vět a makrosyntaktických signálů; viz S 53—54).

• texty:

2S 15,1–9

וַיְהִי מֵאַחֲרֵי כֵּן	1	*sig*			1
וַיַּעַשׂ לוֹ אַבְשָׁלוֹם מֶרְכָּבָה וְסֵסִים		*nar*			2
וַחֲמִשִּׁים אִישׁ רָצִים לְפָנָיו׃		*w-NV*	*pt*		3
וְהִשְׁכִּים אַבְשָׁלוֹם	2	*w-pf*			4
וְעָמַד עַל־יַד דֶּרֶךְ הַשָּׁעַר		*w-pf*			5
וַיְהִי כָּל־הָאִישׁ אֲשֶׁר־יִהְיֶה־לוֹ־רִיב לָבוֹא אֶל־הַמֶּלֶךְ לַמִּשְׁפָּט		*sig*	*/c-impf*	*/inf c*	6
וַיִּקְרָא אַבְשָׁלוֹם אֵלָיו		*nar*			8
וַיֹּאמֶר		*nar*			9
אֵי־מִזֶּה עִיר אַתָּה	–	*- Q NV nom*			10
וַיֹּאמֶר		*nar*			11
מֵאַחַד שִׁבְטֵי־יִשְׂרָאֵל עַבְדֶּךָּ׃	–	*- NV nom*			12
וַיֹּאמֶר אֵלָיו אַבְשָׁלוֹם	3	*nar*			13
רְאֵה	–	*- imp*			14

15	- NV nom			–	דְּבָרֶיךָ טוֹבִים וּנְכֹחִים*
16	- w-NV nom			–	וְשֹׁמֵעַ אֵין־לְךָ מֵאֵת הַמֶּלֶךְ׃
17	nar	4	וַיֹּאמֶר אַבְשָׁלוֹם		
18	- Q impf			–	מִי־יְשִׂמֵנִי שֹׁפֵט בָּאָרֶץ
19	- w-NV impf	/c-impf		–	וְעָלַי יָבוֹא כָּל־אִישׁ אֲשֶׁר־יִהְיֶה־לּוֹ־רִיב וּמִשְׁפָּט
20	- w-pf			–	וְהִצְדַּקְתִּיו׃
21	w-pf	/inf c	וְהָיָה בִּקְרָב־אִישׁ לְהִשְׁתַּחֲוֹת לוֹ	5	
22	w-pf		וְשָׁלַח אֶת־יָדוֹ		
23	w-pf		וְהֶחֱזִיק לוֹ		
24	w-pf		וְנָשַׁק לוֹ׃		
25	nar		וַיַּעַשׂ אַבְשָׁלוֹם כַּדָּבָר הַזֶּה לְכָל־יִשְׂרָאֵל	6	
26	/c-impf		/ אֲשֶׁר־יָבֹאוּ לַמִּשְׁפָּט אֶל־הַמֶּלֶךְ		
27	nar		וַיְגַנֵּב אַבְשָׁלוֹם אֶת־לֵב אַנְשֵׁי יִשְׂרָאֵל׃ פ		
28	sig + čas		וַיְהִי מִקֵּץ אַרְבָּעִים שָׁנָה	7	
29	nar		וַיֹּאמֶר אַבְשָׁלוֹם אֶל־הַמֶּלֶךְ		
30	- koh (!)			–	אֵלְכָה נָּא
31	- w-koh /c-pf			–	וַאֲשַׁלֵּם אֶת־נִדְרִי אֲשֶׁר־נָדַרְתִּי לַיהוָה בְּחֶבְרוֹן׃
32	- x-pf + inf a	/inf c		–	כִּי־נֵדֶר נָדַר עַבְדְּךָ בְּשִׁבְתִּי בִגְשׁוּר בַּאֲרָם לֵאמֹר
33	- - c-impf + inf a			– –	אִם־יָשׁוֹב יְשִׁיבֵנִי יְהוָה יְרוּשָׁלַם
34	- - w-pf			– –	וְעָבַדְתִּי אֶת־יְהוָה׃
35	nar		וַיֹּאמֶר־לוֹ הַמֶּלֶךְ		
36	- imp			–	לֵךְ בְּשָׁלוֹם
37	nar		וַיָּקָם		
38	nar		וַיֵּלֶךְ חֶבְרוֹנָה׃[149] פ		

149 נָכֹחַ = „přímý“, „správný“

Ex 3,7–10

1	*nar*	7		וַיֹּאמֶר יְהוָֹה
2	*- pf + inf a* /c-nv		–	רָאֹה רָאִיתִי אֶת־עֳנִי עַמִּי אֲשֶׁר בְּמִצְרָֽיִם
3	*- w-NV pf*		–	וְאֶת־צַעֲקָתָם שָׁמַעְתִּי מִפְּנֵי נֹגְשָֽׂיו
4	*- c-pf*		–	כִּי יָדַעְתִּי אֶת־מַכְאֹבָיו׃
5	*- nar (!) /inf c*	8	–	וָאֵרֵד לְהַצִּילוֹ מִיַּד מִצְרַיִם
6	/w-inf c			/ וּלְהַעֲלֹתוֹ מִן־הָאָרֶץ הַהִוא אֶל־אֶרֶץ טוֹבָה וּרְחָבָה
7				/ אֶל אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָֽשׁ
8				/ אֶל־מְקוֹם הַכְּנַעֲנִי וְהַחִתִּי וְהָֽאֱמֹרִי
9				/ וְהַפְּרִזִּי וְהַחִוִּי וְהַיְבוּסִֽי׃
10	*- sig + sig (!)*	9	–	וְעַתָּה הִנֵּה
11	*- NV pf*		–	צַעֲקַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל בָּאָה אֵלָֽי
12	*- w-x-pf*		–	וְגַם רָאִיתִי אֶת־הַלַּֽחַץ אֲשֶׁר מִצְרַיִם לֹחֲצִים אֹתָֽם׃
14	*- sig*	10	–	וְעַתָּה
15	*- imp*		–	לְכָֽה
16	*- w-koh*		–	וְאֶשְׁלָחֲךָ אֶל־פַּרְעֹה
17	*- w-imp*		–	וְהוֹצֵא[150] אֶת־עַמִּי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָֽיִם׃

Sd 18,1–2 + 8–12

1		1	בַּיָּמִים הָהֵם אֵין מֶלֶךְ בְּיִשְׂרָאֵֽל
2			וּבַיָּמִים הָהֵם שֵׁבֶט הַדָּנִי מְבַקֶּשׁ־לוֹ נַחֲלָה לָשֶֽׁבֶת
3			כִּי לֹא־נָפְלָה לּוֹ עַד־הַיּוֹם הַהוּא
			/ בְּתוֹךְ־שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל בְּנַחֲלָה׃ ס
4		2	וַיִּשְׁלְחוּ בְנֵי־דָן מִמִּשְׁפַּחְתָּם חֲמִשָּׁה אֲנָשִׁים מִקְצוֹתָם
			/ אֲנָשִׁים בְּנֵי־חַיִל מִצָּרְעָה וּמֵאֶשְׁתָּאֹל
5			/ לְרַגֵּל אֶת־הָאָרֶץ וּלְחָקְרהּ
6			וַיֹּאמְרוּ אֲלֵהֶם

150 אתָ Srv. app: Sam, V, LXX.

– לְכוּ
– חִקְרוּ אֶת־הָאָרֶץ
וַיָּבֹאוּ הַר־אֶפְרַיִם עַד־בֵּית מִיכָֽה
וַיָּלִינוּ שָׁם: ...
8 וַיָּבֹאוּ אֶל־אֲחֵיהֶם צָרְעָה וְאֶשְׁתָּאֹל
וַיֹּאמְרוּ לָהֶם אֲחֵיהֶם
– מָה אַתֶּם:
9 וַיֹּאמְרוּ
– קוּמוּ
– וְנַעֲלֶה עֲלֵיהֶם
– כִּי רָאִינוּ אֶת־הָאָרֶץ
– וְהִנֵּה טוֹבָה מְאֹד
– וְאַתֶּם מַחְשִׁים
– אַל־תֵּעָצְלוּ לָלֶכֶת לָבֹא לָרֶשֶׁת אֶת־הָאָרֶץ:
10 – כְּבֹאֲכֶם תָּבֹאוּ אֶל־עַם בֹּטֵחַ
– וְהָאָרֶץ רַחֲבַת יָדָיִם
– כִּי־נְתָנָהּ אֱלֹהִים בְּיֶדְכֶם
– מָקוֹם אֲשֶׁר אֵין־שָׁם מַחְסוֹר כָּל־דָּבָר אֲשֶׁר בָּאָרֶץ
11 וַיִּסְעוּ מִשָּׁם מִמִּשְׁפַּחַת הַדָּנִי מִצָּרְעָה וּמֵאֶשְׁתָּאֹל
/ שֵׁשׁ־מֵאוֹת אִישׁ חָגוּר כְּלֵי מִלְחָמָה:
12 וַיַּעֲלוּ
וַיַּחֲנוּ בִּקְרִיַת יְעָרִים בִּיהוּדָה
עַל־כֵּן קָרְאוּ לַמָּקוֹם הַהוּא מַחֲנֵה־דָן עַד הַיּוֹם הַזֶּה
הִנֵּה אַחֲרֵי קִרְיַת יְעָרִים:

Nu 22,26–35

26 וַיּוֹסֶף מַלְאַךְ־יְהוָה עֲבוֹר
וַיַּעֲמֹד בְּמָקוֹם צָר אֲשֶׁר אֵין־דֶּרֶךְ לִנְטוֹת יָמִין וּשְׂמֹאול
27 וַתֵּרֶא הָאָתוֹן אֶת־מַלְאַךְ יְהוָה
וַתִּרְבַּץ תַּחַת בִּלְעָם
וַיִּחַר־אַף בִּלְעָם
וַיַּךְ אֶת־הָאָתוֹן בַּמַּקֵל:
28 וַיִּפְתַּח יְהוָה אֶת־פִּי הָאָתוֹן
וַתֹּאמֶר לְבִלְעָם
– מֶה־עָשִׂיתִי לְךָ
– כִּי הִכִּיתַנִי
– זֶה שָׁלֹשׁ רְגָלִים:
29 וַיֹּאמֶר בִּלְעָם לָאָתוֹן
– כִּי הִתְעַלַּלְתְּ בִּי
– לוּ יֶשׁ־חֶרֶב בְּיָדִי
– כִּי עַתָּה הֲרַגְתִּיךְ:
30 וַתֹּאמֶר הָאָתוֹן אֶל־בִּלְעָם
– הֲלוֹא אָנֹכִי אֲתֹנְךָ אֲשֶׁר־רָכַבְתָּ עָלַי מֵעוֹדְךָ עַד־הַיּוֹם הַזֶּה
– הַהַסְכֵּן הִסְכַּנְתִּי לַעֲשׂוֹת לְךָ כֹּה
וַיֹּאמֶר
– לֹא:
31 וַיְגַל יְהוָה אֶת־עֵינֵי בִלְעָם
וַיַּרְא אֶת־מַלְאַךְ יְהוָה נִצָּב בַּדֶּרֶךְ
וְחַרְבּוֹ שְׁלֻפָה בְּיָדוֹ
וַיִּקֹּד
וַיִּשְׁתַּחוּ לְאַפָּיו:
32 וַיֹּאמֶר אֵלָיו מַלְאַךְ יְהוָה
– עַל־מָה הִכִּיתָ אֶת־אֲתֹנְךָ זֶה שָׁלוֹשׁ רְגָלִים

28 – הִנֵּה אָנֹכִי יָצָאתִי לְשָׂטָן
29 – כִּי־יָרַט הַדֶּרֶךְ לְנֶגְדִּי׃
30 – 33 וַתִּרְאַנִי הָאָתוֹן
31 – וַתֵּט לְפָנַי זֶה שָׁלֹשׁ רְגָלִים
32 – אוּלַי נָטְתָה מִפָּנַי
33 – כִּי עַתָּה גַּם־אֹתְכָה הָרַגְתִּי
34 – וְאוֹתָהּ הֶחֱיֵיתִי׃
35 34 וַיֹּאמֶר בִּלְעָם אֶל־מַלְאַךְ יְהוָה
36 – חָטָאתִי
37 – כִּי לֹא יָדַעְתִּי
38 – כִּי אַתָּה נִצָּב לִקְרָאתִי בַּדָּרֶךְ
39 – וְעַתָּה
40 – אִם־רַע בְּעֵינֶיךָ
41 – אָשׁוּבָה לִי׃
42 35 וַיֹּאמֶר מַלְאַךְ יְהוָה אֶל־בִּלְעָם
43 – לֵךְ עִם־הָאֲנָשִׁים
44 – וְאֶפֶס אֶת־הַדָּבָר אֲשֶׁר־אֲדַבֵּר אֵלֶיךָ אֹתוֹ תְדַבֵּר
45 וַיֵּלֶךְ בִּלְעָם עִם־שָׂרֵי בָלָק׃

Viz též texty lekce 32.

LEKCE 30.

Stylistika a poetika – formální prvky a prostředky

a) Paralelismus

- *Paralelismus membrorum* je základním výrazovým prostředkem „vázané řeči" v hebrejštině. Jedná se o výrok, jehož dva členy (přednesové fráze, větné členy, věty) tvoří formálně i obsahově jeden celek, jednu podvojně strukturovanou výpověď. Z formálního hlediska mohou, ale nemusejí být oba členy utvořeny symetricky.

  Vztah obsahu obou členů může být:

- *synonymní* (druhý člen jinými výrazy opakuje první)

דְּרָכֶיךָ יְהוָה הוֹדִיעֵנִי	Cesty své, Hospodine, dej mi znát;
אֹרְחוֹתֶיךָ לַמְּדֵנִי׃	stezkám svým vyuč mne! (Ž 25,4)
לַיהוָה הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ	Hospodinova [*je*] země a plnost její;
תֵּבֵל וְיֹשְׁבֵי בָהּ׃	pevnina a obyvatelé její.
כִּי־הוּא עַל־יַמִּים יְסָדָהּ	Ano, on na mořích založil ji,
וְעַל־נְהָרוֹת יְכוֹנְנָהָ׃	a na [*vodních*] proudech postavil ji. (Ž 24,1b–2)

- *syntetický* (druhý člen doplňuje, rozvádí člen první)

טוֹב וְיָשָׁר יְהוָה	Dobrý a přímý [*je*] Hospodin,
עַל־כֵּן יוֹרֶה חַטָּאִים בַּדָּרֶךְ	proto učí hříšníky cestu svou. (Ž 25,8)
אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח	Panovníku, rty mé otevři,
וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ׃	a ústa má budou zvěstovat tvou chválu. (Ž 51,17)

- *antithetický* (členy spolu tvoří sémantický protiklad, např. *positivum* :: *negativum*)

דִּבְרֵי רְשָׁעִים אֱרָב־דָּם	Slova svévolníků: úklady krvavé;
וּפִי יְשָׁרִים יַצִּילֵם׃	avšak ústa přímých: vysvobodí je.
הָפוֹךְ רְשָׁעִים וְאֵינָם	Podvrácení [*je pro*] svévolníky, a není jich;
וּבֵית צַדִּיקִים יַעֲמֹד׃	avšak dům spravedlivých: stojí. (Př 12,6–7)

b) Chiasmus

- *Chiasmus* je figura, v níž mají oba členy paralelní výpovědi prokřížený slovosled (může vytvářet také vícečetné kompozice a variace, např. *A–B–C–D // D′–C′–B′–A′* nebo *A–B–C // C′–A′–B′*).

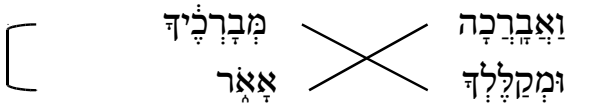

וַאֲבָרֲכָה	Požehnám ty, kdo ti žehnají,
וּמְקַלֶּלְךָ	avšak toho, kdo ti zlořečí, prokleji.
מְבָרְכֶיךָ	
אָאֹר	

(Gn 12,3a)

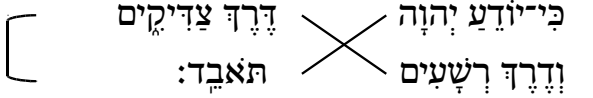

כִּי־יוֹדֵעַ יְהוָה	Zajisté, zná Hospodin cestu spravedlivých
וְדֶרֶךְ רְשָׁעִים	avšak cesta svévolníků hyne. (Ž 1,6)
דֶּרֶךְ צַדִּיקִים	
תֹּאבֵד׃	

c) Koncentrická stavba

- Výpovědi či textové jednotky (např. tématické pojednání) mohou být pomocí soustavy formálních i sémantických daností komponovány jako soustředná síť; tento typ *koncentrické stavby* textu bývá označován také termínem *chiasmus* či *chiastická kompozice*. Ústřední motiv může být umístěn v centru vytvořené kompozice.

  Viz texty lekcí 30–32 (např. Ž 113, Gn 22,1–19).

d) Alliterace

- Stejné hlásky na počátcích slov – např. Sd 14,14.18 (4×, resp. 5× hláska מ):

מֵהָאֹכֵל יָצָא מַאֲכָל	Z požívajícího vyšel pokrm,
וּמֵעַז יָצָא מָתוֹק	ze silného vyšla sladkost.
מַה־מָּתוֹק מִדְּבַשׁ	Co je sladší než med?
וּמֶה עַז מֵאֲרִי	A co silnější než lev?

e) Asonance

- Zvuková stránka formulace vytváří vzájemné vazby mezi prvky výpovědi, někdy dokonce s její významovou rovinou (využití onomatopoických prvků).

  Např. „kvílivá“ hláska *í* (*ḥíreq*) v expresivním žánru žalozpěvu (plačtivém nářku):

אוֹי־לִי אִמִּי כִּי יְלִדְתִּנִי	Běda mi, matko má, že jsi mne zrodila,
אִישׁ רִיב וְאִישׁ מָדוֹן	muže sporu a muže sváru... (Jr 15,10a)

Nebo např. Sd 5,12 se zvukomalbou motivů עוּרִי → שִׁיר, דְּבוֹרָה → דַּבְּרִי a s alliterací ב (ve v.12b 4×):

עוּרִי עוּרִי דְּבוֹרָה	Procitni, procitni, Deboro,
עוּרִי עוּרִי דַּבְּרִי־שִׁיר	procitni, procitni, píseň pěj!
קוּם בָּרָק וּשְׁבֵה שֶׁבְיְךָ	Vstaň, Baráku, jmi své jaté,
בֶּן־אֲבִינֹעַם׃	synu Abinoamův! (Sd 5,12)

Nebo zvukomalebné vyjádření cvalu koní v Jr 47,3:

	[Lidé budou úpět...]
מִקּוֹל שַׁעֲטַת פַּרְסוֹת אַבִּירָיו	před zvukem kopyt silných jeho
מֵרַעַשׁ לִרְכְבּוֹ הֲמוֹן גַּלְגִּלָּיו	před duněním vozby jeho, hlučením kol jeho. (Jr 47,3)

f) Akrostich

- Počáteční písmena skladby (při přednesu podle jednotlivých stichů či v členění podle veršů) vytvářejí určitou informaci. V biblických textech je řada textů, které jsou podány formou *alfabetického akrostichu.* Jednotlivé části výpovědi jsou řazeny abecedně (případně vždy po několikačlenných „slokách“, srv. Ž 119).

  Srv. např. Ž 9+10; 25 (viz níže – texty); 34; 37 a 119. Také Pl 2; 3; 4 a další texty.

  Zda se v biblických textech vyskytují i jiné typy akrostichů je sporné, jednotlivé hypotézy je třeba ověřovat literárně-historickou analýzou.[151]

151 Jeden z diskutovaných případů je např. Ž 110, kde lze v začátku veršů vyčíst jako akrostich jméno שמעון. Šimon Makabejský byl po r. 141 nejen dědičným velekněžem, ale také vojevůdcem a autonomním vládcem. Motivy žalmu s tím souzní, zda se jedná o záměr úzce souvisí s otázkou datování.

Cvičení – texty:

Ž 113

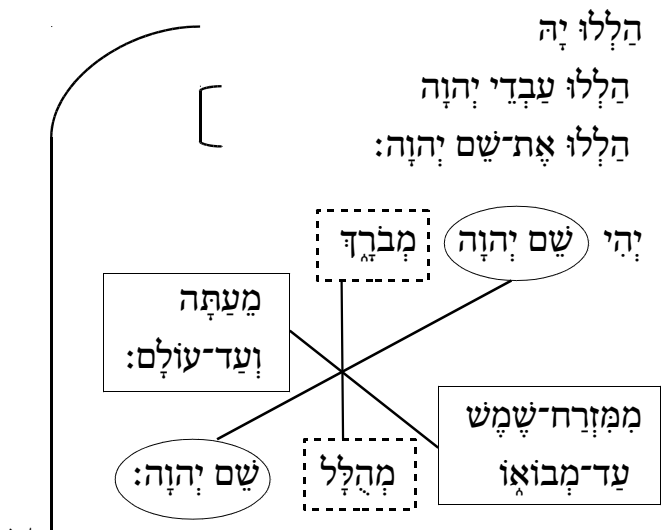

inclusio -- zarámování

הַלְלוּ יָהּ הַלְלוּ עַבְדֵי יְהוָה הַלְלוּ אֶת־שֵׁם יְהוָה:	1	výzva: „Chvalte Hospodina!“ výzva – paralelismus
יְהִי שֵׁם יְהוָה מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם: מִמִּזְרַח־שֶׁמֶשׁ עַד־מְבוֹאֹו מְהֻלָּל שֵׁם יְהוָה:	2 3	výzva – rozvitý chiasmus χ
רָם עַל־כָּל־גּוֹיִם יְהוָה עַל הַשָּׁמַיִם כְּבוֹדוֹ:	4	argumentace: 1 sloka (*participiální chvála*) (vyvýšenost Hospodinova)
מִי כַּיהוָה אֱלֹהֵינוּ הַמַּגְבִּיהִי לָשָׁבֶת: הַמַּשְׁפִּילִי לִרְאוֹת בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ:	5 6	**teze** (*řečnická otázka*): „Kdo je jako Hospodin...?“
מְקִימִי מֵעָפָר דָּל מֵאַשְׁפֹּת יָרִים אֶבְיוֹן:	7	argumentace: 3 sloky (*participiální chvály*)
לְהוֹשִׁיבִי עִם־נְדִיבִים עִם נְדִיבֵי עַמּוֹ:	8	(dílo vyvýšení nebohých)
מוֹשִׁיבִי עֲקֶרֶת הַבַּיִת אֵם־הַבָּנִים שְׂמֵחָה	9	
הַלְלוּ־יָהּ		výzva: „Chvalte Hospodina!“

Ž 25

verš 1		לְדָוִד
2	א	אֵלֶיךָ יְהוָה נַפְשִׁי אֶשָּׂא: אֱלֹהַי
	ב	בְּךָ בָטַחְתִּי אַל־אֵבוֹשָׁה אַל־יַעַלְצוּ אֹיְבַי לִי:
3	ג	גַּם כָּל־קֹוֶיךָ לֹא יֵבֹשׁוּ יֵבֹשׁוּ הַבּוֹגְדִים רֵיקָם:
4	ד	דְּרָכֶיךָ יְהוָה הוֹדִיעֵנִי אׇרְחוֹתֶיךָ לַמְּדֵנִי:
5	ה	הַדְרִיכֵנִי בַאֲמִתֶּךָ וְלַמְּדֵנִי כִּי־אַתָּה אֱלֹהֵי יִשְׁעִי
	(ו)	אוֹתְךָ קִוִּיתִי כָּל־הַיּוֹם:
6	ז	זְכֹר־רַחֲמֶיךָ יְהוָה וַחֲסָדֶיךָ כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה:
7	ח	חַטֹּאות נְעוּרַי וּפְשָׁעַי אַל־תִּזְכֹּר כְּחַסְדְּךָ זְכָר־לִי־אַתָּה
		/ לְמַעַן טוּבְךָ יְהוָה:
8	ט	טוֹב־וְיָשָׁר יְהוָה עַל־כֵּן יוֹרֶה חַטָּאִים בַּדָּרֶךְ:
9	י	יַדְרֵךְ עֲנָוִים בַּמִּשְׁפָּט וִילַמֵּד עֲנָוִים דַּרְכּוֹ:
10	כ	כָּל־אׇרְחוֹת יְהוָה חֶסֶד וֶאֱמֶת לְנֹצְרֵי בְרִיתוֹ וְעֵדׇתָיו:
11	ל	לְמַעַן־שִׁמְךָ יְהוָה וְסָלַחְתָּ לַעֲוֹנִי כִּי רַב־הוּא:
12	מ	מִי־זֶה הָאִישׁ יְרֵא יְהוָה יוֹרֶנּוּ בְּדֶרֶךְ יִבְחָר:
13	נ	נַפְשׁוֹ בְּטוֹב תָּלִין וְזַרְעוֹ יִירַשׁ אָרֶץ:
14	ס	סוֹד יְהוָה לִירֵאָיו וּבְרִיתוֹ לְהוֹדִיעָם:
15	ע	עֵינַי תָּמִיד אֶל־יְהוָה כִּי הוּא־יוֹצִיא מֵרֶשֶׁת רַגְלָי:
16	פ	פְּנֵה־אֵלַי וְחׇנֵּנִי כִּי־יָחִיד וְעָנִי אָנִי:
17	צ	צָרוֹת לְבָבִי הִרְחִיבוּ מִמְּצוּקוֹתַי הוֹצִיאֵנִי:
18	(ק/ר)	רְאֵה עָנְיִי וַעֲמָלִי וְשָׂא לְכָל־חַטֹּאותָי:
19	ר	רְאֵה־אוֹיְבַי כִּי־רָבּוּ וְשִׂנְאַת חָמָס שְׂנֵאוּנִי:
20	שׁ	שָׁמְרָה נַפְשִׁי וְהַצִּילֵנִי אַל־אֵבוֹשׁ כִּי־חָסִיתִי בָּךְ:
21	ת	תֹּם־וָיֹשֶׁר יִצְּרוּנִי כִּי קִוִּיתִיךָ:
22		פְּדֵה אֱלֹהִים אֶת־יִשְׂרָאֵל מִכֹּל צָרוֹתָיו:

LEKCE 31.

Sémantika (S 52)

- V následujících textech sleduj motivová slova, urči sémantická pole na straně jedné (*nomina, verba, adverbia*) a jazykové prostředky vymezující vztahy mezi nimi na straně druhé (*pronomina* [*suffixy*!], slovesné morfémy, předložky, spojky, částice), jakož i prostředky zvýraznění, důrazu či upozadění a pod. (s využitím poznatků o typech vět, funkcích slovesných tvarů, stylistice a textové syntaxi).

Žalm 1

1 אַשְׁרֵי הָאִישׁ

אֲשֶׁר לֹא הָלַךְ בַּעֲצַת רְשָׁעִים

וּבְדֶרֶךְ חַטָּאִים לֹא עָמָד

וּבְמוֹשַׁב לֵצִים לֹא יָשָׁב׃

2 כִּי אִם

בְּתוֹרַת יְהוָה חֶפְצוֹ

וּבְתוֹרָתוֹ יֶהְגֶּה יוֹמָם וָלָיְלָה׃

3 וְהָיָה

כְּעֵץ שָׁתוּל עַל־פַּלְגֵי מָיִם

אֲשֶׁר פִּרְיוֹ יִתֵּן בְּעִתּוֹ

וְעָלֵהוּ לֹא־יִבּוֹל

וְכֹל אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה יַצְלִיחַ׃

4 לֹא־כֵן הָרְשָׁעִים

כִּי אִם־כַּמֹּץ אֲשֶׁר־תִּדְּפֶנּוּ רוּחַ׃

5 עַל־כֵּן

לֹא־יָקֻמוּ רְשָׁעִים בַּמִּשְׁפָּט

וְחַטָּאִים בַּעֲדַת צַדִּיקִים׃

6 כִּי־ יוֹדֵעַ יְהוָה דֶּרֶךְ צַדִּיקִים

וְדֶרֶךְ רְשָׁעִים תֹּאבֵד׃

Joz 5

וַיְהִי כִשְׁמֹעַ כָּל־מַלְכֵי הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן יָמָּה 1 *sig* */inf c*
וְכָל־מַלְכֵי הַכְּנַעֲנִי אֲשֶׁר עַל־הַיָּם
/ אֵת אֲשֶׁר־הוֹבִישׁ יְהוָה אֶת־מֵי הַיַּרְדֵּן */x-c-pf*
/ מִפְּנֵי בְנֵי־ יִשְׂרָאֵל עַד־עָבְרָנוּ *//inf c*
וַיִּמַּס לְבָבָם *nar*
וְלֹא־הָיָה בָם עוֹד רוּחַ מִפְּנֵי בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל: ס *w-neg-pf*

בָּעֵת הַהִיא אָמַר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ 2 *NV* *pf*
– עֲשֵׂה לְךָ חַרְבוֹת צֻרִים *- imper*
– וְשׁוּב מֹל אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל שֵׁנִית: *- imp /inf a*
וַיַּעַשׂ־לוֹ יְהוֹשֻׁעַ חַרְבוֹת צֻרִים 3 *nar*
וַיָּמָל אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־גִּבְעַת הָעֲרָלוֹת: *nar*

וְזֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר־מָל יְהוֹשֻׁעַ 4 *NV/ pf*
כָּל־הָעָם *SNV*
/ הַיֹּצֵא מִמִּצְרַיִם הַזְּכָרִים כֹּל אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה */pt/*
מֵתוּ בַמִּדְבָּר בַּדֶּרֶךְ בְּצֵאתָם מִמִּצְרָיִם: *pf*
כִּי־מֻלִים הָיוּ כָּל־הָעָם הַיֹּצְאִים 5 *c-SNV* *pf*
וְכָל־הָעָם *SNV*
/ הַיְלִדִים בַּמִּדְבָּר בַּדֶּרֶךְ בְּצֵאתָם מִמִּצְרָיִם */inf c*
לֹא־מָלוּ: *neg-pf*
כִּי אַרְבָּעִים שָׁנָה הָלְכוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּר 6 *c-SNV* *pf*
/ עַד־תֹּם כָּל־הַגּוֹי אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה הַיֹּצְאִים מִמִּצְרַיִם */inf c* */pt*
/ אֲשֶׁר לֹא־שָׁמְעוּ בְּקוֹל יְהוָה */c-neg-pf*
אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לָהֶם *c-pf*
/ לְבִלְתִּי הַרְאוֹתָם אֶת־הָאָרֶץ */neg-inf c*
אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לַאֲבוֹתָם לָתֶת לָנוּ אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ: *c-pf* */inf c*
וְאֶת־בְּנֵיהֶם הֵקִים תַּחְתָּם 7 *w-SNV* *pf*

אֹתָם מָל יְהוֹשֻׁעַ *SNV pf*
כִּי־עֲרֵלִים הָיוּ *c-SNV pf*
כִּי לֹא־מָלוּ אוֹתָם בַּדָּרֶךְ׃ *c-NV neg-pf*

8 וַיְהִי כַּאֲשֶׁר־תַּמּוּ כָל־הַגּוֹי לְהִמּוֹל *sig /c-pf /inf c*
וַיֵּשְׁבוּ תַחְתָּם בַּמַּחֲנֶה עַד חֱיוֹתָם׃ פ *nar /inf c*

9 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ *nar*
– הַיּוֹם גַּלּוֹתִי אֶת־חֶרְפַּת מִצְרַיִם מֵעֲלֵיכֶם *NV pf*
וַיִּקְרָא שֵׁם הַמָּקוֹם הַהוּא גִּלְגָּל עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ *nar*

10 וַיַּחֲנוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בַּגִּלְגָּל *nar*
וַיַּעֲשׂוּ אֶת־הַפֶּסַח בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ בָּעֶרֶב *nar*
/ בְּעַרְבוֹת יְרִיחוֹ׃
11 וַיֹּאכְלוּ מֵעֲבוּר הָאָרֶץ מִמָּחֳרַת הַפֶּסַח מַצּוֹת וְקָלוּי *nar*
/ בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה׃
12 וַיִּשְׁבֹּת הַמָּן מִמָּחֳרָת בְּאָכְלָם מֵעֲבוּר הָאָרֶץ *nar /inf c*
וְלֹא־הָיָה עוֹד לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל מָן *w-neg-pf*
וַיֹּאכְלוּ מִתְּבוּאַת אֶרֶץ כְּנַעַן בַּשָּׁנָה הַהִיא׃ ס *nar*

13 וַיְהִי בִּהְיוֹת יְהוֹשֻׁעַ בִּירִיחוֹ *sig /inf c*
וַיִּשָּׂא עֵינָיו *nar*
וַיַּרְא *nar*
וְהִנֵּה־ *sig*
אִישׁ עֹמֵד לְנֶגְדּוֹ *NV pt*
וְחַרְבּוֹ שְׁלוּפָה בְּיָדוֹ *w-NV pt*
וַיֵּלֶךְ יְהוֹשֻׁעַ אֵלָיו *nar*
וַיֹּאמֶר לוֹ *nar*
– הֲלָנוּ אַתָּה *- Q NV nom*
– אִם־לְצָרֵינוּ׃ *- Q NV nom*

וַיֹּאמֶר 14 *nar*

לֹא – *- neg*

כִּי אֲנִי שַׂר־צְבָא־יְהוָה – *- c-NV nom*

עַתָּה בָּאתִי – *- SNV pf*

וַיִּפֹּל יְהוֹשֻׁעַ אֶל־פָּנָיו אַרְצָה *nar*

וַיִּשְׁתָּחוּ *nar*

וַיֹּאמֶר לוֹ *nar*

מָה אֲדֹנִי מְדַבֵּר אֶל־עַבְדּוֹ: – *- Q (voc) NV*

וַיֹּאמֶר שַׂר־צְבָא יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ 15 *nar*

שַׁל־נַעַלְךָ מֵעַל רַגְלֶךָ – *- imper*

כִּי הַמָּקוֹם / אֲשֶׁר אַתָּה עֹמֵד עָלָיו / קֹדֶשׁ הוּא – *- c-NV /c-nv pt/ nv nom*

וַיַּעַשׂ יְהוֹשֻׁעַ כֵּן: *nar*

LEKCE 32.

Makrosyntaktická analýza rozbor narativního textu

- Rozbor narativního textu musí vycházet z ucelené literární jednotky. Proto je třeba nejprve (alespoň pracovně) vymezit začátek a konec vyprávění; toto vymezení je v průběhu analýzy nutné prověřit a případně upřesnit.
- Text je vhodné rozepsat po větách (souvětích, včetně vložených vět; uvnitř souvětí je možné – a pro podrobný rozbor velmi vhodné – dále členit a hierarchicky text strukturovat až po úroveň větných členů).
- Členění textu na narativní a diskursivní pasáže, stejně jako klasifikace typů hlavních vět (VV, NV) pomáhá rozpoznat celkovou funkci každé věty a orientovat se v kontextu.

Genesis 18—19

וַיֵּרָא אֵלָיו יְהוָה בְּאֵלֹנֵי מַמְרֵא	1a	*nar*
וְהוּא יֹשֵׁב פֶּתַח־הָאֹהֶל כְּחֹם הַיּוֹם׃	b	*w-NV nom*
וַיִּשָּׂא עֵינָיו	2a	*nar*
וַיַּרְא	b	*nar*
וְהִנֵּה	c	*sig*
שְׁלֹשָׁה אֲנָשִׁים נִצָּבִים עָלָיו	d	*NV nom*
וַיַּרְא	e	*nar*
וַיָּרָץ לִקְרָאתָם מִפֶּתַח הָאֹהֶל	f	*nar*
וַיִּשְׁתַּחוּ אָרְצָה׃	g	*nar*
וַיֹּאמַר	3a	*nar*
– אֲדֹנָי	b	*– voc*
– אִם־נָא מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ	c	*– c-!-pf*
– אַל־נָא תַעֲבֹר מֵעַל עַבְדֶּךָ׃	d	*– vet-!- impf*
– יֻקַּח־נָא מְעַט־מַיִם	4a	*– impf-!*

וְרַחֲצוּ רַגְלֵיכֶם –	b		– *w-pf*
וְהִשָּׁעֲנוּ תַּחַת הָעֵץ: –	c		– *w-pf*
וְאֶקְחָה פַּת־לֶחֶם –	5a		– *w-koh*
וְסַעֲדוּ לִבְּכֶם –	b		– *w-imp*
אַחַר תַּעֲבֹרוּ –	c		– *x-impf*
כִּי־עַל־כֵּן עֲבַרְתֶּם עַל־עַבְדְּכֶם –	d		– *c-pf*
וַיֹּאמְרוּ	e	*nar*	
כֵּן –	f		– *intj*
תַּעֲשֶׂה כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ: –	g		– *impf (jus)* */c-pf*
וַיְמַהֵר אַבְרָהָם הָאֹהֱלָה אֶל־שָׂרָה	6a	*nar*	
וַיֹּאמֶר	b	*nar*	
מַהֲרִי –	c		– *imper*
שְׁלֹשׁ סְאִים קֶמַח סֹלֶת –	d		– *NV* –
לוּשִׁי –	e		– *imper*
וַעֲשִׂי עֻגוֹת: –	f		– *imper*
וְאֶל־הַבָּקָר רָץ אַבְרָהָם	7a	*w-NV pf*	
וַיִּקַּח בֶּן־בָּקָר רַךְ וָטוֹב	b	*nar*	
וַיִּתֵּן אֶל־הַנַּעַר	c	*nar*	
וַיְמַהֵר לַעֲשׂוֹת אֹתוֹ:	d	*nar* */inf c*	
וַיִּקַּח חֶמְאָה וְחָלָב וּבֶן־הַבָּקָר אֲשֶׁר עָשָׂה	8a	*nar* */c-pf*	
וַיִּתֵּן לִפְנֵיהֶם	b	*nar*	
וְהוּא־עֹמֵד עֲלֵיהֶם תַּחַת הָעֵץ	c	*w-NV nom*	

וַיֹּאכֵלוּ׃	d	*nar*	
וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו	9a	*nar*	
– אַיֵּה שָׂרָה אִשְׁתֶּךָ	b	*– Q-nom*	
וַיֹּאמֶר	c	*nar*	
– הִנֵּה	d	*– sig*	
בָּאֹהֶל׃	e	*– nom*	
וַיֹּאמֶר	10a	*nar*	
– שׁוֹב אָשׁוּב אֵלֶיךָ כָּעֵת חַיָּה	b	*– inf a + impf (fig. etym.)*	
– וְהִנֵּה־	c	*– sig*	
– בֵן לְשָׂרָה אִשְׁתֶּךָ	d	*– nom*	
וְשָׂרָה שֹׁמַעַת פֶּתַח הָאֹהֶל	e	*w-NV nom*	
וְהוּא אַחֲרָיו׃	f	*w-NV nom*	
וְאַבְרָהָם וְשָׂרָה זְקֵנִים בָּאִים בַּיָּמִים	11a	*w-NV nom*	*/pt*
חָדַל לִהְיוֹת לְשָׂרָה אֹרַח כַּנָּשִׁים׃	b	*pf*	*/inf c*
וַתִּצְחַק שָׂרָה בְּקִרְבָּהּ לֵאמֹר	12a	*nar*	
– אַחֲרֵי בְלֹתִי הָיְתָה־לִּי עֶדְנָה	b	*– NV pf*	
– וַאדֹנִי זָקֵן׃	c	*– w-NV nom*	
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־אַבְרָהָם	13a	*nar*	
– לָמָּה זֶּה צָחֲקָה שָׂרָה לֵאמֹר	b	*– Q-pf*	
– – הַאַף אֻמְנָם אֵלֵד	c	*– – Q-NV impf*	
– – וַאֲנִי זָקַנְתִּי׃	d	*– – w-NV pf*	
– הֲיִפָּלֵא מֵיְהוָה דָּבָר	14a	*– Q-impf*	

	b	– לַמּוֹעֵד אָשׁוּב אֵלֶיךָ כָּעֵת חַיָּה	– *NV impf*
	c	– וּלְשָׂרָה בֵן:	– *w-NV nom*
וַתְּכַחֵשׁ שָׂרָה לֵאמֹר	15a		*nar*
	b	– לֹא צָחַקְתִּי	– *neg-pf*
כִּי יָרֵאָה	c		*c-impf*
וַיֹּאמֶר	d		*nar*
	e	– לֹא	– *neg*
	f	– כִּי צָחָקְתְּ:	– *c-pf*

וַיָּקֻמוּ מִשָּׁם הָאֲנָשִׁים	16a		*nar*
וַיַּשְׁקִפוּ עַל־פְּנֵי סְדֹם	b		*nar*
וְאַבְרָהָם הֹלֵךְ עִמָּם לְשַׁלְּחָם:	c	*w-NV nom*	*/inf c*

וַיהוָה אָמָר	17a		*w-NV pf*
	b	– הַמְכַסֶּה אֲנִי מֵאַבְרָהָם אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה:	– *Q-NV nom* */c-nv pt*
	18a	– וְאַבְרָהָם הָיוֹ יִהְיֶה לְגוֹי גָּדוֹל וְעָצוּם	– *w-NV inf a + impf*
	b	– וְנִבְרְכוּ בוֹ כֹּל גּוֹיֵי הָאָרֶץ:	– *w-pf*
	19a	– כִּי יְדַעְתִּיו	– *sig pf*
	b	– לְמַעַן אֲשֶׁר יְצַוֶּה אֶת־בָּנָיו וְאֶת־בֵּיתוֹ אַחֲרָיו	– *c-impf*
	c	– וְשָׁמְרוּ דֶּרֶךְ יְהוָה לַעֲשׂוֹת צְדָקָה וּמִשְׁפָּט	– *w-pf* */inf c*
	d	– לְמַעַן הָבִיא יְהוָה עַל־אַבְרָהָם אֵת אֲשֶׁר־דִּבֶּר עָלָיו:	– *c-inf c* */c-pf*
וַיֹּאמֶר יְהוָה	20a		*nar*
	b	– זַעֲקַת סְדֹם וַעֲמֹרָה כִּי־רָבָּה	– *NV nom*

וְחַטָּאתָם כִּי כָבְדָה מְאֹד׃	c	–	– *w-NV nom*
אֵרְדָה־נָּא	21a	–	– *koh !*
וְאֶרְאֶה	b	–	– *w-koh*
הַכְּצַעֲקָתָהּ הַבָּאָה אֵלַי עָשׂוּ כָּלָה	c	–	– *Q-NV pf*
וְאִם־לֹא	d	–	– *w-c-neg*
אֵדָעָה׃	e	–	– *impf (koh)*
וַיִּפְנוּ מִשָּׁם הָאֲנָשִׁים	22a		*nar*
וַיֵּלְכוּ סְדֹמָה	b		*nar*
וְאַבְרָהָם עוֹדֶנּוּ עֹמֵד לִפְנֵי יְהוָה׃	c		*w-NV nom (pt)*
וַיִּגַּשׁ אַבְרָהָם	23a		*nar*
וַיֹּאמַר	b		*nar*
הַאַף תִּסְפֶּה צַדִּיק עִם־רָשָׁע׃	c	–	– *Q-impf*
אוּלַי יֵשׁ חֲמִשִּׁים צַדִּיקִם בְּתוֹךְ הָעִיר	24a	–	– *c-NV nom*
הַאַף תִּסְפֶּה	b	–	– *Q-impf*
וְלֹא־תִשָּׂא לַמָּקוֹם לְמַעַן חֲמִשִּׁים הַצַּדִּיקִם אֲשֶׁר בְּקִרְבָּהּ׃	c	–	– *w-neg-impf* */c-nv*
חָלִלָה לְךָ מֵעֲשֹׂת כַּדָּבָר הַזֶּה לְהָמִית צַדִּיק עִם־רָשָׁע	25a	–	– *intj-!-NV* */inf c*
וְהָיָה כַצַּדִּיק כָּרָשָׁע	b	–	– *w-pf*
חָלִלָה לָךְ	c	–	– *intj-!*
הֲשֹׁפֵט כָּל־הָאָרֶץ לֹא יַעֲשֶׂה מִשְׁפָּט׃	d	–	– *Q-NV neg-impf*
וַיֹּאמֶר יְהוָה	26a		*nar*
אִם־אֶמְצָא בִסְדֹם חֲמִשִּׁים צַדִּיקִם בְּתוֹךְ הָעִיר	b	–	– *c-impf*
וְנָשָׂאתִי לְכָל־הַמָּקוֹם בַּעֲבוּרָם׃	c	–	– *w-pf*

וַיַּעַן אַבְרָהָם	27a	*nar*	
וַיֹּאמֶר	b	*nar*	
– הִנֵּה־נָא	c	– *sig !*	
– הוֹאַלְתִּי לְדַבֵּר אֶל־אֲדֹנָי	d	– *pf* /*inf c*	
– וְאָנֹכִי עָפָר וָאֵפֶר׃	e	– *w-NV nom*	
– אוּלַי יַחְסְרוּן חֲמִשִּׁים הַצַּדִּיקִם חֲמִשָּׁה	28a	– *c-impf*	
– הֲתַשְׁחִית בַּחֲמִשָּׁה אֶת־כָּל־הָעִיר	b	– *Q-impf*	
וַיֹּאמֶר	c	*nar*	
– לֹא אַשְׁחִית	d	– *neg impf*	
– אִם־אֶמְצָא שָׁם אַרְבָּעִים וַחֲמִשָּׁה׃	e	– *c-impf*	
וַיֹּסֶף עוֹד לְדַבֵּר אֵלָיו	29a	*nar*	/*inf c*
וַיֹּאמֶר	b	*nar*	
– אוּלַי יִמָּצְאוּן שָׁם אַרְבָּעִים	c	– *c-impf*	
וַיֹּאמֶר	d	*nar*	
– לֹא אֶעֱשֶׂה בַּעֲבוּר הָאַרְבָּעִים׃	e	– *neg-impf*	
וַיֹּאמֶר	30a	*nar*	
– אַל־נָא יִחַר לַאדֹנָי	b	– *vet-!-jus*	
– וַאֲדַבֵּרָה	c	– *w-koh*	
– אוּלַי יִמָּצְאוּן שָׁם שְׁלֹשִׁים	d	– *c-impf*	
וַיֹּאמֶר	e	*nar*	
– לֹא אֶעֱשֶׂה	f	– *neg-impf*	
– אִם־אֶמְצָא שָׁם שְׁלֹשִׁים׃	g	– *c-impf*	

וַיֹּאמֶר 31a *nar*

– הִנֵּה־נָא b *– sig !*

– הוֹאַלְתִּי לְדַבֵּר אֶל־אֲדֹנָי c *– pf /inf c*

– אוּלַי יִמָּצְאוּן שָׁם עֶשְׂרִים d *– c-impf*

וַיֹּאמֶר e *nar*

– לֹא אַשְׁחִית בַּעֲבוּר הָעֶשְׂרִים: f *– neg-impf*

וַיֹּאמֶר 32a *nar*

– אַל־נָא יִחַר לַאדֹנָי b *– vet-!-jus*

– וַאֲדַבְּרָה אַךְ־הַפַּעַם c *– w-koh*

– אוּלַי יִמָּצְאוּן שָׁם עֲשָׂרָה d *– c-impf*

וַיֹּאמֶר e *nar*

– לֹא אַשְׁחִית בַּעֲבוּר הָעֲשָׂרָה: f *– neg-impf*

וַיֵּלֶךְ יְהוָה כַּאֲשֶׁר כִּלָּה לְדַבֵּר אֶל־אַבְרָהָם 33a *nar* */c-pf + inf c*

וְאַבְרָהָם שָׁב לִמְקֹמוֹ: b *w-NV pf*

Gn 19

וַיָּבֹאוּ שְׁנֵי הַמַּלְאָכִים סְדֹמָה בָּעֶרֶב 1a *nar*

וְלוֹט יֹשֵׁב בְּשַׁעַר־סְדֹם b *w-NV pt*

וַיַּרְא־לוֹט c *nar*

וַיָּקָם לִקְרָאתָם d *nar*

וַיִּשְׁתַּחוּ אַפַּיִם אָרְצָה: e *nar*

וַיֹּאמֶר 2a *nar*

– הִנֶּה נָא־אֲדֹנַי b *– sig ! + voc*

סוּרוּ נָא אֶל־בֵּית עַבְדְּכֶם –	c	*– imp !*	
וְלִינוּ –	d	*– w-imp*	
וְרַחֲצוּ רַגְלֵיכֶם –	e	*– w-imp*	
וְהִשְׁכַּמְתֶּם –	f	*– w-pf*	
וַהֲלַכְתֶּם לְדַרְכְּכֶם –	g	*– w-pf*	
וַיֹּאמְרוּ	h	*nar*	
לֹא –	i	*– neg*	
כִּי בָרְחוֹב נָלִין: –	j	*– c-NV impf*	
וַיִּפְצַר־בָּם מְאֹד	3a	*nar*	
וַיָּסֻרוּ אֵלָיו	b	*nar*	
וַיָּבֹאוּ אֶל־בֵּיתוֹ	c	*nar*	
וַיַּעַשׂ לָהֶם מִשְׁתֶּה	d	*nar*	
וּמַצּוֹת אָפָה	e	*NV pf*	
וַיֹּאכֵלוּ:	f	*nar*	
טֶרֶם יִשְׁכָּבוּ	4a	*c-impf*	
וְאַנְשֵׁי הָעִיר אַנְשֵׁי סְדֹם נָסַבּוּ עַל־הַבַּיִת	b	*w-NV pf*	

/ מִנַּעַר וְעַד־זָקֵן כָּל־הָעָם מִקָּצֶה:

וַיִּקְרְאוּ אֶל־לוֹט	5a	*nar*	
וַיֹּאמְרוּ לוֹ	b	*nar*	
אַיֵּה הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־בָּאוּ אֵלֶיךָ הַלָּיְלָה –	c	*– Q-nom*	*/c-pf*
הוֹצִיאֵם אֵלֵינוּ –	d	*– imper*	
וְנֵדְעָה אֹתָם: –	e	*– w-koh*	

וַיֵּצֵא אֲלֵהֶם לוֹט הַפֶּתְחָה	6a	*nar*	
וְהַדֶּלֶת סָגַר אַחֲרָיו׃	b	*w-NV pf*	
וַיֹּאמֶר	7a	*nar*	
– אַל־נָא אַחַי תָּרֵעוּ׃	b	*– vet-!-jus + voc*	
– הִנֵּה־נָא	8a	*– sig !*	
– לִי שְׁתֵּי בָנוֹת אֲשֶׁר לֹא־יָדְעוּ אִישׁ	b	*– NV nom /c-neg-pf*	
– אוֹצִיאָה־נָּא אֶתְהֶן אֲלֵיכֶם	c	*– koh !*	
– וַעֲשׂוּ לָהֶן כַּטּוֹב בְּעֵינֵיכֶם	d	*– w-imper*	
– רַק לָאֲנָשִׁים הָאֵל אַל־תַּעֲשׂוּ דָבָר	e	*– NV vet-impf*	
– כִּי־עַל־כֵּן בָּאוּ בְּצֵל קֹרָתִי׃	f	*– c-pf*	
וַיֹּאמְרוּ	9a	*nar*	
– גֶּשׁ־הָלְאָה	b	*– imper*	
וַיֹּאמְרוּ	c	*nar*	
– הָאֶחָד בָּא־לָגוּר	d	*– NV pf /inf c*	
– וַיִּשְׁפֹּט שָׁפוֹט	e	*– nar + inf a (fig. etym)*	
– עַתָּה נָרַע לְךָ מֵהֶם	f	*– NV impf*	
וַיִּפְצְרוּ בָאִישׁ בְּלוֹט מְאֹד	g	*nar*	
וַיִּגְּשׁוּ לִשְׁבֹּר הַדָּלֶת׃	h	*nar /inf c*	
וַיִּשְׁלְחוּ הָאֲנָשִׁים אֶת־יָדָם	10a	*nar*	
וַיָּבִיאוּ אֶת־לוֹט אֲלֵיהֶם הַבָּיְתָה	b	*nar*	
וְאֶת־הַדֶּלֶת סָגָרוּ׃	c	*w-NV pf*	
וְאֶת־הָאֲנָשִׁים / אֲשֶׁר־פֶּתַח הַבַּיִת / הִכּוּ בַּסַּנְוֵרִים	11a	*w-NV /c-nv/ pf*	

/ מִקָּטֹן וְעַד־גָּדוֹל

וַיִּלְאוּ לִמְצֹא הַפָּתַח: b *nar* */inf c*

וַיֹּאמְרוּ הָאֲנָשִׁים אֶל־לוֹט 12a *nar*

עַד מִי־לְךָ פֹּה –	b	*– Q-NV nom*
חָתָן וּבָנֶיךָ וּבְנֹתֶיךָ וְכֹל אֲשֶׁר־לְךָ בָּעִיר הוֹצֵא מִן־הַמָּקוֹם: –	c	*– NV imper*
כִּי־מַשְׁחִתִים אֲנַחְנוּ אֶת־הַמָּקוֹם הַזֶּה –	13a	*– c-NV pt*
כִּי־גָדְלָה צַעֲקָתָם אֶת־פְּנֵי יְהוָה –	b	*– c-pf*
וַיְשַׁלְּחֵנוּ יְהוָה לְשַׁחֲתָהּ: –	c	*– nar (!)*

וַיֵּצֵא לוֹט 14a *nar*

וַיְדַבֵּר אֶל־חֲתָנָיו לֹקְחֵי בְנֹתָיו b *nar*

וַיֹּאמֶר c *nar*

קוּמוּ –	d	*– imper*
צְאוּ מִן־הַמָּקוֹם הַזֶּה –	e	*– imper*
כִּי־מַשְׁחִית יְהוָה אֶת־הָעִיר –	f	*– c-NV*

וַיְהִי כִמְצַחֵק בְּעֵינֵי חֲתָנָיו: g *nar*

וּכְמוֹ הַשַּׁחַר עָלָה 15a *w-NV pf*

וַיָּאִיצוּ הַמַּלְאָכִים בְּלוֹט לֵאמֹר b *nar*

קוּם –	c	*– imper*
קַח אֶת־אִשְׁתְּךָ וְאֶת־שְׁתֵּי בְנֹתֶיךָ הַנִּמְצָאֹת –	d	*– imper*
פֶּן־תִּסָּפֶה בַּעֲוֹן הָעִיר: –	e	*– c-impf*

וַיִּתְמַהְמָהּ 16a *nar*

וַיַּחֲזִקוּ הָאֲנָשִׁים בְּיָדוֹ וּבְיַד־אִשְׁתּוֹ וּבְיַד שְׁתֵּי בְנֹתָיו b *nar*

/ בְּחֶמְלַת יְהוָה עָלָיו

וַיֹּצִאֵהוּ	c		*nar*
וַיַּנִּחֵהוּ מִחוּץ לָעִיר:	d		*nar*
וַיְהִי כְּהוֹצִיאָם אֹתָם הַחוּצָה	17a		*sig /inf c*
וַיֹּאמֶר	b		*nar*
הִמָּלֵט עַל־נַפְשֶׁךָ	c	–	*– imper*
אַל־תַּבִּיט אַחֲרֶיךָ	d	–	*– vet-impf*
וְאַל־תַּעֲמֹד בְּכָל־הַכִּכָּר	e	–	*– w-vet-impf*
הָהָרָה הִמָּלֵט	f	–	*– NV imper*
פֶּן־תִּסָּפֶה:	g	–	*– c-impf*
וַיֹּאמֶר לוֹט אֲלֵהֶם	18a		*nar*
אַל־נָא אֲדֹנָי:	b	–	*– vet ! + voc*
הִנֵּה־נָא	19a	–	*– sig !*
מָצָא עַבְדְּךָ חֵן בְּעֵינֶיךָ	b	–	*– pf*
וַתַּגְדֵּל חַסְדְּךָ / אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמָּדִי / לְהַחֲיוֹת אֶת־נַפְשִׁי	c	–	*– nar (!) /c-pf inf c*
וְאָנֹכִי לֹא אוּכַל לְהִמָּלֵט הָהָרָה	d	–	*– w-NV neg-impf /inf c*
פֶּן־תִּדְבָּקַנִי הָרָעָה	e	–	*– c-impf*
וָמַתִּי:	f	–	*– w-pf*
הִנֵּה־נָא	20a	–	*– sig !*
הָעִיר הַזֹּאת קְרֹבָה לָנוּס שָׁמָּה	b	–	*– NV nom /inf c*
וְהִיא מִצְעָר	c	–	*– w-NV nom*
אִמָּלְטָה נָּא שָׁמָּה	d	–	*– koh !*

– הֲלֹא מִצְעָר הִוא	e		– *Q-NV nom*
– וּתְחִי נַפְשִׁי׃	f		– *w-jus*
וַיֹּאמֶר אֵלָיו	21a	*nar*	
– הִנֵּה	b		– *sig*
– נָשָׂאתִי פָנֶיךָ גַּם לַדָּבָר הַזֶּה	c		– *pf*
/ לְבִלְתִּי הָפְכִי אֶת־הָעִיר / אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ׃	d		*/neg-inf c /c-pf*
– מַהֵר	22a		– *imper*
– הִמָּלֵט שָׁמָּה	b		– *imper*
– כִּי לֹא אוּכַל לַעֲשׂוֹת דָּבָר עַד־בֹּאֲךָ שָׁמָּה	c		– *c-neg-impf /inf c /inf c*
עַל־כֵּן קָרָא שֵׁם־הָעִיר צוֹעַר׃	d	*c-pf*	
הַשֶּׁמֶשׁ יָצָא עַל־הָאָרֶץ	23a	*NV pf*	
וְלוֹט בָּא צֹעַרָה׃	b	*w-NV*	*pf*
וַיהוָה הִמְטִיר עַל־סְדֹם וְעַל־עֲמֹרָה	24	*w-NV*	*pf*
גָּפְרִית וָאֵשׁ מֵאֵת יְהוָה מִן־הַשָּׁמָיִם׃			
וַיַּהֲפֹךְ אֶת־הֶעָרִים הָאֵל וְאֵת כָּל־הַכִּכָּר	25	*nar*	
/ וְאֵת כָּל־יֹשְׁבֵי הֶעָרִים וְצֶמַח הָאֲדָמָה׃			
וַתַּבֵּט אִשְׁתּוֹ מֵאַחֲרָיו	26a	*nar*	
וַתְּהִי נְצִיב מֶלַח׃	b	*nar*	
וַיַּשְׁכֵּם אַבְרָהָם בַּבֹּקֶר אֶל־הַמָּקוֹם	27a	*nar*	
/ אֲשֶׁר־עָמַד שָׁם אֶת־פְּנֵי יְהוָה׃			*/c-pf*
וַיַּשְׁקֵף עַל־פְּנֵי סְדֹם וַעֲמֹרָה וְעַל־כָּל־פְּנֵי אֶרֶץ הַכִּכָּר	28a	*nar*	
וַיַּרְא	b	*nar*	

וְהִנֵּה c *sig*

עָלָה קִיטֹר הָאָרֶץ כְּקִיטֹר הַכִּבְשָׁן׃ d *pf*

וַיְהִי בְּשַׁחֵת אֱלֹהִים אֶת־עָרֵי הַכִּכָּר 29a *sig inf c*

וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת־אַבְרָהָם b *nar*

וַיְשַׁלַּח אֶת־לוֹט מִתּוֹךְ הַהֲפֵכָה בַּהֲפֹךְ אֶת־הֶעָרִים c *nar /inf c*

/ אֲשֶׁר־יָשַׁב בָּהֵן לוֹט׃ */c-pf*

וַיַּעַל לוֹט מִצּוֹעַר 30a *nar*

וַיֵּשֶׁב בָּהָר b *nar*

וּשְׁתֵּי בְנֹתָיו עִמּוֹ c *w-NV nom*

כִּי יָרֵא לָשֶׁבֶת בְּצוֹעַר d *c-pf /inf c*

וַיֵּשֶׁב בַּמְּעָרָה הוּא וּשְׁתֵּי בְנֹתָיו׃ e *nar*

וַתֹּאמֶר הַבְּכִירָה אֶל־הַצְּעִירָה 31a *nar*

– אָבִינוּ זָקֵן b *– NV nom*

– וְאִישׁ אֵין בָּאָרֶץ לָבוֹא עָלֵינוּ כְּדֶרֶךְ כָּל־הָאָרֶץ׃ c *– w-NV nom /inf c*

– לְכָה 32a *– imper!*

– נַשְׁקֶה אֶת־אָבִינוּ יַיִן b *– koh*

– וְנִשְׁכְּבָה עִמּוֹ c *– w-koh*

– וּנְחַיֶּה מֵאָבִינוּ זָרַע׃ d *– w-impf*

וַתַּשְׁקֶיןָ אֶת־אֲבִיהֶן יַיִן בַּלַּיְלָה הוּא 33a *nar*

וַתָּבֹא הַבְּכִירָה b *nar*

וַתִּשְׁכַּב אֶת־אָבִיהָ c *nar*

וְלֹא־יָדַע בְּשִׁכְבָהּ וּבְקוּמָהּ׃ d *w-neg-pf /inf c (2×)*

וַיְהִי מִמָּחֳרָת	34a	*sig*	
וַתֹּאמֶר הַבְּכִירָה אֶל־הַצְּעִירָה	b	*nar*	
– הֵן־	c	*– sig*	
– שָׁכַבְתִּי אֶמֶשׁ אֶת־אָבִי	d	*– pf*	
– נַשְׁקֶנּוּ יַיִן גַּם־הַלַּיְלָה	e	*– koh*	
– וּבֹאִי	f	*– w-imper*	
– שִׁכְבִי עִמּוֹ	g	*– imper*	
– וּנְחַיֶּה מֵאָבִינוּ זָרַע:	h	*– w-impf*	
וַתַּשְׁקֶיןָ גַּם בַּלַּיְלָה הַהוּא אֶת־אֲבִיהֶן יָיִן	35a	*nar*	
וַתָּקָם הַצְּעִירָה	b	*nar*	
וַתִּשְׁכַּב עִמּוֹ	c	*nar*	
וְלֹא־יָדַע בְּשִׁכְבָהּ וּבְקֻמָהּ:	d	*w-neg-pf*	*/inf c (2×)*
וַתַּהֲרֶיןָ שְׁתֵּי בְנוֹת־לוֹט מֵאֲבִיהֶן:	36	*nar*	
וַתֵּלֶד הַבְּכִירָה בֵּן	37a	*nar*	
וַתִּקְרָא שְׁמוֹ	b	*nar*	
– מוֹאָב	c	*– nom*	
הוּא אֲבִי־מוֹאָב עַד־הַיּוֹם:	d	*NV nom*	
וְהַצְּעִירָה גַּם־הִוא יָלְדָה בֵּן	38a	*w-NV*	*pf*
וַתִּקְרָא שְׁמוֹ	b	*nar*	
– בֶּן־עַמִּי	c	*– nom*	
הוּא אֲבִי בְנֵי־עַמּוֹן עַד־הַיּוֹם: ס	d	*NV nom*	

Genesis 22.

וַיְהִי אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה	1	*sig + čas*	
וְהָאֱלֹהִים נִסָּה אֶת־אַבְרָהָם		*w-NV*	*pf*
וַיֹּאמֶר אֵלָיו		*nar*	
– אַבְרָהָם		*- voc*	
וַיֹּאמֶר		*nar*	
– הִנֵּנִי:		*- intj*	
וַיֹּאמֶר	2	*nar*	
– קַח־נָא אֶת־בִּנְךָ אֶת־יְחִידְךָ אֲשֶׁר־אָהַבְתָּ אֶת־יִצְחָק		*- imp !*	
– וְלֶךְ־לְךָ אֶל־אֶרֶץ הַמֹּרִיָּה		*- w-imp !*	
– וְהַעֲלֵהוּ שָׁם לְעֹלָה עַל אַחַד הֶהָרִים אֲשֶׁר אֹמַר אֵלֶיךָ:		*- w-imp (fig)*	
וַיַּשְׁכֵּם אַבְרָהָם בַּבֹּקֶר	3	*nar*	
וַיַּחֲבֹשׁ אֶת־חֲמֹרוֹ		*nar*	
וַיִּקַּח אֶת־שְׁנֵי נְעָרָיו אִתּוֹ וְאֵת יִצְחָק בְּנוֹ		*nar*	
וַיְבַקַּע עֲצֵי עֹלָה		*nar*	
וַיָּקָם		*nar*	
וַיֵּלֶךְ אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־אָמַר־לוֹ הָאֱלֹהִים:		*nar*	*/c-pf*
בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי	4	*NV –*	
וַיִּשָּׂא אַבְרָהָם אֶת־עֵינָיו		*nar*	
וַיַּרְא אֶת־הַמָּקוֹם מֵרָחֹק:		*nar*	
וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֶל־נְעָרָיו		*nar*	
– שְׁבוּ־לָכֶם פֹּה עִם־הַחֲמוֹר		*- imp !*	

		– וַאֲנִי וְהַנַּעַר נֵלְכָה עַד־כֹּה	- w-NV koh
		– וְנִשְׁתַּחֲוֶה	- w-koh
		– וְנָשׁוּבָה אֲלֵיכֶם:	- w-koh
nar	6	וַיִּקַּח אַבְרָהָם אֶת־עֲצֵי הָעֹלָה	
nar		וַיָּשֶׂם עַל־יִצְחָק בְּנוֹ	
nar		וַיִּקַּח בְּיָדוֹ אֶת־הָאֵשׁ וְאֶת־הַמַּאֲכֶלֶת	
nar		וַיֵּלְכוּ שְׁנֵיהֶם יַחְדָּו:	
nar		וַיֹּאמֶר יִצְחָק אֶל־אַבְרָהָם אָבִיו	
nar	7	וַיֹּאמֶר	
- voc		– אָבִי	
nar		וַיֹּאמֶר	
- intj + voc		– הִנֶּנִּי בְנִי	
nar		וַיֹּאמֶר	
- sig NV		– הִנֵּה הָאֵשׁ וְהָעֵצִים	
- Q NV		– וְאַיֵּה הַשֶּׂה לְעֹלָה:	
nar	8	וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם	
- SNV impf + voc		– אֱלֹהִים יִרְאֶה־לּוֹ הַשֶּׂה לְעֹלָה בְּנִי	
nar		וַיֵּלְכוּ שְׁנֵיהֶם יַחְדָּו:	
nar	9	וַיָּבֹאוּ אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַר־לוֹ הָאֱלֹהִים	/c-pf
nar		וַיִּבֶן שָׁם אַבְרָהָם אֶת־הַמִּזְבֵּחַ	
nar		וַיַּעֲרֹךְ אֶת־הָעֵצִים	
nar		וַיַּעֲקֹד אֶת־יִצְחָק בְּנוֹ	

וַיָּשֶׂם אֹתוֹ עַל־הַמִּזְבֵּחַ מִמַּעַל לָעֵצִים:		*nar*
וַיִּשְׁלַח אַבְרָהָם אֶת־יָדוֹ	10	*nar*
וַיִּקַּח אֶת־הַמַּאֲכֶלֶת לִשְׁחֹט אֶת־בְּנוֹ:		*nar*
וַיִּקְרָא אֵלָיו מַלְאַךְ יְהוָה מִן־הַשָּׁמַיִם	11	*nar*
וַיֹּאמֶר		*nar*
– אַבְרָהָם אַבְרָהָם		*- voc (2×!)*
וַיֹּאמֶר		*nar*
– הִנֵּנִי:		*- intj*
וַיֹּאמֶר	12	*nar*
– אַל־תִּשְׁלַח יָדְךָ אֶל־הַנַּעַר		*- vet-impf*
– וְאַל־תַּעַשׂ לוֹ מְאוּמָה		*-w-vet-impf*
– כִּי עַתָּה יָדַעְתִּי		*- c-NV pf*
– כִּי־יְרֵא אֱלֹהִים אַתָּה		*- c-NV nom*
– וְלֹא חָשַׂכְתָּ אֶת־בִּנְךָ אֶת־יְחִידְךָ מִמֶּנִּי:		*- w-neg-pf*
וַיִּשָּׂא אַבְרָהָם אֶת־עֵינָיו	13	*nar*
וַיַּרְא		*nar*
וְהִנֵּה־		*sig*
אַיִל אַחַר נֶאֱחַז בַּסְּבַךְ בְּקַרְנָיו		*NV nom*
וַיֵּלֶךְ אַבְרָהָם		*nar*
וַיִּקַּח אֶת־הָאַיִל		*nar*
וַיַּעֲלֵהוּ לְעֹלָה תַּחַת בְּנוֹ:		*nar*
וַיִּקְרָא אַבְרָהָם שֵׁם־הַמָּקוֹם הַהוּא	14	*nar*

– יְהוָה יִרְאֶה		*- NV*	*impf*
אֲשֶׁר יֵאָמֵר הַיּוֹם		*c-impf*	
– בְּהַר יְהוָה יֵרָאֶה׃		*- NV*	*nv impf*
וַיִּקְרָא מַלְאַךְ יְהוָה אֶל־אַבְרָהָם שֵׁנִית מִן־הַשָּׁמָיִם׃	15	*nar*	
וַיֹּאמֶר	16	*nar*	
– בִּי נִשְׁבַּעְתִּי		*- NV pf*	
› נְאֻם־יְהוָה		*- nom (formule)*	
– כִּי יַעַן אֲשֶׁר עָשִׂיתָ אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה		*- x-c-pf*	
– וְלֹא חָשַׂכְתָּ אֶת־בִּנְךָ אֶת־יְחִידֶךָ׃		*- w-neg-pf*	
– כִּי־בָרֵךְ אֲבָרֶכְךָ	17	*- x-inf a + koh*	
– וְהַרְבָּה אַרְבֶּה אֶת־זַרְעֲךָ כְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם וְכַחוֹל אֲשֶׁר עַל־שְׂפַת הַיָּם		*- w-inf a + koh*	
– וְיָרַשׁ זַרְעֲךָ אֵת שַׁעַר אֹיְבָיו׃		*- w-impf*	
– וְהִתְבָּרֲכוּ בְזַרְעֲךָ כֹּל גּוֹיֵי הָאָרֶץ	18	*- w-pf*	
– עֵקֶב אֲשֶׁר שָׁמַעְתָּ בְּקֹלִי׃		*- c-pf*	
וַיָּשָׁב אַבְרָהָם אֶל־נְעָרָיו	19	*nar*	
וַיָּקֻמוּ		*nar*	
וַיֵּלְכוּ יַחְדָּו אֶל־בְּאֵר שָׁבַע		*nar*	
וַיֵּשֶׁב אַבְרָהָם בִּבְאֵר שָׁבַע׃ פ		*nar*	
וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה	20	*sig*	
וַיֻּגַּד לְאַבְרָהָם לֵאמֹר		*nar*	

LEKCE 33.

Diskursivní texty – orientace v rétorické stavbě

Izajáš 5,1–7

אָשִׁירָה נָּא לִידִידִי	1a	*koh*	**ÚVOD** („*Ich-forma*“)	
שִׁירַת דּוֹדִי לְכַרְמוֹ			výzva k milostné písni	
כֶּרֶם הָיָה לִידִידִי	b	*NV*	metafora: **VINICE**	
בְּקֶרֶן בֶּן־שָׁמֶן:			*narativ* (*ve 3. os*)	
וַיְעַזְּקֵהוּ וַיְסַקְּלֵהוּ	2a	*nar+nar* (tzv. „*Er-Ezählung*“)		
וַיִּטָּעֵהוּ שֹׂרֵק	b	*nar*	příprava, sadba	
וַיִּבֶן מִגְדָּל בְּתוֹכוֹ	c	*nar*	stavba zařízení	
וְגַם־יֶקֶב חָצֵב בּוֹ	d	*nar*		
וַיְקַו לַעֲשׂוֹת עֲנָבִים	e	*nar*	naděje sklizně	
וַיַּעַשׂ בְּאֻשִׁים:	f	*nar*	– zápletka –	
וְעַתָּה יוֹשֵׁב יְרוּשָׁלַם	3a	*sig!*	přímá řeč	
וְאִישׁ יְהוּדָה			(*oslovení „já → vy!“*)	
שִׁפְטוּ־נָא בֵּינִי וּבֵין כַּרְמִי:	b	*imp!*	metafora: **SOUD**	
מַה־לַּעֲשׂוֹת עוֹד לְכַרְמִי	4a	*Q inf*	**ŽALOBA vinice**	
וְלֹא עָשִׂיתִי בּוֹ	b	*w-neg-pf*		
מַדּוּעַ קִוֵּיתִי לַעֲשׂוֹת עֲנָבִים	c	*Q-pf*	řečnické otázky	
וַיַּעַשׂ בְּאֻשִׁים:	d	*nar*		

		וְעַתָּה אוֹדִיעָה־נָּא אֶתְכֶם	5a	*sig!*	**ROZSUDEK**
		אֵת אֲשֶׁר־אֲנִי עֹשֶׂה לְכַרְמִי			(*řeč „já → vy!*“)
	⎡	הָסֵר מְשׂוּכָתוֹ	b	*inf a*	(o vinici)
	⎣	וְהָיָה לְבָעֵר	c	*w-pf*	líčení zmaru
	⎡	פָּרֹץ גְּדֵרוֹ	d	*inf a*	zničení ochrany
	⎣	וְהָיָה לְמִרְמָס:	e	*w-pf*	
		וַאֲשִׁיתֵהוּ בָתָה	6a	*w-koh*	**teze/výrok**
	⎡	לֹא יִזָּמֵר	b	*neg-impf*	líčení zmaru
⎡	⎢	וְלֹא יֵעָדֵר	c	*w-neg-impf*	
⎢	⎡	וְעָלָה שָׁמִיר וָשֵׁית	d	*w-pf*	zpustošení vinice
⎣	⎣	וְעַל הֶעָבִים אֲצַוֶּה מֵהַמְטִיר עָלָיו מָטָר:	e	*w-NV impf*	
	⎡	כִּי כֶרֶם יְהוָה צְבָאוֹת בֵּית יִשְׂרָאֵל	7a	*sig*	**IDENTIFIKACE**
χ	⎣	וְאִישׁ יְהוּדָה נְטַע שַׁעֲשׁוּעָיו	b	*w-NV*	– odhalení metafory:
	⎡	וַיְקַו לְמִשְׁפָּט	c	*nar*	„vinice“ = „dům Izraele“
⎡	⎣	וְהִנֵּה מִשְׂפָּח	d	*w-sig nom narativ* (*„Er-Erzählung*“)	
⎣	⎡	לִצְדָקָה	e	*– nom*	k zápletce pointa!
	⎣	וְהִנֵּה צְעָקָה: ס	f	*w-sig nom*	*zvukomalba motivových slov*

Analýza promluvy – subjektivní domény

- Každá promluva probíhá v určité subjektivní doméně, kterou určuje perspektiva mluvčího, zacílení na adresáta (obě role mohou být pouze „implikovanou“ pozicí), modus a záměr výpovědi.
- Přechody mezi doménami se projevují změnou subjektivní perspektivity (vyjadřovanou subjektem sloves, zájmennými suffixy apod.). Přechod od modu vyprávění k promluvě (např. zařazení přímé řeči) obvykle vyznačují *verba dicendi* („a řekl“, „odpověděl“ aj.), přechod zpět k vyprávění pak tvar narativu či jiný znak modu vyprávění.
- Dobrá orientace v subjektivních doménách výpovědi, resp. jejich přesná analýza, je předpokladem porozumění tomu, kdo ke komu (o kom, o čem) jakým způsobem a co tedy vlastně říká.
- Rozlišení subjektivních domén je pro orientaci v kompozici promluvy důležité zejména tam, kde v rámci jedné domény dochází ke vřazení (zanoření) domény jiné, například tam, kde v rámci přímé řeči mluvčí explicitně cituje (buď někoho jiného, nebo retrospektivně i sebe sama), kde dává příkaz výslovně vyřídit nějaký vzkaz, nebo tam, kde základní rovinu své řeči z jiné perspektivy charakterizuje (např. autorizační formule – „je výrok Hospodinův“ – v prorockých promluvách, viz níže Ez 18).
- Je třeba dbát na to, že funkce rétorických formulí v promluvě souvisejí především s jejich užíváním a jejich význam nelze vyvozovat pouze ze sémantiky užitých slov a tvarů (viz například níže formule přísahy, která je eliptickou výpovědí – je vyjádřena pouze podmínková část, vyjadřující „kauzu“, zatímco „sebeproklínací“ část výroku je implikována jako součást formy: „[nechť mne bůh ztrestá,] jestliže učiním...“).

  Kromě následujících ukázek srv. také např. různé „hlasy“ v responsorických žalmech (např. Ž 121, 124, 136 aj.).

Ez 18,1–4

וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר	1	**1. doména = základní**	narativ proroka
מַה־לָּכֶם	2a	**2. doména**	disputace
אַתֶּם מֹשְׁלִים אֶת־הַמָּשָׁל הַזֶּה עַל־אַדְמַת יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר	b		• mluvčí: *Hospodin* • adresát: *Izraelci* („*vy!*“)
אָבוֹת יֹאכְלוּ בֹסֶר	c	**3. doména**	citát – pořekadlo
וְשִׁנֵּי הַבָּנִים תִּקְהֶינָה	d		• mluvčí: *Izraelci* monolog (teze)
חַי־אָנִי	3a		formule přísahy („*já*“ = subjektivita mluvčího)
– נְאֻם אֲדֹנָי יְהוִה –	b	**sub 1. doména**	formule autorizace (prorok o své promluvě; o JHWH referujícím způsobem)
אִם־יִהְיֶה לָכֶם עוֹד מְשֹׁל הַמָּשָׁל הַזֶּה בְּיִשְׂרָאֵל	c		formule přísahy (eliptická výpověď, „věc“ přísahy)
הֵן	4a		signál (přechod k věci)
כָּל־הַנְּפָשׁוֹת לִי הֵנָּה			teze (polemická)
כְּנֶפֶשׁ הָאָב וּכְנֶפֶשׁ הַבֵּן לִי־הֵנָּה	b		(konkretizace k tématu „otcové ↔ synové“)
הַנֶּפֶשׁ הַחֹטֵאת הִיא תָּמוּת ס	c		autoritativní výrok (antiteze k pořekadlu)

Pracovní překlad:

1 I stalo se ke mně slovo Hospodinovo:
2a „Co to máte?! (dosl.: Co [*jest*] vám?!)
b – vy, kdo pořikáváte toto pořekadlo o zemi Izrael:
c »**Otcové jedli trpké hrozny**
d **a zuby synů trnou...**«
3a [*Jako že*] živ jsem...! –
b – je výrok Panovníka Hospodina –
c ... jestli ještě budete pořikávat toto pořekadlo v Izraeli...!
4a Hle! – Všechny duše (tj. každý život) patří mně!
b – jak duše (život) otce, tak i duše (život) syna patří mně!
c [*Tedy:*] Ta duše, která hřeší, ta [*ať*] zemře!

Nu 6,22–27

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃

דַּבֵּר אֶל־אַהֲרֹן וְאֶל־בָּנָיו לֵאמֹר

כֹּה תְבָרֲכוּ אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל

אָמוֹר לָהֶם׃

יְבָרֶכְךָ יְהוָה
וְיִשְׁמְרֶךָ׃ ס

יָאֵר יְהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ
וִיחֻנֶּךָּ׃ ס

יִשָּׂא יְהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ
וְיָשֵׂם לְךָ שָׁלוֹם׃ ס

וְשָׂמוּ אֶת־שְׁמִי עַל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וַאֲנִי אֲבָרֲכֵם׃ פ

22 ***1. doména** (základní úroveň): **vyprávění***
– perspektiva vypravěče (distancovaně,
(tzv. *Er-Erzählung*, 3. os „o Hospodinu“)

23a ***2. doména – přímá řeč***
• mluvčí: Hospodin (*1. os*)
• adresát: Mojžíš (*2. os*)
• věc: příkaz mluvit k Áronovi
a k jeho synům (*3. os*)

b ***3. doména – přímá řeč***
• mluvčí: Mojžíš
• adresát: Áron a jeho synové (*2. os*)
• věc: určení způsobu žehnání
synů Izraele (3. *os*)

c tj. říkat jim tuto formuli:

24 ***4. doména – přímá řeč***
• mluvčí: Áron, áronští kněží
• adresát: synové Izraele (*suffixy 2. os sg !*)

25 • věc: ***formule požehnání***

3× souměrně podvojný výrok

26 slovesa: *jussivy + suf (~ „ať vykoná na tobě“)*
subjektem všech sloves יהוה
(~ „značkování“ synů Izraele jménem יהוה)

27 pokračování ***2. domény***
• *1. os* (mluvčí): Hospodin,
(vyjádřen v obou větách:
„mé jméno“, subj. slovesa ve 2. větě)
• *3. os*:
a) subjektem slovesa 1. věty je Áron a jeho synové
b) objektem požehnání jsou „synové Izraele“ (*suf 3. os*)

LEKCE 34.

Příklady nebiblických textů

Epigrafika (nápisy)[152]

Gezerský kalendář[153]

1 ירחו אספי ירחוז

2 רעי ירחו לקש

3 ירח עצד פשת

4 ירח קצר שערם

5 ירח קצר וכל

6 ירחו זמר

7 ירח קץ

אבי...

Šíloašský nápis (KAI 189)

1 [זאת·]הנקבה·וזה·היה·דבר·הנקבה·בעוד·מנפם·החצבם·את·

2 הגרזן·אש·אל·רעו·ובעוד·שלש·אמת·להנקב·נשמע·קל·אש·ק

3 רא·אל·רעו·כי·הית·זדה·בצר·מימן·ומ···אל·וביום·ה

4 נקבה·הכו·החצבם·אש·לקרת·רעו·גרזן·על·גרזן·וילכו·

5 המים·מן·המוצא·אל·הברכה·במאתים·ואלף·אמה·ומא

6 ת·אמה·היה·גבה·הצר·על·ראש·החצבם

152 O epigrafice z prostředí starověkého Izraele souhrnně viz J. Dušek, „Kanaánské písemnictví jižní Levanty v 10.–4. stol. př. Kr.“, in: J. Mynářová, J. Dušek, P. Čech a D. Antalík (vyd.), *Písemnictví starého Předního východu*, Praha: OIKOYMENH 2011, 282–316.

153 Dle S. Moscati, *L'epigrafia ebraica antica*, Roma: Pontificio Instituto Biblico 1951; též H. Donner & W. Röllig, *Kanaanäische und aramäische Inschriften* I–III, Wiesbaden 1966–69 (dále: KAI) nebo R. Meyer, Hebräisches Textbuch, Berlin 1960. Český překlad textů: A. Jepsen, *Královská tažení ve starém Orientu*, Vyšehrad 1987.

nápisy z Kuntillet Adžrud

1 ברכת אתכם ליהוה שמרן ולאשרתה

2 ברכתך ליהוה [...] ולאשרתה יברך וישמרך ויהי עם אדני

3 יהוה תמן ואשרתה

náhrobní nápis z Jeruzaléma (KAI 191b)

1 זאת קברת...יהו אשר על הבית·אין פה כסף·וזהב

2 [כי] אם עצמתו ועצמת אמתה אתה·ארור האדם אשר

3 פתח את זאת

ostrakon z Lakíše (KAI 192)

1 אל אדני·יאוש ישמע

2 יהוה את אדני·שמעת של

3 ם·עת·כים עת כים מי·עבד

4 ך·כלב·כי·זכר·אדני·את·

5 עבדה·יבבר·יהוה·את·א

6 [..]י דבר·אשר לא·ידעתה

Starověké rukopisy (Kumrán)

píseň díků (1QH 2,20–30)

20 אודכה אדוני כי שמתה נפשי בצרור החיים

21 ותשוך בעדי מכול מוקשי שחת ... עריצים בקשו נפשי בתומכי

22 בבריתכה והמה סוד שוא ועדת בליעל לא ידעו כיא מאתכה מעמדי

23 ובחסדיכה תושיע נפשי כיא מאתכה מצעדי והמה מאתכה גרו

24 על נפשי בעבור הכבדכה במשפט רשעים והגבירכה בי נגד בני

25 אדם כיא בחסדכה עמדי ואני אמרתי חנו עלי גבורים סבבוני בכל

26 כלי מלחמותם ויפרו חצים לאין מרפא ולהוב חנית באש אוכלת עצים

27 וכהמון מים רבים שאון קולם נפץ זרם להשחית רבים למזורות יבקעו

28 אפעה ושוא בהתרומם גליהם ואני במוס לבי כמים ותחזק נפשי בבריתך

29 והם רשת פרשו לי תלכוד רגלם ופחים טמנו לנפשי נפלו בם ורגלי עמדה במישור

30 מקהלם אברכה שמכה

Žehnej duše má (4Q 434)[154]

ברכי נפשי את אדני {מ}על כול נפלאותיו עד עולם

וברוך שמו כי הציל נפש אביון

ואת עני לא בזא

ולא שכח צרת דלים

פקח עיניו אל דל

ושועת יתומים שמע

154 *Rukopisy od Mrtvého moře* (hebrejsko—česky), překl. S. Segert, R. Řehák a Š. Bažantová, Praha: OIKOYMENH 2007, 918.

ויט אוזניו אל שוזעקתם

ברוב רחמיו חנן ענוים

ויפקח עיניהם לראות את דרכיו ואזניהם לשמוע למודו

וימול את עורלות לכם

ויצילם למען חסדו

ויכן לדרך רגלם

ברוב צרתם לא עזבם

וביד עריצים לא נתנם

ועם רשעים לא שפטם ...

biblický text z Kumránu – Ž 145 (11Q Psa)[155]

תפלה לדויד ארוממכה יהוה[156] אלוהי המלך

ואברכה שמכה לעולם ועד ברוך יהוה וברוך שמו

לעולם ועד 2 ברוך יום אברככה ואהללה שמכה לעולם ועד

ברוך יהוה וברוך שמו לעולם ועד 3 גדול יהוה ומהלל מואדה

לגדולתו אין חקר ברוך יהוה וברוך שמו לעולם ועד

דור לדור ישבחו מעשיכה וגבורתיכה יגידו ברוך יהוה

וברוך שמו לעולם ועד 5 הדר כבוד הודכה ידברו ונפלאותיכה

אשיח ברוך יהוה וברוך שמו לעולם ועד 6 ועזוז

155 Každá sloka tohoto žalmu, který je komponován jako alfabetický akrostich, je v kumránské verzi explicitně ukončena doxologickým zvoláním (responsorickým výrokem?) „buď požehnán Hospodin a buď požehnáno jméno jeho na věky a navždy“. Je dobře možné, že i kanonický text byl takto užíván, ale podoba jeho záznamu odpovídá žánru „lekcionáře“, nikoli „liturgické agendy“.

156 Tetragram je v tomto rukopise všude psán paleohebrejským písmem: 𐤉𐤄𐤅𐤄 (variantní písmo je nejspíš použito v souvislosti s „náhradní výslovností“ tohoto tvaru a je tak dokladem nevyslovování božího jména).

נוראותיכה יואמרו וגדולותיכה אספר יְהוָה

[ ]מו לעולם ועד 7 זכר רב טובכה [ ]

/. . . /

וברוך שמו לעולם ועד 13 מלכותכה מלכות כול עולמים וממשלתכה

בכול דור ודור ברוך יְהוָה וברוך שמו לעולם ועד נאמן

אלוהים בדבריו וחסיד בכול מעשיו ברוך יְהוָה וברוך

שמו לעולם ועד 14 סומך יְהוָה לכול הנופלים וזוקף לכול

הכפופים ברוך יְהוָה וברוך שמו לעולם ועד 15 עיני

כול אליכה ישברו ואתה נתן לחמה את אוכלמה בעתו

ברוך יְהוָה וברוך שמו לעולם ועד 16 פותח אתה את

ידכה ומשביע לכול חי רצון ברוך יְהוָה וברוך שמו

לעולם ועד 17 צדיק יְהוָה בכול דרכיו וחסיד בכול

מעשיו ברוך יְהוָה וברוך שמו לעולם ועד 18 קרוב יְהוָה

וברוך שמו לעולם ועד יקראוהו באמונה ברוך יְהוָה

וברוך שמו לעולם ועד 19 רצון יראיו יעשה ואת שועתמה

ישמע ויושיעם ברוך יְהוָה וברוך שמו לעולם ועד

שומר יְהוָה את כול יראיו ואת כול הרשעים ישמיד

ברוך יְהוָה וברוך שמו לעולם ועד

תהלת יְהוָה ידבר פי ויברך כול בשר את שם קודשו

ברוך יְהוָה וברוך שמו לעולם ו[ ] זואת לזכרון

Texty antického židovství (Talmud)

Pirkej avot – Výroky otců (I,1–18)[157]

1 מֹשֶׁה קִבֵּל תּוֹרָה מִסִּינָי

וּמְסָרָהּ לִיהוֹשֻׁעַ וִיהוֹשֻׁעַ לִזְקֵנִים וּזְקֵנִים לִנְבִיאִים

וּנְבִיאִים מְסָרוּהָ לְאַנְשֵׁי כְנֶסֶת הַגְּדוֹלָה

הֵם אָמְרוּ שְׁלֹשָׁה דְבָרִים הֱווּ מְתוּנִים בַּדִּין

וְהַעֲמִידוּ תַּלְמִידִים הַרְבֵּה

וַעֲשׂוּ סְיָג לַתּוֹרָה:

2 שִׁמְעוֹן הַצַּדִּיק הָיָה מִשְּׁיָרֵי כְנֶסֶת הַגְּדוֹלָה

הוּא הָיָה אוֹמֵר

עַל־שְׁלֹשָׁה דְבָרִים הָעוֹלָם עוֹמֵד

עַל הַתּוֹרָה וְעַל הָעֲבוֹדָה וְעַל גְּמִילוּת חֲסָדִים

...

12 הִלֵּל וְשַׁמַּי קִבְּלוּ מֵהֶם

הִלֵּל אוֹמֵר

הֱווֵ מִתַּלְמִידָיו שֶׁל־אַהֲרוֹן

אוֹהֵב שָׁלוֹם וְרוֹדֵף שָׁלוֹם אוֹהֵב אֶת־הַבְּרִיּוֹת וּמְקָרְבָן לַתּוֹרָה:

...

14 הוּא הָיָה אוֹמֵר

אִם אֵין אֲנִי לִי מִי לִי

וּכְשֶׁאֲנִי לְעַצְמִי מָה אֲנִי

157 *Pirkej avot. Výroky otců. Traktát Babylónského talmudu s paralelním českým překladem a komentářem* (překl. Bedřich Nosek), Praha: Sefer 1994, 8.

וְאִם לֹא עַכְשָׁו אֵימָתָי׃

15 שַׁמַּי אוֹמֵר

עֲשֵׂה תוֹרָתְךָ קֶבַע

אֱמוֹר מְעַט וַעֲשֵׂה הַרְבֵּה

וֶהֱוֵה מְקַבֵּל אֶת־כָּל־הָאָדָם בְּסֵבֶר פָּנִים יָפוֹת׃

...

18 רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן־גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר

עַל־שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים הָעוֹלָם קַיָּם

עַל־הָאֱמֶת וְעַל־הַדִּין וְעַל־הַשָּׁלוֹם

שֶׁנֶּאֱמַר[158] אֱמֶת וּמִשְׁפַּט שָׁלוֹם שִׁפְטוּ בְּשַׁעֲרֵיכֶם

158 Citát Za 8,16.

Paradigmata

Přehled základních morfémů

Jména – nomina: koncovky rodu, čísla a stavu

	masculinum		*femininum*	
	st abs	***st cs***	***st abs***	***st cs***
sg	–	–	הָ◌◌◌	תַ◌◌◌
			תְ◌◌	
			תַ◌◌◌	
			תִ◌◌◌	
			תוֹ◌◌◌	
du	יִם◌◌◌	י◌◌◌	תַיִם◌◌◌	תֵי◌◌◌
pl	ִים◌◌◌	י◌◌◌	תוֹ◌◌◌	

Zájmena osobní – pronomen personale

	pronomen separatum			*pronomen suffixum*		
		varianty			varianty	
1. sg	אָנֹכִי	אֲנִי	já	◌ִי / ◌ַי	(u sloves) נִי	mne, můj
2. m	אַתָּה	אָתָּה	ty	דְּ	כָה / ◌ָךְ / ◌ָךְ◌	tebe, tvůj
2. f	אָתְּ	אַתְּ	ty	דְּ		tebe, tvůj
3. m	הוּא		on	וֹ / הוּ	הוּ / וֹ / ◌ֹה / ◌ָיו	jeho, ho
3. f	הִיא		ona	הָ	◌ָהּ / ◌ָה	ji
1. pl	אֲנַחְנוּ	נַחְנוּ / אֲנוּ	my	נוּ		nás, náš
2. m	אַתֶּם		vy	כֶם		vás, váš
2. f	אַתֶּן	אַתֶּנָה	vy	כֶן		vás
3. m	הֵם	הֵמָּה	oni	ם	הֶם / מוֹ	je, jejich
3. f	הֵן	הֵנָּה	ony	ן	הֶן	je, jejich

Jména se zájmennými suffixy

	singulár		*plurál*	
	m	***f***	***m***	***f***
nomen st abs	סוּס	סוּסָה	סוּסִים	סוּסוֹת
nomen st cs	סוּס	סוּסַת	סוּסֵי	סוּסוֹת
suffixy:				
1. sg	סוּסִי	סוּסָתִי	סוּסַי סוּסָיַּ	סוּסוֹתַי סוּסוֹתָיַּ
	můj kůň	moje kobyla	moji koně	moje kobyly
2. m	סוּסְךָ סוּסֶּךָ	סוּסָתְךָ סוּסָתֶּךָ	סוּסֶיךָ	סוּסוֹתֶיךָ
2. f	סוּסֵךְ	סוּסָתֵךְ	סוּסַיִךְ סוּסָיִּךְ	סוּסוֹתַיִךְ סוּסוֹתָיִּךְ
3. m	סוּסוֹ	סוּסָתוֹ	סוּסָיו	סוּסוֹתָיו
3. f	סוּסָהּ	סוּסָתָהּ	סוּסֶיהָ	סוּסוֹתֶיהָ
pl 1	סוּסֵנוּ	סוּסָתֵנוּ	סוּסֵינוּ	סוּסוֹתֵינוּ
2. m	סוּסְכֶם	סוּסַתְכֶם	סוּסֵיכֶם	סוּסוֹתֵיכֶם
2. f	סוּסְכֶן	סוּסַתְכֶן	סוּסֵיכֶן	סוּסוֹתֵיכֶן
3. m	סוּסָם	סוּסָתָם	סוּסֵיהֶם	סוּסוֹתֵיהֶם סוּסוֹתָם
3. f	סוּסָן	סוּסָתָן	סוּסֵיהֶן	סוּסוֹתֵיהֶן סוּסוֹתָן

Předložky se zájmennými suffixy

suf	בְּ	לְ	כְּ	מִן
1. sg	בִּי	לִי	כָּמֹוֹנִי	מִמֶּנִּי
2. m	בְּךָ בֶּךָ	לְךָ לֶךָ	כָּמֹוךָ	מִמְּךָ מִמֶּךָּ
2. f	בָּךְ	לָךְ		מִמֵּךְ
3. m	בּוֹ	לוֹ	כָּמֹוהוּ	מִמֶּנּוּ
3. f	בָּהּ	לָהּ	כָּמֹוהָ	מִמֶּנָּה
1. pl	בָּנוּ	לָנוּ	כָּמֹונוּ	מִמֶּנּוּ
2. m	בָּכֶם	לָכֶם	כְּמוֹהֶם	מִכֶּם
2. f		לָכֶן		
3. m	בָּהֶם בָּם בְּהֵמָּה	לָהֶם לָהֵמָּה לָמוֹ	כְּהֵם כְּמוֹהֶם	מֵהֶם מֵהֵמָּה
3. f	בָּהֶן בְּהֵנָּה	לָהֶן לָהֵנָּה	כְּהֵן כְּהֵנָּה	מֵהֶן מֵהֵנָּה

suf	*nota acc.* אֵת	*praep.* אֵת	עִם	אֶל	עַל	עַד	בֵּין
1. sg	אֹתִי אוֹתִי	אִתִּי	עִמִּי עִמָּדִי	אֵלַי	עָלַי	עָדַי	בֵּינִי
2. m	אֹתְךָ אֹתֶךָּ	אִתְּךָ אִתֶּךָ	עִמְּךָ עִמֶּךָ	אֵלֶיךָ	עָלֶיךָ	עָדֶיךָ	בֵּינְךָ בֵּינֶךָ
2. f	אֹתָךְ	אִתָּךְ	עִמָּךְ	אֵלַיִךְ	עָלַיִךְ		בֵּינֵךְ
3. m	אֹתוֹ	אִתּוֹ	עִמּוֹ	אֵלָיו	עָלָיו	עָדָיו	בֵּינוֹ בֵּנָיו
3. f	אֹתָהּ	אִתָּהּ	עִמָּהּ	אֵלֶיהָ	עָלֶיהָ	עָדֶיהָ	
1. pl	אֹתָנוּ	אִתָּנוּ	עִמָּנוּ	אֵלֵינוּ	עָלֵינוּ		בֵּינֵינוּ בֵּינוֹתֵינוּ
2. m	אֶתְכֶם	אִתְּכֶם	עִמָּכֶם	אֲלֵיכֶם	עֲלֵיכֶם	עֲדֵיכֶם	בֵּינֵיכֶם
2. f				אֲלֵיכֶן	עֲלֵיכֶן		בֵּינֵיהֶם בֵּינָתָם
3. m	אֹתָם אֶתְהֶם	אִתָּם	עִמָּם עִמְּהֶם	אֲלֵיהֶם	עֲלֵיהֶם		
3. f	אֹתָן אֶתְהֶן			אֲלֵיהֶן	עֲלֵיהֶן		

Sloveso – verbum (obecně)

Celkový přehled tvorby slovesných tvarů

KOŘEN

radix

za kořenem:					před kořenem:		
suffixy		***afformativy***			***praeformativy***		***praefixy***
(objekt)		(subjekt)			(součást tvaru)		
		voká-lový	konso-nantní		osoba	kmen	
	נִי	וּ	תָּ○○○		○○○י	○○○ה	○○○ו
ד	דְ	ִי	תְ○○○	פעל	○○○ת	○○○הת	○○○ב
וֹ	הוּ	ָה	תִי○○○		○○○א	○○○נ	○○○כ
ה֫	הָ						
	נוּ		תֶם○○○		○○○נ		○○○ל
כֶן	כֶם		תֶן○○○				○○○מ
ן	ם		נוּ○○○		participium		○○○הַ
			נָה○○○		○○○מ		○○○שְׁ
					člen		
					○○○הַ		

Mnemotechnická věta, která obsahuje všechny souhlásky, které mohou být formativy:

אֵלֵינוּ כָתַב מֹשֶׁה („nám psal Mojžíš“) nebo שֹׁבֵל יֵהוּא נִכְתָּם („suknice Jéhú je potřísněná“).

Sloveso פעל („činit“, „dělat“) bylo již ve středověké hebraistice zavedeno jako základ paradigmat, proto se jednotlivé souhlásky kořene (tzv. radikály) označují podle něj (viz třídy slabých či laryngálních sloves a jejich zkratky).

Morfémy osoby, čísla a rodu u slovesných tvarů určitých

	afformativní konjugace		*praeformativní konjugace*	
	m	*f*	*m*	*f*
3. sg	◌◌◌	◌◌◌ה	◌◌◌י	◌◌◌ת
2. sg	◌◌◌תָ	◌◌◌תְ	◌◌◌ת	◌◌◌ִי
1. sg	◌◌◌תִי		◌◌◌א	
3. pl	◌◌◌וּ		◌◌◌יוּ	◌◌◌נָה
2. pl	◌◌◌תֶם	◌◌◌תֶן	◌◌◌תוּ	◌◌◌נָה
1. pl	◌◌◌נוּ		◌◌◌נ	

Morfémy slovesných kmenů

	perfectum	***imperfectum***	***participium***	typický jev
q	קָטַל	יִקְטֹל	קטֹל / קטוּל	
ni	נִקְטַל	יִקָּטֵל	נִקְטָל	preformativ נ
pi	קִטֵּל	יְקַטֵּל	מְקַטֵּל	geminace II. radikálu a pod preformativem *šewaʾ*
pu	קֻטַּל	יְקֻטַּל	מְקֻטָּל	
hit	הִתְקַטֵּל	יִתְקַטֵּל	מִתְקַטֵּל	geminace II. radikálu a preformativ
hi	הִקְטִ(י)ל	יַקְטִ(י)ל	מַקְטִ(י)ל	preformativní slabika!
ho	הָקְטַל	יָקְטַל	מָקְטַל	"
nebo	הֻקְטַל	יֻקְטַל	מֻקְטַל	"

Silné sloveso – verbum firmum

	Qal			***Nif'al***
	aktivní	*stativní*		
perfectum				
3. m sg	קָטַל	כָּבֵד	קָטֹן	נִקְטַל
3. f	קָטְלָה	כָּבְדָה	קָטְנָה	נִקְטְלָה
2. m	קָטַלְתָּ	כָּבַדְתָּ	קָטֹנְתָּ	נִקְטַלְתָּ
2. f	קָטַלְתְּ	כָּבַדְתְּ	קָטֹנְתְּ	נִקְטַלְתְּ
1.	קָטַלְתִּי	כָּבַדְתִּי	קָטֹנְתִּי	נִקְטַלְתִּי
3. pl	קָטְלוּ	כָּבְדוּ	קָטְנוּ	נִקְטְלוּ
2. m	קְטַלְתֶּם	כְּבַדְתֶּם	קְטָנְתֶּם	נִקְטַלְתֶּם
2. f	קְטַלְתֶּן	כְּבַדְתֶּן	קְטָנְתֶּן	נִקְטַלְתֶּן
1.	קָטַלְנוּ	כָּבַדְנוּ	קָטֹנּוּ[159]	נִקְטַלְנוּ
imperfectum				
3. m sg	יִקְטֹל	יִכְבַּד	יִקְטַן	יִקָּטֵל
3. f	תִּקְטֹל	תִּכְבַּד	↓	תִּקָּטֵל
2. m	תִּקְטֹל	תִּכְבַּד		תִּקָּטֵל
2. f	תִּקְטְלִי	תִּכְבְּדִי		תִּקָּטְלִי
1.	אֶקְטֹל	אֶכְבַּד		אֶקָּטֵל
3. m pl	יִקְטְלוּ	יִכְבְּדוּ		יִקָּטְלוּ
3. f	תִּקְטֹלְנָה	תִּכְבַּדְנָה		תִּקָּטַלְנָה
2. m	תִּקְטְלוּ	תִּכְבְּדוּ		תִּקָּטְלוּ
2. f	תִּקְטֹלְנָה	תִּכְבַּדְנָה		תִּקָּטַלְנָה
1.	נִקְטֹל	נִכְבַּד		נִקָּטֵל

159 > קָטֹנּוּ (asimilace souhlásky *nun*).

Silné sloveso – verbum firmum (pokračování)

	Qal			***Nifʿal***
nar	וַיִּקְטֹל	וַיִּכְבַּד		וַיִּקָּטֵל
jus	יִקְטֹל	יִכְבַּד		יִקָּטֵל
koh	אֶקְטְלָה	אֶכְבְּדָה		אֶקָּטְלָה
imperativ				
2. m sg	קְטֹל קָטְלָה[160]	כְּבַד		הִקָּטֵל
2. f	קִטְלִי	כִּבְדִי		הִקָּטְלִי
2. m pl	קִטְלוּ	כִּבְדוּ		הִקָּטְלוּ
2. f	קְטֹלְנָה	כְּבַדְנָה		הִקָּטַלְנָה
participium				
pt act	קֹטֵל	כָּבֵד	קָטֹן	
	קְטֻלָה	כְּבֵדָה		
pt pas	קָטוּל			נִקְטָל
				נִקְטָלָה
infinitiv				
inf abs	קָטוֹל	כָּבוֹד	קָטוֹן	הִקָּטֹל נִקְטֹל
inf cs	קְטֹל	כְּבַד	קְטֹן	הִקָּטֵל

160 Zesílený imperativ (*imperativus emphaticus*).

Silné sloveso – verbum firmum (pokračování)

	Pi'el	***Pu'al***	***Hitpa'el***	***Hif'īl***		***Hof'al***
perfectum						
3. m sg	קִטֵּל	קֻטַּל	הִתְקַטֵּל	הִקְטִיל	הֻקְ֫	הָקְטַל
3. f	קִטְּלָה	קֻטְּלָה	הִתְקַטְּלָה	הִקְטִילָה	↓	הָקְטְלָה
2. m	קִטַּלְתָּ	קֻטַּלְתָּ	הִתְקַטַּלְתָּ	הִקְטַלְתָּ		הָקְטַלְתָּ
2. f	קִטַּלְתְּ	קֻטַּלְתְּ	הִתְקַטַּלְתְּ	הִקְטַלְתְּ		הָקְטַלְתְּ
1.	קִטַּלְתִּי	קֻטַּלְתִּי	הִתְקַטַּלְתִּי	הִקְטַלְתִּי		הָקְטַלְתִּי
3. pl	קִטְּלוּ	קֻטְּלוּ	הִתְקַטְּלוּ	הִקְטִילוּ		הָקְטְלוּ
2. m	קִטַּלְתֶּם	קֻטַּלְתֶּם	הִתְקַטַּלְתֶּם	הִקְטַלְתֶּם		הָקְטַלְתֶּם
2. f	קִטַּלְתֶּן	קֻטַּלְתֶּן	הִתְקַטַּלְתֶּן	הִקְטַלְתֶּן		הָקְטַלְתֶּן
1.	קִטַּלְנוּ	קֻטַּלְנוּ	הִתְקַטַּלְנוּ	הִקְטַלְנוּ		הָקְטַלְנוּ
imperfectum						
3. m sg	יְקַטֵּל	יְקֻטַּל	יִתְקַטֵּל	יַקְטִיל	יֻקְ֫	יָקְטַל
3. f	תְּקַטֵּל	תְּקֻטַּל	תִּתְקַטֵּל	תַּקְטִיל	↓	תָּקְטַל
2. m	תְּקַטֵּל	תְּקֻטַּל	תִּתְקַטֵּל	תַּקְטִיל		תָּקְטַל
2. f	תְּקַטְּלִי	תְּקֻטְּלִי	תִּתְקַטְּלִי	תַּקְטִילִי		תָּקְטְלִי
1.	אֲקַטֵּל	אֲקֻטַּל	אֶתְקַטֵּל	אַקְטִיל		אָקְטַל
3. m pl	יְקַטְּלוּ	יְקֻטְּלוּ	יִתְקַטְּלוּ	יַקְטִילוּ		יָקְטְלוּ
3. f	תְּקַטֵּלְנָה	תְּקֻטַּלְנָה	תִּתְקַטַּלְנָה	תַּקְטֵלְנָה		תָּקְטַלְנָה
2. m	תְּקַטְּלוּ	תְּקֻטְּלוּ	תִּתְקַטְּלוּ	תַּקְטִילוּ		תָּקְטְלוּ
2. f	תְּקַטֵּלְנָה	תְּקֻטַּלְנָה	תִּתְקַטַּלְנָה	תַּקְטֵלְנָה		תָּקְטַלְנָה
1.	נְקַטֵּל	נְקֻטַּל	נִתְקַטֵּל	נַקְטִיל		נָקְטַל

Silné sloveso – verbum firmum (pokračování)

	Piʿel	***Puʿal***	***Hitpaʿel***	***Hifʿīl***	***Hofʿal***
nar	וַיְקַטֵּל	וַיְקֻטַּל	וַיִּתְקַטֵּל	וַיַּקְטֵל	וַיָּקְטַל
jus	יְקַטֵּל	יְקֻטַּל	יִתְקַטֵּל	יַקְטֵל	יָקְטַל
koh	אֲקַטְּלָה		אֶתְקַטְּלָה	אַקְטִילָה	
imperativ					
2. m sg	קַטֵּל	–	הִתְקַטֵּל	הַקְטֵל	–
2. f	קַטְּלִי	–	הִתְקַטְּלִי	הַקְטִּילִי	–
2. m pl	קַטְּלוּ	–	הִתְקַטְּלוּ	הַקְטִּילוּ	–
2. f	קַטֵּלְנָה	–	הִתְקַטַּלְנָה	הַקְטֵלְנָה	–
participium					
pt act	מְקַטֵּל		מִתְקַטֵּל	מַקְטִיל	
pas		מְקֻטָּל			מָקְטָל
inf abs	קַטֵּל קַטֵּל	קֻטֵּל	הִתְקַטֵּל	הַקְטֵל	(הָקְטֵל)
inf cs	קַטֵּל			הַקְטִיל	(הָקְטַל)

Silné sloveso se suffixy – verbum firmum suffixum

Suffix		*1. sg*		*2. m sg*		*2. f sg*		*3. m sg*
Qal *– perfectum*								
3. m sg	לְבֵשַׁ֫נִי	קְטָלַ֫נִי		קְטָלְךָ		קְטָלֵךְ		קְטָלוֹ
3. f		קְטָלַ֫תְנִי		קְטָלַ֫תְךָ		קְטָלָ֫תֶךְ		קְטָלַ֫תְהוּ / קְטָלַ֫תּוּ
2. m		קְטַלְתַּ֫נִי						קְטַלְתּוֹ
2. f		קְטַלְתִּ֫ינִי						קְטַלְתִּ֫יהוּ
1				קְטַלְתִּ֫יךָ		קְטַלְתִּיךְ		קְטַלְתִּ֫יהוּ / קְטַלְתִּיו
3. pl		קְטָל֫וּנִי		קְטָלוּךָ		קְטָלוּךְ		קְטָל֫וּהוּ
2. m		קְטַלְתּ֫וּנִי						
1.				קְטַלְנוּךָ		קְטַלְנוּךְ		קְטַלְנ֫וּהוּ
Qal *– imperfectum*								
3. m sg	יִלְבָּשֵׁ֫נִי	יִקְטְלֵ֫נִי	יִלְבָּשְׁךָ	יִקְטָלְךָ	יִלְבָּשֵׁךְ	יִקְטְלֵךְ	יִלְבָּשֵׁ֫הוּ	יִקְטְלֵ֫הוּ
	◌ַ֫נִּי	יִקְטְלֶ֫נִּי	יִלְבָּשֶׁ֫ךָּ	יִקְטְלֶ֫ךָּ			יִלְבָּשֶׁ֫נּוּ	יִקְטְלֶ֫נּוּ
3. m pl	יִלְבָּשׁ֫וּנִי	יִקְטְל֫וּנִי	יִלְבָּשׁ֫וּךָ	יִקְטְלוּךָ	יִלְבָּשׁוּךְ	יִקְטְלוּךְ	יִלְבָּשׁ֫וּהוּ	יִקְטְלוּהוּ
imperativ								
2. m sg	לְבָשֵׁ֫נִי	קָטְלֵ֫נִי					לְבָשֵׁ֫הוּ	קָטְלֵ֫הוּ
2. m pl	לְבָשׁ֫וּנִי	קִטְל֫וּנִי					לְבָשׁ֫וּהוּ	קִטְל֫וּהוּ
							/ לְבָשֵׁ֫הוּ	/ קָטְלֵ֫הוּ
infinitiv								
	קָטְלִי	קָטְלנִי		קָטְלְךָ / קְטָלְךָ		קָטְלֵךְ		קָטְלוֹ
Pi *– perfectum*		קִטְּלַ֫נִי		קִטֶּלְךָ		קִטְּלֵךְ		קִטְּלוֹ
imperativ		קַטְּלֵ֫נִי						קַטְּלֵ֫הוּ
Hi *– perfectum*		הִקְטִילַ֫נִי		הִקְטִילְךָ		הִקְטִילֵךְ		הִקְטִילוֹ
imperativ		הַקְטִילֵ֫נִי						הַקְטִילֵ֫הוּ

Silné sloveso se suffixy – verbum firmum suffixum (pokračování)

Suffix	*3. f sg*	*1. pl*	*2. m pl*	*3. m pl*	*3. f pl*
Qal *– perfectum*					
3. m sg	קְטָלָהּ	קְטָלָנוּ		קְטָלָם	
3. f	קְטָלַתְהּ	קְטָלַתְנוּ		קְטָלָתַם	
2. m	קְטַלְתָּהּ	קְטַלְתָּנוּ		קְטַלְתֶּם	
2. f	קְטַלְתִּיהָ	קְטַלְתִּינוּ		קְטַלְתֶּם	
1	קְטַלְתִּיהָ			קְטַלְתִּים	קְטַלְתִּין
3. pl	קְטָלוּהָ	קְטָלוּנוּ		קְטָלוּם	
2. m		קְטַלְתּוּנוּ			
1.	קְטַלְנוּהָ			קְטַלְנוּם	
Qal *– imperfectum*					
3. m sg	יִקְטְלֶנָּה / יִקְטְלָהּ / יִלְבָּשֶׁהָ	יִקְטְלֵנוּ	יִלְבְּשֵׁנוּ	יִקְטְלֶכֶם	יִלְבָּשֵׁם / יִלְבָּשְׁמוֹ (*nun energicum*)	יִקְטְלֵם / יִקְטְלֵמוֹ
3. m pl	יִלְבָּשׁוּנָה	יִקְטְלוּנוּ	יִלְבְּשׁוּנוּ	יִקְטְלוּכֶם	יִלְבָּשׁוּם	יִקְטְלוּם
imperativ						
2. m sg	לְבָשֶׁהָ / קָטְלָהּ	קָטְלֵנוּ	לְבָשֵׁנוּ			לְבָשֵׁם	קָטְלֵם
2. m pl	לְבָשׁוּהָ	קִטְלוּנוּ	לְבָשׁוּנוּ			לְבָשׁוּם	קִטְלוּם
infinitiv						
	קָטְלָהּ	קָטְלֵנוּ		קָטְלְכֶם / קִטְלְכֶם		קָטְלָם	
Pi *– perfectum*	קִטְּלָהּ	קִטְּלָנוּ				קִטְּלָם	קִטְּלָן
imperativ	קַטְּלָהּ	קַטְּלֵנוּ				קַטְּלֵם	
Hi *– perfectum*	הִקְטִילָהּ	הִקְטִילָנוּ				הִקְטִילָם	
imperativ	הַקְטִילָהּ	הַקְטִילֵנוּ				הַקְטִילֵם	

Silné sloveso s laryngálou

	verba פ׳ר					verba פ׳א
	Qal		***Nif῾al***	***Hif῾īl***	***Hof῾al***	***Qal***
	aktivní	*stativní*				
perfectum						
3. m sg	עָמַד	חָזֵק	נֶעֱמַד	הֶעֱמִיד	הָעֳמַד	אָכַל
3. f	עָמְדָה	↓	נֶעֱמְדָה	הֶעֱמִידָה	הָעָמְדָה	↓
2. m	עָמַדְתָּ		נֶעֱמַדְתָּ	הֶעֱמַדְתָּ	הָעָמַדְתָּ	
2. f	עָמַדְתְּ		נֶעֱמַדְתְּ	הֶעֱמַדְתְּ	הָעָמַדְתְּ	
1.	עָמַדְתִּי		נֶעֱמַדְתִּי	הֶעֱמַדְתִּי	הָעָמַדְתִּי	
3. pl	עָמְדוּ		נֶעֱמְדוּ	הֶעֱמִידוּ	הָעָמְדוּ	
2. m	עֲמַדְתֶּם		נֶעֱמַדְתֶּם	הֶעֱמַדְתֶּם	הָעָמַדְתֶּם	
2. f	עֲמַדְתֶּן		נֶעֱמַדְתֶּן	הֶעֱמַדְתֶּן	הָעָמַדְתֶּן	
1.	עָמַדְנוּ		נֶעֱמַדְנוּ	הֶעֱמַדְנוּ	הָעָמַדְנוּ	
imperfectum						
3. m sg	יַעֲמֹד	יֶחֱזַק	יֵעָמֵד	יַעֲמִיד	יָעֳמַד	יֹאכַל
3. f	תַּעֲמֹד	תֶּחֱזַק	תֵּעָמֵד	תַּעֲמִיד	תָּעָמַד	תֹּאכַל
2. m	תַּעֲמֹד	תֶּחֱזַק	תֵּעָמֵד	תַּעֲמִיד	תָּעָמַד	תֹּאכַל
2. f	תַּעֲמְדִי	תֶּחֱזְקִי	תֵּעָמְדִי	תַּעֲמִידִי	תָּעָמְדִי	תְּאׇכְלִי
1.	אַעֲמֹד	אֶחֱזַק	אֵעָמֵד	אַעֲמִיד	אָעָמַד	אֹכַל
3. m pl	יַעַמְדוּ	יֶחֱזְקוּ	יֵעָמְדוּ	יַעֲמִידוּ	יָעָמְדוּ	יְאׇכְלוּ
3. f	תַּעֲמֹדְנָה	תֶּחֱזַקְנָה	תֵּעָמַדְנָה	תַּעֲמֵדְנָה	תָּעָמַדְנָה	תֹּאכַלְנָה
2. m	תַּעַמְדוּ	תֶּחֱזְקוּ	תֵּעָמְדוּ	תַּעֲמִידוּ	תָּעָמְדוּ	תְּאׇכְלוּ
2. f	תַּעֲמֹדְנָה	תֶּחֱזַקְנָה	תֵּעָמַדְנָה	תַּעֲמֵדְנָה	תָּעָמַדְנָה	תֹּאכַלְנָה
1.	נַעֲמֹד	נֶחֱזַק	נֵעָמֵד	נַעֲמִיד	נָעָמַד	נֹאכַל
nar	וַיַּעֲמֹד	וַיֶּחֱזַק		וַיַּעֲמֵד		וַיֹּאכַל / וַיֹּאמֶר
koh	אָעָמְדָה			אַעֲמִידָה		אׇכְלָה

Silné sloveso s laryngálou (pokračování)

	verba פ״ר				verba פ״א	
	Qal		***Nifʿal***	***Hifʿīl***	***Hofʿal***	***Qal***
imperativ						
2. m sg	עֲמֹד	חֲזַק	הֵעָמֵד	הַעֲמֵד		אֱכֹל
2. f	עִמְדִי	חִזְקִי	הֵעָמְדִי	הַעֲמִידִי		אִכְלִי
2. m pl	עִמְדוּ	חִזְקוּ	הֵעָמְדוּ	הַעֲמִידוּ		אִכְלוּ
2. f	עֲמֹדְנָה	חֲזַקְנָה	הֵעָמַדְנָה	הַעֲמִדְנָה		אֱכֹלְנָה
participia						
pt act	עֹמֵד	חָזֵק		מַעֲמִיד		אֹכֵל
pas	עָמוּד		נֶעֱמָד		מָעֳמָד	אָכוּל
infinitiv						
inf abs	עָמוֹד		נֵעָמוֹד	הַעֲמֵד	הָעֳמֵד	אָכוֹל
inf cs	עֲמֹד		הֵעָמֵד	הַעֲמִיד		אֱכֹל

Silné sloveso s laryngálou (pokračování)

verba ל״ר

	Qal	*Nifʿal*	*Piʿel*	*Puʿal*	*Hitpaʿel*	*Hifʿīl*	*Hofʿal*
perfectum							
3. m sg	שָׁלַח	נִשְׁלַח	שִׁלַּח	שֻׁלַּח	הִשְׁתַּלַּח	הִשְׁלִיחַ	הָשְׁלַח
3. f	שָׁלְחָה	נִשְׁלְחָה	שִׁלְּחָה	שֻׁלְּחָה	הִשְׁתַּלְּחָה	הִשְׁלִיחָה	הָשְׁלְחָה
2. m	שָׁלַחְתָּ	נִשְׁלַחְתָּ	שִׁלַּחְתָּ	שֻׁלַּחְתָּ	הִשְׁתַּלַּחְתָּ	הִשְׁלַחְתָּ	הָשְׁלַחְתָּ
2. f	שָׁלַחַתְּ	נִשְׁלַחַתְּ	שִׁלַּחַתְּ	שֻׁלַּחַתְּ	הִשְׁתַּלַּחַתְּ	הִשְׁלַחַתְּ	הָשְׁלַחַתְּ
1.	שָׁלַחְתִּי	נִשְׁלַחְתִּי	שִׁלַּחְתִּי	שֻׁלַּחְתִּי	הִשְׁתַּלַּחְתִּי	הִשְׁלַחְתִּי	הָשְׁלַחְתִּי
3. pl	שָׁלְחוּ	נִשְׁלְחוּ	שִׁלְּחוּ	שֻׁלְּחוּ	הִשְׁתַּלְּחוּ	הִשְׁלִיחוּ	הָשְׁלְחוּ
2. m	שְׁלַחְתֶּם	נִשְׁלַחְתֶּם	שִׁלַּחְתֶּם	שֻׁלַּחְתֶּם	הִשְׁתַּלַּחְתֶּם	הִשְׁלַחְתֶּם	הָשְׁלַחְתֶּם
2. f	שְׁלַחְתֶּן	נִשְׁלַחְתֶּן	שִׁלַּחְתֶּן	שֻׁלַּחְתֶּן	הִשְׁתַּלַּחְתֶּן	הִשְׁלַחְתֶּן	הָשְׁלַחְתֶּן
1.	שָׁלַחְנוּ	נִשְׁלַחְנוּ	שִׁלַּחְנוּ	שֻׁלַּחְנוּ	הִשְׁתַּלַּחְנוּ	הִשְׁלַחְנוּ	הָשְׁלַחְנוּ
imperfectum							
3. m sg	יִשְׁלַח	יִשָּׁלַח	יְשַׁלַּח	יְשֻׁלַּח	יִשְׁתַּלַּח	יַשְׁלִיחַ	יָשְׁלַח
3. f	תִּשְׁלַח	תִּשָּׁלַח	תְּשַׁלַּח	תְּשֻׁלַּח	תִּשְׁתַּלַּח	תַּשְׁלִיחַ	תָּשְׁלַח
2. m	תִּשְׁלַח	תִּשָּׁלַח	תְּשַׁלַּח	תְּשֻׁלַּח	תִּשְׁתַּלַּח	תַּשְׁלִיחַ	תָּשְׁלַח
2. f	תִּשְׁלְחִי	תִּשָּׁלְחִי	תְּשַׁלְּחִי	תְּשֻׁלְּחִי	תִּשְׁתַּלְּחִי	תַּשְׁלִיחִי	תָּשְׁלְחִי
1.	אֶשְׁלַח	אִשָּׁלַח	אֲשַׁלַּח	אֲשֻׁלַּח	אֶשְׁתַּלַּח	אַשְׁלִיחַ	אָשְׁלַח
3. m pl	יִשְׁלְחוּ	יִשָּׁלְחוּ	יְשַׁלְּחוּ	יְשֻׁלְּחוּ	יִשְׁתַּלְּחוּ	יַשְׁלִיחוּ	יָשְׁלְחוּ
3. f	תִּשְׁלַחְנָה	תִּשָּׁלַחְנָה	תְּשַׁלַּחְנָה	תְּשֻׁלַּחְנָה	תִּשְׁתַּלַּחְנָה	תַּשְׁלִיחְנָה	תָּשְׁלַחְנָה
2. m	תִּשְׁלְחוּ	תִּשָּׁלְחוּ	תְּשַׁלְּחוּ	תְּשֻׁלְּחוּ	תִּשְׁתַּלְּחוּ	תַּשְׁלִיחוּ	תָּשְׁלְחוּ
2. f	תִּשְׁלַחְנָה	תִּשָּׁלַחְנָה	תְּשַׁלַּחְנָה	תְּשֻׁלַּחְנָה	תִּשְׁתַּלַּחְנָה	תַּשְׁלִיחְנָה	תָּשְׁלַחְנָה
1.	נִשְׁלַח	נִשָּׁלַח	נְשַׁלַּח	נְשֻׁלַּח	נִשְׁתַּלַּח	נַשְׁלִיחַ	נָשְׁלַח
nar	וַיִּשְׁלַח	וַיִּשָּׁלַח	וַיְשַׁלַּח			וַיַּשְׁלַח	
koh	אֶשְׁלְחָה	אִשָּׁלְחָה	אֲשַׁלְּחָה			אַשְׁלִיחָה	

Silné sloveso s laryngálou (pokračování)

verba לׄר

	Qal	***Nifʿal***	***Piʿel***	***Puʿal***	***Hitpaʿel***	***Hifʿīl***	***Hofʿal***
imperativ							
2. m sg	שְׁלַח	הִשָּׁלַח	שַׁלַּח	–	הִשְׁתַּלַּח	הַשְׁלַח	–
2. f	שִׁלְחִי	הִשָּׁלְחִי	שַׁלְּחִי	–	הִשְׁתַּלְּחִי	הַשְׁלִיחִי	–
2. m pl	שִׁלְחוּ	הִשָּׁלְחוּ	שַׁלְּחוּ	–	הִשְׁתַּלְּחוּ	הַשְׁלִיחוּ	–
2. f	שְׁלַחְנָה	הִשָּׁלַחְנָה	שַׁלַּחְנָה	–	הִשְׁתַּלַּחְנָה	הַשְׁלַחְנָה	–
participium							
pt act	שֹׁלֵחַ		מְשַׁלֵּחַ			מַשְׁלִיחַ	
pas	שָׁלוּחַ	נִשְׁלָח		מְשֻׁלָּח	מִשְׁתַּלֵּחַ		מָשְׁלָח
infinitiv							
inf abs	שָׁלוֹחַ	נִשְׁלֹחַ	שַׁלֵּחַ		הִשְׁתַּלֵּחַ	הַשְׁלֵחַ	הָשְׁלַח
inf cs	שְׁלֹחַ	הִשָּׁלַח	שַׁלַּח		הִשְׁתַּלַּח	הַשְׁלִיחַ	

Silné sloveso s laryngálou (pokračování)

verba ע׳ר

	Qal	***Nifʿal***	***Piʿel***	***Puʿal***		***Hitpaʿel***
perfectum						
3. m sg	בָּחַר	נִבְחַר	בֵּרַךְ	נִחַם	בֹּרַךְ	הִתְבָּרֵךְ
3. f	בָּחֲרָה	נִבְחֲרָה	בֵּרְכָה		↓בֹּרְכָה	הִתְבָּרְכָה
2. m	בָּחַרְתָּ	נִבְחַרְתָּ	בֵּרַכְתָּ	נִחַמְתָּ	בֹּרַכְתָּ	הִתְבָּרַכְתָּ
2. f	בָּחַרְתְּ	נִבְחַרְתְּ	בֵּרַכְתְּ	נִחַמְתְּ	בֹּרַכְתְּ	הִתְבָּרַכְתְּ
1.	בָּחַרְתִּי	נִבְחַרְתִּי	בֵּרַכְתִּי	נִחַמְתִּי	בֹּרַכְתִּי	הִתְבָּרַכְתִּי
3. pl	בָּחֲרוּ	נִבְחֲרוּ	בֵּרְכוּ	נֻחֲמוּ	בֹּרְכוּ	הִתְבָּרְכוּ
2. m	בְּחַרְתֶּם	נִבְחַרְתֶּם	בֵּרַכְתֶּם		בֹּרַכְתֶּם	הִתְבָּרַכְתֶּם
2. f	בְּחַרְתֶּן	נִבְחַרְתֶּן	בֵּרַכְתֶּן		בֹּרַכְתֶּן	הִתְבָּרַכְתֶּן
1.	בָּחַרְנוּ	נִבְחַרְנוּ	בֵּרַכְנוּ		בֹּרַכְנוּ	הִתְבָּרַכְנוּ
imperfectum						
3. m sg	יִבְחַר	יִבָּחֵר	יְבָרֵךְ	יְנַחֵם	יְבֹרַךְ	יִתְבָּרֵךְ
3. f	תִּבְחַר	תִּבָּחֵר	תְּבָרֵךְ	תְּנַחֵם	תְּבֹרַךְ	תִּתְבָּרֵךְ
2. m	תִּבְחַר	תִּבָּחֵר	תְּבָרֵךְ	תְּנַחֵם	תְּבֹרַךְ	תִּתְבָּרֵךְ
2. f	תִּבְחֲרִי	תִּבָּחֲרִי	תְּבָרְכִי	תְּנַחֲמִי	תְּבֹרְכִי	תִּתְבָּרְכִי
1.	אֶבְחַר	אֶבָּחֵר	אֲבָרֵךְ	אֲנַחֵם	אֲבֹרַךְ	אֶתְבָּרֵךְ
3. m pl	יִבְחֲרוּ	יִבָּחֲרוּ	יְבָרְכוּ	יְנַחֲמוּ	יְבֹרְכוּ	יִתְבָּרְכוּ
3. f	תִּבְחַרְנָה	תִּבָּחַרְנָה	תְּבָרֵכְנָה		תְּבֹרַכְנָה	תִּתְבָּרַכְנָה
2. m	תִּבְחֲרוּ	תִּבָּחֲרוּ	תְּבָרְכוּ	תְּנַחֲמוּ	תְּבֹרְכוּ	תִּתְבָּרְכוּ
2. f	תִּבְחַרְנָה	תִּבָּחַרְנָה	תְּבָרֵכְנָה		תְּבֹרַכְנָה	תִּתְבָּרַכְנָה
1.	נִבְחַר	נִבָּחֵר	נְבָרֵךְ		נְבֹרַךְ	נִתְבָּרֵךְ
nar	וַיִּבְחַר	וַיִּבָּחֵר	וַיְבָרֵךְ	וַיְנַחֵם		
koh	אֶבְחֲרָה	אֶבָּחֲרָה	אֲבָרְכָה			

Silné sloveso s laryngálou (pokračování)

verba ע״ר

	Qal	***Nifʿal***	***Piʿel***		***Puʿal***	***Hitpaʿel***
imperativ						
2. m sg	בְּחַר	הִבָּחֵר	בָּרֵךְ	נַחֵם	–	הִתְבָּרֵךְ
2. f	בְּחָרִי	הִבָּחֲרִי	בָּרְכִי		–	הִתְבָּרְכִי
2. m pl	בְּחָרוּ	הִבָּחֲרוּ	בָּרְכוּ	נַחֲמוּ	–	הִתְבָּרְכוּ
2. f	בְּחָרְנָה	הִבָּחַרְנָה	בָּרֵכְנָה		–	הִתְבָּרַכְנָה
participia						
pt act	בֹּחֵר		מְבָרֵךְ	מְנַחֵם		
pas	בָּחוּר	נִבְחָר			מְבֹרָךְ	מִתְבָּרֵךְ
infinitiv						
inf abs	בָּחוֹר	נִבְחֹר	בָּרֵךְ		בֹּרַךְ	
inf cs	בְּחוֹר	הִבָּחֵר		נַחֵם		

Slabá slovesa – třída פ״ן

		Qal	*Nif'al*	*Hif'īl*	*Hof'al*	*Qal*			*Nif'al*
perfectum									
3. m sg	נָגַשׁ	נָפַל	נִגַּשׁ	הִגִּישׁ	הֻגַּשׁ	נָתַן	לָקַח	נִתַּן	נִלְקַח
3. f	↓	↓	נִגְּשָׁה	הִגִּישָׁה	הֻגְּשָׁה	נָתְנָה	↓	נִתְּנָה	↓
2. m			נִגַּשְׁתָּ	הִגַּשְׁתָּ	הֻגַּשְׁתָּ	נָתַתָּ		נִתַּתָּ	
2. f			נִגַּשְׁתְּ	הִגַּשְׁתְּ	הֻגַּשְׁתְּ	נָתַתְּ		↓	
1.			נִגַּשְׁתִּי	הִגַּשְׁתִּי	הֻגַּשְׁתִּי	נָתַתִּי			
3. pl			נִגְּשׁוּ	הִגִּישׁוּ	הֻגְּשׁוּ	נָתְנוּ			
2. m			נִגַּשְׁתֶּם	הִגַּשְׁתֶּם	הֻגַּשְׁתֶּם	נְתַתֶּם			
2. f			נִגַּשְׁתֶּן	הִגַּשְׁתֶּן	הֻגַּשְׁתֶּן	נְתַתֶּן			
1.			נִגַּשְׁנוּ	הִגַּשְׁנוּ	הֻגַּשְׁנוּ	נָתַנּוּ			
imperfectum									
3. m sg	יִגַּשׁ	יִפֹּל	יִנָּגֵשׁ	יַגִּישׁ	יֻגַּשׁ	יִתֵּן	יִקַּח	יִנָּתֵן	יִלָּקַח
3. f	תִּגַּשׁ	תִּפֹּל	↓	תַּגִּישׁ	תֻּגַּשׁ	תִּתֵּן	תִּקַּח	↓	↓
2. m	תִּגַּשׁ	תִּפֹּל		תַּגִּישׁ	תֻּגַּשׁ	תִּתֵּן	תִּקַּח	(jako ל״ה	
2. f	תִּגְּשִׁי	תִּפְּלִי		תַּגִּישִׁי	תֻּגְּשִׁי	תִּתְּנִי	תִּקְּחִי		
1.	אֶגַּשׁ	אֶפֹּל		אַגִּישׁ	אֻגַּשׁ	אֶתֵּן	אֶקַּח		
3. m pl	יִגְּשׁוּ	יִפְּלוּ		יַגִּישׁוּ	יֻגְּשׁוּ	יִתְּנוּ	יִקְּחוּ		
3. f	תִּגַּשְׁנָה	תִּפֹּלְנָה		תַּגִּשְׁנָה	תֻּגַּשְׁנָה	(תִּתֵּנָה) תִּתֵּנָה	תִּקַּחְנָה		
2. m	תִּגְּשׁוּ	תִּפְּלוּ		תַּגִּישׁוּ	תֻּגְּשׁוּ	תִּתְּנוּ	תִּקְּחוּ		
2. f	תִּגַּשְׁנָה	תִּפֹּלְנָה		תַּגִּשְׁנָה	תֻּגַּשְׁנָה	(תִּתֵּנָה) תִּתֵּנָה	תִּקַּחְנָה		
1.	נִגַּשׁ	נִפֹּל		נַגִּישׁ	נֻגַּשׁ	נִתֵּן	נִקַּח		
nar	וַיִּגַּשׁ	וַיִּפֹּל		וַיַּגֵּשׁ		וַיִּתֵּן	וַיִּקַּח		
koh	אֶגְּשָׁה	אֶפְּלָה		אַגִּישָׁה		אֶתְּנָה	אֶקְּחָה		

Slabá slovesa – třída פ״ן (pokračování)

		Qal	*Nif'al*	*Hif'il*	*Hof'al*	*Qal*			*Nif'al*
imperativ									
2. m sg	גַּשׁ גְּשָׁה	נְפֹל	הִנָּגֵשׁ	הַגֵּשׁ		– תֵּן תְּנָה	קַח קְחָה	הִנָּתֵן	הִלָּחֵם
2. f	גְּשִׁי	נִפְלִי	↓	הַגִּישִׁי		– תְּנִי	קְחִי	↓	↓
2. m pl	גְּשׁוּ	נִפְלוּ		הַגִּישׁוּ		– תְּנוּ	קְחוּ		
2. f	גַּשְׁנָה	נִפְלְנָה		הַגֵּשְׁנָה		– (תֵּנָה)	קַחְנָה		
participia									
pt act	נֹגֵשׁ	נֹפֵל		מַגִּישׁ		נֹתֵן	לֹקֵחַ		
pas	נָגוּשׁ		נִגָּשׁ		מֻגָּשׁ	נָתוּן	לָקוּחַ	נִתָּן	נִלְקָח
infinitiv									
inf abs	נָגוֹשׁ	נָפוֹל		הַגֵּשׁ	הֻגַּשׁ	נָתוֹן	לָקוֹחַ	הִנָּתֵּן	הִלָּקֵחַ
inf cs	גֶּשֶׁת	נְפֹל	הִנָּגֵשׁ	הַגִּישׁ	הֻגַּשׁ	תֵּת	קַחַת	הִנָּתֵן	הִלָּקַח
+ לְ	לָגֶשֶׁת	לִנְפֹּל				לָתֵּת	לָקַחַת		
+ suf	גִּשְׁתִּי					תִּתִּי			

Slabá slovesa – třída פ״ו a פ״י

	פ״ו				פ״י	
	Qal	***Nifʿal***	***Hifʿīl***	***Hofʿal***	***Qal***	***Hifʿīl***
perfectum						
3. m sg	יָשַׁב	נוֹשַׁב	הוֹשִׁיב	הוּשַׁב	(טוֹב)	הֵיטִיב
3. f	יָשְׁבָה	נוֹשְׁבָה	הוֹשִׁיבָה	הוּשְׁבָה		הֵיטִיבָה
2. m	יָשַׁבְתָּ	נוֹשַׁבְתָּ	הוֹשַׁבְתָּ	הוּשַׁבְתָּ		הֵיטַבְתָּ
2. f	↓	נוֹשַׁבְתְּ	הוֹשַׁבְתְּ	הוּשַׁבְתְּ		הֵיטַבְתְּ
1.		נוֹשַׁבְתִּי	הוֹשַׁבְתִּי	הוּשַׁבְתִּי		הֵיטַבְתִּי
3. pl		נוֹשְׁבוּ	הוֹשִׁיבוּ	הוּשְׁבוּ		הֵיטִיבוּ
2. m		נוֹשַׁבְתֶּם	הוֹשַׁבְתֶּם	הוּשַׁבְתֶּם		הֵיטַבְתֶּם
2. f		נוֹשַׁבְתֶּן	הוֹשַׁבְתֶּן	הוּשַׁבְתֶּן		הֵיטַבְתֶּן
1.		נוֹשַׁבְנוּ	הוֹשַׁבְנוּ	הוּשַׁבְנוּ		הֵיטַבְנוּ
imperfectum						
3. m sg	יֵשֵׁב	יִוָּשֵׁב	יוֹשִׁיב	יוּשַׁב	יִיטַב	יֵיטִיב
3. f	תֵּשֵׁב	תִּוָּשֵׁב	תּוֹשִׁיב	תּוּשַׁב	תִּיטַב	תֵּיטִיב
2. m	תֵּשֵׁב	תִּוָּשֵׁב	תּוֹשִׁיב	תּוּשַׁב	תִּיטַב	תֵּיטִיב
2. f	תֵּשְׁבִי	תִּוָּשְׁבִי	תּוֹשִׁיבִי	תּוּשְׁבִי	תִּיטְבִי	תֵּיטִיבִי
1.	אֵשֵׁב	אִוָּשֵׁב	אוֹשִׁיב	אוּשַׁב	אִיטַב	אֵיטִיב
3. m pl	יֵשְׁבוּ	יִוָּשְׁבוּ	יוֹשִׁיבוּ	יוּשְׁבוּ	יִיטְבוּ	יֵיטִיבוּ
3. f	תֵּשַׁבְנָה	תִּוָּשַׁבְנָה	(תּוֹשֵׁבְנָה)	תּוּשַׁבְנָה	תִּיטַבְנָה	תֵּיטַבְנָה
2. m	תֵּשְׁבוּ	תִּוָּשְׁבוּ	תּוֹשִׁיבוּ	תּוּשְׁבוּ	תִּיטְבוּ	תֵּיטִיבוּ
2. f	תֵּשַׁבְנָה	תִּוָּשַׁבְנָה	(תּוֹשֵׁבְנָה)	תּוּשַׁבְנָה	תִּיטַבְנָה	תֵּיטַבְנָה
1.	נֵשֵׁב	נִוָּשֵׁב	נוֹשִׁיב	נוּשַׁב	נִיטַב	נֵיטִיב
nar	וַיֵּשֶׁב		וַיּוֹשֶׁב		וַיִּיטַב	וַיֵּיטֶב

Slabá slovesa – třída פ״ו a פ״י (pokračování)

	פ״ו				פ״י	
	Qal	***Nifʿal***	***Hifʿīl***	***Hofʿal***	***Qal***	***Hifʿīl***
imperativ						
2. m sg	שֵׁב (שְׁבָה)	הִוָּשֵׁב	הוֹשֵׁב	–		הֵיטֵב
2. f	שְׁבִי	הִוָּשְׁבִי	הוֹשִׁיבִי	–		הֵיטִיבִי
2. m pl	שְׁבוּ	הִוָּשְׁבוּ	הוֹשִׁיבוּ	–		הֵיטִיבוּ
2. f	שֵׁבְנָה	הִוָּשַׁבְנָה	הוֹשֵׁבְנָה	–		הֵיטַבְנָה
participia						
pt act	יֹשֵׁב		מוֹשִׁיב		יֹטֵב	מֵיטִיב
pas	יָשׁוּב	נוֹשָׁב		מוּשָׁב	יָטוּב	
infinitivy						
inf abs	יָשׁוֹב		הוֹשֵׁב		יָטוֹב	הֵיטֵב
inf cs	שֶׁבֶת	הִוָּשֵׁב	הוֹשִׁיב	הוּשַׁב	(יְטֹב)	הֵיטִיב

Slabá slovesa – třída ע״ו

	verba ע״ו					verba ע״י
	Qal		***Nifʿal***	***Hifʿīl***	***Hofʿal***	***Qal***
perfectum						
3. m sg	קָם	מֵת	בּוֹשׁ	נָקוֹם	הוּקַם	שָׂם
3. f	קָמָה	מֵתָה	בּוֹשָׁה	נָקוֹמָה	הוּקְמָה	שָׂמָה
2. m	קַמְתָּ	מַתָּה[161]	בּוֹשְׁתָּ	נָקוֹמֹתָ	הוּקַמְתָּ	שַׂמְתָּ
2. f	קַמְתְּ	מַתְּ	בּוֹשְׁתְּ	נָקוֹמֹת	הוּקַמְתְּ	↓
1.	קַמְתִּי	מַתִּי	בּוֹשְׁתִּי	נָקוֹמֹתִי	הוּקַמְתִּי	
3. pl	קָמוּ	מֵתוּ	בּוֹשׁוּ	נָקוֹמוּ	הוּקְמוּ	
2. m	קַמְתֶּם	מַתֶּם	בּוֹשְׁתֶּם	נָקוֹמֹתֶם	הוּקַמְתֶּם	
2. f	קַמְתֶּן	מַתֶּן	בּוֹשְׁתֶּן	נָקוֹמֹתֶן	הוּקַמְתֶּן	
1.	קָמְנוּ	מַתְנוּ	בּוֹשְׁנוּ	נָקוֹמֹנוּ	הוּקַמְנוּ	
imperfectum						
3. m sg	יָקוּם	יָמוּת	יֵבוֹשׁ	יָקוֹם	יוּקַם	יָשִׂים
3. f	תָּקוּם	↓	תֵּבוֹשׁ	תָּקוֹם	תּוּקַם	תָּשִׂים
2. m	תָּקוּם		תֵּבוֹשׁ	תָּקוֹם	תּוּקַם	תָּשִׂים
2. f	תָּקוֹמִי		תֵּבוֹשִׁי	תָּקוֹמִי	תּוּקְמִי	תָּשִׂימִי
1.	אָקוּם		אֵבוֹשׁ	אָקוֹם	אוּקַם	אָשִׂים
3. m pl	יָקוֹמוּ		יֵבוֹשׁוּ	יָקוֹמוּ	יוּקְמוּ	יָשִׂימוּ
3. f	תָּקוּמֶינָה		תֵּבֹשְׁנָה	–	תּוּקַמְנָה	תָּשִׂימֶינָה
2. m	תָּקוֹמוּ		תֵּבוֹשׁוּ	תָּקוֹמוּ	תּוּקְמוּ	תָּשִׂימוּ
2. f	תָּקוּמֶינָה		תֵּבֹשְׁנָה	–	תּוּקַמְנָה	תָּשִׂימֶינָה
1.	נָקוּם		נֵבוֹשׁ	נָקוֹם	נוּקַם	נָשִׂים
nar	וַיָּקָם	וַיָּמָת	וַיֵּבוֹשׁ	וַיָּקֶם		וַיָּשֶׂם
koh	אָקוּמָה	אָמוּתָה	אֵבוֹשָׁה	אָקִימָה		אָשִׂימָה

161 מַתָּה < מַתְתָּ.

Slabá slovesa – třída ע״ו (pokračování)

	verba ע״ו					verba ע״י	
	Qal			***Nifʿal***	***Hifʿīl***	***Hofʿal***	***Qal***
imperativ							
2. m sg	קוּם	מוּת	בּוֹשׁ	הִקּוֹם	הָקֵם	–	שִׂים
2. f	קוּמִי	↓	בּוֹשִׁי	הִקּוֹמִי	הָקִימִי		שִׂימִי
2. m pl	קוּמוּ		בּוֹשׁוּ	הִקּוֹמוּ	הָקִימוּ		שִׂימוּ
2. f	קֹמְנָה		בֹּשְׁנָה	הִקֹּמְנָה	הָקֵמְנָה		–
participia							
pt act	קָם	מֵת	בּוֹשׁ	נָקוֹם	מֵקִים		שָׂם
pas	קוּם					מוּקָם	
infinitivy							
inf abs	קוֹם	מוֹת			הָקֵם		שׂוֹם
inf cs	קוּם	מוּת	בּוֹשׁ	הִקּוֹם	הָקִים	הוּקַם	שִׂים

Slabá slovesa – třída ע״ע

	Qal				*Nif'al*	*Hif'īl*	*Hof'al*	
perfectum		*stativní*						
3. m sg	סַב	סָבַב	קַל		נָסַב	הֵסֵב	הוּסַב	
3. f	סַבָּה	סָבְבָה	קַלָּה		נָסַבָּה	הֵסַבָּה	הוּסַבָּה	
2. m		סַבּוֹתָ	קַלּוֹתָ		נְסַבּוֹתָ	הֵסַבּוֹתָ	הוּסַבּוֹתָ	
2. f		סַבּוֹת	קַלּוֹת		נְסַבּוֹת	הֵסַבּוֹת	הוּסַבּוֹת	
1.		סַבּוֹתִי	קַלּוֹתִי		נְסַבּוֹתִי	הֵסַבּוֹתִי	הוּסַבּוֹתִי	
3. pl	סַבּוּ	סָבְבוּ	קַלּוּ		נָסַבּוּ	הֵסַבּוּ	הוּסַבּוּ	
2. m		סַבּוֹתֶם	קַלּוֹתֶם		נְסַבּוֹתֶם	הֵסַבּוֹתֶם	הוּסַבּוֹתֶם	
2. f		סַבּוֹתֶן	קַלּוֹתֶן		נְסַבּוֹתֶן	הֵסַבּוֹתֶן	הוּסַבּוֹתֶן	
1.		סַבּוֹנוּ	קַלּוֹנוּ		נְסַבּוֹנוּ	הֵסַבּוֹנוּ	הוּסַבּוֹנוּ	
imperfectum								
3. m sg	יָסֹב	יִסֹּב	יֵקַל	יִסַּב	יַסֵּב	יָסֵב	יֵסַב	יוּסַב
3. f	תָּסֹב	תִּסֹּב	תֵּקַל	תִּסַּב		תָּסֵב		תּוּסַב
2. m	תָּסֹב	תִּסֹּב	תֵּקַל	תִּסַּב		תָּסֵב		↓
2. f	תָּסֹבִּי	תִּסְבִּי	תֵּקְלִי	תִּסַּבִּי		תָּסֵבִּי		
1.	אָסֹב	אֶסֹּב	אֵקַל	אֶסַּב		אָסֵב		
3. m pl	יָסֹבּוּ	יִסְבּוּ	יֵקְלוּ	יִסַּבּוּ	יַסֵּבּוּ	יָסֵבּוּ		
3. f	תִּסֻּבֶּינָה	תִּסֹּבְנָה	תִּקַּלֶּינָה	תִּסַּבֶּינָה		תִּסַבֶּינָה		
2. m	תָּסֹבּוּ	תִּסְבּוּ	תֵּקַלּוּ	תִּסַּבּוּ		תָּסֵבּוּ		
2. f	תִּסֻּבֶּינָה	תִּסֹּבְנָה	תִּקַּלֶּינָה	תִּסַּבֶּינָה		תִּסַבֶּינָה		
1.	נָסֹב	נִסֹּב	נֵקַל	נִסַּב		נָסֵב		
nar	וָאָסֹב	וַיִּסֹּב	וַיֵּקַל	וַיִּסַּב		וָאָסֵב		
koh	אֶסֹּבָה	אֶסְבָּה						

Slabá slovesa – třída ע״ע (pokračování)

	Qal	*Nif'al*	*Hif'īl*	*Hof'al*
imperativ				
2. m sg	סֹב	הִסַּב	הָסֵב	–
2. f	סֹבִּי	הִסַּבִּי	הָסֵבִּי	–
2. m pl	סֹבּוּ	הִסַּבּוּ	הָסֵבּוּ	–
2. f	סֻבֶּינָה	הִסַּבֶּינָה	הֻסַבֶּינָה	–
participia				
pt act	סֹבֵב	קַל	מֵסֵב	
pas	סָבוּב	נָסָב		מוּסָב
infinitiv				
inf abs	סָבוֹב	הִסּוֹב		
inf cs	סֹב	הִסַּב	הָסֵב	הוּסַב

Slabá slovesa – třída ל״ה

	Qal	*Nifʿal*	*Piʿel*	*Puʿal*	*Hitpaʿel*	*Hifʿīl*	*Hofʿal*
perfectum							
3. m sg	גָּלָה	נִגְלָה	גִּלָּה	גֻּלָּה	הִתְגַּלָּה	הִגְלָה	הָגְלָה
3. f	גָּלְתָה	נִגְלְתָה	גִּלְתָה	גֻּלְתָה	הִתְגַּלְתָה	הִגְלְתָה	הָגְלְתָה
2. m	גָּלִֽיתָ	נִגְלֵֽיתָ	גִּלִּֽיתָ	גֻּלִּֽיתָ	הִתְגַּלִּֽיתָ	הִגְלִֽיתָ	הָגְלֵֽיתָ
2. f	גָּלִית	נִגְלֵית	↓	↓	↓	↓	↓
1.	גָּלִֽיתִי	נִגְלֵֽיתִי					
3. pl	גָּלוּ	נִגְלוּ					
2. m	גְּלִיתֶם	נִגְלֵיתֶם					
2. f	גְּלִיתֶן	נִגְלֵיתֶן					
1.	גָּלִֽינוּ	נִגְלֵינוּ					
imperfectum							
3. m sg	יִגְלֶה	יִגָּלֶה	יְגַלֶּה	יְגֻלֶּה	יִתְגַּלֶּה	יַגְלֶה	יָגְלֶה
3. f	תִּגְלֶה	תִּגָּלֶה	תְּגַלֶּה	תְּגֻלֶּה	תִּתְגַּלֶּה	תַּגְלֶה	תָּגְלֶה
2. m	תִּגְלֶה	תִּגָּלֶה	↓	↓	↓	↓	↓
2. f	תִּגְלִי	תִּגָּלִי					
1.	אֶגְלֶה	אֶגָּלֶה					
3. m pl	יִגְלוּ	יִגָּלוּ					
3. f	תִּגְלֶֽינָה	תִּגָּלֶֽינָה					
2. m	תִּגְלוּ	תִּגָּלוּ					
2. f	תִּגְלֶֽינָה	תִּגָּלֶֽינָה					
1.	נִגְלֶה	נִגָּלֶה					
nar	וַיִּגֶל וַיֵּגֶל	וַיִּגָּל	וַיְגַל	וַיְגֻלֶּה	וַיִּתְגַּל	וַיְּגֶל	
koh		jako *impf*					

Slabá slovesa – třída ל״ה (pokračování)

	Qal	*Nifʿal*	*Piʿel*	*Puʿal*	*Hitpaʿel*	*Hifʿīl*	*Hofʿal*
imperativ							
2. m sg	גְּלֵה	הִגָּלֵה	גַּלֵּה	–	הִתְגַּלֵּה	הַגְלֵה הַגֶל	–
2. f	גְּלִי	הִגָּלִי	גַּלִּי		הִתְגַּלִּי	הַגְלִי	
2. m pl	גְּלוּ	הִגָּלוּ	גַּלּוּ		הִתְגַּלּוּ	הַגְלוּ	
2. f	גְּלֶינָה	הִגָּלֶינָה	גַּלֶּינָה		הִתְגַּלֶּינָה	הַגְלֶינָה	
participia							
pt act	גֹּלֶה[162]	נִגְלֶה	מְגַלֶּה		מִתְגַּלֶּה	מַגְלֶה	
pas	גָּלוּי[163]			מְגֻלֶּה			מָגְלֶה
infinitiv							
inf abs	גָּלֹה	נִגְלֹה	גַּלֵּה	גֻּלֵּה	הִתְגַּלֵּה	הַגְלֵה	הָגְלֵה
inf cs	גְּלוֹת	הִגָּלוֹת	גַּלּוֹת	גֻּלּוֹת	הִתְגַּלּוֹת	הַגְלוֹת	הָגְלוֹת

162 f sg גְּלָה, pl m גְּלִים

163 f sg גְּלוּיָה, pl m גְּלוּיִם (pouze zde se ל״י uplatňuje jako konzonanta).

Slabá slovesa – třída לא

	Qal		*Nifʿal*	*Piʿel*	*Puʿal*	*Hitpaʿel*	*Hifʿīl*	*Hofʿal*
	stativní	*aktivní*						
perfectum								
3. m sg	מָלֵא	מָצָא	נִמְצָא	מִצֵּא	מֻצָּא	הִתְמַצֵּא	הִמְצִיא	הָמְצָא
3. f	מָלְאָה	מָצְאָה	נִמְצְאָה	מִצְאָה	מֻצְאָה	הִתְמַצְאָה	הִמְצִיאָה	הָמְצְאָה
2. m	מָלֵאתָ	מָצָאתָ	נִמְצֵאתָ	מִצֵּאתָ	מֻצֵּאתָ	הִתְמַצֵּאתָ	הִמְצֵאתָ	הָמְצֵאתָ
2. f	מָלֵאת	מָצָאת	נִמְצֵאת	מִצֵּאת	מֻצֵּאת	הִתְמַצֵּאת	הִמְצֵאת	הָמְצֵאת
1.	מָלֵאתִי	מָצָאתִי	נִמְצֵאתִי	מִצֵּאתִי	מֻצֵּאתִי	הִתְמַצֵּאתִי	הִמְצֵאתִי	הָמְצֵאתִי
3. pl	מָלְאוּ	מָצְאוּ	נִמְצְאוּ	↓	↓	↓	הִמְצִיאוּ	↓
2. m	מְלֵאתֶם	מְצָאתֶם	נִמְצֵאתֶם				הִמְצֵאתֶם	
2. f	מְלֵאתֶן	מְצָאתֶן	נִמְצֵאתֶן				הִמְצֵאתֶן	
1.	מָלֵאנוּ	מָצָאנוּ	נִמְצֵאנוּ				הִמְצֵאנוּ	
imperfectum								
3. m sg		יִמְצָא	יִמָּצֵא	יְמַצֵּא	יְמֻצָּא	יִתְמַצֵּא	יַמְצִיא	יֵמָצֵא
3. f		תִּמְצָא	תִּמָּצֵא	תְּמַצֵּא	תְּמֻצָּא	תִּתְמַצֵּא	תַּמְצִיא	תֵּמָצֵא
2. m		תִּמְצָא	תִּמָּצֵא	תְּמַצֵּא	תְּמֻצָּא	תִּתְמַצֵּא	תַּמְצִיא	תֵּמָצֵא
2. f		תִּמְצְאִי	תִּמָּצְאִי	תְּמַצְּאִי	תְּמֻצְּאִי	תִּתְמַצְּאִי	תַּמְצִיאִי	תֵּמָצְאִי
1.		אֶמְצָא	אִמָּצֵא	אֲמַצֵּא	אֲמֻצָּא	אֶתְמַצֵּא	אַמְצִיא	אֵמָצֵא
3. m pl		יִמְצְאוּ	יִמָּצְאוּ	↓	↓	↓	יַמְצִיאוּ	↓
3. f		תִּמְצֶאנָה	תִּמָּצֶאנָה				תַּמְצֶאנָה	
2. m		תִּמְצְאוּ	תִּמָּצְאוּ				תַּמְצִיאוּ	
2. f		תִּמְצֶאנָה	תִּמָּצֶאנָה				תַּמְצֶאנָה	
1.		נִמְצָא	נִמָּצֵא				נַמְצִיא	
nar		וַיִּמְצָא	וַיִּמָּצֵא				וַיַּמְצֵא	
koh		אֶמְצְאָה	אִמָּצְאָה				אַמְצִיאָה	

Slabá slovesa – třída לא (pokračování)

	Qal		*Nifʿal*	*Piʿel*	*Puʿal*	*Hitpaʿel*	*Hifʿīl*	*Hofʿal*
imperativ								
2. m sg		מְצָא	הִמָּצֵא	מַצֵּא	–	הִתְמַצֵּא	הַמְצֵא	–
2. f		מִצְאִי	הִמָּצְאִי	מַצְאִי	–	הִתְמַצְאִי	הַמְצִיאִי	–
2. m pl		מִצְאוּ	הִמָּצְאוּ	מַצְאוּ	–	הִתְמַצְאוּ	הַמְצִיאוּ	–
2. f		מְצֶאנָה	הִמָּצֶאנָה	מַצֶּאנָה	–	הִתְמַצֶּאנָה	הַמְצֶאנָה	–
participia								
pt act	מָלֵא	מֹצֵא		מְמַצֵּא		מִתְמַצֵּא	מַמְצִיא	
pas		מָצוּא	נִמְצָא		מְמֻצָּא			מֻמְצָא
infinitiv								
inf abs		מָצוֹא	נִמְצֹא	מַצֹּא	–		הַמְצֵא	
inf cs		מְצֹא	הִמָּצֵא	מַצֵּא	–	הִתְמַצֵּא	הַמְצִיא	הֻמְצָא

Třídy slabých sloves – celkový přehled

třída:	פ׳ן			פ׳י		פ׳ן		
	נפל	נגשׁ	נתן	לקח	יטב	ישׁב	הלךְ	ידע	ירא
Qal *pf*	נָפַל	נָגַשׁ	נָתַן נָתַתָּ	לָקַח	יָטַב	יָשַׁב	הָלַךְ	יָדַע	יָרֵא
impf	יִפֹּל	יִגַּשׁ	יִתֵּן	יִקַּח	יִיטַב	יֵשֵׁב	יֵלֵךְ	יֵדַע	יִירָא
jus				nemá	nemá		nemá		
nar	וַיִּפֹּל	וַיִּגַּשׁ	וַיִּתֵּן	וַיִּקַּח	וַיִּיטַב	וַיֵּשֵׁב	וַיֵּלֶךְ	וַיֵּדַע	וַיִּירָא
imp		גַּשׁ	תֵּן	קַח		שֵׁב	לֵךְ	דַּע	יְרָא
inf cs	נְפֹל	גָּשֶׁת	תֵּת	קַחַת		שָׁבֶת	לֶכֶת	דַּעַת	יְרֹא
Ni *pf*	נִפַּל	נִגַּשׁ	נִתַּן	נִלְקַח		נוֹשַׁב		נוֹדַע	
impf	יִנָּפֵל	יִנָּגֵשׁ	יִנָּתֵן	יִלָּקַח		יִוָּשֵׁב		יִוָּדַע	יִוָּרֵא
jus									
Hi *pf*	הִפִּיל	הִגִּישׁ	nemá	nemá	הֵיטִיב	הוֹשִׁיב	הוֹלִיךְ	הוֹדִיעַ	nemá
impf	יַפִּיל	יַגִּישׁ			יֵיטִיב	יוֹשִׁיב	יוֹלִיךְ	יוֹדִיעַ	
nar	וַיַּפֵּל	וַיַּגֵּשׁ			וַיֵּיטֶב	וַיּוֹשֶׁב	וַיּוֹלֶךְ	וַיּוֹדַע	
imp	הַפֵּל	הַגֵּשׁ				הוֹשֵׁב	הוֹלֵךְ	הוֹדַע	
Ho *pf*	הָפַל	הֻגַּשׁ				הוּשַׁב	nemánepr.		nemá
impf	יָפַל	יֻגַּשׁ	יֻתַּן	יֻקַּח		יוּשַׁב			

Třídy slabých sloves – celkový přehled

třída:	ע״ע	ע״יו				ל״ה			
	סבב	קום	מות	בין	בוא	נוח	גלה	עלה	ראה	היה
***Qal** pf*	סָבַב סַבּוֹתָ סַבָּה	קָם קַמְתָּ	מֵת מַתָּ	בִּין בַּנְתָּ	בָּא		גָּלָה גָּלְתָּה	עָלָה	רָאָה	הָיָה הָיְתָה הֱיִיתֶם
impf	יָסֹב יִסֹּב[164] תְּסֻבֶּינָה	יָקוּם תְּקוּמֶינָה	יָמוּת ~ *Hi*	יָבִין	יָבוֹא	יָנוּחַ	יִגְלֶה תִּגְלֶינָה	יַעֲלֶה	יִרְאֶה	יִהְיֶה
jus		יָקֹם	יָמֹת	יָבֵן	יָבֹא		יֶגֶל	יַעַל	יֵרֶא	יְהִי
nar	וַיָּסָב	וַיָּקָם	וַיָּמָת	וַיָּבֶן	וַיָּבֹא	וַיָּנַח	וַיִּגֶל	וַיַּעַל	וַיַּרְא	וַיְהִי
imp	סֹב	קוּם	מֻת	בִּין	בֹּא		גְּלֵה			הֱיֵה
inf cs	סֹב	קוּם	מוּת	בִּין	בֹּא	נוֹחַ	גְּלוֹת			הֱיוֹת
***Ni** pf*	נָסַב נְסַבּוֹתָ	נָקוֹם נְקוּמוֹתָ		נִבְנוֹתִי			נִגְלָה	נַעֲלָה	נִרְאָה	
impf	יִסַּב	יִקּוֹם		יִבּוֹן			יִגָּלֶה	יֵעָלֶה	יֵרָאֶה	
jus									יֵרָא	
***Hi** pf*	הֵסֵב הֲסִבּוֹתָ	הֵקִים הֲקִימוֹתָ	הֵמִית	הֵבִין	הֵבִיא	הֵנִיחַ הִנַּחְתָּ	הִגְלָה הִגְלִיתָ	הֶעֱלָה	הֶרְאָה	
impf	יָסֵב יָסֵּב*	יָקִים	יָמִית	יָבִין	יָבִיא	יָנִיחַ יַנִּיחַ	יַגְלֶה	יַעֲלֶה	יַרְאֶה	
nar	וַיָּסֵב*	וַיָּקֶם			וַיָּבֵא		וַיֶּגֶל	וַיַּעַל	וַיַּרְא	
imp	הָסֵב	הָקֵם					הַגְלֵה	הַעַל	הַרְא	
***Ho** pf*		הוּקַם			הוּבָא		הָגְלָה	הֻעֲלָה	הָרְאָה	
impf	יוּסַב	יוּקַם			יוּבָא					

164 Tvary sloves ע״ע s krátkou uzavřenou slabikou v preformativu jsou považovány za aramaismy.

Slabá slovesa – pomocné a nepravidelné kmeny

	Polel	***Polal***	***Hitpolel***	***Hištafel***	
perfectum	(intensivy sloves tříd ע״ע a ע״ו)			(pouze sloveso חוה)	
3. m sg	סוֹבֵב	סוֹבַב	הִסְתּוֹבֵב	הִשְׁתַּחֲוָה	
3. f	סִוְּבָה	סוֹבְבָה	הִסְתּוֹבְבָה		
2. m	סוֹבַבְתָּ	סוֹבַבְתָּ	הִסְתּוֹבַבְתָּ	הִשְׁתַּחֲוִיתָ	
2. f	סוֹבַבְתְּ	↓	↓		
1.	סוֹבַבְתִּי			הִשְׁתַּחֲוֵיתִי	
3. pl	סִוְּבוּ			הִשְׁתַּחֲווּ	
2. m	סוֹבַבְתֶּם				
2. f	סוֹבַבְתֶּן				
1.	סוֹבַבְנוּ				
imperfectum					
3. m sg	יְסוֹבֵב	יְסוֹבַב	יִסְתּוֹבֵב	יִשְׁתַּחֲוֶה וַיִּשְׁתַּחוּ (!)	
3. f	תְּסוֹבֵב	תְּסוֹבַב	תִּסְתּוֹבֵב		
2. m	תְּסוֹבֵב	תְּסוֹבַב	תִּסְתּוֹבֵב		
2. f	תְּסִוְּבִי	תְּסוֹבְבִי	תִּסְתּוֹבְבִי		
1.	אֲסוֹבֵב	אֲסוֹבַב	אֵסְתּוֹבֵב	אֶשְׁתַּחֲוֶה	
3. m pl	יְסִוְּבוּ	יְסוֹבְבוּ	יִסְתּוֹבְבוּ	יִשְׁתַּחֲווּ וַיִּשְׁתַּחֲוּ (!)	
3. f	תְּסוֹבֵבְנָה	תְּסוֹבַבְנָה	תִּסְתּוֹבֵבְנָה	וַתִּשְׁתַּחֲוֶיןָ	
2. m	תְּסִוְּבוּ	תְּסוֹבְבוּ	תִּסְתּוֹבְבוּ		
2. f	תְּסוֹבֵבְנָה	תְּסוֹבַבְנָה	תִּסְתּוֹבֵבְנָה		
1.	נְסוֹבֵב	נְסוֹבַב	נִסְתּוֹבֵב		
imp 2. m sg	סוֹבֵב		הִסְתּוֹבֵב	הִשְׁתַּחֲוִי	
inf c	סוֹבֵב		הִסְתּוֹבֵב	הִשְׁתַּחֲוֹת	
pt	מְסוֹבֵב	מְסוֹבָב	מִסְתּוֹבֵב	מִשְׁתַּחֲוֶה מִשְׁתַּחֲוִים	

Přehled nejčastějších tvarů slabých sloves

	další nepravidelné tvary			*pf*	*impf*	*nar*	*kmen*	*kořen*	*význam*	*f* ×
1. verba פ״ן										
	מַגִּיד	הַגִּיד	הַגֵּד	הִגִּיד	יַגִּיד	וַיַּגֶּד	*hi*	נגד	vypravovat	335
			גַּע	נָגַע	יִגַּע	וַיִּגַּע	*q*	נגע	dotknout se	107
						← ל״ה	*q*	נטה		
						← ל״ה	*hi*	נכה		
		נְסַע	סְעוּ	נָסַע	יִסַּע	וַיִּסַּע	*q*	נסע	vytáhnout na pochod	136
			נְפַל	נָפַל	יִפֹּל	וַיִּפֹּל	*q*	נפל	padat	367
	מַצִּיל	הַצִּיל	הַצֵּל	הִצִּיל	יַצִּיל	וַיַּצֵּל	*hi*	נצל	vytrhnout, zachránit	191
לָשֵׂאת	שְׂאֵת	שָׂא	נָשָׂאתָ	נָשָׂא	יִשָּׂא	וַיִּשָּׂא	*q*	נשא	pozvednout	597
וַיִּתְּנוּ	נְתַתֶּם	נָתְנוּ	נָתַתָּ	נָתַן	יִתֵּן	וַיִּתֶּן	*q*	נתן	dát	1919
לָתֵת	תֵּת	תְּנוּ	תֵּן							
לָקַחַת	קַח קַחַת	וַיִּקְחוּ	לָקַחְתָּ	לָקַח	יִקַּח	וַיִּקַּח	*q*	לקח	brát	939
2. verba פ״י										
				(טוֹב)	יִיטַב	וַיִּיטַב	*q*	יטב	být dobrý	
				הֵיטִיב	יֵיטִיב	וַיֵּיטֶב	*hi*	יטב	činit dobro	
יָרֵא *pt*	תִּירְאוּ	תִּירָא	יָרֵאתָ	יָרֵא	יִירָא	וַיִּירָא	*q*	ירא	bát se	284
				יָרַשׁ	יִירַשׁ	וַיִּירַשׁ	*q*	ירשׁ	dědit, být dědicem	159
3. verba פ״ו										
		דַּעַת	דַּע	יָדַע	יֵדַע	וַיֵּדַע	*q*	ידע	poznat	822
			לֶדֶת	יָלְדָה	תֵּלֵד	וַתֵּלֶד	*q*	ילד	rodit	237
				הוֹלִיד	יוֹלִיד	וַיּוֹלֶד	*hi*	ילד	zplodit	176
				הֹסִיף	יוֹסִיף	וַיּוֹסֶף	*hi*	יסף	pokračovat	173
לָצֵאת	צֵא צֵאת	יְצֵאוּ	יָצָאתָ	יָצָא	יֵצֵא	וַיֵּצֵא	*q*	יצא	vyjít	785
	הוֹצִיא	הוֹצֵא	הוֹצֵאתָ	הוֹצִיא	יוֹצִיא	וַיּוֹצֵא	*hi*	יצא	vyvést	278

307	sestoupit	ירד	*q*	וַיֵּרֶד	יֵרֵד	יָרַד	רֵד	רֶדֶת		
1034	usadit se	ישׁב	*q*	וַיֵּשֶׁב	יֵשֵׁב	יָשַׁב	שֵׁב	שֶׁבֶת	(שׁוב)	
184	spasit, zachránit	ישׁע	*hi*	וַיּוֹשַׁע	יוֹשִׁיעַ	הוֹשִׁיעַ	מוֹשִׁיעַ			
	zbývat	יתר	*ni*	וַיִּוָּתֵר	יִוָּתֵר	נוֹתַר	הַנּוֹתָרִים			
1412	jít, chodit	הלך	*q*	וַיֵּלֶךְ	יֵלֵךְ	הָלַךְ	לֵךְ	לֶכֶת	לָלֶכֶת	הוֹלֵךְ

4. verba ע״ו

1997	vejít	בוא	*q*	וַיָּבֹא	יָבוֹא	בָּא	בֹּאתָ	בּוֹא	בָּא	
549	přivést	בוא	*hi*	וַיָּבֵא	יָבִיא	הֵבִיא	הֵבֵאתָ	הָבֵא	מֵבִיא	
	stydět se	בוש			יֵבוֹשׁ	בּוֹשׁ	בֹּשְׁתָּ	יֵבשׁוּ		
q+hi 126	rozlišovat	בין	*q*	וַיָּבֶן	יָבִין	בִּין	בִּין			
	rozumět	בין	*hi*		יָבִין	הֵבִין	הָבֵן	מֵבִין		
110	vzpřímit, postavit	כון	*hi*	וַיָּכֶן	יָכִין	הֵכִין	הֲכִינוֹתָ	הָכִין	הָכֵן	מֵכִין
630	být mrtev	מות	*q*	וַיָּמָת	יָמוּת	מֵת	מַתִּי	מוֹת	לָמוּת	מֵת
138	usmrtit	מות	*hi*	וַיָּמֶת	יָמִית	הֵמִית	הֲמַתִּי	הָמֵת	מֵמִית	
	mít klid	נוח	*q*	וַיָּנַח	יָנוּחַ	נָחוּ				
	nastolit klid	נוח	*hi I*	וַיָּנַח	יָנִיחַ	הֵנִיחַ	הָנִיחַ	מֵנִיחַ		
	postavit	נוח	*hi II*	וַיַּנַּח	יַנִּיחַ	הִנִּיחַ	הַנַּח	מַנִּיחַ		
155	uprchnout	נוס	*q*	וַיָּנָס	יָנוּס	נָס	נָסְנוּ	נוּס		
159	odchýlit se	סור	*q*	וַיָּסַר	יָסוּר	סָר	אָסָרָה	סוּר	סָר	
134	vzdálit	סור	*hi*	וַיָּסַר	יָסִיר	הֵסִיר	הֲסִירֹתִי	יָסֵר	הָסֵר	מֵסִיר
460	vstát	קום	*q*	וַיָּקָם	יָקוּם	קָם	קַמְתָּ	וָאָקֻם	קוּם קוֹם	קָם
146	pozvednout	קום	*hi*	וַיָּקֶם	יָקִים	הֵקִים	הֲקִימוֹתִי	יָקִימוּ	הָקֵם	מֵקִים
	pozvednout	רום	*q*	וַיָּרָם	יָרוּם	רָם	רָם	רָמִים	רָמִי	רָמוֹת
	dát vyrůst	רום	*pol*	וַתְּרוֹמֵם	יְרוֹמֵם	רוֹמַמְתִּי	רוֹמֵם	מְרוֹמֵם		
	zvedat	רום	*hi*	וַיָּרֶם	יָרִים	הֵרִים	הֲרִימוֹתָ	הָרִים	מֵרִים	
582	položit	שים	*q*	וַיָּשֶׂם	יָשִׂים	שָׂם	שַׂמְתָּ	וָאָשֵׂם	שׂוֹם	שָׂם
683	vrátit	שוב	*q*	וַיָּשָׁב	יָשׁוּב	שָׁב	שָׁבְתָּ	אָשׁוּבָה	שׁוּב שׁוֹב	שָׁב
360	přivést zpět	שוב	*hi*	וַיָּשֶׁב	יָשִׁיב	הֵשִׁיב	הֲשִׁיבוֹתָ	הָשֵׁב	מֵשִׁיב	

5. verba ע״ע

סבב	*q*	וַיִּסֹּב	תִּסֹּב	סָבַב	סַבּוֹתִי	וַיָּסַבּוּ	סֹב סֹבִי		kroužit
מדד	*q*	וַיָּמָד		מָדַד	מַדֹּתִי	וַיָּמֹדוּ	(לָ)מֹד		měřit
תמם	*q*	וַתִּתֹּם	יִתֹּם	תַּם	תַּמּוּ	יִתַּמּוּ	תֹּם		být úplný, hotov

6. verba ל״ה

בכה	*q*	וַיֵּבְךְּ	תִּבְכֶּה	בָּכָה	בָּכִיתָה	בָּכִיתִי	יִבְכּוּ	בְּכוֹת	plakat 112
בנה	*q*	וַיִּבֶן	יִבְנֶה	בָּנָה	בָּנִיתָה	בָּנִיתָ	וַיִּבְנוּ	בְּנוֹת בְּנֵה	stavět 346
גלה	*q*	וַיִּגֶל	יִגְלֶה	גָּלָה	גָּלִיתָ	גָּלוּ	יִגְלוּ	גְּלוֹת גְּלֵה גְּלוּי	odkrýt, být zjevný
היה	*q*	וַיְהִי	יִהְיֶה	הָיָה	הָיְתָה	הָיִיתָ	הָיִיתִי	הֱיוּ הֱיִיתֶם	být 3540
					הָיִינוּ	יִהְיוּ	וִיהִי	אֶהְיֶה נֶהְיוּ	
					וַתִּהְיֶינָה	תִּהְיֶינָה	הֱיֵה	הֱיוֹת בֶּהְיוֹת	
חיה	*q*	וַיְחִי	יִחְיֶה	חָיָה	חָיְתָה	חָיִיתָ	חָיוּ	וְחִיִּיתֶם אֶחְיֶה	žít 205
					יִחְיוּ	תִּחְיֶינָה	וֶחְיֵה	לִחְיוֹת	
חוה	*hišt*	וַיִּשְׁתַּחוּ		הִשְׁתַּחֲוָה	הִשְׁתַּחֲוִיתָ		הִשְׁתַּחֲווּ	יִשְׁתַּחֲווּ	poklonit se, vzdát úctu 170
				יִשְׁתַּחֲוֶה	וַיִּשְׁתַּחוּ	הִשְׁתַּחֲוֹת		מִשְׁתַּחֲוִים	
חנה	*q*	וַיִּחַן	יַחֲנוּ	חָנָה	חֲנוֹת חֹנִים				utábořit se 143
ידה	*hi*		יוֹדֶה	הוֹדוּ	הוֹדוּ	הוֹדוֹת	מוֹדֶה		děkovat 100
כלה	*pi*	וַיְכַל	יְכַלֶּה	כִּלָּה	כִּלָּה	כַּלּוֹת	מְכַלֶּה		dokončit 141
כסה	*pi*	וַיְכַס	יְכַסֶּה	כִּסָּה	כַּסּוֹת	מְכַסֶּה			přikrýt 134
נטה	*q*	וַיֵּט	יִטֶּה	נָטָה	נָטִיתִי	וַיֵּט־	וַיִּטּוּ	נְטוּי נְטוּיָה נְטוֹת	vztáhnout 136
נבה	*hi*	וַיַּדְּ	יַכֶּה	הִכָּה	הִכּוּ	וָאַדְּ	הַדְּ	הַכֹּת מַכֶּה	bít 480
עלה	*q*	וַיַּעַל	יַעֲלֶה	עָלָה	עָלְתָה	וַתַּעֲלִינָה	עֲלֵה	עֲלוֹת	vystoupit, jít vzhůru 612
עלה	*hi*	וַיַּעַל	יַעֲלֶה	הֶעֱלָה	הַעַל	הַעֲלוֹת	מַעֲלֶה		obětovat 255
ענה	*q I.*	וַיַּעַן	יַעֲנֶה	עָנָה	עָנְתָה	אֶעֱנֶה	עֲנֵה	עֲנוֹת	odpovědět 309
עשה	*q*	וַיַּעַשׂ	יַעֲשֶׂה	עָשָׂה	עָשְׂתָה	עָשִׂיתָ	עֲשׂוֹת	עֹשֶׂה	činit, dělat 2527
פנה	*q*	וַיִּפֶן	יִפְנֶה	פָּנָה	פָּנִיתָ	וָאֶפֶן	פְּנֵה	פְּנוֹת	obrátit se, ohlédnout 116
צוה	*pi*	וַיְצַו	יְצַוֶּה	צִוָּה	צִוִּיתִי	וָאֲצַוֶּה			přikázat 485
					צִוָּה	צַו	צַווּ	צַוּת מְצַוֶּה	

	וַתֵּרֶא	יִרְאוּ	רָאִיתָ	רָאֲתָה	רָאָה	יִרְאֶה	וַיַּרְא	*q*	ראה	vidět	1129
רֹאוֹת	רֹאָה	רֹאֶה	רְאוֹת	רְאֵה							
הֵרָאוֹת		הֵרָאֵה	וַיֵּרָאוּ	נִרְאוּ	נִרְאָה	יֵרָאֶה	וַיֵּרָא	*ni*	ראה	ukázat se, zjevit se	102
		הַרְבּוֹת	וַתַּרְבִּי	הִרְבֵּית	הִרְבָּה	יַרְבֶּה	וַיֶּרֶב	*hi*	רבה	zmnožit	162
	רְעוֹת	רְעֵה	תִּרְעֶינָה	רָעוּ	רָעָה	יַרְעֶה		*q*	רעה	pást	168
	תִּשְׁתִּי	תֵּשְׁתְּ	שָׁתוּ	שָׁתִיתִי	שָׁתָה	יִשְׁתֶּה	וַיֵּשְׁתְּ	*q*	שתה	pít	216
			שֹׁתֶה	שְׁתוֹת							

7. verba פ׳א

		אֹבֶדֶת	אֹבֵד	אֲבֹד	אָבַד	יֹאבַד		*q*	אבד	hynout	117
אֹהֵב		אֱהֹב	וָאֹהַב	אֲהֵבָה	אָהַב	יֶאֱהַב	וַיֶּאֱהַב	*q*	אהב	milovat	231
אֹכֵל		אֲכֹל	אֱכֹל	אֹכַל	אָכַל	יֹאכַל	וַיֹּאכַל	*q*	אכל	jíst	739
לֵאמֹר	אֱמֹר	תֹּאמַר	וָאֹמַר	אֹמַר	אָמַר	יֹאמַר	וַיֹּאמֶר	*q*	אמר	říkat	5282
		אָסוּף	אֹסֵף	תַּאַסְפִּי	אָסַף	יֶאֱסֹף	וַיֹּסֶף	*q*	אסף	shromáždit	103

8. verba ל׳א

		חֹטֶא	יֶחֶטְאוּ	חָטָאתָ	חָטָא	יֶחֱטָא		*q*	חטא	chybovat, být vinen	181
			וַתִּטְמָא	טָמֵאתָ	טָמֵא	יִטְמָה		*q*	טמא	být nečistý	
							פ׳י ←	*q*	ירא		
							פ׳ו ←	*q, hi*	יצא		
		תְּמַלֶּאנָה	מִלֵּאתֶם	מִלֵּא	יְמַלֵּא	וַיְמַלֵּא		*pi*	מלא	plnit	111
מְצֹא		מְצָא	מָצְאוּ	מָצָאת	מָצָא	יִמְצָא		*q*	מצא	nalézt	306
הִמָּצֵא			תִּמָּצֶאינָה	נִמְצֵאת	נִמְצָא	יִמָּצֵא	וַיִּמָּצֵא	*ni*	מצא	být nalezen	141
		נִבָּא	הִנָּבֵא	נִבֵּאתָ	נִבָּא	יִנָּבֵא		*ni*	נבא	být prorokem	
קָרוּא	קֹרֵא	קְרָא	קִרְאוּ	קָרָאתִי	קָרָא	יִקְרָא	וַיִּקְרָא	*q*	קרא	volat	661
שְׂנוּאָה		שֹׂנֵא	אֶשְׂנָא	שָׂנֵאתָ	שָׂנֵא	יִשְׂנָא	וַתִּשְׂנָא	*q*	שׂנא	nenávidět	129

9. verbum יכל

נוּכַל		תּוּכַל	יָכְלוּ	! יָכֹלְתִּי	! יָכֹל	! יוּכַל	וַיֻּכַל	*q*	יכל	moci	193
		יְכֹלֶת	יָכוֹל	יוּכְלוּ							

Stručný přehled gramatiky[165]

A. HLÁSKOSLOVÍ (fonologie)

I. Elementárka (nauka o hláskách a písmu)

a. Fonetika (jak co vyslovovat) (K 4–5; S 1.3)

1. Konsonanty (souhlásky) – zvláštní pozornost zasluhují:

1) Emfatiky צ (:: ס שׂ שׁ) ק (:: כ) ט (:: ת)

2) Hrdelnice (*laryngály, gutturály*): (ר) ע ח ה א (S 1.4)

a) negeminují

b) místo *šᵊwa'* mají *ḥatefy*

c) oblibují barvu a (*pataḥ furtivum*)

3) Hlásky skupiny *bᵊgadkᵊfat* (בגד כפת): mají dvojí výslovnost

a) raženou (*explozivní*) mají-li *dageš* (בּגד כּפת)

b) třenou (*frikativní*) bez *dageše* (בגד כפת)

2. Vokály (samohlásky) se třídí podle (S 2—3)

1) barvy (kvality): jednoznačná u všech kromě *qāmæṣ* (ָ)

2) délky: nejednoznačná u všech mimo *pataḥ* (ַ) (vždy krátké)

3) plnosti: (S 4)

a) plné hlásky: *u æ e o i ȧ a* (אֻ אֱ אֵ אֹ אִ אָ אַ)

b) pahlásky: bez barvy: *šᵊwa' mobile* ᵊ (ְ)

s barvou: *ḥatefy* ᵃ ᵉ ᵒ (ֲ ֱ ֳ)

c) nehláska: *šᵊwa' quiescens* ᵊ (ְ)

165 Tento přehled v oddílech A., B. a části C. vychází z materiálu, který pro posluchače KEBF sestavil Prof. ThDr. Jan Heller (v první versi roku 1958, později v řadě dalších). Část C.V a D. je zpracována nově.

b. Grafika (jak co psát)

1. Konsonanty: א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר שׂ שׁ ת (S 1)

1) Typy písmen:

a) obvyklé

b) koncové (*finales*) כ מ נ פ צ – ך ם ן ף ץ

c) roztažitelné (*dilatabiles*) א ד ה כ ל ם ר ת

2) Funkce písmen:

a) vyslovované souhlásky

b) nevyslovované – podklady (*matres lectionis*): (S 3.1)

א pro všechny dlouhé / וֹ וּ / ִי ִי / ֶה ֵה ָה ָה

2. Punktace (pozdní, tzv. tiberiadská 8. stol. n. l.)

1) Vokály – samohlásky: viz A.I.a.2

2) Akcenty – přízvuky: viz A.III.2

3) Značky:

a) *dageš lene* – jen *bᵊgadkᵊfat*, po souhlásce (např. מִדְבָּר) (S 5.2)

dageš forte – zdvojení, po samohlásce (např. קִטֵּל)

b) *mappīq* – hlasné ה na konci tvaru (např. גְּבֹהָּה)

c) *linea maqqef* – pojí tvary pod jeden přízvuk (např. אֶל־כָּל־בְּנֵי־הָעָם)

d) *linea paseq* – odděluje slova (např. כָּלָה | עָשׂוּ)

e) *sōf pasūq* – označuje konec verše (např. דָּבָר׃)

f) *puncta extraordinaria* – masoretské výpustky (např. וַיְנַשְּׁקֵהוּ Gn 33,4)

3. Neshoda konsonant a vokálů: (S 7)

a) *kᵊtîb* – psané (souhlásky marginální masory)

b) *qᵊrē'* – čtené (samohlásky v textu)

(*qᵊrē' perpetuum*: יְהוָה – הִוא – יְרוּשָׁלַם)

II. Kombinatorika (nauka o slabikách)

1. Typy slabik: (K 18; S 8)

a) otevřená *xy* ↔ zavřená *xyz*

b) přízvučná *xy*(*z*) ↔ nepřízvučná *xy*(*z*)

c) dlouhá *xȳ*(*z*) ↔ krátká *xў*(*z*)

2. Vztahy typů:

přízvučná	otevřená	= dlouhá
	zavřená	= v hlavním důraze dlouhá, jinak krátká
nepřízvučná	otevřená	= dlouhá nebo vyprchaná (pahláska)
	zavřená	= krátká

III. Systematika – nauka o soustavách slabik a pravidlech důrazu

1. Důraz (S 6.3)

a) plný (větný) – postavení: v pause (konec věty)

b) hlavní (slovní) – postavení: samostatné (*st abs*)

c) oslabený (slovní) – postavení: vázané (*st cs*)

d) vedlejší (vnitroslovný) – postavení: jakékoli

2. Přízvuky:

a) děliče (*distinctivi*) označují důraz větný a hlavní

pausální tvaru vyvolává *sillūq* vždy: שָׁמַ֫יִם

ʾatnāh často: שָׁמַ֑יִם

zaqef někdy: שָׁמָ֖יִם

b) pojiče (*conjunctivi*) označují důraz vedlejší, oslabený

c) *meteg* (ֽ) označuje důraz vedlejší a tím vždy otevřenou slabiku

(následující *šᵊwaʾ* je vždy *mobile*; srv. Gn 2,4: בְּהִבָּרְאָ֑ם)

B. KMENOSLOVÍ

I. Struktura hebrejského slova (elementy tvaru, větného členu) (K 36; S 24.1)

1. **kořen** (*radix*, většinou trojpísmenný, nositel významu – obecně פעל)
2. **kmen** (*stirps*) = kořen + *formativ* (*augment* kmenotvorný)
3. **tvar** = kmen + *fix* (*prae-*, *aff-*; *augment* tvarotvorný)
4. **větný člen** = tvar + příklonka (*suffix*, příklonná předložka či spojka)

II. Typy kmenů:

1. kmeny původně slovesné (verbální), např. ילד = rodit.

   Jejich jmenné odvozeniny (*nomina deverbativa*) se tvoří

   buď samohláskami, (יֶלֶד וָלָד = dítě)

   nebo *deverbativními formativy* (מוֹלֶדֶת = rodiště, תּוֹלְדוֹת = rodopis).

2. kmeny původně jmenné (*nominální*), např. דָּבָר = slovo.

   Jejich slovesné odvozeniny (*verba denominativa*)

   se tvoří buď vyššími slovesnými kmeny (např. דִּבֵּר /piʿel/ = mluvil),

   nebo pomocí denominativních formativů (*deminutivy*, *adverbiály* atp.;

   např. מִדְבָּר = ústa (*poet*) aj.).

III. Typy augmentace kmenů:

1. kmeny pouhé: do kořene vloženy jen samohlásky (např. קָטַל)
2. kmeny zevnitř vzrostlé: některá souhláska opakována (např. קִטֵּל)
3. kmeny zevně vzrostlé:

   a) připojen *praeformativ* (před kořen, např. יִקְטֹל)

   b) připojen *afformativ* (za kořen, např. קְטַלְתֶּם קָטַלְנוּ)

C. TVAROSLOVÍ (morfologie)

I. Jméno (nomen)

1. Druhy jmen (K 36–45; S 16–23)

a) obecné (*nomen apellativum*)

b) vlastní (*nomen proprium*)

- osobní (*personale*, koncovky různé)
- místní (*locale*, וֹן– יִם ָ–)
- rodové (*gentile*, ית ָ– ; י ָ–)

2. Flexe jmen (K 38–42; S16)

a) stavy: *status absolutus* ↔ *status constructus*

b) rody: *masculinum* ↔ *femininum*

povahou *feminina* jsou (bez koncovky!):

- geografika (např. אֶרֶץ = země)
- instrumentalia (např. חֶרֶב = meč)
- naturalia (např. אֶבֶן = kámen)

c) počty: *singulár* ~ *duál* ~ *plurál*

d) pády: původně koncovkami (1.-*u*; 2. -*i*; 4. -*a*)

zbytek: *accusativ* směrový (ה ָ–)

nyní jen opisem: 2. pád → adnominální vazba

3. pád → předložka –לְ

4. pád → *nota accusativi* אֶת־

3. Přehled koncovek (S 16.2.4)

	singulár		*duál*		*plurál*	
	st abs	*st cs*	*st abs*	*st cs*	*st abs*	*st cs*
masculimun			יִם ָ	י ָ	ים ָ	י ָ
femininum	ה ָ (ת ָ)	ת ַ	תַיִם ָ	תֵי	וֹת	וֹת

II. Přídavné jméno (adjektivum) (K 47; S 47.1)

1. Výskyt velmi řídký, opisuje se nominální vazbou

2. Flexe jako u jmen

3. Stupňování frazeologické (vazbou מִן + *suffix*, členem nebo vazbou)

III. Zájmeno (pronomen)

1. Osobní (*personale*) (K 27; S 11)

a) *separatum* = osobní samostatné (אֲנִי)

b) *suffixum* = osobní přívěsné (K 28, 30; S 11.2)

- *possesivní* = přivlastňovací (u jmen) (־ִי) (K 43)
- *objektivní* = předmětné (u sloves) (נִי־) (K 69)

2. Ukazovací (*demonstrativum*)

a) ukazovací (זֶה זֹאת אֵלֶּה) (K 31; S 11.3)

b) odkazovací (הוּא הִיא הֵמָּה הֵנָּה) (S 11.4)

c) určovací = člen (הַ + *geminace*) (K 35; S 12.1, 15.2)

před *laryngálami*:

- virtuální zdvojení (־הַ)
- náhradní zdloužení (־הָ)
- hláskové odlišení (*dissimilace:* ־הֶ)

3. Vztažné (*relativum*)

a) příklonné (שֶׁ + *geminace*)

b) většinou nahrazeno *notou relationis* אֲשֶׁר (S 53.4)

c) někdy nahrazeno členem

4. Tázací (*interrogativum*)

מִי = kdo; (מֶה) מָה = co (K 35)

5. Neurčité (*indefinitum*)

zastupováno jmény v obecném významu (např. כֹּל דָּבָר אִישׁ) (K 34)

IV. Číslovky (numeralia) (K 48–49; S 22)

1. Základní (*cardinalia*)

1–2	povahou, syntaxí adjektiva
3–10	substantivní abstrakta, proto jsou
	a) u maskulin rozšířena *afformativem* ־ָה (zdánlivé *fem.*)
	b) u feminin bez *afformativu* (zdánlivé *mask.*)
11–19	a) u maskulin: jednotky + עָשָׂר
	b) u feminin: jednotky + עֶשְׂרֵה
20–90 (desítky)	mají *afformativ* plurálu ־ִים (עֶשְׂרִים שְׁלֹשִׁם)
100	מֵאָה je *fem.*; proto 200 = מָאתַיִם , dále pak מֵאוֹת
1.000	אֶלֶף je *mask.*; proto 2.000 = אַלְפַּיִם , dále pak אֲלָפִים

2. Řadové (*ordinalia*) (K 48; S 22.3)

a) existují jen do 10, pak nahrazeny základními

b) tvořeny (kromě *adjektiva* רִאשׁוֹן = první) vložením ־ִי za druhou, případně třetí *konsonantu*

3. Ostatní se tvoří opisy (K 50)

a) násobné:

- 2× přímo *duálem* počítaného předmětu; שִׁבְעָתַיִם = 7×
- jinak opisem pomocí slov: פְּעָמִים, רְגָלִים, מוֹנִים, יָדוֹת (krát)

b) podílné: opakováním základní číslovky

c) zlomky: *fem.* tvary řadových číslovek

V. Sloveso (verbum) (K 52nn; S 24nn)

1. Analýza – u slovesa rozeznáváme: (K 52; S 24)

1) kořen – *radix*, většinou trojkonsonantní, vyjadřuje význam (obecně פעל)

2) kmen – *stirps* (slovesný rod): *q ni pi pu hit hi ho*

3) *konjugaci* (nepřesně: čas – *tempus*): *praeformativní ~ afformativní*

(jinak: *praefixál ~ affixál*; tradiční terminologií: *perfectum ~ imperfectum*)

4) způsob – *modus*: *indikativ, jussiv, imperativ*

5) osobu – *persona*: 1. já ~ 2. ty ~ 3. on

6) číslo – *numerus*: *singulár ~ plurál*

7) rod – *genus*: *masculinum ~ femininum*

2. Schematizovaný přehled kmenů (*stirpes verbales*) (K 52)

1a) *qal* = *aktiv* prostého kmene

1b) *nifʿal* = *reflexiv* až *passiv* prostého kmene

2a) *piʿel* = *aktiv intensivu* (kmene úsilného)

2b) *puʿal* = *passiv intensivu*

2c) *hitpaʿel* = *medium* až *reflexiv intensivu* (někdy *reciproký*)

3a) *hifʿīl* = *aktiv kausativu* (způsobovacího kmene)

3b) *hofʿal* = *passiv kausativu*

3. Přehled stavů a způsobů (*status et modus*)

A. Tvary určité (*verbum finitum*)

I. *afformativní konjugace – perfectum* (*affixal; nominal; faktuál*) (S 27)

1. volný: קָטַל ~ /on/ zabil

2. spojkový: וְקָטַל ~ a /on/ zabil, a /on/ zabije (fut.)

II. *praeformativní konjugace – imperfectum* (*praefixal*; aorist; aktuál) (S 25–26)

1. volný

a) *indikativ*: יִקְטֹל ~ /on/ zabíjí (*hi* יַקְטִיל)

b) *jussiv*: יִקְטֹל ~ ať zabije, ať zabíjí (*hi* יַקְטֵל)

c) *voluntativ, kohortativ* (jen 1. os):

אֶקְטְלָה ~ ať zabíjím! נִקְטְלָה ~ zabijme!

2. spojkový

a) *konjunkcionál* (*waw copulativum*):

וְיִקְטֹל ~ a /on/ zabíjí, zabije

b) *narrativ* (*waw consecutivum; permutativ*):

וַיִּקְטֹל ~ a /on/ zabil

3. *imperativ* – rozkazovací způsob (K 63; S 26.1)

(jen 2.os.): קְטֹל ~ zabij!

B. Tvary neurčité (*verbum infinitum*)

I. *Infinitiv* (K 64; S 28.1)

1. *constructus* (sklonný; vázaný): קְטֹל ~ zabíjet, zabíjení

(podstatné jméno slovesné)

2. *absolutus* (*inflectibilis*; ztrnulý; prostý): קָטוֹל ~ zabíjet, zabíjení

II. *Participium* – příčestí (K 65; S 28.2)

1. *qal* sloves přechodných má dvojí participium:

a) aktivní: קֹטֵל ~ zabíjející

b) passivní: קָטוּל ~ zabíjený, zabitý

2. *qal* sloves nepřechodných (*stativních*) jen jediné: כָּבֵד = ztěžklý

3. ostatní (vyšší) kmeny (*ni pi pu hit hi ho*) mají jen jedno, tvořené:

a) u *ni* od *perfekta* (נקטל)

b) ostatní od *impf praeformativem* –מ (מְקַטֵּל מַקְטִיל)

4. Přehled slovesných tříd (K 51; S 24.3)

I. Sloveso pravidelné (pevné; *verbum firmum*)

1. orální (zcela pravidelné) – קטל (K 67; S 25—32)

2. laryngální:

a) פ״ר (*primae laryngalis*) – עמד (K 69; S 34.2)

b) ע״ר (*mediae laryngalis*) – שׁחט ברךְ נחם (K 70; S 34.3)

c) ל״ר (*tertiae laryngalis*) – שׁלח (K 71; S 34.4)

II. Sloveso nepravidelné (nepevné; *verbum infirmum*)

1. *primae*:

a) פ״א (*primae ’alef*) – אמר (K 73; S 35)

b) פ״ן (*primae nūn*) – (לקח) נפל נגשׁ נתן (K 72; S 36)

c) פ״ו (*primae jod/waw*) – ישׁב ידע יטב (K 75; S 37—38)

2. *mediae*:

a) ע״ו (*mediae jod/waw*) – קום בין (K 77; S 41)

b) ע״ע (*mediae geminatae*) – סבב הלל (K 78; S 42)

3. *tertiae*:

a) ל״א (*tertiae ’alef*) – מצא (K 74; S 40)

b) ל״ה (*tertiae hē’*) – גלה (K 76; S 39)

4. vícenásobně nepravidelná slovesa
(*duarum aut promiscue infirmarum*) (K 79—81)

VI. Příslovce (adverbium)

1. původní: např. אָז = tehdy

2. odvozená:

a) od nomina pomocí *afformativů* – např. אָמְנָם = zajisté

b) původní *nomina* s předložkou – např. לְבַד = sám, obzvláště

VII. Předložky (praepositiones) (K 84)

1. jednopísmenné, proklitické (příklonné): בְּ = v; לְ = k

2. dvojpísmenné: (אִתִּי) אֶת = s; מִן = od, z; עִם = při, u; + nota accusativi (אִתִּי) אֶת

3. trojpísmenné (kořen י ○○, י zachováno jen před *suffixem*):

   אֶל = na; עַד = až k, až do; עַל = nad, proti

4. vícepísmenné (některé odvozeny z jmenných kořenů) a složené:

   אַחַר = za; סָבִיב = okolo; תַּחַת = pod; atp.

VIII. Spojky (coniuctiones) (K 85)

1. *proklitické* (příklonné):

   a) וְ = a; má dvojí formu:

   - *waw copulativum* (וְ)
   - *waw consecutivum, permutativum* (וַ· pouze s imperfektem)

   b) כְּ = jako, podle

2. samostatné (např. לָכֵן גַּם אַף אוֹ אַךְ אִם)

IX. Citoslovce (mezislovce, interjectiones) (K 86)

1. onomatopoická – např. אוֹי = běda!

2. ztrnulé imperativy – např. לְכָה = nuže! (< הלךְ)

X. Částice (particulae) (K 82)

1. Záporky: לֹא = ne (~ *řec.* οὐ); אַל = ať ne (~ *řec.* μή)

2. Důrazky:

   a) tázací: – הֲ = zdali?

   b) přací: לוּ ־נָא = kéž...!

3. Spony: אַיֵּה = kde jest?; אַיִן = neexistuje, nikde není; דַּי = dosti jest;

   הִנֵּה = hle, tu jest; יֵשׁ = existuje, někde jest; עוֹד = ještě jest.

D. SKLADBA (syntax) (S 44—54)

I. Druh mluvního projevu

a) vyprávění (text *narrativní*: dějový sled, distancovaný postoj) (S 48.1)

b) rozmluva (text *diskursivní*: postoj angažovaný; mluvčí → posluchač)

V těchto dvou alternativních kontextech platí odlišná syntaktická pravidla (např. slovosled a funkce slovesných tvarů).

II. Druhy vět

O druhu věty a o její funkci v kontextu rozhoduje první větný člen.

1. Věty verbální (VV) (S 44)

   jsou věty, jejichž prvním členem je sloveso ve tvaru určitém.

   Vyjadřují děj (akci v popředí vyprávění): např. וַיִּמְלֹךְ דָּוִד בִּירוּשָׁלִַם

2. Věty nominální (NV)

   jsou věty, jejichž prvním členem je nominální tvar.

   Vyjadřují stav (okolnosti, pozadí vyprávění, podávají informace).

   První člen NV je *thema* (již známé), druhý *rhema* (to nové);

   thematem může být *subjekt* i *predikát*, resp. kterýkoli větný člen (podmět, předmět, příslovečné určení atd.),

   např: אֶל־הָאִשָּׁה אָמַר יְהוָה אֱלֹהִים nebo הוּא מֶלֶךְ בְּיִשְׂרָאֵל .

3. Složené věty nominální (SNV) (S 44.4)

   jsou nominální věty, jejichž *rhema* je tvořeno celou větou (VV nebo NV);

   např: הוּא מֶלֶךְ בְּיִשְׂרָאֵל nebo יְהוָה הוּא מַלְכֵּנוּ וֵאלֹהֵינוּ .

III. Větné členy

1. nominální skupiny

(S 45—47)

a) adnominální vazba (דְּבַר מֶלֶךְ: דְּבַר הַמֶּלֶךְ: דְּבַר מַלְכֵּנוּ: וְאֶת־כָּל־דִּבְרֵי מַלְכֵי יְהוּדָה)

V rámci adnominální vazby lze determinovat pouze jednou.

b) apozice – přístavek (וַתֹּסֶף לָלֶדֶת אֶת־אָחִיו אֵת הָבֶל)

Formou apozice je též adjektivní atribut (אִישׁ טוֹב = dobrý muž)

c) předložkový atribut (הָרַע בְּעֵינֵי יהוה: מִזְמוֹר לְדָוִד)

Předložková vazba s מִן slouží též vyjádření *komparativu* či *superlativu*

(הוּא הַגָּדוֹל מִכֹּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל)

2. slovesné tvary (S 48—50)

a) slovesné tvary určité (S 48)

druh textu:	*diskursivní* – **promluva**	*narativní* – **vyprávění**
hlavní *tempus*:	יִקְטֹל ~ on zabíjí, zabije	וַיִּקְטֹל ~ a on zabil
	imperfectum	*imperfectum consecutivum*
	DISCURSIV	**NARRATIV**
vedlejší *tempus*:	קָטַל ~ on zabil	קָטַל ~ on /byl/ zabil
(orientace do minulosti)	*perfectum*	*perfectum* (vedl. čas v SVN, vztažných a vedlejších větách)
vedlejší *tempus*:	וְקָטַל ~ a on zabije, má zabíjet, ať zabije	יִקְטֹל ~ byl by zabil měl zabít, zabily by
(orientace do budoucnosti)	*perfectum consecutivum*	*imperfectum*

b) slovesné tvary neurčité (nominální) (S 49)

α) *participia* – mohou být použita ve funkci kteréhokoli nominálního větného členu

β) *infinitiv absolutus*

- v jednoznačném kontextu nahrazuje *verbum finitum*
- v jednoznačném kontextu může nahradit *imperativ*
- ve vazbě s určitým tvarem slovesa stejného kořene (*figura etymologica*)
- *inf a* slovesa הלךְ – trvání, opakování, stupňování děje

γ) *infinitiv constructus* + předložka – *adverbiální* určení

- *prep* לְ – účel („aby"; zápor – לְבִלְתִּי)
- *prep* בְּ resp. כְּ – čas („když", resp. „jakmile")

c) slovesný větný člen může být dále rozvinut

α) předmětem – objektem (*nota acc.* אֵת ; *suffix*)

β) příslovečným určením

γ) předložkovou vazbou (zejména dativní לְ)

dativus ethicus: imper + לְ + *suffix* téže osoby (zesílení *imp*)

IV. Větný způsob (modus)

1. zesílení (*modus energicus*) (S 51.1)

a) částicemi – אַךְ ־נָא הֵן אַף כִּי a další

b) morfologicky – např. *nun energicum*, *imp energicus*

c) slovosled (předřazení zdůrazňovaného členu)

d) stylisticky – např. *figura etymologica*, rétor. otázka

2. zápor (S 51.2)

a) částice לֹא / אַל – zejména zápor verbálního predikátu (VV, SNV)

(אַל – věty obavné, účelové a opis *neg imp*; ~ *lat* mē, *ř* μη)

b) částice אַיִן / אֵין – zápor nominálních tvarů (NV)

c) další částice: בַּל בְּלִי אֶפֶס טֶרֶם בִּלְתִּי מִן פֶּן

3. otázka (S 51.3)

a) hê *interrogativum* – הֲ

b) tázací zájmena – מַה מִי לָמָּה אֵי אֵיךְ אִם

c) otázka rétorická – הֲלֹא („Zdalipak ne...?!“ – silně stvrzuje tezi)

4. záměr, přání, výzva (S 51.4)

a) částicemi – אִם לוּ־נָא / *neg.* פֶּן אַל־נָא

b) morfologicky – *imperativ, jussiv, kohortativ*

V. Skladba textu (textová syntax, makrosyntax)

Text není tvořen libovolným seřazením vět, nýbrž je strukturovanou stavbou mluvního projevu, která má svá /makro/syntaktická pravidla.

1. sémantická rovina (S 52.2)

Základní funkcí mluvního projevu (textu) je sdělování „smyslu“, funkce sémantická.

Sémantickou rovinu textu tvoří svými významy především *nomina* a *verba*.

2. stavba vnitřních odkazů v textové jednotce (S 52.3–6)

a) zpětně odkazující prvky (*anafora*) (S 52.3)

- *pronomina* (*suffixy*!, בַּיּוֹם הַהוּא), *renominalisace*,
- *adverbia* (שָׁם אָז כֵּן), spojky (עַל־כֵּן), částice (גַּם)
- gramatický člen

b) vstřícně odkazující prvky (*katafora*) (S 52.6)

- *pron* הוּא, הִיא v kontextu futurálním
- *adverbium* כֹּה a *adverbiální infinitiv* לֵאמֹר
- tázací částice (např. מִי מַה אֵי אֵי־זֶה)

c) na mluvní situaci odkazující prvky (*deixis*) (S 52.4)

- morfém osoby slovesných tvarů:

  α) 1. a 2. osoba – angažuje mluvčího a posluchače

  β) 3. osoba – mluva distancovaná

- *pronomina pers.* (*suffixy*!) 1. a 2. osoby
- *pronomen demonstrativum* (עַד הַיּוֹם הַזֶּה)
- *adverbia* (עַתָּה, הִנֵּה, הֵנָּה, פֹּה)

3. prvky členění textové jednotky (S 53)

a) základní spojka – *waw copulativum*

b) Částice כִּי – zákl. funkce: pozitivní stvrzení („ano, zajisté“).

Ve vedlejší větě podmětné či předmětné lze כִּי pojmout

jako spojku „že“.

c) Částice אֲשֶׁר (*nota relationis*; variantně příklonka ·שֶׁ) – uvádí danost, jež je těsně vázána na předchozí (nejčastěji přívlastek, přístavek). S předložkami בַּאֲשֶׁר כַּאֲשֶׁר מֵאֲשֶׁר má funkci spojkovou.

d) Částice אִם – odkazuje na určitý předpoklad, podmínku (často v otázce, přísaze, hypotetické výpovědi).

4. makrosyntaktické signály (S 54)

jsou částice, slova a fráze sloužící k označování dílčích celků (vyznačují začátek, přechod, vrchol, závěr mluvního projevu).

Makrosyntaktická funkce takových prvků převažuje nad jejich hodnotou sémantickou.

a) kontext narrativní

α) úvod nové sekvence: וַיְהִי

(na začátku vyprávění: s časovým údajem, nedeterminovanými nominy, další úvodní údaje v NV s perfektem)

β) přechod: וְהִנֵּה (zlom, vrchol vyprávění)

γ) závěr: prostředky stylistické (např. retardace)

b) kontext diskursivní

α) úvod: הֵן / הִנֵּה / וְהָיָה

β) úvodní fráze: *imperativ* כֹּה אָמַר יהוה / שְׁמַע

γ) přechod, vrchol: וְעַתָּה / וְהִנֵּה

δ) přechod, resp. závěr (profetický kontext): נְאֻם יְהוָה

Hebrejsko-český slovníček

Tento slovníček zahrnuje přibližně všechny lexémy s frekvencí vyšší než 20 výskytů v textu Hebrejské bible. Některé termíny okrajového či partikulárního významu však neobsahuje. Na druhé straně obsahuje některé věcně či pro gramatickou látku významné termíny, které jsou svým výskytem vzácnější. Slovníček zahrnuje také lexémy, které se vyskytují ve cvičných textech, pokud ovšem nejsou příliš vzácné (např. *hapax legomena*); takové termíny bývají uvedeny v patových poznámkách přímo u textu.

V návaznosti na základní tvar lexému bývají ve slovníčku uvedeny jeho deriváty, tvary odvozené a druhotné. Pro usnadnění vyhledávání „podle abecedy" je slovníček opatřen systémem vnitřních odkazů, který ukazuje k řídícím termínům, u nichž jsou odvozené lexémy přiřazeny.

U slov s obtížnější nebo nepravidelnou morfologií jsou uváděny základní typy či podoby doložených tvarů.

א

✓	אָב אֲבִי אָבוֹת אֲבוֹת	otec	(1211×)
	אַבְשָׁלוֹם	*propr* Abšalóm, *kral* Absolon	(111×)
✓	אבד *q* אָבַד יֹאבַד	mizet, ztratit se / hynout	(117/184×)
	אבה *q* אָבָה יֹאבֶה	chtít	
	אֶבְיוֹן	ubohý, potřebný	
	אבל *q* תֶּאֱבַל	truchlit	
✓	אֶבֶן	kámen	(269×)
	אֱדוֹם	*propr* Edóm, *kral* Idumejští	(100×)
✓	אָדוֹן	pán	(334×)
✓	אֲדֹנָי	Pán, Panovník (pouze o Hospodinu)	(439×)
✓	אָדָם	člověk	(554×)
	אָדֹם	červený (červenohnědý)	

✓	אֲדָמָה	zem, půda, prsť	(225×)
	אֲדֹנָי	→ אָדוֹן	
✓	אהב אָהַב יֶאֱהַב *q*	milovat	(231/248×)
	אֹהֵב *pt*	přítel, milující	
	אַהֲבָה	láska	
	אֲהָהּ	*part* ach!	
✓	אָהֶל	stan	(345×)
✓	אַהֲרֹן	*propr* Áron	(346×)
✓	אוֹ	nebo	(319×)
	אוה תְּאַוֶּה אִוִּתָה *pi*	toužit po čem; mít zálusk na co	
	הִתְאַוָּה יִתְאַוֶּה *hit*		
	תַּאֲוָה	touha, zálusk, choutka	
	אוֹי	*part* běda !	
	אוֹיֵב	→ אֹיֵב	
	אֱוִיל	hlupák	
	אוּלַי	snad	
✓	אָוֶן	zkáza, záhuba	(~80×)
	אוֹפַן	kolo (od vozu)	
✓	אוֹצָר	poklad	(80×)
✓	אור וַיֵּאֶר אוֹר *q*	být světlý	
✓	הֵאִיר יָאִיר *hi*	svítit	
✓	אוֹר	světlo	(124×)
	מָאוֹר	svítidlo	
	אוֹת	znamení	
✓	אָז	tehdy	(138×)

	מֵאָז	od (od tehdy)	
✓	אֹזֶן	ucho	(187×)
	אזן *hi* הֶאֱזִין יַאֲזִין	naslouchat	
✓	אָח אֲחִי אַחִים אֲחֵי	bratr	(629×)
✓	אָחוֹת אֲחוֹת *suf* אֲחֹתִי אֲחוֹתַי	sestra	(114×)
✓	אֶחָד אַחַד *fem* אַחַת	jeden, jedna	(970×)
	אָחוֹת	→אָח	
	אחז *q* אָחַז וַיֶּאֱחַז	uchopit, držet	
	אֲחֻזָּה	država, vlastnictví, majetek	
	אחר *pi* אִחַר יְאַחֵר	zdržet	
✓	אַחֲרֵי / אַחַר	*prep* za (časově i místně)	(617×)
	אַחֵר	jiný	(166×)
	אַחֲרוֹן	zadní / poslední / (budoucí)	
	אַחֲרִית	konec / budoucnost / potomstvo	
	אֵי	kde?	
	אֵי־זֶה	kde?	
	אַיֵּה	kde?	
	אִי	pobřeží, ostrov	
✓	אוֹיֵב / אֹיֵב	nepřítel	(282×)
	אַיֵּה	→ אֵי	
	אֵיךְ / אֵיכָה	jak?	
✓	I. אַיִל	beran	(162×)
	II. אַיִל	sloup brány	
	אֵילָם / אוּלָם	předsíň (paláce; chrámu)	
	I. אַיִן אֵין־ (:: יֵשׁ)	není, neexistuje	(789×)

	אַיִן II.	kde?	
	מֵאַיִן	odkud?	
	אֵיפָה	éfa (míra obilná; 36 l)	
✓	אִישׁ אֲנָשִׁים אַנְשֵׁי	muž	(2183×)
	אַךְ	*part* ano, zajisté, právě	(161×)
✓	אכל *q* אָכַל יֹאכַל	jíst	(739/809×)
	hi הֶאֱכַלְתִּי תַּאֲכֵל	dát najíst	
	אֹכֶל	jídlo, pokrm	
	אָכְלָה	jídlo, pokrm	
	מַאֲכָל	jídlo, pokrm	
✓	אַל (← לֹא)	*particula negationis* zabraňovací záporka ne, ať ne (zákaz)	(730×)
✓	אֵל *pl* אֵלִים	bůh	(238×)
✓	אֶל אֵל- אֵלֵי-	k, směrem do / proti	(5500×)
	אָלָה	kletba, prokletí	
	אֵלֶּה	→ זֶה	
✓	אֱלֹהִים *sg* | *pl* אֱלוֹהַּ	bohové, božstva, bůh; Bůh	(*pl* 2600×; *sg* 60×)
	אֱלִיל	nicota (o bozích)	
	אַלְמָנָה	vdova	
✓	אֶלֶף	tisíc	(504×)
✓	אֵם *sg* אִמּוֹ *pl* אִמּוֹת	matka	(220×)
✓	אִם	jestliže, -li, když	(1060×)
	כִּי אִם	→ כִּי	
	אָמָה *suf* אֲמָתְךָ	služebnice, otrokyně	
✓	אַמָּה אַמּוֹת	loket (míra)	(246×)
✓	אמן *ni* נֶאֱמַן יֵאָמֵן	být pevný	

	הֶאֱמִין יַאֲמִין *hi*		věřit	
		אֱמוּנָה	stálost / věrnost	
✓		אֱמֶת	stálost / věrnost / důvěryhodnost	(127×)
		בֶּאֱמֶת	stálý / věrný / důvěryhodný	
		אָמֵן	jistě!	
	אמץ	אָמְצוּ יֶאֱמַץ *q*	být silný	
✓	אמר	אָמַר יֹאמַר וַיֹּאמֶר *q*	říct, pravit	(5282/5305×)
		נֶאֱמַר יֵאָמֵר *ni*	říká se, je říkáno, praví se	
		לֵאמֹר	řka: (uvození přímé řeči)	
		אִמְרָה	slovo / řeč / výrok	
		אֵמֶר	slovo / řeč / výrok	
		אֱמֶת	→ אמן	
		אָנָה	kam ?	
		אֲנוּ	→ אֲנַחְנוּ	
✓		אֱנוֹשׁ (← אָדָם)	člověk *col, poet*	
✓		אֲנַחְנוּ נַחְנוּ אֲנוּ	*pron* my	(125×)
		אֳנִיָּה	loď	
✓		אֲנִי / אָנֹכִי	*pron* já	(870 + 358×)
		אֲנָשִׁים אֲנָשֵׁי	→אִישׁ	
✓	אסף	אָסַף יֶאֱסֹף *q*	shromažďovat	(103/198×)
		נֶאֱסַף יֵאָסֵף וַיֵּאָסֶף *ni*	shromažďovat se / být shromážděn	
	אסר	אָסַר יֶאְסֹר *q*	vázat / přivázat	
✓		I. אַף	také / ještě	(134×)
✓		II. אַף	nos / hněv	(277×)
	אפה	יֹאפוּ אָפָה *q*	péct	

	אֵפוֹד	efod	
	אֶפֶס	konec / nic	
	אֵפֶר (← עָפָר)	prach	
	אֶפְרַיִם	*propr* Efrajim, *kral* Efraim	(180×)
	אֶצְבָּע אֶצְבְּעוֹת	prst	
	אֵצֶל	vedle, stranou	
	ארב *q* יֶאֱרֹב	číhat (v záloze)	
✓	אַרְבַּע / אַרְבָּעָה	čtyři	(318×)
✓	אַרְבָּעִים	čtyřicet	(135×)
	רְבִיעִי	čtvrtý,-á,-é	
	אַרְגָּמָן	purpurově zbarvená vlna	
✓	אֲרוֹן (אֲרוֹן בְּרִית)	truhla (truhla smlouvy)	(202×)
	אֶרֶז	cedr	
	אֹרַח	cesta, stezka	
	אֲרִי / אַרְיֵה	lev	
	ארך *q* אָרְכוּ יַאֲרִכוּ	být dlouhý	
	hi הֶאֱרִיךְ יַאֲרִיךְ	prodloužit, učinit dlouhým	
✓	אֹרֶךְ	délka	
✓	אֲרָם	*propr* Aram, Aramejci, aramejský	
		kral Aram, syrský	(149×)
	אַרְמוֹן	palác	
✓	אֶרֶץ *suf* אַרְצוֹ	země	(2504×)
	ארר *pt pas* אָרוּר	Proklít (*pt* prokletý, klatý)	
✓	אֵשׁ	oheň	(378×)
✓	אִשָּׁה אֵשֶׁת נָשִׁים נְשֵׁי	žena	(781×)

			אַשּׁוּר	*propr* Ašúr, Asýrie, Asyřané *kral* Assyrie, Assyrští	(151×)
			אשׁם	provinit se / pykat vinu	
		q	אָשַׁם יֶאְשַׁם		
			אָשָׁם	provinění, vina / oběť za vinu / / smírčí dar, odškodnění	
✓			אֲשֶׁר	*nota relationis* co, což / který, jenž	(5500×)
			כַּאֲשֶׁר	tak jako	
			אֲשֵׁרָה	*propr* Ašéra [*kral* „háj“ !]; ašera, (kůl)	
			אַשְׁרֵי	blahoslaven ten, který...(ř μακάριος)	
			אֶשֶׁת	→ אִשָּׁה	
✓			אַתְּ	ty *f*	
✓	אֹתִי אוֹתְךָ	*suf*	אֶת־ אֵת	*nota accusativi*, 4. pád	(10 900×)
✓	אִתִּי אִתְּךָ	*suf*	אֶת־ אֵת	*prep* s, spolu s; k, ke	(~900×)
	אָתָה יֶאֱתֶה	*q*	אתה	přijít	
✓			אַתָּה	*pron* ty *m*	(743×)
			אָתוֹן	oslice	
✓			אַתֶּם	*pron* vy *m*	(282×)

ב

✓	בְּ	*suf* בּוֹ בְּךָ בָּכֶם	v, do, skrze, podle, atd.	(~15 500×)
	בֶּאֱמֶת		→ אמן	
	בְּאֵר		studna, pramen, jáma	
	בָּבֶל		*propr* Babylón, babylonský	(262×)
	בגד	*q* יִבְגֹּד	jednat nevěrně, lstivě	
✓	בֶּגֶד		roucho, šat	(215×)
✓	בַּד / לְבַד		sám, samotný	(158×)
	בדל	*hi* הִבְדִּיל וַיַּבְדֵּל	oddělit, rozlišit	
		ni נִבְדְּלוּ יִבָּדֵל	oddělit se	
✓	בְּהֵמָה		zvířectvo / dobytek	(190×)
✓	בוא			
		q בָּא יָבוֹא וַיָּבֹא	přijít, vejít, vstoupit	(1997/ ~2570×)
		hi הֵבִיא יָבִיא וַיָּבֵא	přivést, uvést	(549/~2570×)
	מָבוֹא		vchod	
	תְּבוּאָה		výnos, úroda	
	בּוֹר		cisterna, jáma	
✓	בוש	*q* יֵבוֹשׁ בּוֹשׁ (!)	stydět se	(129×)
	בֹּשֶׁת		hanba, zostuzení / stud / hanebnost	
	בַּז		→ בזז	
	בזה	*q* בָּזָה וַיִּבֶז	pohrdat	
	בזז	*q* בָּזַז תָּבֹז	plenit	
	בַּז		kořist	
	בָּחוּר		jinoch, panic	

	בחן	zkoušet, vystavit zkoušce	
✓	בחר *q* בָּחַר יִבְחַר	vyvolit / vybrat	(146/153×)
✓	בטח *q* בָּטַח יִבְטַח	důvěřovat, doufat	(113/118×)
	בֶּטַח	důvěra / bezpečí	
	לָבֶטַח	bezpečně, bezstarostně	
	בֶּטֶן	břicho / útroby	
	בְּטֶרֶם	→ טֶרֶם	
✓	בין *q* בִּין יָבִין	rozlišovat / porozumět	(171×)
	הֵבִין יָבִין *hi*	rozumět, mít vhled	(171×)
	בִּינָה	porozumění, rozumnost	
	תְּבוּנָה	rozumnost, důvtip	
✓	בֵּין	mezi	(408×)
✓	בַּיִת בֵּית בָּתִּים	dům / domácnost	(2048×)
✓	בכה בָּכָה תִּבְכֶּה	plakat	(112/114×)
	בְּכִי	pláč	
✓	בְּכֹר	prvorozený / prvorozenec	(122×)
	בְּכֹרָה	prvorozenství, právo prvorozence	
	בַּל	*nota negationis* ne *poet*	
	בְּלִי	*conj* bez	
✓	בִּלְתִּי / לְבִלְתִּי	" "	(112×)
	בְּלִיַּעַל	ničemnost / zhouba /zhoubný	
	בלל *q* בָּלַל	mísit, promísit	
	בלע *q* בָּלַע יִבְלַע	polykat, hltat	
	בִּלְתִּי	→ בַּל	
✓	בָּמָה	výsost, výšina (kultická)	(103×)

✓	בֵּן בָּנִים	syn / člen společenství	(4929×)
✓	בַּת בָּנוֹת *suf* בִּתִּי	dcera	(579×)
	בִּנְיָמִין	*propr* Benjamín; *kral* Benjamin	(166×)
✓	בנה *q* בָּנָה וַיִּבֶן	stavět	(346/376×)
	תַּבְנִית	model, předloha, napodobenina	
✓	בַּעַד / בְּעַד	*prep* za, vzadu / od / pro	(101×)
	בעל *q* בָּעַל יִבְעַל	panovat nad, vlastnit / ženit se	
✓	בַּעַל	pán, majitel / manžel / Baʿal	
	בער *q* בָּעֲרָה יִבְעַר	hořet, zapálit	
	בָּצוּר	nedosažitelný, nepřístupný / pevný	
	מִבְצָר	opevněné město	
	בֶּצַע	chamtivý, lakomý, zištný	
	בקע *q* בָּקַע יִבְקַע	štípat, rozpoltit	
✓	בָּקָר	dobytek /hovězí/	(183×)
✓	בֹּקֶר	jitro, ráno	(214×)
	בְּקֶרֶב	→ קֶרֶב	
✓	בקש *pi* בִּקֵּשׁ יְבַקֵּשׁ	hledat	(222/225×)
✓	ברא *q* בָּרָא יִבְרָא	stvořit (jen o Bohu)	
	בָּרָד	krupobití	
	בָּרוּךְ	→ ברך	
	בְּרוֹשׁ	borovice	
	בַּרְזֶל	železo	
	ברח *q* בָּרַח יִבְרַח	utéct, uprchnout	
	בְּרִיחַ	příčný trám, závora dveří	
✓	בְּרִית (← כרת)	závazek / smlouva	(287×)

✓	בֵּרַךְ יְבָרֵךְ *pi*	**ברך**	žehnat	(233/327×)
	יְבֹרַךְ *pu*		být požehnán	
	הִתְבָּרֵךְ יִתְבָּרֵךְ *hit*		žehnat se	
		בָּרוּךְ	požehnaný	
		בְּרָכָה	požehnání	
	בִּרְכַּיִם *du*	בֶּרֶךְ	koleno	
		בְּרֵכָה	rybník	
		בָּרָק	blesk / blýskání	
		בֹּשֶׂם	balzám	
	בִּשַּׂר *pi*	**בשר**	zvěstovat, nést poselství	
✓		בָּשָׂר	maso / tělo	(270×)
	בִּשַּׁלְתָּ וַתְּבַשֵּׁל *pi*	**בשל**	vařit	
		בֹּשֶׁת	→ בוש	
		בַּת	→ בֵּן	
		בְּתוֹךְ	→ תָּוֶךְ	
✓		בְּתוּלָה	dívka / panna	

ג

	גאה *q* גָּאָה יִגְאֶה	být vysoký	
	גָּאוֹן	vysokost / majestát	
	גאל *q* גָּאַל יִגְאַל	vyplatit /vykoupit (i soter.)	
	גֹּאֵל	zachránce, vykupitel	
	גֹּאֵל הַדָּם	krevní mstitel	
	גבה *q* גָּבַהּ יִגְבַּהּ	být vysoký	
	גָּבֹהַּ	vysoký	
	גֹּבַהּ	výška / majestátnost	
✓	גְּבוּל	hranice, pomezí	(240×)
	גבור(ה)	→ גבר	
✓	גִּבְעָה	pahorek, kopec	(60×)
	גבר *q* גָּבַר יִגְבַּר	být chrabrý, udatný	
	גֶּבֶר	muž (mladý, silný)	
✓	גִּבּוֹר	rek, chrabrý bojovník	(159×)
	גְּבוּרָה	síla, chrabrost	
	גְּבִירָה (← שִׁפְחָה)	paní domu	
	גְּדוּד	horda / voj. setnina	
	גָּדוֹל	→ גדל	
	גְּדִי	kůzle	
✓	גדל *q* גָּדַל יִגְדַּל	být velký	(118×)
✓	גָּדוֹל	velký	(525×)
	מִגְדָּל	věž	
	גדע *q* גָּדַע וָאֶגְדַּע	odseknout / zlomit	

	גָּדֵר		zeď, zídka / plot	
✓	גּוֹי		národ, pronárod	(561×)
	גּוֹלָה		→ גלה	
	גוע	*q* גָּוַע יִגְוַע	pojít, skonat	
✓	גור	*q* גָּר יָגוּר וַיָּגָר	být hostem, přebývat jako host	
✓	גֵּר		host / cizinec	(92×)
✓	גּוֹרָל		los	(75×)
	גזז	*q* תָּגֹז	stříhat	
	גזל	*q* גָּזַל יִגְזֹל	vyrvat / odtrhnout / odebrat násilím	
✓	גַּיְא		údolí	(50×)
✓	גיל	*q* גַּלְתִּי יָגִיל וַיָּגֶל	jásat	(55×)
	גִּיל		jásot, plesání	
	גַּל		→ גלל	
	גַּלְגַּל		→ גלל	
	גֻּלְגֹּלֶת		→ גלל	
✓	גלה	*q* גָּלָה יִגְלֶה וַיִּגֶל	odkrýt / být zjevný	(187×)
		ni נִגְלֶה יִגָּלֶה	být odhalen / ukázat se	
✓		*hi* הִגְלָה יַגְלֶה וַיַּגֶל (!)	vést do exilu, vyhnanství	
	גּוֹלָה		exil / zajetí / deportace	
	גָּלוּת		vystěhování, odvedení do exilu	
	גִּלּוּל		(ohavná) modla	(48; Ez ~40×)
	גלח	*pi* גִּלַּח יְגַלַּח	holit	
✓	גלל	*q* גַּלּוֹתִי	válet, kutálet / svinout	
	גַּל		val, hromada kamení	
	גַּלְגַּל		kolo	

	גֻּלְגֹּלֶת	lebka	
	מְגִלָּה	svitek (kniha)	
	גִּלְעָד	*propr* Gileád; *kral* Galád	(133×)
✓	גַּם	také	(767×)
	גמל *q* גָּמַל יִגְמֹל	dokončit / učinit	
	גָּמָל	velbloud	
	גָּן	zahrada	
	גנב *q* גָּנַבְתָּ יִגְנֹב	krást	
	גַּנָּב	zloděj	
✓	גֶּפֶן	vinná réva	(55×)
	גֵּר	→ גור	
	גֹּרֶן	humno, mlat	
	גרע *q* יִגְרַע	zkrátit / ubrat / zastřihnout	
	גרשׁ *pi* גֵּרַשְׁתָּ יְגָרֵשׁ	vypudit, vyhnat	
✓	מִגְרָשׁ	pastviště / okrsek	(114×)
	גֶּשֶׁם	déšť, liják / doba dešťů	

ד

	דאג *q* דָּאַג יִדְאָג	být znepokojen, mít úzkost	
	דבק *q* דָּבַק יִדְבַּק	přidržet se, přilnout, být přilepen / přilepit	
✓	דבר *pi* I דִּבֶּר יְדַבֵּר	mluvit, proslovit	(~1084/1135)
✓	דָּבָר	slovo / událost / věc	(~1140)
	דבר *pi* II	zhubit morem	
	דֶּבֶר	mor	
✓	מִדְבָּר	step, poušť	(270×)

✓	דְּבַשׁ	med	(~50×)
	דָּג	*col* ryby / ryba	
✓	דָּגָן	zrní, obilí	(~40×)
	דּוֹד	milovaný / strýc ~ bratranec / / něha, něžnost, milování	
	דָּוִד / דָּוִיד	*propr* David	(1075×)
✓	דּוֹר	pokolení, generace	(~166×)
	דַּי	dost, stačí / podle míry	
	דין *q* דָּן יָדִין	vést soudní při / zastávat se, obhajovat	
	דִּין	pře / soudní výrok	
	מְדִינָה	kraj, provincie, správní okres	
	דַּל	nuzný / ubožák	
	דֶּלֶת	dveře	
✓	דָּם דָּמִים	krev	(360×)
	דמה *q* דָּמָה יִדְמֶה	podobat se, být podobný	
	דְּמוּת	zpodobení, zobrazení / podoba	
	דמם *q* דַּמּוּ יִדֹּם וַיִּדֹּם	být nehybný, tichý / zmlknout / ustrnout	
	דִּמְעָה	slzy	
	דַּעַת	→ ידע	
	דרך *q* דָּרַךְ יִדְרֹךְ	šlapat, kráčet	
✓	דֶּרֶךְ	cesta / obyčej, mrav	(706×)
✓	דרשׁ *q* דָּרַשׁ יִדְרֹשׁ	pátrat, vyšetřovat, bádat	(155/164×)

ה

✓	הַ.	gramatický člen	(>30 000×)
✓	הֲ	*part interog* tázací částice	(746×)
✓	הֶבֶל	pomíjitelnost / opar	(70×)
	הגה *q* הָגָה יֶהְגֶּה	broukat si / mumlat / lkát	
	הדף *q* יֶהְדֹּף	odrazit, vypudit	
	הָדָר	velebnost, vznešenost	
✓	הוּא	on	(1390×)
	הוֹד	majestát, nádhera, velkolepost	
	הוֹי	*interject* Ó!, Běda !	
	הוֹן	majetek, zámožnost	
✓	הִיא (הוּא *qerê*)	ona	(485×)
✓	היה *q* הָיָה יִהְיֶה וַיְהִי (!!!)	být	(3561×)
	נִהְיָה *pf ni* נִהְיֵיתִי	vyskytovat se, objevit se	
	הֵיכָל	chrám / palác	
✓	הלך הָלַךְ יֵלֵךְ וַיֵּלֶךְ (!) (*impf* > פ״ו !)	jít, chodit	(1412/1547×)
	הוֹלִיךְ *hi* הוֹלִיךְ יוֹלִיךְ וַיּוֹלֶךְ	vést někoho / něco přinést	
	הִתְהַלֵּךְ *hit* הִתְהַלֵּךְ יִתְהַלֵּךְ	chodit sem a tam, procházet křížem krážem	
✓	הלל *pi* הִלֵּל יְהַלֵּל	chválit / výskat, jásat	(113/146×)
	הַלְלוּ־יָהּ	*haleluja* („chvalte Hospodina!“)	
	תְּהִלָּה	chvalozpěv, píseň chval	
✓	הֵם / הֵמָּה	oni	(551×)
	המה *q* הָמוּ יֶהֱמֶה	být hlučný, hlučet	

	הָמוֹן	shluk, dav / halas / věhlas	
✓	הֵן	*interject* hle !	(100×)
	הִנֵּה	" "	(1057×)
✓	הֵנָּה I. / הֵן	ony *pron pers pl f*	
✓	הֵנָּה II.	zde, sem	
✓	הפך *q* הָפַךְ יַהֲפֹךְ	překlopit, zvrátit	(95×)
✓	הַר	hora / horstvo	(558×)
✓	הרג *q* הָרַג יַהֲרֹג	zabít, zavraždit	(162/167×)
✓	הרה *q* הָרָתָה וַתַּהַר	otěhotnět, být těhotná, počít	
	הרס *q* הָרַס יַהֲרֹס	zbourat, strhnout	

ו

✓	ו	*conj* a, i / však	(> 50 000×)
	וָו	hřebík, hák	

ז

	זֶה→ זאֹת		
✓	זבח *q* זָבַח יִזְבַּח	obětovat (kus dobytka)	(112/134×)
✓	זֶבַח	oběť / obětní společenství, obětní hostina, žertva	(162×)
✓	מִזְבֵּחַ	oltář	(400×)
✓	זֶה (זאֹת , *pl* אֵלֶּה)	tento, tato, toto	(1169/605/754×)
	אֵי־זֶה→ אֵי		
✓	זָהָב	zlato	(386×)
	זהר *hi* הִזְהִיר	varovat/ učit, instruovat	

זוב *q* יָזוּב — téct, vytékat / oplývat

זוֹנָה — →זנה

זַיִת — oliva / olivovník

זכה *q* יִזְכֶּה — být poctivý, ryzí, neposkvrněný

✓ זכר *q* זָכַר וַיִּזְכֹּר — pamatovat, být pamětliv (171/222×)

זֵכֶר — zmínka, připomínka

זִכָּרוֹן — památka, pamětné znamení, pamětihodnost

זָכָר (:: נְקֵבָה) — muž, mužský / mužství / samec

זִמָּה — mrzká hanebnost, hanebný čin

✓ זמר *pi* אֲזַמֵּר — prozpěvovat, muzicírovat, zvučet / / chválit, zpívat žalmy

✓ מִזְמוֹר — píseň, žalm

✓ זנה *q* זָנָה תִּזְנֶה וַתִּזֶן — smilnit, být nevěrný

זוֹנָה — prostitutka, nevěstka

תַּזְנוּת — modloslužba / smilstvo

זַעַם — soptění, děsný hněv / kletba

זעק *q* זָעַקְתִּי וַיִּזְעַק — úpěnlivě volat, dovolávat se, křičet o pomoc

זְעָקָה (← צעק) — křik, úpěnlivé volání

✓ זָקֵן — starý / stařec (177×)

זָקָן — brada / vousy

זָר — cizí / cizák, vetřelec

זרה *q* תִּזֶּרֶה וַיִּזֶּר — roztousit, rozmetat / rozprostřít

זְרוֹעַ — paže, rámě

זרח *q* זָרַח יִזְרַח — vycházet (o slunci)

מִזְרָח — východ (slunce)

	זרע		sít, zasévat	
		q זָרַע יִזְרַע		
✓	זֶרַע		semeno / setba	(229×)
	זרק		pokropit, skropit	
		q זָרַק יִזְרֹק		
	מִזְרָק		kropenka, kropicí nádoba	

ח

	חבא		skrýt se	
		ni נֶחְבָּא יֵחָבֵא		
	חֶבֶל		provaz, provázek	
	חבר		být členem, / semknout se, spojovat	
	חבש		obvázat, dát obvaz	
		q חָבַשְׁתָּ יַחֲבֹשׁ		
✓	חַג		svátek, slavnost	
	חגר		přepásat se, připravit se (na cestu, k boji)	
		q חָגְרָה יַחְגֹּר		
	חדל		ponechat, přenechat	
		q חָדַל יֶחְדַּל		
	חֶדֶר		pokoj, pokojík (místo uzavřeného soukromí)	
	חדש		být nový / obnovit	
		pi חִדְּשׁוּ וַיְחַדֵּשׁ		
✓	חָדָשׁ		nový, čerstvý	
✓	חֹדֶשׁ		měsíc	(283×)
✓	חוה		hluboce se poklonit, vzdát úctu	(170/170×)
		hištafel (!!!) הִשְׁתַּחֲוָה יִשְׁתַּחֲוֶה	(*ř* προσκύνησις)	(170×)
	חוֹל		písek	
✓	חוֹמָה		zeď, hradba	(133×)
	חוס		ušetřit	
		q חָס יָחוּס		
✓	חוּץ		ulice / venku, vně	(164×)
	מְחוּץ		zvenčí	
	(הַ) חוּצָה		(směrem) ven, na ulici	

		חִיצוֹן	vnější / světský	
	חוּשׁ *q* חָשׁ		spěchat, urychlit	
✓	חזה *q* חָזָה יֶחֱזֶה		zřít, mít vidění, nazírat	
		חֹזֶה	vidoucí (prorok), věštec	
		חָזוֹן	vidění, zření, vize	
✓	חזק *q* חָזַק וַיֶּחֱזַק		být pevný / posilnit se / přemoci	(290×)
✓	*pi* חִזַּק וַיְחַזֵּק		posilnit, upevnit, nabýt vrchu	
✓	*hi* הֶחֱזִיק יַחֲזִיק וַיְחַזֵּק		pevně se chopit, podporovat, zesílit	(118/290×)
		חָזָק	pevný, silný	
		חִזְקִיָּהוּ	*propr* Chizkijáš; Ezechiáš	(131×)
✓	חטא *q* חָטָא יֶחֱטָא		chybovat / být vinen, hřešit	(118/237×)
	hi הֶחֱטִיא יַחֲטִא		přivést někoho k hříchu, svést	(32/237×)
		חֵטְא	provinění, hřích	
		חַטָּא	hřišný / hřišník	
✓		חַטָּאת / חַטָּאָה	hřích; oběť za hřích, oběť smíření	(293×)
		חִטָּה	pšenice	
✓	חיה *q* חָיָה יִחְיֶה וַיִּחִי		být živ, žít	(205/284×)
✓	*pi* חִיָּה יְחַיֶּה		oživit, dát život	
✓	*hi* הֶחֱיָה *inf* הַחֲיוֹת		zachovat při životu, dopřát života	
✓		חַי	živý, živoucí	(236×)
		חַיָּה (:: מָוֶת)	žití, život	
✓		חַיִּים	život, čas života	(148×)
✓	חיל I *q* חָלָה וַיָּחֶל		svíjet se bolestmi / chvět se úzkostí / mít porodní bolesti	
✓		חַיִל (II. חיל >)	statnost, síla, moc / úspěšnost /	

		válečná moc, vojsko	(243×)
	חִיצוֹן	→חוץ	
	חֵיק	hruď / předprseň	
✓	חכם *q* חָכַם יֶחְכַּם	být moudrý	
✓	חָכָם	moudrý	(138×)
✓	חָכְמָה	moudrost	(149×)
	חָלָב	mléko	
	חֵלֶב	tuk, lůj (nejtučnější část bravu)	
	חלה *q* חָלָה	být nemocný, stonat	
	חֳלִי	nemoc, choroba / zlo	
	חֲלוֹם	→ חלם	
	חַלּוֹן	okno, okenní otvor	
	חֳלִי	→ חלה	
	חָלִילָה	→ חלל	
✓	חלל I *pi* חִלֵּל יְחַלֵּל	znesvětit / používat	(134×)
✓	*hi* הֵחֵל יָחֵל וַיָּחֶל	začít, zahájit / dát profanovat	
	חָלִילָה	kéž ne ! / být dalek !	
	תְּחִלָּה	začátek, zahájení	
	חלל II *pt po* מְחוֹלָל	provrtat, probodnout, proklát	
✓	חלם *q* חָלַם יַחֲלֹם	mít sen	
	חֲלוֹם	sen / snové zjevení	
	חלף *q* חָלַף יַחֲלֹף	plynout, následovat po sobě	
	חלק *q* חָלַק יַחֲלֹק	dělit, rozdělit příděl	
✓	חֵלֶק	podíl, díl	
	חֶלְקָה	díl, to přidělené (pole)	

	מַחֲלֹקֶת	podíl / oddíl, oddělení (lidu)	
	חָם	tchán (otec muže)	
	חָמוֹת	tchýně	
	חמד *q* חָמַד יַחְמֹד	dychtit, být žádostiv, dožadovat se	
✓	חֵמָה	hněv / žár	(125×)
✓	חֲמוֹר	osel	(97×)
	חָמוֹת	→ חָם	
	חֲמִישִׁי	→ חֲמִשָּׁה	
	חמל (עַל־) *q* חָמַל יַחְמֹל	mít soucit (s), být shovívavý (nad)	
	חמם *q* חַם יָחֹם וַיָּחָם	být horký / hřát, sálat	
	חָמָס	násilí / bezohledné, násilné jednání	
✓	חֵמֵשׁ / חֲמִשָּׁה	pět	(346×)
✓	חֲמִשִּׁים	padesát	(163×)
	חֲמִישִׁי	pátý / pětina	
	חֵן	→חנן	
✓	חנה חָנָה וַיִּחַן	tábořit, postavit tábor	(143/143×)
✓	מַחֲנֶה	tábor, válečné ležení	(216×)
	חֲנִית	kopí	
✓	חנן *q* חָנַן יָחֹן וַיָּחָן	být milostiv, smilovat se	
	hit הִתְחַנַּנְתָּה וַיִּתְחַנֵּן	prosit o milost, o slitování	
✓	חֵן	milost, přízeň	
	חִנָּם	z milosti, zdarma, bez satisfakce	
	תְּחִנָּה	prosba o slitování	
✓	חֶסֶד חֲסָדִים *suf* חַסְדּוֹ	milosrdenství / vděčnost / solidarita	(245×)
	חָסִיד	účastník milosrdenství / milosrdný / zbožný	

	חסה	*q* חָסָה יֶחְסֶה	schoulit se, přitulit se, skrýt se	
		מַחְסֶה	útočiště, bezpečný útulek	
	חסר	*q* חָסֵר יֶחְסַר	mít málo, mít nedostatek / postrádat	
	חפץ	*q* חָפֵץ יַחְפֹּץ	chtít, mít zájem, zálibu / libovat si	
		חֵפֶץ	přízeň, záliba	
	חפר	*q* וַיַּחְפֹּר	hloubit, rýpat, kopat	
	חפשׂ	*pi* חִפַּשְׂתִּי יְחַפֵּשׂ	důkladně prohledat, proslídit	
		חֵץ	šíp, střela	
✓		חֲצִי	půlka, polovina	(122×)
		חָצִיר	tráva	
		חֲצֹצְרָה	trubka, pozoun	
✓		חָצֵר	dvůr, nádvoří (ohrazený prostor)	(195×)
	חקק	*q* חַקּוֹתָ	rýt, vyrýt / nařídit	
✓		חֹק חֻקִּים	nařízení, směrnice, pravidlo / cíl	(129×)
✓		חֻקָּה	nařízení, pravidlo	(104×)
	חקר	*q* חָקַר יַחְקֹר	prozkoumat, prozpytovat / postihnout	
	חרב	*q* תָּחֳרַב	být zničen, ležet v troskách	
		חָרְבָּה	ruiny, trosky	
✓		חֶרֶב	meč, dýka	(413×)
	חרד	*q* חָרַד יֶחֱרַד	být roztřesený, třást se / mít starost, děsit se	
✓	חרה	*q* חָרָה יֶחֱרֶה וַיִּחַר	vzplanout (hněvem), rozpálit se	
		חָרוֹן	hněvivé rozhořčení, rozpálení	
	חרם	*hi* הֶחֱרִים יַחֲרִים וַנַּחֲרֵם	zasvětit zkáze, zaslíbit záhubě / / zničit jako proklaté	
		חֵרֶם	klatba, zasvěcení zmaru / stižení klatbou	

	חרף	חֵרֵף יְחָרֵף *pi*	hanět, pohanět, utrhat na cti	
✓		חֶרְפָּה	pohanění, potupa	(70×)
	חרשׁ . I	חָרְשׁוּ יַחֲרֹשׁ *q*	orat	
		חָרָשׁ	řemeslník / modelář	
	חרשׁ . II	הֶחֱרִישׁ יַחֲרִישׁ *hi*	mlčet / být hluchý	
	חשׁךְ	חָשַׁךְ יַחְשׁךְ *q*	držet zpět / překazit, zabránit / ušetřit	
✓	חשׁב	חָשַׁב יַחְשֹׁב *q*	mít cenu / posuzovat / / rozvažovat	(112×)
		מַחֲשָׁבָה	úmysl, myšlenka / posudek / návrh	
✓		חֹשֶׁךְ	tma, temnota	
		חֹשֶׁן	náprsenka (velekněžova)	
	חתם	יַחְתֹּם *q*	pečetit / zapečetit	
	חתן	וַיִּתְחַתֵּן *hit*	učinit se zetěm (švagrem), oženit se s něčí dcerou (sestrou)	
		חָתָן	sňatkem spřízněný / ženich / zeť	
	חתת	חַת יֵחַת *q*	děsit se, být plný strachu	

ט

	טבח	טָבַחְתָּ *q*	porážet, zabíjet	
		טֶבַח	porážka (dobytka) / zabití	
		טַבָּח	kuchař / tělesná stráž	
		טַבַּעַת	pečetní prstek / kroužek	
✓	טהר	טָהֵר יִטְהַר *q*	být čistý (kulticky)	
✓		טִהַר אֲטַהֵר *pi*	očistit / prohlásit za čistého (kulticky)	
✓		הִטָּהֲרוּ וַיִּטַּהֲרוּ *hit*	očišťovat se (kulticky)	
✓		טָהוֹר	rituálně čistý	(91×)

✓	טוב טוֹב יִיטַב (!)	být dobrý	
	(*impf* > פ״י → יטב)		
✓	טוֹב	dobrý	(559×)
	טוּב	dobrota, dobrodiní	
	טוֹבָה	dobrota, dobro	
	טוּר	vrstva, navrstvení	
	טַל	rosa / mírný deštík	
✓	טמא טָמֵא יִטְמָא *q*	být nečistý / znečistit se (kulticky)	(160×)
✓	טִמֵּא תְּטַמֵּא *pi*	znečistit / prohlásit za rituálně nečistého	
✓	טָמֵא	nečistý (kulticky)	(90×)
	טֻמְאָה	nečistota, poskvrnění	
	טמן טָמַן וַיִּטְמֹן *q*	tajně uložit / zakopat (poklad)	
	טַף	*col* batolata, malé děti (neschopné pochodu)	
✓	טֶרֶם	*conj* ještě ne, ještě před / dříve než, ještě než	
	בְּטֶרֶם	" "	
	טרף טָרַף וַיִּטְרֹף *q*	rozsápat (divá zvěř)	
	טֶרֶף	loupež, úlovek	

י

	יְאֹר	Nil / říční proud / říční rameno, kanál	
	יבשׁ *q* יָבֵשׁ יִיבַשׁ	být oschlý / osychat	
	יַבָּשָׁה / יַבֶּשֶׁת	souš, pevnina	
	יגע *q* יָגַעְתָּ תִּיגַע	být unavený	
✓	יד יָדַיִם יְדֵי, יָדוֹת	ruka	(1620×)
	בְּיַד	v rukou, v moci / pomocí, skrze	
✓	ידה *hi* הוֹדוּ יוֹדֶה	vzdát čest / děkovat / vyznávat	(100/111×)
	תּוֹדָה	díkůvzdání, děkovná oběť / / chvalozpěv, píseň díků	
✓	ידע *q* יָדַע יֵדַע *inf.cs* דַּעַת	poznat, obeznámit se, nabýt poznání	(822/947×)
	ni נוֹדַע יִוָּדַע	dát se poznat, učinit se známým	
✓	*hi* הוֹדִיעַ יוֹדִיעַ	dát ve známost, oznámit, dát vědět	
✓	דַּעַת	poznání, rozpoznání, vědění	
	יְהוּדָה	*propr* Juda / Judsko	(814×)
✓	יהוה	*propr* JHWH, „Hospodin“, vl. jméno Boha Izraelského	(6828×)
	יְהוָה – אֲדֹנָי	(*kᵃrē ~ kᵃtīb,* výslovnost podle tvaru)	
	יְהוִה – אֱלֹהִים		
	יָהּ srv. termín הַלְלוּ־יָהּ	krátký tvar téhož (*haleluja*)	(49×)
	יְהוֹשׁוּעַ	*propr* Jozue	(218×) → ישׁע
	יוֹאָב	*propr* Joáb	(146×)
	יוֹבֵל	beraní roh / léto milostivé	
✓	יוֹם יָמִים יְמֵי	den	(2304×)
✓	הַיּוֹם	dnes	

✓	יוֹמָם	ve dne / denně	(150×)
	יוֹנָה	holubice	
	יוֹנָתָן	*propr* Jónatan	(124×)
	יוֹצֵר	→ יצר	
	יוֹשֵׁב	→ ישׁב	
	יַחַד	svorně, spolu, společně	
✓	יַחְדָּו	" "	(90×)
	יָחִיד	jediný, jedinečný / sám	
	יחל יִחֵל יְיַחֵל *pi*	čekat, očekávat	
	תּוֹחֶלֶת	očekávání, čekání	
	יחשׂ הִתְיַחְשׂוּ *hit* מִתְיַחֲשִׂים *pt*	dát se zanést do seznamu rodu, prokázat původ	
✓	יטב טוֹב יִיטַב וַיִּיטַב *q* (*pf* > טוב)	být dobrý	(117×)
	הֵיטִיב יֵיטִיב *hi*	prokázat dobro, činit dobro	
✓	יַיִן	víno	(141×)
	יכח הוֹכִיחַ יוֹכִיחַ *hi*	rozsoudit / napravit / pokárat	
	תּוֹכַחַת	důkaz / pokárání	
✓	יכל יָכֹל (יָכוֹל) (!!!) *pf q* יוּכַל וַיֻּכַל (!!!) *impf q*	moci / umožnit	(193/193×)
✓	ילד יָלְדָה תֵּלֵד וַתֵּלֶד *q*	rodit, porodit	(237/492×)
✓	הוֹלִיד יוֹלִיד וַיּוֹלֶד *hi*	zplodit / oplodnit	(176/492×)
✓	יֶלֶד	dítě / mládě / *pl* děti	
	מוֹלֶדֶת	rodiště, rodná domovina	
	תּוֹלְדוֹת	rodopisy	
	ילל הֵילִיל יֵלִיל *hi*	skučet, kvílet	

✓	יָם יַמִּים		moře / západ	(395×)
	יָמָּה		/směrem/ na západ	
	יַם־הַגָּדוֹל		velké moře (Středozemní)	
	יַם־הָאַחֲרוֹן		zadní, západní moře (Středozemní)	
	יַם־הַמֶּלַח		Solné moře (Mrtvé moře)	
	יַם־סוּף		Rákosové moře (Rudé moře)	
	ימן	*koh hi* אֵימִינָה	držet se vpravo, být napravo	
✓	יָמִין		pravice / pravý, vpravo / jih	(139×)
	יְמָנִי		pravý / jižní	
	תֵּימָן		jih, jižní krajina / jižní vítr	
	ינק	*hi* הֵינִיקָה וַתֵּינֶק	*q* sát, cucat; *hi* kojit	
	יסד		založit, mít základ	
	יסף	*q* יָסַף –	přidat	
		ni נוֹסַף –	být přidán	
✓		*hi* הוֹסִיף יוֹסִיף וַיֹּסֶף	pokračovat v /+ *inf*/	(173/210×)
	יוֹסֵף		*propr* Josef	(214×)
	יסר	*pi* יִסַּר יְיַסֵּר	trestat, vzít do kázně	
	מוּסָר		kázeň, potrestání; *kral* „cvičení“	
	יעד	*q* יָעַד יִיעָדֶנָּה *suf*	objednat, určit / přidělit / přidružit	
✓	עֵדָה		sdružení, pospolitost / sraz	(149×)
✓	מוֹעֵד		sjednaný čas, dohoda, setkání / / čas slavnostního shromáždění	
	יעל	*hi* הוֹעִיל יוֹעִיל	prospět, pomoci k úspěchu	
✓	יַעַן		(podnět k) / kvůli, protože	(90×)
	יעץ	*q* יָעַץ אִיעֵצָה *koh*	dát radu, poradit	

	עֵצָה		rada, úradek / rozhodnutí, záměr	
	מוֹעֵצָה		rada	
	יַעֲקֹב		→ עקב	
	יַעַר		křoví, křoviny	
	יְפֶה *cs* יְפַת		krásný	
✓	יצא *q* יָצָא יֵצֵא וַיֵּצֵא		vyjít, jít ven	(785/1068×)
✓	*hi* הוֹצִיא יוֹצִיא וַיּוֹצֵא		vyvést	(278/1068×)
	מוֹצָא		vycházení / projev, pronesené východisko	
	תּוֹצָאוֹת		východisko, výchozí bod	
	יצב *hit* הִתְיַצְּבוּ יִתְיַצֵּב (← נצב)		vystavit se, čelit, odolávat	
	יִצְהָר		olej (olivový)	
	יִצְחָק		→ צחק	
	יצק *q* יָצַק יִצֹּק וַיִּצֹּק		lít, vylít / odlévat	
✓	יצר *q* יָצַר וַיִּיצֶר (וַיִּצֶר)		vytvořit, zformovat	
	יוֹצֵר		hrnčíř	
	יצת		být zapálený, být spalován	
	יקץ *q* וַיִּיקַץ		probrat se, procitnout	
	יָקָר		cenný, vzácný, přepychový	
✓	ירא *q* יָרֵא יִירָא וַיִּירָא (!)		bát se, mít úctu / být bohabojný	(284/334×)
	ni תִּוָּרֵא *pt* נוֹרָא		být obávaný, v úctě *pt kral* „hrozný“ (o Bohu)	
✓	יָרֵא		bojící se / bohabojný	
	יִרְאָה		bázeň / bohabojnost	
	מוֹרָא / מוֹרָה		bázeň, hrůza / hrozné skutky	
	יָרְבְעָם		→ רבב	

✓	יָרַד יֵרֵד וַיֵּרֶד *q*	**ירד**	jít dolů, sestoupit	(307/380×)
	הוֹרֵיתִי יוֹרֶה ויּוֹר I. *hi*	**ירה**	střílet, vystřelit	
✓	הוֹרֵיתִי יוֹרֶה II. *hi*	**ירה**	vyučovat, učit	
	מוֹרֶה *pt*		učitel	
✓	תּוֹרָה		učení / ukazatel / Tóra, Zákon	(220×)
✓	יְרוּשָׁלַם		*propr* Jeruzalém	(643×)
✓	יָרֵחַ		měsíc, luna	
	יֶרַח		měsíc (doba)	
	יְרִיעָה		kozí houně, stanový dílec	
	יָרֵךְ		kyčel, bok / klín	
	יִרְמְיָהוּ / יִרְמְיָה		*propr* Jeremjáš; *kral* Jeremiáš	(147×)
✓	יָרַשׁ יִירַשׁ (יִרַשׁ) *q*	**ירשׁ**	být dědicem, obržet za dědictví	(159/231×)
	הוֹרִישׁ יוֹרִישׁ וַיּוֹרֶשׁ *hi*		zabrat si, vzít si za dědictví / vyhnat	
	רֶשֶׁת		síť	
✓	יִשְׂרָאֵל		*propr* Izrael	(2506×)
✓	יֵשׁ (:: אַיִן)		jest, existuje, tu jest	(140×)
✓	יָשַׁב יֵשֵׁב וַיֵּשֶׁב *q*	**ישב**	sedět / usadit se / pobývat	(1034/1083×)
	הוֹשִׁיב וַיּוֹשֶׁב *hi*		usadit, nechat pobývat	
	יוֹשֵׁב		obyvatel	
	מוֹשָׁב		sedadlo / sídlo, sídliště	
	יְשׁוּעָה		→ישע	
	וַיִּישַׁן *q*	**ישן**	usnout, spát	
	יָשֵׁן		spící	
	שֵׁנָה		spánek	
✓	הוֹשִׁיעַ יוֹשִׁיעַ וַיּוֹשַׁע *hi*	**ישע**	spasit, přinést spásu, zachránit	(184/205×)

	נוֹשַׁע יִוָּשֵׁעַ *ni*	být spasen, být zachován / nechat si pomoci	
	יְהוֹשׁוּעַ	Jozue	(218×)
✓	יְשׁוּעָה	spása, spasení	
	יֵשַׁע	spása, záchrana	
	תְּשׁוּעָה	osvobození, vítězství / spása	
	יָשַׁר יִישַׁר *q* ישר	být přímý, upřímný / jít rovně, zpříma	
✓	יָשָׁר	přímý, správný / bezelstný, prostý	(119×)
	מִישׁוֹר	přímost, správnost / právo / náhorní rovina	
	יָתֵד	stanový kolík	
	יָתוֹם	sirotek, chlapec bez otce	
✓	נוֹתַר יִוָּתֵר *ni* יתר	být zbylý, zbývat, zůstat	(106×)
	הוֹתִיר וַיּוֹתֵר *hi*	nechat zbytek, ponechat / dát přednost	
✓	יֶתֶר	zbytek	(100×)

כ

✓	כְּ / כְּמוֹ , כָּמוֹנִי	podle, jako	(3030×)
	כְּ׳ ... כְּ׳	tak ... jako	
	כַּאֲשֶׁר	→ אֲשֶׁר	
✓	כָּבֵד יִכְבַּד כבד	být těžký / být závažný, důležitý	(114×)
✓	כָּבֵד	těžký	
✓	כָּבוֹד	sláva, čest, váženost	(200×)
	כָּבוּ יִכְבֶּה *q* כבה	vyhasnout, zhasnout	
	כִּבֵּס יְכַבֵּס *pi* כבס	valchovat, prát (prádlo)	
✓	כֶּבֶשׂ	beránek (obětní)	(107×)
	כִּבְשָׂה	ovce, ovečka	

✓	כֹּה / כָּכָה	tak, takto / zde	(581×)
	כהן כִּהֵן וַיְכַהֵן *pi*	být knězem, vykonávat kněžský úřad	
✓	כֹּהֵן	kněz	(750×)
✓	כּוֹכָבִים	hvězdy	
	כול יָכִיל *hi*	pojmout, obsáhnout / opatřit	
	כִּלְכַּל יְכַלְכֵּל *pilpel*	opatřovat, postarat se	
	כון נָכוֹנוּ יִכּוֹן *ni*	pevně stát, být neochvějný	(217×)
	כּוֹנֵן יְכוֹנֵן *po*	postavit / napřímit / zajistit	
✓	הֵכִין יָכִין וַיָּכֶן *hi*	vzpřímit / zajistit	(110/217×)
	מְכוֹנָה	podstavec, stojan / stanoviště	
	כּוֹס	pohár, kalich	
	כזב כִּזֵּב יְכַזֵּב	lhát, být lhářem	
	כָּזָב	lež, podvod / falešný bůh	
✓	כֹּחַ כֹּחֲךָ *suf*	síla / schopnost	(124×)
	כחד נִכְחַד יִכָּחֵד *ni*	být skryt, být v úkrytu	
	כִּחֵד תְּכַחֵד *pi*	ukrývat, skrývat	
	כחש כִּחֵשׁ יְכַחֵשׁ *pi*	obelhávat, přetvařovat se / pochlebovat	
✓	כִּי	*part* zajisté, tak jest, ano /	
		/ protože, neboť že, když	(~4470×)
✓	כִּי אִם	leč, mimo / nýbrž	(140×)
	כִּיּוֹר	bazén, nádrž	
	כָּכָה	→ כֹּה	
	כִּכָּר	okruh, okrsek	
✓	כֹּל / כּוֹל / כָּל-	každý, celý, všechen	(~5400×)
	כֶּלֶב	pes	

✓	כלה	*q* כָּלָה יִכְלֶה וַתִּכֶל	být celistvý, ucelený / končit	(65/207×)
✓		*pi* כִּלָּה וַיְכַל	dokončit, dokonat	(141/207×)
		כָּלָה	dokonání, konec	
		כַּלָּה	nevěsta	
✓		כְּלִי	náčiní, nářadí, nádobí	(325×)
		כִּלְיָה	ledviny	
	כלם	*ni* נִכְלַמְתִּי תִּכָּלֵם	hanbit se, nést hanbu, být potupen	
		כְּלִמָּה	hanba, zahanbení, potupa	
		כִּמְעַט	→ מְעַט	
✓		כֵּן	tak, ano / stejně / tedy / proto / /ihned	(350/695×)
✓		עַל־כֵּן / לָכֵן	proto / pročež	(135/695×)
✓		לָכֵן	jistě / proto, poněvadž	(190/695×)
		כִּנּוֹר	citara, lyra	
	כנע	*ni* נִכְנַע יִכָּנַע	být pokořen / pokořit se	
✓		כָּנָף	křídlo, peruť	(109×)
✓		כִּסֵּא	křeslo, stolec, trůn	(135×)
✓	כסה	*pi* כִּסָּה יְכַסֶּה וַיְכַס	přikrýt, zahalit	(134/155×)
		pt מִתְכַּסֶּה וַיִּתְכַּס	přikrýt se	
		כְּסִיל	bláznivý, hloupý / blázen, hlupák	
✓		כֶּסֶף	stříbro / peníze	(403×)
	כעס	*q* כָּעַס וַיִּכְעַס	být nespokojený, zlobit se	
		כַּעַס	nevrlost, zlost	
✓		כַּף כַּפַּיִם כַּפּוֹת	ruka, dlaň	(192×)
		כַּף רֶגֶל	chodidlo	

		כְּפִיר	mladý lev	
✓	כפר *pi* כִּפֶּר יְכַפֵּר		přikrýt / smířit, zbavit viny	(101×)
		כַּפֹּרֶת	příkrov / víko truhly smlouvy, *kral* „slitovnice“	
✓		כְּרוּב	cherub, cherubín	(90×)
✓		כֶּרֶם	vinice	(90×)
	כרע *q* כָּרַע יִכְרַע		sklonit se, pokleknout	
✓	כרת *q* כָּרַת וַיִּכְרֹת		řezat, sekat / odříznout	(134/288×)
	ni נִכְרַת יִכָּרֵת		být rozříznut / být vyhuben	
	hi הִכְרִית יַכְרִית וַיַּכְרֵת		vyhubit, vybít, vyhladit	
		כרת בְּרִית	uzavřít smlouvu	
		כַּשְׂדִּים	*propr* Kaldejci; *kral* Kaldejští	
	כשל *q* כָּשַׁל		klopýtat, zakopnout	
✓	כתב *q* כָּתַב יִכְתֹּב		psát	(240/223×)
	ni נִכְתַּב וַיִּכָּתֵב		být psán / být zapsán, být písemně zachycen	
		מִכְתָּב	psaní / nápis	
		כֻּתֹּנֶת	kutna, suknice	
		כָּתֵף	rameno, lopatka / horský svah	
		כֹּתֶרֶת	hlavice (sloupu)	

ל

✓	לְ		*prep* k / podle / *nota dativi*	(~20 700×)
✓	לֹא		*nota negationis* ne (negace indikativní, deklarativní)	(~5 200×)
	לְאֹם		lidé, národ (etnická komunita)	
	לֵאמֹר		→ אמר	
✓	לֵב / לֵבָב	*suf* לִבִּי לִבְּכֶם	srdce / mysl, rozum	(601/252×)
	לְבַד		→ בַּד	
	לְבוּשׁ		→ לבשׁ	
	לְבְלְתִּי		→ בַּל	
	לָבָן		bílý	
	לְבֹנָה		kadidlo	
✓	לבשׁ	*q* לָבֵשׁ יִלְבַּשׁ	obléct si, odít se	
		hi הִלְבִּישׁ וַיַּלְבֵּשׁ	obléct někoho, odít někoho	
	לְבוּשׁ		oděv	
✓	לוּ		kéž / kdyby / jistě	
	לוּלֵא		kdyby ne / kéž ne	
✓	לוּחַ		deska, tabule	
	לֵוִי		*propr* Lévi, lévijci; *kral* Léví, lévité	(350×)
	לְחִי		čelist, líce	
✓	לחם	I. (< לֶחֶם)	jíst	
✓	לחם	II *ni*. נִלְחַם יִלָּחֵם	bojovat	(167/170×)
✓	מִלְחָמָה		boj / bitva	(319×)
✓	לֶחֶם		chléb	(299×)
	לין	*q* לָן יָלִין וַיָּלֶן	přenocovat, zůstat přes noc	

✓	לַיִל / לַיְלָה	noc	(233×)
	מָלוֹן	místo k přenocování	
✓	לכד *q* לָכַד וַיִּלְכֹּד	chytit, lapit	(121×)
	לֶכֶן → כֵּן		
✓	למד *q* לָמַד יִלְמַד	učit se	
	pi לִמַּד יְלַמֵּד	naučit	
	לָמָּה לָמָּה → מָה		
	לְמַעַן → מַעַן		
	לְפִי → פֶּה		
	לִפְנֵי → פָּנִים		
✓	לקח *q* לָקַח יִקַּח (!) , קַח קַחַת (*impf* > פ״ן)	brát, vzít	(939/966×)
	ni נִלְקַח וַתִּלָּקַח	být vzat, být odebrán	
	q/pas.q לָקֹחַ יֻקַּח (!)	být vzat, být pojat	
	לקט	sbírat, posbírat	
	לִקְרַאת → II. קרא		
	לֹרֹב → רבב		
	לָשׁוֹן	jazyk (orgán i řeč)	(117×)
	לִשְׁכָּה	sál, síň (chrámu či paláce)	

מ

✓	מְאֹד	velice, nejvyšší měrou	(300×)
✓	מֵאָה מְאַת מָאתַיִם מֵאוֹת	sto	(583×)
	מְאוּמָה	něco	
	מָאוֹר	→ אור	
	מֵאָז	→ אָז	
	מַאֲכָל	→ אכל	
	מאן *pi* מֵאֵן יְמָאֵן	odmítnout, odepřít / vzepřít se	
	מאס *q* מָאַס יִמְאַס	odvrhnout, opovrhnout	
	מֵאֵת	→ מִן	
	מָבוֹא	→ בוא	
	מִבְצָר	→ בָּצוּר	
	מִגְדָּל	→ גדל	
	מִגְלָה	→ גלל	
	מָגֵן מָגִנִּים (← גנן)	štít	
	מַגֵּפָה	→ נגף	
	מִגְרָשׁ	→ גרשׁ	
	מִדְבָּר	→ II. דבר	
✓	מדד *q* מָדַד וַיִּמְדֹּד	měřit	
	מִדָּה	míra / rozměr	
✓	מַדּוּעַ	proč	(70×)
	מְדִינָה	→ דין	
✓	מָה (מָה־), מַה־	*pron* co /jak	(747×)
	לָמָּה לָמָּה	k čemu ? / proč ?, nač ?	

	מהה	*hitpalpel* הִתְמַהְמָהְתִּי	být liknavý, loudat se	
✓	מהר	*pi* מִהַר יְמַהֵר	být rychlý, spěchat	
		מַהֵר	*adv* rychle	
		מְהֵרָה	rychlost / *adv* rychle	
		מוֹאָב	*propr* Moáb	(187×)
		מוט	kolísat, viklat se	
✓	מול	*q* מָל וַיִּמָּל	obřezat	
✓		מוּל	naproti / líc, čelní strana / přímo	(60×)
		מוֹלֶדֶת	→ ילד	
		מוּסָר	→ יסר	
		מוֹעֵד	→ יעד	
		מוֹעֵצָה	→ יעץ	
		מוֹפֵת	věšt. znamení, zázrak / zvláštnost / *pl* / divné úkazy	
		מוֹצָא	→ יצא	
		מוֹקֵשׁ	léčka, osidlo	
		מוֹרָא / מוֹרָה	→ ירא	
		מוֹרֶה	→ ירה	
		מוֹשָׁב	→ ישב	
	מוש	*q* מָשׁ יָמוּשׁ	vzdálit se/ přestat / ucouvnout	
		יָמִישׁ *hi*	odebrat, vzít pryč	
		מוֹשָׁב	→ ישב	
✓	מות	*pf q* מֵת (!) יָמוּת וַיָּמָת	být mrtev / zemřít	(630/845×)
		hi הֵמִית יָמִית וַיָּמֶת	usmrtit, zabít	(138/845×)
✓		מָוֶת *cs* מוֹת	smrt	(150×)

✓	מִזְבֵּחַ	→ זבח	
✓	מִזְמוֹר	→ זמר	
	מִזְרָח	→ זרח	
	מִזְרָק	→ זרק	
	מחה *q* מָחָה יִמְחֶה	setřít, smazat	
	מֵחוּץ	→ חוּץ	
	מַחֲלֶקֶת	→ חלק	
	מַחֲנֶה	→ חנה	
	מַחֲסֶה	→ חסה	
	מָחָר	zítřejší den, zítra	(50×)
	מָחֳרָת	" "	
	מַחֲשָׁבָה	→ חשׁב	
	מַחְתָּה	pánvička	
	מַטֶּה	→ נטה	
	מִטָּה	→ נטה	
	מָטָר	déšť	
✓	מִי	*pron interrog* kdo?	(422×)
✓	מַיִם *cs* מֵי מֵימֵי	voda	(582×)
	מִין	druh, odrůda	
	מִישׁוֹר	→ ישׁר	
	מַכָּה	→ נכה	
	מְכוֹנָה	→ כון	
✓	מכר *q* מָכַר יִמְכֹּר	prodat / vydat cizí moci	
	מִכְתָּב	→ כתב	
	מלא *pf q* מָלֵא יִמְלְאוּ	být plný	

	מִלֵּא תְּמַלֵּא וַיְמַלְּאוּ *pi*		plnit	(111/246×)
✓	מָלֵא		plný, plně	(250×)
	מְלֹא		úplnost / množství	
✓	מַלְאָךְ	(< לאךְ)	posel (*ř* ἄγγελος)	(213×)
✓	מְלָאכָה		práce / poslání, úkol	(167×)
	מִלָּה		rozhovor / slovo	
	מְלוּכָה		→ מלךְ	
	מָלוֹן		→ לין	
	מֶלַח		sůl	
	מִלְחָמָה		→ לחם	
	מלט *ni*	נִמְלַט יִמָּלֵט (← פלט)	uniknout, dostat se do bezpečí	
		מִלֵּט יְמַלֵּט *pi*	zachránit někoho, dostat do bezpečí	
✓	מלךְ *q*	מָלַךְ יִמְלךְ	být králem, kralovat	(297/347×)
		הִמְלִיךְ יַמְלִיךְ וַיַּמְלֵךְ *hi*	ustanovit králem	
✓	מֶלֶךְ		král	(2 530×)
	מַלְכָּה		královna (manželka krále)	
	מְלוּכָה		království (královská hodnost)	
✓	מַמְלָכָה		království (kralování)	(117×)
	מִמַּעַל		→ עלה	
	מֶמְשָׁלָה		→ משׁל	
✓	מִן		*prep* od, z, bez	(7 430×)
	מֵאֵת		" " (+ *nota accusativi*)	
	מִנֶּגֶד		→ נגד	
	מנה *q*	מָנָה תִּמְנֶה	rozdělit / počítat	
	מְנוּחָה		→ נוח	

	מְנוֹרָה	svícen (držák olej. lampy)	
✓	מִנְחָה	dar, obětní dar / „suchá oběť“	(211×)
	מנע *q* מָנַע יִמְנַע	odpírat, upírat	
	מְנַצֵּחַ	→ נצח	
	מְנַשֶּׁה	*propr* Manases	(146×)
	מַס	poplatek / nucená práce, robota	
	מָסָךְ	záclona / zastření	
	מַסֵּכָה	→ נסךְ	
	מְסִלָּה	silnice, vystavěná cesta	
	מסס *ni* נָמַס	rozplynout se, roztát	
	מִסְפָּר	→ ספר	
	מֵעֶה	nitro, útroby / lůno	
	מָעוֹז	vrchol hory / záštita, útočiště	
	מעט *q* יִמְעַט	být malý počtem / mít málo	
✓	מְעַט	málo, trochu / sotva	(101×)
	כִּמְעַט	téměř	
	מְעִיל	říza, roucho	
	מַעְיָן	→ עין	
	מעל *q* מָעַל יִמְעַל	být věrolomný / zpronevěřit se	
	I. מַעַל	věrolomnost / zpronevěra	
	II. מַעַל	→ עלה	
	מַעֲלָה	→ עלה	
	מַעֲלֶה	→ עלה	
	מַעֲלָל	→ עלל	
✓	מַעַן / לְמַעַן	aby, kvůli, pro	(270×)

	מְעָרָה		jeskyně	
	מַעֲשֶׂה		→ עשׂה	
	מַעְשֵׂר		→ עֲשָׂרָה	
	מִפְּנֵי		→ פנה	
✓	מצא	*q* מָצָאתָ יִמְצָא	najít, nalézt	(306/454×)
		ni נִמְצָא יִמָּצֵא	být nalezen	(141/454×)
	מַצֵּבָה		→ נצב	
	מַצָּה		maces, nekvašený chléb (*pascha*)	
	מְצָוָה		→ צוה	
	מָצוֹר		→ צור	
✓	מִצְרַיִם		*propr* Egypt	(680×)
	מְקֻדָּשׁ		→ קדשׁ	
	מָקוֹם		→ קום	
	מִקְלָט		útočiště, asyl (asyl. město)	
	מִקְנֶה		→ קנה	
	מִקְצֵה		→ קצץ	
	מִקְרָא		→ קרא	
	מַר		→ מרר	
	מַרְאֶה		→ ראה	
	מרד	*q* מָרַד יִמְרֹד	bouřit se, rebelovat	
	מרה	*q* מָרָה	jednat vzpurně, vzdorovat	
		מְרִי	vzdor, odboj	
	מָרוֹם		→ רום	
	מֶרְחָק		→ רחק	
	מֶרְכָּבָה		→ רכב	

	מִרְמָה		podvod	
	מרר *q* מַר יֵמַר		být hořký, trpký	
	מַר		hořký, trpký	
	מִשְׁגָּר		→ שׁגר	
	מַשָּׂה		→ נשׂא	
	מֹשֶׁה		Mojžíš	(766×)
✓	משׁח *q* מָשַׁח יִמְשַׁח		pomazat, natírat	
	מִשְׁחָה		pomazání / příděl	
✓	מָשִׁיחַ		pomazaný (sv. olejem) / mesiáš	
	משׁך *q* מָשַׁךְ יִמְשַׁךְ		tahat, protáhnout	
	מִשְׁכָּב		→ שׁכב	
	מִשְׁכָּן		→ שׁכן	
✓	משׁל *q*. I יִמְשֹׁל		říct výrok, podobenství / zařík at, uřknout	
	מָשָׁל		podobenství / pořekadlo	
✓	משׁל *q*. II מָשַׁל יִמְשֹׁל		vládnout	
	מֶמְשָׁלָה		vláda / vladařská moc	
	מִשָּׁם		→ שָׁם	
	מִשְׁמָר		→ שׁמר	
	מִשְׁמֶרֶת		→ שׁמר	
	מִשְׁנֶה		→ שׁנה	
✓	מִשְׁפָּחָה	(←שִׁפְחָה)	čeled / příbuzenstvo, klan	(300×)
	מִשְׁפָּט		→ שׁפט	
	מַשְׂקֶה		→ שׁקה	
	שׁקל מִשְׁקָל			
	מִשְׂרֵת		→ שׁרת	

		מִשְׁתֶּה	→ שׁתה
		מְתִים *pl*	*col* lidé
		מֵת	→ מות
		מָתַי	kdy ?, dokdy ?
		מָתְנַיִם	bedra

נ

✓		נָא	*emfatická částice* (~ „kéž, přece, prosím...“)	(405×)
✓		נְאֻם	výrok	(376×)
		(נְאֻם יהוה)	(výrok Hospodinův)	
		נאף *q* יִנְאַף	cizoložit	
✓		נבא *ni* נִבָּא יִנָּבֵא	být prorokem, prorokovat	(85/115×)
		hit הִתְנַבִּיתָ יִתְנַבֵּא	prorokovat pod vlivem ducha božího (ducha Hospodinova & BaÓalova)	
✓		נָבִיא	prorok	(315×)
		נבט *hi* הִבִּיט יַבִּיט וַיַּבֵּט	dívat se, pozorně sledovat	
		נבל *q*. I נָבֵל תִּבֹּל	vadnout, uvadnout	
		נְבֵלָה	mrtvola	
		נבל *pi*. II וַיְנַבֵּל	tupit	
✓		נָבָל	blázen, hlupák, tupec	
		נְבָלָה	bláznovství, tupost	
		נֵבֶל	báň, džbán, měch (vína)	
✓		נֶגֶב	jih / jižní země / Negeb	(110×)
✓		נגד *hi* הִגִּיד יַגִּיד וַיַּגֵּד	vypravovat, dát zprávu	(335/370×)
		ho הֻגַּד וַיֻּגַּד	být oznámen, být vyprávěn	

✓	נֶגֶד	proti, naproti, před / protější	(151×)
	מִנֶּגֶד	naproti	
	נָגִיד	vévoda, vůdce	
✓	נגע	dotknout se	(107/150×)
	נָגַע יִגַּע *q*		
	הִגִּיעַ יַגִּיעַ וַיַּגַּע *hi*	zasáhnout / umožnit dotyk, zásah	
✓	נֶגַע	dotyk / bití, rána	
	נגף	porazit, bít ranami	
	נָגַף יִגֹּף וַיִּגֹּף *q*		
	מַגֵּפָה	rána, porážka / soužení	
✓	נגש	přiblížit se, přistoupit	(125×)
	נָגַשׁ יִגַּשׁ וַיִּגַּשׁ *q*		
	נְדָבָה	ochota / dobrovolná oběť	
	נָדִיב	dobrovolník / šlechtic	
	נדד	být plachý / upláchnout	
	נָדַד יִדֹּד וַתִּדַּד *q*		
	נִדָּה	odpuzení / nečistota / menstruace	
	נדח	odehnat, zapudit	
	הִדִּיחַ וַיַּדַּח *hi*		
	נָדִיב	→ נְדָבָה	
	נדר	dát slib, zaslíbit	
	נָדַר יִדֹּר *q*		
	נֵדֶר / נֶדֶר	slib	
	נהג	hnát, popohánět	
	נָהַג יִנְהַג *q*		
✓	נָהָר	řeka / proud	(117×)
	נוד	být psancem	
	נָדַד יָנוּד וַיָּנֻדוּ *q*		
	נָוֶה	luh, pastviny	
✓	נוח	mít klid, odpočívat	(144×)
	נָנַיַח הֵנִיחַ I. *hi*	nastolit pokoj, klid	
	(*aram*) יַנִּיחַ הִנִּיחַ II. *hi*	postavit, vetknout	
	מְנוּחָה	domov, místo odpočinutí / klid	

		נִיחוֹחַ	uspokojující, libá vůně	
✓	נוס	*q* נָס יָנוּס וַיָּנָס	utéct, prchnout	(155/159×)
	נוע	*q* נָעוּ תָּנוּעַ וַיָּנַע	kývat se, kymácet	
	נוף	*hi* הֵנִיף תָּנִיף וַיָּנֶף	mávat, pohybovat sem a tam	
		תְּנוּפָה	mávání / oběť mávání, (pozvihování před oltářem)	
		נוֹרָא	→ ירא (*pt ni*)	
	נזה	*q* יֵזֶּה וַיִּז	cákat, stříkat	
		hi הִזָּה יַזֶּה וַיַּז		
	נזר	*ni* יִנָּזֵר	držet se / zasvětit se	
		נֵזֶר	čelenka, diadém / koruna zasvěcení / nazír	
		נָזִיר	nazír, zasvěcenec	
	נחה	*hi* הִנְחַנִי יַנְחֵנִי *suf*	vést, řídit	
✓	נחל	*q* נָחַל יִנְחַל	dědit, obdržet za dědictví	
		hi הִנְחַלְתִּי יַנְחִיל	dát za dědictví, dát jako dědičný majetek	
✓		נַחֲלָה	dědictví / dědičný podíl	(222×)
✓		נַחַל	potok	(141×)
✓	נחם	*ni* נִחַם יִנָּחֵם	litovat, želet	(50/108×)
✓		*pi* נִחַם יְנַחֵם	těšit, potěšovat	(50/108×)
		נַחְנוּ	→ אֲנַחְנוּ	
		נָחָשׁ	had	
✓		נְחֹשֶׁת	měď, bronz	(139×)
✓	נטה	*q* נָטָה יִטֶּה וַיֵּט	vztáhnout / natáhnout	(136/214×)
✓		*hi* הִטָּה יַטֶּה וַיַּט	natáhnout	(75×)
✓		מַטֶּה	hůl / kmen	(252×)

	מִטָּה		lože, kavalec	
✓	נטע	*q* נָטַע יִטַּע וַיִּטַּע	sázet	
	נטשׁ	*hi* נָטַשׁ יִטַּשׁ	být neobdělaný, ležet ladem	
	נִיחוֹחַ		→ נוח	
✓	נכה	*hi* הִכָּה יַכֶּה וַיַּךְ	bít, pobít, tlouct	(480/499×)
		ho הֻכָּה וַיֻּכּוּ	být bit, dostat ránu / být pobit	
	מַכָּה		bodnutí / zásah / rána / porážka	
	נֹכַח		naproti	
	נכר	*hi* הִכִּיר יַכִּיר וַיַּכֵּר	pozorovat / poznávat	
	נֵכָר		cizí / cizina / cizozemec / proselyta	
	נָכְרִי		cizinec / proselyta / pohan	
	נֵס		korouhev	
	נסה	*pi* נִסָּה יְנַסֶּה	podrobit zkoušce	
	נסךְ	*q* נָסַךְ יִסְּכוּ	odlévat, slévat, vlévat	
	נֶסֶךְ		úlitba (přídavek k oběti)	
	מַסֵּכָה		litý obraz, litá modla	
✓	נסע	*q* נָסַע יִסַּע	vyrazit k tažení, vytáhnout	(136/146×)
	נְעוּרִים		→ נַעַר	
	נַעַל		sandál	
✓	נַעַר		chlapec	(239×)
	נַעֲרָה		dívka (mladá, neprovdaná žena)	
	נְעוּרִים		dětství, mládí / mládež	
✓	נפל	*q* נָפַל יִפֹּל	padat	(367/434×)
		hi הִפִּיל יַפִּיל	házet / shodit, svrhnout / porazit	
	נִפְלָאוֹת		→ פלא	

✓	נֶפֶשׁ	duše / živá bytost / síla	(754×)
	נצב *hi* הִצִּיב יַצִּיב וַיַּצֵּב	postavit	
✓	מַצֵּבָה (< יצב)	masseba, posvátný sloup	
	נצח *inf pi* נַצֵּחַ	být v čele, řídit	
	מְנַצֵּחַ (*pt pi*)	kantor, liturgický předzpěvák	
✓	נצל *hi* הִצִּיל יַצִּיל וַיַּצֵּל	vytrhnout, vyrvat / zachránit	(191/213×)
	נצר *q* נָצַר יִצֹּר	střežit, pozorovat, chránit	
	נְקֵבָה (:: זָכָר)	žena, ženská / ženství / samice	
	נקה *ni* נִקָּה יִנָּקֶה	být nevinný / být zproštěn viny	
✓	נָקִי	bez viny / čistý	
	נקם *q* נָקַם יִקֹּם	mstít se	
	נְקָמָה	pomsta, msta	
	נֵר	lampa, svítilna, kahan	
✓	נשׂא *q* נָשָׂא (נָשָׂאתָ) יִשָּׂא	zvedat, pozvedat	(597/654×)
	ni נִשָּׂא יִנָּשֵׂא	být pozvednut	
	pi נִשֵּׂא יְנַשֵּׂא	pozvednout, podržet nahoře	
	hit יִתְנַשֵּׂא (תִּתְנַשֵּׂא)	zvednout se, pozvednout se	
	מַשָּׂא	břemeno / daň / tribut	
✓	נָשִׂיא	kníže	(130×)
	נשׂג *hi* הִשִּׂיג יַשִּׂיג וַיַּשֵּׂג	dosáhnout, dostihnout	
	נָשִׁים נְשֵׁי	→ אִשָּׁה	
	נְשָׁמָה	dech / dýchání	
	נשׁק *q* נָשַׁק יִשַּׁק וַיִּשַּׁק	políbit, líbat	
	נָשֶׁר	orel	
	נְתִיבָה	cesta, stezka	

	נתך	נָתַךְ תִּתַּךְ *q*	vylévat	
✓	נתן	נָתַן וַיִּתֵּן *q*	dát	(2010×)
		נִתַּן יִנָּתֵן *ni*	být dán	
		יֻתַּן וַיֻּתַּן *ho/q.pas*	" "	
	נתץ	נָתַץ יִתֹּץ וַיִּתֹּץ *q*	zbořit	
	נתק	נִתַּקְתִּי יְנַתֵּק *pi*	odtrhnout	
	נתש	נָתַשׁ אֶתֹּשׁ *q*	vykořenit	

ס

✓	סבב	סָבַב סַבֹּתִי יָסֹב *q*	kroužit / točit se / obcházet	(161×)
		יִסֹּב תְּסֻבֶּינָה		
✓		סָבִיב	okolo	(336×)
	סגר	סָגַר יִסְגֹּר *q*	zavřít, uzavřít	
	סוג	נָסוֹג יִסֹּגוּ *ni*	couvnout, vrátit se	
	סוד		důvěrné obecenství / zpověď / porada	
✓	סוס		kůň	(137×)
	סוֹפֵר		→ ספר	
✓	סור	סָר יָסוּר וַיָּסַר *q*	uhnout, odchýlit se	(156/299×)
		הֵסִיר יָסִיר וַיָּסַר *hi*	vzdálit, odstranit	(134/299×)
		סִיר	hrnec, nádoba	
		סֵכָּה	chýše / stánek z listí	
✓		סֶלָה	?? (hudební značka? / pomlka? / / zvýšení či změna hlasu?)	(71×)
	סלח	סָלַחְתָּ יִסְלַח *q*	odpustit	
✓		סֶלַע	skála	

	סֹלֶת	krupice / pšeničná mouka	
	סמך סָמַךְ וַיִּסְמֹךְ	položit, vložit / podpořit	
	סַף	práh	
	ספד *q* סָפַד וַתִּסְפֹּד	naříkat	
✓	ספר *q* סָפַר יִסְפֹּר	počítat	(107×)
	pi סִפַּרְתִּי יְסַפֵּר	vypravovat	
✓	מִסְפָּר	počet / číslo	(134×)
✓	סֵפֶר	spis / kniha, svitek / dopis	(185×)
	סוֹפֵר	písař	
✓	סקל *q* וּסְקָלֻנִי *suf* יִסְקְלוּ	kamenovat (exekuce trestu smrti)	
	סָרִיס	dvořan / eunuch	
✓	סתר *hi* הִסְתִּיר יַסְתִּיר וַיַּסְתֵּר	skrývat	
	ni נִסְתַּר יִסָּתֵר	skrývat se	
	סֵתֶר	skrýš	

ע

	עָב (< עוב)	mračno, oblak	
✓	עבד *q* עָבַד יַעֲבֹד	sloužit / pracovat / otročit / ctít	(271/289×)
✓	עֶבֶד	sluha / otrok	(800×)
✓	עֲבֹדָה	služba / bohoslužba (	145×)
✓	בַּעֲבוּר	kvůli, pro / aby	
✓	עבר *q* עָבַר יַעֲבֹר	přejít, překročit, přebrodit /	
		/ protáhnout (zemi)	(465/548×)
	hi הֶעֱבִיר וַיַּעֲבֵר	převést, dát projít	
	עֵבֶר	druhá strana / naproti	

✓	עִבְרִי	*propr* Hebrej / hebrejský	
	עֶבְרָה	zuřivost, nával hněvu	
	עֲבֹת (← חֶבֶל)	provaz, šňůra	
	עֵגֶל (← פַּר, שׁוֹר)	býček / tele	
	עֶגְלָה	jalovice, mladá kráva	
	עֶגָלָה	kára, vůz	
✓	עַד	trvající budoucnost, věčnost / vždy /	
		/ *prep* do, až do	(1263×)
	עֵד(וּת)	→ עוד	
	עֵדָה	→ יעד	
	עֵדֶר	stádo	
	עוד *hi* הֵעִיד וַיָּעַד	dosvědčit, složit svědectví	
	עֵד	svědek	
	עֵדוּת	svědectví / osvědčení, dekret	
✓	עוֹד	(trvání) / ještě / už / již	(490×)
	עָוֶל	bezpráví	
	עַוְלָה	" " , podlost	
	עוֹלָם	→ עלם	
✓	עָוֹן	přestupek, přečin, zločin	(231×)
	עוף *q* עָפוּ יָעוּף	létat	
✓	עוֹף	ptactvo *col*	(70×)
	עור *pi* עִוֵּר יְעַוֵּר	oslepit	
	עִוֵּר	nevidomý, slepec	
	עוֹר	kůže, pokožka, useň	
	עַז / עֹז	→ עזז	

	עֵז	koza	
✓	עזב עָזַב יַעֲזֹב *q*	opustit, zanechat	(203/214×)
	עזז עָזַז יָעֹז *q*	být mocný, silný	
	עַז	mocný, silný, dravý / vzpurný	
	עֹז	moc, síla	
✓	עזר עָזַר יַעֲזֹר *q*	být ku pomoci, pomáhat	(90×)
✓	עֵזֶר / עֶזְרָה	pomoc	
	עטר	*q* obklíčit / *pi* ověnčit, korunovat	
	עֲטָרָה	koruna, věnec	
✓	עַיִן עֵין	oko / pramen	(866×)
	מַעְיָן	pramen	
✓	עִיר עָרִים עָרֵי	město	(1100×)
	עַל עוֹל (< עלל II.)	jho, chomout	
✓	עלה עָלָה יַעֲלֶה וַיַּעַל *q*	jít vzhůru, stoupat	(612/888×)
	נַעֲלָה יֵעָלֶה וַתֵּעָלוּ *ni*	být pozvednut, být pozdvižen / zvednout se	
✓	הֶעֱלָה יַעֲלֶה וַיַּעַל *hi*	vyvést vzhůru / obětovat celopalem	(255/888×)
✓	עֹלָה (עוֹלָה)	zápalná oběť, celopal (*ř* ὁλοκαυστον)	(287×)
✓	עַל־	*prep* na, nad, nahoře	(~5700×)
✓	מַעַל / מִמַּעַל	nahoře / shora, svrchu	(141×)
	מַעֲלָה	stupeň, podium	
	מַעֲלָה	stupeň, schodiště / vystupování	
	עֲלִיָּה	horní pokoj, prostor v patře budovy	
	עֶלְיוֹן	nejvyšší, horní / svrchovaný / / Nejvyšší (titul Boha Izraelského)	
	עַל־כֵּן	→ כֵּן	

	עָלַל	*po* עוֹלַלְתָּ תְּעוֹלֵל	zabývat se (čím), jednat	
		עֲלִילָה	jednání, čin / zaměstnání	
		מַעֲלָל	jednání, čin, skutek	
	עלם		být tajný, utajený	
✓		עוֹלָם	věk / věčnost, veškerý čas, trvání v čase	(440×)
✓		לְעוֹלָם (עַד עוֹלָם)	navěky, navždy	
✓	עַם	*pl* עַמִּים *suf* עַמּוֹ	lid, dav / národ	(1870×)
✓	עִם	*suf* עִמּוֹ	*prep* s, se, při, spolu	(1093×)
✓	עמד	*q* עָמַד יַעֲמֹד	stát, stavět / obstát	(435/522×)
✓		עַמּוּד	sloup, pylon	(111×)
		עַמּוֹן	*propr* Amón, Amónovci; *kral* Ammon, Ammonitští	(106×)
		עָמָל	lopota, námaha, marné úsilí	
	עמק	*hi* הֶעֱמִיק	(*q* být hluboký) prohloubit, učinit hlubokým	
		עֵמֶק	dolina, hlubina / nížina	
		עֵנָב	vinný hrozen	
✓	ענה	*q*. I עָנָה וַיַּעַן	odpovědět	(309/316×)
✓	ענה	*q*. II עָנִיתִי אֶעֱנֶה	být pokorný	
		pi עִנָּה תְּעַנֶּה	pokořit, ponížit	
			עָנָו	pokorný, skromný, nenáročný
			עָנִי	pokořený, nešťastný
			עֳנִי	pokoření, trápení
			עָנָן	mrak, oblak
✓			עָפָר	prach (suchá, jemná zemina či prsť) (110×)

✓	עֵץ עֵצִים	stromy *col*, strom / dříví, dřevo	(330×)
	עֵצָה	→ יעץ	
	עצם	být hojný, zdatný	
	עָצוּם	hojný, zdatný, rázný	
✓	עֶצֶם עֲצָמוֹת & עַצְמִים	kost / tělesné pozůstatky	(123×)
	עצר *q* עָצַר יַעְצֹר	uzavřít, znemožnit, držet v mezích	
	עָקֵב	1. pata / 2. podlý, úskočný	
	יַעֲקֹב	*propr* Jákob	(249×)
	עֵקֶב	*conj* protože, kvůli	
✓	עֶרֶב	večer	(134×)
✓	עֲרָבָה	pustina, krajina bez vody	
	ערה *pi* עֵרָה יְעָרֶה	obnažit	
	עֶרְוָה	nahota, ohanbí	
	עָרוֹם	nahý	
	עָרִיץ	hrůzovládce, krutovládce	
	ערך *q* עָרַךְ יַעֲרֹךְ	seřadit, srovnat, uspořádat	
	עֵרֶךְ	pořádek, řád / odhadní cena	
	ערל (:: טול)	být neobřezaný	
	עָרֵל	neobřezaný	
	עָרְלָה	předkožka	
	עֹרֶף	šíje, týl	
	עֵשֶׂב	bylina	
✓	עשׂה *q* עָשָׂה יַעֲשֶׂה וַיַּעַשׂ	činit, dělat, konat	(2527/2627×)
	ni נַעֲשָׂה יֵעָשֶׂה	být konán / být udělán	(95/2627×)
✓	מַעֲשֶׂה	čin, dílo / výrobek	(235×)

✓	עֶשֶׂר / עֲשָׂרָה	deset	(511×)
	עֲשִׂירִי	desátý	
✓	עֶשְׂרִים	dvacet	(315×)
	עִשָּׂרוֹן	desetina, desátý díl (míra)	
✓	מַעְשֵׂר	desátek / desetina	
	עָשִׁיר	→ עשר	
	עָשָׁן	dým, kouř	
	עשׁק *q* עָשַׁק תַּעֲשֹׁק	utiskovat, vydírat	
	עשׁר *hi* הֶעֱשַׁרְתִּי יַעֲשִׁיר	(být bohatý) / obohacovat, zbohacovat	
	עָשִׁיר	boháč	
	עֹשֶׁר	bohatství	
✓	עַשְׁתֵּי עָשָׂר	jedenáct	
✓	עֵת	doba, lhůta, období, určitý čas	(296×)
✓	עַתָּה	nyní, teď	(433×)
	עַתּוּד	kozel	
	עתר *q* יֶעְתַּר	úpěnlivě prosit, doprošovat se	

פ

✓	פֵּאָה		strana, okraj	(83×)
	פגע		narazit / napadnout / potkat (koho)	
	פֶּגֶר		mrtvola, mršina	
	פדה	*q* פָּדָה יִפְדֶּה	vykoupit, vyplatit / osvobodit	
	פְּדוּת		vykoupení	
✓	פֶּה	*cs* פִּי	ústa /ostří	(500×)
	לְפִי		dle, podle	
✓	פֹּה		zde /sem	(60×)
	פוץ	*q* יָפוּצוּ	rozptýlit se, rozprchnout se /	
		hi הֵפִיץ יָפִיץ	rozprášit (nepřátele)	
	פַּח		osidlo, sklápěcí past	
	פחד	*q* פָּחַד יִפְחַד	chvět se, třást se (strachem)	
	פַּחַד		rozechvění, strach	
	פֶּחָה		dřevěné uhlí, žhoucí uhlí	
	פלא	*ni* נִפְלָאת יִפָּלֵא	být neobyčejný, být obdivuhodný	
✓	נִפְלָאוֹת	*pt pl*	divy Hospodinovy	
	פִּלֶגֶת		ženina, vedlejší žena (*srv ř* παλλαξ *lat* pellex)	
	פלט	*pi* תְּפַלֵּט	utéct, uniknout, vyváznout	
	פָּלִיט		utečenec	
	פְּלֵיטָה		uniknutí, záchrana	
	פלל	*hit* הִתְפַּלֵּל יִתְפַּלֵּל	modlit se, prosit	
✓	תְּפִלָּה		modlitba, přímluva	(77×)
	פְּלִשְׁתִּי		*propr* Pelištejci; *kral* Filistinští	(287×)

✓	פֶּן	*conj* aby ne	(133×)
✓	פנה *q* פָּנָה יִפְנֶה וַתִּפֶן	obrátit se, ohlédnout se	(116/134×)
✓	פָּנִים	tvář, obličej / líc, popředí / povrch	(2127×)
	לְפָנִים	dříve	
✓	לִפְנֵי	*prep* před	
	מִפְּנֵי	od (něčeho)	
	פִּנָּה	ohbí, roh / bašta	
	פֶּסַח	pascha, velikonoce (*kral* přesnice)	
	פִּסֵּחַ	kulhavý (nepoužitelný v kultu)	
	פֶּסֶל פְּסִילִים (פְּסִיל)	tesaný obraz boha, modla	
	פעל *q* פָּעַל יִפְעַל	dělat, činit, páchat, zhotovit	
	פֹּעַל	dílo, činění, konání	
✓	פַּעַם	krok, ráz / ...-krát	(118×)
✓	פַּעֲמַיִם	dvakrát	
	שֶׁבַע פְּעָמִים	sedmkrát	
✓	פקד *q* פָּקַד יִפְקֹד	starat se o, dohlížet	(234/303×)
	פְּקֻדָּה	dohled, správa	
	פִּקּוּדִים	ustanovení, pokyny (Boží)	
	פקח *q* פָּקַח יִפְקַח	otevřít (oči)	
✓	פַּר	býk (mladý)	(133×)
	פָּרָה	kráva	
	פרד *ni* נִפְרְדוּ יִפָּרֵד	oddělit, rozejít se	
	פרה *q* פָּרוּ יִפְרֶה	být plodný / plodit, nést ovoce	
✓	פְּרִי	ovoce, plodiny	(119×)
	פרח *q* פָּרַח יִפְרַח	bujet, pučet	

		פָּרֹכֶת	vnitřní opona, závěs (před velesvatyní)	
		פַּרְעֹה	faraon	(274×)
		פַּרְסָה	pazneht, kopyto (rozdělené)	
	פרץ	*q* פָּרַץ יִפְרֹץ	protrhnout, trhat, učinit průlom	
	פרר	*hi* הֵפֵר יָפֵר	mařit, zrušit, učinit neplatným (slib, smlouvu)	
	פרשׂ	*q* פָּרַשׂ יִפְרֹשׂ	rozprostírat se / rozestřít, rozšířit	
		פָּרָשׁ	kůň / jezdec / jízda, jezdectvo	
		פְּרָת	*propr* Eufrat	
	פשט	*q* פָּשַׁט וַיִּפְשַׁט	svléknout	
	פשע	*q* פָּשַׁע יִפְשַׁע	být nevěrný, vzpurný	
✓		פֶּשַׁע	nevěrnost, vzpoura, zločin	
		פִּתְאֹם	náhle, překvapivě, znenadání	
	פתה	*pi* פִּתִּיתָ יְפַתֶּה	svést, zlákat / přemluvit	
✓	פתח	*q* פָּתַח יִפְתַּח	otevřít	(135×)
		ni נִפְתַּח יִפָּתַח	být otevřen, být volný / otevřít se	
✓		פֶּתַח	otvor, vchod / brána	(164×)

צ

✓	צאֹן		brav, malý dobytek (ovce a kozy)	(274×)
	צבא	*q* צָבְאוּ יִצְבְּאוּ	táhnout do boje	
✓	צָבָא		oddíl, šik, voj	(486×)
	יהוה צְבָאוֹת		„Hospodin zástupů“	
	צְבִי		chlouba, okázalost, nádhera	
	צַד	*suf* צִדּוֹ	strana, bok	
✓	צדק	*q* צָדַקְתָּ יִצְדַּק	být spravedlivý, být v právu	
		hi הִצְדִּיקוּ יַצְדִּיק	konat spravedlnost / vyhlásit za spravedlivé	
✓	צַדִּיק		spravedlivý	(206×)
✓	צֶדֶק		spravedlnost, to správné	(119×)
✓	צְדָקָה		spravedlnost, spravedlivé konání, ospravedlnění	(157×)
	צָהֳרַיִם		poledne	
	צַוָּאר		krk, šíje	
✓	צוה	*pi* צִוָּה יְצַוֶּה וַיְצַו (!)	přikázat	(485/494×)
✓	מִצְוָה		příkaz, přikázání, rozkaz	(181×)
	צום	*q*	postit se	
	צוֹם		půst, postění / postní doba	
	צור	*q* וַיָּצַר (← צרר)	sevřít / dotírat, sužovat	
	מָצוֹר		sevřený / opevněný (sevřený hradbou)	
✓	צוּר		skála	
	צחק	*q* יִצְחַק (← שׂחק)	smát se / laškovat, laskat se	
	יִצְחָק		*propr* Izák	(112×)

	צִיּוֹן	*propr* Sijón; *kral* Sion	(154×)
	צִיץ	květ, kvítek	
	צֵל	stín, zastínění	
	צלח *q* יִצְלַח	dařit se, mít úspěch	
	hi הִצְלִיחַ יַצְלִיחַ וַיַּצְלַח	učinit úspěšným, přivést ke zdaru	
	צֶלֶם	zobrazení / obraz, socha	
	צֵלָע	žebro / prkno / dveřej / balkon	
	צמח *q* צָמַח יִצְמַח	klíčit, rašit	
	צִנָּה	velký štít, pavéza	
	צָעִיר	nedůležitý, skrovný, nejmladší	
✓	צעק *q* צָעַק יִצְעַק (← זעק)	křičet, úpěnlivě volat (o pomoc)	
	צְעָקָה	křik, úpěnlivé volání	
	צפה I *jus q*. יִצֶּף	sledovat, mít hlídku, špehovat	
✓	צָפוֹן	sever	(152×)
	צפה II *pi*. צִפָּה וַיְצַף	potáhnout (zlatem)	
	צִפּוֹר	ptactvo *col*/ pták / vrabec	
	צפן *q* צָפַן יִצְפֹּן	schovávat, ukrývat	
	צַר / צָרָה	→ צרר	
	צָרַעַת	kožní nemoc / plíseň/ malomocenství	
	צָרוּעַ / מְצֹרָע (pt >)	malomocný	
	צרף *q* צָרַף אֶצְרֹף	tavit / tříbit, vyzkoušet	
✓	צרר *q* צַר יֵצַר וַיֵּצֶר	být úzký, těsný / být nepřítelem	
	hi הֵצַר יָצַר וַיָּצַר	sužovat, ohrožovat	
✓	צַר	nepřítel	
✓	צָרָה	tíseň, ohrožení, nouze	(70×)

ק

✓	קבץ	*q* קָבַץ וַיִּקְבֹּץ	shromáždit	(127×)
✓	קבר	*q* קָבַר וַיִּקְבֹּר	pohřbít	(133×)
✓	קֶבֶר		hrob	(70×)
	קדד	*q* וַיִּקֹּד	poklonit se, padnout na kolena	
	קָדוֹשׁ		→ קדשׁ	
	קדם	*pi* קִדַּמְתִּי אֲקַדֵּם	být vpředu, jít vstříc	
✓	קֶדֶם		pravěk, dávný čas / východ / dříve, vpředu	
	קֶדְמָה		předešlý / dříve	
	קָדִים		východ, východní strana	
✓	קדשׁ	*q* קָדַשׁ יִקְדַּשׁ	být svatý	(172×)
		pi קִדַּשׁ יְקַדֵּשׁ	světit	
		hi הִקְדִּישׁ יַקְדִּישׁ	vysvětit	
✓	קָדוֹשׁ		svatý	(116×)
✓	קֹדֶשׁ		svatost / svatyně	(469×)
	מִקְדָּשׁ		svaté místo, svatyně	
✓	קָהָל		shromáždění, společenství lidu	(123×)
✓	קהל	*ni* נִקְהֲלוּ וַיִּקָּהֵל	shromáždit se	
		hi הִקְהִילוּ יַקְהִיל	shromáždit, svolat shromáždění	
	קֹהֶלֶת		kazatel	
	קוה	*pi* קִוִּיתִי יְקַוֶּה	mít naději, napjatě čekat	
	תִּקְוָה		naděje	
	קָו		napětí / měřicí pásmo	
✓	קוֹל		hlas / zvuk / tón	(505×)

✓	קום	vstát, povstat	(406/628×)
	קָם יָקוּם וַיָּקָם *q*		
	הֵקִים יָקִים וַיָּקֶם *hi*	pozvednout, postavit / dát povstat	(146/628×)
	קוֹמָה	růst / výška	
✓	מָקוֹם	místo	(401×)
✓	קטל	zabíjet	
	קָטַל יִקְטֹל *q*		
✓	קטן	být malý	
	קָטֹן יִקְטַן *q*		
✓	קָטֹן / קָטָן	malý	
✓	קטר	vykuřovat kadidlem, pálit kadidlo	
	קִטְּרוּ יְקַטֵּר *pi*	(obětovat)	(115/115×)
	קְטֹרֶת	dým z kadidla, obětní dým / vykuřování / / kadidlo	
	קַיִץ	léto	
	קִיר	stěna, zeď	
✓	קלל	být lehký, hbitý / nemít cenu, být bezvýznamný	
	קַלּוֹתָ וַתֵּקַל *q*		
	קִלֵּל יְקַלֵּל *pi*	zlořečit	
	קַל	lehký, hbitý	
	קְלָלָה	kletba, zlořečení	
	קנא	být žárlivý, žárlit	
	קִנֵּא יְקַנֵּא *pi*		
	קִנְאָה	žárlivost, horlivost	
	קנה	koupit, získat	
	קָנָה יִקְנֶה וַיִּקֶן *q*		
✓	מִקְנֶה	majetek / (stav dobytka) stádo	
	קָנֶה	/rákosové/ stéblo, prut	
	קסם	věštit	
	קֵץ / קָצֶה	→ קצץ	
	קצה (קצץ)	utnout, oddělit	

	קָצִיר		→ קצר	
	קצף	*q* קָצַף יִקְצֹף	být rozezlen, rozlícen	
	קֶצֶף		rozlícení, rozezlení	
	קצץ	*pi* קִצֵּץ יְקַצֵּץ (קצה)	utnout, ustřihnout	
✓	קֵץ / קָצֶה		to nejzazší, konec	
	מִקְצֶה		napořád, odevšad	
	קָצָה		konec, okraj	
	קצר	*q* קָצַר יִקְצֹר	sklízet, žít	
	קָצִיר		sklizeň	
✓	קרא	*q*. I קָרָא יִקְרָא	volat / jmenovat / číst	(661/730×)
		ni נִקְרָא יִקָּרֵא	být volán / být pojmenován	
	מִקְרָא		předčítání / čtení / Čtení	
✓	קרא / קרה	II. *q* קָרָה יִקְרָא	jít vstříc, potkat se, setkat se	(140×)
✓	לִקְרַאת		vstříc	(121×)
✓	קרב	*q* קָרַב יִקְרַב	být blízko / blížit se	(107/293×)
		hi הִקְרִיב יַקְרִיב וַיַּקְרֵב	přinést	(177/293×)
	קָרֵב		blízký	
✓	קָרוֹב		blízko / bližní	(70×)
	קָרְבָּן		dar	
✓	קֶרֶב		nitro / vnitřek / střed	(227×)
✓	בְּקֶרֶב		uvnitř / uprostřed / mezi	
	קָרוֹב		→ קרב	
	קִרְיָה		osada, sídlo / tvrz	
	קֶרֶן		roh	
	קרע	*q* קָרַע וַיִּקְרַע	rvát / roztrhnout / odtrhnout	

	קֶרֶשׁ	prkno, deska	
	קשׁב *hi* הִקְשִׁיב יַקְשִׁיב	věnovat pozornost, pozorně sledovat	
	קשׁה *q* קָשְׁתָה יִקְשֶׁה וַיִּקְשׁ	být tvrdý / být těžký / být krutý	
	hi הִקְשָׁה וַיְקַשׁ	zatvrdit	
	קָשֶׁה	tvrdý / těžký	
	קשׁר *q* קָשַׁר יִקְשֹׁר	být statný / přivázat / spiknout se	
	קֶשֶׁת	luk / oblouk, duha	

ר

✓	ראה *q* רָאָה יִרְאֶה וַיַּרְא (!)	vidět, spatřit, hledět	(1129/1303×)
✓	*ni* נִרְאָה יֵרָאֶה וַיֵּרָא	dát se vidět, ukázat se / zjevit se	(102/1303×)
	hi הֶרְאָה יַרְאֶה וַיַּרְא	dát vidět, ukázat / zjevit	
	רֹאֶה	vidoucí (prorok)	
✓	מַרְאֶה	vizáž, vzhled / jev	(103×)
✓	רֹאשׁ	hlava / vrchol / začátek	(596×)
✓	רֵאשִׁית	začátek / prvotina /to nejlepší	
	בְּרֵאשִׁית	*propr* „Na počátku“, *Genesis*	
✓	רִאשׁוֹן	první / dřívější	(182×)
	בָּרִאשׁוֹנָה	dříve, prve	
	רבב *q* רַבּוּ (← רבה)	být mnohý, četný, hojný	
✓	רַב	mnohý, bezpočetný / mnoho	(474×)
	רַבַּת	mnoho / dost	
✓	רֹב	množství, hojnost / mnohý	(152×)
	לָרֹב	nesmírně	
	רִבָּבָה	bezpočet / deset tisíc, desetitisíce	

	רִבּוֹ / רִבּוֹא	deset tisíc, desetitisíce	
	יָרָבְעָם	*propr* Jarobeám; *kral* Jeroboám	(104×)
	רבה *q* רָבִיתָ יִרְבֶּה וַיִּרֶב	být mnohý	
	(← רבב)		
✓	*hi* הִרְבָּה יַרְבֶּה וַיִּרֶב	rozmnožit, učinit početným	(162/225×)
	רִבְיִעִי	→ אַרְבָּעָה	
	רבץ *q* רָבַץ וַתִּרְבַּץ	ležet	
	רגז *q* רָגַז יִרְגַּז	chvět se, být neklidný / trnout	
✓	רֶגֶל	noha	(247×)
	רגל *pi* וַיְרַגֵּל (*denom*)	vyzvědět, vyslídit, vyšpehovat	
	רֶגַע	chvíle / okamžik	
	רדה *q* רְדִיתֶם תִּרְדֶּה	panovat	
✓	רדף *q* רָדַף יִרְדֹּף	pronásledovat, honit, štvát	(131/143×)
✓	רוּחַ	duch / dech / vítr	(378×)
	רֵיחַ	čich / vůně	
✓	רום *q* רָם יָרוּם	pozvednout, zvedat / být pozdvižen /	
		/ být vznešený	(189×)
	po רוֹמַמְתִּי יְרוֹמֵם	dát vyrůst / vychovat / postavit / vyvýšit	
	hi הֵרִים יָרִים וַיָּרֶם	zvedat / pozdvihnout (oběť)	
	תְּרוּמָה	oběť pozdvihování	
	מָרוֹם	výšina *poet*	
	רוע *hi* הֵרִיעוּ יָרִיעַ וַיָּרַע	hlaholit, hlaholem chválit /	
		/ spustit válečný ryk	
	תְּרוּעָה	hlahol / bojový křik	
✓	רוץ רָץ יָרוּץ וַיָּרָץ	běžet, prchat	

	רָץ		běžec, spěšný posel	
	רחב		být široký / rozšířit se	
	רָחָב		široký, prostranný	
✓	רֹחַב		šíře, prostor	(101×)
	רְחֹב		prostranství, náves	
	רָחוֹק		→ רחק	
✓	רחם	*pi* רִחַם יְרַחֵם	slitovat se, být milostiv	
	רֶחֶם		mateřské lůno, děloha	
✓	רַחֲמִים	(jen *pl*)	slitování	
	רחץ	*q* רָחַץ יִרְחַץ	mýt, omývat	
	רחק	*q* רָחַק יִרְחַק	být daleko, být vzdálený	
✓	רָחוֹק		daleký, vzdálený / opodál	
	מֶרְחָק		dálka, dálava	
✓	ריב	*q* רָב יָרִיב	mít spor, soudit se, přít se	
	רִיב		soudní pře, spor	
	רֵיחַ		→ רוּחַ	
	רִיק / רֵק		prázdný, marný / prázdnota	
	רֵיקָם		naprázdno, s prázdnou (bez kořisti)	
	רכב	*q* רָכַב יִרְכַּב	jet, vézt se	
✓	רֶכֶב		vůz / vozba	(119×)
	מֶרְכָּבָה		vůz / vozy, vozba	
✓	רְכוּשׁ		majetek, jmění / dědictví	
	רִמּוֹן		granátové jablko	
✓	רנן	*q* תָּרֹן	jásat, výskat	
	רִנָּה		jásot, výskot / bědování	

	רַע		→ רעע	
✓	רֵעַ	(II. רעה >)	bližní, druh	(187×)
✓	רָעָב		hlad	(101×)
	רָעָה		→ רעע	
✓	רעה	*q* רָעָה יִרְעֶה	pást	(168/168×)
	רֹעֶה		pastýř	
	רַעֲנָן		zelený, bujně rostoucí	
✓	רעע	*q* רַע יֵרַע וַיֵּרַע	být zlý, být špatný	
		hi הֵרַע יָרֵעַ וַיָּרַע	konat zlo, působit zlé	
✓	רַע		zlý / zlo	(356×)
✓	רָעָה		zlo, zloba, špatnost	(311×)
	רעש	*q* רָעֲשָׁה יִרְעַשׁ	chvět se, třást se, dunět	
	רפא	*q* רָפָא יִרְפָּא	uzdravit, léčit	
	רֹפֵא		lékař	
	רפה	*q* רָפָה יִרְפֶּה וַיֹּאֶרֶף	být mátožný, skleslý	
	רָץ		→ רוץ	
✓	רצה	*q* רָצָה יִרְצֶה	mít zalíbení, zalíbit si	
	רָצוֹן		zalíbení, obliba	
	רצח	*q* רָצַח יִרְצַח	zabít	
	רצץ		zlámat, zdrtit / utiskovat	
✓	רַק		jen, pouze	(109×)
	רֵק		→ ריק	
✓	רשע	*q* רָשַׁעְתִּי תִּרְשַׁע	být vinen, být svévolný, úmyslně konat bezpráví / být bezbožný, hřešit	
		hi הִרְשִׁיעַ יַרְשִׁיעַ		
	רֶשַׁע		svévole, zvůle / nespravedlnost	

✓	רָשָׁע	svévolník / bezbožník	(263×)
	רֶשֶׁת	→ ירשׁ	

שׁ

✓	שׂבע *q* שָׂבַע יִשְׂבַּע	být sytý	
	שָׂבֵעַ	sytý, nasycený	
	שׂגב	být nepřístupné vysoký, nedobytný	
	מִשְׂגָּב	nepřístupné místo / tvrz, hrad	
✓	שָׂדֶה	pole (otevřené místo)	(320×)
	שֶׂה	ovce	
	שׂוש / שׂישׂ *q* שָׂשׂ יָשִׂישׂ	veselit se, rozjařit	
	מָשׂוֹשׂ	veselí, veselost	
	שָׂשׂוֹן	veselí, rozjařilost	
✓	שׂחק (← צחק)	smát se / vysmívat se / laškovat	
✓	שָׂטָן	osočovatel, žalobce / satan	
✓	שֵׂיבָה	šediny / stáří	
	שׂיח *q* שִׂיחַ יָשִׂיחַ	myslet na, přemítat	
✓	שׂים *q* שָׂם יָשִׂים וַיָּשֶׂם	položit, klást / ustanovit	(582/586×)
	שִׂישׂ	→ שׂוש	
	שָׂכִיר	→ שׂכר	
	שׂכל *hi* הִשְׂכִּיל יַשְׂכִּיל	jednat rozumně, prozíravě	
	שׂכר *q* שָׂכַר וַיִּשְׂכֹּר	najmout / pronajmout / propachtovat	
	שָׂכָר	odměna, mzda / zásluha	
	שָׂכִיר	nádeník / nájemník	
	שְׂמאל	levá strana / levý / nalevo	

✓	שׂמח	*q* שָׂמַח יִשְׂמַח	být radostný, mít radost, radovat se (126/154×)
		שָׂמֵחַ	radostný
✓		שִׂמְחָה	radost (90×)
		שִׂמְלָה	plášť, vrchní roucho
✓	שׂנא	*q* שָׂנֵא יִשְׂנָא	nenávidět (129/146×)
		שִׂנְאָה	nenávist, zášť
		שָׂעִיר	kozlovitý démon, chlupatý kozlovitý ďas
		שֵׂעָר	chlupy, vlasy
		שְׂעֹרָה	ječmen / ječný
✓		שָׂפָה	břeh, lem / rty (176×)
		שַׂק	pytel / žíněné roucho
✓		שַׂר	správce, úředník / velitel /kníže (421×)
		שָׂרִיד	uprchlík (ten, kdo vyvázl)
✓	שׂרף	*q* שָׂרַף תִּשְׂרֹף	spálit (ohněm) (102/117×)
		שָׂשׂוֹן	→ שׂוש

שׁ

✓	שֶׁ· / שַׁ· / שְׁ· (⟵ אֲשֶׁר)	*particula relationis* že, co / jenž, který / protože	(138×)
	שאג *q* שָׁאַג יִשְׁאַג	mručet, řvát (lev)	
✓	שְׁאוֹל	Šeol / říše smrti, záhrobí / prázdnota, podsvětí	(65×)
	שָׁאוּל	*propr* Saul	(406×)
✓	שאל *q* שָׁאַל יִשְׁאַל	ptát se, zeptat se	(162/171×)
✓	שאר *ni* נִשְׁאַר יִשָּׁאֵר	zůstat, zůstávat	(133×)
	hi הִשְׁאִיר יַשְׁאִיר	zanechat, ušetřit	
	שְׁאָר	zůstatek	
	שְׁאֵרִית	pozůstatek / pozůstalý lid	
	שבה *q* שָׁבָה וַיִּשְׁבְּ	odvést do zajetí, zajmout	
	שְׁבִי	zajetí / zajatci	
	שְׁבוּת	zajetí	
	שָׁבוּעַ	→ שְׁבֻעָה	
	שְׁבוּעָה	→ שׁבע	
	שְׁבוּת	→ שׁבה	
	שבח *pi* שִׁבַּחְתִּי שַׁבֵּחַ	přikázat, poručit / doporučit	
✓	שֵׁבֶט	hůl, berla / kmen (*izr.*)	(190×)
	שִׁבִּי	→ שׁבה	
	שִׁבְיִי	→ שְׁבֻעָה	
	שִׁבֹּלֶת	klas	
✓	שבע *q* נִשְׁבַּע יִשְׁבַּע	přísahat, zavázat přísahou	(154/185×)
	hi הִשְׁבִּיעַ וַיַּשְׁבַּע	uložit přísahu, přimět někoho k přísaze	

	שְׁבוּעָה		přísaha	
✓	שֶׁבַע / שִׁבְעָה		sedm	(401×)
	שִׁבְעִים		sedmdesát	
✓	שְׁבִיעִי		sedmý	(95×)
	שָׁבוּעַ		týden	
	חַג שָׁבוּעוֹת		letnice, *kral* „svátek týdnů“	
✓	שבר	*q*. שָׁבַר יִשְׁבֹּר I	rozlomit, zlomit	(146×)
		ni נִשְׁבַּר יִשָּׁבֵר	být zlomen	
		שֶׁבֶר	zlom, rozlomení / úpadek	
	שבר	*q*. תִּשְׁבְּרוּ II	nakoupit obilí	
		שֶׁבֶר	obilí	
✓	שבת	*q* שָׁבַת יִשְׁבֹּת	přestat, být netečný / odpočinout	(111×)
✓		שַׁבָּת	Sabat, den odpočinutí (sobota)	(111×)
	שגה	*q* שָׁגִיתִי יִשְׁגֶּה	bloudit	
		שַׁד	prs, prsa	
	שדד		zahubit, zpustošit	
		שֹׁד	záhuba, zhouba, devastace / bezživotí	
✓		שַׁדַּי	Šaddaj (ozn. Boha; „Všemohoucí“?! - *srv ř* „παντοκράτωρ”, *lat* omnipotens; *akk* šadū = „hora“)	
		שָׁוְא	nicota / nepravost, faleš, klam / zneužití	
✓	שוב	*q* שָׁב יָשׁוּב וַיָּשָׁב	vrátit se	(683/1060×)
✓		*hi* הֵשִׁיב יָשִׁיב וַיָּשָׁב	vrátit, přivést zpět	(360/1060×)
	שוע	*pi* שִׁוַּעְתִּי תְּשַׁוֵּעַ	volat o pomoc	
		שׁוֹעֵר	→ שַׁעַר	

	שׁוֹפָר		Šófar, beranní roh (k troubení signálů)	
	שׁוֹר		býk / kus skotu	
	שזר	*pt ho* מָשְׁזָר	být tkaný	
	שַׁחַד		úplatek	
	שחה		→ חוה	
✓	שחט	*q* שָׁחַט יִשְׁחַט	zabít, porazit / tepat	(162×)
	שַׁחַק		smítko, prach	
	שַׁחַר		úsvit, jitřenka	
	שחת	*hi* הִשְׁחִית יַשְׁחִית	pokazit, zničit, uvrhnout do zkázy	(115×)
		pi שִׁחֵת	" "	
	שַׁחַת		jáma, šachta	
	שְׁטָה		akát	
	שטף	*q* שָׁטַף וַיִּשְׁטֹף	proudit, téct proudem	
	שֹׁטֵר		písař u soudu, soudní sekretář	
	שיר	*q* שָׁר יָשִׁיר וַתָּשַׁר	zpívat	
✓		שִׁיר	zpěv / píseň	
✓		שִׁיר הַשִּׁירִים	*propr* „Píseň písní“	
	שית	*q* שָׁת יָשִׁית וַיָּשֶׁת	položit / usadit / ustanovit	
✓	שכב	*q* שָׁכַב יִשְׁכַּב	uložit se / ležet	(198/212×)
		מִשְׁכָּב	ležení (místo i činnost) / lůžko / soulož	
✓	שכח	*q* שָׁכַח יִשְׁכַּח	zapomenout	(102/102×)
	שכל	*pi* שִׁכְּלָה תְּשַׁכֵּל	připravit o potomky, učinit bezdětným	
	שְׁכֶם		šíje / ramena / záda	
	שכם	*hi* הִשְׁכִּים וַיַּשְׁכֵּם	*denom* časně vstát, vyrazit časně ráno	
	שְׁכֶם		*propr* Šekem; *kral* Sichem	

✓	שכן	שָׁכַן יִשְׁכֹּן *q*	usadit se / bydlet	(111/129×)
		שָׁכֵן	obyvatel / soused	
✓		מִשְׁכָּן	byt, příbytek	(139×)
	שכר	שָׁכְרוּ וַיִּשְׁכַּר *q*	být opilý, opít se	
		שֵׁכָר	opojný, kvašený nápoj z obilí a ovoce	
		שֶׁלֶג	sníh	
		שָׁלוֹם	→ שָׁלֵם	
✓	שלח	שָׁלַח יִשְׁלַח *q*	poslat	(564/847×)
✓		שִׁלַּח יְשַׁלַּח *pi*	vyslat / propustit	(267/847×)
✓		שֻׁלְחָן	stůl	
		שְׁלִישִׁי(ת)	→ שְׁלֹשָׁה	
✓	שלך	הִשְׁלִיךְ יַשְׁלִיךְ *hi*	házet, hodit	(112/125×)
✓		שָׁלָל	kořist, zisk	(75×)
✓	שלם	*q*	být pokojný, úplný, nenarušený	
		הִשְׁלִימָה יַשְׁלִים *hi*	uzavřít smír	(116×)
		שָׁלֵם	pokojný, úplný, nenarušený	
✓		שָׁלוֹם	pokoj, zachovalost, dokonalá celost	(237×)
		שֶׁלֶם / שְׁלָמִים	oběť díků a společenství, „oběť pokojná“	
		שְׁלֹמֹה	*propr* Šalomoun	(293×)
	שלף	שָׁלַף יִשְׁלֹף *q*	vytasit	
✓		שָׁלוֹשׁ / שְׁלֹשָׁה	tři	(426×)
		שְׁלֹשִׁים	třicet	(172×)
✓		שְׁלִישִׁי	třetí, třetina	(107×)
		שְׁלִישִׁית / שְׁלִישִׁיָּה	třetina	
		שִׁלְשׁוֹם	předevčírem / dříve	

✓	שָׁם	tam	(691×)
✓	שָׁמָּה	směrem tam	(141×)
	מִשָּׁם	odtamtud	
✓	שֵׁם שֵׁמוֹת	jméno	(864×)
	שְׁמוֹת	*propr* „Jména“, *Exodus*	
	שׁמד	vyhladit, vyplenit / zničit	
	שָׁמָּה	→ שָׁם	
	שַׁמָּה	→ שׁמם	
	שְׁמוּאֵל	*propr* Samuel	(140×)
	שְׁמוּעָה	→ שׁמע	
✓	שָׁמַיִם שְׁמֵי	nebesa, nebe	(420×)
	שְׁמִינִי	→ שְׁמֹנָה	
	שׁמם *q* יִשֹּׁם	být liduprázdný, zpustošený	
	שְׁמָמָה	liduprázdná krajina / zpustošení / poušť	
	שַׁמָּה	hrozná událost	
✓	שֶׁמֶן	olej / tuk	(193×)
✓	שְׁמֹנֶה / שְׁמֹנָה	osm	(109×)
	שְׁמֹנִים	osmdesát	
	שְׁמִינִי	osmý	
✓	שׁמע *q* שָׁמַע יִשְׁמַע	slyšet	(1051/1159×)
	hi הִשְׁמִיעַ וַתַּשְׁמַע	dát uslyšet, zvěstovat	
	שְׁמוּעָה	zpráva	
✓	שׁמר *q* שָׁמַר יִשְׁמֹר	střežit, dbát	(427/468×)
	pt שֹׁמֵר	strážce	
	מִשְׁמָר	stráž / strážnice, vězení	

	מִשְׁמֶרֶת	stráž / strážní služba / ostražitost	
	שֹׁמְרוֹן	*propr* Samaří	
✓	שֶׁמֶשׁ	slunce	(134×)
✓	שֵׁן	zub / ostrý výčnělek	
	שנה *q*. I שָׁנָה אֶשְׁנֶה	opakovat, opětovat	
✓	שְׁנַיִם / שְׁתַּיִם	dva, dvě	(762×)
	cs שְׁנֵי / שְׁתֵּי		
✓	שֵׁנִי	druhý	(156×)
	שֵׁנִית	podruhé	
	מִשְׁנֶה	druhý / dvojnásobný	
	שנה *pi*. II שִׁנָּה יְשַׁנֶּה	měnit, proměnit	
✓	שָׁנָה שָׁנִים שָׁנוֹת	rok	(880×)
	שֵׁנָה	→ ישן	
	שֵׁנִי(ת)	→ שנה	
	שָׁנִי	karmínový	
	שעה *q* שָׁעָה יִשְׁעֶה וַיִּשַׁע	pohlédnout na, starat se o ...	
	שען *ni* נִשְׁעַן יִשָּׁעֵן	nalehnout, opřít se	
✓	שַׁעַר	brána	(374×)
	שׁוֹעֵר	vrátný, strážný	
✓	שִׁפְחָה	otrokyně, služka	(303×)
✓	שפט *q* שָׁפַט יִשְׁפֹּט	soudit	(126/144×)
✓	שֹׁפֵט	soudce	
✓	מִשְׁפָּט	právo, soud	(422×)
✓	שפך *q* שָׁפַךְ יִשְׁפֹּךְ	vylít, prolévat	(101/115×)
	שָׁפֵל	ponížený, ujařmený	

	שְׁפֵלָה	nížina	
	שקה *hi* הִשְׁקָה יַשְׁקֶה וַיַּשְׁקְ	napojit / dát napít	
	(← שתה)		
	מַשְׁקֶה	nápoj / napojení	
	שִׁקּוּץ	ohyzda / ohyzdná modla	
	שקט *q* שָׁקַט יִשְׁקֹט	mít klid, být klidný	
	שקל *q* שָׁקַל יִשְׁקֹל	vážit	
✓	שֶׁקֶל	Šekel, váhová míra (cca 16 g)	
	מִשְׁקָל	váha / závaží	
	שקף *ni* נִשְׁקְפָה	trčet, čnít	
	hi הִשְׁקִיף יַשְׁקִיף וַיַּשְׁקֵף	shlížet, dívat se dolů	
✓	שֶׁקֶר	klam, lež, podvod	(113×)
	שֹׁרֶשׁ	kořen, oddenek	
✓	שרת *pi* שֵׁרֵת יְשָׁרֵת וַיְשָׁרֵת	sloužit, obsluhovat, přisluhovat	
	מְשָׁרֵת	sluha, osobní přisluhující	
✓	שֵׁשׁ / שִׁשָּׁה	šest	(216×)
	שִׁשִּׁים	šedesát	
	שִׁשִּׁי	šestý	
✓	שתה *q* שָׁתָה יִשְׁתֶּה וַיֵּשְׁתְּ	pít, napít se	(216/217×)
	(← שקה)		
	מִשְׁתֶּה	pití / hostina, hody	
	שְׁתַּיִם	→ שנה	

ת

	תַּאֲוָה	→ אוה	
	תְּאֵנָה	fík, fíkovník	
	תֵּבָה	truhla, archa / koráb (Gn 6,14nn)	
	תְּבוּאָה	→ בוא	
	תְּבוּנָה	→ בין	
	תֵּבֵל (*f*)	pevnina, zemský okruh / svět	
	תֶּבֶן	sláma, řezanka	
	תַּבְנִית	→ בנה	
	תֹּהוּ	nicota / nadarmo / pustý	
✓	תְּהוֹם	pravody, spodní proudy / praoceán	
	תְּהִלָּה	→ הלל	
	תּוֹדָה	→ ידה	
	תּוֹחֶלֶת	→ יחל	
✓	תָּוֶךְ	střed	(418×)
✓	בְּתוֹךְ	*prep* uprostřed / uvnitř	
	תּוֹכַחַת	→ יכח	
	תּוֹלֶדוֹת	→ ילד	
	תּוֹלַעַת	červ / karmín	
	תּוֹעֵבָה	→ תעב	
	תּוֹצָאוֹת	→ יצא	
	תור *q* תָּרוּ יָתֻרוּ	zkoumat, dělat průzkum	
	תּוֹרָה	→ ירה	
	תַּזְנוּת	→ זנה	

	תְּחִלָּה	→ חלל	
	תְּחִנָּה	→ חנן	
✓	תַּחַת	*prep* pod, dole / za / namísto	(505×)
	תֵּימָן	→ ימן	
✓	תִּירוֹשׁ	mladé víno / mošt	
	תְּכֵלֶת	purpurová látka	
	תלה *q* תָּלָה וַיִּתְלֵם *suf*	oběsit, pověsit	
	תֹּם	→ תמם	
	תְּמוֹל	včera / předtím	
✓	תָּמִיד	stálý, každodenní, pravidelný	(104×)
	תָּמִים	→ תמם	
	תמך *q* תָּמְכָה יִתְמֹךְ	držet	
✓	תמם *q* תָּם יִתֹּם	být celý, úplný, dokonalý / být u konce, být hotov	
	hi הֶתְמַּמְתִּי יַתֵּם	dokončit / dokonat	
	תָּמִים	úplný / dokonalý	
	תֹּם	bezúhonnost, integrita / prostoduchost	
	תְּנוּפָה	→ נוף	
	תעב *pi* יְתָעֵב	být ohavný / mít za ohavné	
✓	תּוֹעֵבָה	ohavnost / neřest	(117×)
	תעה *q* תָּעָה תֵּתַע	zabloudit, bloudit / být pobloudilý	
	תִּפְאָרָה / תִּפְאֶרֶת	ozdoba /vyznamenání / nádhera	
	תְּפִלָּה	→ פלל	
	תפשׂ *q* תָּפַשׂ יִתְפֹּשׂ	chytit, chopit se / zmocnit se	
	תִּקְוָה	→ קוה	

	תקע	*q*	תָּקַע	וַיִּתְקַע	udeřit / zatroubit / zatleskat
	תְּרוּמָה				→ רום
	תְּרוּעָה				→ רוע
	תְּשׁוּעָה				→ ישע
✓	תִּשְׁעָה				devět
	תִּשְׁעִים				devadesát
	תְּשִׁיעִי				devátý

Martin Prudký
CVIČEBNICE BIBLICKÉ HEBREJŠTINY

Redakce Michal Plzák.
Obálka Petr Kadlec.
Grafická úprava Martin Prudký.
Vydal KALICH, nakladatelství a knihkupectví, s.r.o.,
Jungmannova 9, 110 00 Praha 1,
e-mail: kalich@ekalich.cz; http://www.ekalich.cz,
jako svou 277. publikaci.
Druhé, opravené a rozšířené vydání, 2014.

Vytiskla tiskárna PROTISK s.r.o., České Budějovice.

Operační program Praha - Adaptabilita

Evropský sociální fond
Praha & EU: Investujeme do vaší budoucnosti